Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Tobaksarbejderforbundets Fagblad
Udgiver: Tobaksarbejderforbundet i Danmark
Udgivelsesår: 1907-1909

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDERBEVÆGELSENS
ARKIV
ROSENØRNS ALLÉ 12
KØBENHAVN V.

Indholdsfortegnelse

for

Aargangen 1907.

Afdelings-Adresser. 5, 7, 8, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 23, 24.
Afdød Kollega. 12.
Afstemningsresultat (Stjernen). 6.
Arbejder-Ulykkesforsikring. 8.
Arbejdsløsheden i England. 3.
Arbejdsløshedskasser. 7.
Arbejdsløshedsforsikring. 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19.
Arbejdstiden. 9.
Arbejdstiden i Nord-Amerika. 15.
Bekendtgørelse. 6.
Beretning fra Kongressen. 24.
Bidrag til de Arbejdsløse i Julen. 6.
Bidrag til de russiske Arbejdere. 3.
Blaa Mandag. 9.
Børn ved Hjemmearbejde. 1.
Censuren i Bladet. 15, 16, 17, 23, 24.
Cigarsortererforeningen. 3.
Cigarsorterernes Fagforening. 8, 22.
Dansk Tobak. 12, 14.
„De kristelige"s Fremtidsudsigter. 17.
De tyske Fagforeninger og Majdagen. 21.
Den 7. internationale Tobaksarbejderkongres. 17, 20, 21.
Det gærer. 8.
Det kristlige Fagforbund. 1, 12.
Det nye. 1.
Efterlysning. 7, 8, 20.
En kristelig Kasserer. 15.
En Mønstervedtægt for anerkendte Arbejdsløshedskasser. 16.
En Strejke hos Wulf. 14, 15, 16.
Et nyt Arbejds-Regulativ. 3.
Fagmøde i Skelskør. 13.
Fattige i England. 3.
Foreningen til Lærlinges Uddannelse. 6.
Forslaget fra Slagelse. 1.
Fra andre Blade. 10.
Fra Frankrig. 11.
Fra Kunstens Verden. 2, 5, 8, 14, 20, 23.
Fra Tyskland. 2.
Gæld til Afdelingerne. 20.
Held med Kongressen. 23.
Hjemmearbejdet. Et tysk Regeringsforslag. 11.
Hjælp til Arbejdsløse. 6.
Industriforeningens Undervisning. 17.
International Kongres i Stuttgart. 17, 22.
Invaliditetsforsikring i Sverrig. 3.
Japans Fabriksarbejdere. 12.
Kongres. 21, 22, 23.
Kongres i Belgien. 16.
Lærlingevæsenet. 5, 7, 9.
Majdagen. 8.
Møder. 3, 10, 15, 19, 20, 21, 22, 24.
Naar Organisation mangler. 21.
Nytaar. 1.
Opraab til Cigar- og Tobaksarbejderne. 11.
Pas paa Valgretten. 5.
Politik. 11.
Prislister. 10.
Rejsende og Arbejdsløse. 1, 2, 8, 16.
Russisk Besøg ved Fagforbundenes Generalforsamling. 10.
Schweitzisk Tobaksindustri. 3.
Skal „det Kristelige" laves om? 11.
Skandinavisk Arbejderkongres i Kristiania. 18, 19.
Skraatobaksarbejderne. 7.
Solidaritet og Tobakspinderne. 6.
Stiftelsesfest i Aalborg. 20.
Stiftelsesfest i Svendborg. 14.
Statistisk Aarbog. 2.
Strejker. 17.
Strejker og Lock-outs i England. 2.
Strejke hos Chr. Krogh i Viborg. 6, 21, 22.
Strejken hos Hilmer, Aarhus. 10, 13.
Surrogat for Tobak. 14.
Svar til Bestyrelsen fra Fru Johanne Røhmann. 5.
Svendeprøver. 19, 20, 21, 22.
Til Cigarsortererne. 2.
Til Eftertanke. 9.
Til Holstebro-Bestyrelsens Erklæring. 2.
Tobaksarbejdere i Feriekoloni. 12, 13.
Tobaksarbejdere i Norge. 23.
Tobaksarbejdere i Rusland. 20.
Tobaksarbejderforbundet „Enigheden". 4, 6, 7, 11, 16, 17.
Tobaksmonopol. 17.
Tobaks-Tolden. 4, 5.
Udenforstaaende og Frafaldne. 3.
Udstillingen af Fagblade og Tidsskrifter. 9, 11, 12.
Undervisning. 18.
Valg af Delegerede til Kongressen. 23.
Verdens-Organisationen. 8.
Voldgiftskendelse for Cigarsortering. 2.
Æren skal renses. 14.

GUD. SØHN, RØMERSGADE 28, K.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 1 | 1. Januar 1907 | 3. Aargang

Det nye.

Nytaarsstemning.

Hør, hvor det toner og jubler mod Sky.
Hør, hvor det lyder med klingende Gny.
Nytaar er kommet til Landet!
Det gamle er styrtet i Sandet!

Børnenes Øjepar straaler som Blus,
Gamlingen hæver det skumdækte Krus.
Klokkerne ringer, Skud der lød,
Ønsker blev fødte, Haab fandt sin Død.

Sluttet og fast dannes Kæden saa lang,
Fra Tusinders Kor høres Nytaarssang;
Udover Verden den gjalder
Festligt fra Arbejdets Haller.

Sangen har sære, betagende Ord,
Varsler om nyt Aar med Lykke paa Jord,
Ruller som Stormens stærke Sus.
Hør! Det knager i Samfundets Hus.

Det nye kommer med Højhedens Glans,
Og Toner skal lyde til festlig Dans.
Blus over Verden vi tænde,
Og Fordom paa Baalet vi brænde.

Nytaar.

Vort Maal skal vi naa!

Saa svandt da den sidste Dag af Aaret 1906 og det nye Aar dukkede frem af Taagen.

Vort Maal vil vi naa! Saaledes sagde vi adskillige Gange i det gamle Aar og vi gentager det nu, da det nye Aar ringes ind.

Vi har et Maal; vi vil ikke alene slide os igennem Aaret for at gøre vor Skyldighed overfor de naadige Herrer, der tager Udbyttet af *vort* Arbejde, vi vil ogsaa arbejde for vore egne Formaal, vi vil med Styrke stræbe at naa det Maal, vi selv satte os, det, der betyder Trældommens Ophævelse, Menneskerettens Indførelse.

Det nye Aar ligner i paafaldende Grad det gamle. Saaledes siges der i Aar og saaledes sagdes der forrige Aar, men det er kun delvis rigtigt. Der er meget stor Forskel paa Aarene. Hvad de bringer os er forskelligt, men de har igennem lange Tider *bragt os noget* og derved gjort Forholdene anderledes end de vare i det forudgaaende Aar, Aarene er forskellige, selv om de tilsyneladende ligner hinanden, og det er mægtige Forandringer, der er hidført Aar efter Aar.

Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdskøbere er forandret i høj Grad, de gammeldags Tyende- og Trælleforhold er afløste, Arbejderne har erhvervet sig Medbestemmelsesret om deres egne Anliggender. Arbejdsbetingelserne dikteres ikke længere fra oven, de fastsættes ved Overenskomst, og en vis Agtelse eller Respekt for Arbejderne og deres Organisationer har Arbejdskøberne erhvervet sig, selv om det er imod deres Vilje.

Heri ligger egentlig den store Forandring, heraf afhænger en Mængde andre Forandringer og man maa forstaa at den nye Aand, der er trængt igennem, er af væsentlig Betydning for Arbejdernes Livsforhold, for deres økonomiske saavel som for deres aandelige Velfærd!

Statistisk kan Lønstigning og Indskrænkning af Arbejdstid paavises, men hvad det har betydet for

Folkets hele kulturelle Standpunkt, kan ikke maales eller anskueliggøres i Tal, det skal ses og høres og det ser og hører enhver, der blot har levet i 25 Aar; det forstaas og erkendes af enhver, der ikke er hildet og blindet af Socialistforskrækkelse og Had til Arbejderne.

Vor Tids største og mest betydningsfulde Bevægelse er Arbejdernes, den har forandret Tidsaanden, som den har forandret Livsvilkaarene, den har skabt *Mænd af Trælle, Intelligens af Uvidenhed*, og den vil sætte *Arbejdet og Arbejderne i Højsædet.*

Med Opretholdelse og Udvikling af Arbejdernes Organisationer baner vi Vej for nye Forandringer.

Ved Sammenhold og Solidaritetsfølelse bidrager vi til Omformningen af Samfundet, til Afskaffelsen af *Kapitalisme og Udbytning*, Indførelse af *Frihed, Lighed og Broderskab.*

Dette er Maalet, for at naa det, optager vi Arbejdet i det nye Aar, og bringer hermed alle vore Kammerater og Kampfæller Ønsket om *et glædeligt Nytaar!*

Det kristelige Fagforbund.

25,000 Troende og 25,000 Ikke-troende Medlemmer. Forbundet har faaet et Dødssaar. Har det kristelige Forbund Kræft?

Siden Juli Maaned har vi med Interesse fulgt en Mængde Skriveri i „Kristelig dansk Fællesforbund"s Blad „Vort Folk", der redigeres af Pastor Dyekjær, (bekendt fra det ondsindede „Kristeligt Dagblad"). Vi fulgte Bladets Artikler med Interesse, fordi de aabenbarede det hellige Forbunds usolide Fundament og Bygning, og fordi vi i disse saa det ene Bevis efter det andet for Unatúrligheden af at samle Folk til fagligt Arbejde paa et religiøst Program. Hvad vi før har skrevet, bekræftedes, det kristelige Forbund har ikke gjort faglig Nytte og vil heller ikke kunne gøre det, tværtimod vil dets Arbejde kun bevirke Splittelse af Kræfterne til Gavn for Kapitalisterne, der ikke vil være mindre hensynsløse overfor det kristelige Forbunds Medlemmer, end de er og hidtil har været overfor Arbejderne i Almindelighed.

Vi har før opfordret Arbejderne til at være paa Post overfor kristelige Skruebrækkerforeninger, der i Udlandet, hvor Fagforeningerne var svage, har gjort uhyre stor Skade for Arbejderne. Vi har vist det meningsløse i det her omtalte Kristelige Forbunds Forsøg paa at samle Arbejdere og Arbejdsgivere baade til religiøst og fagligt Arbejde i samme Forening. Vi har set denne Forening gaa imod Arbejderne og hjælpe Arbejdskøberne, set dem levere Arbejdskraft, naar Arbejdet var standset, set den være Redskab i Arbejdskøbernes og de reaktionære Politikeres Haand imod de Arbejdere, der kæmper for Frihed og Menneskelykke. Vi kan derfor kun føle en menneskelig Tilfredsstillelse, nu da det kristelige Forbunds Mænd er i Færd med at afdække Skavanker ved deres kære Forbund og forhaabentlig bidrager til at forstærke vor Advarsel imod den Organisation, der aldrig vil blive til andet end Skade for Arbejderne, baade for de Troende og Ikke-troende.

Striden i det kristelige Forbund aabnedes i Juli Maaned, da en Assistent *P. Lauritzen* holdt et Foredrag, der senere offenliggjordes i „Vort Folk"; et Foredrag, hvori han opkastede Spørgsmaalet: *Arbejder Kristelig dansk Fællesforbund paa rette Maade?"*

Foredragsholderen vil have Porten til Forbundet slaaet paa vid Gab, ganske vist skal der arbejdes paa at fremme og værne faglige Interesser ud fra et **kristeligt**, retfærdigt og broderligt Standpunkt, men alle skal uhindret have Adgang til Forbundet. Paa Spørgsmaalet, om Forbundet arbejder paa rette Maade, svarer Lauritzen: *„Ingenlunde desværre!"* Han hævder, *at det kun er et lille Mindretal indenfor Forbundet, der heltud forstaar Forbundets sociale Opgave og er villig til at arbejde for den paa den Maade, som Forholdene kræver.*

„Hos Flertallet er der et sørgeligt Misforhold mellem Teori og Praksis." Og han siger videre:

„Skulde dette Forhold i Fremtiden blive det overvejende i K. d. F., da er Forbundet dødsdømt. Det kommer ikke til at udrette noget. Det lider da af en Grundskade, der før eller senere vil faa det til at falde sammen. Lovene er gode nok, men der arbejdes ikke konsekvent efter dem."

Forbundets Hovedbestyrelse har sat sig *som Maal at skaffe 25,000 Troende og 25,000 Ikke-troende Medlemmer.*

Men, *siger Lauritzen,* **vi vil aldrig naa dette Antal ved den nuværende Arbejdsmaade — aldrig."**

Han beklager sig sluttelig over, at Forbundets Møder former sig som „Prædikemøder" eller „kristelige „Opvækkelsesmøder", i Stedet for at være faglige Møder, og han siger: „Thi vi trænger ikke til flere Prædikener i K. d. F., vi trænger til flere saglige Taler."

P. Lauritzens Kritik er ret vægtig, vi deler hans Opfattelse, at det aldrig vil lykkes at samle 50,000 Medlemmer i det kristelige Forbund, ja end ikke 25,000 Troende, vi tror paa, at Menneskenes sunde Sans vil sejre i Fremtiden som hidtil.

Vi forbavses over P. Lauritzens Inkonsekvens. Han har utvivlsomt Ret i store Dele af sin Kritik, men Uret i sin Slutning.

Det er ikke Arbejdsmaaden, der i og for sig er forkert, men *hele Forbundets Eksistens, der er en Unaturlighed.*

Naar P. Lauritzen ønsker de sociale og faglige Interesser varetagne, naar han vil have faglige Taler i Stedet for Prædikener, hvorfor arbejder han saa paa at splitte en solid, grundmuret faglig Arbejderorganisation, hvorfor støtter han en Missions-Bevægelse, der aldrig bliver af Betydning for Arbejderne? Han gør det enten af Mangel paa klar Forstaaelse eller af Trang til at hjælpe Arbejdskøberne imod Arbejderne.

I følgende Numre af „Vort Folk" fremkommer

Beviserne for, at P. Lauritzens Spaadom om det dødsdømte Forbund vil gaa i Opfyldelse. Thi flere Indlæg gaar *imod* ham, og Arbejdsmaaden former sig vedblivende i Missions-Retning.

En af Forbundets Forretningsførere, *M. Madsen,* tog i Bladet for 9. September Ordet imod Lauritzens Foredrag, der har bragt Forbundet „nok et Dødssaar." Han gaar imod Kritiken og erklærer, at han *„hverken vil eller kan arbejde som Regel efter Lauritzens Teorier."*

Efter Madsen følger andre Skribenter, der holder paa, at det sociale Spørgsmaal skal løses ved „Guds Aands Vejledning," og i Slutningen af Oktober tager Madsen igen fat paa Lauritzen.

Madsens „saglige" Tone kan belyses af følgende Citat: „K. d. F., dette velsignede Forbund, der blev grundlagt paa Knæerne for Jesus i Aaret 1899. At det skulde være dette saa dyrebare, og indtil i Dag af Gud saa rigt velsignede Fællesforbund, der i 1899 blev saa stærkt grundlagt paa Klippen Kristus, som Hr. P. L. talte om, vil i Virkeligheden for indviede og for Stiftelsens Deltagere næsten være utænkeligt."

Han taler videre stærkt om Bevarelsen af det „kristelige" Præg, men selvfølgelig intet om Forbundets øvrige Arbejde, hvad der fornuftigvis ogsaa nærmest er en Umulighed. Det er saa ringe og saa lidet egnet til offenlig Fremdragelse.

I November fulgte atter adskillige hvasse Indlæg, og den 2. December finder vi et fra en Tømrersvend *A. C. Jensen.* Han klager over de uordnede Tilstande i Forbundet med Hensyn til de faglige Forhold og siger: **„Jeg tror, at det er her, K. d. F. har sin største Kræftskade,** *jeg tror ogsaa, at det er af den Grund, der er saa lidt Interesse blandt Medlemmerne, mange betragter næsten ikke K. d. F. som en Fagforening."*

Han fremfører videre Beviser for sine Klagers Rigtighed og siger: „Vi trænger til Reformer indenfor K. d. F. *Naar man bygger et Hus paa en usund Jordbund,* saa maa man tage Forholdsregler imod, at der *ikke skal gaa Svampe i Huset. — Lad os passe paa, at der ikke skal gaa Svampe i K. d. F."*

Mere Vidnesbyrd for Rigtigheden af vore Ord om det kristelige Forbund end det, der foreligger i Forbundets eget Blad, er ikke nødvendigt.

Artiklernes Forfattere kommer nemlig til følgende Resultater, som foran anført.

Forbundet er en Missionsforening, der ikke kan eller ikke vil beskæftige sig med de faglige Forhold, saaledes som forudsat i Love og Program.

Forbundet opnaar *aldrig* med sin nuværende Arbejdsmaade et Medlemsantal, der kan skaffe det Indflydelse.

Kritik mod Arbejdsmaaden er Dødssaar for Forbundet.

Hos Flertallet af Forbundets Medlemmer er et sørgeligt Misforhold mellem Teori og Praksis, og holder dette sig, er Forbundet dødsdømt. Det lider af en Grundskade, der faar det til at falde sammen.

Forbundet har den Kræftskade, at det ikke som lovet, skaffer Orden i de faglige Forhold.

Der er Fare for, at der vil gaa *„Svamp"* i „Kristeligt dansk Fællesforbund".

Saaledes ser Medlemmer paa Sagen, de kender Forbundets indre Forhold, og da de er kristne Mennesker, er deres Udtalelser selvfølgelig fuld Sandhed.

Vi opfordrer derfor, som før, Arbejderne til at advare Kammeraterne imod det ganske unaturlige kristelige Forbund. Dets egne Medlemmer forstærker vor Advarsel med deres Adfærd. Lad os da bygge videre paa den paa Solidaritetsfølelse baserede Organisation, den, der hidtil har skaffet Arbejderne saa store Fordele.

Homo novus.

Forslaget fra Slagelse.

Hr. Vilh. Christensen, Slagelse!

I dit Svar til mig i sidste Nummer af Fagbladet meddeler du, at du ikke fristes til at tage til Genmæle mod mig, fordi jeg ikke har sat Navn under Artiklen. Jeg beklager, at en saadan Ubetydelighed kan betage den vrede Kollega Lysten til at diskutere, men man skulde vel ikke tro, at det nærmest ligger i at Grunden begynder at gynge. Først forstaar Hr. Christensen ikke, at jeg kan kalde det for at lave Kasser for Rundrejsebilletter, naar de arbejder for at alle Medlemmer skal være ligeberettigede. Jeg ønsker da gerne at faa at vide af Hr. Christensen, i hvilken Retning Kollegerne ikke er ligeberettigede nu. Samtidig siger du, at det bestaaende ikke er nogen Garanti for Misbrug af Understøttelse. Jeg ved da, at ingen nu kan rejse for mere end 20 Kr., naar de selv holder op, men efter Slagelse Cirkulæret kan de jo faa 65 Kr. Saa der er da Garanti for 45 Kr., det behøver man ikke at være nogen „god Regnemester" for at opdage. Hr. Christensen mener, jeg er bange for vi skal have en Kongres siddende hele Tiden, hvis Slagelse-Forslaget bliver vedtaget. Jeg mener, at naar der skal holdes Kongres hver Gang en Afdeling ønsker en Lovændring, saa kan der jo nok være Fare paa Færde; men i det hele burde man ikke tage Kollega Christensen alvorlig. Han er over for mig meget indigneret over, at jeg tror at Slagelse Afdeling staar paa samme Standpunkt til Kongressen, selv om den først bliver 1908. Hr. Christensen skulde tage den lidt mere med Ro. I sit Svar til Forretningsudvalget er han allerede rendt fra sit Standpunkt, ved at han er klar over, at vi er nødt til at lade Paragraf 2 blive uforandret for ikke at komme paa tværs af Statshjælpen. Slagelse Afdeling skulde hellere have overtænkt sit Cirkulære noget nøjere, inden den havde ladet det set Lyset, og da Hr. Christensen jo meddeler, at de nok kender Paragraf 13 i Loven om Statstilskud til Arbejdsløshedskasserne, var der ingen Mening i at udsende et Cirkulære den ene Dag og selv rende fra det den anden Dag. Er alle de stærke Røster, som Slagelse Afdeling har hørt, lige saa stabile, saa er Forslaget jo dødfødt og de arbejdsløse Kolleger har faaet daarlige Talsmænd. Jeg synes, det hele ender i det bare Intet for Slagelse Afdeling, og det er ikke en Diskussion værd. Ønsket reduceres til en Forhøjelse af Rejseunderstøttelsen, men det er dog for lidt at lave saadan Blæst af. Det kan vist nok vente til den ordinære Kongres, og saa blive ordnet paa bedste Maade. Hvad

det angaar med Barnagtighed og Snæversynethed skulde Hr. Christensen tale lidt sagte, da det ikke er rart at kaste med Sten, naar man selv bor under Glastag.

Med kollegial Hilsen

M. C. Villumsen,
Ringkøbing.

Børn ved Hjemmearbejde.

En Beretning for 1905 fra det tyske Arbejdstilsynsraad giver gennem statistiske Oplysninger et grelt Billede af det betydelige Omfang, i hvilket Børns Kræfter udnyttes i Hjemmeindustriens Tjeneste.

Eksempelvis kan saaledes anføres, at der i *Berlin* er forefundet Tilfælde, hvor Børn under 12, ja endog under 10 Aar daglig maatte arbejde 8 Timer udenfor Skoletiden. I Regeringsdistriktet *Aachen* beskæftigedes i Hjemmeindustrien 3600 Børn, hvoraf over 1100 var i Alderen fra 6—8 Aar. 380 Børn arbejdede efter Kl. 8 Aften, nogle endog til Kl. 11—12. I Distriktet *Lindenberg* angives Overarbejde i Straahatteindustrien som Aarsag til de hyppige Tilfælde af Blegsot og Tuberkulose blandt den kvindelige Ungdom.

Den *würtembergske* Indberetning indeholder karakteristiske Opgivelser over Børnenes *Fortjeneste;* Fletningen af en Rørstol indbringer dem 25—30 Pfennig, Klistring af 1000 Æsker af forskellig Slags fra 18—30 Pfennig.

Fra samtlige Distrikter lyder gentagne Klager over Vanskeligheden ved en effektiv Overholdelse af Børnebeskyttelseslovgivningen.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks,* naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse al Tid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagen i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Københavns Raatobakslager,
Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Brasil (prima Kvalitet) fra 0,70 pr. Pd.
Domingo (meget bladrig) 0,70 pr. Pd.
Erdgods (meget bladrig) 0,68. **Sandgods** 0,70 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 pr. Pd.
G B M Java (2 Pd. til 1000) 1,40 pr. Pd. Stort Udvalg af **Omblad** og **Dækstobakker** i lyse Farver. Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Baand. Etiketter** til Fabrikernes Originalpriser.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,
Peder Hvidtfeldtstræde 11.
Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.
E. Jensen.

RAATOBAK.
Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.
Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,
64, Vesterbrogade 64,
Telf. V. 307 x. (ved **Th. Petersen.**) *Telf. V. 307 x.*
Vikler i 15 nye flotte Facons. — **G. M. B.** 1,35, 1,65, 2,00. — **Sumatra** 2,00, 2,50. — **Java Omblad** 0,90, 1,00, 1,20. — **Brasil** 0,75, 0,90, 1,00. — **Domingo,** Erdgods, Cuttings. — **Bocklund** Knive, 0,30, pr. Dus. 3,00. — **Snit købes** 0,45 Øre pr. ℔.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 2 | 15. Januar 1907 | 3. Aargang

Til

Cigarsorterererne!

Bestræbelserne iblandt Københavns Arbejdere er i adskillige Aar gaaet ud paa at forøge Antallet af kommunale Vælgere ved at agitere for Skatteansættelse af mindst 1,000 Kr.s Indtægt.

Da vort Fag i de senere Aar har haft en forholdsvis stor Tilgang af unge Arbejdere finder vi Anledning til at minde dem om Skatteansættelsen for at erhverve kommunal Valgret. Det anses af det store Flertal af Arbejdere for en Pligt imod sig selv og sine Klassefæller og det er væsentlige Fordele, der er vundet ved Valget af frisindede Borgerrepræsentanter. Vi haaber derfor at vore Kolleger vil holde Skridt med andre Fags Arbejdere *og drage Omsorg for at alle, der kan faa Valgretten, ogsaa yder det ringe Skattebeløb, der er nødvendigt for at erhverve den.*

Heldigvis er det vel nok saaledes, at de fleste Kolleger har den Indtægt paa ca. 1,000 Kr., der giver Valgret, naar de derfor paa Skatteblanketterne opfører dette Beløb bringer de intet Offer, men gør kun deres Pligt. Imidlertid maa det erindres at mange Arbejdere har bragt det Offer at betale Skat af 1,000 Kr. uden at have den Indtægt, skulde der derfor blandt vore Kolleger være enkelte, der er stillede saaledes, anmoder vi ogsaa dem om at bringe det Offer for at faa Valgret, thi Forskellen i Skattebeløbet er saa ringe at det vel er Værd at yde det for at faa Ret til at øve Indflydelse paa Byens Styrelse.

Skatteblanketterne omdeles i denne Maaned og skal afleveres inden 1. Februar. Vejledning med Hensyn til Udfyldelsen af disse gives i Rømersgade 22, og paa forskellige Bureauer, der er oprettede i de forskellige Valgkredse. (Se herom Social-Demokraten).

Bestyrelsen
for
Cigarsorterernes Fagforening.

Voldgiftskendelse
for
Cigarsortering.

Om Prisen paa en ny Cigar paa Alex. Rasmussens Fabrik kunde der ikke opnaas Enighed, hvorfor Fabrikanten forlangte Sagen indanket for Foreningerne. Fabrikantens Tilbud var 1 Kr. 65 Øre, Fagforeningens Bedømmelse gik ud paa 1 Kr. 90 Øre, medens der igennem Arbejderne var givet et lavere Tilbud paa et tidligere Stadium,

Det i Henhold til Overenskomsten fungerende Udvalg angaaende Strid om Arbejdsforholdene, Forretningsfører Møller og Cigarsorterernes Formand, Th. Stauning, samt Fabrikanterne A. Jacobsen og C. Poulsen, traadte sammen og bedømte den forelagte Cigar, sammenlignet med andre paa Fabriken gældende Priser.

Enighed kunde imidlertid ikke opnaas, og man valgte da til Opmand Fabrikmester Levy fra Marsmanns Fabrik.

Mandag den 7. Januar samledes Voldgiftsudvalget, og Opmanden afsagde her sin Kendelse, *der gav Arbejderne Medhold,* idet han fastsatte Prisen paa den omstridte Cigar *til 1 Kr. 85 Øre.*

Strejker og Lock-outs i England.

Det engelske „Labour Departement" (den Afdeling af det engelske Handelsministerium, hvis særlige Opgave det er at være Centralbureau for Landets Arbejdsstatistik og socialpolitiske Oplysningsvæsen) har udsendt en Beretning for Aaret 1905 om Antallet af Strejker og Lock-outs i Storbritannien. Der forefaldt 358 Tilfælde, omfattende 93,503 Personer, i 1904 var

Tallene henholdsvis 355 og 87,208. Medens disse Tal saaledes er nogenlunde de samme, var Arbejdstvistighederne ifjor betydeligt mere langvarige og haardnakkede, idet Tallet paa tabte Arbejdsdage var 2,470,000 imod kun 1,484,220 i 1904. Næsten Halvdelen af Tvistighederne, omfattende over 40,000 Arbejdere, faldt paa Bjergværks- og Stenbrudsindustrien. Hovedaarsagerne til Konflikt var Lønspørgsmaal.

Af almen Interesse er Meddelelserne om Konflikternes Afgørelsesmaade, bl. a. fordi de viser, at rene Sejre for det ene eller andet Parti stadig aftager i Antal, og at Kompromis'erne stiger i tilsvarende Grad. Dette sidste gælder først og fremmest ved alle Lønstridigheder, medens Arbejderne i Spørgsmaal om Arbejdstiden ses hyppigere at have ført deres Krig igennem. I de fleste andre Spørgsmaal havde Arbejdsgiverne Overvægten. De fleste Konflikter blev bilagte ved Forhandlinger mellem selve de stridende Parters Repræsentanter; de herved opnaaede Resultater angik 77 Procent af alle Arbejderne. 66 staaende Voldgiftskamre afgjorde i Konflikter uden Arbejdsstandsning 1726 Tilfælde; 834 Tilfælde blev efter nøjere Oplysninger om Forholdet afviste eller tagne tilbage, i 614 Tilfælde kom det til Forlig, og 225 afgjordes ved Voldgiftsdommere. Et af disse Tilfælde angik Lønnen for ikke færre end 230,000 Arbejdere.

Til Holstebro-Bestyrelsens Erklæring.

Som Kollegerne sikkert vil erindre skrev jeg i Fagbladet Nr. 14 en Artikel om Søndags- og Overarbejde. I Fagbladets Nr. 18 og 20 blev der paa Grundlag af nævnte Artikel og mit Tilsvar i Fagbladets Nr. 19 rettet et stærkt personligt Angreb mod mig af Konrad Kristiansen og Bestyrelsen for Afdelingen i Holstebro. Der blev kort og godt fra disses Side erklæret, at min Fremstilling af omtalte Forhold var ukorrekte fra Ende til Anden, uden at man ulejligede sig med at bevise, hvori disse Unøjagtigheder bestod; det eneste, Holstebro-Bestyrelsen havde at hænge sin Hat paa var, at jeg havde paastaaet, at der for Søndags- og Overarbejde skulde betales 50 % Tillæg. Dette var ikke korrekt, men at hænge sig i dette var Pindehuggeri; det rette i Sagen var, at Søndags- og Overarbejde var forbudt, og der var sket Brud paa en Vedtagelse. Endvidere fremsatte man den Paastand, at jeg skulde have ønsket nævnte Arbejde og erklærede, at dette var vidnefast.

Kristiansen havde jeg ikke holdt det for Umagen værd at ulejlige mig mere med, end jeg hidindtil havde gjort, hvorimod Bestyrelsen som saadan havde et vist Ansvar, naar den afgav en Erklæring. Derfor stillede jeg bl. a. Bestyrelsen Spørgsmaalet om man vilde *paavise Unøjagtighederne* i mit Indlæg (Fagbladets Nr. 19), og fremkomme med de Beviser man havde, for at jeg skulde have udtalt Ønsket om nævnte Overarbejde. Disse Spørgsmaal stillede jeg Bestyrelsen den 8. Novbr. f. A. Da jeg intet Svar fik mindede jeg Bestyrelsen den 18. Novbr. og 3. Decbr. f. A., men har til Dato *intet Svar* faaet. Til Trods for at Bestyrelsen har haft ca. 2 Maaneder til at svare, har den ikke kunnet overkomme dette, hvad der maa være betegnende nok for Bestyrelsens Kompetence til at afgive Erklæring. Kollegerne vil sikkert værdsætte denne Handlemaade efter Fortjeneste, og de for Ansvarsfølelse blottede Bestyrelsesmedlemmer vil sikkert en anden Gang ikke beskylde en Kollega for noget, der savner enhver Hjemmel. Det er nemlig ikke tilstrækkeligt at sige, at man kan bevise, man *skal* ogsaa gøre dette, og naar Bestyrelsen ikke har gjort dette, er det fordi, den ikke har Orden i Papirerne.

Carl Høyer.

Fra Tyskland.

(Efter „Der Tabaks-Arbeiter".)

Der er tidligere her i Bladet omtalt Lønbevægelsen i Hamborg og Cigarsorterernes og Klistrernes omfattende Lønbevægelse. At det ikke har indskrænket sig til enkelte Byer og Brancher, bringer det sidste tyske Fagblad Bud om.

Lønbevægelsen er almindelig og omfatter en stor Del af de tyske Tobaksarbejdere. Alle Vegne, hvor der er Tobaksindustri, i Nord-, Mellem-, Syd-, Vest-, og Øst-Tyskland, er der Konflikter af enten den ene eller anden Natur. Et Sted er der Lønkrav der rejses, et andet Sted er det Arbejdstiden eller andre Arbejdsforhold, et tredie Sted er det Foreningsretten, der kæmpes om. Overalt er Kampen haard og bitter som den nødvendigvis maa være, hvor Forholdene er saa tilspidsede som i Tyskland. For Øjeblikket er der Strejke i 32 Byer, bl. a. i Minden, Brunsvig, Køln, Breslau, Karlsruhe, Eberswalde, Stuttgart o. fl. a.

At omtale Konflikternes Forløb i de forskellige Byer er umuligt, da dette vilde kræve alt for megen Plads, men i Flæng nævner vi nogle enkelte Ting. I Osnabrück er Strejken lige sluttet med det Resultat, at Arbejderne opnaaede 50 Pf.—150 Pf. Forhøjelse pr. Mille.

I Burgsteinfurst kæmpes der om Organisationsretten. Et Firma, Gebr. Kofmann, var villig til at gaa ind paa ret betydelige Lønforhøjelser, men vilde ikke tillade Arbejderne at være i deres faglige Organisation; dette kunde Arbejderne ikke gaa med til og der er nu udbrudt Strejke, som stadig vedvarer. At de tyske Myndigheder paa alle mulige Maader søger at chikanere Arbejderne, er ikke mere end man paa Forhaand havde kunnet vente. Det tyske Junkerregimente, der har Interesse af, at saa mange Arbejdere som muligt lider Sultedøden eller langsomt dræbes ved det sundhedsfarlige Arbejde i Hjemmene eller de daarlige Fabrikslokaler*) stiller sig altid,

*) I den tyske Rigsdag har Fyrst Bülow erklæret, at han ansaa det for en social Ulykke, at Industriarbejderbefolkningen formerer sig saa stærkt, som den gør.

hvor der kæmpes mellem de Udbyttede og Udbytterne, paa de sidstes Side. Saaledes udbrød der Strejke ved et Firma i Wantzen. Et andet Firma i Ohlau overtog saa Arbejdet for Wantzener Firmaet. Da Arbejderne i Ohlau opdagede dette, blev der gjort Indsigelse og man nægtede at udføre Strejkearbejdet. Firmaet svarede da med en Lønreduktion for samtlige Arbejdere, hvad der medførte Strejke. Aldrig saa snart var Strejken udbrudt før Firmaet lod Tobakken og Formene transportere til — Straffeanstalten i Gr.-Strelitz. Her skal Straffefangerne altsaa udføre det Arbejde, hæderlige Arbejdere ikke vilde udføre, fordi man vilde reducere deres Løn.

Strejken fortsættes stadig, og det kunde jo være, man blev ked af Straffefangerne og ikke kunde undvære sine veltjente, dygtige, hæderlige Arbejdere.

Saadanne Episoder er Konflikten rig paa. Arbejdskøberne søger ved mange Midler at løbe om Hjørnet med Arbejderne, men dette lader sig ikke gøre.

Ved et Firma Meyer i Karlsruhe udbrød der Strejke, Firmaet forsøgte om det kunde faa sine Cigarer fabrikerede i en ny Filialfabrik, der skulde drives under Navnet Peter Johann, men Arbejderne var for godt underrettede; den gik ikke.

Et Helhedsindtryk er man ikke i Stand til at faa af Lønbevægelsen, dertil omfatter den formeget; men man har har Grund til at haabe, paa Grundlag af de allerede afsluttede Konflikters Udfald, at Resultatet af denne Lønbevægelse, der saavidt vi ved, er den største, Tobaksindustrien i Tyskland endnu har haft, maa blive til Gunst for Arbejderne.

Carl Høyer.

Statistisk Aarbog.

Aarets mest omfattende Bog, statistisk Aarbog, udkom som sædvanlig i Slutningen af det gamle Aar fra Statens statistiske Bureau. Den indeholder som sædvanlig de nyeste Tal fra saa godt som alle Omraader i Danmark med Bilande samt internationale Oversigter over Befolknings-, Landbrugs- og Omsætningsforhold. Social-Statistiken er i Aar atter forøget, nemlig med Tabeller om landøkonomiske Forskudsforeninger, Begravelseskasser og om Fagforeningernes Arbejdsløse og Understøttelser til disse.

Af den sidste Tabel fremgaar det, at Arbejdsløsheden i 1905 var størst i Januar, med 19,778 og lavest i Juli med 6,594. Samlet Understøttelse til arbejdsløse har i Aaret 1905 udgjort 461,240 Kr.

En Mængde andre Tabeller indeholder højst interessante Oplysninger, hvorfor Bogen er meget mere værdifuld end dens Anskaffelsespris.

Fagbladet for 1906.

Afdelinger, der ønsker sidste Aargang af Fagbladet, kan erholde denne ved Henvendelse til Redaktionen.

Om ønskes kan den leveres indbundet imod Betaling for Indbindingen.

Fra Kunstens Verden.

Moderne Trældom.

En Herregaardsroman af M. Hamann. Hagerups Forlag. Det er Forfatterens anden Bog, behandlende samme Emne som den første, Herregaardsarbejdernes Kaar. Tendensen er i denne mere udvisket end i den forrige — Fynsk Landmandsliv, men dette gør den i Grunden ikke bedre.

Forfatteren, der er Proprietær, kender det hvorom han skriver og hans Skildringer røber stor Kærlighed til Arbejdet og da navnlig til Landbruget.

Herregaardsarbejdernes Kaar fremstilles i al sin Nøgenhed. Den daarlige Opdragelse og Manglen af et Hjem og af fornuftige Fritidssysler for de forhutlede Arbejdere giver sig Udslag i Raahed og Drikkeri. Forvaltere og Forpagtere anvender en Tone og en Fremfærd, der ikke bibringer de stakkels Arbejdere Forestilling om at de er Mennesker og den store Mængde af disse, saavel Kvinder som Mænd, lever derfor et Liv i Elendighed, uden at forstaa andet end at de skal slide for Herremanden.

Forsaavidt er Bogen derfor i nøje Overensstemmelse med de socialdemokratiske Blades Skildring af Herregaardsforholdene, men Forfatterens Anvisning paa at komme ud af Uføret er alt for romanagtige.

Han peger ikke paa Arbejdernes Oplysning og Sammenslutning som den naturligste Vej, tværtimod haaner han denne Bevægelse og de socialdemokratiske Blades Virksomhed. Skildringerne har sin Værdi, men man maa tage Parti her i Livet, navnlig naar man som Forfatteren føler sig oprørt over Elendigheden, Udbytningen og Trældommen.

— *g.*

* * *

Thorvaldsens Værker.

Af dette smukke Billedværk er nu udkommet 13 Hæfter, indeholdende 52 Tavler med tilhørende forklarende Tekst af Emil Hannover. Af særlig interessante Blade blandt de sidst udkomne fremhæves Pius VII's Gravmonument i Peterskirken i Rom og Skitsen til samme, som findes i Museet. Aldrig, skriver Hannover, har vist nok Thorvaldsen følt sig stoltere over nogen Bestilling end over den, han i 1822 modtog paa dette Monument. Og virkelig var han jo berettiget til at se et Udtryk af den højeste Agtelse for sit Geni i den Kendsgerning, at Katholiker valgte ham, Kætteren, til at udføre et Gravmæle over deres Pave, tilmed til Opstilling i selve St. Peter i Rom.

Ogsaa „Tobias helbreder sin blinde Fader" er et italiensk Gravmæle. Det findes i Marmor i Pisa's Campo sancte, hvor det er opsat til Minde om en Øjenlæge. Det er dette Marmoreksemplar, som er gengivet i Billedværket, paa Museet findes det kun i Gibs.

* * *

Diedrich Speckmann: **Hedens Søn.** (Det Schønbergske Forlag).

Forfatteren er Præst paa Lüneburger-Heden, hvor Fortællingens Handling foregaar. At han er Præst,

mærkes fra først til sidst i Bogen, der handler om en ung Mand fra Lüneburger-Heden. Han er Kunstmaler, og har ført et noget vildt Ungdomsliv, der dog ikke omtales nærmere. Ved at komme hjem igen til Heden og ser det gammeldags, religiøse Liv der leves, „omvender" han sig, finder atter sin „Barnetro" — og alt ender i Fryd og Gammen med Forlovelse.

Bogen minder meget om en „Indre-Missionsmand"s Beretning om sit forhen saa stygge Liv og om hans nu saa glade Tilværelse efter at være bleven „frelst".

E. H.

* * *

Kauzo Uchimura: **„Hvorledes jeg blev en Kristen."** (Det Schønbergske Forlag).

Man læser denne Bog med betydelig større Interesse end „Hedens Søn", og faar Indtryk af, at Forfatteren er en langt betydeligere Person end Pastor Speckmann.

Med Fornøjelse læser man om de, ofte saa ejendommelige Forhold i Forfatterens Fædreland, Japan, og med ikke mindre Interesse ser man, hvor frit og uhildet han forstaar at bedømme al den Humbug, der i „Kristendommens" Navn drives i de saakaldte kristne Lande, her i Bogen i Nordamerika.

At man ved Siden af ikke saa sjældent maa trække paa Smilebaandet ved at læse de mange naive Bemærkninger, forhøjer kun Fornøjelsen ved Bogens Gennemlæsning.

E. H.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks,* naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse al Tid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagen i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Brasil (prima Kvalitet) fra 0,70 pr. Pd.
Domingo (meget bladrig) 0,70 pr. Pd.
Erdgods (meget bladrig) 0,68. **Sandgods** 0,70 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 pr. Pd.
G B M Java (2 Pd. til 1000) 1,40 pr. Pd. Stort Udvalg af **Omblad** og **Dækstobakker** i lyse Farver. Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Baand. Etiketter** til Fabrikernes Originalpriser.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

Telf. V. 307 x. (ved **Th. Petersen.**) *Telf. V. 307 x.*

Vikler i 15 nye flotte Facons. — **G. M. B.** 1,35, 1,65, 2,00. — **Sumatra** 2,00, 2,50. — **Java Omblad** 0,90, 1,00, 1,20. — **Brasil** 0,75, 0,90, 1,00. — **Domingo,** Erdgods, Cuttings. — **Bocklund** Knive, 0,30, pr. Dus. 3,00. — **Snit købes** 0,45 Øre pr. ℔.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 3 | 1. Februar 1907 | 3. Aargang

Udenforstaaende og Frafaldne.

De danske Tobaksarbejderes Organisationer staar med Hensyn til Medlemstilslutningen bedre end mange andre Landes, men desuagtet er der Tegn nok, der tyder paa, at den rette Forstaaelse af Organisation og Agitation endnu ikke er ganske fremelsket. Bevidstheden om, at det store Flertal er Medlemmer, bedøver adskillige Kolleger i Stedet for at det netop burde opildne til stadigt Arbejde for at faa de „Udenforstaaende" ind i Organisationen. Og dernæst burde ogsaa denne Bevidsthed medføre, at den solidariske Aand og Opfattelse styrkedes, hos dem, der er Medlemmer, ved Oplysning og Paavirkning fra de gamle, solide Medlemmer, der forstaar hvad Sammenslutningen gælder og betyder.

Det sker ikke i saa høj Grad som det burde, man bilder sig ind at Slaget er vundet, naar blot vi er „de mange" og naar blot vi faar de Ny-Udlærte til straks at tiltræde Organisationen, men dette er en meget stor Fejl.

Der er mange Medlemmer, der savner en hel Del i Forstaaelse, hvad der ikke er mærkeligt. Der findes adskillige rundt om paa Fabrikerne, i København saavel som i Provinserne, der ikke rigtig forstaar sine kollegiale Pligter, navnlig er det naturligvis Folk, der ikke er Medlemmer, men de findes *ogsaa indenfor vore Rammer.*

Grundene til denne Mangel paa Forstaaelse af Organisationens og Solidaritetens Betydning er forskellige. Mangel i Opdragelse spiller en Rolle, men særlig skyldes det naturligvis de paagældende Arbejderes fornemme, tilbagetrukne Holdning, deres Mangel paa Interesse for deres egne og deres Standsfællers Forhold og Livsbetingelserne og en indgroet Frygt for at gøre „Arbejdsherrerne" imod.

Paa den anden Side har de organiserede Arbejdere ofte deres store Del af Skylden. Der bør naturligvis gøres noget alvorligt for at lære de Udenforstaaende, hvad der er hæderlige Arbejderes Pligt i vore Dage. Der findes alle Steder Kolleger, der fuldt ud forstaar hvad Organisationen er værd, forstaar at ingen bør være udenfor denne og forstaar i hvor høj Grad det er af Betydning, at de uforstaaende bliver belærte. Disse Kolleger bør gøre deres Pligt overfor Organisationen og overfor de mindre klartseende Kammerater og i Reglen vil dette Arbejde krones med Held. Skulde der imidlertid være forstokkede, reaktionære Arbejdere, der ikke vil aabne Øjne og Øren, er der ingen Grund til vedblivende at være god Kammerat med disse.

Har de lange Tider igennem holdt sig udenfor det virkelige Kammeratskab og nydt de Fordele, som de organiserede Arbejdere ved betydelige Ofre har tilvejebragt, uden at bidrage noget dertil, bør man forstaa at isolere saadanne Individer; man er da ikke forpligtet til at have Forbindelse med de mest tarvelige Personer og som Regel vil en resolut og forstandig Optræden fra de organiserede Arbejderes Side bringe de „Udenforstaaende" den Forstaaelse de mangler; i Virkeligheden til Gavn for dem selv.

Opmærksomheden bør imidlertid ogsaa være henvendt paa de mange, der slettes paa Grund af Restance. Disse Slettelser er en forkastelig Uskik, som de stabile Medlemmer bærer en ikke ringe Del af Skylden for. De bør ikke tillades i den Udstrækning, som det sker, og de kan forhindres.

Der er intet ondt eller mærkeligt i, at man en Gang imellem efterser hinandens Kort. Forglemmelser, der kan indtræffe, vil derved blive afværget og de smaalige Øjentjenere faar ikke Lejlighed til at slippe udenom deres Forpligtelser. Det er ganske meningsløst, Gang efter Gang at se Medlemmer blive slettede, fordi de ikke i det uendelige kan udeblive med Bidraget til Organisationen.

Vi bør hjælpe hinanden med at erindre vore Pligter, derved styrker og opelsker vi Solidaritetsfølelsen iblandt Medlemmerne, og dette er af allerstørste Betydning. Der er adskillige Steder, hvor Arbejderne nægter at

kendes ved Kolleger, der søger at luske sig fra deres Pligt, og saaledes bør det være.

Organisationen tager Hensyn til Nød og Trang, til Arbejdsløshed, Alderdom og Sygdom, man maa da kunne vente, at faa Folk til at skamme sig over Udslettelser paa Grund af Restance, og skulde der være enkelte, der mangler Skamfølelse, vil kollegial Opdragelse sikkert kunne fremkalde denne.

Endelig er der Udmeldelserne paa Grund af Udnævnelser til Mestre o. l. De er heldigvis blevet sjældne, men der gøres nu og da Tilløb til saadanne, eller ytres Ønske derom. Kollegerne bør modarbejde disse af al Evne. Lysten til at blive fri for at være Medlem af Organisationen er en yderst lav og slet Tilbøjelighed. Ingen burde sælge Rettighederne til at være i sin egen Forening, og den, der gør det, burde ikke taales i ordentligt Selskab.

Paa de her nævnte Omraader er der Opgaver for enhver ærekær Kollega. Vi er mange i Organisationen, men *alle* bør være der. Og alle skulde gerne være besjælede af en virkelig Kammeratskabsfølelse og i Besiddelse af sund Forstaaelse af Organisationens Betydning, af Pligterne imod denne og af de Interesser, der kun varetages ved enig, solidarisk Optræden.

—09.

Cigarsortererforeningen.

Paa en Generalforsamling i Cigarsorterernes Sygekasse den 21. Januar forelaa forskellige vigtige Forslag.

Det vedtoges saaledes at gøre Betingelserne for Medlemmer, der rejser bort og vender tilbage, noget læmpeligere, at ophæve Betalingen af Indskud, og at udbetale en Understøttelse efter nærmere bestemte Regler til Medlemmer, der lider af kroniske eller uhelbredelige Sygdomme og hidtil har været afskaarne fra at erholde Understøttelse for disse Sygdomme.

Forslag om at etablere et Alderdomsunderstøttelses-Fond forkastedes med meget stor Majoritet.

Invaliditetsforsikring i Sverig.

Efter 10 Aars Virksomhed har en Komité i Sverig i Slutningen af 1906 fremsat et Forslag om Invaliditets- og Alderdomsforsikring.

Princippet i Forslaget er, at enhver svensk Mand og ugift Kvinde skal betale en aarlig Afgift paa henholdsvis 9 og 6 Kr. fra det fyldte 18. Aar og til det fyldte 60. Aar, ligesom Stat og Kommune skal yde Bidrag.

Det er imidlertid et tarveligt Resultat efter 10 Aars Arbejde. De svenske Komitémedlemmer har ikke været saa skarpsynede, at de har kunnet forstaa, at Arbejderne i Forvejen udreder et saa klækkeligt Bidrag til Samfundet, at Pensioneringen udelukkende bør paahvile dette.

Et nyt Arbejds-Regulativ.

Endelig er et nyt Regulativ paa Arbejdsraadets Indstilling traadt i Kraft, nemlig for Skotøjsfabriker og Reparationsanstalter. Det træder i Kraft 1. Februar og indeholder Bestemmelser i Lighed med de før gennemførte Regulativer.

Arbejdsløshedsloven i England.

Som man vil erindre gennemførtes der i sin Tid en Arbejdsløshedslov i England, hvis Hovedtræk var: Nødstandskomiteer i alle større Byer, hvor Arbejdsløshedshedsondet er særlig fremtrædende

Det paahviler disse Komiteer at undersøge de Arbejdsløses Kaar og søge at skaffe dem Arbejde. Overstiger Arbejdsløsheden de lokale Komiteers Kræfter, træder en højere Myndighed til og søger at skaffe Arbejde enten i Udlandet eller i Statens Jordbrugskolonier. Indkommer der ikke ad privat Vej tilstrækkelige Pengemidler, aabner Loven Adgang til at udskrive en Halfpenny Skat paa alle Landets skatteydende Borgere, til Dækning af de med Loven forbundne Udgifter.

Lovens Bestemmelser omfatter kun dem, der har boet i de under Loven hørende Byer i mindst et Aar. Endvidere kræver Loven Oprettelse af Arbejdsanvisningskontorer overalt i Landet.

Som det var at forudse, har disse Bestemmelser ikke indfriet de Forhaabninger, der af nogle Mennesker næredes.

I det første Aar, der er forløbet, har 78 Nødstandskomiteer været i Funktion. Der er kun sket Henvendelse til Komiteerne fra ca. 70,000 af det store Lands Mængder af Arbejdsløse.

Af disse er ca. 50,000 fundet „værdige“ til Hjælp og af disse har godt 40,000 faaet Arbejde ved Komiteernes Hjælp. Altsaa højst $^1/_{10}$ af Englands Arbejdsløse. 18,000 har faaet Beskæftigelse for Kommunerne, Resten hos Private.

Den over Nødstandskomiteerne staaende Landskomite har kun i ringe Grad været beskæftiget og i det hele viser det sig, at denne Art Arbejdsløheds-Lovgivning ikke formaar at bringe nævneværdig Hjælp.

Stats-Forsørgelse af de Arbejdsløse er nødvendig saalænge Aarsagerne til Arbejdsløsheden, — Privatdrift og Kapitalisme — ikke ryddes ud af Samfundet.

Schweitzisk Tobaksindustri.

Af en Beretning for 1905 om Tobaksindustrien fremgaar det, at denne har været i god Fremgang i Schweitz.

Der klages imidlertid over stigende Arbejdsløn (!) og Priser paa Raamaterialier. De modefarvede Dæksorter er gaaet op til højere Priser end ellers kendt i

Schweitz. Høsten 1904 udsolgtes, og deraf fulgte naturligvis høje Priser i 1905. Fra 1. Januar forhøjedes Indførselstolden (Beskyttelse af den schweitziske Industri) med ca. 5 Frcs. pr. 1000 Cigarer.

I det nordre Wynental, hvor Arbejderne er særdeles godt organiserede, foregik i Løbet af Aaret en Lønbevægelse, hvorved det lykkedes Arbejderne at skaffe sig betydelige Fordele. Længere syd paa er Bevægelsen ikke forløbet saa fredelig, endskønt Lønnen her trænger endnu mere til Forhøjelse.

Iøvrigt oplyses det, at baade Løn- og hygiejniske Forhold er blevne meget forbedrede. Der findes ikke længere overfyldte Arbejdsrum. Petroleumslamperne, der bidrog til at forurene Luften, er omtrent ganske afskaffede og erstattet med elektrisk Lys, og Centralvarme er indført i stor Udstrækning.

Forbruget af Cigaretter er i stærk Fremgang i Schweitz, navnlig er der en Masse-Produktion af meget billige Sorter.

Fattige i England.

En nylig offentliggjort Statistik fra det engelske „Local Government Bord" giver bl. a. følgende triste Indblik i det store Fabriklands uhyre omfattende Nød og Elendighed. Der fandtes den 1. Januar d. A. i England og Wales 926,741 Personer, som modtog regelmæssig Fattigunderstøttelse af Kommunerne, hvilket vil sige, at hver 37te Indbyggere, og for Londons Vedkommende endog hver 32te, hørte til de fuldstændig subsistensløses store Skare. Det var hovedsagelig den sydafrikanske Krig, som bragte Antallet til at stige i usædvanlig Grad — paa et enkelt Aar med flere Hundredtusind — og det sidst forløbne Aar er det første efter Krigen, i hvilket der kan spores en, omend ringe, Nedgang — 0,6 Procent, sammenlignet med forrige Aar. Dette er Gennemsnitstallet; ser man derimod nøjere til, viser der sig, navnlig indenfor *Landbruget*, vedblivende en endogsaa stærk Forøgelse af de fattigunderstøttedes Tal, i enkelte Grevskaber endog op til 5 Procent.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde den 4. Oktober 1906.

1. Forretningsføreren har faaet Henvendelser fra flere Steder om Ordning af Stridsspørgsmaal, opstaaede efter sidste Bedømmelse.

Enkelte Steder er Sagerne ordnede, men de fleste var henvist til Fabrikantforeningen.

Et Fællesmøde med Fabrikanternes Bestyrelse er indvarslet til den 8. Oktober. Til at deltage heri valgtes Møller, Nygaard, Stauning, Bahr, Westergaard og Knudsen.

2. Det besluttedes, at Redaktøren ikke skulde optage en indsendt Artikel.

3. Det vedtoges at foreslaa Hovedbestyrelsen, at der ydes som Bidrag til den russiske Organisation 500 Kr. og 250 Kr. til Uddeling til russiske Flygtninge.

4. En Meddelelse fra Aalborg toges til Efterretning.

5. Regnskaberne for Januar og April Kvartaler 1906 forelaa og toges til Efterretning.

6. Stillingen til det forelagte Toldlovforslag diskuteredes.

* * *

Fællesmøde mellem Udvalg for Tobaksarbejderforbundet og Fabrikantforeningen i Provinserne den 8. Oktober 1906.

Efter den nye Overenskomsts Ikrafttræden forelaa en Række Indstillinger om Facon-Tillæg og andre Forandringer.

For følgende Fabriker foretoges Bedømmelse, som resulterede i Afgørelse eller Udsættelse af de gjorte Indstillinger:

Kock, Fredericia, Tørring, A. Jensen og H. Nielsen, Odense, Færck, Holstebro, S. W. Bruun og O. L. Petersen, Kolding, Lange, Slagelse, Clemmensen, Nakskov, Jensen, Viborg, Møllgaard, Ringkøbing, Petersen & Sørensen, Eriksen, Brdr. Hansen og Oluf Jørgensen, Horsens, Hilmar og Thuesen, Aarhus, Damborg, Nykøbing M., Agerholm, Thisted.

For Cigarsorterernes Vedkommende toges Reservation for alle muligt opstaaende Spørgsmaal, da der forelaa for faa Oplysninger.

* * *

Forretningsudvalgets Møde den 7. November 1907.

1. Fra Bryggeriet „Stjernen" forelaa Meddelelse om at man agtede at købe Ejendom og Maskiner, hvorfor et Laan søges.

Det vedtoges at foreslaa Afdelingerne at yde indtil 15,000 Kr. som Laan til nævnte Formaal.

2. I Ringkøbing har Forretningsføreren faaet ordnet Rullerlønnen, medens nogle Sortererpriser er henvist til Fabrikantforeningen.

3. Der foreligger Klage over Sortererpriser hos Færck, Holstebro. Det vedtoges at man maa fastholde de stillede Krav.

For Cigarillos, rullet paa Maskine, vedtoges det hos samme Fabrikant at fastholde Fordring om 25 Øre for Viklen og 35 Øre for Overrulning.

4. Nogle Krav om Priser paa Cigarer henvistes til Bedømmelsesudvalget med Forlangende om Afgørelse inden 17. November.

Da der er særlig Overenskomt med Th. Petersen, Fredericia, vedtoges det at bemyndige Afd. til at opsige denne til 10. Februar og at bebude Arbejdsstandsning.

6. Meddelelser fra Fredericia toges til Efterretning.

7. Afd. Aarhus gaves Sanktion til at købe for 25 Kr. Aktier i Forbrugsforeningen.

8. Fabr. Dolleris, Nykøbing, M., har forlænget Arbejdstiden for alle ugelønnede Arbejdere, dog imod en Lønforhøjelse. Forretningsudvalget udtaler, at man ikke er stemte for Forlængelse af Arbejdstiden.

9. I Anledning af et til Afd. „Enigheden“ indgaaet Cirkulære med Forslag om ekstra-Kongres for at faa drøftet Forslag til Ændring af Lovene om Rejseunderstøttelsen, vedtoges det at lade Sagen behandle i Fagbladet og at udsende en Skrivelse, hvori det anbefales at stemme imod Forslaget.

* * *

Forretningsudvalgets Møde den 7. December 1906.

1. Ved et Fællesmøde i Kolding er Spørgsmaalet om Tilladeligheden af at have ugelønnede Vinkelmagere (i Modstrid med Overenskomsten) henvist til Afgørelsen af Borgmester Jacobi.

Overrulningspriserne er henvist til Afgørelse af Udvalget i København.

Et Arbejdsforhold hos O. L. Petersen er ordnet og Korrespondance indledet med Fabrikantforeningen angaaende Forhold i Holstebro.

2. Meddelelser om Afstemningen angaaende Laanet til „Stjernen“ og om ekstra Kongres, toges til Efterretning.

3. Sanktion gaves Afd. i Aalborg til at bevilge 40 Kr. til en Oplysningsforening.

Sanktion til at benytte Afdelingens Midler til Gravmonumenter gaves ikke.

4. Forskellige Oplysninger gaves om Forholdene i Viborg.

5. Det vedtoges at en Mester, der er Ene-Mester (selv om han deltager i Arbejdet), kan erholde hvilende Medlemsret.

Bidrag til de russiske Arbejdere.

Fortsat.

Cigarsorterernes Fagforening.

Marsmanss Sorterere og Klistrere 1,35, do. 1,00. Horwitz & Kattentids Sorterere 0,90, do. 0,90, do. 1,00, do. 1,20, do. 0,40, do. 0,55, do. 1,40. Alex. Rasmussens Sorterere 1,00.

Ialt med det tidligere indkomne 43 Kr. 28 Øre.

A. Olsen.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden.“

Thomsens Arb., Blaagaardsg. 100, Rée & Bays Arb. 1,10, Nobels mandl. 0,60, Simonsens Arb. 0,55, Marsmanns mandl. 3,10, „St. Felix“ Arb. 0,60, Hirschsprungs mandl. 9,87, Ytteborgs Arb. 0,70, C. Poulsens Arb. 1,20, Jensens Arb., Nansensg. 1,00, Ytteborgs Arb. 0,50, Nr. 1729 0,25, A. Schmidts Arb. 0,50, Simonsens Arb. 0,65, Marsmanns mandl. 3,15, „St. Felix“ Arb. 0,70, Hirschsprungs mandl. 8,43, Nobels mandlige 1,00, Thomsens Arb., Blaagaardg. 1,00, Jensens Arb., Nansensg. 1,00.

Ialt Kr. 316,86, hvilken Sum er indbetalt til Socialdemokratisk Forbund inden Udgangen af 1906.

København, 14. Januar 1907.

Konrad Petterson.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Diskussionsmøde

om Kvindens Stilling som Lønarbejder

afholdes i

Socialdemokratisk Ungdomsforening

Onsdag d. 6. Februar, Kl. 8½, Rømersgade 22, 1. Sal til Gaden.

Formandinden for de kvindelige Herreskrædere, Fru *Andrea Brochmann,* indleder.

Vore kvindelige Fagfæller indbydes særlig, men Mændene er ogsaa velkomne.

Adgang er gratis og for Alle.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Brasil (prima Kvalitet) fra 0,70 pr. Pd.
Domingo (meget bladrig) 0,70 pr. Pd.
Erdgods (meget bladrig) 0,68. **Sandgods** 0,70 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 pr. Pd.
G B M Java (2 Pd. til 1000) 1,40 pr. Pd. Stort Udvalg af **Omblad** og **Dækstobakker** i lyse Farver. Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Baand. Etiketter** til Fabrikernes Originalpriser.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

Telf. V. 307 x. (ved **Th. Petersen.**) *Telf. V. 307 x.*

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

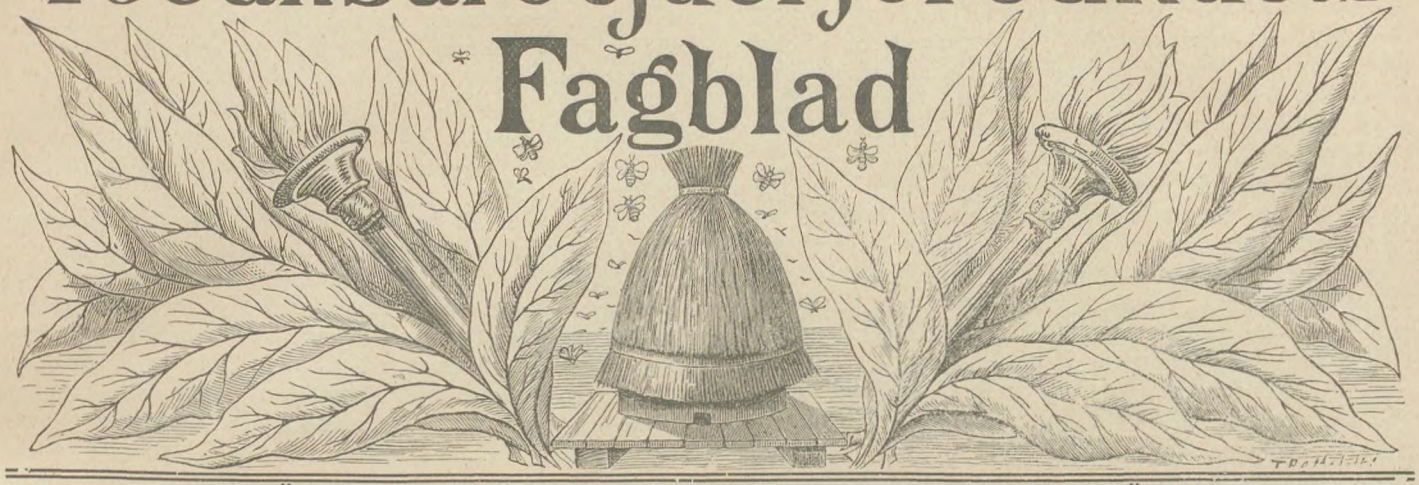

Nr. 4 | 15. Februar 1907 | 3. Aargang

Tobaks-Tolden.

Tobaksarbejderforbundets Henvendelse til Rigsdagen.

Forhandlingerne i Folketinget.

Staunings Angreb paa Ministeren. Maa vi være her?

Som bekendt er der i Rigsdagen forelagt et Forslag til Toldlov, hvilket oprindelig indeholdt en Fordobling af den gældende Vægttold for Tobak og Cigarer.

Under Forhandlinger i Udvalget har Ministeren imidlertid forandret Forslaget til kombineret Vægt- og Værditold, hvorefter Tolden paa Raatobak skulde være 15 Øre pr. Pd. samt 30 pCt. af Værdien. Paa Cigarer og Cigaretter 55 Øre pr. Pd. samt 30 pCt. af Værdien og paa Skraa- og Røgtobak 20 Øre pr. Pd. samt 30 pCt. af Værdien.

Dette af Finansministeren fremsatte Forslag tiltraadtes af Udvalgets Flertal (Reformpartiet, Moderate og Radikale), hvorimod Socialdemokratiets Repræsentanter foreslog, naar vi skulde ind paa Værditold for Tobak, at stryge hele Vægttolden og kun tage 25 pCt. af Værdien for Raatobak og 30 pCt. for Cigarer, Røg- og Skraatobak.

Da Flertallets Forslag først fremkom et Par Dage før Behandlingen af dette skulde foregaa i Folketinget, afholdtes der en Fælles-Generalforsamling for Afdelingerne i København og for Forbundets Forretningsudvalg som Repræsentanter for Medlemmerne i Provinserne, Søndagen den 3. Februar (Lovens 2. Behandling skulde begynde Mandag den 4. Februar).

Ved Generalforsamlingen drøftedes den foreliggende Sag, der er af uhyre Vigtighed for Industrien, og efter Indstilling fra Bestyrelserne vedtoges det at indbringe følgende Henvendelse:

Til Rigsdagen!

„Københavnske Tobaksarbejdere og Repræsentanter for Provinsernes Tobaksarbejdere, samlede til Møde den 3. Februar, udtaler deres Beklagelse over det Forslag til Tobakstold, der til Toldlovens 2. Behandling er fremsat af Finansministeren og Toldlovsudvalgets Flertal.

Den Toldforhøjelse, der her foreslaas, vil uden Tvivl blive skadelig for den danske Tobaksindustri og derved ogsaa for de 5,000 Arbejdere, der her i Landet har deres Erhverv ved Cigar- og Tobaksfabrikation, thi Resultatet bliver en Fordyrelse af Produkterne.

Denne Fordyrelse, der sikkert kan anses for ganske unødvendig, er til Skade for det danske købende Publikum og kun til Gavn for udenlandske Fabrikanter, der af forskellige Grunde, bl. a. paa Grund af uforholdsmæssig lav Arbejdsløn er i Stand til at undersælge det danske Fabrikat.

Indførelsen af en Værditold paa Raastoffet, i Særdeleshed i den foreslaaede Form, vil efter vor Formening ikke forbedre Forholdet, men tværtimod begunstige udenlandske Fabrikanter endnu mere end hidtil paa Bekostning af Landets egne Borgere, da den nemlig forhøjer de i Forvejen betydelige Svingninger i Priserne, hvilket vil foraarsage periodisk Arbejdsløshed.

Vi henstiller derfor til Rigsdagen at forhindre Gennemførelsen af Tobakstoldens Forhøjelse, da det næppe kan være Lovgivningsmagtens Opgave at ødelægge eller hemme en Industri, der kun er beskyttet imod den urimelig lave Arbejdsløn i Holland, Sydtyskland o. fl. Steder."

Denne Henvendelse indbragtes Mandag d. 4. Februar i Folketinget af nærværende Blads Redaktør, og den Tilfredsstillelse har vi, at en meget stor Del af Debatten drejede sig om Tobakken, og at vort Indlæg vakte almindelig Opmærksomhed.

Efter at Ordføreren havde talt, kom det med Spænding imødesete

Angreb paa Finansministeren

fra Cigarsorterernes Formand, *Th. Stauning*, for det saa slet underbyggede Forslag om Tobakstolden. Vi optrykker efter Rigdagstidende:

„I min Egenskab af Tobaksarbejder vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger af, om jeg saa maa sige, mere praktisk eller faglig Natur om dette Toldlovsforslag og navnlig den Del, der angaar Tobak og Cigarer.

Tobaksindustrien her i Landet er jo ikke ny eller opstaaet i Løbet af den allerseneste Tid. Det er en meget

gammel og for saa vidt rodfæstet Industri. Det kan historisk paavises, at den første Tobaksindførsel til Danmark fandt Sted 1627, og at Fabrikationen er paabegyndt nogle Aar efter, at Indførselen af uforarbejdet Tobak tog sin Begyndelse. Allerede i 1665, erfarer man, er der givet Næringsbevis, eller noget i den Retning, som Tobaksfabrikant til en Borger. Heraf ser man altsaa, at Tobaksindustrien hos os har en lang Levetid bag sig. Og af andre historiske Oplysninger ser man endvidere, at den i meget høj Grad er fremelsket af Staten, af Kongerne eller Regeringerne paa de forskellige Tider. De have gjort sig store Anstrængelser for at faa en Tobaksindustri til at fæstne sig og slaa Rod her i Landet og derved bidrage til Erhvervslivets Fremme. Denne Virksomhed fra det offentliges Side er saa fortsat i den nyere Tid derved, at der ved den gældende Toldlov er ydet Industrien en vis Beskyttelse mod Udlandets Indførsel.

Vi Socialdemokrater, som ønsker de størst mulige Toldnedsættelser, og som i vort Program eller vore Udtalelser, vedtagne af de dertil kompetente Forsamlinger, Gang efter Gang har udtalt, at vi ønskede Nedsættelse, en gradvis Nedsættelse af Beskyttelsen, har ved flere Lejligheder vist, at vi ønsker at handle i Overensstemmelse med de Beslutninger, vi har taget. Men vi har altid sagt og siger fremdeles, at vi ønsker at gøre det under saa megen Hensynstagen som muligt til de bestaaende Industriers Forhold, og man maa da fornuftigvis ogsaa tage Hensyn til Forholdene i Udlandet, navnlig til Arbejdslønnen i Udlandet og dermed beslægtede Omstændigheder. Vi ønsker altsaa ganske sikkert Toldnedsættelser, men vi ønsker dem paa den anden Side ikke af den Beskaffenhed, at de ødelægger en stor og levedygtig Industri, som har været i Stand til at give Erhverv til mange Tusinde Arbejdere. For Tobaksindustriens Vedkommende er Forholdet det, at der beskæftiges omtrent 5,000 Arbejdere her i Landet ved selve Cigar- og Tobaksindustrien. Desuden findes der Handlende og Fabrikanter og Virksomhed, som er beslægtet med Cigarindustrien, f. Eks. Cigarkasseindustrien, der leverer Kasserne til Cigarerne, Litografer, der laver Etiketterne, Silkebaandsvæverne, der laver Baand til Cigarerne, og til disse knytter der sig jo igen en Mængde Kontorfolk, Agenter osv. Det er altsaa en meget betydelig Stab af Virksomheder og Mennesker, der her i vort Samfund er knyttet til Tobaksindustrien, saa det er altsaa en i Forhold til Landets Størrelse ganske væsentlig Industri.

Ogsaa naar vi ser paa det foreliggende Toldlovsforslag, viser det sig, at man regner denne Industri for en betydelig Industri. Den højtærede Minister og det ærede Flertal foreslaar at belaste Tobakken med $3\frac{1}{4}$ Mill. Kr. som Toldindtægt. Det Forslag, den højtærede Finansminister forelagde, viste en betydelig Forøgelse af Tobakstolden og fremkaldte som Følge deraf naturligvis Betænkeligheder.

Den Fordobling af Tolden,

som den højtærede Minister foreslog, maatte nødvendigvis virke som en haard og uretfærdig Skat paa Forbrugerne, og den blev da ogsaa fra flere Sider kritiseret. Ogsaa fra den højtærede Ministers eget Partis Side blev det kritiseret, at man søgte at beskatte i saa urimelig høj Grad den Pibe Tobak, som den fattige Arbejder skal ryge . . . (*Pinstrup: Skal* ryge?) . . . Ja, han *skal* ikke ryge, men han gør det alligevel. Det ny Forslag fra den højtærede Minister og fra Flertallet fastholder den Toldforhøjelse, som forelaa ved første Behandling. Altsaa den samme Uretfærdighed mod Publikum, den samme Fordyrelse af en saa almindelig benyttet Artikel som Tobak og Cigarer fastholdes nu ved anden Behandling, men under andre og for Industrien betydelig værre Former. Det Forslag, som nu er foreslaaet, hvor en kombineret Vægt- og Værditold foreslaas indført, betyder ikke en Simplificering af Spørgsmaalet, tværtimod, det betyder en Vanskeliggørelse paa forskellige Omraader, og til Forslaget er knyttet forskellige Bestemmelser, der i høj Grad vil vanskeliggøre denne Virksomhed her i Landet.

Jeg vil straks sige, at for mig som Tobaksarbejder, saavelsom Socialdemokrat, staar Mindretallets Forslag, der rent og klart indfører Værditold i en lempelig Form, og uden at det betyder Fordyrelse af Produktet for Publikum, som det, der er det bedste, som det, der er mest retfærdigt, som det, der for den store Befolkning vil være uden den skadelige Virkning, som Fordyrelsen ved Flertallets Forslag vil være.

Ved Toldlovens første Behandling blev der spurgt fra flere Sider efter Værditolden. Der blev spurgt efter den i Almindelighed. Man vilde vide, hvorfor Ministeren ikke kom med Forslag i den Retning, i Stedet for at fremsætte Forslag om Afskaffelse af Værditolden, hvor man tidligere havde haft den, saasom paa Cykler, Maskiner, Kloakrør, Ledningstraad, Isoleringsmaterialer og vistnok flere andre Positioner. Men paa det almindelige Spørgsmaal, som saaledes rejstes om Værditolden, har den højtærede Minister nu svaret med et Forslag om Værditold, ikke alene paa færdig Tobak og Cigarer, men ogsaa paa Raatobak. Man faar en Følelse af, at det, der her er sket,

mere er et taktisk end et praktisk Skridt

fra den højtærede Ministers Side. Det har for den højtærede Minister drejet sig om at imødekomme de Krav om Værditold, som var rejste, og saa har den højtærede Minister da søgt at finde et Omraade, hvor det nødvendigvis maatte støde paa væsentlige Vanskeligheder fra Industriens Side, og foreslaaet Værditold netop her.

Det Forslag, som den højtærede Minister har forelagt i Udvalget, og som Flertallet har tiltraadt, savner efter min Mening i meget høj Grad den Underbygning, som et saadant Forslag, fremsat af en Minister, kunde gøre Fordring paa at have. Forslaget ledsages af en Motivering eller Betænkning. Det forekommer mig, at der ikke heri findes noget som helst egentlig værdifuldt, der taler til Støtte for den kombinerede Vægt- og Værditold, som Ministeren foreslaar. Man faar en Fornemmelse af, at

det drejer sig om at gøre et Eksperiment,

og at dette Eksperiment skal gøres uden Hensyn til, om der har været Tid eller Lejlighed til at foretage Forundersøgelser eller ikke. Fra den Side, den højtærede Minister tilhører, plejer man ellers ikke at være saa overvættes flink til at indføre noget nyt, saa snart der spørges efter det, men i dette Tilfælde, hvor man ligesom har haft en Fornemmelse af, at her kunde man komme til at gøre dem, som spurgte, en mindre god Tjeneste, har man været yderst villig til at møde med et Forslag om Værditold. I Ønsket og Kravet om Værditold ligger ganske naturligt Ønsket om mere Retfærdighed. Det er ogsaa nævnt adskillige Gange og kan fremdeles nævnes, at paa de allerfleste Omraader vil en Værditold vise sig at være retfærdigere end den nugældende Vægttold. Naar der er Tale om at indføre Gulvklude og Silketørklæder til samme Vægttold, er det naturligt, at en Værditold er mere retfærdig, ligeledes for Klædevarers Vedkommende og paa alle den Slags Omraader. Selvfølgelig ogsaa naar det drejer sig om færdige Cigarer, færdig Røgtobak, Skraatobak, Snus osv. Paa alle disse Omraader gælder det, at en Værditold rammer retfærdigt, idet den rammer det Produkt, som indføres paa den rigtige Maade.

Ved en Værdibeskatning under Fortoldning vil man ramme særlig fine eller overforfinede Varer, som er meget kostbare, og som indføres, fordi enkelte Mennesker nærer en særlig Tilbøjelighed til at skulle have noget overvættes fint. Der har mange Gange været talt om, at det var uretfærdigt, at Arbejderens 6 Øres Cigar og Grossererens Havana Cigar til et Par Kroner eller tre beskattes ens. Cigaren til 2—3 Kr er indført i færdig Stand fra Ud-

landet, og vil man ramme den, maa det derfor være med en Værditold paa den færdige Cigar. Derimod rammer man ikke, i alt Fald ikke i nogen nævneværdig Grad, den fine Vare ved en Værditold paa Raastoffet. Det er nemlig saadan, at den Sort Tobak, der indføres i en Balle til en bestemt Pris, bruges til en Mængde forskellige Sorter Cigarer. Den kan bruges til Cigarer til 10 Øre, til 20 Øre og til flere forskellige Priser. Det er der ikke det allermindste i Vejen for, thi en saadan Balle Tobak udsorteres og behandles paa forskellige Maader, hvorved dens Beskaffenhed bliver ganske anderledes, end den var ved Indførselen.

Som jeg sagde før, følger der med den højtærede Ministers Forslag som Bilag en Slags Motivering. Den ærede Ordfører sagde i Gaar, at Forslaget om Værditold paa Tobakker var udførligt motiveret af Ministeren i Bilagene. Det forekommer nu ikke mig, at det kan siges at være nogen særlig udførlig Motivering, der gives. Naar den højtærede Minister fremsætter Forslag om Forandring i Toldsystemet for en saa stor og vigtig Artikel som Tobak, paa hvilken han selv venter en Toldindtægt af $3\frac{1}{4}$ Mill. Kr., var man berettiget til at vente, at Ministeren samtidig forelagde solide Oplysninger og Beregninger til Støtte for sit Forslag, at han havde skaffet sig Oplysninger om dette kombinerede Forslags Virkninger: Hvorvidt det vil bringe Toldnedsættelser eller Toldpaalæg, i hvilken Grad Retfærdigheden vil ske Fyldest ved dette Forslag i Modsætning til det hidtil gældende Toldsystem, men

Motiveringen indeholder intet

af denne Art. Der findes i den intet om, hvorledes Varepriserne vil blive paavirkede af den højærede Ministers Forslag.

En Trediedel af Motiveringen optages af Bemærkninger om Tobaksmonopol, Stempelskat, Produktskat osv., altsaa om Ting, som slet ikke har noget med det egentlige Forslag at gøre. Den højtærede Minister undgaar ganske at komme ind paa det, som fornuftigvis maatte være Sagens Kerne, naar et saadant nyt Forslag fremsættes. Han søger med Behændighed at aflede Opmærksomheden fra det for Publikum yderst vigtige Spørgsmaal, om Værditolden vil bevirke billigere Cigarer og billigere Tobakker, eller de vil blive dyrere ved det af den højtærede Minister stillede Forslag. I den Retning siges der intet som helst i de Forslaget ledsagende Motiver, og det forstaar jeg saa godt, thi den højtærede Minister maatte nødvendigvis, hvis han havde skaffet sig Oplysninger fra sagkyndige, have meddelt, at

Produktet vilde blive fordyret,

at Befolkningen vilde komme til at bære denne nye Toldbyrde, som her søges paalagt Tobakken, og det gælder ikke alene dem, der ryger Havana-Cigarer til 3 Kr. Ogsaa den almindelige jævne Befolkning vil faa den Fordyrelse at føle, som den højtærede Minister foreslaar. Forslaget om Værditold paa Raatobak betyder ikke i nogen nævneværdig Grad den Retfærdighed, man tilstræber ved Værditold.

Den billigste Raatobak, der i Øjeblikket indføres, er til 22 Øre, og af denne Tobak vil Tolden blive 22 Øre; det gennemsnitlige Toldbeløb vil efter de Beregninger, man kan foretage, blive 28 Øre. De ser altsaa, at fra den billigste Tobak til den gennemsnitlige Tobak er der kun et Spring i Tolden paa 6 Øre, og De vil deraf forstaa, at disse 6 Øre ikke kan komme til at øve nogen Indflydelse. Naar man skal købe en Cigar, der koster 6 Øre, kan 6 Øre pr. Pd. Raatobak ikke komme til at øve nogen Indflydelse paa Prisen. Forholdet vil altsaa blive, at det Toldpaalæg, som her foreslaas,

vil fordyre Landarbejdernes Søndagscigar

til 6 Øre lige saa meget, som det vil fordyre Grossererens 15 Øres Cigar. Det vil være umuligt for den højtærede Minister at paavise os, at en 8 Øres Cigar vil blive højere beskattet end en 5 Øres Cigar, eller at 1 Pd. Røgtobak til 90 Øre vil blive beskattet mere end 1 Pd. Røgtobak til 50 Øre. Det vil nemlig ikke ske, lige saa lidt som det vil ske for Skraatobaks Vedkommende. Ogsaa denne Tobak forarbejdes af de samme Baller Tobakker, som indføres. 1 Pd. Skraa til 3 Kr. vil ikke blive stærkere beskattet end 1 Pd. tarvelig Skraatobak til 1 Kr. 40 Øre.

Det, der derimod vil ske, hvis Ministerens og Flertallet Forslag gennemføres, er en

Fordyrelse af den samlede Produktion.

Det kan vi betragte som en Kendsgerning. Thi den Fordyrelse, der finder Sted, den Fordobling eller mere af Tolden, der finder Sted ved den højtærede Ministers Forslag, skal naturligvis udredes et eller andet Sted, og den vil blive udredet af Forbrugerne. Det vil ikke gaa til paa den retfærdige Maade, som man tænker sig, og som Værditolden paa andre Produkter og navnlig paa færdige Produkter, vil kunne bevirke. Denne Fordyrelse af Raatobakken vil blive fordelt paa den samlede Fabrikation af Cigarer og Skraatobak, medens de enkelte Varepriser ikke vil blive ramt af den højærede Ministers Værditold. Det er jo saadan, at den samme Balle eller Kiste Tobak, som indføres, indeholder fine og værdifulde Blade og simple og lidet værdifulde Blade. De forskellige Sammensætninger eller Blandinger til Cigarer tages af mange forskellige Sorter og Partier Tobak, og det er saadan, at den Tobak, som indføres til en bestemt Pris, først faar sin meget forskellige Værdi, efter at den er behandlet i Fabrikker efter at den er sorteret og tilberedt paa de flere forskellige Maader, som Tobak kan tilberedes paa. Og det gælder udtrykkelig for Cigarer, at ogsaa disse faar deres forskellige Pris under Hensyn til den Maade, hvorpaa de er forarbejdede. Cigarer, som rulles paa de moderne Vikkelmaskiner, kunne fremstilles til en meget billig Pris, en Cigar, som rulles i Haanden, bliver meget dyrere udelukkende af den Grund, at den rulles i Haanden. Derfor faar den samme Kvalitet Tobak, som indføres under Navn af Java, Sumatra, Meksiko, eller hvad det nu hedder, en meget forskellig Værdi og forskellig Benyttelse efter den Behandling, den faar inde paa Tobaksfabrikken, en højst forskellig Værdi efter det Udseende, den har, efter den Størrelse, Bladene har, og efter den Beskaffenhed, fin eller grov, af disse forskellige Blade, som den samme Balle eller Kiste Tobak kan indeholde. Og paa denne Maade fremskaffes altsaa af den samme Tobak, af denne Tobak til 40 Øre Pundet, forskellige Blandinger til Cigarer til højst forskellige Priser lige fra de billigste til de dyreste. Til den bliver der benyttet Blade fra akkurat den samme Balle Tobak, den til 40 Øre, eller hvad den nu koster i Indkøb.

En Pakke Javatobak, som indføres til en Pris af 75 Øre Pd., kan meget godt indeholde Tobakker, hvis Pris særskilt vilde blive 1 Kr. 25 Øre, 50 Øre eller 25 Øre, alt eftersom Tobakken er blevet sorteret, efter at de store, pæne Blade, som skal bruges til Dæk, er tagne ud, og efter at de, der kan bruges til Omblade og det, som kan bruges til forskelligt Indlæg, til store eller smaa Cigarer, er taget ud. Først efter at denne Sortering er foregaaet, kan Værdien af den egentlige Tobak bestemmes. Det viser sig ogsaa, som jeg sagde før, at Prisforskellen ved Indkøb er ikke saa overvældende stor, som den viser sig senere, naar man faar de færdige Cigarer i Handelen. Prisforskellen paa Tobakken er forholdsvis ringe, den bevæger sig i Almindelighed imellem nogle og tyve Øre, 40 Øre og 50 Øre med Undtagelse af Dæksblade og Omblade, som i særlig Grad kommer op over disse Priser. Derimod er der som sagt paa færdige Cigarer en meget stor Prisforskel; men det er ikke alene Tobakken, dens Kvalitet

og Udseende, der bevirker denne Prisforskel, da, som jeg sagde før, den Maade, hvorpaa Cigarerne er tilberedte, og Arbejdslønnen for Cigarer spiller en Rolle, naar den færdige Cigar udbydes paa Markedet. Arbejdslønnen for en haandrullet Cigar er saadant noget som dobbelt saa høj almindeligvis som for en Formcigar, og en Formcigar er endda almindeligvis dyrere at fremstille, end Tilfældet er med Cigarer paa de store moderne Vikkelmaskiner. Det, der altsaa vil ske, er, at Værditolden vil komme til at ramme føleligt de finere Blade, Dæksblade og Omblade, som, selv om de ikke indeholder en saa fin Kvalitet, alligevel er ret fine af Udseende og anvendes til Cigarer. Men disse Dæksblade og Omblade bruges lige saa vel til de simple som til de fine Cigarer. Derfor kommer man til den Uretfærdighed, at ramme disse Dæksblade stærkt, fordi de staar i en høj Pris, ikke paa Grund af deres Kvalitet, men navnlig paa Grund af deres Udseende. Og da ogsaa de billige Cigarer skal have, om jeg saa maa sige, et nogenlunde menneskeligt Udseende, følger deraf, at disse Dæksblade til billige Cigarer bliver fordyrede ganske urimeligt ved Ministerens kombinerede Told.

Disse Forhold, som jeg har søgt kort at forklare, burde den højtærede Minister have undersøgt, inden han stillede sit Forslag, og saa søgt at forme Forslaget saaledes, at det kom til at ramme anderledes, end Tilfældet nu vil blive. Den Motivering, som ledsager Forslaget, dels til Udvalget, dels til Tingets Medlemmer, burde have givet saadanne Oplysninger som dem, jeg her har sagt, at vi savner. Der findes i Betænkningen lidt om Værdiansættelsen, om Vanskeligheden ved at ansætte Værdien. Men pludselig siger Ministeren: Vil man altsaa trods alt gennemføre Værditold paa Tobak, maa man lade staa til. Det forekommer mig, at det er en højst ejendommelig Motivering for et Forslag. I Stedet for faktiske Oplysninger, som det havde været paa sin Plads at give, siger Ministeren:

Ja, vil man endelig have Tobaksværditold, saa lad bare staa til!

Der er ingen Mennesker, der særlig har fremhævet, at Værditold paa Raatobak var noget af det, man stræbte efter. Tværtimod har man ved tidligere Toldforhandlinger her i Tinget slaaet denne Sag ned, idet man har erkendt Vanskelighederne ved at gennemføre den paa dette Omraade. Baade Toldkommissionen og det Udvalg, som særlig har beskæftiget sig med Toldsager, er gaaet bort fra Værditolden netop paa Grund af de Vanskeligheder, de fra Fagmænds Side fik Oplysning om. Det kan derfor ikke siges andet, end at det Forsvar, den højtærede Minister fremsætter, ikke er særlig overbevisende, og at man kunde ønske sig det bedre.

Den kombinerede Værdi- og Vægttold, som den højtærede Minister foreslaar paa Raatobak, vil bringe en gennemsnitlig Fordyrelse af Varen for Publikum og samtidig derved bevirke en

Forrykkelse af Industriens Forhold,

som kan være skadelig for Arbejderne, bringe en skadelig Usikkerhed ind i Produktionen og samtidig en skadelig Forringelse af Produktet for det store Publikum. Thi, som jeg allerede har sagt, Tobakken har, naar den kommer ude fra, ikke den samme Værdi, som den har her i Landet. Men dertil kommer, at Tobakken i meget høj Grad er afhængig af Vejrliget og underkastet meget store Svingninger paa Grund af Naturforhold osv., og som Følge deraf har den ikke nogen konstant Pris, som andre Varer dog i nogen Grad har. Derfor kan Værditolden ikke her med samme Sikkerhed konstateres og beregnes, som man er i Stand til at gøre det med Vægttolden, eller som Værditolden kan kalkuleres og beregnes paa mangfoldige andre Omraader. Følgelig vil Resultatet let kunne blive, at Omvæltninger dér, hvor Tobakken vokser, kan bevirke store Prisstigninger og som Følge deraf yderligere Toldforhøjelser, hvad der i saadanne Tilfælde let kunde medføre betydelige Arbejdsstandsninger for Industrien. For faa Maaneder siden foregik der saaledes en Naturbegivenhed ovre paa Kuba, der straks bevirkede en Prisstigning paa 50 pCt. paa Havanatobak. En anden Gang har en særlig god Høst et eller andet Sted bevirket et Prisfald paa 20—30 pCt. paa alle Sorter derfra I Aar har Sumatratobakken paa Grund af Høsten og andre Forhold været 50 pCt. dyrere end i Fjor. Jeg har her liggende en Liste over Tobakssalget i de sidste 35 Aar, der viser, i hvor høj Grad Tobakspriserne svinger. For Sumatratobak har den et enekelt Aar været 74 Cents og et andet Aar op til 180 Cents. Man vil altsaa forstaa, at det er i højeste Grad vanskeligt, navnlig for Dækstobakkerne, forud at beregne, hvorledes Prisen vil svinge, saa at det vil være ret vanskeligt med Held at manøvrere indenfor disse industrielle Forhold. Dertil kommer, at de færdige Varers Kvalitet, de færdige Cigarers og de færdige Røgtobakkers, vil blive enten meget væsentlig fordyret straks, eller meget væsentlig forringet straks, for at den Vægt- og Værditold, som skal ind, til enhver Tid kan være medregnet i de Opstillinger, som Industrien foretager.

Den højtærede Minister, der siger i sin Motivering: Lad staa til, vover dog ikke Skridtet fuldt ud, vover ikke at foreslaa en ren Værditold. De nhøjtærede Minister siger, at Statens Risiko saa vil blive for stor; men han antyder ikke noget om Vanskelighederne hverken for Industrien eller for Arbejderne, heller ikke i nogen særlig Grad om Vanskelighederne for Staten ved at faa sine Indtægter ind. Den højtærede Minister regner ved den kombinerede Vægt- og Værditold at faa Pengene ind til Statskassen, og det forekommer mig derfor, at det vilde være betydelig hensynsfuldere overfor Publikum, om Ministeren sagde, som det er: Jeg foreslaar en

78 pCt.s Værditold

uden Vægttold. Det forekommer mig, at det vilde være adskilligt reellere, og at det vilde vise Publikum at det skulde have en meget væsentlig Fordyrelse af deres Produkter, deres Cigarer og deres Tobak.

Ministeren giver i Motiveringen nogle Beregninger om, hvor stor Beskyttelsen vil blive. Disse Beregninger svæver imidlertid i en ret væsentlig Grad i Luften, fordi Værdien af den Tobak, der beregnes til en bestemt Cigar, ganske sikkert har været Beregneren temmelig ubekendt. Motiveringen siger, at Beskyttelsen forbliver, som den nu er. Jeg skal ikke i nogen nævneværdig Grad komme ind paa Beskyttelsen, men kun sige, at det passer ikke paa de ganske billige Cigarer, at Beskyttelsen bliver, som den nu er. I Motiveringen nævnes der en Cigar til 30 Kr. 60 Øre i Importpris, og der bliver Beskyttelsen som hidtil 7 Kr. Men jeg skal gøre opmærksom paa, at denne Cigar til 30 Kr. 60 Øre i Importpris er en ret dyr Cigar, og en meget væsentlig Del af Produktionen og Salget af Cigarer foregaar under den Pris.

Jeg beder bemærket, at det, som vi Tobaksarbejdere ønsker eller kræver, er ikke forhøjet Beskyttelse. Der er intet Sted fremkommet fra os, ej heller fra Fabrikkernes eller de industridrivendes Side, Krav om forøget Beskyttelse. Man havde været særdeles tilfreds, om man var bleven staaende ved, hvad man havde Det forekommer os Arbejdere, at der intet ubeskedent er i at nære Ønske om at bibeholde den nuværende Beskyttelse af Hensyn til Forholdene i Udlandet. Vi Arbejdere har intet imod at erkende, at Arbejdslønnen for Tobaksarbejdere i Danmark er væsentligt højere, end den er i mange andre Lande, navnlig i Holland og Sydtyskland, med hvilke Lande der herhjemme konkurreres, og naar vor Arbejdsløn staar meget højere, er det i alt Fald for en stor Del Arbejderne, der har faaet den Beskyttelse, der er ydet Industrien. Det forekommer os, at der ikke er noget galt i, at det er Tilfældet, og jeg tror, at vi staar paa et meget solidt Grundlag,

naar vi kun ønsker at beholde den Beskyttelse, som hidtil er ydet Industrien under Hensyn til, at man andre Steder er saa langt nede med Arbejdslønnen, og at man følgelig først kan nedsætte Beskyttelsen paa Industrien, efterhaanden som Arbejderne i de paagældende Lande lærer at skaffe sig forbedrede Forhold, saa at deres Løn kommer op i samme Højde som herhjemme.

Af den højtærede Ministers Bilag er der endelig et Afsnit, som handler om Eksport. Dette Afsnit er ret mærkeligt, fordi det ikke har Regler om, hvorledes der skal ske Godtgørelse for Eksport. I Toldudvalget i 1897 frafaldt man Kravet om Værditold og sagde, at det var under Hensyn til Eksporten. Nu foreslaar den højtærede Minister Værditold kombineret med Vægttold og siger, at Eksporten spiller en forholdsvis lidet betydelig Rolle. Man kan selvfølgelig godt forstaa, at det er yderst vanskeligt at give de Regler for Godtgørelse for Eksport, som nu mangler, og den højtærede Minister antyder da ogsaa 3 forskellige Maader, paa hvilke man kunde tænke sig at godtgøre vor Udførsel af Tobak. De to Udveje, som den højtærede Minister anviser, er imidlertid ret indviklede og er givne under forskellige Forbehold, og den tredje Udvej henviser Eksportvirksomheden til Frihavnen med videre. Jeg vil gerne spørge den højtærede Minister, hvad „Frihavnen med videre" vil sige. Jeg forstaar ikke, hvad dette Udtryk "med videre" i Forbindelse med Frihavnen vil sige, thi naar man først er kommen ud i Frihavnen med sin Fabrik, kan man ikke godt komme ret meget videre uden at komme udenfor Landets Grænser. Jeg ved ikke, om den højtærede Minister har villet henvise en Industri, som har en vis Eksport, til at flytte ud af Landet, men hvis den ikke vil gaa ud i Frihavnen, maa den altsaa gaa derhen, hvor dette „med videre" maa henvise til, hvilket antagelig maa være udenfor Landet.

Jeg mener dog, at man i Almindelighed plejer at værne om den Eksport, som Landet har forstaaet at skaffe sig, jeg skal saaledes henvise til, at man paa forskellige Omraader beskytter og værner om den Eksport, som Landbruget har forstaaet at skaffe sig gennem Aarene. Naar den højtærede Minister siger, at Eksporten er mindre betydende, saa forstaar jeg heller ikke rigtigt det Udtryk, thi i 1897 tog man saa meget Hensyn til den, at man af den Grund ikke indførte noget nyt Toldsystem. Nu siger Ministeren derimod, at Eksporten er mindre betydende, og Forholdet er dog, at der er sket en væsentlig Fremgang i Eksporten fra Danmark siden 1897. Den Gang var Eksporten væsentlig indskrænket til Skraatobak og Røgtobak, nu indføres ogsaa Cigarer. Alene én Fabrik her i Byen beskæftiger henimod

200 Arbejdere ved Eksportvirksomhed,

og selvfølgelig er der flere andre Fabrikker, der ogsaa har Eksportvirksomhed. Imidlertid siger den højtærede Minister, at denne Eksportvirksomhed kan man ikke ret let give bestemte Regler for, den kan flytte ud i Frihavnen med videre

Denne vigtige Side, Eksporten, er, saa vidt man kan skønne, ikke undersøgt paa den Maade, som man kunde vente, at den højtærede Minister havde gjort det. Jeg ved ikke, om der er søgt Oplysninger hos Eksportører. Det er der antagelig ikke. Jeg ved heller ikke, om der skulde være udarbejdet de nærmere Regler, som forudsættes i Motiveringen. Bemærkningerne til Forslaget indeholder nemlig en Henvisning til, at Toldbestyrelsen skal fastsætte nærmere Regler. Denne Motivering er imidlertid underskreven November 1906. Det er muligt, at der siden den Tid kan være udarbejdet saadanne Regler af Toldbestyrelsen eller andre, og at man kunde blive bekendt med dem og muligvis, naar de forelaa, bedre og lettere kunde slutte sig til Tanken, end man ellers er i Stand til at gøre.

Hovedindholdet af den Kritik, jeg ønskede at fremsætte, er, at

Ministerens Forslag er saa daarligt underbygget,

mangler solid Motivering, solidt Grundlag, naar der er Tale om at indføre en saadan ganske ny Told, som Tilfældet er her. Endvidere indeholder Forslaget forskellige andre Vanskeliggørelser for Industrien, navnlig dette, at Toldstedernes Antal indskrænkes til 7 Byer i Stedet for det nuværende Forhold. Det er ogsaa en ret uheldig Vanskeliggørelse for Produktionen og vil rimeligvis betyde yderligere Fordyrelser, yderligere Vanskeligheder saavel for de industridrivende, for Arbejderne som navnlig for Publikum. Det forekommer mig, at man ikke gerne fra en Ministers og fra et Flertals Side burde fremsætte et Forslag, der er i den Grad slet underbygget som dette, og at man ikke skulde fremsætte saa vidtgaaende og i vort Erhvervsliv indgribende Forslag som dette med Bemærkningen: Ja, naar man endelig vil have det, lad saa bare staa til! Det forekommer mig, at dette Forslag viser i nogen Grad, at et æret Medlem, der i Dag talte, havde Ret, naar han udtalte, at

Toldlovforslaget var jaget igennem

paa alt for kort Tid. Jeg tror, at det ærede Medlem for Sakskøbing (Rørdam) oplyste os om, at der var levnet 8 Minutter til at gennemgaa hver Position. Paa 8 Minutter er altsaa, om jeg saa maa sige, en enkelt Industris Velfærd afgjort. Det er maaske ikke bogstaveligt, men gennemsnitlig har der ikke været mere end 8 Minutter, og det Forslag, den højtærede Minister har forelagt, og hvortil han har faaet Tilslutning af Udvalgets Flertal, er af den Art, at man godt kan tænke sig, at det ikke har taget overvældende lang Tid hverken at udarbejde det eller motivere det.

Mine Partifæller i Udvalget har naturligvis ønsket at holde sig til den rene Værditold. Det reelleste var naturligvis at afskaffe Told paa Raatobak og kun have Told paa de færdige Cigarer, saa at Industrien kunde holdes indenfor samme Rammer, samme Grænser, som Tilfældet er nu, men naar man skal have en Finanstold, er det ganske naturligt, at mine Partifæller dog foretrækker en ren Værditold paa Raastoffer og færdige Cigarer og søger at gennemføre dette Princip paa saa mange Positioner af Toldloven som muligt.

Jeg har villet gøre disse Bemærkninger, fordi den højtærede Ministers Forslag er adskilligt værre, adskilligt haardere overfor Befolkningen og Industriens Arbejdere end det Forslag, som Socialdemokraterne foreslaar. Socialdemokraternes Forslag vil øve den Retfærdighed, som det er muligt under de her nævnte Rammer. Socialdemokraternes Forslag betyder ikke en Fordobling af Tolden, saaledes som den højtærede Finansministers Forslag betyder. Socialdemokraternes Forslag betyder, at vi beholder de samme eller nogenlunde de samme Toldindtægter, som vi har haft hidtil, og altsaa den samme Beskatning af Producenterne, som vi hidtil har haft. Det er derfor betydeligt fordelagtigere for Industrien saavel som for Publikum. Flertallets Forslag vil nødvendigvis bevirke en Plyndring eller noget i den Retning overfor Befolkningen, vil nødvendigvis paalægge en ny Skat paa hver eneste Cigar og paa hver eneste Pakke Røgtobak, ligegyldigt til hvilken Pris den er. Det maa nødvendigvis blive Følgen, fordi den Toldforhøjelse, der sker, ikke kan paalægges paa de Cigarer og Tobakker, der fabrikeres her i Landet, paa anden Maade end ved et Gennemsnitsbeløb over hele Linien. Socialdemokraternes Forslag bevirker ikke en saadan Fordyrelse af Produktet, og jeg kan derfor ikke andet end fraraade at stemme for Flertallets Forslag og maa bede de ærede Medlemmer om at tænke over, om det ikke er en gal Vej, dette at komme ind paa i saa høj Grad at fordyre et saa almindeligt benyttet Produkt som Cigarer og Tobak.

Det samme gælder til en vis Grad det Forslag, som det ærede Medlem for Søndervinge (R. Hansen) har stillet, idet det ogsaa vil forøge Tolden væsentligt — jeg tror, han nævnede 1 Million Kr. — og vilde bevirke den samme

Forhøjelse over hele Linien, idet Forslaget hviler paa det samme Princip og det samme Grundlag, som Ministerens Forslag gør. Jeg haaber derfor, at man fra Flertallets Side vil søge yderligere Oplysninger om denne Sag og ikke gennemføre Forslaget i den Form, hvori det foreligger. Det ærede Medlem for Æbeltoft (N. Neergaard), der talte som Ordfører i Gaar, udtalte i sit Foredrag, at vi jo ikke var ved Slutningen af Toldforhandlingerne endnu, og jeg haaber heller ikke, at det er Tilfældet. Selv om Socialdemokraternes Forslag bliver forkastet nu, og Flertallets Forslag bliver vedtaget ved denne anden Behandling, haaber jeg, at Sagen ikke dermed er ude af Verden, men at man inden 3dje Behandling søger at skaffe sig de Oplysninger, som man hidtil har savnet om Industriforhold, som nødvendigvis maa tages i Betragtning, naar et saa vidtgaaende Forslag søges gennemført.

Den højtærede Minister lyste ved første Behandling efter Arbejderne i de forskellige Industrier, Tobaksarbejderne er nogle af de enkelte, der er komne til Rigsdagen. De er komne, ikke til Gunst for Regeringens Forslag, og ikke med Krav om mere Beskyttelse, hvad den ærede Minister muligvis antog vilde blive Tilfældet, de er kun komne med en beskeden

Anmodning om at faa Lov til at være her,

og for denne Anmodning har jeg hermed gjort mig til Tolk.

Efter dette kraftige og overbevisende, faglige Angreb paa Flertalsforslaget, tog Finansministeren Ordet. Han formaaede imidlertid ikke at omstøde noget af de anførte Argumenter, og var ganske ude af Stand til at svare paa de fremsatte Spørgsmaal. Han fremsatte en Mængde Ord, ikke Antydning af et Forsvar eller en Motivering.

Stauning tog straks igen Ordet og fastslog, at Ministeren ikke turde indlade sig paa Besvarelser, og ved Debattens Afslutning holdt Stauning igen en Tale, hvori han yderligere fremhævede Nødvendigheden af at tage Hensyn til Industrien, dens mange Arbejdere og Publikum, og hvori han atter paaviste Ministerens elendige Stilling, fastslog at det Forslag, Ministeren havde fremsat, savnede ethvert Grundlag, og at Ministeren — der ellers er meget talende — ikke vovede at besvare de direkte til ham stillede Spørgsmaal om en stor Industris Velfærd.

Forslaget vedtoges saa ved 2. Behandlings Afslutning af Reformpartiet og de Moderate, men det er da endnu ikke Lov.

Fra vort Forbund er der straks sendt en Henvendelse til Toldudvalget om at tage Sagen op paany inden 3. Behandling, navnlig anmodes det om at fremskaffe Oplysninger fra Fagmænd om det vedtagne Forslags Virkninger, da man formoder at saadanne Oplysninger vil være sønderknusende for det frygtelige Misfoster af et Forslag.

Saavidt vides har Fabrikanterne i vort Fag rettet en lignende Henvendelse til Toldudvalget, henvisende til Staunings og Tobaksfabrikant Langes Udtalelser om Sagen i Folketinget.

Hvad Resultatet vil blive, véd man ikke, men gennemføres Toldloven med den omtalte Tobaks-Told, er det et hidtil ukendt Skridt og et barbarisk Overfald paa en stor og for Landet betydende Industrigren.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden".

Paa Bestyrelsesmødet d. 14. Decbr. f. A., hvortil foruden Medl. 1998 Johanne Røhmann, ogsaa Thomasens Arbejdere var indkaldt, behandledes en Klage over Fru Johanne Røhmann.

Klagen bestod i, at Fru Røhmann paa et Fabriksmøde med Arbejdere hos Thomasen, har udtalt, at Forretningsfører Vilh. Nygaard ved Ordningen af et Vinkelforhold var gaaet Fabrikantens Ærinde.

Mødet lededes af Næstformanden, og Klagen fremførtes af Nygaard, der samtidig gav en Fremstilling af de Forhandlinger, der havde fundet Sted med Hensyn til det omtalte Forhold. Nygaard paaviste, at Vikkelmagerne paa et dertil indkaldt Møde havde taget den Beslutning, som han havde fremført til Fabrikanten. Arbejderne havde imidlertid paa Fabriken taget en anden Beslutning Dagen efter, at Fabriksmødet var afholdt; herom havde Nygaard ingen Underretning modtaget og kunde saaledes ikke fremføre andet, end hvad der paa Fabriksmødet var vedtaget.

(Bestyrelsen har allerede paa et Møde afholdt den 20. Juni 1906 udtalt om denne forandrede Beslutning, og allerede den Gang tilstillet Thomasens Arbejdere en Udtalelse, hvori denne Fremgangsmaade kritiseredes Udtalelsen havde ikke foranlediget noget Svar fra Thomasens Arbejdere).

Nygaard henstillede til Fru Røhmann at tage sin Beskyldning imod ham tilbage, hvis ikke ønskede han en Beslutning af Bestyrelsen om Sagen, da han var af den Formening, at en Tillidsmand umulig kunde blive paa sin Plads og varetage Organisationens Interesser samtidig med, at han gaar Fabrikanternes Ærinde, eller hvis Medlemmerne havde den Opfattelse, at han gjorde det.

Fru Røhmann gentog paa Mødet sin Udtalelse om at Nygaard var gaaet Fabrikantens Ærinde. Hun mente, at Nygaard havde handlet forkert og kunde ikke tage sin Udtalelse tilbage. Hun havde tidligere brugt denne Udtalelse om Nygaard og mente derfor, at hun burde fastholde samme.

Fra alle Sider blev der nu gjort Henstillinger og Forsøg paa at faa Røhmann til at tilbagekalde den fremførte Æresfornærmelse og give en Undskyldning, men uden Resultat.

Thomasens Arbejdere kunde ikke billige Udtalelsen, og der gjordes ogsaa Forsøg paa fra deres Side for at formaa Røhmann til at give en Undskyldning, men ogsaa dette mislykkedes.

Der blev paa Mødet fastslaaet, at der ikke var ført et eneste Bevis for Rigtigheden af Røhmanns Paastand, men hun holdt alligevel fast ved Udtalelsen.

Begge Parter overlod nu til Bestyrelsen at træffe Afgørelse i Sagen.

Parterne forlod Mødet, og Bestyrelsen vedtog efter en kort Diskussion følgende Resolution:

> „Bestyrelsen udtaler fuld Tillid til Nygaard og misbilliger paa det skarpeste den af Medlem Nr. 1998 Johanne Røhmann fremsatte Udtalelse om, „at Nygaard gaar Fabrikantens Ærinde". Endvidere vedtager Bestyrelsen, at Sagen skal forelægges en Generalforsamling, med Forslag om, at Røhmann udelukkes fra vore Møder indtil hun giver en Undskyldning og tager sin Udtalelse tilbage. Sagen offentliggøres i Fagbladet, og Adgang til Møderne gives ikke førend Undskyldningen ogsaa er meddelt samme Sted."
>
> Resolutionen vedtoges enstemmig.

Bestyrelsens Beslutning oplæstes derefter for Parterne, og det her omhandlede Punkt i Forhandlingsprotokollen oplæstes ligeledes og godkendtes enstemmig.

Selvfølgelig vil Fru Røhmann have Adgang til den Generalforsamling, hvor Sagen behandles.

Bestyrelsen.

Rud. Bøhm, Rømersgade 23, K.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 5 | 1. Marts 1907 | 3. Aargang

Lærlingevæsenet.

Bør Loven revideres.

En Sag, der stadig vender tilbage som Forhandlingsemne paa Møder og Kongresser, er Lærlingeforholdene. Fagenes Arbejdere søger at regulere Tilgangen, medens Fabrikanter og Mestre i mange Tilfælde benytter og misbruger den billige Arbejdskraft. Hensynet til Lærlingene, til Fagets Dygtighed og til Betingelser for at vinde Beskæftigelse i Faget maa i en Mængde Tilfælde vige for Arbejdskøberens Jagen efter Profit og dermed efter de billigste Udbytningsobjekter. Det er da naturligt, at Arbejderne, der er udlærte, søger at finde Midler til Modarbejdelse af denne usunde Konkurrence, der samtidig er hensynsløs overfor de unge Mennesker.

Et Omraade, hvorpaa Arbejderne burde have deres Opmærksomhed henvendt, er

Loven om Lærlingeforholdet.

Selvfølgelig bør de voksne Arbejdere i alle Fag vaage over, at denne Lov overholdes, de bør gøre Lærlingene eller disses Værger opmærksomme paa de mange Overtrædelser, der foregaar, og de bør igennem Forhandling i deres Organisationer søge at komme til Klarhed over, hvad det er, der tiltrænges. Thi ikke alene ved Indførelse af Overenskomster om Lærlingeantallet modarbejdes det onde i denne Sag, der er flere Veje, og af ikke uvæsentlig Betydning er Forandringer i Lovgivningen.

Vi skal i denne og følgende Artikler omtale Loven og dens Mangler samt Fagenes Virksomhed, og hvad der iøvrigt staar i Forbindelse med denne Sag, og haaber derved at bidrage til Belysning af det saa vigtige Spørgsmaal.

Lov om Lærlingeforholdet

af 30. Marts 1889 er i meget væsentlig Grad blevet en „Lov paa Papiret", dens Betydning er yderst ringe, thi med Overholdelsen er det smaat bevendt og de Fordele, den byder os, selv om den overholdes, ikke store.

Loven og den til denne knyttede Kontrakt bestemmer, at Læremesteren skal lære Lærlingen det Fag, hvori han antages til Oplæring, Læretidens Længde, Lønnens Størrelse, Arbejdstiden osv. Der er altsaa, trods alle Mangler, nogle Goder, og tilsyneladende sikrer den Lærlingen det vigtigste, den bedst mulige praktiske og teoretiske Uddannelse i Faget. Desværre er de faktiske Forhold ofte meget fjernt fra Kontraktens Bestemmelser.

Selvfølgelig ventede man en Gang, at den her omtalte Lov skulde virke reformerende, men det er utrolig, hvor lidt det er blevet Tilfældet.

Lærlingelovens Betydning for hele Landets Erhvervsliv og dermed for Folkets økonomiske Velvære burde staa klart for alle. Ikke alene de, der oplæres, ikke alene Arbejderne, men ogsaa det sunde Erhvervsliv vilde være vel tjent med Lovens Overholdelse. Imidlertid — den kapitalistiske Udbytning plejer ikke at tage Hensyn til Land og Folk og gør det heller ikke i dette Tilfælde.

Den lader sig ikke binde af Love og Forskrifter, med mindre disse er til Fordel for Kapitalisterne, er nye Byrder paa Arbejderne eller Indskrænkninger i deres ringe Frihed og faa Rettigheder. Og Lærlingene er Arbejderbørn, der skal blive Arbejdere Resten af deres Liv. De søger ved en 4—5-aarig Læretid at faa den fornødne Færdighed i et Fag og dermed Mulighed for at slaa sig igennem Verden. Men end ikke den ringe Ret hertil, der synes tilsikret dem ved Loven, lader Kapitalisterne dem beholde. De bliver i mange Tilfælde i den største Del af Læretiden Genstand for Misbrug og Udbytning og faar ikke den Oplæring, der skulde give dem Adgang til at leve Livet paa nogenlunde taalelig Maade.

Det er gaaet med Lærlingeloven som med andre Love, der tilsigter en Forbedring i Arbejdernes Kaar, den er med brutal kapitalistisk Hensynsløshed brudt

og omgaaet saa længe, at det kun er faa Mennesker, der tror, at den Lov har nogen Betydning. Lærlingene har i Lovens Leveaar vedblevet at være gode Udbytningsobjekter, Kapitalisterne har set paa den øjeblikkelige Fordel og undladt at tænke paa Følgerne, thi for *alle* Parter har Hensynsløsheden overfor Lærlingene Følger, der er ubehagelige, selvfølgelig mest følelige for Arbejderne.

Et dygtigt og energisk Folk formaar bedst at hæve et Lands Kultur, Handel, Haandværk og Industri, men Dygtigheden og Energien skal erhverves i Ungdommen, og hertil skulde Lærlingeloven bidrage.

Den i Politik nu saa uheldigt bekendte *Dr. Fraenkel* har for adskillige Aar siden studeret Industriens Forhold og skrevet en Del derom. Han skriver da ogsaa et Sted, at det har meget stor Betydning, at et Folk oplæres *grundigt* til det, hvormed det skal beskæftige sig.

„Det kan ikke nytte at tage en Mand fra Gaden og sætte ham til industrielt Arbejde," og han fortsætter saaledes, efter at have talt om Nødvendigheden af Oplæring: „Der udvikles en virtuos, industriel Arbejder, *der selv med høj Arbejdsløn producerer billigere end en med Industri uvant Arbejder.*"

En af Kapitalisternes Tjenere kommer altsaa for Industriens Vedkommende til den Slutning, at et Arbejde maa læres ordentligt for at Fuldkommenhed kan opnaas, men desværre er det en Teori, der udført i Praksis ikke giver stort Udbytte straks, og da Kapitalisterne helst ønsker at føle Gulddyngens Vækst daglig, kaster de Hensynet til Fremtiden overbord og udnytter deres Lærlinge paa en uforsvarlig Maade.

Arbejderne maa efter Læretidens Udløb søge at lære og at udvikle sig til det, de skulde lære i Læretiden, derved tabes ofte Aar, og mange opnaar aldrig den Færdighed, der er fornøden.

I den sidste halve Snes Aar har Fagforeningerne beskæftiget sig meget med Lærlingeforholdene, og noget er der sikkert naaet. Masse-Oplæringen er i høj Grad modvirket, og Muligheden for at faa dygtigere Arbejdere er derved blevet større, men der er langt tilbage endnu, og det, der navnlig maa tilstræbes, er en Lovgivning med fastere Regler end de nugældende, med Indskrænkninger i Retten til at holde et ubegrænset Antal Lærlinge og med vaagent Tilsyn overfor Lovens Overholdelse.

Tobakstolden.

Færdig i Folketinget.

Da vort sidste Numer af Bladet udkom, var der fra Forbundets Udvalg indsendt en ny Henvendelse til Toldudvalget om at foranledige Undersøgelser af den nye Tolds Virkninger paa Industrien.

Der toges imidlertid intet Hensyn hertil. Tredje Behandling af Toldloven foregik den Dag, vort Fagblad udkom, Fredag den 15. Februar, og dermed er Tobakstoldens Fordobling altsaa vedtaget for Folketingets Vedkommende i den mest uheldige Form med sammensat Vægt- og Værditold paa Raatobak.

Den 26. Februar paabegyndtes Toldlovens Behandling i Landstinget. Om dens Skæbne der vides intet endnu. Forligsforhandlingerne er ikke tilendebragte og Toldloven gennemføres næppe, uden at der samtidig er et Valgretsforlig i Orden.

Antagelig vil Tobaksarbejderforbundet rette en Henvendelse til Landstingets Toldudvalg angaaende Fagets Stilling, og endnu skal Haabet derfor ikke opgives om en Forandring af Finansministerens umulige Tobaks-Toldforslag.

Pas paa Valgretten!

Som bekendt skal der i denne Maaneds Slutning være Borgerrepræsentantvalg i København. Valget er af største Betydning for Arbejderne, idet store Reformer venter paa Gennemførelse og vil blive standse de, dersom Arbejderne lider et Nederlag.

Betingelsen for at sejre er imidlertid, at enhver Vælger sørger for at bevare sin Valgret ved at efterse Valglisterne, der er fremlagte i de forskellige Kredse fra 1. til 11. Marts.

Forholdet er nemlig dette, at **kun** de Medborgere, der er opført paa Valglisterne, har Valgret. Selv om man opfylder alle øvrige Betingelser, saasom Alder (25 Aar og derover), Skatteydelse o. s. v., har man dog *ingen Valgret*, naar man ikke findes paa Listen. Det samme er Tilfældet, naar man er fejlagtig opført.

Paa Valgbureauerne skrives gratis Begæringer om Optagelse for alle dem, der er udeladt af eller fejlagtig opført paa Listerne.

Pas altsaa paa Valgretten, efterse Valglisterne, agitér for, at alle gør dette, og virk for et for Arbejderne godt Udfald af Borgerrepræsentantvalgene.

Svar til Bestyrelsen

fra Medlem Nr. 1998, Johanne Røhmann.

Som Svar til Bestyrelsen angaaende den mod mig rettede Klage i Fagbladet af 15. Februar, kan jeg kun sige, at den Maade, Bestyrelsen fremlægger nævnte Sag paa, er ukorrekt, og at det forbavser mig i høj Grad, at Bestyrelsesmedlemmer ikke generer sig for hinanden ved at lave en saadan Historie ud af det, thi dersom det var rigtigt, som De skriver i Deres Artikel, saa var jeg ikke et Øjeblik i Tvivl om, hvad jeg burde gøre; men saa havde der jo ingen Grund været til at kritisere Hr. Nygaards Handlemaade.

Bestyrelsen ved jo saa godt, at det, de skriver i nævnte Artikel, kun er Efterspillet, og at Grunden hvorfor jeg har sagt, at Hr. Nygaard gik Fabrikantens Ærinde, af mig blev nævnet ikke én, men maaske ti Gange paa Mødet den 14. Decbr. s. A.

At Hr. Nygaard og Bestyrelsen ikke vil høre Tale derom og ikke vil svare derpaa, men stadig gaar udenom, det er dog vel ikke min Skyld. Jeg bad blot Hr. Nygaard om at vise mig den Lovparagraf, der berettiger Nr. Nygaard til at handle saaledes, som han har gjort i dette Tilfælde, for jeg er da ikke klogere, end at vore Love er til ligesaavel for Hr. N. som for os Medlemmer.

Saa bad jeg Hr. N. sige mig, hvor vore Rettigheder begynder, naar Hr. N. efter eget Skøn kan forkaste, hvad Fabrikens Arbejdere har vedtaget, fordi Fabrikanten ikke er tilfreds med Resultatet; jeg mener da, at det er *os,* Hr. Nygaard skal rette sig efter og ikke efter Fabrikanten.

Da Hr. Nygaard ikke syntes, at det var Umagen værd at svare mig, indser jeg ikke, at man med Rimelighed kan forlange, at jeg skal tage mine Beskyldninger mod Hr. N. tilbage. Overbevis mig om, at jeg har Uret, og jeg skal med Glæde give Hr. Nygaard en Undskyldning, men forlange af mig, at jeg skal tage mine Ord tilbage, uden at man gør sig den Ulejlighed at modbevise dem, det er dog temmelig latterligt. Vi maa dog vel have Ret til at paatale, naar vi mener, at Hr. Nygaard gør noget, som vi ikke finder er rigtigt.

Det er hverken Trods eller falsk Undseelse, som De giver det Udseende af, naar De skriver, at jeg en Gang tidligere har brugt denne Udtalelse om Hr. Nygaard, og at jeg derfor mener at burde fastholde samme.

Til Slut skal jeg kun takke Bestyrelsen, fordi den er saa naadig at tillade mig at overvære nævnte Generalforsamling.

København, den 19. Februar 1907.

Johanne Røhmann.

* * *

Vi har tilstillet „Enigheden"s Bestyrelse foranstaaende Artikel, da vi formente at den kunde ønske at besvare samme, hvilket sker med følgende.

Red.

Til Fru Røhmanns Svar.

Foranstaaende Artikel fra Fru Røhmann er efter vor Opfattelse kun et fortvivlet Forsøg paa ved Hjælp af Ord at komme udenom den Sag, som Bestyrelsen har refereret i forrige Nummer af Fagbladet.

Hun formaar selvfølgelig ikke at levere noget Forsvar for sin grove Beskyldning mod Forretningsfører Nygaard og har antagelig foresat sig aldrig at trække sin Grovhed tilbage.

Paa et Punkt forsøger Fru Røhmann en Argumentation, idet hun nemlig paastaar at Nygaard har forkastet hvad Fabrikens Arbejdere har vedtaget, fordi Fabrikanten var utilfreds.

Bestyrelsen har allerede i forrige Nummer paavist Usandheden i denne Paastand, nemlig med følgende:

„Nygaard paaviste, at Vikkelmagerne paa et dertil indkaldt Møde havde taget den Beslutning, som han havde fremført til Fabrikanten. Arbejderne havde imidlertid paa Fabriken taget en anden Beslutning Dagen efter, at Fabriksmødet var afholdt; herom havde Nygaard ingen Underretning modtaget og kunde saaledes ikke fremføre andet, end hvad der paa Fabriksmødet var vedtaget."

Saaledes forholder det sig og Fru Røhmanns Paastande og Argumentation hviler derfor paa en grundfalsk Opfattelse eller en fuldstændig Mangel paa Dømmekraft.

Vi ønsker ikke nærmere at indlade os paa Sagen her i Bladet, idet en Forhandling sikkert bedst kan finde Sted paa Generalforsamlingen, hvor den efter derom tagen Beslutning skal finde sin Afgørelse.

Paa Bestyrelsens Vegne,

Konr. Pettersson. *Fr. Jensen.*

Fra Kunstens Verden.

Gustav Esmann: Samlede Værker.

Det, der navnlig skabte Gustav Esmanns Ry, var hans Stilling som Hovedstads Skildrer. Ingen anden moderne, dansk Forfatter har heri naaet den Fuldkommenhed, som Esmann naaede.

Han elskede det travle, pulserende Liv og drømte om København som virkelig Storstad. I hans Spot over Byen laa i Virkeligheden Kærlighed, thi han ønskede Byen bedre, livligere og skønnere end den er.

Hans Bøger, der nu udkommer i en let tilgængelig samlet Udgave, rummer Spotten og Viddet, men samtidig Følsomheden og den hjertevarme Kærlighed til de foragtede og forfulgte Samfundets Stedbørn. Hans Produktion er ikke som mange tror Døgnliteratur, men Værker, der har Værdi og Betydning og kan jævnstilles med berømte udenlandske Forfatteres Værker, og da navnlig med Guy de Maupassant.

Guy de Maupassant.

Den for flere Aar siden af A. Christiansens Forlag paabegyndte Udgivelse af Guy de Maupassant: Samlede Værker, skrider nu godt fremad. En prægtig Række Bøger er udkomne, saaledes i den sidste Tid de fortrinlige Romaner: „Stærk som Døden" og „Vort Hjerte". Vi henleder Opmærksomheden paa disse moderne Værker, der nu er gjort lette at anskaffe og at læse af danske Læsere.

— *g.*

C. Muusmann: Matadora.

Af den meget produktive Forfatter er igen udkommet et Bind: „Matadora", hvis spændende Handling bl. andre Steder foregaar i Spanien.

„Liv og Kultur." (Det Schønbergske Forlag).

Redaktionen af dette nye Maanedsskrift, der koster $2^1/_2$ Kr. halvaarlig, udtaler, at Grunden til dets Fremkomst er „at vi efter alt at dømme staar overfor en hel ny Tidsbevægelse, der gaar i anden Retning *af* de seneste Tiaars." Hvad Meningen er med disse i et daarligt Sprog skrevne Udtalelser, samt af mange efter-

følgende, er noget uklart. Imidlertid er man, efter at have gennemlæst 1. Hefte, mest tilbøjelig til at antage, at den „Tidsbevægelse", dette Blad vil kæmpe for, *ikke* bliver særlig frisindet. Det bliver sikkert ikke et Tidsskrift, der vil være med i *vor* Kamp for de smaa i Samfundet.

Første Hefte indeholder forøvrigt en særlig velskreven Artikel om „Luther" og en meget lidt velskreven Fortælling „Den første Vals."

E. H.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: N. Petersen, Niels Kvistgaardsgade.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35 [1].
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Mikkelsgade 35.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: Fr. Jakobsen, Nørre Allé.
Esbjerg: V. Hansen, Svendehjemmet, Borgergade, mellem 6—7 Aften.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Cykle Kreditselskabet for Arbejder og Middelstand.

Det er nu 5 Aar siden, at Cykle Kreditselskabet blev stiftet af en Kreds af Arbejdere, og i den Tid har det tilfredsstillet en Trang, der under arbejdsløse Tider kan bringe Køberen af en Cykle i en øjeblikkelig Forlegenhed, særlig naar Valget staar imellem at betale straks eller at aflevere Cyklen. I den Tid, Selskabet har bestaaet, er der solgt ca. 1000 Maskiner, endvidere har alle Købere haft Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene.

Selskabet har i Aar ved en heldig Forretningsforbindelse været i Stand til at sætte sine Priser paa 1. Kl.s Herre-Cykler 125 Kr., Dame-Cykler 130 Kr.

Ledelsen er overdraget Hr. *A. Hansen,* der er Stifter af Arbejdernes Bicykleklub og har et godt Navn i Sportskredse.

Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, ligeoverfor Forsamlingsbygningen, hvor vi anbefaler alle, der skal have Cykler til Foraaret, at henvende sig.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagen i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —

Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

Telf. V. 307 x. (ved **Th. Petersen.**) *Telf. V. 307 x.*

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 6 | 15. Marts 1907 | 3. Aargang

Strejke hos Chr. Krogh i Viborg.

Som bekendt har Firmaet Chr. Krogh i de sidste 6 Aar udelukkende arbejdet med uorganiseret Arbejdskraft, fra Begyndelsen af saa godt som udelukkende Underofficerer og disses Paarørende, men senere lykkedes det Firmaet at hverve et ikke ringe Antal Arbejdere mellem den civile Befolkning, særlig blandt de saakaldte Hellige.

Der er gjort adskillige Forsøg paa at formaa disse Arbejdere til at gøre fælles Sag med de organiserede Klassefæller, men hidtil forgæves — ialfald tilsyneladende.

Vort Partiorgan i Viborg og dettes Redaktør har imidlertid ikke tabt Modet, fordi Agitationen ikke straks førte til Maalet, men har fortsat ufortrødent. Denne Virksomhed har nu baaret Frugt.

For kort Tid siden henvendte nogle af Arbejderne sig til Redaktøren og bad om Raad og Vejledning, da de havde besluttet at oprette en Organisation til Varetagelse af deres Interesser.

Over Halvdelen af de paa Fabriken beskæftigede Arbejdere var blevet enig om at ville være medbestemmende ved Arbejdslønnens Fastsættelse, og der var god Udsigt til at de andre vilde følge efter, naar først Begyndelsen var gjort.

Redaktøren gav Folkene det Raad at søge Optagelse i Tobaksarbejderforbundet, der sikkert bedst vilde kunne varetage deres Interesser og give deres Fordringer større Vægt, end naar de grundede en selvstændig Forening. Men endnu forinden de paagældende havde taget Beslutning i Sagen, havde Krogh igennem Forræderi faaet Underretning om det, der forestod, og han stormede ind paa Fabriken og afskedigede flere, som han ansaa for at være Anstifterne. Naar Arbejdernes Interesser skulde varetages, saa var han selvfølgelig den eneste rette Mand til at besørge dette, og de, der ikke delte hans Mening, kunde ikke længere være paa hans Fabrik. Han troede sikkert, at han ved en meget hensynsløs Fremfærd kunde sætte Skræk i Livet paa de andre og saaledes forhindre Organisationsplanerne, men heri tog han fejl.

Arbejderne, som indtil dette Øjeblik slet ikke havde tænkt paa nogen Standsning (i alt Fald ikke i nogen nær Fremtid) blev saa forbitret over hans Brutalitet, at Størsteparten af dem (mest Kvinder) uden videre Formaliteter forlod Fabriken og drog til Forsamlingsbygningen, hvor Redaktøren og vor Afdelings Bestyrelse blev tilkaldt. Afdelingens Formand underrettede Forretningsføreren telegrafisk, og denne rejste øjeblikkelig til Viborg for at tage sig af Sagen.

Bemyndigelse til at optage de Strejkende i Forbundet, havde Forretningsføreren faaet i Forvejen, og ved det første Møde optoges ca. 50 nye Medlemmer.

En Henvendelse til Krogh førte ikke til noget Resultat, idet „Herren“ ikke ønskede organiserede Arbejdere. „Det bragte for lidt“, erklærede han.

Antallet af de Strejkende er steget til 70, og flere kommer stadig til. Stemningen er god, og man har Ret til at haabe paa et godt Udfald.

Det følger af sig selv, at ærekære Kolleger ikke maa søge Arbejde ved Firmaet.

F. Møller.

Hr. Kroghs Udbytning.

40,000 Kr. ekstra om Aaret ved at knibe paa Lønnen.

Om Kroghs Udbytning foreligger nu flere Oplysninger.

Han har udbyttet sine Arbejdere ganske kolossalt. Mange af dem har maattet tage Hjælp fra Fattigvæsenet for at kunne eksistere.

Hans Produktion har været ca. 200,000 Cigarer om Ugen. Dette Tal er en god Rettesnor for en Udregning af, hvad Hr. Krogh har tjent paa sine Arbejdere, naar man samtidig véd, hvad Arbejdslønnen paa

Fabriken har været, og hvad andre Fabrikanter betaler.

Ved en Sammenligning kommer man til det forbløffende Resultat, at Hr. Krogh har faaet sine Cigarer lavet ca. 4 Kr. billigere pr. Tusind end andre Fabrikanter. Paa 200,000 Cigarer bliver Besparelsen i Arbejdsløn 800 Kr., og i et Aar giver dette ca. 40,000 Kr. De Penge har de fattige Arbejdere maattet slæbe sammen til Fabrikanten, foruden hvad han iøvrigt har kunnet tjene paa dem.

Intet Under, at deres Kaar har været elendige.

Solidaritet og Tobaksspindere!

I en Artikel, der for nylig fandtes i „Social-Demokraten", omtaler Tobaksspindernes Formand, Hr. O. Jørgensen, „Lønbevægelsen" blandt sit Fags Udøvere, og slutter med en Lovprisning af Solidaritetsfølelsen, som bør raade blandt Arbejderne, og som nu besjæler Tobaksspinderne.

Jeg kan ikke nægte, at da jeg læste denne Slutning, var der noget inden i mig, der raabte „Bravo! Bravo!" Skulde Spinderne herhjemme virkelig være bleven grebne af Solidaritetsfølelse, det vil glæde mange foruden mig.

Da min Begejstring havde lagt sig lidt, kom jeg til at tænke lidt tilbage i Tiden. Jeg mindedes, da jeg som ganske ung arbejdede som Cigarsorterer paa en herværende Fabrik, hvorledes Tonen var. Fabrikantens Titel var „Herren". Spinderne havde den rigtig gode, gamle, konservative Tankegang, rigtig den ydmyge Opadskuen og den hovne Nedadskuen paa alt, hvad de mente stod henholdsvis over eller under dem.

Og da saa Fagforeningen blev dannet, fra første Færd i gedulgt Form, hvilken Svir at høre dem tale om denne Forening, som vistnok ikke var andet end en *„Favforening"*, man skulde blot høre det utrolig haanlige Eftertryk, som lagdes paa første Stavelse, blot have set den uigengivelige foragtelige Mine, hvormed det blev sagt; man vilde da bedre have forstaaet min Glæde over at læse, at Spinderne nu ogsaa er blevne solidariske.

Eller jeg mindes, da Tobaksspindernes Syge- eller Hjælpekasse ønskede at faa sig en Fane. Arbejderne gik rundt til Fabrikanterne med Anmodning om Bidrag. Jeg husker, med hvilken Stolthed deres Formand (Hansen) refererede: Ja, „Herren" vilde jo vide, hvorledes den Fane skulde se ud, og dertil svarede jeg, at „vi havde tænkt *den skulde være ligesom Højres* ude i 9. Kreds".

Jeg mindedes endvidere den for Tobaksspinderne saa ærefulde Historie fra Esbjerg, hvor Solidaritetsfølelsen satte sin skønneste Blomst derved, at Spinderne gik i Arbejde, saasnart deres Fordring var opfyldt. Derved forhindredes de øvrige Tobaksarbejdere i at vinde Strejken, og dette blev endog gjort *efter Ordre fra Bestyrelsen,* idet de paagældende Tobaksspindere, der deltog i Strejken, efter hvad vi fik oplyst paa Kongressen, ikke nærede Ønsker om at gaa i Arbejde før de øvrige Tobaksarbejdere.

Og endelig Tobaksspindernes Udtrædelse af Tobaksarbejderforbundet. Var det ogsaa et Udslag af Solidaritetsfølelse? Her er vi ved Kardinalpunktet. Skulde Tobaksspinderne virkelig, som deres Formand skriver, være besjælede af Solidaritetsfølse, nuvel, saa maa vel Tidspunktet være kommet til at stille sig i Række med de øvrige Tobaksarbejdere her i Landet. Først da staar de paa den moderne Arbejderbevægelses Grund, først da faar de Kraft til at sætte den fornødne Styrke bag deres Fordringer, og først da kan Formanden med fuld Ret skrive, at Tobaksspinderne i Danmark er besjælede af Solidaritetsfølelse.

J. K.

* * *

Endskønt denne Artikel nærmest har Adresse til Tobaksspinderne, der ikke kan antages at være Læsere af vort Blad, har vi dog gerne optaget den, fordi det forekommer os at være særdeles rigtige Betragtninger, der deri gøres gældende.

Vi har tidligere haft Lejlighed til at skrive om samme Emne og nærer fremdeles Ønsket om, at Tobaksspinderne vilde opnaa Forstaaelse af, hvad der er deres Pligt.

Imidlertid er Troen paa, at det vil ske i Øjeblikket, ikke den stærkeste. Bannerførerne for Udtrædelsen er fremdeles Bannerførere for Tobaksspinderne, men vi har den sikre Tro og det faste Haab, at der indenfor Tobaksspindernes Lejr vil opstaa behjertede Mænd, der faar Øjet aabnet for den forkerte Kurs, Tobaksspinderne styrer og vil gøre et Arbejde for at faa Roret lagt om og Tobaksspinderne bragt ind i alle Tobaksarbejderes eneste rette Havn, Tobaksarbejderforbundet i Danmark.

Dette vil ske, og forhaabenlig sker det inden Tobaksspinderne ved deres Separatisme har foranlediget flere Ulykker for sig selv og andre, end Tilfældet allerede er.

Der vil blive givet Tobaksspinderne Lejlighed til at læse nærværende Blad. *Red.*

Bekendtgørelse.

For nogle Aar siden forlod en Kollega, *Marinus Nielsen,* — i sin Tid Formand for Afdelingen i Ringkøbing — Landet. Manden var kommet i Gæld til Afdelingen, som han ikke saa sig istand til at betale. Senere rejste han til Tyskland og det lykkedes ham at grunde sig en solid Stilling i Byen Apolda i Sachsen.

Han har nu gennem vor Kollega, Folketingsmand *Sigv. Olsen,* tilstillet mig en Sum af 100 Kr. Gælden var 60 Kr. og de 40 Kr. skal betragtes som en Slags Renter indtil Dato.

Jeg kvitterer herved for de modtagne Penge, som vil blive tilstillet Afdelingen i Ringkøbing.

F. Møller.

Hjælp til Arbejdsløse.

Loven om Arbejdsløshedskasser.

Den før omtalte Lov om Arbejdsløsheds-Kasser med Bidrag fra Statskassen er med meget faa Ændringer vedtaget i Folketinget og kan nu betragtes som sikret ogsaa i Landstinget, idet alle Partier anbefalede at fremme Loven uden Ændringer og uden Udvalg.

Endelig er der saa Udsigt til en Løsning.

Afstemningsresultat.

Resultatet af Afstemningen angaaende Laanet til Arbejdernes Bryggeri „Stjernen" er følgende:

Slagelse	9	Ja	20	Nej	
Holstebro	34	„	6	„	
Hillerød	4	„	0	„	
Horsens	26	„	22	„	12 bl.
Viborg	7	„	0	„	
Aarhus	11	„	1	„	
Randers	1	„	3	„	
Nykøbing M.	26	„	4	„	
Odense	28	„	34	„	
Esbjerg	3	„	5	„	
Aalborg	35	„	0	„	
Skelskør	6	„	0	„	
Svendborg	14	„	8	„	
Kolding	9	„	7	„	
Næstved	1	„	4	„	
Sorterernes Fagf. Kbhvn.	26	„	0	„	
„Enigheden" do.	58	„	57	„	
	298	Ja	171	Nej	12 bl.

Foruden fra ovennævnte Afdelinger er der indberettet fra Nykøbing F. og Ringkøbing, at Forslaget er vedtaget enstemmig.

F. Møller.

„Foreningen til Lærlinges Uddannelse",

hvis Formaal er at virke for den bedst mulige Uddannelse af Lærlinge i Haandværk og Industri og ved Anvisning af Lærepladser at vejlede og bistaa de unge Mennesker, som søger saadan faglig Uddannelse, har i denne sin Virksomhed Lejlighed til for en stor Del at kontrollere Tilgangen af Lærlinge. Det har til Tider, for Aar tilbage, ofte været vanskeligt for Foreningen i tilstrækkelig Grad at kunne anvise gode Lærepladser for Lære-søgende Drenge; men senere, navnlig i de sidste Aar, har Forholdet forandret sig, idet de Lærling-søgende Mestres Antal stadig er langt større end de Lære-søgende Drenges. Aarsagen hertil maa søges dels i Samfundsudviklingen, dels i Kampen for Tilværelsen. Udviklingen har i de senere Aar medført, at der i en Mængde forskellige, navnlig fabrikmæssig drevne Næringsveje er bleven forøget Brug for unge Mennesker i og efter Konfirmationsalderen, og den store Efterspørgsel efter disse har bevirket stigende Betalingstilbud i Form af god ugentlig Fortjeneste i den unge Alder. Dette frister mere end faglig Lære, der ikke saa hurtigt bringer Penge paa Lommen. Paa Fremtiden tænkes der ikke ret meget, og Forældrene, som bærer Ansvaret derfor, føler sig tilfredsstillede ved de gode Bidrag, Børnene skaffer til det fælles Udkomme. Naar saa de Unge selv i 17—18 Aars Alderen naaer til Eftertanke og overvejer deres Fremtidsudsigter, kommer mange — hvilket Foreningen har Erfaring for — til Erkendelse af, at det vistnok vilde have været heldigere at lære et eller andet Haandværks- eller industrielt Fag; men da er det næsten umuligt at finde Lærepladser og Læremestre. Foreningens Bestyrelse har længe været opmærksom paa dette for unge Mennesker mindre heldige Forhold og har nu besluttet sig til — som omstaaende Bekendtgørelse viser — at rette en indtrængende Opfordring til de Forældre, som i nærmeste Fremtid skal tage Bestemmelse om deres unge Sønners fremtidige Livsbane.

Det fortjener ogsaa i høj Grad at bemærkes, at Børn, særlig forældreløse, optages i Foreningens 2 Lærlingehjem for en Betaling, der kan ydes efter Lærlingens fremadskridende Ugeløn. I Hjemmene kan opnaas Præmie for god Opførsel, og enhver under Foreningen hørende Lærling erholder Præmie for godt udført Svendeprøve og har Udsigt til at erhverve Rejseunderstøttelse af et Fond med dette Formaal.

Bidrag til de Arbejdsløse ved Julen.

Nr. 196 0,96. Adlers 1. St. 1,50. Krügers Arb. 3,15. Horwitz & Kattentids Arb. 3. Sal 3,20. St. Felix' Arb. 0,85. Adlers st. St. 3,45. Hirschsprungs kv. Helarb. 4,18. Marsmanns mandl. 4,60. Hirschsprungs mandl. 13,85. Eliasens mandl. 3,10. Thomasens kvindl. 0,60. Thomsens Arb. Blaagg. 1,70. Spreckelsens Arb. 0,65. Alex. Rasmussens Vikkelm. 1,60. C. B. Møllers mandl. 3,25. Arb. paa Tobakskomp. 3,80. Norgrens Arb. 1,00. Halls Arb. 1,70. Rèe & Bays Arb. 2,60. Adlers 1. St. 1,70. Krügers Vikkelm. 0,40. A. Schmidts Arb. 1,35. Eliasens Vikkelm. 1,20. Højssels Arb. 1,50. Horwitz & Kattentids Arb. 10,00. Nr. 5174 0,25. Adlers st. St. 3,40. Horwitz & Kattentids kvindl. 5. Sal 3,20. St. Felix' Arb. 0,70. Hirschsprungs mandl. 16,60. Nr. 2047 0,50. Thomasens kvindl. 1,20. Culmsees Arb. 2,25. Marsmanns Arb. 5,79. Hirschsprungs kvindl. 4,37. Do. Tilberedere 1,75. Københavns Cigarfabriks Arb. 1,05. Eliasens mandl. 2,85. Ytteborgs Arb. 1,45. Alex. Rasmussens mandl. 2,20. Ørtenblad 1,00. Lichtingers Tilberedere 1,65. Løbers Arb. 5,00. Wulffs kvindl. 5,61. Arb. hos Hansen & Jensen 1,00. Alex. Rasmussens kv. Helarb. 3,10. Horwitz & Kattentids Tilberedere 1,83. Edv. Jensens mandl. 0,50. Marsmanns Vikkelm. 0,73. Arb. paa Vikkelfabr. Vesterbrogade 64 1,40. J. Adlers Dæksm. 0,75. Jensens Arb. Nansensg. 2,55. Ved Nicolaysen 2,25. Hirschsprungs mandl. 12,70. Hoffmanns mandl. 1.25. Do. kvindl. 2,50. Rée & Bays Arb. 2,33. Thomasens mandl. 2,10. Spreckelsens Arb. 1,05. Arb. paa Havannahuset 0,60. A. Schmidts Arb, 1,50. Adlers 1. St. 1,80. Do. Dæksm. 0,65. Alex. Rasmussens Kv. 2,70. Lichtingers mandl. 3,50. Brenøes Arb. 4,15. Wulffs

mandl. 5,25. Nobels mandl. 4,40. Edv. Jensens mandl. 0,50. Simonsens Arb. 1,75. Lønqvists Arb. 6,25. Eliasens kvindl. 1,00. Københavns Cigarfabriks Arb. 0,70. Poulsens Arb. 1,80. Højssels Arb. 1,50. Nr. 183 og 233 1,50. Thomsens Arb., Blaagaardsg., 4,40. Alex. Rasmussens Vikkelm. 1,60. Nr. 585 0,50. Marsmanns Vikkelm. 0,50. Nissens kvindl. 3,65. Alex. Rasmussens mandl. 2,15. Alfr. Christiansen 1,00. Karl Petersens Arb. 3,80. St. Felix' Arb. 1,50. A. Sørensson 5,00. Marsmanns mandl. 2,72.

Ialt Kr. 234,66, hvilken Sum er uddelt til de Arbejdsløse, som herved gennem Udvalget bringer Kollegerne den varmeste Tak.

København, den 25. Januar 1907.

For Udvalget:
Konrad Pettersson.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden".

Følgende Rettelser i Medlemslisten bedes bemærket:

Medl. 398 Fru V. Olsen er *ikke* slettet.
— 529 Ida Mikkelsen. Indtr. $^{19}/_{2}$ 98.
— 529 Laura Rasmussen udgaar som slettet paa Nr. 528 i 1905.
— 1215 Vilh. Hansen er indtraadt 1892.
— 1270 Fru Jague er død.
— 1645 Charles Nielsen er *ikke* slettet.
— 1644 Thyra Charlotte Nielsen er derimod slettet.
— 2138 Julius Sommer er indtraadt $^{3}/_{11}$ 1900.
— 2384 Helene V. Chr. Hansen med hvilende Medlemsret, denne skal staa én Linie længere nede, saaledes at
— 2387 Fru Alma Petersen bliver opført med hvilende Medlemsret.
— 3840 L. Søndergaard er indtraadt $^{31}/_{3}$ 1900.

Vilh. Nygaard. *Konrad Petterson.*

Foreningen til Lærlinges Uddannelse

retter en Opfordring til de Forældre, som i nærmeste Fremtid skal tage Bestemmelse om deres unge Sønners fremtidige Livsbane, hvor det er muligt, da ikke se for meget paa den øjeblikkelige Pengefordel, der opnaas ved at lade de Unge arbejde som faste Bydrenge, Bude o. l., men hellere, saafremt disse yttrer Lyst dertil, sætte dem i en god Haandværks-Lære, der vil gavne dem for hele Livet. — Paa vor Forenings Kontor, **Nørresøgade 11,** kan enhver, som vil have sin Søn anbragt, faa alle nærmere Oplysninger gratis.

Foreningens Medlemmer, som i nærmeste Tid ønsker nye Lærlinge, anmoder vi om at meddele dette til vort Kontor snarest muligt.

Haandværksmestre, som ikke er Medlemmer af vor Forening, opfordrer vi indtrængende til at indmelde sig. **Kontingentet er kun 4 Kroner aarlig,** og der bydes de unge Lærlinge saa mange Fordele gennem vor Forening, at enhver Mester og Fabrikant absolut vil have Glæde af at ofre disse 4 Kr. aarlig, da vor Forenings hele Formaal jo er at gavne og støtte Lærlingene under deres Uddannelse.

København i Marts 1907.

Bestyrelsen.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagen i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —

Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKFLFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

Telf. V. 307 x. (ved **Th. Petersen.**) *Telf. V. 307 x.*

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 7 | 1. April 1907 | 3. Aargang

Forsinkelse.

Vi bringer vor Undskyldning for Forsinkelsen af dette Numer af Fagbladet, der skyldes Paaskens uheldige Beliggenhed.

Red.

Lærlingevæsenet.

II

Fagenes Virksomhed.

At Lærlingevæsenet lider under væsentlige Mangler har Fagenes Udøvere forlængst indset, og Resultatet af Forhandlingerne paa Kongresser og Møder har derfor i mange Tilfælde været Beslutninger om at forsøge en Ændring af denne Sag.

I Almindelighed har man haft Opmærksomheden henvendt paa Antallet af Lærlinge og krævet dette indskrænket, men i nogle Tilfælde er man gaaet videre og har krævet visse Garantier for forsvarlig Uddannelse af Lærlingene. I Lærlingeantallets Indskrænkning ligger selvfølgelig Ønsket om at gøre Forholdene i Faget taalelige, men ogsaa Ønsket om, at Lærlingene skulle lære det Fag, hvortil de sættes.

Ved Forhandlinger i adskillige Fag har Kravet om Indførelse af en Lærlingeskala altsaa spillet en fremtrædende Rolle. Det er forholdsvis faa, der har faaet det gennemført, men Fordringens Fremsættelse og Virksomheden i dens Aand har i mange Fag forbedret Tilstanden.

Vi har al Tid forstaaet, at det var meget betænkeligt at skride til Indførelse af Lærlingeskalaer. Det er ikke i Overensstemmelse med Tidens Fordringer, men det er paa den anden Side en praktisk Foranstaltning, der har vist sig at være nødvendig paa Grund af enkelte Arbejdskøberes overdrevne Udbytningslyst. Et Fags Arbejdere kan naturligvis ikke roligt være Tilskuere til en Masse-Oplæring, hvorved en Mængde overflødig Arbejdskraft tilføres et Fag, og hvorved en Mængde af Lærlingene faar en saa slet Oplæring, at Arbejde i Faget bliver umuligt eller yderst vanskeligt. Selvfølgelig bør Arbejderne træffe Foranstaltninger imod saadan Hensynsløshed, det er sket og vil fremdeles ske.

Af 25 Haandværks- eller Industrifag, fra hvilke vi har Oplysninger, har imidlertid kun 5 indført Lærlingeskala eller truffet lignende Foranstaltninger.

Flere har imidlertid som nævnt forhandlet derom, dels i Organisationen og dels med Arbejdskøberne, uden endnu at naa til noget Resultat.

Fagene med fast Lærlingeskala er Bogtrykkerierne, de litografiske Trykkerier og Bødkerne.

Disse Fag var forinden Skalaens Indførelse oversvømmede af Lærlinge til størst Ulempe for de Mennesker, der „lærte" Faget. Nu er dette væsentlig forandret.

For Jærnindustrien (Smede og Maskinarbejdere) er i Overenskomsten af 1902 indsat særdeles gode Bestemmelser, der lyder saaledes:

Angaaende Lærlinge.

§ 1.

Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationerne er enige om at anbefale, at Lærlingene, for saa vidt deres Fag tillader det, aflægger Svendeprøve inden Afslutningen af deres Læretid.

§ 2.

Fremkommer der til en Arbejderorganisation Klage over mangelfuld Uddannelse af Lærlinge i det af hver enkelt Lærling valgte specielle Fag, har vedkommende Arbejderorganisation Paataleret overfor Bestyrelsen for den paagældende Arbejdsgiverorganisation, som da er forpligtet til at undersøge Sagen og, for saa vidt Klagen viser sig berettiget og skyldes et i Forhold til Svendenes Tal uforholdsmæssigt stort Antal Lærlinge, efter Forhandling med vedkommende Arbejderorganisation at søge de paaklagede Forhold ordnede paa bedste Maade hos den paagældende Arbejdsgiver.

For Tobaksindustrien er ligeledes i Overenskomsten indsat tilsvarende Bestemmelser, der er saalydende:

„Fabrikanterne forpligte sig til at sørge for en forsvarlig Uddannelse af Lærlinge, saavel kvindelige som mandlige, og maa disse det første Aar, de er beskæftiget ved fagligt Arbejde, ikke anvendes til Rulning af Cigarillos eller Cerutter (med skaaret Indlæg) eller til Arbejde ved Vikkelmaskiner. Læretiden maa være mindst 3 Aar. Fabrikanterne udtale endvidere, at de vil gøre det mest mulige for at forhindre for stærk Anvendelse af Lærlinge og udtale, at Lærlingeantallet bør staa i passende Forhold til Antallet af udlærte Arbejdere, hvilken Bestemmelse overlades til fri Overenskomst. Bestemmelserne gælde saavel kvindelige som mandlige Lærlinge".

Foruden denne Passus i Overenskomsten med Fabrikantforeningerne er der hos et betydeligt Antal københavnske Fabrikanter, af hvilke mange havde gjort sig bemærkede ved „Masse-Oplæring", indført en Lærlingeskala, der fastsætter Antallet af Lærlinge i Forhold til de udlærte Arbejdere.

Foruden disse Fag er der enkelte andre, som paa visse Steder har indført Begrænsninger.

Saaledes Elektrikerne, der i *nogle* københavnske Virksomheder har den Ordning, at der kun holdes en Lærling paa to Svende.

Barbererne har for en *enkelt Afdeling* af Mesterorganisationen faaet den Bestemmelse, at ingen Mester holder mere end én Lærling.

Og endelig har Bogbinderne en Protokoltilførsel ved Siden af Overenskomsten med Mestrene, der lyder saaledes:

„Bogbinderlavet og Bogbindernes Fagforening er enige om at arbejde hen til, at Antallet af kvindelige Elever staar i et passende Forhold til Værkstedets Størrelse, eventuelt ved Fastsættelse af en Elevskala".

Som man ser er Grundtonen, Kravet om forsvarlig Oplæring, og saaledes bør det være. Ungdommens Uddannelse i alle Maader er af største Betydning for det Haandværk eller den Industri, der skal have Livskraft, og som Følge deraf ogsaa af indgribende Betydning for hele Samfundets Trivsel. Fagorganisationerne handler derfor rigtigt ved at drage Sagen frem og ved stadig at fremholde Fordringen om god Uddannelse og dermed Protest imod den uforsvarlige Anvendelse af Lærlinge i massevis, som drives i en Mængde Virksomheder.

Som Led i Fagforeningernes Arbejde i her omtalte Retning, var det sikkert værd at optage noget nyt, nemlig

Organisation af Lærlingene.

Det vilde absolut være til Gavn, om der indenfor hvert Fag oprettedes Afdelinger, Klubber e. l. for Lærlingene. I disse Afdelinger, ledet af Fagforeningerne, kunde en sund Udvikling af Lærlingenes Evner foregaa.

Ved særlige Sammenkomster, hvor rent fag-tekniske Sager kunde drøftes, ved Anskaffelse af faglig og anden Literatur til Brug for Lærlingene og ved disses Deltagelse (uden Stemmeret) i Fagforeningernes Generalforsamlinger, vilde Tanker og Evner blive sat i den Bevægelse, der kan have saa stor Betydning for de unge Menneskers senere Virksomhed som Arbejdere.

Hertil kommer endelig, at det ikke vil være uden Betydning om Lærlingene og disses Forældre eller Værger stillede Krav om en mere anstændig Betaling i Læretiden end den nu gældende. I hvert Fald vilde det være naturligt i adskillige Fag, hvor Arbejdet er af den Beskaffenhed, at Lærlingene tidligt kan tjene forholdsvis store Beløb til Arbejdskøberne. En Indskrænkning af Profiten vil indskrænke eller helt betage Arbejdskøberne Lysten til Lærlinge-Udbytning, og vi kommer da ind paa sundere Tilstande end de bestaaende.

Vi har her nævnt i hvilken Retning Bestræbelserne hidtil har gaaet og anvist Veje, som det er værd at slaa ind paa i Ungdommens, Fagenes og Samfundets Interesse.

Vi skal senere omtale Lovgivningsforanstaltninger, der tiltrænges.

Skraatobaksarbejderne.

I Deres sidste Fagblad har en Klassefælle, som skjuler sig under Mærket J. K., rettet et ondsindet Angreb paa vor Forening, et Angreb, som jeg vil besvare, da jeg tror, at mange af Tobaksarbejderforbundets Medlemmer er af den Anskuelse, at Kløften mellem vore Foreninger *ikke* skal uddybes, og at de Medlemmer, som maaske aldrig har været sammen med Skraatobaksarbejdere, ikke skal have nogen forudfattet Modvilje mod os.

Hvem vi skulle se ned paa, kan jeg ikke forstaa; Cigararbejderne kan det da ikke være, eftersom de havde en bedre Organisation end os og var os en Støtte i vor Forenings første Aar.

Naar J. K. taler om de rigtig gode, gamle o. s. v., ja, da maa jeg desværre tilstaa, at vi, som andre, har enkelte af den Skuffe, som man vanskeligt kan gøre Organisationens Betydning klar; den fremdragne Hansen har dog aldrig haft Spor af Betydning i Fagforeningen, men har været Formand i en Sygekasse, og hans private Udtalelser kan vi andre da ikke svare for.

Hvad Esbjerg-Sagen angaar, ja, da var jeg ikke i Bestyrelsen den Gang, men saavidt jeg erindrer, var det to Foreninger, der opstillede hver sine Fordringer, og naar vi fik vore Fordringer gennemførte, da kunde vi vel ikke strejke mere. Forøvrigt kunde jeg fremdrage Tilfælde, hvor Tobakspindere har lidt for Forbundets Skyld.

Om Kardinalpunktet, ja, der vil jeg ønske, at der ved Lejlighed fra Forbundets Side vil komme en Fremstilling af, hvilke Fordele, vi kan have af at være der, og under hvilken Form, vi kan optages; den kunde da hjælpe i en Agitation for Sammenslutning, thi der er mange af os, baade Dæksmagere og Spindere, som kunde ønske Samarbejde, da vi jo har mange fælles Arbejdskøbere.

Efter nu at have givet en Fremstilling af en udbredt Opfattelse hos os, vil jeg endnu en Gang udtale, at

jeg ikke synes, Tiden er passende for saadanne Angreb som J. K.s, da det vel ikke kan være hans Mening at ville gøre sit til at hindre Klassefæller i deres Bestræbelser for bedre Levevilkaar. *Johs. Nielsen.*

* * *

Gensvar til J. K.

Trods J. K.s meget ungdommelige Skrivemaade og rappe Dømmekraft, beklager jeg dog, at hans Hukommelse ikke rækker ud over Tobaksspinderne, saa man ogsaa kunde faa lidt at vide om, hvordan Cigararbejderne saa ud, førend de blev organiserede.

Solidaritetsfølelsen fra J. K.s Side af Plankeværket har jeg nok hørt, var en Tur i Esbjerg, men set den, har jeg ikke, siden jeg var med i Strejke for at faa en Cigarfabrikmester smidt paa Porten.

Borte var den, da Cigarmagerne i vor Fabrik lagde sig i Selen for at faa en hævdvunden Fritime Mortensaften afskaffet.

Borte, da Cigarmagerne nægtede at overholde Fabrikens $1^1/_2$ Times Middagspavse.

Borte, da man lod os vide, at vi kunde takke Cigarmagerne for 2 Kr. mere i Ugeløn.

Borte, da man den ene Dag var paa Tærne for at forpurre Mesterfruens Hjemmearbejde, og den anden Dag holdt Storvask i Fagforeningen over Formandens og flere Medlemmers gedulgte Hjemmearbejde og Fyraftensfabrikation.

Disse Anker, som J. K. her har fremtvungen, blev i 1899 tilstillet Tobaksarbejderforbundets Hovedbestyrelse.

At det er den Slags Ankegrunde og nogle J. K.-er hist og her, der maa bære Skylden for, at Tobaksspinderne stemte sig ud af Forbundet, dette er uden for al Tvivl. *M. P. C.*

* * *

Endskøndt Skraatobaksarbejderne staar udenfor vort Forbund, har vi dog ment at burde optage foranstaaende Indlæg, til Trods for, at det sidste af disse ligger ret langt fra den fordragelige Tone. For at indskrænke Diskussionen har vi forelagt Artiklerne for J. K., der er Aarsag til disse, og har overladt til ham at give et Tilsvar. *Red.*

* * *

Til Hr. Joh.s Nielsen.

Min Artikel var intet Angreb, endnu mindre et ondsindet, thi det at jeg skildrer min Glæde over at Spinderne er blevne solidariske og uddyber dette med at belyse, hvorledes deres Tænkemaade og Handlinger i denne Forbindelse tidligere har forenet sig, kan da ikke kaldes Angreb og allermindst et ondsindet. Nielsen anfører mit Eksempel om Hansen og siger, „private Udtalelser kan vi dog ikke svare for". Nej naturligvis, men Haanden paa Hjærtet, Hr. Nielsen, var Eksemplet ikke typisk for den Tænkemaade, det store Flertal af Tobakspindere nærede paa ommeldte Tidspunkt? Angaaende Esbjerg Sagen maa jeg tilstaa, at Hr. Nielsens Forsvar igen bringer Tvivlen op i mig om Spinderne nu ogsaa virkelig er modne Organisationsmænd, thi enhver saadan maa da kunne indse, at fordi den ene Branche faar sine Fordringer opfyldt gaar man ikke i Arbejde og lader de øvrige Klassefæller i Stikken rolig seende paa, at Fabriken fyldes med Skruebrækkere, som man er nødt til daglig at omgaas.

At Nielsen ikke den Gang var i Bestyrelsen, er heldig for ham, thi den daværende Bestyrelse indlagde sig ingen uvisnelig Hæder ved at tvinge Esbjærgspinderne til at svigte de øvrige Arbejdere. Maa jeg endelig udtale min Glæde over at Hr. Nielsen synes at være en Ven af Sammenslutningen, men naar han ønsker en Fremstilling af Fordelene og Formen for Optagelsen, kan Svaret jo kun blive, den samme Fordel, som alle vi andre nyder af en stærk centraliseret Organisation, den moralske og pekuniære Styrke, der ligger i gennem de samvirkende Fagforbund at føle sig et med hele det danske Arbejderparti.

Til Slutningen af Hr. Nielsens Indlæg kun dette: Ingen kan oprigtigere end jeg ønske de størst mulige Forbedringer for mine Klassefæller, Spinderne, netop derfor mener jeg de bør slutte dem til Tobaksarbejderforbundet, og da Hr. Nielsen jo har samme Opfattelse, haaber jeg han vil tage Initiativet til en Bevægelse indenfor Spindernes Kreds, saaledes at vi i en nær Fremtid kan staa som Medlemmer af samme Forbund.

* * *

M. P. C.s Bemærkninger finder jeg ingen Grund til nærmere at beskæftige mig med. Hans Ankegrunde er saa selvmodsigende og taagede, hvilket Historien om Storvasken (der jo netop tyder paa, at Cigararbejderne i Horsens holder stram Justits) tilfulde beviser.

Kun dette: jeg har aldeles ikke talt om Spinderne, før de blev organiserede, men netop om den antikverede Forstaaelse, der, i alt Fald tidligere, herskede blandt Spinderne om en Organisations Virkemaade. *J. K.*

Arbejdsløshedskasser.

Loven om Arbejdsløshedskasserne er færdig fra Rigsdagen og træder i Kraft 3 Maaneder efter dens Bekendtgørelse i Lovtidende. Vi skal senere omtale denne vigtige Lov.

Tobaksarbejderforb. „Enigheden".

I forrige Nr. er følgende Rettelse til Medlemslisten udeladt:

1377 Sorine Brauer er *ikke* slettet.

Paa Generalforsamlingen den 1. Marts d. A. behandledes den i tidligere Fagblade omtalte Sag angaaende Fru Johanne Røhmann.

Generalforsamlingen vedtog med stor Majoritet følgende Resolution:

„Generalforsamlingen udtaler fuld Tillid til Nygaard og misbilliger paa det skarpeste den af Medlem Nr. 1998 Johanne Røhmann fremsatte Udtalelse om, at Nygaard gaar Fabrikanternes Ærinde".

Bestyrelsen.

Resultatet af Bestyrelsesvalget i Marts er følgende:

Vice-Forretnf.: Fr. Jensen valgt med 191 St., J. Friberg fik 183 St. Kasserer: Konrad Pettersson valgt med 281 St., 19 Nej. Mandl. Repræsentanter: Valgte er J. Friberg med 240 St. og S. Simon med 215 St.; derefter fik Georg Petersen 90 St., Vilh. Jørgensen 44 St., Harald Nielsen 30 St. og 2657 Carl Hansen

17 St. Suppl.: Valgte er Albert Mellin med 121 St. og Wolffrom med 73 St., derefter fik 2858 Carl Hansen 61 St. Kvindl. Repræsentanter: Valgte er Johanne Røhmann med 211 St., Marie Toborg med 137 St. og Valborg Hansen med 121 St.; derefter fik Carla Christensen 81 St. og Alma Møller 76 St. Suppl.: Christine Nielsen 77 St. og Vilhelmine Olsen 72 St. Revisor: Alfred Christiansen 182 St., 4 Nej. Suppl.: P. Bagger 91 St. og Alb. Mellin 61 St. Kontrahenter: Valgte er Fr. Jensen med 177 St., Anders Sørensson 160 St., F. Møller 148 St., Chr. Jensen 145 St. og Georg Petersen 95 St.; derefter fik Vilh. Jørgensen 73 St., F. Schlütter 72 St., Hans Hansen og Carl Nielsen hver 65 St., Alb. Mellin 41 St., P. Nielsen 27 St., H. P. Jacobsen 24 St. og Jørgen Nielsen 6 St.

Ved Valget er afgivet 421 Stemmesedler, hvoraf 1 var blank.

København, d. $^{23}/_{3}$ 1907. *Udvalget.*

Efterlysning.

Elna Jensine Marie Jensen fra Fredensborg anmodes om at opgive sin Adresse til Kontoret, da hendes Søster gerne ønsker Forbindelse med hende.

Konrad Pettersson.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: N. Petersen, Niels Kvistgaardsgade.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35 1.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Mikkelsgade 35.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: Fr. Jakobsen, Nørre Allé.
Esbjerg: V. Hansen, Svendehjemmet, Borgergade, mellem 6—7 Aften.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damemaskiner af dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige overfor Forsamlingsbygningen, aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til Kl. 10.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —

Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

Telf. V. 307 x. (ved **Th. Petersen.**) *Telf. V. 307 x.*

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 8 | 17. April 1907 | 3. Aargang

Majdagen.

Atter staar vi foran den internationale Demonstrationsdag.

Atter skal Arbejdernes Krav om kortere Arbejdstid klinge højlydt ud over Verden.

Atter er et Aar forløbet, i hvilket Magthaverne har tilsidesat Hensynet til Arbejderne; men Aaret har ikke været uden Værdi, thi Tusinder af Arbejdere har fylket sig om vore Faner, Tusinder har sluttet sig til vore Organisationer. Vor Magt er øget og vor Indflydelse blevet stærkere.

Paa Majdagen, Arbejdernes egen Festdag, samles vi da igen for at vise Modstanderne, at Kravet om 8-Timers-Arbejdsdagen er levende og vil vedblive at være i forreste Række af de betydningsfulde Opgaver, Arbejderne bærer frem.

Arbejdstidens Indskrænkning betyder mere Sundhed, større Forstaaelse og Intelligens, bedre Børneopdragelse, bedre Samfundsforhold, mindre Arbejdsløshed og større Lykke for Samfundets Borgere.

Derfor møder vi under vore Faner paa Majdagen, demonstrerende for det betydningsfulde Krav og protesterende imod Kapitalens hensynsløse Udbytning.

Leve 8-Timersdagen!

Verdens-Organisationen.

Et Blik ud i Verden.

For at danske Fagforeningsmedlemmer kan faa et samlet Billede af Arbejderorganisationerne i Evropa, skal vi her efter Oplysninger fra forskellige Lande give nogle Meddelelser.

I England er „General Federation of Trade Unions" den eneste faglige Landsorganisation, Halvdelen af Fagforbundene har sluttet sig til „Labour Representation-Committe", der har til Opgave at virke for Arbejderrepræsentanters Valg til offentlige Hverv.

I Holland er der foruden „Nationaal Arbejds-Secretariaat" dannet en ny Landscentral af Fagorganisationer, der staar paa Klassekampens Grundlag. Disse vil ved Siden af den faglige Kamp tillige søge Arbejdernes Kaar forbedrede ved Hjælp af Lovgivning, medens de, der tilhører „Nationaal Arbejds-Secretariaat", ikke vil have noget at gøre med Agitationen for en Udnyttelse af Lovgivningen til Gavn for Arbejderne. Den nydannede Landscentral har allerede den største Del af Fagforbundene, deriblandt det betydeligste, „Diamantarbejdernes Forbund", indenfor sine Rammer.

Foruden disse to Organisationer bestaar der tre religiøse Landscentraler, nemlig „Kristeligt Arbejdersekretariat", „Det romersk-katolske Folkeforbund" og „Almindeligt hollandsk Arbejder-Forbund".

Der er saaledes beklagelig Splittelse i Fagforeningslivet i Holland, men forhaabentlig vil en Forandring snart kunne ventes.

I Sverrig og i Norge findes ikke andre Landscentraler end henholdsvis „Landssekretariatet" og „Arbejdernes faglige Landsorganisation" i Norge.

I Tyskland bestaar der foruden „Generalkommission der Gewerkschaften" endnu tre faglige Landsorganisationer, nemlig „Kristelige Fagforeninger", de „Hirsch-Dunckerske Fagforeninger" (liberale) og de „Lokale Foreninger" (anarko-socialistiske).

Disse Centralisationer, der slutter sig til forskellige politiske Anskuelser, staar i skarp Modsætning til hinanden og bekæmper hinanden. Under Strejker gaar de forskellige Grupper dog i Reglen sammen, men det hænder ogsaa, at Uenigheden fortsættes under Strejkerne. De „Kristelige" og de „Hirsch-Dunckerske" Fagforeninger har ofte skaffet Skruebrækkere under Strejker, der var iværksatte af Centralforbundene.

I Østrig findes ingen Landscentral ved Siden af „Gewerkschaftskommission". Et Forsøg paa at samle alle czechisk-talende Arbejdere i et særligt Forbund er heldigvis afværget.

I Ungarn findes kun det ungarske Fagforeningsraad (Ungarländischer Gewerkschaftsrat) og i Serbien kun „Zentralverband der Gewerkschaften Serbiens".

I Bulgarien er der foruden „Zentralkommission der Gewerkschaften Bulgariens" endnu en Central, „Almindeligt Arbejder-Fagforeningsforbund". Imidlertid har dette ingen væsentlig Betydning i det praktiske Liv.

I Svejts findes foruden Sveitsisk Fagforeningsforbund en Lands-Central af „Kristelige Fagforeninger", der menes at tælle 20,000 Medlemmer i forskellige Organisationer.

Endvidere findes der i det franske Svejts en Forening, der kalder sig „Romansk Fagforeningsforbund". Denne omfatter dog kun enkelte Afdelinger og et ringe Medlemstal.

Italien har kun en Lands-Central „Centralsekretariatet af Arbejdskamre og Understøttelsesforeninger".

Spanien har foruden „Arbejdernes General-Union", en Forening, der er oprettet af den anarkistiske Gruppe for at bekæmpe „General-Union". Den har dog ingen Betydning, idet den væsentligst bestaar af Navn.

Endelig Danmark, der foruden „De samvirkende Fagforbund", har „Kristeligt dansk Fællesforbund", hvis Betydning man dog endnu ikke har haft Lejlighed til at iagttage, udover dets Virksomhed imod Arbejderne under Fagforbundenes Strejker.

I de forannævnte 13 Lande findes ialt 4,226,738 organiserede Abejdere. I Frankrig og i Belgien, der ikke er omtalt foran, findes henholdsvis 715,576 og 20,000 organiserede Arbejdere. Altsaa i disse 15 evropæiske Lande ialt 4,962,314 Medlemmer i faglige Organisationer. Af disse tilhører 2,293,861 de faglige Landsorganisationer, deraf 2,149,956 i 398 Lands-Forbund og 143,905 i 747 enkeltstaaende Foreninger.

Fra 11 af de forannævnte Lande (Spanien, Italien, Frankrig og Belgien mangler), haves forskellige Oplysninger af Interesse. Som Arbejdsløshedsunderstøttelse er i disse Lande udbetalt 10,060,121 Mark. Rejseunderstøttelse 1,712,926 Mark. Strejke- 8,103,678 Mark.

Til Understøttelser og Oplysningsformaal i Fagforeningerne er i disse Lande udbetalt 19,747,023 Mark, heri endda ikke medregnet Understøttelser til Afhjælpning af øjeblikkelig Nød og ved Dødsfald. Til disse Øjemed er alene i Tyskland udgivet 1,364,700 Mark.

De her anførte store Tal giver et godt Billede af den fagligt forenede Arbejderstands mægtige Virksomhed. Et Billede af den storslaaede Offervilje, af Kammeratskabet og Solidaritetsfølelsen, der mere og mere giver sig praktisk Udslag i stadig Udvikling af Organisationernes Understøttelsesformaal, og da navnlig overfor de Arbejdsløse.

Det er glædeligt at se denne stadige Rejsning af Arbejderne og at iagttage den fortsatte Styrkelse af Organisationen og Centralisationen, som stadig foregaar. Vi er nær henne imod Maalet, en internationalt organiseret Arbejderstand, men der er dog noget endnu at udrette, og navnlig gælder det at faa de skadelige separatistiske Bevægelser ud af Verden. Arbejderne er én Klasse med fælles Interesser. Deres Styrke ligger i den fasteste Sammenslutning og i den inderligste Forbindelse mellem alle Arbejdere og deres Organisationer.

Fra Kunstens Verden.

Axel Wessel: **En Brøk.**

En debuterende Forfatter er ingen Nyhed i Danmark, og navnlig overraskes man ikke, naar en Journalist skriver en Bog.

„En Brøk" er en livligt skrevet, lille Fortælling. Den gaar ikke i Dybden eller i Højden, den strejfer kun Livet. Den rummer ingen store Tanker eller Handlinger og synes ikke at have andet Formaal end at skildre et lille Afsnit af en ung Københavners noget bevægede Liv.

Imidlertid kan dette ogsaa være meget fortjenstfuldt, og det synes, som om Wessel har Betingelser for at kunne udvikle sig netop som Iagttager og Skildrer.

Bogen er udgaaet fra fh. A. Christiansens Forlag.

* * *

Gustav Wied: **Fra Land og By.**

Gyldend. Bogh., Nord. Forlag, har foranstaltet Gustav Wieds Fortællinger udgivne i en billig Folkeudgave, hvad der maa anses for en god Idé.

Forfatteren er paa sit Omraade enestaaende. Han ejer det Lune og den æventyrlige Fortællekunst, der forlængst har gjort ham berømt. Han formaar at sige Ondskabsfuldheder og forvovne Ting uden at det vækker den kedelige Forargelse, og han har Evnen til at skabe Sympati selv for de mest forhutlede Eksistenser.

Udgaven, der her tilbydes, vil omfatte alt det bedste, Forfatteren har skrevet i Novelleform. En lang Række mere eller mindre bekendte Fortællinger, som vi anbefaler til enhver, der vil læse noget godt dansk.

—*g.*

* * *

Socialdemokratiets Aarhundrede.

Af dette udmærkede Værk, forfattet af *Borgbjerg* og *C. E. Jensen,* har Christiansens Forlag et lille Restoplag liggende. Dette er udbudt til Fagforeningernes Medlemmer for en Pris af 15 Kr. pr. indbundet Eksemplar, 2 Bind. (Prisen var oprindelig 25 Kr. pr. uindbundet Eksemplar), og Forlaget indbetaler *for hvert solgt Eksemplar 2 Kr. til Socialdemokratiets Valgfond.*

Eksemplarer kan muligt faas paa Afbetaling ved Henvendelse til Kassereren for Fagforeningen.

* * *

Guy de Maupassant: **Smukke Ven!**

En af Maupassants mest berømte Romaner, her hjemme maaske den mest bekendte, *Smukke Ven,* udkommer fra fh. A. Christiansens Forlag i Hefter og vil afsluttet være en smuk Udgave af den altid med Fornøjelse læste Bog.

Romanen, der skildrer Journalisten Duroys Skæbne, fører Læseren gennem et stort Galleri af Figurer hentede fra alle Samfundslag. Man faar Lejlighed til at kigge indenfor de store Blades Redaktioner, bag Teatrenes Kulisser, i Pengefyrsternes Saloner, Demimondens Boudoirer, Kaféerne og de borgerlige Hjem. Man lærer at kende Paris og Pariseren og faar Skildringer af mere end en ejendommelig Karakter.

* * *

Konversations-Leksikon.

Hagerups Forlags nye Ill. Konversations-Leksikon skrider jævnt fremad. Det gør stadig et godt Indtryk, giver korte, gode Oplysninger og vejledende Illustrationer.

Det gærer —.

Det gærer — — —

Ogsaa i de danske Arbejder- og Mesterorganisationer gærer det.

I mange Dage — ja, Aftener med — er der tinget om Prisen paa Arbejderens Arbejdskraft — det eneste, der skænkedes ham i Vuggegave.

Det er den organiserede danske Arbejder. Han er stolt af sin Organisation. Han ved, den staar som en smuk Nr. 1 blandt en halv Snes Landsorganisationer.

Den organiserede danske Arbejder kender sit eget Menneskeværd til Fingerspidserne.

Han ved, at han er Værdiskaberen og Frembringeren, og han er sig det Ansvar bevidst, en saadan Samfundsstilling nødvendigt fører med sig.

Men han fordrer sin Del af Udbyttet — ja, mere — han fordrer det fulde Udbytte af sit Arbejde. Han vil ikke lade sig skambyde; han forlanger et hyggeligt Hjem uden Sult og Kummer, uden social Sorg og Lidelser.

Det er det, han nu forhandler med Fabriksbaronerne om.

Mangt et Hjem har disse Herrer lagt øde. Megen Arbejderelendighed maa de hvert Aar vaske af sig i Rivieraens Vande. Mange Taarer klæber ved de Silkepuder og Silkechemiser, deres sminkede „Fornuftparti-Hustruer" om Natten dækker de parfumerede Legemer med.

Men nu har vi Organisationen — Arbejderens helligste og bedste Beskytter.

I Dage og Aftener har den tinget med Fabrikanterne om et Par Øre mere til Daglønnen — — tinget — paa almindelig Marskandisermaner.

Og de højhattede og silkevestede Fabrikanter sidder som store Samfundshesteprangere og hører paa Prisen — „Varen" kender de.

— — — Vi giver ikke en dansk Øre mere. Saa lader vi Bæsterne løbe.

Lock-out — — —

For 8 Aar siden løb d'Hrr. Panden mod de organiserede Arbejderes Solidaritetsfølelse og Bevidsthed om Menneskeværd.

Endnu har de Blod paa Tanden —

Det gærer — — — Men nu er det jo ogsaa Foraar.

Sørensen-Kjeld.

Cigarsorterernes Fagforening.

Bestyrelsesvalg.

Til Formand er valgt Th. Stauning med 103 St.

Til Kasserer: A. Olsen med 112 St.

Repræsentanter: J. Knudsen 99 St., E. Olsen 96, V. Hansen 86, C. Høyer 55, Klistrerske C. Foght med 112 St.

Suppleanter: C. Schüssler 39 St. og A. Jønsson 37 St.

Revisorer: Th. Andersen med 96 St., Chr. Holst med 60 St.

Fanebærer: L. Førster med 80 St.

Udvalget.

* * *

Slettede Medlemmer:

Nr. 3302 Anna Møller.
- 3378 Ester Jensen.
- 3384 Johanne Hansen.
- 1833 Rebekka Hansen.

Arbejder-Ulykkesforsikring.

I November Maaned forrige Aar blev der i Finland nedsat en Komité, der fik det Hverv at foreslaa Ændringer i den gældende Ulykkesforsikringslov. Komitéen har nu afgivet Betænkning. Den gennemgaar omhyggeligt andre Landes Lovgivning paa det nævnte Omraade og foreslaar indgribende Ændringer.

Man ønsker at bevare Grundlaget for den gamle Lov, men anbefaler en Udstrækning af Forsikringspligten til nye Kategorier af Arbejdere, en Forøgelse af adskillige af de hidtil gældende Erstatningssatser og Oprettelse af et Arbejderforsikringsraad til Bedømmelse af Skader, efter dansk Mønster.

Efterlysning.

Marie Tullberg søges af Gæstgiver *J. Jensen,* Landemærket 30, der snarest ønsker Samtale.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks,* naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse al Tid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: N. Petersen, Niels Kvistgaardsgade.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35[1].
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Mikkelsgade 35.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: Fr. Jakobsen, Nørre Allé.
Esbjerg: V. Hansen, Svendehjemmet, Borgergade, mellem 6—7 Aften.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Danmarks største og ældste Cykleimport
leverer den bedste Cykle til den billigste Pris.
5 Aars skriftlig Garanti.
Forlang straks Katalog, som sendes gratis og franco.
Agenter antages mod høj Provision. — Prøve-Cykle billig.
Jens Nielsen,
7, Vestervoldgade 7. København K.

En Cigarsorterer, der ogsaa kan klistre, antages paa Ugeløn.
O. SØRENSEN,
Cigarfabrik. — Ringkøbing.

Lager af Cigaretiketter.
A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,
De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.
Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.
Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —
Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.
Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,
Peder Hvidtfeldtstræde 11.
Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.
Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.
Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,
64, Vesterbrogade 64,
Telf. V. 307 x. (ved **Th. Petersen.**) *Telf. V. 307 x.*

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 9 | 1. Maj 1907 | 3. Aargang

Arbejdstiden.

Hvorfor vil vi have Forkortelse?

Det 19. Aarhundrede er Dampmaskinens, Elektricitetens, Industriens Aarhundrede. Haandkraften er i stor Udstrækning afløst af Maskinkraften, den haandværksmæssige Drift afløst af Stordrift med Arbejdets Specialisering, men den store Besparelse af Arbejdskraft er ikke kommen Arbejderne til Gode. En Indskrænkning af Arbejdstiden til højst 8 Timer vil være en lille Andel af denne Besparelse og bidrage til at indskrænke Arbejdsløsheden.

Arbejdets stærke Deling og det aandssløvende Arbejde under de moderne Forhold har ogsaa indført en Stigning i Antallet af Ulykkestilfælde, som det vel var værd at modvirke. Navnlig bør det bemærkes, at den overvejende Del af disse indtræffe i Slutningen af Arbejdstiden, hvilket uomstødeligt fastslaar, at Arbejdstiden er for lang.

Ved Opgørelse af Statistiken i 1905 viste det sig, at der var 4410 Virksomheder under Arbejds- og Fabrikstilsynet, der beskæftigede 92,681 Arbejdere. En Del af disse var Lærlinge eller Børn, der kommer ind under Fabriklovens Bestemmelser, men *57,451 voksne Arbejdere havde en Arbejdstid paa 10 Timer eller over 10 Timer.* Kun 20,745 havde indtil 10 Timer og af disse er det desværre kun en ringe Part, der er nede paa 8 Timer.

Iblandt de mange Virksomheder, der findes, er selvfølgelig en Del, der er mere sundhednedbrydende end andre, og navnlig for disses Vedkommende er en Forkortelse af Arbejdstiden paatrængende.

Da Socialdemokratiets Forslag om lovbestemt 8-Timers Arbejdsdag fornylig behandledes i Folketinget, gav Ordføreren en Række Oplysninger om saadanne Virksomheder. Af Landets 72 Gasværker have saaledes de 44 kun 2-Holds-Drift, altsaa 12 Timers Arbejdsdag uden bestemt Spise- eller Hviletid. Det er en Selvfølge, at det ubehagelige Arbejde med at trække glødende Kokes ud af Retorten og transportere disse ud paa aabne Pladser, er i høj Grad sundhedsfarligt. En Indskrænkning for disse Virksomheder maa anses for i høj Grad ønskelig og nødvendig.

For Papirfabrikationen er Forholdene af samme Art. Her er heller ikke indført 3-Holds-Drift og Sygeligheden blandt Papirarbejderne er da ogsaa betydelig. Efter Oplysninger fra By-Sygekasserne var Antallet af Sygedage i 1904—05 pr. Medlem 5,8 og i Land-Sygekasser 4,7. For Papirarbejderne var Gennemsnits-Sygeligheden imidlertid 10,2, altsaa dobbelt saa stærk som for andre Mennesker. For Kvinderne er Forholdet endnu værre. Her opgives fra By-Sygekasser 6,6 og for Land-Sygekasser 5,4 Dage pr. Medlem, men for Papirarbejderskerne 15,1. Altsaa omtrent det tredobbelte.

Der er sikkert ingen Grund til vedblivende at beskytte Papirfabrikernes Aktionærer, de har Evnen til at bære en Indskrænkning af Arbejdstiden, hvad sidste Aars Udbytte viser, dette var nemlig 15 pCt.

Der er videre Cementfabrikerne og Teglværkerne, hvor der ligeledes kun er 2-Holds Drift. Ligeledes Sukkerraffinaderier, Oliemøller, Glasværker og Bryggerier. Dette er Virksomheder med kontinuerlig Drift (hele Døgnet) og i disse er der en særlig Grund til Indførelse af Indskrænkninger, men foruden disse findes der meget andet sundhedsskadeligt Arbejde, f. Eks. Tobaksfabrikation, Porcellænsarbejde, Sadelmageri, Metalarbejde o. s. fr. For alle saadanne Virksomheder gælder det, at alene Hensynet til Arbejdernes og den opvoksende Slægts Sundhed maatte være nok til at paabyde en betydelig Indskrænkning i Arbejdstiden, en Nedsættelse til det af Hygiejnikerne fastsatte: *8 Timer.*

Men for Samfundets Velfærd iøvrigt, for Kulturens, for Menneskehedens Skyld, burde Arbejdstidens Indskrænkning finde Sted i alle Virksomheder og paa den eneste effektive Maade, ved Lovgivning.

Herefter stræber Arbejderen, og heldigvis rokkes

Modstanden. Tidligere gad Modstanderne ikke indlade sig paa Drøftelse af Spørgsmaalet. Nu gør de Indrømmelser. Erkender, at der er uheldige Forhold paa visse Steder og at disse bør afhjælpes, de søger Oplysninger og lover at beskæftige sig med Sagerne. Tiden nærmer sig, da Kravet ikke kan overhøres, da Arbejdernes Magt er saa stor, at det gennemføres.

Lærlingevæsenet.

III.

Lovgivnings-Foranstaltninger.

At Lovgivningen om Lærligeforholdet bør fremmes, er erkendt fra flere Sider. Om Retningen er der naturligvis ikke Enighed, men fra Arbejdernes Side bør Kravet stadig rejses med Styrke, og den Virksomhed, de enkelte Forbund har udfoldet ved Forhandlinger med Arbejdskøberne eller disses Organisationer, bør selvfølgelig være vejledende, naar Talen er om Lovgivning paa dette Omraade.

Hovedvægten bør selvfølgelig lægges paa Lærlingenes forsvarlige Uddannelse, der bør være de størst mulige Garantier i Loven i den Henseende. De Tilløb hertil, som findes i den nugældende Lov, har vist sig ret betydningsløse. Mestres og Fabrikanters Pligt bør anderledes skarpt fremhæves, og Lærlingenes Adgang til Paaklage og Erstatning bør udvides.

Desuden bør Kravet imidlertid rejses om Indskrænkning af Lærlingeantallet, d. v. s. Fastsættelse af det Antal Lærlinge, der maa holdes under en enkelt Svends eller Mesters Uddannelse og andre lignende Bestemmelser for at hindre den hensynsløse Adfærd, der nu kendes.

Arbejdsraadet, der bestaar i Henhold til Fabrikloven, har beskæftiget sig med Lærlingeloven med en Revision for Øje, og har i den Anledning indhentet Oplysninger fra de forskellige Organisationer.

Fællesrepræsentationen for Haandværk og Industri foreslaar følgende Ændring til Lovens § 2, der ogsaa er tiltraadt af „De samvirkende Fagforbund“:

Uberettiget til Antagelse af Lærlinge er:

„Den Haandværker eller Fabrikant, som ikke selv er faglig oplært i det Fag, hvori han antager Lærlingen til Oplærelse, med mindre hans Virksomhed (henholdsvis den Gren af Virksomheden, hvori Lærlingen antages til Oplærelse) ledes af en faglig uddannet Mand.“

Denne Bestemmelse er maaske bedre end det bestaaende, men efter vor Mening ikke tilstrækkelig. Der bør sikkert træffes skarpere Forholdsregler end det anførte for at sikre god Uddannelse. Begrebet „faglig uddannet“ kan meget vel omgaas, og dette bør forhindres. Vi erindrer, at der rejstes Kritik overfor en Fabrikant, fordi han ikke sørgede for Lærlingenes forsvarlige Uddannelse ved at holde en faglig uddannet Mand, og han erklærede da, at han betragtede sig selv som saadan, efter at han havde været Fabrikant i 20 Aar. Manden havde før været Boghandler og paa anden Maade knyttet til Handel, absolut ikke „faglært“ i det Fag, hvori han holdt Lærlinge, men hvem beviser og afgør saadant.

Det, den ny Bestemmelse siger, er tildels udtrykt i den gældende Lov, det, der mangler, er uden Tvivl en mere præcis Klargørelse af Forholdet og bestemte Regler for Overtræderne og deres Ofre.

Til Lovenes § 4 foreslaar Fællesrepræsentationen for Haandværk og Industri en Bestemmelse, der forudsætter, at Lærlingens Forældre eller Værger *eventuelt* skal betale Læremesteren et Vederlag for Læretiden.

Dette Forhold er selvfølgelig ganske forkasteligt, desværre er man allerede inde paa det, men dette er en Udartning, som er meget uheldig. Foruden at det er unaturligt at yde Vederlag for at faa Lov til at udføre en vis Del Arbejde i 4—5 Aar (selv om det ikke er store Summer, Mesteren eller Fabriken tjener paa dette), vil dette System i mange Tilfælde afskære Børn af fattige Forældre fra at lære et Fag, hvortil de maaske baade har Lyst og Evne. Man bør derfor protestere mod en Bestemmelse som den nævnte og kræve Lovbud *imod,* at Mesteren modtager Vederlag for Oplæring af Lærlinge.

I Modsætning til Ønsker fra anden Side maa det ogsaa bestemt kræves, at Arbejdstiden for Lærlinge ikke overstiger 10 Timer, heri indbefattet 2 Timer til Spise- og Hviletid, altsaa 8 Timer til Arbejde.

En saadan Fordring er særlig paa sin Plads i vore Dage, hvor Lærlingene i høj Grad oplæres til Specialister. Dette medfører Ensidighed i Arbejdet, og dette bevirker atter, at enkelte Muskler særlig overanstrænges, medens andre faar for ringe Udvikling. Der maa paa Grund af dette ensidige Arbejde gives Tid til Sportsøvelser og til aandelig Udvikling, thi Arbejdet i sin nuværende Form virker sløvende og kun lidet opdragende.

I Forbindelse med Arbejdstiden maa naturligvis ogsaa rejses Krav om, at Lærlinge kun i sjældne og paatrængende Tilfælde anvendes ved Natarbejde.

De her nævnte Omraader er sikkert de, der særlig har Krav paa Opmærksomhed fra vor Side, fordi de sigter til at gøre Lærlingene til dygtige Arbejdere. Men iøvrigt bør der naturligvis skaffes betryggende Sikkerhed for, at der virkelig er et Sted, hvor Klager vil blive behandlede. Under den gældende Lov staar det daarligt til paa det Omraade, men Opmærksomheden bør være henvendt herpaa. Endelig var der vel Anledning for det Offentlige, Stat og Kommuner, til at bidrage til god Uddannelse ved at oprette Fagskoler, hvor Lærlinge kunde oplæres uden Hensyn til Profit og under mere betryggende Former, end Tilfældet almindeligt er.

Fagforeningerne bør som hidtil beskæftige sig med disse Sider af Lærlingevæsenet og derved bidrage til at faa Sagen frem til offentlig Behandling og Løsning paa heldigere Maade, end det er sket ved Loven af 1889.

Til Eftertanke.

Ved et Tilfælde saa' jeg for kort Tid siden i Dagbladet „Demokraten" en Redegørelse om Striden hos J. Hilmer i Aarhus; den forekom mig meget interessant og var skrevet af vedkommende Afdelings Formand, N. Pedersen. Jeg havde, indtil jeg læste ovennævnte Redegørelse, ikke anet, at der var Strejke i Aarhus. Fagbladet har ikke med en Tøddel nævnet noget om denne Strejke, som begyndte Lørdagen den 16. Marts, Kl. 12 Middag. Om den er sluttet, maa — vide, for Tobaksarbejderne rundt i Landet véd det ikke. Selv om Bladet nu ikke kan optage saa lang en Redegørelse, som der i dette Tilfælde foreligger fra Aarhus, paa Grund af Pladshensyn, saa forekommer det dog mig, at vi kan gøre Krav paa at faa lidt at vide om, hvorledes Kollegerne rører paa sig i de forskellige Afdelinger. Den mindste Besked maatte da i hvert Fald være, at vi fik at vide, hvornaar en Strejke begynder og slutter. Kunde disse Linier bidrage til, at de nuværende Forhold blev forandret, vil det glæde flere end Undertegnede.

Th. Rasmussen,
Nykøbing F.

* * *

Vi kan ganske tiltræde Rasmussens Beklagelse over, at Oplysning ikke er tilgaaet os angaaende den nævnte Strejke. Vi har intet anet om denne, før vi modtog Rasmussens Indlæg, men i dette Tilfælde som i mange andre er Skylden hos de Folk, der véd noget og beholder deres Viden hos dem selv.

Red.

Blaa Mandag.

Typograf L. Chr. Nielsen har paa Milos Forlag i Odense udgivet en Bog om „Blaa Mandag". Forfatteren har gennem et indgaaende Studium af gamle Kildeskrifter erhvervet sig et betydeligt Kendskab til Lavstiden og dens Foreteelser af forskellig Art. I den foreliggende Bog „Blaa Mandag eller Fri-Mandag" har han navnlig samlet, hvad der foreligger til Belysning af den gamle Skik med at holde Mandag fri; og hvad man véd eller antager om dens Oprindelse.

Forfatteren undliver først den gamle Paastand om, at der i tidligere Tid udførtes meget mere og meget bedre Arbejde, end der udføres nu, idet han ganske naturligt hævder, at der er bestemte Grænser for, hvad et Menneske kan præstere. Og selv om man regner med den længere Arbejdstid den Gang, saa maa man samtidig huske paa, at der fandtes mange flere Helligdage eller Fridage.

Blandt disse kom blaa Mandag efterhaanden til at spille en Rolle og gav til Tider Anledning til bitter Strid. Om dens Oprindelse vides intet bestemt. Maaske maa Grunden søges i Overtro, maaske i religiøse Fordomme eller Skikke, men den kan ogsaa — og her er man maaske ved det sandsynligste — søges i den Omstændighed, at vore Forfærdre var nogle sande Svende for Herren til at drikke. Naar de gik til Kros, og det gjorde de ofte og regelmæssigt om Søndagen, saa gik Bølgerne højt, og næste Dag var der som Følge deraf „Katzenjammer" mange Steder. I Stedet for at arbejde om Mandagen „spædte man den op" og fortsatte den foregaaende Dags Svir.

Men hvorledes Blaa-Mandagen end er oprunden, nok er det, den blev en hævdvunden Fridag, som baade Mestre og Svende holdt lige stærkt paa og krævede holdt i Ære. I gamle Lavs-Forordninger fandtes ligefrem Forskrifter for, hvorledes Mandagen skulde holdes, og overalt gik man ud fra det som noget ganske selvfølgeligt, at Mandag var en Fridag. Først senere, da der efterhaanden blev Brug for mere Arbejdskraft for at tilfredsstille Forbruget og Behovet, begyndte man paa allerhøjeste Steder at se skævt til den blaa Mandag og søgte ved Forordninger at sætte den ud af Spillet. Regeringen stod imidlertid magtesløs, og der maatte gaa flere Hundrede Aar, før Kampen mod denne Ugens anden Fridag førtes til en sejrrig Afslutning.

Hr. L. Chr. Nielsen illustrerer denne Skildring af Blaa-Mandagens Historie med Uddrag af forskellige gamle Lavsartikler og kongelige Forordninger, som alle viser, hvor fastgroet det var i alles Bevidsthed, at Mandagen var en Fridag, paa hvilken man ikke behøvede, ja, ikke burde slaa et Slag paa Værkstedet.

Det blev ikke de kongelige Forordninger, der skulde tilføje den blaa Mandag Dødsstødet. Tværtimod holdt den sig som nævnt uanfægtet af alt, og først langt op i det 19. Aarhundrede, da Industrien griber om sig, kan man sige, at denne gamle Skik forsvinder i Almindelighed, selv om den endnu kendes som Undtagelse. Og Mandagens Ophævelse som Fridag skete ikke ved noget Paabud fraoven, men tildels gennem Arbejderne selv og deres Organisationer. Efterhaanden koncentrerede man ikke Kraften om at skabe mange Fridage, men om en kortere daglig Arbejdstid. I Virkeligheden var det tilsidst Arbejdstiden, det drejede sig om, naar Svendene modsatte sig, at man ophævede Blaa-Mandagen. —

„Blaa Mandag" er en velskreven lille Bog, som mange Haandværkere, baade Mestre og Svende, vil have Interesse af at læse. Den er i Virkeligheden et Stykke Kulturhistorie, som det langtfra er overflødigt at have Kendskab til.

„Udstillingen af Fagblade og Tidsskrifter" i København.

Komitéen for Afholdelsen af „International Udstilling af Fagblade og Tidsskrifter samt grafiske Erhverv og Reklamekunst" har lejet „Industriforeningen"s samtlige Udstillingslokaler, hvor Udstillingen altsaa vil finde Sted i Maj—Juni Maaned dette Aar.

Interessen for Udstillingen har vist sig at være

meget stor, idet der til Dato er anmeldt *over 3000 Fagblade og Tidsskrifter paa henved 40 Sprog.* For at den skandinaviske Fag- og Tidsskriftspresse, der tæller henved 800 Blade, ikke skal drukne i denne Syndflod, vil hvert af de nordiske Lande faa anvist en særlig Plads i Midten af Udstillingens Hovedhal.

De øvrige Afdelinger, der vil omfatte arbejdende Trykkeri- og Bogtrykkerimaskiner samt grafiske Erhverv og Reklamekunst, synes ligeledes at skulle blive højst interessante; efter alt at dømme maa Komitéen — hvor nødig den end vil — allerede om ganske kort Tid notere Pladsmangel over hele Linjen.

Udstillingens Bureau er Colbjørnsensgade 14. København B.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Danmarks største og ældste Cykleimport
leverer den bedste Cykle til den billigste Pris.
5 Aars skriftlig Garanti.
Forlang straks Katalog, som sendes gratis og franco.
Agenter antages mod høj Provision. — Prøve-Cykle billig.
Jens Nielsen,
7, Vestervoldgade 7. København K.

En Cigarsorterer, der ogsaa kan klistre, antages paa Ugeløn.
O. SØRENSEN,
Cigarfabrik. — Ringkøbing.

Lager af Cigaretiketter.
A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,
De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.
Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.
Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —
Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.
Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,
Peder Hvidtfeldtstræde 11.
Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.
Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.
Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,
64, Vesterbrogade 64,
Telf. V. 307 x. (ved **Th. Petersen.**) *Telf. V. 307 x.*

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 10 | 15. Maj 1907 | 3. Aargang

Russisk Besøg
ved
Fagforbundenes Generalforsamling.

Som bekendt besøgte nogle russike Partifæller „De samvirkende Fagforbund"s Generalforsamling, Fredag den 10. Maj.

Forretningsfører P. Knudsen præsenterede Partifællerne, der paa Grund af Albertis Udvisning kun var paa Gennemrejse til England, hvor deres Kongres nu maatte afholdes. Han udtalte sin Beundring og Glæde over deres heltemodige Kamp og lykønskede dem til den Sejr, de før eller senere maatte vinde.

Vi har ment, at de Udtalelser, der faldt fra de russiske Partifæller, har historisk Interesse for os, navnlig da de ogsaa indeholder en Tak til Fagforeningerne for den Bistand, de har ydet under Forfølgelsen.

En russisk Partifælle udtalte:

„Uagtet vi ikke kan tale Eders Sprog, og I ikke kan tale eller forstaa vort, ønsker vi at tale til Eder for at takke for al den Sympati, vi har mødt i Danmark — det vil sige hos vore arbejdende Brødre. Reaktionen frygtede os, og fordi den frygtede os, forbød den vor Sammenkomst og bortviste os, men Arbejderne forstod at tage Brodden af denne Handling ved at vise os en enestaaende Gæstfrihed og Imødekommenhed. Tak i Socialdemokratiets Navn. Det russiske Socialdemokratis Kamp er ikke blot en Kamp for Russerne, thi det russiske Proletariats Fjender er ogsaa Eders Fjender, og omvendt er Eders Fjender ogsaa vore. Det russiske Demokratis Sejr betyder en Sejr for Verdens Proletariat. Endnu en Gang hjertelig Tak. Leve Revolutionen." (Hurraraab og Bifald).

Derefter talte en Kvinde:

„Vor planlagte Kongres og Forbudet derimod er en Illustration af Kampen imellem Bourgeoisiet og Proletariatet. Bourgeoisiet mødte os med Frygt og Bæven og forbød Kongressens Afholdelse, man troede vel, at nu havde man lagt Arbejderbevægelsen en stor Hindring ivejen, en Hindring, der var i Stand til for en Stund at standse vor Fremrykken, men Proletariatets Sympati og Imødekommenhed ryddede hurtig den Sten afvejen. Det er umulig at standse vor Bevægelse. Ogsaa jeg føler Trang til at takke Eder for alt, hvad I har gjort for os, Eders Holdning er os en Borgen for, at Sejrens Stund ikke kan være fjern."

Martin Olsen bragte de russiske Kampfæller en Hilsen i en djærv og velholdt Tale og overbragte dem sluttelig Blomsterbuketter som Erindring om Besøget hos Danmarks Arbejdere.

Strejken hos J. Hilmer, Aarhus.

Siden 16. Marts har Arbejdet været nedlagt paa J. Hilmers Cigarfabrik. Grunden hertil er den, at Hilmer ikke vil betale den Pris, han rettelig bør betale. For et halvt Aars Tid siden fik man nemlig ved et Tilfælde opdaget, at Hilmer solgte sine Cigarer til betydelig højere Priser end de, han havde opgivet til Arbejderne og udbetalte Arbejdslønnen efter.

Forskellen var saa stor, saa det kunde blive 1 Kr. mere om Ugen til hver af de Arbejdere, som rullede det paagældende Mærke. Og paa et andet Mærke blev det endog 4 Kr. mere om Ugen til en Mand.

Hilmer har indrømmet, at det forholdt sig som af os fremstillet, hvad Priserne angik. Men Hr. Hilmer mente, at det kom ikke os ved, hvad han fik for sine Cigarer.

Selvfølgelig tager man ikke en saadan Forklaring for gode Varer. Den Tid er jo heldigvis forbi, da Arbejdsgiverne alene skal bestemme Prisen for Arbejdet. Man indberettede Sagen til Hovedbestyrelsen. Og der har da været forhandlet om den i den lange Tid, der er hengaaet, uden at der er opnaaet noget særligt Resultat.

Arbejdsforholdene paa Hilmers Fabrik har i den senere Tid været næsten utaalelige. Der kunde herpaa fremdrages utallige Eksempler, men vi indskrænker os til at nævne et enkelt om Hilmers inhumane Optræden overfor sine Arbejdere.

Hilmer har en temmelig original Metode paa at udlevere Dæks. De tælles af i smaa Bundter til 100 Cigarer. Derefter vejes Bundterne, og hvis de da vejer over 20 Kvint, tages nogle af, saa der lige er 20 Kvint, og saa fordres der alligevel 100 Cigarer ind i dem. Det kan Arbejderne ikke faa og for saa at statuere et Eksempel afskedigedes to af dem.

Som rimeligt er, vakte en saadan Optræden Harme og Indignation.

Og Kravet om en Afgørelse af det Stridsspørgsmaal, som saa længe har været uafgjort, trængtes frem i Forgrunden. Man prøvede endnu en Gang, om det kunde lykkes at faa Hr. Hilmer til at betale den Løn for Arbejdet, som med Rette maa kunne fordres. Men han var lige ubøjelig. Arbejdet blev da nedlagt. I Arbejdsnedlæggelsen deltager 6 mandlige og 4 kvindelige Medlemmer.

I 1902 havde vi den samme Historie om det selvsamme Spørgsmaal. Da maatte Hr. Hilmer bøje sig og betale den Pris, som vi forlangte. Og vi haaber, at det ogsaa denne Gang skal blive Resultatet.

Med kollegial Hilsen
P. B. V.
N. Pedersen.

Prislister.

Ved Overenskomsten med Fabrikantforeningen sidste Sommer opnaaede vi at faa indført en Bestemmelse, der lød paa, at for hver Fabrik skal udarbejdes specificerede Prislister for hver enkelt Branche. Denne værdifulde Bestemmelse overlod Forbundet til Afdelingerne at føre ud i Livet. Cigarsorterernes Bestyrelse besluttede at lade Arbejdet udføre og fik dels af Arbejderne, dels af Fabrikanterne, de nødvendige Lister. Disse blev derefter maskinskrevne, saaledes at Arbejderne fik et, Fabrikanten et, og Foreningen et Eksemplar, medens et fjerde blev holdt i Reserve. Dette ret omfattende og indviklede Arbejde er nu afsluttet, og hermed har Foreningen faaet et godt Activ, der paa mange Omraader, men da særlig ved fremtidige Lønbevægelser vil gøre udmærket Fyldest. Ved Hjælp af den sidst udarbejdede Statistik, ved Hjælp af de ved sidste Lønbevægelse optagne Skemaer og endelig ved de nu udarbejdede specificerede Prislister vil vi staa rustede med et Materiale, der giver os et saa klart Overblik og saa sikker Bedømmelsesevne, angaaende Løn- og Arbejdsforhold over hele Byen, at vi tør nære grundet Haab om i en nær Fremtid at naa frem til en virkelig rationel Prisregulering, hvis Endemaal maa være ensartede Priser paa alle Fabriker.

Men paa et Punkt vil vi bede Kollegerne have deres Opmærksomhed henvendt, nemlig paa Fastsættelsen af Priser paa nyt Arbejde.

Forbundslovenes § 21 indeholder som bekendt den Bestemmelse at ingen ny Pris maa fastsættes uden Foreningens Sanktion, denne Bestemmelse maa vi naa til at respektere, hvad hidtil ikke har været Tilfældet for alle Fabrikers Vedkommende.

Enhver maa dog kunne indse, hvor galt det er at enkelte Kolleger staar paa Fabrikerne og fastsætter Priser, som enhver af os kan komme til at lide under, om vi kommer til at arbejde paa en Fabrik, hvis Priser — grundet paa Kollegernes Ukendskab til de gængse Priser i Byen — ere for lavt ansatte.

Uden det nødvendige Materiale er det nemlig ganske umulig at ramme det centrale, og da kun Foreningen sidder inde med samme Materiale, maa enhver kunne indse, at kun der kan den rigtige Bedømmelse ske.

Og her maa Prislisterne hjælpe os, med hvert Eksemplar følger nemlig en Supplementsliste, naar nu nyt Arbejde fremkommer, opføres Prisen, man enes om, paa Supplementslisten, saavel paa det Eksemplar der findes paa Værkstedet, som paa det der findes i Foreningen. *Bestyrelsen faar dermed Indseende med hvor nævnte Lovparagraf overholdes og hvor ikke.*

Vi beder derfor Kollegerne hjælpe os i dette Arbejde for at naa ensartede Priser. I kan gøre det, ved at overholde de Love, I selv har givet.

Ad denne Vej naar vi til Resultater, thi som en Mand en Gang har sagt: „Det er ikke de mindste Sejre, der vindes mellem Slagene".

Bestyrelsen
for Cigarsorterernes Fagforening.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 13. Jan. 1907.

I Anledning af Rigsdagens Forhandlinger om Toldloven førtes en Diskussion om de Ønsker, der kunde være Grund til at fremsætte.

Til at beskæftige sig med Sagen valgtes Nygaard, Christiansen og F. Møller.

Fællesmøde 2. Februar 1907
for Forretningsudvalget og de københavnske Afdelingers Bestyrelser.

Det i Rigsdagen af Udvalget omarbejdede Forslag om Toldafgifterne diskuteredes.

Forretningsføreren havde sammenkaldt de københavnske Afdelinger til Fælles-Generalforsamling den 3. Februar.

En Resolution til Vedtagelse udarbejdedes.

Forretningsudvalgets Møde 28. Febr. 1907.

1. Forretningsføreren har været tilkaldt til Viborg, hvor Kroghs Arbejdere har organiseret sig og nedlagt Arbejdet fordi der afskedigedes nogle af de Arbejdere, der ansaas for Anstiftere af Fagforeningsbevægelsen. Lønkrav er nu ogsaa rejst.

Et Forsøg paa at forhandle med Fabrikanten om Ordning af Løn- og Arbejdsforhold mislykkedes.

De nødvendige Beslutninger om Optagelse, Understøttelse o. s. v., toges.

2. Hos Petersen, Fredericia, vedtoges det at fastholde Priserne $10^1/_2$ og 11 Kr. for to Cigarer.

3. Det vedtoges at søge ophævet Arbejdet af to Hjemmearbejdere i Slagelse.

4. Der gaves Sanction for Anvendelse af 50 Kr. i Aarhus i Anledning af 20 Aars Jubilæum.

Forretningsudvalgets Møde 15. Marts 1907.

1. Hos Nobel var givet et Tilbud om 3 Øre for Sortering af Omblade.

Det billiges at der forlanges 4 Øre.

2. Afd. i Svendborg gaves Sanction til at anvende 50 Kr. ved 20 Aars Jubilæum.

3. Anmodning om Flyttehjælp forkastedes under Henvisning til Lovene.

4. Overenskomsten med Sverrig skulde træde i Kraft 1. April. Paa Grund af en indløbet Fejl vedtoges det at indlede Forhandlinger.

5. To Arbejdere hos Otto Petersen tilkendtes Understøttelse som Arbejdsløse for 4 Dage.

6. Forretningsføreren gav Meddelelser om Strejken i Viborg.

Forretningsudvalgets Møde d. 18. April 1907.

1. Forretningsføreren gav Oplysninger om Sagen i Viborg og om en Henvendelse til Forsvarsministeren i samme Anledning.

2. Cigarer fra Hjørring bedømtes: 1 til 18 Kr., og 1 med Tillæg af 4,50 Øre.

En Cigar fra Nykøbing M. skal have 2 Kr. Facon-Tillæg.

3. En Skrivelse fra Foreningen for Arbejderbeskyttelse henvistes til Hovedbestyrelsen.

4. Hovedbestyrelsesmøde vedtoges det at afholde efter Generalforsamlingen i De samv. Fagforb.

5. Det vedtoges at yde Erstatning for Tidsspilde til Nobels Arbejdere ved Forhandlinger, Møde o. l.

Hovedbestyrelsesmøde d. 12. Maj 1907.

1. Forhandlingsprotokollen oplæstes og Forretningsføreren gav forskellige Oplysninger om den udøvede Virksomhed.

Diskussionen drejede sig væsentlig om Strejken i Aarhus og en Klage fra Afd. Nykøbing F. Beretningen godkendtes.

2. Regnskabet for 1906 forelaa og toges til Efterretning.

3. Forretningsføreren gav Meddelelser om Viborg Sagen. Strejken fortsattes uden væsentlig Forandring. Svar fra Forsvarsministeren ventes fremdeles.

4. Om Arbejdsløshedskassen førtes en Forhandling, idet man dog udsatte Beslutninger til en Mønstervedtægt er udarbejdet. Til det af De samvirkende Fagforbund vedtagne Udvalg valgtes A. Christiansen.

5. Paa Forslag af Cigarsorterernes Fagforening vedtoges det at søge udarbejdet Prislister for samtlige Fabriker i Provinserne.

6. Paa Grund af særlige Forhold vedtoges det at yde Marsmanns Arbejdere en Dags Strejkeunderstøttelse, de havde forladt Arbejdet efter flere begrundede Klager over at Varmeapparaterne var i Uorden og ikke afgav Varme i Lokalerne.

Den paaklagede Fejl rettedes efter den skete Standsning.

7. Børstenbindernes Forbund andrager om Støtte i Anledning af en 6-Ugers Strejke, hvortil ikke før er bevilget Understøttelse af De samvirkende Fagforbund paa Grund af formelle Fejl. Det vedtoges af de særlige Grunde at yde 500 Kroner.

8 a. Forretningsføreren valgtes til Repræsentant ved den internationale Kongres i Stuttgart, der afholdes umiddelbart efter Tobaksarbejder-Kongressen samme Sted, og hvor Møller skal være nærværende.

8 b. Det vedtoges at lade Forbundet repræsentere ved den skandinaviske Kongres i Kristiania med to Medlemmer, en for Provinserne og en for København. Valgt bleve: Westergaard, Odense, V. Nygaard, København.

9. Det vedtoges at Forbundet tiltræder Foreningen for Arbejderbeskyttelse.

10. Til Repræsentanter i De samvirkende Fagforbund valgtes: Møller, Nygaard, Christiansen, Stauning og Lund.

Udenfor Dagsordenen paadømtes en Cigar fra Odense til 16 Kr. med 2 Kr. Tillæg = 18.

Fra andre Blade.

Tobakkens Anvendelse.

Store Masser af de Tobaksblade, som høstes paa Tobaksplantagerne i Virginia i Nordamerika, anvendes hverken til Røgtobak, Cigarer eller Cigaretter, men til Snus. Den saakaldte Rapée f. Eks., en Slags simpel, grovkornet Snustobak, fremstilles for en stor Del af Virginiatobak, og det samme er Tilfældet med flere andre Slags Snus, saasom Macaboy og skotsk Snus. Ved Fremstilling af de bedste Sorter Snus anvendes hovedsagelig de fede, lidt klæbrige Blade, medens de tarveligere Sorter i Reglen fremstilles af Tobaksstilke, der knuses og pulveriseres. Den Tobak, som anvendes til Snus, underkastes tre forskellige Gæringsprocesser, som varer i seks Uger, hvorefter Bladene tørres paa store Jernplader, og tilsidst knuses Tobakken i en Valsemaskine og sigtes. Den færdige Snus blandes ofte for Holdbarhedens Skyld i en stærk Saltopløsning.

Tyskland forbruger umaadelige Mængder af Snus, og i den sydlige Del af Nordamerika findes ligeledes et stort Marked for denne Artikel. Negrene og forøvrigt ogsaa en stor Del af den fattige hvide Befolkning bruger at tygge Snusen. Derved anvendes en Slags Børste, som fugtes og dyppes i Snusen, hvorpaa den stikkes i Munden.

En stor Del af den Tobak, der anvendes til Tygning, faas fra de nordamerikanske Stater Kentucky og Ohio. Man kan maaske gøre sig en svag Forestilling om, hvilken umaadelig Omsætning, der er af Skraatobak, naar man hører, at der i Virginia findes en Fabrik, som producerer 15,000 Pund saadan Tobak om Dagen.

En stor Del af den Tobak, der tilvirkes, bliver hverken røget, snuset eller tygget. En Mængde anvendes f. Eks. til at fordrive skadelige Insekter fra Frugttræerne. I de Lande, hvor Tobaksplanten vokser, plejer man saaledes at lægge Masser af Tobaksstilke omkring Frugttræernes Rødder, og disse Stilke bidrager ikke alene til at ødelægge Insekterne, men de bidrager ogsaa, alt eftersom de gaar i Forraadnelse, til at gøde Jorden.

Almindelig Tobak i Hundredtusinder af Pund anvendes ogsaa til deraf at fremstille insektødelæggende

Vædsker, som navnlig viser sig at være af fortræffelig Virkning paa Bladlus. Ogsaa til Faarevask anvender man et Afkog af Tobaksblade i Vand.

Der var en Tid, da Tobakken brugtes meget i Medicinen, og endnu den Dag i Dag anvendes den dertil. I de Lande, hvor der avles Tobak, er det saaledes et almindeligt Middel at bruge Omslag af vaade Tobaksblade mod alle Slags Saar, Kontusioner o. desl. Mod Halssygdomme, Rosen, Ischias og forskellige Slags Bylder menes Tobak, anvendt som udvortes Middel, ligeledes at gøre god Virkning. Fugtig Tobak anvendes ogsaa mod Stik af giftige Insekter. Lægger man et Stykke Tobaksblad, der er gjort fugtigt, paa det Sted, hvor man er bleven stukket eller bidt, fjerner det hurtigt Smerten og hindrer Betændelse. Navnlig i Indien finder Tobakken stor Anvendelse som Lægemiddel. Ved de første Symptoner paa Kolera f. Eks. synes det, som om de Indfødte bruger vaade og varme Omslag af Tobaksblade.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Danmarks største og ældste Cykleimport

leverer den bedste Cykle til den billigste Pris.

5 Aars skriftlig Garanti.

Forlang straks Katalog, som sendes gratis og franco.

Agenter antages mod høj Provision. — Prøve-Cykle billig.

Jens Nielsen,

7, Vestervoldgade 7. København K.

En Cigarsorterer, der ogsaa kan klistre, antages paa Ugeløn.

O. SØRENSEN,

Cigarfabrik. — Ringkøbing.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —

Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede** Cigarringe 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

Telf. V. 307 x. (ved **Th. Petersen.**) *Telf. V. 307 x.*

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 11 | 1. Juni 1907 | 3. Aargang

Fra Frankrig.

Fredelig Ordning af Arbejdsforhold.

Et Forslag, der er ret ejendommeligt for os Danske, beskæftiger i nogen Grad Franskmændene for Tiden, nemlig Forslaget, der populært kaldes „Forslaget om tvungen Strejke".

Den daværende Handelsminister Millerand forelagde i 1900, sammen med Waldeck-Rousseau, Lovforslaget for Offentligheden under Titlen „Fredelig Ordning af Arbejderkonflikter". Senest er det i 1906 forelagt den lovgivende Forsamling, hvorfra det henvistes til Arbejderkommissionen. Lovforslaget, der minder meget om de i Ny Zeeland gældende Voldgiftslove, falder i to Hovedafsnit. Det ene Afsnit giver Regler for Arbejdernes Organisation indenfor de enkelte Virksomheder, det andet for Organisationernes Ret til at erklære Strejke samt Følgerne heraf. Hovedindholdet af Forslaget er følgende: I ethvert industrielt eller kommercielt Etablissement, der beskæftiger mindst 50 Arbejdere, skal Arbejdskøberen træffe Bestemmelse om, hvorvidt hans Bedrift skal være underkastet Voldgiftsreglerne, saaledes som de er ordnede ved Lovforslaget. Bestemmer han, at Bedriften skal være Loven underkastet, er alle hans Arbejdere 3 Dage efter Ansættelsen — uden videre — ogsaa underkastet Lovens Regler.

Det er altsaa i Almindelighed en frivillig Sag for Arbejdskøberen, om han vil benytte Loven, en Undtagelse danner dog Statens Entreprenører, der skal være tvungne til at underkaste sig Loven; Kommunerne har Ret til at paalægge en lignende Tvang. I alle Virksomheder, der henhører under Loven, skal Arbejderne aarlig vælge faste Delegerede, der har til Opgave at repræsentere Personalet overfor Arbejdskøberen, d. v. s. modtage Personalets Klager og forebringe dem for Chefen. Dersom han ikke gør Indrømmelser overfor Klagerne, skal de Delegerede forelægge ham dem skriftligt, og i Løbet af 48 Timer skal han da give skriftligt Svar. Hvis han fastholder sin Modstand, skal han udnævne sine Voldgiftsmænd og Arbejderne udnævne et tilsvarende Antal. Afgiver han intet Svar, kan Arbejderne bestemme Strejke, og ligesaa, hvis der ikke inden 6 Dage er falden nogen Voldgiftskendelse. Strejke kan kun vedtages ved en Flertalsbeslutning af Personalet.

Denne sidste Bestemmelse anser Millerand for et saare vigtigt Punkt i hele Lovforslaget. Han haaber derved at kunne indføre kollektive Arbejdskontrakter i Stedet for individuelle og samtidig at lægge Afgørelsen om Arbejdsstansninger over paa det Personale, som Strejken i første Række kommer til at vedrøre, bort fra Fagforeningsbestyrelserne, der efter Loven kun kan faa en raadgivende Stilling.

Enhver saadan Flertalsbeslutning om Strejke er obligatorisk for hele Personalet, og det er denne Bestemmelse, der har givet Lovforslaget Betegnelsen om „tvungen Strejke". Det kunde lige saa vel kaldes tvungent Arbejde; en anden Bestemmelse fastsætter, at Personalet *skal* fortsætte Arbejdet, hvis Strejken forkastes. Er en Strejke vedtaget, skal Afstemning om dens Fortsættelse foregaa hver ottende Dag. I Tilfælde af Strejke skal dertil Sektioner af Arbejdsraadet afgøre Trætten, deres Afgørelse skal gælde som Overenskomst i seks Maaneder. Den af Parterne, som gør Brud paa en saadan Afgørelse, vil i 3 Aar være forment Adgang til at deltage i Valg baade som Vælger og som valgbar til alle Arbejderrepræsentationer, Handelskamre, Voldgiftsretter m. m. Millerand mener imidlertid, at den bedste Garanti for Overholdelsen af Lovens Regler ligger i en god Organisation af Arbejderne.

Som sagt foran synes dette Forslag os ret ejendommeligt, men det har sin Interesse at stifte Bekendtskab med det. Det viser, hvor svag og lidet udviklet Fagorganisationen er i Frankrig. Enkelte af Lovforslagets Bestemmelser (Beslutning af Strejke o. l.) er vel ret almindelig Praksis her hjemme, og andre Bestemmelser maa forekomme os mindre heldige og lidet egnede til at skaffe Forbedringer og Fred.

Kan Forslaget, maaske alene ved sin Fremkomst, bidrage til Samling af Arbejderne, er meget vundet, thi det tiltrænges sikkert i høj Grad i det politisk vakte Land Frankrig.

Hjemmearbejdet.

Et tysk Regeringsforslag.

Den tyske Regering har i Aarevis arbejdet paa at finde en tilfredsstillende Løsning paa Spørgsmaalet: Hjemmearbejdet.

Det tyske Socialdemokrati har Gang paa Gang krævet en kraftig Indskriden fra Lovgivningsmagtens Side mod dette Onde og har rejst en stadig stærkere Stemning for dette Krav, hvad der har bevirket, at de borgerlige Partier ogsaa har taget Spørgsmaalet op og hver for sig villet søge en Løsning paa dette, naturligvis en Løsning, der var i Overensstemmelse med de respektive Partiers Tilhængeres Interesser.

Det synes, som om man fra borgerlig Side har villet lægge Socialdemokraterne Sten i Vejen og forkludre og gøre Spørgsmaalet saa indviklet, saa man hverken kan finde ind eller ud af det. De tyske Kapitalister er interesserede i *ikke* at faa nogen Løsning paa dette Spørgsmaal, og derfor drejer det sig om at lægge saa mange Hindringer i Vejen som vel muligt.

Flere Forslag har ligget paa Rigsdagens Bord, men hver Gang er disse strandede paa Kapitalistinteressernes Skærgaard. Belært af Erfaringerne har den tyske Regering forelagt et Forslag, der tager alle mulige Hensyn til Kapitalisterne og derfor har Udsigt til at gaa igennem.

Dette Forslag kan kort og godt karakteriseres i dette ene: Misk-Mask. Det er et Kompromisforslag, der næppe betyder noget synderligt i Realiteten. Udover en noget udvidet Beskyttelse mod sundhedsfarligt Arbejde, Bestemmelser angaaende Arbejdslokaler og Mindreaariges Anvendelse i Hjemmeindustrien, betyder det intet synderligt. Regeringen viger tilbage for en konsekvent Gennemførelse af Socialdemokraternes principielle Standpunkt, Afskaffelse af alt Hjemmearbejde, og de Reformkrav, der stilles til Lovgivningen. Disse er Inddragningen af de Arbejdere, der er beskæftigede ved Hjemmeindustrien, under Fabrikloven; thi for Tiden er Hjemmearbejderne ikke undergivet denne, samt vidtrækkende sanitære Foranstaltninger, og et rent og skært Forbud mod Børns Anvendelse i Hjemmeindustrien. Endvidere kræver man, at den lovbefalede Søndagshvile ogsaa kommer til at omfatte Hjemmearbejdet og Forbud mod Udsvedningssystemet.

Regeringsforslaget omfatter *al* Hjemmeindustri, men Tobaksindustrien faar dog sine særlige Bestemmelser. „Correspondenzblatt der Generalkommission der Gewerkschaften Deutschlands“ omtaler i sit sidste Nr. disse ret indgaaende.

Heraf fremgaar, at der bl. a. i Forslaget indeholdes Bestemmelser, der forbyder, at der rulles eller sorteres Cigarer, strippes, fugtes eller tørres Tobak i Lokaler, der benyttes til Familiens Opholdsrum, Soverum eller til at tillave Mad. Til Arbejdslokaler maa ikke benyttes saadanne, hvis Gulvflade ligger mere end $^1/_2$ Meter under den overliggende Jordflade, ejheller Loftsværelser, uden disse er kalkede og pudsede. Der skal være mindst 7 Kubikmeter Luft pr. Arbejder, og endvidere indeholdes Bestemmelser om Fejning, Udluftning og yderligere Rengøring.

Hjemmearbejderen skal anmelde hos Politimyndighederne, at han har Hjemmearbejde, og vil, hvis hans Lokaleforhold er i Overenstemmelse med Lovens Forskrifter, faa Tilladelse til dette. Han bliver da undergivet Politimyndighedernes Opsyn.

— Det foreslaaede er en Beskyttelse af Hjemme*arbejdet* — ikke saa meget Hjemme*arbejderen* — og falder godt i Traad med den Opfattelse. der er herskende indenfor de regerende Klasser i Tyskland.

Men er disse Forhold daarlige, og er Lovgivningsmagtens Indgriben heri ikke særlig betydningsfuld, er man dog i Tyskland et Hestehovede forud for os herhjemme Her har Lovgivningsmagten endnu ikke fundet det nødvendigt at gribe ind, men Socialdemokratiets voksende Indflydelse vil bevirke, at vi ogsaa herhjemme vil se — maaske i en ikke fjern Fremtid — Arbejderbeskyttelseslove for Hjemmeindustrien. Ikke mindst Tobaksindustrien vil høste godt heraf, og der er ogsaa et stort Onde at afhjælpe.

Skal det „Kristelige“ laves om?

Vi har før omtalt Kristeligt dansk Fællesforbunds brydsomme Liv og paavist, hvilke stærke Udtryk Medlemmer anvender om dette deres „kære“ Forbunds Virksomhed og Eksistens.

Der er siden holdt Forbundsmøde, men der er ikke blevet Fred.

I sidste Nummer af det kristelige Fagblad (!) „Vort Folk“, er der en Indsender, Forbundets tidligere Agitator, A. Widriksen, der beklager sig over, at der mangler en Autoritet til at afgøre Tvivlspørgsmaal paa, Tider hvor Repræsentantskab eller andre Faktorer ikke er samlede. Han har henvendt sig til en Mand udenfor Forbundet, der kaldes „Præsident“, men har faaet at vide, at han ikke er den rette Mand. „Præsidenten er for saa vidt udenfor det hele. Han sidder som en opmærksom Tilskuer“. Indsenderen beklager den Tilstand, hvor intet kan afgøres mellem Hovedbestyrelsens halvaarlige Møder og han siger:

„Andre Organisationers Bestyrelse har et Organ eller Hoved, hvorigennem Medlemmerne faar Ledelsens Mening at vide.

Vi kan næppe heller undvære et saadant, hvis det skal lykkes for Forbundet at faa noget af den Betydning i Samfundet, som det jo var Meningen at det skulde have. Hertil kræves nemlig Klarhed over Maal og Midler“.

Her er paa en Gang Attest for, at det kristelige Forbund mangler Hoved, og at det samme Forbund mangler Klarhed over Maal og Midler.

Vi erkender at det er en ynkelig Forfatning og forbavses over, at der kan være Medlemmer — selv om det er faa — i en saadan Organisation.

En anden Indsender mener, at det er saare godt i „det Kristelige", men han beklager sig over Lysten til at lave om, han skriver:

„Der tales og skrives saa meget om at der skal laves om, reformeres indenfor K. d. F., hvis det skal gaa godt. En vil have Agitatorerne lavet om, en anden Hovedbestyrelsen, nogle Forretningsgangen, andre Repræsentantskabet og nogle endelig hele Forbundet".

Naar det er Tilfældet, naar mange Medlemmer raaber op om „Galskaben", er der nok noget om det og vi er nærmest enige med dem, der mener at det er galt med hele Forbundet.

Det kristelige Forbund er selvfølgelig *en stor Fejl,* der er ikke Plads eller Trang til dette Forbund. Arbejdernes faglige Organisationer har gjort og udfører fremdeles det Arbejde, der skal udføres paa faglig Grund. „Det Kristelige"s er kun Splittelsesarbejde til Fordel for Kapitalisterne.

Politik.

Aarbog for Rigsdagssamlingen.
(Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag.)

En fortrinlig Bog, der giver en let og klar Oversigt over den forløbne Rigsdagssamlings Arbejde. Man finder her i kortfattet Form saavel de vedtagne som de forelagte, men ikke vedtagne, Loves Indhold, deres Skæbne i begge Tingene, samt Fortegnelse over de forskellige Afstemninger.

For enhver, der interesserer sig for Politik, er det en næsten uundværlig Haandbog, hvor man hurtig kan finde de forønskede Oplysninger *E. H.*

Fagbladene udstilles.

En mægtig Budbringer.

Foreningen for danske Fagblade og Tidsskrifter aabnede den 25. Maj den første Udstilling af Fagblade og Tidsskrifter i Industriforeningens Bygning.

Et stort og righoldigt Materiale er her samlet. Mængder af Blade eller Skrifter, om hvis Tilværelse mange var ganske uvidende, findes her udstillet, og smukke Separat-Udstillinger er ligeledes arrangeret.

Mest Interesse samles om Sættemaskinen og Clichefabriken, hvor Arbejdet foregaar og giver Tilskueren et Indblik i det praktiske Liv, men ogsaa den historiske Afdeling byder adskillige interessante Ting. Her findes ældgamle Blade og Skrifter, der har kæmpet for Formaal og Sager, der forlængst er glemte, og her findes de første grundlæggende Spirer til den socialdemokratiske Dagspresse og Fagforeningernes mange Fagblade.

Iøvrigt findes i den almindelige Udstillng, der vistnok kunde være bedre arrangeret, en Række Fagblade, herunder ogsaa Tobaksarbejderforbundets.

Foreninger kan erholde meget billige Billetter til Udstillingen, og vi anbefaler et Besøg.

— *n.*

Opraab
til
Cigar- og Tobaksarbejdere.

Maa det være mig tilladt at rette en indtrængende Opfordring til enhver Tobaksarbejder, Kvinde eller Mand, som endnu ikke er Medlem af en Syge- og Begravelseskasse, og som endnu ikke er 40 Aar, om at melde sig ind i vort Fags Syge- og Begravelseskasse. Denne yder i alle Maader lige saa meget som enhver anden Kasse, ja, den er jo endog mere alsidig end mange andre, da den — ved Siden af andre Goder — tillige yder en Alderdomsunderstøttelse til gamle Medlemmer, som er arbejdsudygtige og er paa et Alderdomshjem eller er optaget i et privat Hjem til Pleje; den Sum, der her ugentlig ydes, er et uvurderligt Gode for de Gamle.

Da vort Fag her i Byen tæller noget over 2000 Udøvere, synes jeg det er en altfor ringe Tilslutning, der her vises vort Fags Syge- og Begravelseskasse. Vi er jo nok gaaet en Del frem i det sidste Aar, men der er endnu en vid Mark at arbejde paa, og opfordrer jeg derfor enhver, som læser dette, og som ikke er i en statsanerkendt Sygekasse: „Meld Dem hos os til Optagelse og agitér for, at alle, hvem De ved ikke er Medlem af nogen Sygekasse, gør det samme, saa at vi indenfor vort Fags Rammer kan faa en stor og kraftig Sygekasse, der kan tage Kampen op mod Sygdommen, naar den melder sig og gør sin rige Høst i vore Rækker".

Vis ogsaa paa denne Maade Eders aldrig svigtende Kollegialitet.

Med kollegial Hilsen
J. C. Jensen,
Formand.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden".

Strejker.

Strejkerne hos følgende Fabrikanter fortsættes: Hansen, Lykkesholms Allé 36, Bartholdy, Hortensiavej 14, Gjødesen, Hortensiavej 8 og Smallegade 46, N. Jacobsen, Valdemarsgade 31, Meltzer, Vandkunsten 13.

* * *

Forandring i Adressefortegnelsen over Cigarbrikanter.

Hansen & Jensen, St. Kongensgade 63, er flyttet til Fiolstræde 30.

Ny Fabriker: E. Lindberg, Nansensgade 34, Knudsen, Vesterbrogade 73, 3.

* * *

Arbejdssedlerne.

Medlemmerne gøres opmærksom paa, at der i Henhold til Lovene skal afhentes Arbejdsseddel paa Kontoret, Rømersgade 22, St. o. G., inden erholdt Arbejde kan paabegyndes.

* * *

Overtrædelse af Generalforsamlingsbeslutning.

Paa Generalforsamlingen d. $^{12}/_{4}$ 07 vedtoges følgende Resolution med alle Stemmer imod 14:

„Generalforsamlingen vedtager, at Arbejdet standses d. 1. Maj hele Dagen, samt at Organisationen deltager i Demonstrationstoget.

Meddelelse om denne Beslutning sendes til samtlige Fabrikanter."

Til Trods for denne Beslutning, der ved Skrivelser er meddelt saavel Arbejderne som Fabrikanterne paa samtlige Fabriker, har følgende Personaler *ikke* fundet Anledning til at standse Arbejdet hele Dagen, men har arbejdet til Middag:

Vikkelfabriken, Vesterbrogade 64, samtlige Arbejdere.

A. Schmidt, Evanstonevej 4, med Undtagelse af Nr. 420 J. P. Larsen og Fru Helfrich.

Endvidere har 4 Gulvpiger hos Hirschsprung arbejdet den halve Dag.

Bestyrelsen maa i høj Grad beklage, at der findes Medlemmer, som finder det passende at sætte sig udover Generalforsamlingsbeslutninger. I det foreliggende Tilfælde kan man nemlig ikke undskylde sig med, at man ikke vidste Besked, da Meddelelsen var udsendt til samtlige Fabriker. Vi haaber, at det er sidste Gang, at det er nødvendigt at bringe en Meddelelse i Fagbladet, af samme Art som denne.

P. B. V.
Vilh. Nygaard.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —

Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

Telf. V. 307 x. (ved **Th. Petersen.**) *Telf. V. 307 x.*

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 12 | 15. Juni 1907 | 3. Aargang

Arbejdsløshedsforsikring.

I.

Den vedtagne Lov om Arbejdsløshedskasser har bragt denne Sag ind blandt de aktuelle. Forskellige Forbund beskæftiger sig med Løsning af Problemet, og paa De samvirkende Fagforbunds Vegne arbejder et Udvalg paa at skabe nogenlunde ensartede og fyldestgørende Lovregler for Kassernes Virksomhed. Udtalelser, der fremkommer om Sagen, kan derfor paaregne almindelig Interesse, og vi skal da her fremsætte en Del Bemærkninger hentede fra et Foredrag i Dansk Forening for Arbejderbeskyttelse.

For de allerfleste Arbejdere er Arbejdet den eneste Kilde til Fortjeneste, og det fremhæves med Rette, at Arbejdernes Kaar i vore Dage ikke saa meget lider under en lav Arbejdsløn — thi paa dette Omraade er der sket store Forbedringer — som under Arbejdets Uregelmæssighed. Som Aarsager til Arbejdets Stansning kan nævnes Sygdom, Alderdom og Invaliditet samt Ulykkestilfælde. Alle de her nævnte Aarsager har det tilfælles, at Arbejdet hører op paa Grund af manglende Evne til at yde det. Men der gives endnu en Aarsagsrække, som har en fra de andre væsentlig forskellig Karakter, og som i Nutiden optræder med stor Styrke og med en epidemilignende Karakter, nemlig Arbejdsløsheden. Ejendommelig for denne er det, at Arbejderen meget godt kan og ogsaa gerne vil yde Arbejde, men er afskaaret derfra paa Grund af Mangel paa Efterspørgsel efter Arbejde.

Som bekendt er der fra Begyndelsen af Firserne groet en ny Lovgivning op, som man tidligere ikke kendte noget til, og som har til Formaal at skaffe Arbejderne Hjælp i de Tider, hvor deres Arbejde nødtvungent stanser og dermed Kilden til Livets Ophold. Denne Lovgivning, som er udgaaet fra Tyskland, hvorfra den, tildels under andre Former, udbredte sig til de fleste evropæiske Stater, har navnlig gennemført en Forsikring af Arbejderne mod Ulykkestilfælde og Sygdom, tildels ogsaa mod Alderdom og Invaliditet. Derimod var man i ledende Kredse til en Begyndelse ængstelig for at lade det Offentlige tage Stilling til Arbejdsløsheden. Disse Betænkeligheder havde forskellige Aarsager, navnlig af politisk Karakter, men bundede i alle Tilfælde ikke i Mangel paa Interesse for Sagen; thi mere og mere erkendtes det, at Arbejdsløsheden, der altid var latent tilstede, men som særlig i Krisetider optraadte som en hærgende Sot, var en vidtrækkende Ulykke. Denne gik ikke alene ud over de talrige Arbejderfamilier, som blev brødløse, men ogsaa over de offentlige Samfund, som ikke roligt kunde se paa, at store Dele af den arbejdende Befolkning var uden Midler til Livets Ophold og blev udsatte for de mange Farer, som uforskyldt Nød let fører med sig i Retning af professionel Lediggang, Tiggeri, Drukkenskab og lignende.

Paa forskellig Maade er der virket for at begrænse Arbejdsløsheden.

Nævnes maa saaledes Organisationen af en Arbejdsanvisning, hvis Formaal er, at den forhaandenværende Efterspørgsel efter Arbejde kan blive helt udnyttet. Arbejdsanvisningen har navnlig været taget op af Fagforeningerne, ikke blot som en lokal, men som en hele Landet omfattende Foranstaltning, der skal tjene til at udligne Efterspørgslen efter Arbejde mellem Landets enkelte Dele. Men i den nyeste Tid er der tillige i mange Byer oprettet kommunale Arbejdsanvisningsbureauer, som oftest grundede paa et paritetisk Princip, idet Arbejdsgivere og Arbejdere er lige repræsenterede i Bestyrelsen, og f. Eks. i Tyskland er der spændt et Net af disse Institutioner ud over Landet.

Men Arbejdsløsheden kan ogsaa modarbejdes ved Bestræbelser fra Arbejdsgivernes og Arbejdernes Side paa at regulere Produktionen. De færreste Skranker for Arbejdsløsheden er der under en ubunden fri Konkurrence, der uden Baand til nogen Side udvider og indskrænker Produktionen, eftersom det betaler sig bedst. I denne Sammenhæng kommer for Arbejdsgivernes Vedkommende navnlig i Betragtning saa-

danne Karteller og Aftaler, der begrænser den indbyrdes Konkurrence og søger at sætte Grænser for, hvor meget de enkelte Arbejdsgivere maa producere. Og i Arbejdernes Politik maa her særlig nævnes Bestræbelserne for at fastslaa og begrænse Arbejdstiden. Det hindres herved, at Produktionen i Opgangstider sættes yderligere i Vejret ved en vilkaarlig Forøgelse af Arbejdstiden, og der opnaas, at en stærk Efterspørgsel efter Arbejde fordeles over et længere Tidsrum, hvorved Overgangen til daarlige Tider mildnes. Og i Krisetider umuliggøres det, at Arbejdsgiverne imødegaar Tidernes Tryk ved en stærkere Udnyttelse af de enkelte Arbejdere og en deraf følgende yderligere Indskrænkning i Antallet af beskæftigede Personer. Ogsaa forekommer det, at Arbejderne, naar det er sløje Tider og Arbejdsløsheden er stor, for at skaffe Plads til deres arbejdsløse Kammerater, gaar ind paa kun at beskæftiges en Del af Dagen for mindre Løn. Betydning har endvidere de i nogle Fag udfoldede Bestræbelser for at begrænse Tilgangen af Lærlinge.

Men ogsaa de offentlige Samfund kan bidrage til en Begrænsning af Arbejdsløsheden ved at fremme Udvandring og ved at henlægge Udførelsen af store offentlige Foretagender til arbejdsløse Tider. Det er navnlig Kommunerne, som her kan udrette en Del. Men at foretage en saadan hensigtsmæssig Fordeling af de offentlige Arbejder er lettere sagt end gjort og kræver et Vidsyn og en stærk Karakter fra de bevilgende Myndigheders Side, da de trykkede Tider for den private Produktion oftest falder sammen med en Nedgang i de offentlige Indtægter, som stemmer Lovgiverne for Sparsommelighed; men er Opmærksomheden henvendt paa dette Punkt og Viljen stærk nok til at udrette noget, vil de ogsaa nok kunne lykkes, og der foreligger her en betydningsfuld Opgave for Lovgivningsmagtens Indehavere.

Paa forskellig Maade er man i Stand til at begrænse, men ikke til at udrydde Arbejdsløsheden, der synes at være et uadskilleligt Træk ved den moderne Produktion, og som navnlig under økonomisk Depression kræver talrige Ofre. Derfor vil det altid blive en stor og betydningsfuld Opgave at organisere Hjælp for Arbejdere og ligestillede i arbejdsløse Perioder. Denne Hjælp kan hovedsagelig ydes paa to Maader, enten derved at Arbejderne ved Opsparing samler de nødvendige Midler til at modstaa Arbejdsløshedens Virkninger, eller ved Forsikring.

Ad frivillig Vej vil man imidlertid ikke kunne opnaa, at Arbejderne opsparer de nødvendige Midler til at modstaa Arbejdsløshedens Tryk. Dertil maatte der kræves Tvang. Den betydeligste Talsmand for Sparesystemet er Georg Schans, Professor ved Universitetet i Würzburg. Uden at turde komme ind paa de enkelte Punkter i Schanz' sindrige Forslag, der særlig tager Sigte paa Forholdene i Tyskland, hvor der er Sygekassetvang for store Dele af Arbejderstanden, skal blot nævnes, at han for den Befolkning, der er Medlemmer af Sygekasserne, vil indføre tvungne ugentlige Opsparinger, hvortil der saa skal slutte sig Tilskud fra Arbejdsgivernes Side. Beløbene skal opkræves af Sygekasserne sammen med Sygekassebidragene, hvorved man undgaar en ny Organisation for Opkrævningens Skyld og indsættes i de kommunale Sparekasser paa individuelle Konti for de enkelte Sparere. Indtil et Beløb af 100 Mark skal Indskydernes Sparemidler være baandlagte til udelukkende Anvendelse under Arbejdsløshed, medens det overskydende Beløb staar til deres egen Raadighed. Indtræder Arbejdsløshed, kan Spareren, forsaavidt han ikke oppebærer Understøttelse i Henhold til andre sociale Love, kræve, at Sparekassen af hans Indskud betaler ham et Ugebeløb, der under Hensyn til hans Tilgodehavendes Størrelse varierer fra 5 til 8 Mark.

Schanz ser navnlig Fordelen ved sit System fremfor Arbejdsløshedsforsikringen deri, at man undgaar den vanskelige og pinlige Undersøgelse af, om Arbejdsløsheden er forskyldt, idet der til Udbetaling af Tilgodehavendet kun skal føres Bevis for Arbejdsløshed. Ogsaa under Arbejdsstansninger paa Grund af Strejke eller Lock-out bør Arbejderne have Ret til at gøre Uddrag. Det drejer sig jo her kun om et Forbrug af deres egne opsparede Penge, hvilket Ræsonnement dog egentlig ikke slaar til med Hensyn til den Del af Opsparingen, der skyldes Arbejdsgivernes Tilskud. En Regulator for Misbrug ligger efter Schanz's Mening desuden deri, at Arbejderen, naar han forbruger de sparede Penge, bliver forpligtet til senere at erstatte dette Beløb ved nye Opsparinger. Som en anden Fordel ved Systemet nævnes, at de regelmæssige tvungne Spareindskud vænner Arbejderstanden til Sparsommelighed.

Det Schanzeske Forslag har ikke vundet stærkere Tilslutning. Navnlig fra Socialdemokraternes Side rettes der stærke Angreb imod det. Der gøres gældende, at medens Arbejdsløshedsforsikringen bygger paa og fremmer Solidaritetsprincipet mellem Arbejderne, er det tvungne Sparesystem fjendtlig mod dette Princip, idet det stiller de enkelte Arbejdere uafhængige af Arbejdskammeraterne. Men heller ikke udenfor Socialdemokraternes Kreds har det Schantzeske System vundet mange Tilhængere. Man bebrejder det navnlig, at det for at sikre Arbejderne kræver unødvendigt store Opsparinger og dog ikke byder de Garantier som en Forsikring, der udligner de gode og de daarlige Risikoer, og derfor er i Stand til med færre Midler at yde kraftigere Hjælp til dem, som rammes haardest af Arbejdsløsheden. Af det store Flertal af Nationaløkonomer anses derfor Forsikring som den Vej, man skal ind paa for at begrænse Arbejdsløshedens Virkninger.

Tobaksarbejdere i Feriekoloni.

Tanken om Sommerferie for Arbejderne har i den sidste halve Snes Aar banet sig Vej indenfor adskillige Fag og er blevet realiseret derved, at Arbejdskøbere har betalt Arbejderne Løn for nogle Dage, almindeligvis 1 Uge, i hvilken de har haft Ferie. Et

ikke ubetydeligt Antal Arbejdere har paa den Maade opnaaet at faa et lille Pusterum og sund Luft i nogle Dage paa den Tid af Aaret, hvor de velstillede nyder alle Landlivets Glæder og Behageligheder, ikke i en Uge, men i Maaneder.

I Tobaksindustrien er disse Ferier, saa vidt vi ved, hidtil ukendte og i vort Fag trænges der netop i saa høj Grad til Ferie, og frisk ren Luft.

Vi glæder os da over at erfare, at *Karl Petersen, Amaliegade 34,* agter at tage Sagen op i Aar, endda paa en Maade, der sikrer Arbejderne Landopholdet.

Planen, der dog ikke er endelig fastslaaet, gaar ud paa at oprette en Feriekoloni et Sted i Nordsjælland. Alle de kvindelige Arbejdere skulle indkvarteres i et Døckersk Telt og Husholdningen formentlig være fælles. Det ventes, at Zoologisk Have vil udlaane Teltet, men sker det ikke, maa der antagelig søges Indkvartering paa en Gaard e. l. Opmærksomheden er særlig henvendt paa Omegnen af Frederiksdal.

Ferien er beregnet paa en halv Snes Dage, og alle Udgifter ved Opholdet skal udredes af Fabrikanten.

Vi er meget tiltalte af Idéen og haaber, at de praktiske Vanskeligheder let lader sig overvinde, saa i det mindste de her omhandlede Arbejdere kan faa en haardt tiltrængt Ferie, som saa mange andre maa undvære, og vi haaber, at adskillige Fabrikanter vil være med til at løse Opgaven i Aar og i kommende Aar.

I Planen mangler kun en lille kontant Sum, thi selv om Opholdet er gratis, saa tabes dog den Del af Arbejdslønnen, der skulde tjene til Husleje, Klæder o. l.; men det gaar maaske endda, lad os blot faa begyndt.

Det „kristelige" Forbund.

I sidste Nr. af Kristelig dansk Fællesforbunds Blad „Vort Folk" findes igen et Indlæg, der viser, hvor forfejlet dette Forbunds Virksomhed er.

Et Medlem, Sofus Nielsen, Aarhus, skriver i Modsætning til en anden Indsender, at det er sørgeligt naivt at tro, at der ikke skulde være Fejl i Forbundet og Grund til at reformere.

Der er megen Grund, mener Indsenderen, *det faglige* skal være det fremtrædende i Foreningerne og ved Møder. Indsenderen skriver:

„Min Opfattelse af de forskellige Indlæg og mit personlige Ønske for K. d. F. forenes i dette, at K. d. F. i Fremtiden maa lægge langt mere Vægt paa det faglige end hidtil, saa at det i Stedet for at være, som det vist nu er mange Steder, en missionerende Forening, maa blive til det, det bør og skal være, en faglig Forening. Og ønskeligt var det, om alle vore Forretningsførere maatte faa Øjnene opladte for dette, saa de i Stedet for at holde Missionsmøder, holdt virkelig faglige Møder, der kunde give os mere Indsigt i de sociale og faglige Forhold."

Det aabenbares her, paa hvilken Humbug det kristelige „Fag"forbund hviler. Det faglige spiller ingen Rolle, Missionsvæsenet er Hovedsagen. Selv Forretningsførerne giver det faglige en god Dag og passer Missionen, hvad der tydeligt fremgaar af det foran citerede.

Vi har aldrig tænkt os det kristelige Forbund værende i Stand til at løse faglige Opgaver. Vi har altid vidst, at dette Forbund skulde udføre et Stykke Skruebrækkerarbejde til Fordel for Kapitalisterne, saa vi forbavses ikke. Vi forbavses kun hver Gang vi finder Medlemmer, der kan se Fejlene og dog bliver staaende i en saa betydningsløs og skadelig Organisation som det „kristelige" Forbund.

Homo.

Udstillingen af Fagblade og Tidsskrifter.

Inden Udstillingens sidste Dag, den 11. Juni, var Repræsentanter for Fagblade og Tidsskrifter fra Norge, Sverig og Danmark indbudte til Kongres Søndag d. 9. Juni i Zoologisk Have.

Der blev af Direktør *Jul. Schiøtt* holdt et indledende Foredrag om Fagpressens Betydning i Oplysningens Tjeneste, og det skal siges, at Foredraget — som begyndte med en let Skitsering af Menneskets Udvikling fra Naturtilstanden gennem Barbarisme til Civilisation — paa mange Omraader godtgjorde Fagpressens Nytte, saavel videnskabeligt som ogsaa i det praktiske Liv. Foredragsholderen endte med at anbefale den herværende Forening for Fagpressen at søge udarbejdet Register over de i Fagpressen fremkommende Artikler og Æmner.

Efter at flere Talere fra alle tre Lande havde udtalt sig i Tilslutning til Indlederen, vedtoges en Resolution, hvori man opfordrede den danske Fagpresseforening at søge Samarbejde med Norge og Sverig i Bestræbelsen for at oprette et Fagpresse-Bibliotek.

Efter at Deltagerne havde indtaget en tarvelig Frokost og fra Udsigtstaarnet nydt den herligste Udsigt over Byen og det blaanende Sund, fortsattes Kongressen.

Der faldt enstemmige Udtalelser om Ønskværdigheden af at faa dannet en svensk Fagpresseforening i Lighed med de norske og danske dito, og efter at forskellige Æmner var strejfede, f. Eks. den store internationale Fagpresseudstilling i Wien 1908, henstilledes til Dansk Fagpresseforening at søge Samarbejde med den norske for at faa et skandinavisk Samarbejde i Stand til Nedsættelsen af et Udvalg fra de tre nordiske Lande til Indkaldelse af en skandinavisk Fagpresse-Kongres. Tid og Sted for denne bestemmes af Udvalget, der skal bestaa af 3 Medlemmer fra hvert Land.

K—d. P.

Dansk Tobak.

200 Tdr. Land dyrkes i Danmark med Tobak. Det er udelukkende ved Fredericia og Middelfart, man driver den Avl.

Prisen paa dansk Tobak er gennemsnitlig 17—18 Øre pr. Pd., men kan gaa helt ned til 10 Øre. Gennemgaaende er Udbyttet ca. 1300 Pd. Tobak pr. Td. Ld., saaledes at hele Danmarks Tobaksavl kan anslaas til 1/4 Mill. Pd.

Store Sager er det saaledes ikke, men dog heller ikke saa ganske lidt; ialt bruger vi efter Sigende ca. 10 Mill. Pd. Tobak, saa at den hjemlige Avl udgør knap 3 pCt. af Forbruget. Dersom Danmark beplantede et Areal af 8000 Tdr. Land, kunde det forsyne sig selv med Tobak, men rigtignok ikke med videre god Tobak.

Japans Fabriksarbejdere.

Medens der for 25 Aar siden saa at sige ikke fandtes nogen Fabriksarbejderklasse i Japan, findes der, i Følge „Nationaløkonomisk Tidsskrift", nu over 400,000, fordelte paa ca. 1400 Fabrikker, altsaa gennemsnitlig ca. 300 pr. Fabrik. Mange Fabriker beskæftiger dog langt flere Arbejdere, saaledes har et Væveri i Tokio over 3000 og en Cigaretfabrik i Kioto 5000 Arbejdere. Silkeindustrien beskæftiger 129,000 Arbejdere, Spinderier og Væverier 113,000, Metalindustrien 37,000 og Maskinindustrien 29,000. I de japanske Fabriker spiller Kvindearbejdet en større Rolle end i noget andet Land. De kvindelige Arbejdere i Fabrikerne er ofte 8—10 Gange saa talrige som de mandlige. Nogen lovmæssig Begrænsning af Kvinders og Børns Arbejde findes der praktisk set ikke i Japan. Der findes ganske vist en Lov, der forbyder Anvendelse af Lærlinge under 11 Aar, men denne Lov gælder kun for enkelte Industrigrene, og i andre anvendes derfor et stort Antal Børn ned til 7—8 Aars Alderen.

Afdød Kollega.

Medlem af Aarhus Afdeling, Cigararbejder Ole Rasmussen, er Søndag den 2. Juni afgaaet ved Døden i en Alder af 50 Aar. Han var født i Aarslev ved Aarhus.

Begravelsen foregik den 7. Juni under stor Deltagelse fra Kollegerne. Fra Afdelingen var sendt en signeret Palmekrans, ligesom Fanen fulgte ham til hans sidste Hvilested. *N. P.*

Cigarsorterernes Fagforening.

Slettede Medlemmer:
Nr. 3187. Gunde Poulsen.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —

Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

Telf. V. 307 x. (ved **Th. Petersen.**) *Telf. V. 307 x.*

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 13 | 1. Juli 1907 | 3. Aargang

Arbejdsløshedsforsikring.

II.

Medens Tyskland ellers har ført an paa den moderne Arbejderforsikrings Omraade, blev det to smaa Lande, Schweitz og Belgien, som gik i Spidsen med at yde offentlig Støtte til Arbejdsløshedsforsikringen.

I Begyndelsen af Halvfemserne rasede Arbejdsløsheden stærkt i de schweitziske Byer. I Bern grundede Haandlangerforbundet i 1892 en Arbejdsløshedskasse, og der blev nedsat en Arbejdsløshedskommission, der stillede Forslag om, at Kommunen skulde yde Understøttelse til de af Fagforbundene oprettede Arbejdsløshedskasser. Kommunalbestyrelsen vilde dog ikke ind paa dette Spor, men grundlagde ved Beslutning af 13. Januar 1893 en kommunal Arbejdsløshedskasse i nær Tilslutning til det kommunale Arbejdsanvisningsbureau. Senere har disse Institutioner faaet fælles Bestyrelse. Som fremtrædende Træk ved Berns kommunale Arbejdsløshedskasse kan nævnes, at Tiltrædelsen er frivillig, at Understøttelserne kun ydes i Vintermaanederne og at alle Arbejdere uden Hensyn til den større eller mindre Risiko for at blive arbejdsledige betaler samme Præmie (70 c. maanedlig), og modtager samme Understøttelse (1,50 Frcs. daglig for ugifte Personer, 2 Frcs. for Familier); Underskudet dækkes af Kommunen, der foreløbigt giver et Tilskud paa 12,000 Frcs. Medens Kommunen til en Begyndelse bar næsten alle Udgifterne, og den hele Foranstaltning derfor mere havde Karakter af Understøttelse end af Forsikring, har dette Forhold, takket være forskellige Omstændigheder, forbedret sig, og f. Eks. i 1904—05 er henimod Halvdelen af Udgifterne dækket af de Forsikrede. Men en stor Mangel ved Forsikringen er det, at den kun har vundet en saa ringe Tilslutning, at der umuligt kan tales om en blot nogenlunde omfattende Løsning af dette Spørgsmaal. Medlemstallet var ved det første Regnskabsaars Slutning 354 og ved Udgangen af 1904—05 593, og Medlemmerne rekruteres næsten udelukkende fra de Fag, der har den største Arbejdsløshedsrisiko. Arbejdere med ringe Risiko findes saa godt som ikke i Kassen. Betegnende er det, at de kommunale Arbejdere, der en Tid lang var forpligtede til at indmelde sig i Kassen, da Tvangen blev ophævet i 1903, næsten alle meldte sig ud. Lignende Kasser er oprettede i Køln og Basel.

Medens Forsikringen i Bern var frivillig, forsøgte man sig i St. Gallen med en obligatorisk Arbejdsløshedsforsikring, der traadte i Kraft i Foraaret 1895 og omfattede alle Arbejdere, der havde Bopæl i Byen og hvis gennemsnitlige daglige Løn ikke oversteg 5 Frcs. Arbejdere med højere Lønninger kunde frivilligt tiltræde Kassen. Heller ikke her var der taget Hensyn til den forskellige Risiko at blive arbejdsløs, og Organisationen var paa flere Punkter mangelfuld. Hurtigt blev Forsikringen saa upopulær, saavel hos Borgerne som hos de bedre stillede Arbejdere, at Borgerforsamlingen allerede i November 1896 besluttede Kassens Opløsning.

Med spændt Opmærksomhed havde man i socialt interesserede Kredse fulgt Forsøgene med en kommunal Arbejdsløshedsforsikring i Schweitz, men efter det ringe Held, disse Forsøg havde haft, ansaas Realisationen af Tanken om en af det Offentlige støttet Arbejdsløshedsforsikring som skudt ud i en uvis Fremtid. Da var det, at man i Belgien kom ind paa den Tanke, at det Offentlige, i Stedet for selv at skabe et nyt og kostbart Apparat til Gennemførelsen af Arbejdsløshedsforsikringen, skulde yde Sagen sin Støtte ved Tilskud til de Arbejdsløshedskasser, som havde dannet sig ad frivillig Vej.

Ved det 19. Aarhundredes Slutning var Arbejdsløshedsforsikringen i en Række af Lande taget op af Fagforeningerne. Allerede for længe siden begyndte de engelske Trade-unions at forsikre deres Medlemmer mod Arbejdsløshed, og denne Forsikring har indenfor Fagforeningerne fundet en stadig stærkere Ud-

bredelse. I 1899 var der saaledes af de 100 største engelske Fagforeningerne 71, repræsenterende ca. 800,000 Arbejdere, som under en eller anden Form ydede Arbejdsløshedsunderstøttelse. Dennes Størrelse udgjorde i hvert af Aarene 1900—1903 henholdsvis 260,665 Pd. St., 324,863, 420,311 og 504,214 Pd. St., svarende til henholdsvis 18,0, 20,0, 23,5 og 26,6 pCt. af Fagforeningernes samlede Udgifter, medens de til Strejkeunderstøttelse anvendte Summer i de samme Aar kun udgjorde henholdsvis 10,3, 12,6, 12,2 og 9,1 pCt. De Summer, som de engelske Fagforeninger aarlig udgiver til Arbejdsløshedsforsikring, maa saaledes tælles i mange Millioner Kroner, og denne Forsikring indtager, som vi har set, en anselig Plads indenfor de nævnte Foreningers samlede Virksomhed og har i en Aarrække lagt Beslag paa langt større Summer end Fagforeningernes Kampformaal.

Storbritanniens Eksempel blev senere fulgt af andre Lande som Tyskland, Østrig, Belgien, Schweitz, Danmark og Norge. I Tyskland er den af Fagforeningerne øvede Arbejdsløshedsforsikring fra en ringe Begyndelse i Halvfemsernes første Aar allerede nu vokset op til en anselig Størrelse, saaledes at der i 1904 udgaves i egentlig Arbejdsløshedsunderstøttelse 1,870,404 M. og i Rejseunderstøttelse 721,871 M., tilsammen over $2^1/_2$ Millioner M., hvoraf den aldeles overvejende Del, nemlig 1,599,424 M. og 646,821 M. falder paa de saakaldte frie (socialdemokratiske) Fagforeninger. En overmaade smuk Stilling paa dette Omraade indtager Danmark. idet de af Fagforeningerne ydede Arbejdsløshedsunderstøttelser udgjorde i 1899 119,000 Kr., i 1900 237,000 Kr., i 1901 347,000 Kr., i 1902 412,000 Kr., i 1903 366,000 Kr., i 1904 412,000 Kr. og i 1905 461,000 Kr. I de sidste 5 Aar er der saaledes af de danske Fagforeninger ydet i Arbejdsløshedsunderstøttelse 2 Millioner Kr. I Forhold til Antallet af industrielle Arbejdere kommer intet andet Land her paa Siden af Danmark.

Strejken hos J. Hilmer, Aarhus.

Dens Forløb og Afslutning.

Som bekendt har Arbejdet i længere Tid været nedlagt paa J. Hilmers Cigarfabrik. Aarsagen hertil er et Lønspørgsmaal. For nogen Tid siden forhandledes om en Afslutning af Striden.

I Forhandlingerne deltog Formanden for Fabrikantforeningen, Hr. A. Marquardsen, og Bestyrelsesmedlem, Hr. Fabrikant C. Petersen, Horsens, samt Hr. J. Hilmer. Paa Arbejdernes Vegne var mødt Forretningsføreren, Hr. F. Møller, samt Formanden for den lokale Afdeling, Hr. N. Petersen. Der opnaaedes dog intet Resultat, da Hr. Hilmer kun for én Cigar vilde strække sig til at forhøje Prisen med 25 Øre pr. Mille. Den skal efter Løntariffen betales med 25 Øre mere. Den anden Cigar, som der ogsaa betaltes for lidt for, vilde Hilmer ikke høre Tale om. Den vilde han ikke give mere for. Selvfølgelig kunde et saadant Tilbud ikke modtages.

Et nyt Møde skulde saa senere finde Sted. Imidlertid modtog Afdelingen en Skrivelse fra Forretningsføreren, hvori meddeltes, at Hilmer havde givet Tilbud om 50 Øres Forhøjelse for Veneziana og 1 Kr. for G. K. Afdelingens Bestyrelse mente, at man ikke burde modtage dette Tilbud. Og en ekstra Generalforsamling afholdtes da.

Her vedtoges enstemmigt følgende Resolution:

„Generalforsamlingen udtaler, at det af Hr. Hilmer givne og af Forretningsudvalget anbefalede Tilbud, af 50 Øres Forhøjelse for Veneziana og 1 Kr. for G. K., af Hensyn til de Oplysninger, der er forelagt, ikke kan modtages. Og bemyndiges Bestyrelsen til at afslutte Overenskomst, mod at Hr. Hilmer betaler den Pris, som Løntariffen foreskriver."

Man overbragte Hr. Marquardsen dette Svar, hvorefter han konfererede med Hr. Hilmer om Sagen. Resultatet heraf blev, at Hr. Marquardsen paa Hilmers Vegne erklærede, at denne nu var villig til at betale det, vi forlangte. Han var ked af den Historie, og vilde gerne have den afsluttet.

Vi faar saaledes vore Krav gennemførte. Det er 50 Øre for Veneziana og 3 Kr. for G. K. mere, end vi fik før Strejken. Og det bliver 2 Kr. mere for G. K. end efter det af Forretningsudvalget anbefalede Tilbud. De af de strejkende, som vil have Arbejde, skal antages igen. To Kvinder, som den ydmyge Tjener, der fungerer som Mester og har rullet Cigarer under Strejken (skønt han oprindelig er Sorterer), har skaffet Plads, skal fjærnes.

Luften maa renses, før organiserede Arbejdere kan være tjent med at indaande den.

Om denne Mester (der har indlagt sig saa megen *Hæder* ved sit for Hilmer fortjenstfulde Arbejde, saavel ved sit eget Arbejde som ved at skaffe Hr. Hilmer ..... Arbejdere) skal vi kun sige, at vi haaber, at naar Arbejderne nu kommer ind igen, han da husker paa, at det er voksne Mennesker, han har med at gøre, og behandler dem derefter.

Iøvrigt haaber vi, at Hilmer af denne Konflikt maa have draget den Lære, at det er bedst at leve i Fred og god Forstaaelse med sine Arbejdere. Naar vi har en Overenskomst, skal den overholdes.

Paa Aarhus Afdelings Vegne
N. Pedersen.

Feriekolonien i Frederiksdal.

Den i forrige Numer omtalte Plan, gaaende ud paa at etablere en „Feriekoloni" af Arbejderne fra Karl Petersens Fabrik, er realiseret, og samtlige Arbejdere har siden Mandag den 24. Juni boet i Frederiksdal ved Lyngby.

Indkvarteringen har fundet Sted i et gammelt Hus, der er lejet til Arbejderne, og Ferieopholdet strækker sig over 10 Dage.

Forplejningen foregaar for Fabrikantens Regning og forestaas af en Dame, der synes at have praktisk Greb paa at forestaa en Fælleshusholdning.

Stedets Beliggenhed er smuk, og Arbejderne er meget glade for Opholdet i de dejlige Omgivelser, hvor Turen til Furesøen og Skoven ikke er Dagsrejser.

Forhaabentlig bliver det ikke det eneste Forsøg paa at skaffe vort Fags Arbejdere Landophold; der er Trang til Landluft hos de fleste, og det er nu bevist, at det kan skaffes uden overvældende store Ofre.

Naturligvis kan der rejses Indvendinger mod Ferie under den her anviste Form, hvad vi allerede har antydet, men Hovedsagen er, at der er begyndt, saa vil det nok lykkes at finde de rette Former og Vilkaar i Fremtiden.

—*d.*

Fagmøde i Skelskør.

Søndag den 23. Juni afholdtes Fagmøde i Skelskør.

DAGSORDEN:

1. Fortolkning af Priskuranten for Tilberedere. (Slagelse Afdeling.)
2. Overenskomsten. (Nykøbing F.)
3. Fagbladet.
4. Arbejdsløshedsforsikringen. (Skelskør.)

Formanden for Afdelingen i Skelskør, *Chr. Olsen,* aabnede Mødet og bød Velkommen.

Til Dirigent valgtes *Andersen,* Slagelse, til Sekretær *C. Olsen,* Næstved.

ad 1. *G. Jensen,* Slagelse, rettede Forespørgsler til Forretningsføreren saaledes:

Hvorledes skal Prisen for Sortering af Dæks forstaas?

Skal første Sortering betales for én eller to Sorteringer?

Endvidere ønskede Taleren Oplysninger angaaende nogle særlig daarlige Omblade.

F. Møller udtalte: Første Sortering er kun en og betales med 5 Øre, anden Sortering med 10 Øre o. s. v. Om Ombladene kan jeg sige, at Priserne er Minimalpriser og derfor altid kan underkastes Afdelingernes Bedømmelse.

ad 2. *Th. Rasmussen,* Nykøbing F., meddelte, at denne Sag var ønsket behandlet, fordi Hovedbestyrelsesmedlem *V. Hansen,* Nakskov, kom til os og efter vor Mening gav falske Meddelelser om Priserne paa Cigarer og Tilberedning. I den Anledning sendte vi en Skrivelse til Fagbladets Kontor, men denne blev nægtet optaget i Bladet. Vi sendte den da i hektograferet Stand til de forskellige Afdelinger.

F. Møller: Vi gik ud fra, at der forelaa en Misforstaaelse, og nægtede derfor Artiklen Optagelse, idet vi iøvrigt mente, at den Sag kunde ordnes imellem Nykøbing og Nakskov.

P. Kring, Nakskov, bragte en Hilsen fra V. Hansen, der paa Grund af Sygdom var forhindret i at møde. Han ønskede ogsaa at tale Hansens Sag og imødegik Th. Rasmussen, bl. a. ved at oplæse Uddrag af Forhandlingsprotokollen fra Hansens Møde i Nakskov, hvoraf det fremgaar, at Hansen netop havde udtalt, at han ikke kunde sige noget bestemt om Prisforhøjelserne paa de forskellige Façoner, men mente, at en Del af det Arbejde, som nu var til 9—9½ Kr., vilde blive forhøjet med 50 Øre.

Th. Rasmussen hævdede, at Hansen havde meddelt, at Domingo Omblade vilde blive forhøjet fra 8 til 12 Øre, men dette passede ikke.

Det passede heller ikke, at de Cigarer, som var til 9—9½ Kr., vilde blive til 9½—10 Kr., men paa Grundlag af disse Løfter havde Taleren som Afdelingsformand anbefalet Priskuranten.

Marhauer, Nykøbtng F., udtalte sig i Tilslutning til Rasmussen.

F. Møller: Om V. Hansen er bleven forurettet eller om Afdelingen er bleven det, er vanskeligt at afgøre. Der blev ogsaa skrevet, at Hansen burde trække sig tilbage, og det er jeg overbevist om, at han vilde gøre, hvis det blev foreholdt ham. I Anledning af Udtalelserne om Overenskomsten vil jeg indrømme, at det ikke er alle Afdelinger, der har haft Fordel af den, men der er Afdelinger, der har haft ikke saa lidt Fordel. Det er ogsaa min Mening, at vor Priskurant, som den nu staar, er uheldig.

Th. Rasmussen: Naar vi skrev, at Hansen burde trække sig tilbage, var det fordi vi ikke ønskede ham tilbage med Resultater fra Kongressen i 1908.

Følgende Resolution vedtoges:

„Fagmødet i Skelskør henstiller til Hovedbestyrelsen at tage Sagen op til fornyet Undersøgelse angaaende V. Hansens Fortolkning af Priskuranten."

ad 3. *Th. Rasmussen* oplyste, at han for nogen Tid siden skrev en Artikel i Bladet, om det ikke var muligt igennem Fagbladet at faa oplyst, hvad der foregik i Afdelingerne rundt om i Landet.

F. Møller: Angaaende Konflikten i Aarhus skal jeg sige, at denne kunde vi intet oplyse om, da vi først fik Kendskab til den gennem Dagspressen.

Vilh. Hansen, Slagelse, henstillede til Forretningsføreren at sørge for at Konflikter og andre Sager, der kunde være af Interesse for Medlemmerne, blev omtalt i Fagbladet.

Andrén, Næstved, ankede over, at Redaktøren til Tider gik temmelig vidt med at indflette Bemærkninger i de optagne Artikler, f. Eks. i Slutningsartiklen i den Polemik, der førtes angaaende Arbejdsløshedsunderstøttelsen; ca. hveranden Linie var Redaktionens.

Flere Talere havde nu Ordet og udtalte sig for en mindre skarp Censur ved Fagbladet.

Chr. Olsen, Skelskør, anbefalede at slutte Mødet, da Tiden var for langt fremrykket til at begynde paa næste Punkt. Han takkede Forretningsføreren samt

Kollegerne, fordi de var kommen til Stede i saa stort Antal, og bad Repræsentanterne bringe Hilsen til Afdelingerne. *Carl Olsen.*

* * *

I Anledning af Omtalen af Fagbladet skal vi bemærke, at det havde været mere oplysende, om de Talere, der udtalte sig imod Censuren ved Fagbladet, havde nævnt, hvori Censuren hidtil havde bestaaet. *Vi kender den absolut ikke.* Vi har aldrig foretaget Forandringer, der berettigede til Udtrykket „Censur". Rettelser, der er foretagne, har kun været af sproglige Hensyn.

Vore Bemærkninger til Artiklen om Arbejdsløshedskasserne maa vel være berettigede, eftersom det var en Redaktions-Artikel, der foranledigede Polemiken. Iøvrigt er Udtalelserne om Bemærkningerne i „hveranden Linie" selvfølgelig en kvik Overdrivelse. *Artikler er aldrig nægtet Optagelse af Redaktionen.* En Artikel om personlige Forhold (Nykøbing F. ctr. V. Hansen) henvistes til Forretningsudvalget, der indtil videre forbød Redaktøren at optage den. Hvad der foregaar i de forskellige Afdelinger kan vi kun omtale, naar vi fra Afdelingerne eller Forretningsudvalget faar Meddelelser; Kritiken vedrørende Konflikten i Aarhus rammer derfor ikke os, og, som det er oplyst, heller ikke Forretningsfører eller Forretningsudvalg.

Vi glæder os derfor over at kunne konstatere, at Censuren er ubekendt i vort Fagblad, og beder Talerne, der har udtalt sig derom paa Mødet, give os lidt tydeligere Besked, end Referatet giver.

Red.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: N. Petersen, Niels Kvistgaardsgade.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35 ¹.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Mikkelsgade 35.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: Fr. Jakobsen, Nørre Allé.
Esbjerg: V. Hansen, Svendehjemmet, Borgergade, mellem 6—7 Aften.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —

Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

Telf. V. 307 x. (ved Th. Petersen.) *Telf. V. 307 x.*

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 14 | 15. Juli 1907 | 3. Aargang

Arbejdsløshedsforsikring.

III.

I Belgien har ogsaa Fagorganisationerne, der ikke, som hos os, er et hele Landet omfattende Forbund, men for Størstedelen lokale Foreninger, allerede i en Aarrække taget Arbejdsløshedsforsikringen op til Løsning. Saaledes var der i Byen Gent, som har en stor industriel Virksomhed, og hvor Arbejdsløsheden til Tider raser stærkt, i Begyndelsen af 1897 22 af 43 Fagforeninger, der paa en mere eller mindre fuldkommen Maade understøttede deres arbejdsløse Medlemmer. Ogsaa Kommunalbestyrelsen fulgte med Interesse denne Sag, og i December 1898 nedsattes en Kommission for under Advokat Varlez' Forsæde at undersøge Arbejdsløshedsspørgsmaalet og stille Forslag om, hvad der fra Kommunens Side kunde gøres for at fremme denne Sag. I Juni 1900 afgaves en Beretning, hvis Principer kom til at afgive Grundlag for den endelige Ordning, der traadte i Kraft i Begyndelsen af 1901. Denne Ordning hvilede, som allerede omtalt, paa det Princip, at Kommunen skulde støtte Arbejdsløshedsforsikringen, ikke ved selv at skabe en Forsikring, men ved at yde Tilskud til saadanne Organisationer, som af eget Initiativ tog Sagen op. Ofte bærer dette System Navn efter Byen Gent, ikke fordi det først bragtes til Anvendelse dér — det har bl. a. forinden været indført i Provinsen Lüttich og i de franske Byer Dijon og Limoges — men fordi Systemet blev gennemført med saa stor Omsigt og opnaaede saa smukke Resultater, at det vakte Opmærksomhed langt ud over Belgiens Grænser.

Paa forskellig Maade søgte man i Gent at afvæbne de Indvendinger, der gjordes imod at yde Fagforeningerne Tilskud til Gennemførelsen af Arbejdsløshedsforsikringen. Der gjordes saaledes gældende mod denne Form for offentlig Hjælp, at den let vilde medføre, at Arbejderne, for at opnaa de ved Lovgivningen givne Begunstigelser, blev tvungne ind i Fagforeningerne, hvilket praktisk set i de fleste Lande vilde betyde en tvungen Tilslutning til det socialdemokratiske Parti. I Gent var denne Fare rigtignok ikke saa stor, da alle de tre Hovedpartier, de Ultramontane, de Liberale og Socialdemokraterne har skabt Fagorganisationer, saa at enhver Arbejder, uden Hensyn til Partifarve, altid kunde indtræde i en Fagforening, der repræsenterede hans egne Anskuelser. Desuagtet søgte man helt at afvæbne alle Indvendinger paa dette Punkt ved at oprette en Spareorganisation, hvori Arbejdere, som ikke tilhørte nogen Fagforening, men som havde opsamlet Sparemidler, under Arbejdsløshed kunde opnaa lige saa store Tilskud fra det offentlige som deres organiserede Standsfæller.

Der ytredes endvidere Frygt for, at de kommunale Tilskud til Arbejdsløshedsforsikringen skulde løsgøre Midler for Fagforeningerne til andre Formaal, f. Eks. til dermed at føre Lønningskampe mod Arbejdsgiverne. Dette søgte man i Gent at modarbejde dels derved, at Kommunen standsede sine Tilskud under Strejker eller Lock-outs, dels ved at Tilskudene ydedes ikke til Fagforeningerne, men direkte til de enkelte Arbejdere, idet Fagforeningerne forskudsvis maatte udrede de offentlige Tilskud, som de først fik godtgjort, naar der var ført fuldt Bevis for Pengenes retmæssige Anvendelse overfor den Kommission, som forestod Fordelingen af de offentlige Tilskud.

Det kommunale Tilskud, der fordeles af en Kommission paa 10 Medlemmer, hvoraf 3 Medlemmer af Kommunalraadet og 5 Arbejdere i de Fagorganisationer, der har indført en Arbejdsløshedsforsikring, udredes af en af Kommunen aabnet aarlig Kredit. Denne udgjorde til en Begyndelse 10,000 Frcs., men er senere blevet forøget og beløb sig for 1905 til 20,000 Frcs. foruden Tillægsbeløb, bevilgede af de med Gent forbundne Forstæder, der havde sluttet sig til denne Arbejdsløshedsforsikring. Da Bevillingen gik ud paa Ydelsen af en fast Sum aarlig, og de enkelte Forsikrede skulde modtage Tilskud i Forhold til deres egne Anstrengel-

ser, vilde Tilskudsprocenten komme til at rette sig efter de selverhvervede Understøttelsers samlede Størrelse. Dog er Tilskudene begrænsede saaledes, at de for de enkelte Forsikrede [1]) ikke maa være større end den selverhvervede Understøttelse, [2]) ikke overskride 1 Frc. daglig og [3]) ikke ydes i mere end 60 Dage om Aaret. Man er kommet ind paa at give et lavere Tilskud til Kvinder og Børn, idet det erfaringsmæssigt havde vist sig, at Lysten til at paatage sig noget Arbejde for disse Personers Vedkommende var blevet svækket ved de højere Tilskud. Omvendt har Kommissionen tilstaaet en højere Tilskudsprocent end den almindelige for de lavt lønnede mandlige Arbejdere. Desuden er der givet særlig Understøttelse til saadanne Arbejdere, som efter Udløbet af den Tid, de modtager Understøttelse af deres Arbejdsløshedskasse, stadig er arbejdsløse. Man ønskede gerne at gøre noget for disse Arbejdere, fordi de efter Evne havde bestræbt sig for at værge sig imod Følgerne af Arbejdsløshed, men desuagtet var blevne dennes Ofre.

Oprettelsen af en kommunal Arbejdsløshedsfond fremkaldte straks en stor Tilslutning til Sagen. Der meldte sig det første Aar til Deltagelse i Fonden 29 Fagforeninger med 12,921 Medlemmer (hvoraf 8,943 tilhørte de socialistiske Organisationer). Antallet af Foreninger, der har sluttet sig til Bevægelsen, er senere forøget. Og det offentlige Tilskud gav endvidere Stødet til, at der indenfor de Foreninger, der allerede havde grundet en Arbejdsløshedsforsikring, byggedes videre paa denne, t. Eks. ved at forøge Understøttelsernes Størrelse eller udstrække Hjælpen over et længere Tidsrum. Som Følge af hele denne Bevægelse forøgedes de Summer, som Fagforeningerne af egne Midler anvendte paa Arbejdsløshedsunderstøttelse, de udgjorde t. Eks. i 1898 15,000 Frcs., i 1900 ca. 25,000 Frcs., i 1904 ca. 38,600 Frcs.

I Bryssel forsøgte man sig frem ad andre Veje. Der blev stillet en Bevilling paa 10,000 Francs til Raadighed for Borgmesteren til Uddeling under Arbejdsløshed mellem organiserede og ikke organiserede Arbejdere. Men Fagforeningen opfattede denne Understøttelse som en Slags Almisse, hvilken de fraraadede deres Medlemmer at modtage, og de udbetalte Summer blev derfor smaa. Nu har Bryssel sluttet sig til Gentersystemet.

Dansk Tobaksavl.

Af *C. Mackeprang.*

De Reformerte, der nedsatte sig i Fredericia og Omegn, indførte Tobaksdyrkningen i Danmark, og endnu den Dag i Dag avles der Tobak i Vejle Amt paa ialt ca. 50 Tdr. Land. I 1864, da mange af Fredericias Indbyggere paa Grund af Krigen søgte Tilflugt paa den anden Side Lillebælt i Egnen Øst for Middelfart, lærte de Nordvestfynboen at dyrke Tobak, og der findes nu et dyrket Areal paa ca. 140 Tdr. Land. Men det er rigtignok ogsaa de to eneste Steder i Danmark, der har Tobaksavl, saa det samlede Areal er kun ca. 200 Tdr. Land, netop det Areal, der hører til et Par nogenlunde store Gaarde.

De Reformerte hidførte ikke alene Tobakken, men ogsaa en særegen Dyrkningsmaade, der anvendes i det sydlige Europa overfor Vinavl, Olivenavl og Tobaksbrik, nemlig det saakaldte Melayage-System, hvor en anden end Ejeren driver Jorden og saa til Gengæld betaler Halvdelen af Brutto-Udbyttet. Netop denne Dyrkningsform anvendes ved Tobaksavlen i Danmark. Det er den jordløse Husmand, der fortrinsvis dyrker Tobak; han laaner en Del af Gaardmandens Brakmarker og dyrker Tobak herpaa, Halvdelen af Avlen tilfalder saa Gaardmanden som Betaling for Jordbenyttelsen. For Gaardmanden er det omtrent en ren Gevinst, da det er Brakmarken, der benyttes. Gaardmanden har dog Forpligtelse til at pløje Jorden og til at køre Tobakken til Huse.

Selve Dyrkningen sker paa den Maade, at Tobaksfrøet i April Maaned bliver saaet i en lille Plet Havejord; herfra plantes saa i Juni Maaned de unge Planter ud i Marken, hvor de stadigt skal passes. Jorden skal renses for Ukrudt, Planterne skal „gidses" (Sideskuddene tages bort) og „kobbes" (Blomsten fjærnes). I September brækkes Bladene af, om Aftenen syes de paa Sejlgarnstraad og er saa færdige til Ophængning til Tørring i „Tobakshusene", d. v. s. nogle Stolper med et Halm- eller Tangtag, der anbringes i en Krog af Marken. Disse Tobakshuse giver Landskabet om ikke en smuk, saa dog en ejendommelig Karakter; de minder nærmest om et eller andet Naturfolks primitive Boliger.

I December Maaned tages Tobakken ind, tørres yderligere paa Loftet og presses endelig i en „Pakkeblok", hvorved den samles i større firkantede Blokke. Allerede i November Maaned kommer Opkøberne fra vore større Tobaksfabrikker, men Leveringen af det solgte sker efter Sagens Natur først langt senere hen paa Foraaret.

Prisen paa dansk Tobak er gennemsnitlig 17—18 Øre pr. Pd., men kan gaa helt ned til 10 Øre. Gennemgaaende er Udbyttet ca. 1300 Pd. Tobak pr. Td., saaledes at hele Danmarks Tobaksavl kan anslaas til $^1/_4$ Million Pd. til en Værdi af ca. 50,000 Kr.

Nogen lukrativ Avl er Tobakken ikke; Husmanden bruger paa 4 Skpr. Land, som er det sædvanlige Areal, ialt ca. 200 Timer til Udplantning, Indhøstning, Syning osv. og faar til Gengæld Halvdelen af Høsten, nemlig 300 Pd. a 18 Øre eller ca. 25 Øre pr. anvendt Time.

Surrogat for Tobak.

I „Randers Arbejderblad" finder vi følgende Oplysninger, der ikke er uden Interesse for Tobaksarbejdere.

Savspaaner, gennemtrængt med Pebersauce, nydes, i Stedet for Tobak, af Alaskas Indianere. „Nydelsen" ødelægger Øjnene og frembringer Saar paa Læberne.

Det er paa mange Steder brugeligt, at Landmændene ryger Tomat- og Kartoffelblade. Overdreven Brug heraf fremkalder en stærk Bedøvelse, Hovedpine og Afkræftelse. Dog skal en maadeholden Nydelse være ret uskadelig. Rabarber-, Salvie- og Roeblade bruges af Bønderne i England, og det er vistnok de uskadeligste af alle Erstatningsmidler for Tobak.

En Afart af den indiske Hamp, „Ganjah", bliver overalt og af alle røget paa Jamaika. Et Menneske, der ikke er vant til „Ganjah"en, mister ved Brugen deraf enhver Evne til at bedømme Tid, Rum og Lyd. Fem Minuter forekommer ham at være flere Dage, en lille Finger antager han for en Ledstolpe, og et Barns Tiltale lyder for ham, som om man saluterede for Kejseren af Brasilien. Fortsat stærk Brug medfører ofte, at vedkommende Ryger bliver Idiot eller forsøger Selvmord.

Af det besværlige Ukrudt Følfod anvender man i enkelte afsidesliggende Egne i England Bladene til en „Tobak", der skal være god mod Forkølelse og Aandenød. Bladene bliver tørrede og pulveriserede.

I Sverige ryges i store Mængder en Plante, som man kalder „Bjergtobak" ,fordi den vokser i Bjergegnene. Den bliver ogsaa pulveriseret, men er meget skadelig og fremkalder legemlig og aandelig Svækkelse.

Æren skal renses.

Forretningsføreren har for nylig offentliggjort Navnene paa de agtværdige Medlemmer af Samfundet, der optræder som Hjælpere for Hr. Krogh paa Tobaksfabriken i Viborg.

De „Kristelige"s Organ, „Vort Folk", der rimeligvis er velunderrettet om Strejkebrydernes Anliggender, meddeler, at de nævnte brave Samfundsmedlemmer agter at sagsøge Forretningsføreren. Antagelig er det for at faa renset Æren, der er bleven angrebet.

En Strejke i København.

Paa Wulffs Fabrik, Holbergsgade 18, er Arbejdet standset fra Lørdag den 12. Juli, paa Grund af Uoverensstemmelse om Betalingen for Stykdæks.

Stiftelsesfest.

Afdelingen i Svendborg fejrede Lørdag den 29. Juni sin 20-aarige Stiftelsesfest. Festen afholdtes i Arbejdernes Forsamlingsbygning, hvis Sal i den Anledning var smukt pyntet med Guirlander, ligesom Afdelingens røde Silkefane vajede over dens Deltagere.

Kl. $7^1/_2$ samledes omtrent samtlige Medlemmer med Damer til Fællesspisning. Her bød Festudvalgets Formand, J. F. Knudsen, velkommen og paapegede i sin Tale Fordelene, Medlemmerne havde opnaaet i de svundne 20 Aar. Derefter holdt Formanden, F. Nicolaisen, Talen for Organisationen og skildrede i store Træk dennes Virksomhed og Udvikling i Aarenes Løb og fastslog, under Tilslutning, at Afdelingen altid havde støttet og ansaa det for en Pligt at støtte Arbejderpartiet baade kooperativt og politisk; sluttelig motiverede han et Leve for to tilstedeværende Medlemmer, der havde været med til at stifte Organisationen, d'Hrr. J. P. Jensen og V. Hansen samt bragte dem en Tak.

Endnu blev der holdt Taler for Damerne, for Formanden, Forbundet o. fl., hvorefter Bordet hævedes.

Fra Odense Afdeling indløb en telegrafisk Lykønskning i Festens Anledning, hvilken modtoges med Tak.

Derefter ryddedes Salen, og Deltagerne fik sig en livlig Svingom. Først sent skiltes man med Indtrykket af at have tilbragt en smuk og minderig Fest sammen.

F—n.

Det indskærpes, at Arbejdssøgende i Faaborg først maa henvende sig til *Afdelingen i Svendborg*, forinden de modtager Arbejde.

Med koll. Hilsen

for Svendborg Afd.

P. Nicolaisen.

Fra Kunstens Verden.

Sofie Amalie Moth af *Carl Ewald.*

Som andet Bind af den planlagte Række historiske Romaner under Fællestitlen „*Danske Dronninger uden Krone*" foreligger nu Skildringen af Christian den Femtes Elskerinde Sofie Amalie Moth.

Det er ligesom den foregaaende en anselig Bog i et livligt, fængslende Sprog, men uden Forsøg paa at gengive Tidskoloriten.

Sofie Amalie Moth, der i Folkemunde ofte er gjort til en usympatetisk Kvinde, vækker i Ewalds Fremstilling megen Sympati, hvorimod den fortrinlige Skildring af hendes gridske Moder, der vistnok har været et ret typisk Eksemplar, vækker udelt Afsky.

Det er en meget fornøjelig Bog, men en Bog, der selvfølgelig ogsaa vækker alvorlige Tanker, navnlig om de endnu bestaaende adelige Besiddelser.

* * *

Guy de Maupassant.

Fh. A. Christiansens Forlag fortsætter Udgivelsen af Maupassants samlede Værker i en fortrinlig Oversættelse af *Loulou Lassen.*

Af de sidst udkomne Bind kan fremhæves: „*Vort Hjerte*", der er en af Forfatterens mesterlige Kærlighedsskildringer. En Fortælling om vort Hjertes forunderlige Svingninger og Anfægtelser, om Kærlighe den som den store Hersker, Undertrykker og Befrier

Videre foreligger to Bind mindre Fortællinger, indeholdende en Række af de fortrinlige Smaating, man hist og her har stødt paa. Navnlig findes der mellem disse adskillige, der ved deres fine Ironi virker udmærket. —g.

* * *

Den danske Sangbog.

En ny Samling Sange under denne Titel, udgivet af N. K. Madsen-Stensgaard, fortjener Opmærksomhed, fordi den sammen med Sangene bringer smaa Biografier samt Billeder af Forfatter og Komponist.

Denne Idé er meget tiltalende, thi Erindringen om, hvem der har skrevet Tekst og Melodi fæstnes paa denne Maade.

* * *

Folkeoplysning.

Hagerups Forlags nye illustrerede Konversations-Leksikon skrider jævnt fremad. 9. og 10. Hefte foreligger og viser Værkets gode Egenskaber.

Af Illustrationerne i disse Hefter bemærker man med Fornøjelse en Række Billeder, illustrerende et Bageri, der alle er hentede fra Arbejdernes Fællesbageri i København.

HUSK!

Enhver, der møder for at paabegynde Arbejde, skal medbringe Erklæring fra Foreningens Kontor.

Nyt Arbejde skal anmeldes hos Formanden og Pris godkendes af ham eller Bestyrelsen.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: P. J. Wejhrauch, Vesterbro 25.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35 [1].
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 B, 2.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: Fr. Jakobsen, Nørre Allé.
Esbjerg: V. Hansen, Svendehjemmet, Borgergade, mellem 6—7 Aften.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —

Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

Telf. V. 307 x. (ved **Th. Petersen.**) *Telf. V. 307 x.*

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 15 | 1. August 1907 | 3. Aargang

Arbejdsløshedsforsikring.

IV.

Det Held, som havde fulgt Forsøgene i Belgien, og den stærke Udvikling, som havde fundet Sted med Hensyn til den af Fagforeningerne organiserede Arbejdsløshedsforsikring, bevirkede en stærk Strømkæntring i den offentlige Mening til Gunst for Gentersystemet. En Undtagelse herfra danner dog Tyskland, hvor Arbejderforsikringen hidtil næsten udelukkende har været baseret paa Tvang, som har bragt enten hele Arbejderstanden eller store afsluttede Dele af samme ind under Forsikringen i dens forskellige Forgreninger. Det er derfor forstaaeligt, at man i dette Land, hvor kun et Mindretal af Arbejderne er organiserede, ikke vil antage en Løsning af Arbejdsløshedsforsikringsspørgsmaalet, som bygger paa frivillig Tilslutning og som — i alle Tilfælde i Begyndelsen — vilde bevirke, at store Dele af Arbejderstanden kom til at staa udenfor. Man vil ikke give Afkald paa det stolte Slutningsmaal, som den tyske Sociallovgivning har sat sig: ved Tvangsforsikring at beskytte hele Arbejderstanden mod alle de Farer, der truer dens økonomiske Eksistens.

Dertil kommer, at man fra konservativ Side nærer Frygt for en Ordning, i Følge hvilken det bliver de socialdemokratiske Fagforeninger, der fører Forsikringen ud i Livet. Der gøres gældende, at trods alle Kauteler vil dette betyde en Tvang til Indtræden i Fagforeningerne, om ikke *de jure,* saa *de facto,* og at de nævnte Foreninger er Kamporganisationer, for hvilke Arbejdsløshedsforsikringen hovedsagelig er et Middel til at fæstne og højne Lønniveauet.

Medens saaledes Stemningen i Tyskland er overvejende for at anvende Tvang ogsaa paa Arbejdsløshedsforsikringen, er Meningerne stærkt delte med Hensyn til Organisationsspørgsmaalet. Antallet af her foreslaaede Løsninger er legio. Holder man sig til de Hovedgrupper, hvori Forslagene falder, er der som Bærere af Forsikringen bl. a. foreslaaet Arbejdsanvisningsbureauerne (hvis Indførelse skulde gøres obligatorisk), faglige Arbejdsgiver- eller Fagforeninger, Sygekasserne, Invaliditetskasserne, ligesom den kommunale Arbejdsløshedsforsikring, trods det Misheld, der har fulgt den i Schweiz, endnu har sine svorne Tilhængere. Flere af disse Forslag har betydelig Interesse, saaledes Freunds, der vil knytte Forsikringen til obligatoriske, fagligt afgrænsede Arbejdsanvisningsbureauer, hvor al Efterspørgsel efter og Udbud af Arbejde skulde samles, hvorved Bureauerne bedre end nogen vilde blive i Stand til at bedømme, om Arbejdsløsheden var uforskyldt. Naturligvis maatte der saa til Bureauerne knyttes det til Gennemførelsen af Opgaven nødvendige administrative Apparat. Opmærksomhed fortjener ogsaa Zachers Forslag, som gaar ud paa, at Arbejdsløsheden for en Del ligesom Ulykkestilfælde maa betragtes som en Faget iboende Risiko, hvorfor det bør paalægges de organiserede faglige Arbejdsgiverforbund som Pligt indenfor den givne Begrænsning at forsikre deres Arbejdere. Alt i alt bærer disse Forslag Vidnesbyrd om, hvor ihærdigt der i Tyskland arbejdes med denne Sag, rigtignok paa et Grundlag, der er væsentlig forskelligt fra det, hvorpaa vi vil bygge Forsikringen op i Danmark.

Som Lande, hvor Udviklingen gaar i Retning af Gentersystemets Hovedprincip, at det Offentlige bør støtte Sagen ved Tilskud til de Organisationer, der frivilligt har taget Sagen op, kan nævnes Frankrig, Danmark og Norge. I Frankrig, hvor Arbejdsløshedsforsikringen kun i ringe Omfang er taget op af Fagforeningerne, har flere Kommuner, foruden de tidligere nævnte ogsaa Lyon og Reims, ydet Tilskud til faglige Arbejdsløshedskasser. Men der er ogsaa Stemning for, at Staten skal træde til. Saaledes har det øverste Arbejdsraad udtalt sig baade for kommunal Hjælp og for Statsbidrag til denne Sag, og paa Finansloven af 22. April 1905 blev der til Fremme af Arbejdsløshedsforsikringen bevilget en Kredit paa

100,000 Frcs., der først og fremmest er bestemt for de Arbejdsløshedskasser, der virker for større Distrikter eller for hele Landet, men som dog ogsaa i anden Række kan komme de lokale Kasser, til hvilke Kommunerne yder Støtte, til Gode. Statstilskudene skal gives til Kasser, der omfatter Medlemmer af samme eller beslægtede Erhverv; kun i Byer med under 20,000 Indbyggere kan der gøres Afvigelser herfra.

Ogsaa i de skandinaviske Lande Danmark og Norge, har Stemningen været gunstig for at prøve sig frem efter Princippet offentlig Hjælp til Selvhjælp. Den danske Rigsdag har allerede i en Aarrække beskæftiget sig med Spørgsmaalet om, hvad der fra det Offentliges Side kan gøres til Bedste for Arbejdsløshedsforsikringen. Saaledes indbragte det socialdemokratiske Parti fra Midten af Halvfemserne, Højre i $19^{02}/_{03}$ og de følgende Samlinger Forslag i Folketinget om Statstilskud til Arbejdsløshedskasser. Hovedforskellen mellem de to Grupper af Forslag ligger navnlig deri, at medens Socialdemokraterne vilde gøre Fagforbundene selv til Bærere af Forsikringen, hvorved denne ikke vilde komme de udenfor Forbundene staaende Arbejdere til Gode, vilde Højre danne af Fagforbundene uafhængige faglige Kasser, der skulde staa aabne for saavel organiserede som uorganiserede Arbejdere. Regeringen havde holdt sig noget tilbage i denne Sag, men gav sit Samtykke til, at den Kommission, som under 27. Marts 1903 var nedsat for at undersøge Spørgsmaalet om en almindelig Invaliditets- og Alderdomsforsikring, skulde have sin Kompetence udvidet ogsaa til Arbejdsløshedsforsikringen. Som bekendt forelaa der i Begyndelsen af 1906 fra Kommissionens Side et Forslag til Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser i Forbindelse med et tilvejebragt historisk og statistisk Materiale. Kommissionens Forslag er i uforandret Skikkelse af Regeringen forelagt Folketinget ved Begyndelsen af Samlingen $19^{06}/_{07}$.

I Norge blev der i Juni 1904 nedsat en Kommission for at undersøge Spørgsmaalet om det Offentliges Forhold til Arbejdsløshedsforsikringen. I December 1905 havde Kommissionen fuldendt sine Arbejder og kunde fremlægge Forslag til Lov om Stats- og Kommunebidrag til norske Arbejdsløshedskasser. Med stor Energi tog Lovgivningsmagten sig af Sagen, og allerede i 1906 udkom der en Lov, som i Hovedprinciperne var bygget paa Kommissionens Forslag, dog med en Del betydningsfulde Forandringer.

Det danske Lovforslag og den norske Lov bygger i væsentlige Punkter paa samme Grundlag, om de end ved Siden heraf har ret store Forskelligheder, og det kan derfor formentlig være nyttigt, til Bedømmelse af det første, at sammenholde deres Bestemmelser paa de vigtigste Punkter. Begge har optaget Hovedtanken i Gentersystemet, at det Offentlige skal fremme Arbejdsløshedsforsikringen ved Støtte til de bestaaende Selvhjælpsorganisationer. Men en stor Fordel er det, at vi herhjemme kan bygge Arbejdsløshedsforsikringen paa et bredere Grundlag end det, som tilbyder sig i Belgien, idet Fagforeningerne i sidstnævnte Land er lokale, medens de hos os er hele Landet omfattende Fagforbund. At disse sidste Organisationer som Forsikringens Bærere frembyder store Fordele i Sammenligning med de lokale Kasser, er en Selvfølge. Thi dels har Kasserne bedre Midler til at gennemføre en Udligning mellem Arbejdsløsheden i Landets enkelte Dele, dels og navnlig kan Arbejderne i et Fag, der har tegnet Arbejdsløshedsforsikring paa ét Sted i Landet, bosætte sig paa hvilket som helst andet Sted indenfor dets Grænser, uden at de behøver at træde ud af den Arbejdsløshedskasse, hvortil de hører.

Paa et andet betydningsfuldt Punkt staar baade det danske Forslag og den norske Lov i Modsætning til Gentersystemet. Efter dette søgte man at gøre Ret mod de uorganiserede Arbejdere ved at indrette en Spareorganisation for dem. I Danmark og Norge vil man derimod stille de uorganiserede Arbejdere lige med de organiserede ved at give dem Ret til at indtræde i de faglige Arbejdsløshedskasser og dermed give dem Adgang til de samme økonomiske Fordele som Fagforbundenes egne Medlemmer.

Den norske Lov gaar ud fra, at de faglige Arbejdsløshedskasser, der selvfølgelig skal have deres helt selvstændige Formue og Regnskabsvæsen, dog direkte skal ledes af Fagforbundenes Bestyrelser, og der er derfor truffet forskellige Bestemmelser, der har til Hensigt at regulere Forholdet mellem Kasserne og Arbejderne udenfor Organisationen. Saaledes er det fastsat, at de uorganiserede Arbejdere ikke har Ret til at være med i Afgørelserne angaaende Kassens Love eller til at deltage i Kassens Ledelse, med mindre Foreningen fatter Beslutning herom, ligesom der for disse Forsikrede kan fastsættes visse bestemte Tillæg (fra 10 til 15 pCt.) til de almindelige Præmier som Vederlag for, at Fagforeningerne forestaar Kassernes Bestyrelse. I det danske Lovforslags Motiver er det derimod forudsat, at Arbejdsløshedskasserne vil blive udskilte fra enhver Forbindelse med Fagforeningerne.

Arbejdstiden

i Nord-Amerikas forenede Stater.

Mulighederne for at indføre en lovbefalet Maksimal-Arbejdstid i de Forenede Stater er ret begrændsede, fordi Forfatningen hjemler voksne Arbejdere, der er i Besiddelse af amerikansk Statsborgerret fuld Frihed til at indgaa Kontrakter, ogsaa angaaende Arbejdstiden. Af disse Grunde er det almindeligvis kun for Børns, Mindreaariges og Kvinders Vedkommende, at Loven om Arbejdstiden sætter Grændser.

I særlige sundhedsfarlige Erhverv omfatter Loven om Arbejdstid dog ogsaa voksne mandlige Arbejdere.

I atten amerikanske Stater bestaar der Lovbestemmelser, der fastsætter en Maksimalarbejdstid for **alle dag**-lønnede Arbejdere, men disse Bestemmelser kommer dog ikke Arbejderne til Gode i den Udstrækning, som de skulde, fordi Loven tillader Overarbejde uindskrænket, og i Praksis er Loven værdiløs, da

Domstolene næsten altid — i Stridigheder mellem Arbejder og Arbejdskøber — fortolker Loven i Arbejdernes Disfavør.

Ni Stater har en Maksimalarbejdsdag paa otte Timer, en Stat har en Maksimal-Arbejdsuge paa 55 Timer, medens 8 Stater har 10 Timers Dagen som lovbefalet.

„Correspondenzblatt der Generalkommission der Gewerkschaften Deutschlands" anfører som Eksempel paa disse Bestemmelsers Vaghed en Paragraf i Pensylvaniens „Lov om Arbejdstid". I denne hedder det bl. a.: „Arbejdstiden er otte Timer — hvis der ikke bestaar Kontrakt eller anden gensidig bindende Overenskomst." Ligesaa betydningsløs er Loven om Arbejdstiden i Tekstilindustrien. I Maryland og Syd Carolina er Maksimal-Arbejdsdagen sat til 10 Timer og i Georgia endogsaa 11 Timer; endvidere er Overarbejde tilladt i den Udstrækning, som man maatte finde nødvendig.

Saaledes vil man kunne paapege i en Uendelighed, hvordan alle disse Love — paa enkelte nær — rummer Undtagelsesbestemmelser, der gør Loven illusorisk.

Mest betydningsfuld er Lovbestemmelserne for Jærnbane- og Sporvejsfunktionærer, der bl. a. fastsætter bestemte Hviletider efter en nærmere opgivet Tjenestetid.

Selv om man kan sige, at Lovforandringer af en saadan Natur som ovenfor omtalte, ingen — eller ringe — Betydning har, er det dog et Fremskridt, at man i det hele taget lovgiver om Arbejdstid.

Er først Princippet anerkendt, vil man senere med Held kunne arbejde videre ad de allerede brudte Baner, og Resultatet vil sikkert vise sig i Form af ganske anderledes faste og utvetydige Lovbestemmelser.

En „kristelig" Kasserer.

I det „kristelige" Forbunds Blad „Vort Folk" findes en Artikel om en „ligegyldig Kasserer", der viser hvor uheldig Virksomheden er i dette Forbund, og hvor ringe Mening der er i at være Medlemmer af dette Misfoster af et Fagforbund.

Om Kassereren skrives den 14. Juli 1907:

„Han blev valgt dertil ved Lokalforeningens Oprettelse i Oktober 1905, men han har endnu intet Regnskab fremlagt. Det er flere Gange blevet ham afkrævet, og han har hver Gang lovet at faa det færdigt inden næste Møde, men stadig intet. Siden i November 1906 har han heller ikke opkrævet Kontingent, skøndt det flere Gange er paalagt ham (og han har ogsaa lovet at efterkomme det) at gaa rundt og opkræve Kontingentet hos Medlemmerne. Undertegnede har endogsaa gaaet til ham for at ville betale sit Kontingent, men Hr. P. S. nægtede at modtage det før han selv kom efter det!

Hvad er der at gøre ved en saadan Kasserer, der jo skader Foreningen umaadelig meget? Bliver det ved i den Gænge, er Foreningen sikkert dødsdømt, og Skylden er først og fremmet Kassererens, dernæst Formandens, og saa de øvrige Bestyrelsesmedlemmers, der burde tage Ben i Næsen mod Kassereren."

Bladet skriver, at det er en trist Historie at servere offentlig *og det er ogsaa „alvorlig blevet prøvet at undgaa dens Fortælling."*

Vi indrømmer, at det er en trist Historie, navnlig for de „Hellige". De plejer at være rappe til at dømme andre Medmennesker og til at servere offentlig Historier, om hvis Rigtighed de næppe har søgt grundig Oplysning. I dette Tilfælde har de imidlertid søgt at dække over Kassereren, der i henved to Aar intet Regnskab har aflagt.

I seks Uger har Bladet holdt Artiklen tilbage, men da det ikke hjalp, maatte den frem og den uheldige Tillidsmand have sin Røffel.

Det er en nydelig Administration, her afsløres. Forhold, der maa kunne betage Folk Lysten til at bringe sig selv i Selskab med de saakaldte „kristelige Forbundsmænd".

Strejken hos Vulf.

Den i forrige Numer anmeldte Strejke hos Firmaet P. Vulf, foranlediget ved Uoverensstemmelse om Betaling for Stykdæks, fortsættes endnu, men der føres i disse Dage Forhandlinger, og der er Udsigt til en Afslutning af Strejken i Løbet af ganske faa Dage.

Censuren i Bladet.

I Referatet fra Fagmødet i Skelskør den 23. Juni stod følgende:

„Flere Talere havde nu Ordet og udtalte sig for en mere skarp Censur ved Fagbladet."

Vi skrev i den Anledning nogle Bemærkninger om den Censur, der taltes om uden at være anvendt, og bad Talerne fra Mødet give lidt tydeligere Besked herom. Vi har givet Talerne en Maaneds Betænkningstid for at de kunde finde Beviserne, der svarede til de raske Ord, *men endnu har de ikke meldt sig.* Skulde det være, fordi deres Tale var grebet ud af Luften? Vi er tilbøjelige til at tro det. Eller passer Referatet ikke? *Red.*

Møder.

Fællesmøde for de københavnske Afdelingers Bestyrelser og Forretningsudvalget den 27. Juli 1907.

Meddelelser angaaende Strejken hos Vulf forelaa. Firmaet har tilbudt at ophøre med Anvendelsen af Stykblad og at indføre Fuldblad. Det vedtoges at anbefale Arbejderne Modtagelse af dette Tilbud og med Hensyn til Kravet om Tobakkens Tilbringning paa Plads at frafalde dette for den Tid, der arbejdes paa den gamle Fabrik.

To Understøttelsessager afgjordes.

Forretningsudvalgets Møde den 27. Juli 1907.

1. Cigarsorterernes Fagforenings Bestyrelse har anmodet om af Forbundet at faa valgt en Delegeret til Kongressen i Kristiania. Det er først nu oplyst, at Medlemsantallet berettiger til 3 Delegerede, og da Cigarsortererne ligesom Cigararbejderne mangler Kendskab til Forholdene i Faget i Norge og ligeledes savner enhver Forbindelse, er den nævnte Repræsentation meget ønskelig.

Det vedtoges enstemmigt at anbefale Forslaget til Hovedbestyrelsen og at foreslaa Stauning valgt som Delegeret.

2. Foranlediget ved Klage over nogle Medlemmer, der formentes at have givet Fabrikanten Meddelelser fra Generalforsamlinger, vedtoges det, at Forretningsføreren behandler denne Sag i Almindelighed i Fagbladet.

3. Da der synes at foreligge nye Udslag af Forfølgelse mod Fagforeningsmedlemmer i Nykøbing M., vedtoges det, at Forretningsføreren besøger Afdelingen og handler, som Forholdene byder det.

4. Sanktion gaves Afdelingen i Aalborg for Anvendelse af 100 Kr. ved Stiftelsesfesten.

5. Afd. i Fredericia fik Sanktion til at anvende 25 Kr. til Arbejdernes Festplads „Hyby Lund".

6. A. Christiansen gav Meddelelse om Udvalgets Arbejde paa en Mønstervedtægt for Arbejdsløshedskasserne. Det vedtoges at indkalde Hovedbestyrelsen og de københavnske Afdelingers Bestyrelser til Fællesmøde, naar Sagen foreligger afsluttet.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Østerg. 25 Sdbg.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35 ¹.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Løvegade 27.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: Aksel Petersen, Søren Møllersgade 8.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Folkelig Ligbrændingsforening,
Møllegade 10, København N,
Telefon 16,101 x.

KONTORTID: Mandag og Fredag Kl. 7—9 Aften og Søndag Kl. 9—11 Formd.

Gunstige Forsikringsvilkaar. Særlig billig Medlemsklasse for Begravelseskassemedlemmer.

Borgerlig eller religiøs Sørgehøjtid efter hver enkelts Ønske.

Enhver Mand og Kvinde over 18 Aar kan optages.

Københavns Raatobakslager,
De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.
Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.
Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —
Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.
Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,
Peder Hvidtfeldtstræde 11.
Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.
Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.
Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 16 | 15. August 1907 | 3. Aargang

Kongres i Belgien.

Kongressen aabnedes den 19. Maj, Kl. 11,15 Form., under Fr. de Paiers Forsæde.

Sekretæren oplæser en Skrivelse fra det „socialistiske Tobaksarbejderforbund“ i Leuven, i hvilken det anmoder om at faa Tilladelse til at deltage i Kongressen. Tilladelsen kan paa dette Tidspunkt ikke gives, Sagen skal senere drøftes.

Tilstede er, som det oplyses nu, 25 Delegerede, som repræsenterer 15 Afdelinger.

Sekretæren oplæser Regnskabet, og Afdelingerne Gent og Turnhout, som kontrollerer Regnskabet, afgiver Erklæring om, at alt er i Orden. Regnskabet godkendes derefter.

Derefter aflægger Sekretæren Beretning om det siden sidste Kongres forløbne Afsnit af Federationens Historie, det oplyses, at der i den forløbne Tid er oprettet 3 nye Afdelinger, og at Medlemsantallet er steget fra 1900 til 2600.

Herefter afgiver Dirigenten Rapport om en Strejke i Gheelen, hvor Kvinderne vandt en afgørende Sejr. Der besluttes i den Anledning at begynde en virksom Agitation iblandt Kvinderne i nævnte Distrikt for at vinde dem for Organisationen.

Derefter gaar man over til Dagsordenens vigtigste Punkt: Indførelse af et Fagmærke.

Det internationale Fonds Sekretær, Henri Jugters, er her Indleder, hans Foredrag er ikke refereret, der siges kun, at han gør Rede for Fagmærkets Nytte i store Træk, han anbefaler Indførelse af et Fagmærke.

Den paafølgende Diskussion drejer sig udelukkende om, hvorvidt man bør nøjes med et almindeligt Mærke for alle Cigarer, som er fabrikeret af Forbundsmedlemmer, eller om man bør indføre forskellige Mærker for Haandform eller Frihaandsarbejde.

Det vedtoges at nedsætte et Udvalg til Drøftelse Sagen, og at Bestyrelsen skal danne Udvalget.

Derefter behandles en Del Strejkespørgsmaal, og besluttes det indtil videre at opkræve et Ekstrakontingent af 15 Øre pr. Uge og derefter se, om dette kan blive tilstrækkeligt til at støtte samtlige Strejkende.

Mandag den 20. Maj.

Mødet aabnes Kl. 9, og Afdelingernes forskellige Sekretærer meddeler, at de har kontrolleret Rejseunderstøttelseskassens Protokoller og fundet alt i Orden.

Jugters anmoder til Forretningsordenen om at oplæse en Skrivelse fra Amerika. Det tillades.

Han oplæser derefter, at de belgiske Cigararbejdere i Boston har dannet en Klub med det Formaal at indsamle 25 Cts. af hvert Medlem pr. Uge og at anvende disse Penge udelukkende til Understøttelse af Strejker i Belgien.

Kongressen beslutter at sende en Tak til deres Landsmænd i Boston og udtaler, at det var ønskeligt, at alle de Kolleger, som udvandrer til Amerika, vilde handle som Bostons Belgiere.

Derefter meddeles, at en Kollega i Turnhout har forfattet en Brochure, som skildrer Tilstandene i Faget over hele Landet, og man ønsker, at denne Brochure i Særtryk udgives og omdeles til alle Tobaksarbejdere. Forslaget vedtages.

En Del rent interne Sager, saasom Strejkespørgsmaal, Begravelseshjælp m. m., drøftes og ordnes.

Punkt 9 er den internationale Kongres i Stuttgart.

Da Sekretæren, H. Jugters, er en af Fondets Tillidsmænd og altsaa skal deltage i Kongressen, besluttes det at vælge 2 Delegerede foruden Jugters, valgt bliver Jos. Denis og de Paier.

Til den socialistiske Kongres vælges Jos. Denis som Delegeret.

Derefter drøftes et Forslag fra Bryssel, gaaende ud paa at ansætte Forbundets Sekretær fast. Antwerpen støtter Forslaget. Det vedtoges at undersøge, hvor meget den gamle Ordning har kostet, og hvor meget den ny Ordning muligvis kan koste mere, og

naar man er kommet til et Resultat, da at lade foretage Afstemning over Forslaget i de forskellige Afdelinger.

Det bemærkes, at „Sekretæren" er det samme som Forretningsfører her i Landet. I Belgien har man indført det engelske System, hvorefter Sekretæren er fast ansat og lønnet, Formanden er derimod ulønnet og selvfølgelig ikke fast ansat.

Punkt 12. Enkelte Byer, som er særlig uheldigt stillet, fordrer Understøttelse til Agitationen. Fordringen tiltrædes af Kongressen.

Punkt 13. Bladet. Jugters forespørger, om det ikke er muligt at lade Bladet udgaa hver 14. Dag og hellere stryge den franske Udgave eller dog indskrænke den til det mindst mulige Stof, som saa kunde optages i det flamske Blad.

Herimod protesterer de fransktalende, og det vedtoges foreløbig at lade alt blive ved det gamle.

Til Forbundets Sæde genvalgtes Bryssel, og til Sekretær valgtes Jos. Denis, til Formand Prins og til Kasserer J. van Marlen.

Til Slut diskuteres et vigtigt Spørgsmaal, uden at der tages nogen Beslutning i Sagen. Spørgsmaalet er det brændende, om den Pligt, enhver Kollega har, naar han søger Arbejde, først at henvende sig til Afdelingens Kasserer og høre, om der er Arbejde eller ikke. Alle er enige om, at det er absolut nødvendigt, og Kongressen udtaler da ogsaa Ønsket om, at enhver først henvender sig til Kollegerne, førend de hører om Arbejde. Særlig fordømmer Kongressen den Skik at forespørge pr. Brev om Arbejde, da ikke faa af Kollegerne i Brevene anvender et saa underdanigt Sprog, at man maa betegne Henvendelsen som en Nedværdigelse.

Hermed slutter Kongressen.

Anmærkning! Kollegerne overalt kan af det sidste Punkt se, at dette Spørgsmaal beskæftiger flere end os alene, og overfor de idelige Raab om Slettelse af denne Bestemmelse mener jeg, det er berettiget at henvise til andre Lande, overalt hvor en lignende Bestemmelse som vor ikke haves, der vil man inden ret længe faa den, den er absolut nødvendig.

F. Møller.

En Mønstervedtægt

for anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Ved den Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser, der blev vedtaget i sidste Rigsdagssamling, og som traadte i Kraft den 1. August d. A. er der givet Arbejdsløshedskasser Lejlighed til at erholde Tilskud af Staten i Lighed med, hvad der længe har været Tilfældet for Sygekassernes Vedkommende.

Skøndt Loven ikke, som det havde været ønskeligt, tillader, at Tilskudet ydes direkte til Fagforbundene, til hvilke Kasserne ere knyttede, men kræver, at disse skal være selvstændige, med egen Ledelse o. s. v., saa var det dog klart ved Gennemlæsningen af Loven, at man med lidt god Vilje nok kunde fortolke den, saa at den blev brugelig ogsaa for vort Vedkommende.

For at faa hele Sagen ind i et rigtigt Spor tog „De samvirkende Fagforbund" denne i sin Haand, og paa Generalforsamlingen i „D. s. F.", der afholdtes i Maj Maaned, vedtoges det at nedsætte et Udvalg bestaaende af Formanden for „De samv. Fagforb.", Martin Olsen og Formanden for „Socialdemokr. Forb.", P. Knudsen samt Repræsentanter for 16 nærmere betegnede Forbund. For Tobaksarbejderforbundets Vedkommende valgtes Undertegnede.

Dette Udvalg fik til Opgave at udarbejde en Mønstervedtægt, det vil sige en Vedtægt, der var saaledes affattet, at Kasser, der vedtog Vedtægter, som holdt sig indenfor den af Mønstervedtægten givne Ramme, kunde vente at erholde Anerkendelse.

I en Række Møder blev Sagen meget indgaaende drøftet i Udvalget, og efter mange Forhandlinger med Arbejdsløshedsinspektøren samt Indenrigsministeren og dennes Repræsentanter er der nu udarbejdet en Vedtægt, som Indenrigsministeren har godkendt.

Det er lykkedes Udvalget at faa Ministeren meget langt ud i Retning af Lovens Fortolkning, og Arbejdsløshedsinspektøren har godkendt en Række Betragtninger om Kassernes Administration, Kontingentindbetaling o. s. v., som gør, at jeg vil anse det for tilraadeligt, at vort Forbund beslutter at søge Anerkendelse.

Da Forholdet i sig selv er ret indviklet og ukendt for de fleste anser jeg det ikke for rigtigt i dette Øjeblik at komme nærmere ind paa Sagen, saa meget mere som Arbejdet først er afsluttet nu, og der saaledes ikke har været tilstrækkelig Tid til at udarbejde en mere indgaaende Omtale af Vedtægtens Bestemmelser.

Jeg vil derimod med det første foreslaa Forretningsudvalget at lade Mønstervedtægten trykke i saa mange Eksemplarer som Fagbladet, og knytte Bemærkninger og Forklaring til de enkelte Bestemmelser. Vedtages dette Forslag, vil den antagelig kunne medfølge som Tillæg til næste Nr. af Fagbladet.

Jeg skal blot til Slut nævne, at man for at kunne gaa ind i en anerkendt Kasse med alle sine Medlemmer, ogsaa dem over 60 Aar, maa søge Anerkendelse forinden 1. Februar 1908. Det vil altsaa være nødvendigt, hvis man *vil* have noget med Sagen at gøre, at afholde Kongres førend dette Tidspunkt.

Alfr. Christiansen.

Censuren i Bladet.

En kedelig Trykfejl var indløbet i sidste Numer i vor Notits under ovenstaaende Overskrift. Citatet fra Fagmødereferatet skulde være saaledes:

„Flere Talere havde nu Ordet og udtalte sig for en **mindre** skarp Censur ved Fagbladet."

Trykkeriet havde gjort „mindre" til „mere", hvad der forstyrrede Meningen i Notitsen, men vi antager, at Læserne har forstaaaet, at det var en Trykfejl.

En Afdeling, der føler sig berørt af Forholdet, har i det mindste forstaaet den og har sendt os følgende:

Fra Slagelse Afdeling.

Paa Slagelse Afdelings ordinære Generalforsamling d. $^{27}/_{7}$ 07 vedtoges følgende:

I Fagbladet af 1. Juli 1907 skrives, at Bemærkningerne om Arbejdsløshedskasserne var berettigede, da det var en Redaktions-Artikel, der foranledigede Polemiken, og at Udtalelserne om indflettede Bemærkninger er en „kvik Overdrivelse".

Hr. Redaktør! tag Fagbladet af 15. Decbr. 1906 og læs Artiklen fra Slagelse Afdeling igennem, og Du vil meget snart blive overbevist om, at de Udtalelser, der faldt paa Fagmødet i Skelskør, er fuldt ud berettigede. Vor Artikel omfatter ca. én Spalte af Fagbladet, og i denne Spalte er indflettet ca. 15 Sætninger af Redaktøren, ja endog i vort Svar til Hr. M. har Du ikke fornægtet Dig; om det er gjort for at vildlede eller af anden Hensigt, véd vi ikke, men i hvert Fald véd vi, at vi skal lede længe i den danske Presse for at finde noget lignende. Denne Fremgangsmaade maa vi protestere imod, og vi finder, at her var mere Anledning til at skride ind end overfor Afdelingen i Nykøbing F., fordi den tillod sig at kritisere et Hovedbestyrelsesmedlem. Fagbladet, mener vi, er et Organ, hvor hvert Medlem eller Afdeling har Ret til at udtale sig, og det uden at faa deres Artikler sønderflængede paa en saa skaanselsløs Maade som ovenfor nævnt.

Vi tillader os at fastholde, at der er udøvet Censur overfor Afdelingen Nykøbing F. ved at nægte Artiklen om V. Hansen Optagelse; om det er Forretningsudvalget eller Redaktøren, der udøver Censur, gør intet til Sagen.

For Afdelingen i Slagelse:
P. Thomsen.

* * *

Vi skal ikke opholde os ved den Omstændighed, at Slagelse Afdeling ikke citerer vore Bemærkninger helt rigtigt. Vi skrev, at Andréns Udtalelser om Redaktions-Bemærkninger i ca. *„hveranden Linie"* var en kvik Overdrivelse, og det fastholder vi selv om Slagelse Afdeling forsøger at give vore Ord en anden Mening end de havde. Den Artikel, der er blevet „sønderflænget", som det nu kaldes, (Vilh. Christensens i Numret $^{15}/_{12}$ 1906) indeholdt ca. 450 Ord, og til Besvarelse af den brugte vi ca. 100 Ord. Den fyldte ca. 70 Linier, og deraf var ca. 15 Linier Redaktionens. Enhver kan altsaa se Overdrivelsen.

De stærke Ord, 8 Maaneder efter, at vi har været saa „skaanselsløse", forbavser os. Protesten kunde jo passende være kommet i Januar Maaned, saa havde vi dog faaet mere Respekt for den.

Imidlertid, *det man har kritiseret er ikke Censur,* Slagelse-Artiklen kom straks i Bladet, *det der kritiseres er, at vi tillader os at imødegaa en Række Bemærkninger til os i Anledning af en Artikel, for hvilken vi alene har Ansvaret.* Hvem er det saa, der vil have Censur? Slagelse Afdeling synes at være nærmere dette Krav end vi. Vi havde ikke tænkt os, at Redaktionen var pligtig at tie stille, naar dens Anskuelser angribes, men det synes at være nævnte Afdelings Ideal. At vi har givet vore Svar paa mindst mulig Plads og i mest overskuelig Form, som direkte Svar paa de enkelte Bemærkninger, forekommer os ikke at være fornærmeligt for nogen.

Nej, lad os nu blot ikke blive for højtidelige, og lad os endelig ikke være bange for at udveksle Anskuelser. Vi føler det som en Pligt at sige vor Mening en Gang imellem, og Flertallet af Medlemmerne mener sikkert, at vi handler rigtigt heri, selv om vor Mening er en anden end den, der fremsattes fra Slagelse Afdeling.

Om Artiklen fra Nykøbing F. er en Gang givet Besked, det er den eneste Artikel som er indsendt og ikke optaget, den er afgivet til Forretningsudvalget, der indledede Forhandling om den med Afdelingen. Den indeholdt intet epokegørende om Fagets Forhold, men personlige Angreb paa navngiven Mand.

Vil nogen koge Censur-Suppe paa den Pølsepind, saa er den til Tjeneste, men Suppen bliver meget tynd.

Vi glæder os fremdeles over at kunne konstatere, at Beviserne for den skarpe Censur ved Fagbladet, som flere Talere omtalte i Skelskør, fremdeles mangler, formentlig fordi vi aldrig har øvet den skarpe Censur.

Red.

Til de Rejsende.

De ærede Kolleger gøres opmærksom paa, at de iflg. § 7 i Regler for Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelse er forpligtet til at henvende sig til Kassereren før de søger Arbejde. I modsat Fald mister de deres Understøttelse. Det er ikke nok, at de kommer før Arbejdet paabegyndes. Mange mister i Aarets Løb deres Understøttelse af den Grund. Det kan jo ikke nytte dem noget, at de undskylder sig med, at de ikke kender den Paragraf, og hvad de ellers kan hitte paa for at undskylde sig. Naar vi har Bestemmelsen er det en Selvfølge, at den skal overholdes. En Uretfærdighed maa det siges at være derved, nemlig den, at der ikke er fastsat nogen Regel for, hvad der skal gøres ved dem, som ikke overholder den, fordi de har opbrugt deres Understøttelse. Mange gaar med rolig Samvittighed hen og overtræder den, blot fordi de ved, at de ikke kan rammes, da de ikke har noget at miste. Da det er urigtigt, at de Kolleger, som har deres Understøttelse, skal have den Ulejlighed at henvende sig til Kassereren, medens de, som ikke er berettiget, kan gøre som de selv lyster, har man her i Afdelingen vedtaget, at den, som overtræder denne Paragraf og ikke pekuniært kan rammes heraf, faar sit Navn offenliggjort i Fagbladet.

Husk derfor alle, *før I søger Arbejde,* at henvende Jer (skriftlig eller mundtlig) til Kassereren.

Paa Aarhus Afdelings Vegne:
N. Pedersen.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden".

Lærlinge-Forholdene hos Lønqvist.

Hos Firmaet Lønqvist, St. Kongensgade 31, har der været ført flere Forhandlinger i Anledning af, at Firmaet havde 10 Elever og Lærlinge til 27 udlærte Arbejdere. Resultatet af Forhandlingerne blev nedenstaaende Overenskomst:

„Mellem Firmaet Th. Lønqvist og Tobaksarbejderforbundet „Enigheden" er afsluttet følgende Overenskomst angaaende Lærlingeantallet hos Firmaet:

Firmaet forpligter sig til ikke at antage nye Lærlinge eller Elever før d. 10. Juli 1908; dog skal

der inden nævnte Dato føres Forhandling om Lærlingeforholdet mellem Firmaet og Tobaksarbejderforbundet „Enigheden".

Som Følge af denne Overenskomst vil Lærlingeantallet den 10. Juli 1908 være bragt ned til 6.

* * *

Lærlinge-Forholdene hos Alex. Rasmussen.

Paa Grund af, at Firmaet Alex. Rasmussen beskæftiger 30 Elever til 81 udlærte Arbejdere er der ført en Række Forhandlinger.

Firmaets første Tilbud lød paa at gaa ned til 25 Elever. Sagen henvistes til Fabrikantforeningen, der gav os Medhold i, at Elevernes Antal ikke stod i passende Forhold til de udlærte Arbejderes Antal.

Ved en Forhandling, hvori deltog Firmaets Indehaver, Hr. Skrøder, for Fabrikantforeningen d'Hrr. Jacobsen og C. Poulsen, for Forbundet F. Møller og Vilh. Nygaard, tilbød Hr. Skrøder at gaa ned til 22 Elever.

Dette Tilbud behandledes paa et Fabriksmøde d. $^{17}/_{6}$, hvor følgende Forslag vedtoges ved skriftlig Afstemning med 85 Ja, 19 Nej og 2 blanke.

„Fabriksmødet vedtager, at det af Firmaet stillede Forslag, der vil bringe Elevantallet ned til 22 til Maj 1909 for uantageligt, og tillades det det forhandlende Udvalg at afslutte paa Forslaget, der bringer Tallet ned til 20, hvis Arbejdsnedlæggelse kan undgaas. Kan dette ikke opnaas nedlægges Arbejdet paa Grundlag af det ved sidste Fabriksmøde vedtagne Forslag (Overholdelse af Skalaen)".

Ved en ny Forhandling imellem Hr. Skrøder og Nygaard enedes man om Forslaget, der bringer Elevantallet ned til 20, herved var Strejken undgaaet.

Vilh. Nygaard.

Strejken hos P. Wulff.

Som meddelt i tidligere Numre af Fagbladet har der været iværksat Strejke hos Firmaet P. Wulff, Holbergsgade 18. Anledningen til Strejken var, at de kvindelige Rullere maatte vente paa Tobak om Eftermiddagen, samt at Firmaet forlangte Dæksene stykkede. Paa et Fabriksmøde den $^{1}/_{7}$ vedtog Arbejderne at formulere deres Krav saaledes:

1) De kvindelige Arbejdere ønsker Tobakken bragt paa Plads for at undgaa den Ventetid, som hidtil ofte har strakt sig indtil 10 Minutter ad Gangen.

2) Man ønsker at faa udleveret den nødvendige Mængde Tobak om Eftermiddagen.

3) Fritagelse for Stykdæks eller et ekstra Tillæg af 50 Øre pr. M. for Form og 1 Kr. pr. M. for „Triumph" Arbejde.

Dette Forslag vedtoges enstemmig.

En Forhandling paa ovenstaaende Grundlag førte ikke til noget Resultat. Den $^{6}/_{7}$ indkaldtes til nyt Møde, her oplystes det, at Firmaet nu gav mindre Vægte Dæks end tidligere til samme Antal Cigarer tiltrods for, at Arbejderne tidligere havde faaet udleveret for lidt. Tillige oplystes, at 4 af de kvindelige Arbejdere maatte forlade Arbejdet før Arbejdstidens Ophør paa Grund af, at de manglede Tobak.

Paa Mødet vedtoges følgende Resolution:

„Fabriksmødet vedtager, at der forlanges en Erklæring af Firmaet om, at Arbejderne erholder tilstrækkelig Tobak til Cigarerne uden at stykke.

Hvis denne Erklæring ikke opnaas standses Arbejdet paa Fabriken, efter at den fugtede Tobak er oparbejdet.

Desuden blokeres Fabriken straks indtil Forholdene er ordnede.

De paa forrige Fabriksmøde vedtagne Punkter opretholdes."

Resolutionen vedtoges ved skriftlig Afstemning med 74 Ja mod 2 Nej.

Ved Forhandlinger den 8. og 9. Juli indrømmede Firmaet 50 Øre for Stykdæks til Formcigarer og „Triumph", ligeledes til Overrulning af Maskin Papir Arbejde; derimod indrømmedes intet Tillæg til Form Overrullerne.

Paa den gamle Fabrik (Fabriken skal om kort Tid flytte) vil Tobakken blive bragt paa Plads om Eftermiddagen, og naar man kommer paa den nye Fabrik vil Tobakken blive bragt paa Plads ogsaa om Morgenen.

Dette Forslag fra Firmaet forkastedes enstemmig.

Paa et Møde den 12. Juli meddelte Nygaard, at Firmaet nu vilde give 50 Øre mere for alt Stykarbejde; ogsaa dette Forslag forkastedes enstemmig.

Paa et Fællesbestyrelsesmøde den 27. Juli vedtoges følgende Resolution enstemmig:

„Fællesbestyrelsesmødet vedtager at anbefale de strejkende Arbejdere fra P. Wulff

at bemyndige det forhandlende Udvalg til at indgaa paa den i Firmaets Skrivelse af 24. ds. foreslaaede Ordning af Dæksspørgsmaalet.

Angaaende Spørgsmaalet om at faa bragt Tobakken paa Plads bemyndiges Udvalget til at frafalde Kravet om at faa Tobakken bragt paa Plads om Morgenen, saalænge der arbejdes paa den gamle Fabrik".

Paa et Møde den 29. Juli vedtoges ovenstaaende Resolution af de Strejkende med 74 Stemmer mod 24.

Efter en paa ovenstaaende Grundlag ført Forhandling endte Strejken med følgende Overenskomst:

„For Stykning af Stykbladsdæks betales fremtidig et Tillæg af 50 Øre pr. Mille, for Triumpharbejdets Vedkommende dog 1 Kr. pr. Mille.

De kvindelige Cigararbejdere faar, naar Virksomheden flyttes til den nye Fabriksbygning, Tobak leveret paa Pladserne; indtil da bringes Tobakken kun om Eftermiddagen.

Arbejderne paa P. Wulffs Cigarfabrik anerkender de med dette Firma vedtagne Priser og de bestaaende Forhold, til hvilke de ikke kunne rejse noget Krav om Tillægsbetalinger eller Ændringer inden 1. Maj 1909."

Ovenstaaende tiltrædes af:

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden":	Cigarsorterernes Fagforening:
Vilh. Nygaard.	*Th. Stauning.*

P. Wulff.

Endvidere opnaaedes en garanteret Mindste-Betaling til Klisterpigerne af 12 Kr. pr. Uge.

Denne Sag har nødvendiggjordt Afholdelse af 11 Møder. Strejken varede i 21 Arbejdsdage og omfattede 104 Strejkende.

Vilh. Nygaard.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 17 | 1. September 1907 | 3. Aargang

Den 7. internationale Tobaksarbejderkongres.

Søndagen den 11. August og følgende Dage afholdtes den 7. internationale Tobaksarbejderkongres i Stuttgart, ved hvilken Danmark var repræsenteret af Forretningsfører *F. Møller*.

Efter fremmede Blade hidsætter vi her nogle Oplysninger fra Kongressen og skal senere bringe vor Repræsentants Beretning.

Kongressen aabnedes af den internationale Sekretær, *H. Jugters* fra Antwerpen, der i hjærtelige Ord bød Velkommen. Han gav dernæst Ordet til

Wildemann, Stuttgart, der udtalte sin Glæde over at kunne byde Kongressen Velkommen i Arbejdernes eget Hus og bragte de Delegerede en Hilsen i de Stuttgartske Arbejderes Navn, med Haabet om gode Resultater af Kongressens Arbejde.

Til Ordstyrer valgtes *H. Jungen*, Bremen, og *F. Møller*, København. Til Sekretærer: *F. Bommer*, Amsterdam, og *F. Schnell*, Giessen, Tyskland.

Til Prøvelse af Mandaterne valgtes: *B. Cooper*, *F. Bommer* og *E. Burgold*.

I Mødet den 12. August godkendtes samtlige Mandater. Til Stede var følgende Delegerede fra de anførte Lande:

J. Denis og F. de Pater fra Belgien samt den internationale Sekretær H. Jugters. F. Möller, Danmark. B. Cooper, England. F. Bommer og H. J. Bruens, Holland. T. Pattenmann, Østrig. I. Stickel, Schweiz. A. Kindstrand, Sverig. Fra Tyskland: C. Deichmann, H. Jungen og J. Wittrock; endvidere følgende for de enkelte Afdelinger: R. Häckelberg, Altona—Ottensen. Chr. Blome, Bremen. E. Burgold, Braunschweig. W. Schlüter, Bielefeldt. L. Klein, Keulen. , J. Krohn, Speijer. A. Heising, Strassburg. F. Schnell, Giessen. T. Wiesen, Erfurt. H. Diebold, Stuttgart. G. Lehmann, Frankenberg. M. Clement, Breslau. S. Rosenthal, Berlin. Og endelig E. Kroemer som Gæst fra Melbourne, Australien.

Stemmeretten ved Kongressen fastsattes som følger i Forhold til de repræsenterede Medlemmer.

Tyskland	32.752	Medlemmer,	18 Stemmer.
Østrig	5520	—	6 —
Danmark	3200	—	4 —
Sverig	2300	—	3 —
Holland	2500	—	3 —
Belgien	2500	—	3 —
England	1857	—	2 —
Schweiz	700	—	1 —

Ialt er saaledes 51,329 Medlemmer repræsenterede ved denne Kongres, der saaledes er den største af de hidtil afholdte.

Arbejdsløshedsforsikring.

V.

Efter det danske Forslag skal der ved Siden af faglige ogsaa kunne oprettes stedlig begrænsede Kasser, for hvilke der navnlig tænkes at være Plads i de Landkommuner, hvor der ikke er nogen bymæssig Bebyggelse, og hvor alle Arbejdere antages at være underkastede omtrent samme Risiko. Da man her staar overfor noget hidtil uprøvet, er det vanskeligt at sige, om saadanne lokale Kasser har nogen større Fremtid.

Tilsynet med Arbejdsløshedsforsikringen øves i Norge i første Instans af Kommunalbestyrelserne eller af disse valgte særlige Tilsyn. Disses Virksomhed gaar efter Lovens udtrykkelige Bestemmelse bl. a. ud paa at paase, at ingen Understøttelse udbetales til andre end uforskyldt arbejdsløse. Derved kommer det vigtige Spørgsmaal om Arbejdsløshedens Skyld eller Ikkeskyld retlig set ind under Tilsynets Kompetence; men naar Kassens Bestyrelse dækker Arbejderen, vil det blive meget vanskeligt for Tilsynet at slaa igennem. Kommunestyrets Afgørelser kan indankes for vedkommende

Departement som højeste Myndighed for Arbejdsløshedsforsikringens Vedkommende.

Efter det danske Forslag skal Tilsynet med Arbejdsløshedskasserne føres af en Inspektør. Denne Embedsmand paahviler det bl. a. at vaage over, at Kasserne ledes i Overensstemmelse med Lovens Forskrifter, og han har Ret til at gøre sig bekendt med Kassernes Bøger, Regnskaber og hele Virksomhed. Nogen Støtte for Kontrollen, der faar en vanskelig Opgave at løse, kunde maaske søges i en Bestemmelse, som findes i den norske Lov, men savnes i det danske Forslag, og som gør Ydelse af en Understøttelse betinget af, at den arbejdsløse, hvis der i Kommunen findes et offentligt Arbejdsanvisningskontor, først forgæves skal have søgt Arbejde gennem dette. Meningen med denne Bestemmelse i den norsk Lov kan dog næpp være at tillægge Arbejdsanvisningskontoret den endelige Afgørelse af, om den arbejdssøgende skal modtage et ham tilbudt Arbejde; thi dette vilde være et alvorligt Indgreb i Kassens Ret til Selvstyre, men derimod er det en rimelig Fordring til den, der stiller Krav om Arbejdsløshedsunderstøttelse, at han erkyndiger sig hos det kommunale Arbejdsanvisningsbureau om, hvad Arbejde der er at faa, og dette vil ogsaa paa forskellig Maade kunne være nyttig som Kontrol. Ved Siden af Arbejdsløshedsinspektøren skal der fungere et Nævn, der bestaar af Inspektøren som Formand og 6 Medlemmer, der ad indirekte Vej vælges af Kassernes Bestyrelser.

Spørger man, med særligt Henblik paa de organiserede Arbejderes Stilling lige overfor de faglige Arbejdsløshedskasser, hvilket Værn Arbejderen har i Tilfælde af Konflikt med Kassernes Bestyrelse, skal det da først nævnes, at baade den norske Lov og det danske Forslag indeholder Bestemmelser, der sikrer alle Arbejdere, der iøvrigt opfylder de af Loven krævede Betingelser, Ret til at blive Medlem derved, at Arbejderne kan indanke Sagen, i Norge for Departementet, i Danmark for Arbejdsløshedsinspektøren. Og med Hensyn til Arbejdernes Stilling indenfor Kasserne gives i det danske Lovforslags § 13 den Regel, at de af Bestyrelsen trufne Afgørelser med Hensyn til forskellige i § 13 Punkt 1—3 og 7—8 omhandlede Spørgsmaal, der vedrører Medlemmernes Stilling indenfor Kassen, skal kunne indankes for Arbejdsløshedsnævnet. Det drejer sig her eksempelvis om Afgørelsen af, om den paagældende uberettiget har forladt sit Arbejde eller har tilbagevist et ham af Kassens Bestyrelse anvist Arbejde.

Spørger man til den anden Side om, hvad Garanti Loven giver imod, at Arbejdsløshedskasserne ikke i Læ af det offentlige Tilskud udstrækker deres Virksomhed for vidt og uberettiget yder Understøttelse, støder man i Loven paa en Række Tilfælde, hvor Understøttelse er udelukket. Disse Regler har meget forskellige Grunde. Nogle har saaledes til Formaal at udelukke Erstatning i saadanne Tilfælde, hvor der ikke med Rette kan tales om Arbejdsløshed (t. Eks. under Sygdom, Arbejdsudygtighed, Aftjening af Værnepligt m. m.), andre fordi Hensynet til Arbejdsgiveren kræver det (under Strejker eller Lock-outs), eller Arbejdsløsheden er forskyldt (t. Eks. naar Vedkommende uden Grund har forladt Arbejdet eller ikke har kunnet udføre det paa Grund af Drukkenskab). Men ved Siden heraf giver Loven ogsaa forskellige indskrænkende Bestemmelser om Understøttelsernes Størrelse og om Betingelserne for deres Erhvervelse.

Tobaksmonopol.

At Tobakken omtrent overalt er anvendt som Beskatningsobjekt, er en kendt Sag, og det er betydelige Indkomster, Staterne har ved denne Vare.

Det mest eftertragtede er Statsmonopolet, der giver meget betydelige Indtægter og bl. a. har den Fordel, at Beskatningen derigennem kan blive Værdi-Skat, stigende stærkt paa de fine Varer.

Stats-Tobaksmonopol findes i følgende Lande: Frankrig, Østrig-Ungarn, Italien, Serbien, Rumænien, Spanien, Portugal og Tyrkiet. I de tre sidstnævnte Lande er Skatten bortforpagtet.

I Frankrig og tildels ogsaa i Østrig er Ordningen den, at Tobaksdyrkningen er indskrænket til bestemte Egne og foregaar efter særlig Tilladelse og under stærk Kontrol. Hele Tobakshøsten skal sælges til Monopolforvaltningen (Staten). Fabrikationen foregaar i Statsfabriker, der afgiver den færdige Vare til bestemte Lagre, hvorfra den atter udgaar til Detailsalgene. Disse er bunden til bestemte Priser og modtager en bestemt Procentdel af Salgsudbyttet, paa samme Maade som f. Eks. vore Lotterikollektører.

Cigarbutikerne i de nævnte Lande er derfor af andet Udseende end hos os. Der er ingen pragtfulde Lokaler med iøjnefaldende Skilte, men enkle og ensartede Butiker. I Frankrig viser Ensartetheden sig f. Eks. deri, at enhver Cigar-Butik har en Postkasse under Vinduet og bærer rød Lygte. I Italien har hver Butik et Skilt med Ordene „Sale et Tobacci", der ikke betyder Salg af Tobak, men Salt og Tobak, thi saa underligt det end lyder, sælges her saavel Salt som Tobak, da begge Varer er undergivne Regeringsmonopolet. I Østrig lukker Cigarbutikerne skiftevis om Søndagen, og en Tavle paa Butiksdøren fortæller, hvilke Forretninger i Nærheden, der har aabent.

Noget stort Udvalg af Varer byder Forretningen ikke; man kan faa en Cigar til 5, 10, 15 osv., men der findes ikke som hos os en Uendelighed af forskellige Mærker til samme Pris; til hver Pris svarer et eller to bestemte Mærker med sit ejendommelige Navn, og samme Mærke faas overalt til samme Pris.

Af det her nævnte kan man let se forskellige Fordele ved Tobakshandelen under denne Form.

Man undgaar de store Driftsudgifter, som Tobakshandelen lider under i Ikke-Monopollandene, man sparer kostbart udstyrede Butiker og al Reklame. De faa Mærker er langt billigere at fremstille end de utallige Mærker hos os, samtidig med at Forbrugeren heraf ikke som hos os bliver narret, da han jo nøje kender hvert Mærke.

Den betydelige Mængde Statsudsalg har ogsaa andre Fordele baade for Staten og Befolkningen; her kan nemt indrettes Postindsamlingssteder, hvor man kan købe Frimærker, Stempelmærker o. l., ikke at tale om, at man, hvis man ogsaa har Monopol paa andre Varer, uden ekstra Udgift kan sælge dem.

Kapitalist-Staternes Jagt efter Penge til Militær- og andre Øjemed viser paa dette Omraade Muligheden af Statsdrift. En stor Industri drives i de nævnte Lande fuldt ud af Staten, Socialismens Gennemførlighed er altsaa ikke saa umulig, som Kapitalisterne paastaar.

Noget andet er naturligvis, at Staterne nu driver disse Virksomheder efter bedste kapitalistiske Forbillede. Store Skatter inddrives ved Hjælp af Monopolet, — Befolkningen faar i Forhold til Prisen daarlige Varer, og Arbejderne udbyttes som under Privat-Kapitalismen.

Men disse Forhold kan let ændres ved Arbejdernes egen forøgede Indflydelse. Hovedsagen er, at Staterne har vist, at de kan drive Industri-Virksomhed, endda med stort Udbytte.

Netto-Indtægten af Tobaksmonopolet er i Frankrig 235 Millioner Kroner aarlig. I Italien 106 Millioner Kroner og i Østrig 90 Millioner Kroner.

Censuren i Bladet.

Jeg vil herved konstatere, at der er øvet Censur overfor den af Afdelingen her indsendte Artikel, idet det ikke er Personen V. Hansen, vi vil til Livs, men derimod Hovedbestyrelsesmedlem V. Hansen. Det vil forøvrigt enhver Kollega, som har hørt eller læst den hektograferede Skrivelse, som vi udsendte til hver Afdeling i Landet, og hvori Artiklen stod, vistnok give os Ret i. Saa har det ikke saa meget at sige, om Redaktøren ikke vil indrømme, at der er øvet Censur.

Th. Rasmussen, Nykøbing F.

* * *

Redaktionen har *ikke* nægtet at optage Artiklen fra Nykøbing F. Den afleveredes til Forretningsudvalget, da den omhandlede et personligt Spørgsmaal. Saa vidt vi ved, forhandledes der om den med Afdelingen, og det, der forefaldt, er ikke Censur.

Red.

Strejker.

Tilgang er forbudt til følgende Fabriker:

„Danmark", Larsbjørnstræde 23. Meltzer, Vandkunsten 13. N. Jacobsen, Valdemarsgade 31. Bartholdy, Hortensiavej 14. Gjødesen, Hortensiavej 8 og Smallegade 46. Hansen, Lykkesholms Allé 36.

Medlemmerne gøres opmærksom paa, at der i Henhold til Lovene skal afhentes Arbejdsseddel paa Kontoret, Rømersgade 22 St. o. G., inden erholdt Arbejde kan paabegyndes.

Vilh. Nygaard.

International Kongres i Stuttgart.

Den 18. August aabnedes den internationale socialdemokratiske Kongres i Stuttgart, ved hvilken Danmark havde 14 Repræsentanter.

En Række for Arbejderpartiets faglige og politiske Bevægelse yderst vigtige Spørgsmaal blev behandlede og fik en Afgørelse, der vil være vejledende i det fremtidige Arbejde, og de Beslutninger, der toges, vil endvidere bidrage til Styrkelse af Enigheden og Samarbejdet mellem Verdens Arbejdere.

Vi skal senere skænke Kongressen en nærmere Omtale.

„De Kristelige"s Fremtidsudsigter.

Som før omtalt, har det kristelige Forbund en vanskelig Tid, thi Medlemmerne falder fra, eller kritiserer og foreslaar Forandringer i Forbundet.

Det sidste, der foreligger, er et Foredrag af P. Lauritzen, offentliggjort i „Vort Folk". Han siger deri:

„— Et fortsat Arbejde som det hidtidige medfører kun den Fremtidsudsigt, at Forbundet før eller senere gaar sin Opløsning i Møde". Han kritiserer videre det Arbejde, der er udført af Forbundets Forretningsfører Madsen og i Tilslutning til ham af fhv. Klokker Palle Agerbo.

Han udvikler, hvorledes Medlemmerne taber Troen paa deres Sags Gennemførelse, og siger, at „i samme Forhold som dette sker, er Forbundet dødsdømt."

Det ser altsaa sløjt ud for den kristelige Fagforeningsbevægelse. Den har levet 8 Aar herhjemme, har haft mægtige, formaaende Hjælpere, men alligevel falder Medlemmerne fra. At det sker, er ikke saa løjerligt, thi Hr. Lauritzen forklarer følgende:

„Og endelig har Agitationen været baaret af for lidt saglig og social Kundskab, af for ringe faglige og praktiske Oplysninger. Hele Præget har været for tyndt og fattigt. Der har manglet Storsyn og virkelig social Forstaaelse."

Vi er ganske enige med Hr. Lauritzen i det Stykke, hvad vi før har sagt. Storsyn, social Forstaaelse, faglige og praktiske Oplysninger, saglig og social Kundskab, det er ukendte Begreber for de fanatiske Modstandere af Arbejdernes Organisationer. De Mænd, der har rejst og ledet den kristelige Fagforeningsbevægelse herhjemme, har været villige Redskaber i Kapitalisternes Hænder. De har adskillige Gange skadet Arbejderne ved at hjælpe Arbejdskøbere, og de har gjort, hvad de formaaede, for at splitte Arbejderne til Fordel for Udbytterne. Heldigvis har Arbejdernes Solidaritetsfølelse været saa stærk, at et Utal af Missionsmøder til Fordel for det kristelige Forbund ikke har formaaet at sprænge de bestaaende Fagforeninger, hvad der selvfølgelig er Formaalet.

Arbejderne har hidtil holdt sammen, og de gør det forhaabentlig ogsaa, selv om Hr. Lauritzen med

sit „større Syn“ faar mere Indflydelse i det kristelige Forbund.

Den Organisation er en Uting, baade med og uden Hr. Lauritzens Forandringer, og den fortjener den Opløsning og Død, som Hr. Lauritzen forudser.

Den er som den daarlige Kammerat, den, der under Venskabs Maske søger at indynde sig, unddrager sig selv Byrden, tager de Fordele, den flittige tilvejebringer, for sluttelig at falde sin Kammerat i Ryggen som en farvelig Forræder.

Industriforeningens Undervisning for Haandværkere og Industridrivende.

Sidst i September begynder Industriforeningen atter sin Aftenundervisning.

Ligesom i Fjor vil denne omfatte Fagene Dansk, Retskrivning og Korrespondance, Tysk, Engelsk, Regning, Skrivning, Bogholderi og Vejledning i det retslige og økonomiske Grundlag for Næringsdrift (Haandværkerret, Nationaløkonomi og Samfundslære). Af nye Fag optages Fransk samt en Foredragsrække med Spørgetimer over Hovedlinierne i Danmarks Udvikling i social og kulturel Henseende, ligesom man vil oprette Fortsættelseskursus i ovennævnte Fag, saafremt et tilstrækkeligt Antal Deltagere melder sig. Det er desuden Meningen hver Lørdag Aften at samle Eleverne til Foredrag.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

Resultatet af Bestyrelsesvalget den 17de August 1907: Vilh. Nygaard, valgt til Forretningsfører med 477 St. Derefter fik Joh. Friberg 178 St. Mandlige Repræsentanter: Vilh. Andersen, 261 St., Hermann Rudolph 184 St. og Peter Petersen 139 St. Derefter fik Harald Nielsen 135 St. og Conr. Petersen 120 St. Kvindelige Repræsentanter: Johanne Thrane 266 St., Johanne Christiansen 234 St. og Anna Jørgensen 168 St. Derefter fik Christine Nielsen 144 St. Mandlige Suppleanter: T. Gjørup 148 St. og N. C. Petersen 97 St. Kvindelige Suppleanter: Carla Schiøtt 146 St. og Emmy Duus 82 St. Revisor: Louis Jespersen 261 St. Revisor-Suppleant: Ekelund 153 St. Kontrahenter: Vilh. Nygaard 345 St., Konrad Pettersson 306 St., Joh. Friberg 241 St. og Hans Hansen 158 St. Suppleanter: Stappris Christensen 155 St., Fru Sofie Falck 136 St., Peter Bagger 120 St. Derefter fik Joh. Mikkelsen 65 St., P. Nielsen 48 og Canrobert Petersen 44 St.

Ved Valget er afgivet 667 Stemmesedler, deraf 1 blank.

Udvalget.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning*, Rømersgade 22.

Folkelig Ligbrændingsforening,

Møllegade 10, København N,

Telefon 16,101 x.

KONTORTID: Mandag og Fredag Kl. 7—9 Aften og Søndag Kl. 9—11 Formd.

Gunstige Forsikringsvilkaar. Særlig billig Medlemsklasse for Begravelseskassemedlemmer.

Borgerlig eller religiøs Sørgehøjtid efter hver enkelts Ønske.

Enhver Mand og Kvinde over 18 Aar kan optages.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —

Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 18 | 15. September 1907 | 3. Aargang

Skandinavisk Arbejderkongres i Kristiania.

Fredag den 6. September aabnedes den 7. skandinaviske Arbejderkongres i den gamle Frimurerloge, hvor nu Kommunalbestyrelsen har sine Lokaler. Den store smukke Sal var dekoreret med norske Arbejderfaner og grønne Planter, Bordene var betrukne med rødt Tøj, og Arrangementet i Salen var mønsterværdigt.

Henved 400 Repræsentanter havde givet Møde, hvilket er det største Antal, der har besøgt en skandinavisk Kongres. Ved Kongressen i København 1901 var 353 Delegerede til Stede.

De Delegerede i Kristiania repræsenterede ca. $^1/_2$ Million organiserede Arbejdere.

Den norske Landsorganisations Formand, Typograf *O. Lian,* aabnede Kongressen og gav Ordet til det norske Arbejderpartis Formand, Læge *Oscar Nissen,* der holdt Velkomsttalen.

Socialdemokratiet har slaaet stærke Rødder i Norge. Begivenhederne i 1905 har styrket vort Parti, og Socialdemokratiets Stilling var afgørende for Udfaldet af de nationale Stridigheder. En særlig Tak, fordi vore svenske Brødre er mødt frem, men ogsaa Tak til alle I andre, som er mødt ved dette Stævne. Velkommen til de Mænd fra det sydligere Udland, der er mødt som vore Gæster, Repræsentanterne fra det internationale Bureau i Bryssel fra Berlin og fra Ungarn.

Vi er Underklassens Repræsentanter, dem, der skal varetage de nødlidende Massers Interesser. Vi er stolte over at tilhøre Socialdemokratiet, og vi ved, at vort Maal vil blive naaet, til Held for Verdens Arbejdere.

Leve Socialdemokratiet! (Nifoldigt Hurra.)

Sekretæren for det internationale socialistiske Bureau, *Camille Huysmann,* fik derefter Ordet, modtaget af stærkt Bifald.

I de fremmede Gæsters Navn bragte han en Hilsen og Lykønskning til den skandinaviske Kongres. Han udtalte sin Glæde over Bevægelsens Styrke i de nordiske Lande. Da vi paa den internationale Kongres besluttede, at Fagforeninger og Socialdemokrati burde være en Enhed, kunde de danske Repræsentanter sige: det er fuldbyrdet hos os.

Norden har gjort sin Pligt som Bærer af Kulturen og frembragt store Mænd, der kan realisere vore Ideer. Tak for Eders Arbejde!

Typograf *Ousland* fremsagde derefter en af Jernbanearbejdernes Kasserer — Østerholt — forfattet Prolog, der i smukke klangfulde Vers skildrede Menneskehedens Bevægelse henimod Socialismen og sluttede med Ordene:

„Mørkt var det bag.
Lyst er det foran til alle Sider.
Fremad! er Løsnet i Dag
Og til evige Tider."

Efter at Navneopraab var foretaget, vedtoges det at nedlægge en Krans paa Edv. Griegs Baare.

Til Dirigenter valgtes:

H. Lindqvist, Stockholm,
J. A. Hansen, København,
Tanio, Finland, og
C. Jeppesen, Kristiania.

Til Sekretærer valgtes:

A. C. Lindblad, Gøteborg,
Jac. Christensen, Silkeborg,
Red. *Buen,* Kristiania, og
Johansson, Finland.

Om de forskellige Sager vedtoges det at nedsætte Udvalg med tre Medlemmer for hver Nation.

Dagsordenen vedtoges saaledes:

1. Konstituering.
2. Beretninger.
3. Den moderne Arbejderbevægelses Maal.
4. Kooperationen.

5. Faglige og politiske Spørgsmaal.
   1. 8-Timers Arbejdsdagen.
   2. Arbejdsløshedsspørgsmaalet.
   3. Fagorganisationernes Selvhjælpsvirksomhed i Forbindelse med den sociale Lovgivning.
   4. Skandinavisk statistisk Bureau for Arbejderbevægelsen.
   5. Hvad kan gøres for at fremme Arbejderklassens Dannelse og Kultur.
   6. Lovfæstet Voldgift.
   7. Den skandinaviske Arbejderpresse.
6. Faglige Spørgsmaal:
   1. Kan Arbejderne undvære de faglige Landsorganisationer?
   2. Fri Overgang mellem de skandinaviske Landes Fagorganisationer.
   3. Hvad kan gøres for at organisere Kvinderne.
   4. Industri- eller Fagforbund.
   5. Gensidig obligatorisk Understøttelse under større Konflikter.
   6. Offentlige Funktionærers Stilling til Arbejderorganisationen.
   7. Haandværksfag og ikke fagl. Arbejdere.
7. Politiske Spørgsmaal.
   1. Militarismens Bekæmpelse.
   2. Tjenestelovgivningen.
8. Fremtidige Kongresser.

Dagsordenens Punkt 1 var afgjort som foran anført. Ved Punkt 2 afgaves trykte Beretninger fra de enkelte Lande, hvilke senere skal blive nærmere omtalt. Ad 3. Den moderne Arbejderbevægelses Maal indlededes med et formfuldendt Foredrag af den svenske Rigsdagsmand *Hj. Branting*. Han paapegede den Række Foranstaltninger, som Socialdemokratiet skal virke for: Forkortelse af Arbejdstiden, Hjælp til Arbejdsløse, Højnelse af Kulturen, Frigørelse af hele Menneskeheden, men navnlig af Kvinder og Tyendet, i politisk Henseende osv.

Meget er vundet, navnlig gennem faglig Organisation, men meget er endnu tilbage. Maalene skal naas ved Samvirken mellem faglig og politisk Organisation, mangler denne Samvirken hæmmes vort Arbejde. Vi skal vogte os for enhver Splittelse i Arbejderbevægelsen, thi vi ser desværre, at vor Bevægelse mangler Fremgang i de Lande, hvor saadan Splittelse er til Stede.

Vi er samlede, Skandinaviens Socialdemokrater, fordi vi har særlige Grunde til nøje Samvirken, men der findes intet særligt skandinavisk Socialdemokrati, vi er internationale Socialister, vi hører til de samme Rækker som Verdens andre Socialdemokrater, og kæmper med dem for Socialismen, for Arbejderklassens Sejr. Den leve! (Hurra). Bifald.

I Tilslutning til disse Udtalelser vedtoges enstemmigt en Resolution, der i Hovedtrækkene gaar ud paa at anbefale faglig og socialdemokratisk Organisation, Udbredelse af Kundskaber og praktisk, politisk Arbejde for Fremme af Arbejderklassens Krav og Interesser.

De forskellige Sager drøftedes derefter dels i Komitéerne og dels paa Kongressen.

Danmarks Udvalgsmedlemmer var følgende:

Arbejdstid, Arbejdsløshed og social Lovgivning: P. Knudsen, P. Hvidtfeldt og H. P. Hansen, Slagelse.

Statistik, Dannelse og Kultur og Arbejderpressen: Marott, Sofus Mortensen og Viggo Christensen.

Voldgift, Landsorganisationer o. l.: C. M. Olsen, Chr. Rasmussen og Johs. Nielsen.

Kvindeorganisation, Industri- eller Fagforbund, offentlige Funktionærer o. s. v.: Lyngsie, J. A. Hansen og Olivia Nielsen.

Militarismen og Tyendelovgivning: Borgbjerg, Jens Larsen, Næstved, og Andr. Brockmann.

Kooperationen: P. Knudsen, G. Chr. Olsen og Jens Jensen, Aarhus.

Om Beslutningerne under de enkelte Punkter skal vi senere gøre Rede.

Kongressen afsluttedes sent Søndag Aften den 8. September; af de Udtalelser, der faldt ved Afslutningen, nævner vi:

Legien, Formand for de tyske Fagforeningers Centralisation: Tilstedeværelsen af svenske og norske Repræsentanter paa denne Kongres viser, at de to Landes Bourgeoisi ikke har formaaet at hidse Folkene imod hinanden. Proletariatet gaar fremad. Organisationen er den Klippe, hvorpaa Kapitalismens Skib skal strande.

Typograf *Lian:* Vi har nylig udkæmpet en Strid mellem Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer med et ærefuldt Resultat for Arbejderne. Det opnaaedes ved Støtte fra danske og svenske Kammerater. Derfor en Tak for Hjælpen, vi skal vide at gøre vor Pligt, naar det er fornødent.

J. A. Hansen takkede Nordmændene for den smukke Modtagelse og Behandling. Leve Samarbejdet mellem Nordens Arbejdere. (Hurra!)

Lindqvist udbragte et Leve for den norske Arbejderbevægelse.

Chr. H. Knudsen for Kongressens Dirigenter og Ordstyrere.

Johansson fra Helsingfors udbragte et Leve for den internationale Socialisme, og Dirigenten, *C. Jeppesen,* udtalte da som Afslutning: Det er let at være elskværdige Værter, naar man har elskværdige Gæster. De har vist parlamentarisk Fuldkommenhed. Vore Modstandere har med Interesse fulgt disse Dages Forhandlinger, og de har nok lært noget af os. Socialdemokratiet i Norden er et Mønster for vore politiske Modstandere.

Vort Arbejde har været til Fremme af vor Bevægelse, og naar vi atter samles i 1911 har vi sikkert stor Fremgang at opvise.

Vi bygger vort Hus paa solid Grund, derfor vil vort Hus, det socialistiske Samfund, staa i Stormene. Leve Socialismen! (Hurra).

Under Afsyngelse af den svenske og den danske Socialistmarsch sluttede Kongressen, der havde styrket vor Sag og knyttet Baandet mellem Folkene fastere.

Arbejdsløshedsforsikring.

V.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Statens og Kommunernes Bidragspligt stiller man sig forskelligt i Norge og Danmark.

I Norge har Arbejdsløshedskasserne Ret til at faa refunderet af Statskassen en Fjerdedel af de Pengebeløb, hvormed de understøtter deres i Norge bosatte Forsikrede, men som Regel bærer Statskassen endelig kun en Trediedel af de saaledes udbetalte Tilskud, medens de tilbageblivende to Trediedele fordeles paa de Kommuner, hvori de Personer, der har modtaget Arbejdsløshedsunderstøttelse, i de sidste 5 Aar sidst har haft Bopæl 6 Maaneder i Træk.

Efter det danske Lovforslag skal Statskassen aarlig tilskyde til de anerkendte Arbejdsløshedskasser en Trediedel af Kassernes samlede Præmiebeløb. Men ved Siden heraf er Kommunerne berettigede (men ikke forpligtede) til, uden Samtykke fra den højere Myndighed, at yde Tilskud efter følgende Regler:

Et Medlems Opholds- eller Forsørgelseskommune er berettiget til at yde et Tilskud til Bestridelsen af hans Præmie for det løbende Regnskabsaar, dog ikke udover en Sjettedel af Præmien. Dette Tilfælde tænkes navnlig at komme til Anvendelse i mindre Kommuner, hvor Forholdene er lettere overskuelige. Kommuner, i hvilke anerkendte Arbejdsløshedskasser have Hovedsæde eller Afdelinger — i hvilken Henseende Københavns og Frederiksberg Kommuner blive at ansé som én Kommune — er berettigede til at yde et Tilskud til den eller de paagældende Kasser, dog at Kommunens Tilskud ikke for nogen Kasses Vedkommende for et enkelt Regnskabsaar maa overstige en Sjettedel af Præmierne for de af Kassens Medlemmer, for hvilke Kommunen var Opholdskommune den nærmest forudgaaende 31. Marts. Det er navnlig de store Bykommuner, som kunde tænkes at give Tilskud efter den forannævnte Regel.

Paa to Hovedpunkter er den norske Lov her forskellig fra det danske Forslag. Først derved, at i Norge retter Tilskuddene sig efter de udbetalte Understøttelsers, i Danmark derimod efter Præmiebeløbenes Størrelse. Den norske Lov er paa dette Punkt i Overensstemmelse med Gentersystemet, hvorefter det Offentliges Tilskud vokser proportionalt med de selverhvervede Understøttelsesbeløb. Det maa indrømmes, at hvert af de to Fordelingssystemer byder paa Fordele. Ydelsen af Tilskuddene efter Præmiernes Størrelse vil i Aar, hvor de udbetalte Understøttelser ikke er store, tilskynde til Dannelsen af store Reservefonds, medens Tilskuddenes Fordeling efter de udbetalte Understøttelsers Størrelse, som den er indført i Gent og nu senest i Norge, vil fremkalde en Interesse i at skrabe Bunden for at kunne udbetale de størst mulige Understøttelser og saaledes opnaa et højt Tilskud. Men paa den anden Side vil Gentersystemets Fordelingsregel — og herpaa lægger jeg den største Vægt — indeholde en stærk Opfordring til at udvikle denne Gren af Arbejderforsikringen paa de egentlige Kampformaals Bekostning, og i Gent og andre belgiske Byer har da ogsaa, efter hvad Varlez meddeler, den kommunale Arbejdsløshedsunderstøttelse netop haft dette Resultat og har derved virket som en social Bølgedæmper.

En anden Hovedforskel mellem den norske Lov og det danske Forslag er denne, at efter den første har baade Staten og Kommunerne, efter det danske Forslag kun Staten Pligt til at yde Bidrag, medens Kommunerne hos os, som omtalt, er berettigede, men ikke forpligtede til at yde Sagen Støtte. Dette Punkt har jo været Genstand for indgaaende Overvejelser indenfor Kommissionen, og det tør vel nok antages, at det Resultat, Kommissionens Flertal er kommet til, har mest Udsigt til at blive gennemført. Jeg tror dog, at der kan anføres gode Grunde for, at ogsaa Kommunerne bør være forpligtede til at yde Tilskud. Herfor taler det bl. a., at Kommunerne har en økonomisk Interesse i Etableringen af en Arbejdsløshedsforsikring, der vil bidrage til at formindske Fattigbyrden, og at Forsikringen maa antages at blive gennemført efter meget forskellig Maalestok i de forskellige Dele af Landet, hvorved der, hvis kun Staten ydede Bidrag, vilde fremkomme en Uretfærdighed mod de Kommuner, som ingen Arbejdsløshedsforsikring havde. Endvidere forekommer det mig, at man maa give Medlem af Kommissionen Jensen Sønderup Ret i, at som Regelen i § 9, 2. Stykke, 2. Punktum, er affattet, vil der være nogen Fare for, at der indenfor de store Byer skal blive en vis Tilbøjelighed til ikke at lade en faglig Arbejdsløshedskasse omfatte andre Byer, thi, som det anføres, Tilskuddet er et Tilskud til Kassen og kommer saaledes samtlige Medlemmer tilgode, men Tilskuddet retter sig efter de beregnede Præmier for de Medlemmer, der bor i Kommunen. Eller det kunde tænkes, at de store Byer holdt sig tilbage fra at give Tilskud under Hensyn til, at disse delvis kom andetsteds boende Medlemmer til Gode. Alle disse Vanskeligheder kom man ud over, naar de kommunale Bidrag gjordes obligatoriske.

Med Hensyn til den Kreds af Personer, som skal nyde godt af Lovens Bestemmelser, giver den norske Lov ingen anden Anvisning end den, som ligger i selve Arbejdsanvisningens Begreb. Derefter maa det antages — og i Kommissionens Arbejde findes det ogsaa forudsat — at Loven ikke alene har Hensyn til Arbejdere, men ogsaa, som Forholdet er i Gent, til Kontorfolk, Butiksfolk m. fl. I det danske Kommissionsforslag siges der, at kun Lønarbejdere kan være Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser. Dette kan fortolkes saaledes, at det kun er de egentlige Arbejdere, som nyder godt af Loven. Det er dog sagt mig, at dette ikke er Meningen, og det stemmer ogsaa med Retfærdighedens Fordringer, at Kontor- og Butiksfolk, naar de slutter sig sammen for at skabe en Arbejdsløshedsforsikring, faar samme Støtte som Arbejderne.

Det fremhæves med Rette om de smaa Lande, at medens de paa mange Omraader maa staa udenfor Kapløbet mellem de store Nationer, gælder dette dog ikke med Hensyn til den sociale Lovgivning; her vil netop Landets Lidenhed blive til Gunst for Sagen, idet For-

holdene bliver mere ensartede og lettere at overskue. Dertil kommer saa for Danmarks Vedkommende yderligere dette, at Fagforeningerne allerede har skabt et godt Grundlag ved at indrette en omfattende Arbejdsløshedsforsikring. Der er altsaa god Grund til trøstigt at give sig i Lag med Værket. Om Danmark end ikke kan blive den første Stat, der lovgiver paa dette vigtige Omraade, kan den, som Tilfældet ogsaa var med Hensyn til Alderdomsforsørgelsen, dog blive mellem de første.

Undervisning.

Aftenundervisningen for Arbejdere ved Borups Læreanstalt aabnes nu til Oktbr., og alle Fagforeningsmedlemmer med deres Hustruer har Adgang for halv Pris, som er 2 Kr. pr. Maaned for nogle Fag, for andre 1 Kr. Fagene er Sprog, Dansk, Skrivning, Regning, Bogføring, Literatur, Historie, mundtlig Stil, Literaturlæsning. Timerne falder om Aftenen 7—8 eller 8—9. Indmeldelser sker hos Forstanderen, Ny Rosenborg 9, Vestre Boulevard, hver Aften efter Kl. 6.

Cigarsorterernes Fagforening.

Slettede Medlemmer:

Nr. 3116. H. Steenberg.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Østerg. 25 Sdbg.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35[1].
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Løvegade 27.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C[2].
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: Aksel Petersen, Søren Møllersgade 8.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Folkelig Ligbrændingsforening,

Møllegade 10, København N,

Telefon 16,101 x.

KONTORTID: Mandag og Fredag Kl. 7—9 Aften og Søndag Kl. 9—11 Formd.

Gunstige Forsikringsvilkaar. Særlig billig Medlemsklasse for Begravelseskassemedlemmer.

Borgerlig eller religiøs Sørgehøjtid efter hver enkelts Ønske.

Enhver Mand og Kvinde over 18 Aar kan optages.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —

Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 19 | 1. Oktober 1907 | 3. Aargang

Skandinavisk Arbejderkongres i Kristiania.

II.

Om Forhandlinger og Beslutninger paa den nys afholdte Kongres i Kristiania skal vi i det følgende give en kort Redegørelse.

Dagsordenens Punkt 4, *Kooperationen*, indlededes af Folketingsmand P. Knudsen, der udviklede denne Virksomheds Betydning for Partiet, ligesom han gav Oplysninger om de kooperative Foretagender og om Andelsbevægelsen i Danmark.

Efter Udvalgsbehandling af Sagen vedtoges følgende Resolution:

„1. Kongressen anser den kooperative Bevægelse som et vigtigt Middel i Arbejderklassens Frigørelseskamp, hvis Maal det er gennem Erobringen af den politiske og økonomiske Magt i Samfundet at udrydde Fattigdommen og at skabe en paa de socialistiske Principers Grundlag hvilende Samfundsordning.

Ved Siden af den Udvikling af Arbejderklassen, som Socialdemokratiets politiske og faglige Organisationer skaber, virker de af Arbejderne paa Produktionen og Vareomsætningens Omraade oprettede kooperative Foretagender som et Middel til at give Arbejderklassen Indsigt i Produktionens og Omsætningens Ledelse og til at udvikle Arbejderklassens Evne til at overtage disse Funktioner.

Kongressen anser det derfor for at være de organiserede Arbejderes Pligt at støtte de kooperative Organisationer, hvor saadanne findes, navnlig ved at gøre deres Vareindkøb hos disse og indmelde sig som Medlemmer, hvor saadant findes formaalstjenligt. Kongressen anbefaler endvidere Oprettelsen af kooperative Foretagender, hvor saadanne ikke findes.

2. Kongressen anbefaler de forskellige Lande at foretage en Undersøgelse af Mulighederne for den kooperative Produktions Anvendelighed under faglig Strid, og Resultaterne af denne Undersøgelse forelægges næste Kongres."

8 Timers Arbejdsdag.

Typograf *O. Lian* forelagde og anbefalede Udvalgets Resolution om denne Sag, hvilken vedtoges i følgende Ordlyd:

„1. Idet Kongressen paapeger de Resultater, som gennem Fagorganisationernes Virksomhed hidtil er opnaaet i Retning af Forkortelse af Arbejdstiden, retter Kongressen en kraftig Opfordring til de 4 nordiske Landes Fagorganisationer, at de ved Gennemførelsen af Overenskomster med Arbejdsgiverne i første Række tager Sigte paa Forkortelse af den nugældende Arbejdstid, og bør alle Bestræbelser gaa ud paa Gennemførelsen af 8 Timers Arbejdsdag.

2. Kongressen opfordrer videre de socialdemokratiske Stortingsgrupper i de 4 nordiske Lande til for de lovgivende Forsamlinger at fremsætte Forslag om lovfæstet 8 Timers Arbejdsdag, og at Stat og Kommune derfor i første Række bør indføre 8-Timers Arbejdsdag for sine egne Arbejdere.

3. I Lighed med tidligere Beslutninger opfordrer Kongressen Organisationerne til, i Arbejdet for 8 Timers Dagen, at samles til Demonstration 1. Maj og gennem Arbejdshvile bestræbe sig for at gøre denne Demonstration mest mulig effektiv."

Arbejdsløsheden.

Om denne Sag vedtoges Udvalgets Forslag til Resolution, hvori kræves: Offentlig Arbejdsanvisning, Iværksættelse af offentlige Arbejder paa Tider, hvor Arbejdsløsheden er størst, og Bidrag fra Stat og Kommuner til de af Arbejdernes Fagforeninger oprettede Institutioner.

Statistik.

Det vedtoges, at Hovedbestyrelserne for de nordiske Lande hver vælger 2 Medlemmer, der træder sammen for at udarbejde et Forslag om Oprettelse af et Bureau for skandinavisk Arbejder-Statistik.

Forslaget gaar efter Udarbejdelsen til Landenes Hovedbestyrelser.

Arbejderklassens Dannelse og Kultur.

Under Behandlingen af Udvalgsforslaget om dette Emne trængte nogle Medlemmer Afholdsspørgsmaalet ind i Diskussionen. G. Andersson, Buskerud, vilde have en Beslutning om, at Alkoholdrikke ikke maatte nydes ved Arbejdernes Møder og Fester.

Dette Forbudsstandpunkt bekæmpedes af V. Nygaard og vandt kun ringe Tilslutning. Udvalgets Resolution vedtoges.

Den udtaler, at Højnelse af Arbejderklassens aandelige og kulturelle Niveau maa gaa jævnsides det politiske og sociale Frigørelsesarbejde og peger særlig paa Forbedring af Folkeskolen, Oprettelse af Aftenskoler, Højskoler o. s. v. Sluttelig udtales ogsaa en Anerkendelse af Arbejdet for at fremme Ædrueligheden i Folket.

Voldgift angaaende Arbejdsstridigheder.

Udvalget anbefalede en Resolution, hvori man ligesom de engelske Fagforeninger udtaler sig imod lovfæstet Voldgift i alle Sager.

Af Resolutionen kan følgende fremhæves:

„Kongressen vil derfor anbefale de respektive enkelte Organisationer og Landsorganisationer at arbejde henimod, at Strid angaaende Fortolkningen af indgaaet Overenskomst *paadømmes ved en Voldgiftsret,* bestaaende af et lige Antal Repræsentanter af Arbejdsgivere og Arbejdere med Ret for disse til selv at udpege en upartisk Opmand.

Angaaende Spørgsmaalet om Fastsættelse af ny Overenskomster stiller Sagen sig anderledes. I den Henseende vilde det være umuligt og uheldigt at fastslaa, at Strid herom skal afgøres ved Voldgift."

Den skandinaviske Arbejderpresse.

Angel-Olsen fra Bergen talte for Udvikling af Efterretningsvæsenet mellem de skandinaviske Landes socialdemokratiske Blade og anbefalede en Resolution, hvori det foreløbig fastslaas, at Landsorganisationerne under større Konflikter skal sætte Broderlandene i Kundskab om Begivenhederne ved Tilsendelse af de fornødne Meddelelser.

De faglige Landsorganisationer.

Med *Martin Olsen* som Ordfører forelagde Udvalget en omfattende Resolution som Svar paa det fremsatte Spørgsmaal: *Kan Arbejderne undvære de faglige Landsorganisationer?"*

Resolutionen omtaler Betydningen af, at Arbejderpartiet staar som en Enhed, ogsaa paa det faglige Omraade, og udtaler, at det er en uafviselig Pligt at slutte sig til sit Forbund og ved dette til Centralisationen. Ogsaa Landsorganisationernes Stilling til Konflikter i udenforstaaende Fag omtales, og Resolutionen slutter saaledes:

„Kongressen udtaler derfor, i Overensstemmelse med tidligere Beslutninger, at ethvert Skridt eller Foranstaltning, som kan virke splittende eller opløsende paa de bestaaende Landsorganisationer, maa modarbejdes paa det kraftigste ved de Midler, som maatte anses nødvendige. Og under Henvisning til den hensynsløse, men klare Stilling, som Arbejdsgiverne indtager overfor Arbejdernes faglige Organisationer, uden Forskel paa, hvor disse staar, *opfordrer Kongressen alle de Forbund og Foreninger, som endnu staar udenfor, til at opfylde deres Solidaritetspligt og herefter slutte sig til deres respektive Landes faglige Landsorganisationer."*

Overgang mellem Fagforeningerne.

Efter Anbefaling af den svenske Landsorganisations Formand, Lindqvist, vedtoges følgende:

„Medlemmer, som har tilhørt Organisationen mindst et Aar og under dette betalt alt, hvad de var forpligtede til samt har anmeldt deres Udtræden af den tidligere Organisation, har Ret til uden Indskrivnigspenge at gaa over til en anden Organisation, som er knyttet til Landsorganisationen i et af Landene Danmark, Finland, Norge eller Sverig."

Kvinde-Organisation.

Fru *Tynæs,* Kristiania, forelagde paa Udvalgets Vegne Forslag til en Udtalelse.. Fruerne *Gustafsson,* Stockholm, og *Brochmann,* København, udtalte sig i Tilslutning hertil.

Th. Stauning advarede imod en separat Kvindebevægelse; paa det faglige saavel som paa det politiske Omraade bør Kvinderne være med i de bestaaende Organisationer. Kun ved socialdemokratisk Arbejde gennem disse naar vi vort Maal, Kvindernes Rejsning og Frigørelse. Han anbefalede i Overensstemmelse hermed en Ændring i Resolutionsforslaget, hvilken Ændring vedtoges.

Resolutionen, der vedtoges, udtaler derefter, at Kvinderne skal staa sammen med Mændene i Kampen for Menneskerettighederne og anbefaler en virksom Agitation for, at Kvinderne slutter sig til de bestaaende Fag- og politiske Organisationer.

Industri- eller Fagforbund.

Fra Udvalget forelaa en Resolution, der slutter sig til de af tidligere skandinaviske Kongresser vedtagne Resolutioner og iøvrigt udtaler, at Organisationens Grundform maa være hele Landet omfattende Forbund, og at Grænserne for Koncentrationen maa drages i de enkelte Lande.

J. J. Møller, Stauning, Nygaard og J. A. Hansen ønskede blot en Henvisning til den i 1897 vedtagne Resolution, der giver de fyldigste Udtryk angaaende Organisationsformen. Ændringsforslag herom forkastedes imidlertid, og efter en særlig Anbefaling af Lyngsie vedtoges Resolutionen.

Gensidig Understøttelse.

En Resolution om denne Sag udtaler, at Forbundene i de nordiske Lande først og fremmest har den Pligt at slutte sig til deres Landsforbund. Dernæst henvises til Tilslutningen til det internationale faglige Sekretariat og udtales, at hvis Forbund er i Stand til at indgaa Overenskomster for de skandinaviske Landes Vedkommende, bør det være en ufravigelig Hovedregel, at deres Forpligtelser overfor Arbejderbevægelsen eller Landsorganisationen i deres eget Land ikke tilsidesættes.

Offentlige Funktionærer.

Paa Spørgsmaalet om, hvilken Organisationsform det kan tilraades Stats- og Kommune-Funktionærer at

benytte, vedtog Kongressen en Udtalelse, hvori det siges, at disse Funktionærers Stilling er som andre Lønarbejderes Stilling, og det anbefales dem derfor af al Kraft at virke for Styrkelse af deres Organisationer og for Tilslutning til Landsorganisationerne.

Haandværksfag og Arbejdsmænd.

Dansk Formerforbund havde fremsat Spørgsmaal om, hvorvidt ikke-faglærte Arbejdere, der kan gaa ind i Haandværksfag, som paa Grund af sin Udvikling kan anvende disse, skal være Medlemmer af de ikke-faglærte Arbejderes Organisation eller af det paagældende Haandværksfags.

Kongressen ansaa dette for et særlig dansk Spørgsmaal og henviste det derfor til De samvirkende Fagforbund.

Rigtigheden af dette Standpunkt blev bestridt fra flere Sider, idet det ganske rigtig bemærkedes, at alle Lande har den Sag brændende hos sig, den afvistes desuagtet, men kommer sikkert igen.

Endelig indeholdt saa Dagsordenen de to udpræget politiske Sager: Tyendelovgivningen og Militarismen.

Den første Sag afgjordes med Vedtagelse af en Resolution, der anbefaler Organisation af Tyende og Landarbejdere samt politisk Virksomhed for Ophævelse af Undtagelseslove for Tyendet.

Om Militarismen vedtoges den i Dagspressen saa udførlig omtalte store Resolution, der angiver Grundlinierne for de skandinaviske Arbejderes Kamp mod Kapitalismens bedste Støtte, Militarismen.

Den sidste Vedtagelse var om næste skandinaviske Kongres, som det vedtoges at afholde i Göteborg 1911.

Den 7de skandinaviske Arbejderkongres har, som det vil ses af vor kortfattede Omtale, været højst betydningsfuld. Store Spørgsmaal er behandlede og vejledende Beslutninger tagne om alle de Sager, der rummer saa uhyre meget af Vigtighed for Arbejderne.

Tobaksarbejderforbundet var repræsenteret paa Kongressen af V. Nygaard, A. Westergaard og Th. Stauning.

* * *

I et følgende Numer skal vi bringe nogle Oplysninger om de norske Tobaksarbejdere.

Svendeprøver.

En Del Fag har den udmærkede Skik, at naar Læretiden er endt, aflægger den udlærte en Prøve, et saakaldt Svendestykke. Det vil altsaa sige, at en Kommission af Fagfolk tager under kritisk Bedømmelse, hvor vidt Vedkommende har faaet en forsvarlig Uddannelse, saaledes at han er i Stand til at præstere Arbejde, der kan staa for Kritik.

Denne Skiks Indførelse i vort Fag kunde jeg ønske at slaa til Lyd for, thi der trænges ganske alvorligt til nogen Kontrol med den letsindige Maade, mange Fabrikanter bruger den unge Mands eller Kvindes kostbare Aar til ganske systematisk Udbytning, i mange Tilfælde i sin grelleste Form og dette under Skin af Uddannelse eller Læretid.

Hvor mange Eksempler kunde der ikke nævnes paa en saadan Karrikatur af Uddannelse, som Læretiden i mange Tilfælde er. Hvor ofte har man ikke set unge Mennesker blive Svende og straks blive smidt paa Gaden fra Lærestedet, hvad der jo er en utvetydig Tilkendegivelse af, hvor lavt Læremesteren sætter sin egen Uddannelsesmethode. Jeg erindrer saaledes en større Fabrik her i København, hvor den ene Lærling lærte den anden og hvor Mesteren ganske kynisk lod de unge Mennesker skøtte sig selv hele Læretiden, og naar denne var udløben og den paagældende begyndte at tale om at nu var han Svend, svarede den samvittighedsfulde Læremester: „Du kan jo ingen Ting, Du maa hellere staa lidt længere i Læren." Vilde han ikke det, blev han straks afskediget med den Besked, at det Skidt han lavede, kunde hverken han (hans egen Læremester!) eller nogen anden Fabrikant bruge. Dette var Sortererlærlinge, men jeg skulde tage meget fejl, om det ikke finder Sted ogsaa for Cigarmagerlærlinge paa mange Fabriker.

Man har jo ogsaa Eksempler paa saa fortvivlede Forhold, som at Fabriker holder Lærlinge, hvor der ingen Mester findes og hvor Fabrikanten ikke selv er Fagmand. Her er altsaa Lærlingen paa Forhaand fordømt til absolut intet at lære. Der kunde nævnes mange Ting endnu, saaledes det Faktum, at adskillige Fabrikanter bruger Lærlingen det meste af Tiden som Gulvpige, Fugtekarl, Bydreng osv. osv., hvilket jo ogsaa er en grim Form for Udbytning.

Jeg tænker mig, at der i hver By, hvor der findes Fabriker, maa kunne nedsættes en Lærlingekommission, bestaaende af f. Eks. en Fabrikant og en Arbejder i den paagældende Branche; begge skulde naturligvis være dygtige Fagmænd.

Naar en Lærling da var udlært, mødte denne Kommission paa Fabriken og undersøgte hans eller hendes Arbejde. Dette vilde dog give nogen Sikkerhed. De fleste Fabrikanter vilde nemlig ikke udsætte sig for at faa officielt fastslaaet, at hos dem lærtes der saa elendigt, at Kommissionen ikke kunde godkende Arbejdet.

Man indvende ikke, at en saadan Ordning vil støde paa Modstand hos Fabrikanterne, thi de Firmaer, der giver en forsvarlig Oplæring, vil naturnødvendig være varme Venner af Kontrol, og de Firmaer, som misbruger Lærlinge, vil dog ikke offentlig være dette bekendt og kan saaledes ikke paa virksom Maade modsætte sig den nævnte Ordning.

Jeg anbefaler Kolleger, der interesserer sig for dette Spørgsmaal, at paalægge Delegerede til vor Kongres, som formentlig snart skal afholdes, at stille sig velvillige til eventuelle Forslag denne Sag vedrørende.

J. Knudsen.

* * *

Vi har før bragt Artikler denne Sag vedrørende, særlig erindrer vi, at en Kollega i Nyborg har skrevet om den. Der var ikke den Gang Stemning for Svendeprøver, men vi opfordrer atter Kolleger til at drøfte Sagen og eventuelt fremsætte Udtalelser her i Bladet.

Red.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 16. August 1907.

1. Det vedtoges at lade Særtryk af Mønstervedtægt for Arbejdsløshedskasserne følge med Fagbladet.

2. En Afgørelse af et Understøttelsesspørgsmaal i Thisted godkendtes.

3. En Klage fra Medlemmer i Nykøbing F. vedtoges det at undersøge.

4. 113 Arbejdere paa Kroghs Fabrik har udtaget Stævning imod Forretningsføreren for Fornærmelser. Toges til Efterretning.

5. Cigarer fra Nakskov udsattes.

6. Nogle Understøttelsessager fra „Enigheden" og Cigarsorterere afgjordes.

Forretningsudvalgets Møde 3. Septbr. 1907.

1. Til de Arbejdere i Nykøbing F., der har indsendt Klage, vedtoges det at udbetale Understøttelse.

2. Til en Strejkende fra Viborg, der har haft en kort Tids Arbejde i København vedtoges det at udbetale Strejkeunderstøttelse.

3. Det vedtoges at afholde Fællesmøde for Hovedbestyrelsen og de københavnske Afdelingers Bestyrelser Søndag den 15. September ang. Arbejdsløshedskasserne.

4. Til Voldgiftsafgørelser hos Lichtinger, Poulsen og Adler valgtes J. Thrane til de to førstnævnte og A. Christiansen til sidstnævnte, samt Forretningsføreren.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Østerg. 25 Sdbg.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35 ¹.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Løvegade 27.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: Aksel Petersen, Søren Møllersgade 8.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Folkelig Ligbrændingsforening,
Møllegade 10, København N,
Telefon 16,101 x.

KONTORTID: Mandag og Fredag Kl. 7—9 Aften og Søndag Kl. 9—11 Formd.

Gunstige Forsikringsvilkaar. Særlig billig Medlemsklasse for Begravelseskassemedlemmer.

Borgerlig eller religiøs Sørgehøjtid efter hver enkelts Ønske.

Enhver Mand og Kvinde over 18 Aar kan optages.

Københavns Raatobakslager,
De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.
Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Prima Cuttings (fri for Grus) 0,75 pr. Pd.
Ungar Omblad (meget bladrig) 0,55 —
Erdgods 0,68—0,80 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 —
Skaaren Java (billigt Indlagsgods) 0,50 pr. Pd.
Java Oparbejder 0,55—0,60—0,65 pr. Pd.
Domingo 0,62—0,70—0,75—0,80 pr. Pd.
G B M Java (smukke Farver) 1,50 —
Stort Udvalg af **Raatobak.** Nye og brugte **Cigarforme. Presser. Cigarbaand. Etiketter. Prægede Cigarringe** 1,50 pr. 1000.
Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,
Peder Hvidtfeldtstræde 11.
Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.
Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.
Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 20 | 15. Oktober 1907 | 3. Aargang

International Tobaksarbejder-kongres i Stuttgart.

Jeg tænker, at mine Kolleger vil være fornøjede, naar jeg i Stedet for en ganske „korrekt Beretning" giver en Oversigt over de Forhandlinger og Beslutninger, som toges, og saa forøvrigt giver en Oversigt over Stillingen og det, der har præget den i den siden Kongressen i Amsterdam forløbne 3-aarige Periode.

Det, der straks falder i Øjnene, naar man gennemgaar de forskellige Landes Beretninger, er den Omstændighed, at omtrent samtlige Organisationer har en ikke ubetydelig Fremgang at opvise. Størst er denne Fremgang i Schweiz og Tyskland. Tysklands Medlemsantal er siden Amsterdammer-Kongressen blevet omtrent fordoblet; det steg fra godt 18,000 til 32,750 Medlemmer. I Schweiz er Fremgangen endnu større, procentvis taget, men selve Tallet i og for sig er jo langt fra imponerende — der er kun 700 Medlemmer. En Undtagelse herfra danner kun England. Den engelske Organisation er gaaet tilbage i Medlemsantallet med ca. 200; denne Tilbagegang skyldes imidlertid særlige engelske Forhold, som vi senere skal se.

Omtrent alle Beretninger melder, at den temmelig gode Forretningsgang er den direkte Aarsag til de Fremskridt, Organisationerne har gjort, og dette beviser soleklart, at Arbejdernes forholdsvis gode Stilling bringer dem til at tænke og derefter til at handle. Jo bedre Arbejdernes Stilling er, jo mere vokser Arbejderbevægelsen, og jo bedre er denne igen i Stand til i Nedgangsperioderne at holde igen, saaledes at ikke de Fordele, man i en gunstig Periode har tilkæmpet sig, gaar tabt.

Deri ligger nemlig vore Organisationers store Betydning, at de i de allerfleste Tilfælde har været i Stand til at mildne Lønlovens jærnhaarde Konsekvenser, ja i enkelte Tilfælde er det lykkedes, selv under ret langvarige Nedgangsperioder, fuldstændig at ophæve denne Lovs Virkninger. I Sandhed et stort og godt Arbejde; desværre bliver det saa tidt undervurderet.

En anden Ting, som er omtrent lige saa iøjnefaldende som Fremgangen i Organisationsarbejdet, er den Forskydning, der finder Sted i vort Fag med Hensyn til Produktionen. Medens endnu i Amsterdam en ikke saa ganske ubetydelig Fremgang med Hensyn til Cigarproduktionen kunde fortegnes, til Trods for, at de forløbne 3 Aar havde været meget daarlige Aar, er man nu nødt til at holde temmelig skarpt Udkig efter Fremgangen i denne Branche. Derimod gaar det rivende fremad med Cigaretproduktionen — og vel at mærke, det er den ækle, stinkende Papircigaret, der næsten overalt fortrænger Cigaren. En Undtagelse danner her (i alt Fald endnu) de skandinaviske Lande, selv om ogsaa her Cigaretten breder sig mere og mere. I England er Consumtionen af Cigaretter steget i saa høj Grad, at Cigararbejdernes Antal er gaaet ned, til Trods for de ogsaa i England ellers ret gunstige Konjunkturer.

Og det er, mærkeligt nok, de bedre Cigarer, det i England er gaaet ud over. Vor Kollega B. Cooper oplyste saaledes, at den finere Verden i England mere og mere gaar over til Papyros og han mente, at den Tid ikke kunde være meget fjærn, hvor Cigaren vilde være saagodt som forsvunden fra de engelske Saloner og da den almindelige Befolkning i England ikke har Raad til at købe Cigarer, men er henvist til at ryge Shagpibe, saa er Udsigterne for Cigararbejderne ikke videre lovende.

I Tyskland har Regeringen — formodentlig fordi den saa en meget vigtig Indtægtskilde truet — gennemtvunget en saakaldt „Banderolskat". Alle i Riget falbudte Cigaretter, ligegyldig om det er tysk eller fremmed Fabrikat, skal være forsynet med en „Banderol", mulig er det, at denne Skat har dæmmet noget op for Konsumtionen af Cigaretter, men ogsaa der er Fremgangen uhyre stor og truer med at antage endnu større Omfang.

Jeg saa i Stuttgart, baade paa Kongressen og ved enkelte Sammenkomster og Møder, ikke saa faa Kolleger, som ikke røg andet end Papircigaretter, og man forsikrede mig at Antallet af Cigararbejdere var dalet med over 50 Procent der i Byen. Det er en Selvfølge,

at saa slemt var det ikke i det øvrige Tyskland. Det kunde være ret interessant at faa at vide, hvad Grunden er til denne Omvæltning — Sparsommelighedshensyn er det ingenlunde, der har bevirket Omslaget, thi der findes ikke faa Cigaretter, som er rasende dyre og man kan jo ryge en uhyre Mængde af dem, og desuden spiller jo Pengene næppe nogen Rolle i den engelske Finansverden eller Fødselsaristokrati, og det er jo væsentlig der, man mærker Omslaget. Af Sundhedshensyn kan det heller ikke være, at man er gaaet over til denne væmmelige Blanding af Papir og Tobak, thi denne Blanding er ganske sikkert mindst lige saa skadelig som Tobak alene, og desuden, man tager jo ikke synderlig Hensyn til Sundheden, naar det gælder en Nydelse.

Er det en Modesag? Ja, saa kan vi vente os noget i de følgende Aar, thi værre Tyran end Moden skal man lede længe efter, og forskaanet bliver vi ikke, det tyder alle Solemærker paa; kan vi blot slippe for Papircigaretten eller dog dens uindskrænkede Herredømme, kan vi prise os lykkelig.

Den tyske Delegation meddelte, at den i over 150 Konflikter havde tilkæmpet sig en Lønforhøjelse af over 1 Million Mark og at mange Fabrikanter frivillig havde tilbudt Arbejderne højere Løn saasnart Forbundet lod afholde Møder i de Distrikter, hvor Organisationen endnu ikke havde kunnet oprette Afdelinger. Tilbudet havde mange Steder bevirket, at Arbejderne havde stillet sig kølig, ja ligefrem fjendtlig overfor Forbundet og dettes Agitatorer og Fabrikanterne havde saaledes foreløbig opnaaet deres Hensigt, at holde deres Arbejdere borte fra Organisationen. Det var ikke saa ubetydelige Lønforhøjelser, som Fabrikanterne havde betalt af Frygt for Forbundet — opimod en 2 a $2^1/_2$ Million Mark, man kunde saaledes være godt tilfreds med Forbundets Virksomhed.

Beklagelig var det, at der i Tyskland endnu eksisterede en anden Landsorganisation af Tobaksarbejdere, nemlig Cigarsortererforeningen; denne Organisation stod, ligesom Tobaksarbejderforbundet, i den moderne Klassekamps Tegn, men var ikke til at formaa at slutte sig sammen med de øvrige Tobaksarbejdere. Den kristelige og den saakaldte Hirsch-Dunckerske Fagforening havde næsten mistet al Betydning.

Cooper, England, beretter, at man nu, takket være Dannelsen af den store altomfattende Tobakstrust, havde gjort Skridt til at sammensmælte de to bestaaende Arbejderorganisationer i England; man arbejdede allerede nu godt sammen og forhaabentlig vilde Sammenslutningen snart være fuldbyrdet. (Fortsættes)

Tobaksarbejderne i Rusland.

Den voldsomme Kamp for Friheden, der føres af det russiske Folk, henleder vor Opmærksomhed paa Forholdene indenfor Fagorganisationerne i det russiske Rige og da navnlig paa vore Kollegers Forhold. De Oplysninger, vi har indhentet derom, er særdeles interessante.

Organisationerne staar ved en begyndende Opgangsperiode og Tobaksarbejderne, hvis faglige Organisation endnu er meget ung, har gode Fremskridtsudsigter. Forbundet har 3500 Medlemmer fordelte i 12 Byer. Den største Afdeling er St. Petersborg med 500 Medlemmer. Forbundet udgiver et Blad, „Tobaksarbejdernes Liv", og har en Sekretær ansat som Leder af Forbundets Forretninger. Agitationen for Forbundet er yderst vanskelig. Bevægelsen bliver paa alle Steder bekæmpet og undertrykt af den reaktionære Regering og dens Haandlangere. Afdelingen i Moskau blev lukket straks efter den anden Dumas Opløsning, Bladet blev forbudt og et stort Antal organiserede Kolleger belagt med Arrest.

Af Fagets Udøvere er 75—80 Procent Kvinder og saaledes absolut overvejende.

Trods alle Forfølgelser og Undertrykkelser gør Organisationen dog Fremskridt og har i Rækken af Opgaver sat sig den at indrette sig som i andre Lande og i Tilslutning til de øvrige Tobaksarbejdere, samt planlagt Indførelse af Arbejdsløshedsunderstøttelse.

For Nødvendigheden af disse Foranstaltninger taler den store Elendighed, hvori de russiske Kolleger lever. For Tiden befinder Industrien sig i en Krise; i store Fabriker arbejdes kun 4—5 Dage ugentlig og Fortjenesten svinger mellem 5—8 Mark. En saadan Løn betinger et elendigt Liv, men det er ikke nok hermed; end ikke de arbejdsløse faar Fred, de chikaneres af Øvrigheden og Udvisning anvendes ofte mod disse Folk.

Som i alle Fag er det for vore russiske Kolleger den nærmeste Opgave at samle Kræfterne og træffe Forberedelser til Kampen. Under Anspændelse af alle Kræfter gælder det at tilkæmpe sig Folkets politiske Rettigheder, der er en Nødvendighed for Organisationen og for et virksomt Arbejde for Fagets Arbejdere.

Paa den i Stuttgart i Aar afholdte internationale Tobaksarbejderkongres var ingen Delegerede fra Rusland, men man haaber at kunne møde frem paa næste internationale Kongres, til hvilket Haab vi slutter os.

Vi følger vore russiske Kammeraters Kamp med Interesse og haaber paa Held i Arbejdet for politisk og faglig Frihed.

Gæld til Afdelingerne.

Det hænder af og til, at vi faar Klager over Medlemmer, der stifter Gæld i Adelinger uden at betale denne, og vi kan ikke andet end beklage den Fremgangsmaade, der til Tider udvises af Kolleger.

Der er ikke noget galt i, at et Medlem, som kommer i Trang, søger Hjælp hos sine Kolleger, men det er i høj Grad upassende at „glemme" saadanne Tjenester. Vi véd, at der til Folk, der skal paa Rejse, ofte ydes mindre Laan; de fleste tilbagebetales, men enkelte Kolleger er saa lidt Kammerater, at de, selv om de faar Arbejde, undlader at betale og endda giver Ubehageligheder fra sig, naar de kræves. Dette bør ikke ske. Kolleger, der ved en eller anden Lejlighed har faaet en Hjælp i Form af et Laan, bør hurtigst sørge for

at betale dette tilbage, og kræves han, bør han hellere give en Undskyldning end saadanne ubehagelige Svar, endda skriftlige, som til Tider bliver os forelagt.

Afdelingernes Tilidsmænd gør Arbejde nok af Interesse for Organisationen, de bør ikke paabyrdes ekstra Arbejde som Inkassatorer overfor Kolleger, der ikke gør deres Pligt, og de skal endnu mindre overdænges med uhumske Ord af Personer, der ikke har Lyst at tilbagebetale modtagne Laan.

Svendeprøver.

Knudsens Forslag om en Lærlinge-Kommission til Bedømmelse af udlærte Lærlinges Arbejde kan se meget godt ud, men jeg tror ikke, det har praktisk Værdi i den foreslaaede Form. Det er jo navnlig ikke nok, at „Svende-Arbejdet" ser godt ud; for at være dygtig Arbejder kræves almindelig Færdighed, Hurtighed, Akkuratesse o. s. v., men om disse Evner er til Stede, kan Bedømmelseskommissionen ikke afgøre ved en Dag at se paa et til samme Brug lavet „Svendestykke". Der drives vist en Del Humbug med „Svendestykker", og det vilde i vort Fag være muligt at omgaa Bedømmelsen i højere Grad end i de fleste andre Fag. Og en Humbugskommission er ikke mere værd end den nuværende Tilstand. God Oplæring er naturligvis af stor Betydning, men der maa vist findes en anden Vej end det her nævnte.

Jespersen.

* * *

Hr. Redaktør!

Maa jeg tillade mig en Indvending mod Knudsens Artikel om Bedømmelse af udlærtes Arbejde. Han vil have en Svend og en Fabrikant udnævnt i hver By; men det bliver vist vanskeligt at faa det ordnet.

I en Mængde Byer findes kun én Fabrikant. Han skal altsaa udnævnes, og sammen med ham skal altsaa en af hans Arbejdere fungere. Men enhver, der kender Forholdene i de smaa Provinsbyer, vil erkende, at den Bedømmelse, der skal foregaa under saadanne Forhold, ikke er meget værd. Arbejderne er i høj Grad bundne af økonomiske Forhold til den paagældende By og Fabrik, og der skal mere Mod til, end der kan forudsættes at være, naar Arbejderen skal dømme imod sin egen Fabrikant. Den nævnte Form for Bedømmelse duer næppe, men maaske kunde der ændres i Lærlingeloven paa en saadan Maade, at Bedømmelses-Udvalgene blev ganske uafhængige i de enkelte Tilfælde, og saa var Sagen anderledes end af Knudsen foreslaaet.

Provinsianer.

Stiftelsesfest i Aalborg.

Lørdagen den 28. September afholdt Afdelingen i Aalborg sin 20-Aars Stiftelsesfest for Foreningens Medlemmer, henholdsvis med Damer og Herrer.

Festen indlededes med et Møde for alle Tobaksarbejdere. Dette aabnedes Kl. 8½ af Formanden, *Edv. Jørgensen,* hvorefter Arbejdernes Sangforening afsang nogle kvikke Sange.

Redaktør *H. P. Hansen,* der velvilligt havde stillet sig til Disposition, fik derefter Ordet og omtalte i et længere Foredrag Organisationens Betydning og motiverede til Slutning et Leve for Tobaksarbejderforbundet.

En Del Kvinder indmeldte sig derefter i Organisationen, og man begav sig saa til det fælles Kaffebord, ved hvilket flere Talere havde Ordet, ligesom to i Dagens Anledning skrevne Sange blev afsungne. Af Talerne kan fremhæves:

Edv. Jørgensen, der talte for de syv tilbageværende Medstiftere af Afdelingen.

Th. Nielsen for Forbundet og *Alfred Gildsig* for Udbredelsen af den socialdemokratiske Presse.

Derefter dansedes der i nogle Timer, og ved en Sammenkomst senere paa Natten kulminerede Stemningen, da en Dame og en Herre gav nogle Solonumre til bedste.

Sent skiltes Deltagerne efter en behagelig Sammenkomst, med lyse Minder og Bevidstheden om at have styrket Sammenhold og Kammeratskabsfølelse.

A. G.

Fra Kunstens Verden.

Ukronede Dronninger.

Fællestitlen paa Carl Ewalds Roman-Serie er ikke ganske rigtig for den sidst udkomne — *Anna Sofie Reventlow,* thi hun naaede at blive *kronet* Dronning.

Dette Bind er iøvrigt som de foregaaende af betydelig Interesse.

Livet ved Frederik den Fjerdes Hof og i det daværende Danmark skildres særdeles levende. Forfatterens Skildring af Kongen og af hans Hustru til venstre Haand er meget sympatetisk, selv om der er Forhold nok, der næppe fortjener Sympati. Særlig interessant er Beskrivelsen af de forskellige Adelsslægters Rovbegærlighed og uappetitligeFærd for at opnaa Gunst og Guld.

Socialdemokratiets Virksomhed for at faa Adelsgodserne, der er Landets oprindelige Ejendele, tilbage til Land og Folk, er saare naturlig og maa sikkert blive styrket ved Carl Ewalds gode historiske Afsløringer.

—*g.*

Gyldendals Bibliotek.

Den nye Aargang af dette Ugeskrift byder en Dynge god Literatur, for 50 Øre maanedlig, som næppe faas paa anden Maade i Smaahjemmene. Aargangen vil bringe Bøger af Geijerstam, Jonas Lie, H. C. Andersen, Bjørnson, Ibsen, Gjellerup, Stuckenberg m. fl. og giver hermed et Program for Aaret, der i sig selv er Anbefaling nok for Foretagendet.

Møder.

FÆLLESMØDE

for Hovedbestyrelsen og de københavnske Afdelingers Bestyrelser 15. Septbr. 1907.

1. A. Christiansen forelagde Udkastet til Vedtægter for Arbejdsløshedskasser saaledes som det er udarbejdet af de samvirkende Fagforbunds Udvalg.

Det vedtoges med 21 Stemmer mod 2 at slutte sig til Tanken og at nedsætte et Udvalg, der udarbejder Forslag til Love for en Arbejdsløshedskasse for Tobaksarbejderforbundet.

Valgt blev: Fr. Jensen, Hans Hansen, Konr. Pettersson, F. Møller, A. Christiansen, Nygaard, J. Knudsen, A. Olsen og Stauning.

Hovedbestyrelsesmødet 16. Septbr. 1907.

1. Forhandlingsprotokollen oplæstes og toges til Efterretning.

2. Det vedtoges at anbefale et Forslag om Afholdelse af Kongres i 1907, særlig om Arbejdsløshedskassen.

Ved Møder i Afdelingerne, ved hvilke Hovedbestyrelsens Medlemmer skal deltage, skal Afstemning foretages om, hvorvidt Kongres ønskes afholdt.

Forretningsføreren gav forskellige Meddelelser om Strejken i Viborg. Forretningsudvalget fik Sanktion til at foretage de Skridt, der maa anses for nødvendige.

4. Til at deltage i en Forhandling med Provinsfabrikanterne angaaende Cigarillos-Priser valgtes: Bahr, Westergaard, Møller, Nygaard, Mikkelsen, Knudsen og Stauning.

5. En Forespørgsel om et Arbejdsforhold henvistes til Afdelingen i København.

6. Andragende fra Socialdem. Ungdomsforbund om Tilskud forkastedes.

7. Forbundets Delegerede paa den skandinaviske Kongres gav Meddelelser om Organisationsforholdene i Norge og om et afholdt Møde for Tobaksarbejdere i Kristiania, ved hvilket et Arbejde for Genoprettelsen af et Forbund vedtoges.

8. Forretningsføreren gav Meddelelser om sit Besøg i Nykøbing M., hvor en afskediget Mand var bleven genantaget.

Efterlysning.

Efternævnte Medlemmers Opholdssted bedes meddelt til Afdelingen i Thisted eller til Forretningsføreren:

K. Klinge, indtraadt i Viborg $^{26}/_{1}$ 1901.

Andreas Berg, indtraadt i Fredericia $^{24}/_{4}$ 1897.

Johan Hermansen, indtraadt i København $^{21}/_{10}$ 1905.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Østerg. 25 Sdbg.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35 ¹.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Løvegade 27.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Nobelstræde 2 ² o. G.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: Aksel Petersen, Søren Møllersgade 8.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Erdgods Dæks 1.25 (lyse, smukke Farver, $1^{3}/_{4}$ Pd. til 1000)
Prima Cuttings 0,75
Ungar 0,55 (meget bladrig)
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,65 (smukke Farver)
Brasil, Java Omblad, Sumatra, Domingo etc. i stort Udvalg
Nye og brugte Cigarforme. Presser.
Prægede Etiketter Kr. 4,00 pr. 100 Forpakninger
Uprægede Etiketter Kr. 2,50 pr. 100 Forpakninger
} Mindste Salg 100 Forpakninger.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000 Stk.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 21 | 1. November 1907 | 3. Aargang

Kongres!

Ved den foretagne Afstemning er det, omtrent enstemmig, vedtaget at afholde Kongres i Aar, foranlediget ved Loven om Statstilskud til Arbejdsløshedskasserne.

Kongressen afholdes Søndag den 8. December og følgende Dage i Rømersgade 22, København.

Om Repræsentationsretten paa Grundlag af sidste foreliggende Opgørelse af Medlemsantallet er der udsendt Meddelelse til Afdelingerne.

Afdelingerne i Hillerød, Helsingør og Skelskør kan tilsammen vælge én Repræsentant, og Afdelingerne i Randers og Hjørring tilsammen én Repræsentant.

De to Cigarsorterere, der skal vælges for Provinserne, vælges i Aar fra Byerne Holstebro og Slagelse. Samtlige Cigarsorterere i Provinsbyerne deltager i Afstemningen over disse. Medlemmer bør foreslaas fra de to Byer.

Forslag inden 15. November.

Udkast til Love for Arbejdsløshedskassen og for Forbundet er udsendt, og Afdelingerne maa ved Generalforsamlinger behandle disse samt, hvis de ønsker det, andre Forslag. Disse skal, for at blive behandlede paa Kongressen, være indsendte til Forretningsføreren senest den 15. November.

Naar Organisation mangler.

Kærlig Udbytning.

Igennem adskillige Aar har Forbundet ført Kamp med Tobaksfabrikant Krogh i Viborg.

Firmaet er med Rette berygtet over hele Landet, thi ingen anden Fabrikant vover i vore Dage at byde Arbejderne en saa lurvet Betaling, saa daarlige Arbejdsforhold og saa slet Behandling som denne Fabrikant, der ret er en Type paa en hensynsløs Kapitalist.

Forbundets Forretningsfører og flere andre har anført Eksempler paa Hr. Kroghs skandaløse Udbytning, og jeg skal her tillade mig at fremføre lidt om hans Behandling af Sortererne, thi det overfor disse anvendte System kan vist betegnes som Skamløshedens Toppunkt.

Kroghs Cigarsorterere har haft en Fortjeneste af ca. 10 Kr. ugenlig. *Ti Kroner for en hel Uges energisk Slid.* Gennemsnitsfortjenesten for Sorterere er paa andre Fabriker 22 Kr. 75 Øre. Ca. 12 Kr. 75 Øre ugentlig fra hver Sorterer er altsaa det Beløb, som Hr. Krogh har berøvet disse Folk hver eneste Uge.

Akkordpriserne er ikke mange. 60 eller 70 Øre pr. Mille for alt Arbejde, ligegyldig om det var 100 Bdt. eller 10 Bdt., løse $^1/_{20}$ eller $^1/_{40}$, alt 60 eller 70 Øre, og saa skulde Bundterne endda omstrammes og Kasserne stiftes for samme Betaling. Som man ser, Krogh har forstaaet at skære Madposen.

Hertil kom et rent Slavesystem paa Fabriken; kom nogen et Minut for sent, blev Vedkommende straks sendt hjem; ingen maatte samtale paa Sortererstuen, ingen maatte gaa i Gaarden uden Tilladelse o. s. fr.

Til Vogter paa denne Straffeanstalt var ansat et Tyende, (han er nemlig i sin Tid antaget og lønnet med Kost og Logi), som kalder sig Sorterermester; hans Navn er *Wöpper;* hans mest fremtrædende Kendetegn er krybende Underdanighed for sit Herskab og en hoven Optræden overfor Sorterere, hvem han til Tider trakterer med de mest gemene Skældsord. Han er fra Hamburg, og jeg skal ikke undlade snarest at behandle ham i det tyske Fagblad, saa hans Landsmænd i Tobaksbranchen kan have ham i venlig Erindring.

Naar det passede Krogh, kommanderede han uden videre Sorterere til at arbejde om Søndagen. I Vinterens strængeste Kulde maatte de saa møde og staa og arbejde med Overtøjet paa; thi om Søndagen blev der ikke opvarmet. Imedens gik saa Krogh i Kirke (han er flittig Kirkegænger), sad lunt og godt og foldede Hæn-

derne, naar Præsten sagde: „Kom Hviledagen ihu, at du holder den hellig".

Og denne Mand sidder inde med offentlige Tillidshverv (han er Medlem af Byraadet), og bryder samtidig Landets Love. Eller véd Hr. Krogh ikke, at der findes en Helligdagslov? Arbejde i Fabriker paa Søn- og Helligdage er som bekendt forbudt.

Den samme Hr. Krogh er selvfølgelig kras Højremand og ivrig Patriot. Dette forhindrer naturligvis ikke, som ovenfor nævnt, at han bruger en Tysker til at sjofle danske Kvinder, samtidig med at han bruger Hærens Befalingsmænd til at holde sine Arbejderes Løn nede paa Sulteniveauet.

I den danske Rigsdag har vor Kollega — Th. Stauning — nylig fremdraget denne skandaløse, men for de stoute Krigere saa ærefulde Bedrift. At tænke sig Underofficerer, ansatte i Statens Tjeneste, nedværdige sig til at underbyde fattige Kvinder, er forbavsende. Var det ikke en Sag, Underofficerernes Fagblad og Forening kunde finde sig foranlediget til at tage op, de burde fortælle deres Standsfæller Landet over, at de har Folk i ders Midte, hvis Handlemaade er saa lav, at den endog er naaet op til at blive omtalt i Landets lovgivende Forsamling.

Forbavsende er det i Grunden, at Folk overhovedet vil arbejde for Krogh, ussel Løn og ussel Behandling; men desværre er det saadan, at de Folk ikke kender til Forholdene andre Steder, og naar man er født og baaren og aldrig har været udenfor Straffeanstaltens Mure, tror man, at saadan er det overalt.

Saaledes gik det en Sortererske, der kom fra Viborg til København. Da Fabrikanten en Dag kom ind paa Sortererstuen, hilsende „Goddag" og talende et Par høflige Ord til de tilstedeværende, blev hun forbavset og spurgte: „Er det virkelig en Fabrikant? Han siger baade „Goddag" og taler høfligt til Arbejderne, det har jeg aldrig før hørt!"

Men hun havde heller aldrig arbejdet hos andre end Chr. Krogh. *Jens Knudsen.*

Strejken i Viborg
omtalt i
Folketinget.

Tobaksarbejderforbundets Hovedbestyrelsesmedlem — Th. Stauning — har i Folketinget fremdraget de Viborg-Underofficerers Smudskonkurrence overfor Tobaksarbejderne, og Forhandlingen har affødt en Erklæring fra Forsvarsministeren, som vi skal huske.

Vi gengiver i det følgende de for Faget interessante Forhandlinger efter Rigsdagstidende.

Stauning udtalte:

Finanslovforslaget viser jo desværre et Militærbudget paa alt i alt ca. 23½ Mill. Kr. Vi Socialdemokrater mener ganske vist, at der kunde spares en Del paa disse Udgifter, men til Trods derfor er det saadan, at Udgifterne stadig har en Tendens til Stigning. Saa længe imidlertid Hæren opretholdes, og saa længe man har Soldater og Underofficerer, erkender vi naturligvis Nødvendigheden af at lønne disse Folk; og naar det drejer sig om menige og Underofficerer, er vi ogsaa paa det rene med, at disse Folk dog gør en vis Del Arbejde, og at det derfor er naturligt, at deres Lønningsvilkaar følger nogenlunde Skridt med de civile Funktionærers. Den højtærede Forsvarsminister har da ogsaa forelagt Forslag om ca. ½ Mill. Kr. Lønningstillæg til disse.

Jeg vil gerne i denne Forbindelse nævne et Forhold, som forekommer mig at være af den Art, at det bør ændres. Det er antagelig ærede Medlemmer bekendt, at Militæretatens Befalingsmænd ofte udfører civilt Arbejde. Jeg formoder, at de har god Tid til det, og det er maaske ogsaa saadan, at navnlig Underofficererne hidtil ikke har været i Stand til at leve nogenlunde ordentligt af deres Lønning. Men hvis man erkender Berettigelsen af, at disse Folk udfører civilt Arbejde, kunde man vel dog med nogen Grund stille den Fordring til dem, at de ikke konkurrerer med de civile Arbejdere og ikke underbyder disse med Hensyn til det Arbejde, de paatager sig. Men det er desværre vistnok saadan, at det i nogle Tilfælde sker, at Underofficererne udfører civilt Arbejde billigere end de Arbejdere, der skal leve af det paagældende Arbejde. Det er selvfølgelig en i høj Grad skadelig og uheldig Konkurrence for de saakaldte fri Arbejdere.

Et saadant Forhold vil jeg tillade mig at omtale. I Garnisonsbyen Viborg findes der en Tobaksfabrikant Krogh, der beskæftiger bl. a. en Del Underofficerer, Underofficerers Hustruer og militære Spillemænd. Som jeg sagde før, vilde Arbejderne næppe sige noget til, at disse Folk beskæftigedes ved Cigarrulning ligesom ved ethvert andet Arbejde. Cigararbejderne har ikke noget imod, at de, som kan og har Lyst til at rulle Cigarer, gør det, men de har ikke saa lidt imod, at Underofficerer og deres paarørende udfører Cigararbejde adskillige Kroner billigere end de Arbejdere, der skal leve af det paagældende Fag. Det er en Kendsgerning, at Lønnen hos denne Fabrikant i Viborg i adskillige Aar har været meget lav, og at han, paa Grund af sin lave Arbejdsløn, har haft en ekstra Indtægt af omtrent 40,000 Kr. om Aaret ved at betale under den i Faget ellers gældende Priskurant for Cigararbejde, og til dette for Fabrikanten gunstige Resultat havde Underofficererne og deres paarørende troligt hjulpet ham, idet de som sagt i adskillige Aar har udført hans Arbejde for en Løn, der er ringere end den, der ellers er gældende i Faget. For en Del Aar siden havde Arbejderne paa Grund af de lave Lønninger foranstaltet en Strejke. Denne tabtes, og man paastaar i Viborg, at det var i særlig Grad Underofficerernes og deres Familiers Skyld, at Arbejderne ikke den Gang fik indført samme Lønning, som gælder for andre af Landets Tobaksfabriker. I Marts Maaned i Aar var saa de Arbejdere, som til den Tid var samlede derovre, igen blevne kede af de uheldige Arbejdsvilkaar og nedlagde Arbejdet, dels for at faa Ret til at være Medlemmer af deres Organisation, dels for at faa Lønnen op paa Højde med, hvad den var paa andre Fabriker. Men Underofficererne og deres Hustruer blev igen i Arbejde, til Trods for at de andre Arbejdere forlod det for at faa gennemført den Priskurant, som gælder andre Steder. De modarbejder altsaa nu igen de civile Arbejderes Interesser og hjælper Fabrikanten med at undertrykke de Arbejdere, der skal leve af det paagældende Arbejde. Underofficererne kan naturligvis nøjes med den Løn, Fabrikanten byder, da de har deres Løn i Forvejen fra Militæretaten. For dem spiller Lønnens Størrelse ikke saa stor en Rolle som for Mænd og Kvinder, der har sig selv og deres Familie at sørge

for og udelukkende skal leve af Lønnen for deres Arbejde. Forholdene er, takket være Underofficerernes Bistand, saa ugunstige, at en Del af de Arbejdere, den paagældende Fabrikant beskæftiger, maa ty til Fattigvæsenet for overhovedet at kunne leve.

Det forekommer mig, at under disse Forhold er Militærets Holdning i den paagældende By forkastelig, og at den højtærede Forsvarsminister burde gøre sin Indflydelse gældende for at forhindre, at hans undergivne, Befalingsmændene ved Hæren, nedlader sig til at konkurrere med de saakaldte fri Arbejdere og baade i Fredstid og under Krig arbejder for en Løn, der er lavere end den, de civile Arbejdere ellers havde faaet gennemført psa Fabrikerne, og derved forhindrer et Antal Arbejdere i den paagældende By i at faa lige saa gode Livsvilkaar, som man har erhvervet sig andre Steder.

Der er sket Henvendelse til den højtærede Forsvarsminister i denne Sag, og hvis den højtærede Forsvarsminister havde søgt at ordne den, vilde der næppe være sket hverken Offentliggørelse af de paagældendes Navne eller Paatale her af Sagen, men da det har vist sig, at den højtærede Minister ikke har formaaet at øve nogen Indflydelse paa dette Forhold, og da de paagældende Underofficerer ikke har generet sig for at arbejde under Strejken og modarbejde fattige Mænd og Kvinder, der skal leve af deres Hænders Gerning, har man heller ikke fra den anden Side ment længere at burde tilbageholde denne Sag, men at burde skride til at offentliggøre Navnene paa disse militære Befalingsmænd sammen med Navnene paa de øvrige Individer, der modarbejder deres Kollegers Interesse under den paagældendc Arbejdsstandsning. Disse Militærpersoner, som ikke generer sig for den Gerning, de har udøvet mod Arbejderne, generede sig dog, da deres Navne blev offentliggjorte, og anlagde Sag mod Tobaksarbejdernes Forretningsfører. Det forekommer mig, at der var og fremdeles er Anledning for den højtærede Minister til at skride ind overfor de Forhold, som her er raadende, og som ikke tjener Militæretaten til Ære. Det forekommer mig, at den højtærede Forsvarsminister i det mindste passende kunde skride ind nu, da der er Tale om at forhøje Underofficerernes Lønninger. Naar der skal gives en Lønningsforhøjelse til Underofficererne, forekommer det mig dog, at man samtidig kan stille den Fordring til dem, at de ikke modarbejder civile Arbejdere, at de, hvis de paatager sig civilt Arbejde, ikke arbejder for en lavere Løn end den, der er fastsat ved Overenskomst mellem Fabrikanterne og Arbejderne i de paagældende Fag, i hvilke de søger deres Gerning. Smudskonkurrence som den, der har fundet Sted fra militær Side i Viborg, burde dog forhindres, og jeg haaber, at den ærede Forsvarsminister vil kunne indse det berettigede i denne Fordring og vil være med til at forhindre, at det gentager sig i Fremtiden, og navnlig forhindre det, naar man nu skal til at beskæftige sig med en ikke uvæsentlig Lønforhøjelse for de paagældende Militærpersoner. I alle Tilfælde forventes det ganske sikkert fra Tobaksarbejdernes Side, at den ærede Forsvarsminister vil skride ind, naar Strejken en Gang sluttes. Forsvarsministeren har nemlig, saa vidt jeg ved, erklæret, at saa længe der var Strejke, vilde han ikke blande sig i Forholdet. Tobaksarbejderne haaber derfor, at Ministeren i det mingste vil skride ind, naar Strejken sluttes, hvad enten Resultatet bliver det ene eller det andet, og saa vil søge at give Underofffcererne et Tilhold om i Fremtiden ikke at arbejde under den Løn, som er godkendt i det paagældende Fag.

Tobaksfabrikant Lange, Slagelse omtalte i sin Tale den 25. Oktober den her fremdragne Sag.

Endskønt Hr. Kroghs Konkurrence, der naturligvis er haard paa Grund af hans enestaaende billige Arbejdskraft, har været stærkt paaklaget af Tobaksfabrikanter ved Sammenkomster med disse, saa fandt Hr. Lange sig dog kaldet til at optræde som Forsvarer for Krogh og hans Underofficerer.

Han fandt det ganske i sin Orden, at Underofficererne udfører civilt Arbejde, selv om det maatte være *under* de i Faget gældende Priskuranter.

Han gjorde ligeledes Forsøg paa at afkræfte Udtalelserne om Hr. Kroghs ekstra Forjteneste, idet han hævdede, at Kroghs Indtægt *kun* er 16,000 Kr. aarligt.

Hvis dette er rigtigt, viser det sig, i hvor høj Grad den ringe Arbejdsløn paa Kroghs Fabrik har bidraget til at muliggøre en for Fabrikanterne skadelig Konkurrence.

Stauning

svarede saaledes paa Hr. Langes Udtalelser:

Det ærede Medlem for Slagelse (Lange) har forleden Aften beskæftiget sig med nogle Udtalelser, jeg fremsatte, da jeg forrige Gang havde Ordet, og jeg vil til Trods for, at det ærede Medlem, ligesom mange andre, er udeblevet, dog henvende et Par Ord til ham.

Det ærede Medlem forsvarede Underofficererne i Slagelse i deres Virksomhed mod Arbejderne, forsvarede, at de havde ydet en Tobaksfabrikant Assistance ved at arbejde under den gældende Priskurant. Det ærede Medlem advarede den højtærede Forsvarsminister mod at træffe Foranstaltninger, hvorved Underofficererne og deres Familier forhindredes i at udøve den Smudskonkurrence, som de i Øjeblikket udøver mod Arbejderne. Jeg har hørt selv konservative Folk udtale deres Afsky for Skruebrækkere. Det synes, at det ærede Medlem fra Slagelse ikke deler denne Opfattelse til Trods for, at det ærede Medlem selv er Organisationsmand, selv tilhører sit Fags Organisation og har været med til at hævde det naturlige i, at de Overenskomster, der var sluttet mellem Fabrikanter og Arbejdere, skulde overholdes i saa vid Udstrækning som muligt.

Det ærede Medlem mente ogsaa, at de Oplysninger, jeg havde fremført vedrørende den M rfortjeneste, den paagældende Tobaksfabrikant har ved at anvende Underofficerer og andre Folk til en Løn under Priskuranten, ikke var rigtige. Jeg har naturligvis ikke eftertalt Tobaksfabrikant Kroghs Penge og har heller ikke haft Lejlighed til at kontrollere hans Regnskaber, hvad det ærede Medlem for Slagelse siger, at Ligningskommissionen har gjort; men et ganske simpelt Regnestykke — og det et Regnestykke, som har været offentligt fremdraget i Bladene uden Modsigelse — beviser, at de Tal, jeg nævnede, saa nogenlunde er rigtige. Den paagældende Tobaksfabrikant betaler, som jeg sagde, Arbejderne 4 Kr. mindre pr. 1000 Cigarer end andre Fabrikanter. Hans Produktion er 200,000 Cigarer ugentlig, det giver en ugentlig Merfortjeneste af 800 Kr. og for et Aar ca. 40,000 Kr. Disse Tal har, som sagt, været fremme i Bladene uden Modsigelse. Om han saa forærer sine Cigarer væk, eller hvad han gør med dem, aner jeg ikke, men saa meget kan Fortjenesten være ved at arbejde med Folk, der fasr en lavere Løn, end Overenskomsten byder Folk paa andre Fabriker. At denne Beregning er rigtig, behøvede det ærede Medlem for Slagelse næppe at nære Tvivl om. Han ved, at Tobaksarbejderne er i Stand til at beregne, hvor meget en Fabrikant vinder ved at betale under Priskuranten. Jeg ved, at

det ærede Medlem i særlig Grad er vidende om, at Tobaksarbejderne er i Stand til at regne saadant noget ud. Der er endvidere i det ærede Medlems Udtalelser den Fejl, at han siger, at det er 9 Underofficerer, der er Tale om; jeg har her Klagen til Forligskommissionen fra i det mindste 14 Underofficerer, alle de Folk, jeg her har talt om.

Det er iøvrigt for saa vidt af mindre Betydning, hvorvidt Fabrikant Krogh tjener Fyrretyvetusind eller et andet Tusind ved at have Arbejdere under Priskuranten, lige saa vel som det er af mindre Betydning, om det er 9 eller 14 Underofficerer, der har arbejdet hos Fabrikant Krogh. Det væsentlige er jo det, at disse Underofficerer ikke alene selv har arbejdet under Priskuranten, men ved at gøre det, faar de bibragt andre Mennesker den Tro, at det i Grunden ikke kan være saa farligt at at arbejde under en Strejke hos Krogh. Gamle Koner, som i mange Tilfælde ikke er saa stærke til at tænke selvstændigt, kan ræsonnere som saa: Naar Sergent Petersen eller Musiker Jensen, eller hvad de nu hedder, kan arbejde hos Krogh under en Strejke, kan det ikke være saa farligt, at jeg gamle, fattige Kone ogsaa gør det. Og det Ræsonnement breder sig naturligvis og er til en vis Grad forstandigt. Paa den Maade bidrager disse Folk ikke alene ved deres eget Arbejde, men ogsaa ved de andres Arbejde til at hjælpe den paagældende Fabrikant.

Jeg sagde forleden Dag, at det gale ikke er, at Arbejdet udføres af Underofficerer, som ved Siden deraf har andet Arbejde. Gud bevares; lad Underofficererne arbejde, jeg tror saamænd gerne, at de har Tid til det; jeg anser det for rimeligt, at Underofficerne foruden deres militære Tjeneste ogsaa udfører nyttigt Arbejde. Men det, jeg har pointeret, er, at disse Underofficerer ved at arbejde under den gældende Løn i det paagældende Fag driver Smudskonkurrence mod fattige Arbejdere, der kun har deres Arbejde ved dette Fag at leve af. Forholdet er, at Underofficerne har en Løn, af hvilken de dog kan leve, hvis det skulde knibe, medens de Folk, der skal leve af at rulle Cigarer, kun har det, de kan tjene ved det paagældende Arbejde, at leve af. Jeg skal derfor, til Trods for det ærede Medlems Udtalelser, atter henstille til den højtærede Forsvarsminister at tage Hensyn til de Indvendinger, jeg har rejst mod dette efter min Mening forkastelige Forhold, saaledes at han søger at faa gjort Underofficererne begrtbeligt, at de, hvis de skal udfører civilt Arbejde, bør arbejde paa en saadan Maade, at de ikke modarbejder andre fattige Arbejdere, men søger at faa samme Løn som de Arbejdere, der skal leve af Faget, og ikke drive Smudskonkurrence mod de Folk, der i Virkeligheden er deres Standsfæller.

Forsvarsministeren, *J. C. Christensen,* omtalte den følgende Dag Sagen med efterstaaende:

Det ærede Medlem for Fakse (Stauning) anførte et Forhold ovre i Viborg, hvor enkelte Underofficerer — ikke ret mange — og deres Familier havde arbejdet hos en Tobaksfabrikant under en Strejke. Det ærede Medlem ankede over, at disse Underofficerer arbejdede for en lavere Pris end den gældende Priskurant og saaledes underbød Arbejderne. Det ærede Medlem har i denne Sag henvendt sig til mig, og jeg udtalte da til det ærede Medlem, at jeg ikke fandt det heldigt i al Almindelighed, at Statsfunktionærer arbejdede paa saadanne Vilkaar, at de underbød Arbejderne. Imidlertid maa vi jo se paa Forholdene som de ere. Det er nemligt lovligt, at disse Underofficerer have arbejdet hos vedkommende Tobaksfabrikant paa den Maade, som sket er, og dertil kommer, at deres lave Lønninger gøre det højst rimeligt, at de søge ekstra Fortjeneste. Jeg har ment, at man under den Strejke, der var, ikke med Rette kunde kræve af mig, at jeg skulde skride ind her. *Men jeg erkender, at det er heldigt for alle Parter, at Statens Tjenestemænd, naar de arbejde hos private i deres Fritid, forlange og faa den samme Løn, som er gældende i vedkommende Fag, thi Statens Tjenestemænd skulle nødig konkurrere til Skade for Arbejderne paa Arbejdsmarkedet. Denne min Mening vil jeg sørge for bliver tilkendegivet vedkommende. Men jeg har ikke ment det rigtigt at gribe ind i Forholdet, medens Arbejdskonflikten stod paa.*

Som det ses af denne Udtalelse, har Forsvarsministeren givet vor Opfattelse Medhold. Han har maattet erkende, at det i Viborg bestaaende Smudskonkurrence-Forhold er forkasteligt, og lovet at skride ind overfor sine Undergivne — Underofficererne — naar Strejken er endt.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

International Tobaksarbejder-Kongres i Stuttgart.

Af nogen større Interesse er Østrigerens Beretning, væsentlig af den Grund, at Østrigs Tobaksarbejdere egentlig først nu er blevet organiseret. Noget stort har man endnu ikke udrettet, dertil har Tiden dels været for kort, og dels er Forholdene noget vanskelige i Østrig. Som bekendt er Tobaksfabrikation og -Afsætning i Østrig Monopol, og Arbejderne altsaa en Slags Embeds- eller Bestillingsmænd (Udtrykket Bestillingsmænd er egentlig ganske forkert, da af de 39,000 i Tobaksregien beskæftigede Arbejdere de 34,000 er Kvinder); den Omstændighed, at Arbejderne kun meget sjældent afskediges, og at de efter at have tjent et længere Aaremaal er pensionsberettiget, gør, at de i Organisationen ser en Byrde, som ikke vil kunne skaffe dem Fordele, men kun blive dem en Byrde. Dertil kommer, at Agitationen er yderst vanskelig paa Grund af Sprogforskellen (Tobaksarbejderne taler 8 forskellige Sprog). Deres Fagblad trykkes i 4 Sprog, tysk, szekisk, polsk og slavenisk, og snart vil man være nødt til ogsaa at oversætte det og udgive det paa italiensk. Under disse Omstændigheder maa man jo indrømme, at Resultatet er ret godt, naar Østrig har 5,500 organiserene Arbejdere. Man arbejder for Tiden energisk for at faa Lørdag Eftermiddag gjort til Fridag; der er god Udsigt til, at Arbejdet vil føre til et heldigt Resultat, og naar Fordringen er gennemført, har Tobaksarbejderne faktisk gennemført 8-Timers-Arbejdsdagen. Enkelte Lønbevægelser har i 1906 og 1907 ført til et gunstigt Resultat, og temmelig sikkert vil det østrigske Forbund melde sig ind under det internationale Forbund.

Ligeledes er Beretningen fra Svejts interessant, ogsaa væsentlig fordi den er ny, idet det gamle Forbund, som for en Del Aar siden et Par Gange var

repræsenteret paa Kongresserne, var hensygnet og først i 1906 saavidt reorganiseret, at det var i Stand til at deltage igen. Svejts har heller ikke tiltraadt Fondet endnu, men vil temmelig sikkert gøre det inden Nytaar.

Tobaksarbejderns i Svejts hører ligesom Tobaksarbejderne i de fleste andre Lande til de daarligst stillede Arbejdere, og det vil sige temmelig meget i Svejts. Man har desværre endnu ikke turdet sætte Kontingentet saa højt op som nødvendigt, for at kunne honorere de Anfordringer, som stilles til den nye Organisation, men ikke destomindre har man dog turdet gaa i Kamp for Forbedringer og delvis med et heldigt Resultat. Hjemmeindustrien er ligesom mange andre Steder fremherskende, og denne Omstændighed i Forbindelse med Sprogvanskeligheder gør, at Fremgangen ikke er saa stor som ønskelig; men man har nu samlet flere Fag i en Organisation (Forbund for Arbejdere i Næringsmiddel og Nydelsesmiddel, Branchen,), og derved har man opnaaet den store Fordel, at man kan lønne en eller flere Tillidsmænd, som staar uafhængig af Arbejdsgiverne og altsaa ikke kan rammes af disses Forfølgelser. Derved fremkommer de for de fleste andre Forbundsrepræsentanter kuriøse Forhold, at t. Eks. Bagere, Sukkervarearbejdere, Slagtere, Bryggere og Tobaksarbejdere var samlet under en Hat; men det var nu, som Sagerne stod, nødvendigt og vilde ikke blive anderledes, førend alle disse Brancher havde vokset dem saa store, at de alene kunde føde en Mand til at passe deres Forretninger. Som et Bevis for, at Regeringsformen under det kapitalistiske Samfunds Fane er først og fremmest kapitalistisk anførte den Delegerede, at „Republiken" ved en Strejkes Udbrud straks beordrede Militær til den Plads, hvor der strejkedes; t. Eks. ved en Strejke i Basel, hvor der var stillet Fordring om Lønforhøjelse for ca. 50 Mand, var der udkommanderet 2 Kompagnier Infanteri. Det lykkedes ogsaa at frelse Fædrelandet — Strejken tabtes.

De øvrige Beretninger indeholdt ikke noget nyt ud over det, som jeg meddelte i min Indledning, nemlig Fremgang over hele Linien.

Nu kom et Forslag fra Sverig til Forhandling; det gik ud paa at indføre obligatoriske Strejkeunderstøttelsesbidrag. Forslaget var ret vel ment, men noget konfust affattet (det være sagt uden at være ondsindet). Forslaget blev diskuteret og fra flere Sider anbefalet, dog paa den Betingelse, at Formen ændredes. Den svenske Delegerede erklærede, at han intet havde imod, at Formen blev ændret, naar blot det tvungne Bidrag blev gennemført. Østrig og flere Lande protesterede; man syntes vel om Princippet, men Sagen maatte først gennemdiskuteres i de forskellige repræsenterede Organisationer; man havde ikke Ret til at vedtage slige Forslag og derved forpligte Organisationerne til noget, som de ikke i Forvejen var gjort bekendt med. Man enedes sluttelig om at forelægge Sagen i de forskellige Lande og derefter drøfte Spørgamaalet paany paa den kommende Kongres.

Et Forslag om at forhøje Bidraget fra 20 Centimer til 25 vedtoges derefter saa godt som enstemmig.

Afstemningsmaaden blev nu sat under Debat, og her viste Tyskerne straks deres Sindelag. Ved de første internationale Kongresser, da Tyskland endnu kun havde nogle faa Tusinde Medlemmer, var det blevet bestemt, at hvert Land havde en Stemme, uanset Medlemsantallet; det gik godt indtil Amsterdam-Kongressen; den Gang var Tyskernes Medlemsantal steget fra knapt 6000 til 18,000, og straks forlangte de flere Stemmer. For at forebygge lange Stridigheder gav Kongressen efter, og Tyskernes Stemmeantal blev forhøjet (saa vidt mig i Øjeblikket erinderlig fik de 6 Stemmer og havde altsaa ikke Majoritet endnu, da der var truffet den Bestemmelse, at Bevillinger og Love skulde vedtages med $^2/_3$ Majoritet). Nu da Medlemsantallet var steget til 32,750, forlangte de saa mange Stemmer, at de kunde beherske Afstemningen, idet de tillige fordrede simpel Majoritet gennemfert. Meningen er aabenbart at gøre samtlige Forbund til tyske Afdelinger (Luxenburg har de allerede slugt). Om dette Forslag udspandt der sig en lang Diskussion, da selvfølgelig de andre Lande ikke syntes om at blive degraderet til blot og bare „Zahlstellen", men Resultatet blev, at Tyskland af ialt 28 Stemmer fik de 13; de har altsaa nu sammen med Svejts Halvdelen af Stemmerne og sammen med en hvilken som helst anden Stat Majoritet. Imod stemte kun Sverige og Danmark.

Denne Sag maa vi tage under Behandling ved den norske Kongres, til den Tid er der temmelig sikkert flere, der er blevet ked af Tyskernes absolute Herredømme.

Endelig udspandt der sig en længere Debat om det ønskelige i at optage alle Tobaksarbejderne i en Orgenisation. Alle de Delegerede med Undtagelse af Englænderen stemte for en Resolution i denne Retning, og dermed var Dagsordenen udtømt. Det vedtoges til Slut at afholde den næste Kongres umiddelbar forud for den internationale socialistiske Kongres, altsaa i København.

Hermed sluttede Kongressen.

F. Møller.

De tyske Fagforeninger og Majdagen.

Som det vil være bekendt, har Kapitalisterne gjordt en haardnakket Modstand mod Arbejdernernes Demonstrationer for otte Timersdagen hvert Aars første Maj.

I mange store tyske Industribyer har Arbejdskøberne udelukket de demonstrerende Arbejdere i et Tidsrum af indtil tre Uger a en Maaned. At dise Masse-Lockouter har paaført Arbejderorganisationerne nogle økonomiske Tab, er indlysende, men Arbejdskøberne har ikke naaet at knække Majdemonstrationen; tværtimod, den bliver Aar for Aar mere omfattende.

Den tyske Delegation paa den internationale socialistiske Kongres i Stuttgart havde da ogsaa et særligt Møde Lørdag den 17. August, hvor man bl. a. drøftede ovennævnte Spørgsmaal. Her enedes man om en Ordning, ved hvilken det tyske Socialdemokrati skulde deltage i de Udgifter, Fagforeningerne vil blive paaførte

ved Gennemførelsen af almindelig Arbejdshvile hvert Aars første Maj.

Denne Ordning er nu enstemmig godkendt af den tyske Partikongres, der nylig afholdtes i Essen.

Maatte Kapitalisterne heraf tage den Lære, at jo haardere et Tryk disse lægger paa Arbejderne, des stærkere og inderligere slutter de sig sammen i deres Fag- og Partiforeninger, og bringer en nøje Samvirken i Stand mellem dem. *x.*

Svendeprøver.

Om denne Sag har vi faaet et Indlæg fra *J. Knudsen*, der paa Grund af overvældende Stofmængde udsættes til næste Nr. *Red.*

Møder.

Forretningsudvalgets Møde d. 10. Oktbr. 1907.

1. Det vedtoges, at Forretningsføreren sender Understøttelse til et Medlem i Nykøbing F., til hvem Afdelingskassereren har nægtet Udbetaling.

2. Fra Afdelingen i Slagelse forelaa Meddelelse om en større Efterbetaling, der havde fundet Sted, foranlediget ved Betaling under Priskuranten.

3. Afd. i Odense fik Sanktion til at yde 25 Kr. til en Aftenskole og 10 Kr. til et Svendehjem.

4. Foranlediget ved Klage fra Thisted overlodes det til Redaktøren at skrive i Fagbladet angaaende Medlemmer, der har Gæld til Afdelinger.

5. Paa Forespørgsel svares, at Flyttehjælp kun kan betales i en af de Byer, der berøres af Medlemmets Flytning.

En Haandcigar fra Odense fastsattes til 22 Kr. + 2 Kr. for Penaler.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Østerg. 25 Sdbg.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Norsgade 10, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Løvegade 27.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Hospitalsbakke 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Nobelstræde 2² o. G.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: Aksel Petersen, Søren Møllersgade 8.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Folkelig Ligbrændingsforening,
Møllegade 10, København N,
Telefon 16,101 x.
KONTORTID: Mandag og Fredag Kl. 7—9 Aften og Søndag Kl. 9—11 Formd.
Gunstige Forsikringsvilkaar. Særlig billig Medlemsklasse for Begravelseskassemedlemmer.
Borgerlig eller religiøs Sørgehøjtid efter hver enkelts Ønske.
Enhver Mand og Kvinde over 18 Aar kan optages.

Københavns Raatobakslager,
De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.
Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Erdgods Dæks 1.25 (lyse, smukke Farver, 1¾ Pd. til 1000)
Prima Cuttings 0,75
Ungar 0,55 (meget bladrig)
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,65 (smukke Farver)
Brasil, Java Omblad, Sumatra, Domingo etc. i stort Udvalg
Nye og brugte Cigarforme. Presser.
Prægede Etiketter Kr. 4,00 pr. 100 Forpakninger
Uprægede Etiketter Kr. 2,50 pr. 100 Forpakninger
Mindste Salg 100 Forpakninger.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000 Stk.
Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,
Peder Hvidtfeldtstræde 11.
Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.
Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.
Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 22 | 15. November 1907 | 3. Aargang

Kongressen.

Det er kun lidt over tre Aar siden vi sidst afholdt Kongres, og den Gang tænkte vi os først at mødes igen efter 5 Aars Forløb; men en stor Del af Forbundets Medlemmer har med Længsel imødeset Tiden for Afholdelsen af næste Kongres og glædes over, at det allerede bliver i Aar.

Anledningen til den ekstraordinære Indkaldelse er som bekendt *Loven om Arbejdsløshedskasserne,* og over denne glæder vi os ogsaa. Ved sidste Kongres afgjordes flere betydningsfulde Sager, og blandt disse var Oprettelsen af *Forbundets* Arbejdsløshedskasse. Hidtil havde denne Sag været overladt Afdelingerne, og af disse praktiserede „Enigheden" og Cigarsorterernes Fagforening i mange Aar Ydelsen af planmæssig Arbejdsløshedsunderstøttelse. For Forbundet som Helhed havdes kun Rejseunderstøttelse, ingen Dagpenge, naar man var paa Rejse. Selvfølgelig var disse Forhold ikke tidssvarende. Forsikringstanken havde stærkere end før fæstnet sig, ogsaa hos vore Medlemmer, og det Skridt, man tog ved sidste Kongres, var da et naturligt Led i Udviklingen og i Overensstemmelse med Ønsker hos Medlemmerne.

Nu gaar Sagen ind i et nyt Spor. 25 Aars politisk Virksomhed og Organisationsarbejde har forandret Opfattelserne og skaffet os den Lov om Statsbidrag til Arbejdsløse, som nu er Grundlaget for vore Forhandlinger. Da Sagen oprindelig rejstes, paa Foranledning af vore Organisationer, mødte den afgjort Modstand, men Modstanden er brudt i de svundne Aar. Angrebene blev mindre vægtige og sluttelig maatte *alle* erkende, at Lindring af Nødstilstanden, der følges af Arbejdsløsheden, er en Samfundsopgave, der ikke i Længden kan holdes nede. Loven vedtoges da og blev det første Skridt paa den Vej, vi har anvist.

Nu bør Arbejderne selvfølgelig benytte Loven. Vi skal tage Tilskudet til de Arbejdsløse som vi tog Tilskudet til Sygekasserne. Det er et ringe Bidrag, men større end intet. Modtagelsen af det giver os Ret til at stille Krav om mere, at forlange Loven forbedret, at kræve Samfundets Pligt fuldt anerkendt.

Derfor anbefaler vi den forestaaende Kongres at slutte sig til Udvalgets Forslag om at tiltræde Loven, modtage Anerkendelse og dermed det Tilskud, som bydes.

Kongressens øvrige Virksomhed vil naturligvis ogsaa blive af stor Betydning. Forbundets Administration, om hvilken der paa forrige Kongres forelaa Forslag til Forandringer, der kunde virke stærkt indgribende, vil igen komme til Behandling, men næppe under Former, der kan sætte Sindene i Bevægelse. Systemet angribes ikke, efter Lovudvalgets Forslag; Ændringerne gaar kun ud paa at udvide Administrationens Rammer og Kræfter saa meget, som nødvendiggøres af det foran omtalte Forslag og af Virksomhedens stadige Udvikling.

Endvidere vil Kongressen naturligvis behandle Fagets Løn- og Arbejdsforhold samt Lærlingeforhold og fastslaa den Fremgangsmaade, der vil være at følge i Fremtiden. Disse Spørgsmaal er meget vanskelige, men vi har hidtil overvundet Vanskelighederne og vil sikkert ogsaa gøre det denne Gang.

Slagelse Afdeling foreslaar som Repræsentant for Sortererne:

H. Sommer og H. E. Hansen.

Det bemærkes, at der endvidere kan stemmes paa følgende Sorterere:

G. Palmqvist, P. Jensen, C. Bürckel og Wibbe.

De Herrer Sorterere bedes indsende Resultaterne senest den 30. ds. til Slagelse Afdeling.

Formanden.

Strejken i Viborg.

Borgernes Dom.

1000 Mennesker til Møde.

Strejken hos Tobaksfabrikant Krogh i Viborg har haft en Varighed af ca. 9 Maaneder. Det er ikke lykkedes at faa Fabrikanten til at gøre Indrømmelser, men Tiden er ikke spildt. Hans Fabrikation er ringere end før og hans Anseelse i høj Grad rokket.

Haandværkerne, til hvem han har henvendt sig for at faa udført Arbejder paa Fabriken, nægter at udføre disse. Maskinerne trænger til Reparation, men Maskinarbejderne vil ikke arbejde paa Krogs Fabrik og hans Stab af Hjælpere bestaar væsentligst af ganske uøvede Arbejdere, hvis Arbejde ikke bliver det bedste.

Strejken naaede, som nævnt i forrige Numer af Fagbladet, at blive omtalt i Rigsdagen, paa Grund af Underofficerernes Virksomhed til Fordel for Fabrikanten, og da denne Omtale fik det Udfald, at Ministeren lovede at skride ind overfor sine Undergivne, blev der Udsigt til, at disses Virksomhed i Fremtiden bliver af mindre Værdi for Hr. Krogh end hidtil.

Arbejdernes Fællesorganisation i Viborg havde imidlerttd ønsket at faa Strejken og Fabrikanten omtalt ved et Borgermøde og i denne Anledning blev Folketingsmand *Stauning* indbudt som Taler til et Møde, der indvarsledes til den 7. November.

Mødet var besøgt af mindst 1000 Mennesker, Afholdshjemmets Sal og Balkon var aldeles overfyldt og Stemningen vidnede om en meget stærk Indignation imod den haarde Fabrikant Krogh.

Stauning paaviste i sit Foredrag, hvorledes Arbejderne havde tilkæmpet sig Organisationsret og Fordele af forskellig Art baade i vort og i andre Fag. Derfor er Møder som dette sjældne og Fabrikanter som Krogh ret enestaaende.

Stauning udtalte videre:

Chr. Krogh har erklæret, at han ikke vil have Fagforeningsfolk paa sin Fabrik og at hans Produktion er *„Husflidsarbejde"*. Husflid er Bierhverv og derfor betaler Krogh sine Arbejdere langt under Fagets Priskuranter. Konflikten er opstaaet, fordi Krogh kastede to Arbejdere paa Gaden, da disse indmeldte sig i deres Fags Organisation, og dette Standpunkt fastholder Krogh, men det er *et brutalt, dumt og lovstridigt Standpunkt.*

Grundloven giver Foreningsfrihed, men *for Kroghs Arbejdere gælder Grundloven ikke,* hvis de vil arbejde paa hans Fabrik.

Endnu gemenere end Kroghs Adfærd er hans Hjælperes Optræden og dem, der angiver Tonen, er Underofficerer og Militær-Musikere samt disses Hustruer. De hjælper Fabrikanten og giver andre moralsk Rygstød til at øve samme Daad. Den Gærning, de udfører, er den laveste, en Forbrydelse mod fattige Arbejdere.

Særlig slet er Handlingen, naar man erindrer, at Underofficererne faar Løn af Staten — en Løn, som selv de fattigste af de strejkende Arbejdere betaler deres Part til igennem Toldskatterne — og at denne Løn gør det muligt for disse Hædersmænd at arbejde meget under den i Faget gældende Priskurant.

Saa slet er Militærets Handlemaade, at Forsvarsministeren i Rigsdagen tog Afstand fra disse og udtalte følgende:

„Jeg erkender, at det er heldigt for alle Parter, at Statens Tjenestemænd, naar de arbejde hos private i deres Fritid, forlange og faa den samme Løn, som er gældende i vedkommende Fag, thi Statens Tjenestemænd skulle nødig konkurrere til Skade for Arbejderne paa Arbejdsmarkedet. Denne min Mening vil jeg sørge for bliver tilkendegivet vedkommende."

Ministeren vil altsaa nu skride ind overfor denne Part af Kroghs Hjælpere og de vil da sikkert bøje sig for deres Chef og kræve tarifmæssig Løn, hvis de i Fremtiden skal arbejde.

Krogh er stemplet! Ingen ordentlige Folk indlader sig med ham, han har nu kun sin Stab af *uvidende, viljeløse Hjælpere* at støtte sig til, de er Trøsten for den gammeldags Mand, hvis Anskuelser om Arbejderne er 50—100 Aar gamle.

Nu hæves Strejken, og er Krogh da klog tager han sine gamle Arbejdere igen, som Fagforeningsfolk og til tarifmæssig Løn, gør han ikke det, betakker de sig selvfølgelig for hans Arbejde.

En kendt Højremand — Dyrlæge Jacobsen — optraadte derefter som Forsvarer for Krogh, men opnaaede kun ved en Erklæring fra Fattigforstanderen at dokumentere, at Staunings Udtalelser i Rigsdagen er ganske rigtige. *Flere af Kroghs Arbejdere maa have Fattighjælp for at leve.*

Forretningsfører *F. Møller* gjorde Rede for Fabrikant Kroghs stædige Afvisning af alle Forhandlings- og Forligstilbud og sluttede sig iøvrigt til den af Stauning fremsatte Kritik.

Redaktør *Lauritzen* gjorde ligeledes Bemærkninger om Kroghs Inhumanitet og slog fast, at alle humanttænkende Mennesker maatte være imod ham.

Cigarfabrikant Kroghs Svoger, Redaktør af Viborg Amtstid., Bogtrykker *Møller* forsøgte nogle Angreb paa Socialdemokratiet og navnlig paa Redaktør Lauritzen, men lavede komplet Fiasco og endte saa med at sige:

„Jeg skal ikke forsvare min Svoger (Krogh) i nogen Maade".

Stauning havde saa sluttelig Ordet og imødegik de faldne Udtalelser, særlig Jacobsens, idet han paaviste, at ingen havde formaaet at føre et virkeligt Forsvar for den reaktionære Hr. Krogh. Ingen havde bevist Kroghs Nobelhed, ingen paavist „Hjælpernes" hæderlige Færd, ingen havde forsvaret Kroghs Retsbrud over for Arbejderne og ingen havde vovet at forsvare Kroghs Inhumanitet, hans Undertrykkelse af fattige Arbejdere. Den offentlige Mening er paa Arbejdernes Side, ingen har Sympati for den Mand, der økonomisk og aandeligt vil undertrykke Arbejderne.

En mægtig Bifaldsstorm fra Forsamlingen tilkendegav fuld Tilslutning til Staunings Udtalelser. Det var Befolkningens Dom over den rige men hensynsløse Fabrikant.

Svendeprøver!

(Svar til Provinsianer.)

Den ærede Kolega finder det ganske ugørligt, at faa en Kommission til at bedømme den Udlærtes Arbejde i de Byer, hvor der kun er en Fabrikant. Fabrikanten vil ikke gaa imod sig selv, og Arbejderen er afhængig i økonomisk Henseende.

Jeg erkender, at her ligger en Vanskelighed, men ikke en uovervindelig, thi for det første er den økonomiske Afhængighed ikke større for en Kollega, der er Medlem af en saadan Kommission, og eventuelt gik imod sin Fabrikant, end for adskillige Afdelingsformænd i de smaa Byer, der jo meget ofte maa gaa imod sin Fabrikant. Bag Kommissionsmedlemmet, som bag Afdelingsformanden, staar jo nemlig Organisationen, og denne skulde jo i Almindelighed kunne gardere vore Tillidsmænd mod økonomisk Forfølgelse. At søge Lærlingeloven ændret i den ommeldte Retning var muligvis det bedste, men Lovgivningens Vej er lang og trang, saa længe Arbejderstandens Modstandere sidder inde med Magten. Jeg mener derfor, vi maa tage fat paa dette Spørgsmaal, og søge at overvinde Vanskelighederne.

Svar til Jespersen.

Jespersen mener ikke, min Tanke om en Lærlinge-Kommission har nogen praktisk Værdi i den foreslaaede Form. Bedømmelseskommissionen kan ikke ved en Dag at se paa et til samme Brug lavet „Svendestykke" afgøre, om den fornødne Færdighed, Hurtighed og Akkuratesse er til Stede hos den Udlærte.

Det tror jeg netop man kan i vort Fag, idet Arbejdet jo er forholdsvis enkelt. Der er jo intet til Hinder for, at Kommissionen, foruden at se og bedømme det færdige Arbejde, ogsaa kan overvære Prøve paa den Udlærtes Arbejdsmaade, og som Følge deraf ogsaa faa Lejlighed til ogsaa at bedømme de ovennævnte Evner.

Jeg er ikke blind for, at den Vej, jeg har antydet, har sine Mangler, men intet er jo fuldkomment, og Jespersen anviser jo ingen mere fremkommelig Vej. Den nuværende Tilstand er imidlertid af den Beskaffenhed, at der maa foretages noget, og da vi nu skal have Kongres, bør vi tage dette Spørgsmaal under Behandling, sammen med andre Løn- og Arbejdsforhold.

J. Knudsen.

Fra Kongressen i Stuttgart.

Forlængst har Dagspressen bragt Efterretninger fra Kongressen i Stuttgart. Tilbage bliver kun de Spørgsmaal, som har særlig Interesse for Fagpressen og særligt Ærinde til de faglige Organisationer.

Saa længe socialistisk Arbejderbevægelse har eksisteret, har Meningerne om den faglige Bevægelses Stilling til den politiske do. været delte. Enkelte har ment, at Fagbevægelsen og Socialismen var bedst tjent med, at de faglige Organisationer stod isolerede, d. v. s. fri og uafhængig af det socialdemokratiske Parti, men disse Meninger har altid været Mindretallets. Paa Fag- og Partikongresser har der staaet hæftige Kampe om dette Spørgsmaal; kun i de nordiske Lande synes det, at Arbejderne ligesom af sig selv har fundet den rette Vej.

Paa den internationale Kongres i Stuttgart diskuterede man denne Sag ret indgaaende. Der vedtoges en Resolution, der udtaler Nødvendigheden af, at Arbejderne baade driver socialdemokratisk Politik og slutter sig sammen i Fagforeninger. Resolutionen, — der vedtoges med næsten alle Stemmer mod 18 — siger bl. a:

> „Til Arbejderklassens fuldstændige Befrielse af det aandelige, politiske og økonomiske Slavelivs Lænker er deres politiske og økonomiske Kamp i lige Grad nødvendig."

Videre udtaler Resolutionen, hvordan Opgaverne for de økonomiske og politiske Organisationer er lige vigtige.

> „Parti- og Fagforeninger bør i deres Virksomhed energisk støtte hinanden og kun betjene sig af saadanne Midler, der fremmer hele Arbeiderklassen i dens Befrielseskamp."

Det understreges skarpt, at der kun kan blive virkelig Enhed i hele Arbejderklassens Kamp, naar Parti- og Fagbevægelse er nøje og inderlig forbundne, og det vil hindre enkelte Fagorganisationer, der maaske vilde se egoistisk paa Kampen og Resultatet; det hedder:

> „Fagforeningerne vil kun kunne fuldbyrde deres Opgave i Arbejdernes Befrielseskamp, naar de i deres Optræden lader sig lede i *socialistisk* Aand."

Men ogsaa ved en nøje Forbindelse med Partiet vil Fagforeningerne faa deres Krav gennemførte ved parlamentarisk Virksomhed og herigennem skabe sociale Love til Gavn for Arbejderklassen.

Herhjemme i Danmark har der jo stadig været nøje Forbindelse mellem Fagforeningsbevægelsen og Socialdemokratiet, og hvad man har vedtaget paa Kongressen i Stuttgart, er kun en Anerkendelse af vor Taktik og Fremgangsmaade.

Cigarsorterernes Fagforening.

Slettede Medlemmer:

Nr. 3044 C. Petersen.
— 3306 Anna Tørngren.
— 3329 Jenny Olsen.
— 3347 Emilie Jørgensen.
— 3349 Carla Jeppesen.
— 3352 Christine Jensen.
— 3359 Marie Hansen.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde d. 17. Oktbr. 1907.

1. Spørgsmaalet om Strejken i Viborg diskuteredes.

Foranlediget ved et Ønske om et Møde i Viborg vedtoges det, at dette kan afholdes med Stauning som Taler.

2. Afd. Horsens fik Sanktion til at anvende 10 Kr. til en Aftenskole.

3. Lærlingeforhold i Thisted udsattes.

4. Nogle Priser i Thisted, ved hvis Fastsættelse er indløbet nogle Fejltagelser. hvorved de er højere end efter Priskuranten, vedtoges det at bringe i Overensstemmelse med denne.

5. I Henhold til Bevilling er 15,000 Kr. indbetalt til Arb. Bryggeri „Stjernen".

6. Afstemningen om Afholdelse af Kongres har givet til Resultat 512 St. for 15 imod.

Det vedtoges at afholde Kongressen Søndag den 8. Decbr. i Rømersgade 22, København.

7. Fælles-Bestyrelsesmøde i København angaaende Lovforslagene vedtoges det at afholde den 23. Oktober.

Fællesmøde for Hovedbestyrelsen og de københ. Afdelingers Bestyrelser d. 23. Oktober 1907.

1. Med en mindre væsentlig Ændring i § 11 tiltraadte Bestyrelserne det fra Udvalget forelagte Forslag til Love for Arbejdsløshedskassen.

2. Forslaget til Forbundslove tiltraadtes ligeledes.

Hovedbestyrelsens Møde d. 24. Oktbr. 1907.

1. a. Kongressen afholdes 8. Decbr.

b. Repræsentationsretten fastsættes efter Opgørelsen for August Maaned. Hillerød, Helsingør og Skelskør vælger i Fællesskab én Repræsentant. Indbydelsen sendes Organisationerne i Sverrig, Norge og Tyskland.

c. Fastsættelse af Dagsorden overlodes til Forretningsudvalget.

d. Forslag indkaldes til 15. November.

e. Det vedtoges at nedsætte to Udvalg, der beskæftiger sig med 1) Løn — Lærlinge og andre Arbejdsforhold. 2) Forretningsorden og Løn til Funktionærer.

Til førstnævnte Udvalg valgtes: Westergaard, Bahr, V. Hansen Møller, Knudsen og Thrane.

Til det andet Udvalg: Christiansen, Nygaard og Mikkelsen.

2. Det godkendtes, at der udbetales Rejseunderstøttelse til Strejkende fra Viborg, der kunne faa Arbejde andet Steds.

3. En Cigar fra Horsens bedømtes til 14 Kr. + 50 Øre for Længde, 1 Kr. for Facon og 3 Kr., naar der kun leveres 5 Forme.

4. Fra Slagelse meddeles, at der har været en forbigaaende Konflikt i Anledning af leveret Tobak, hvilken Sag er ordnet.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Folkelig Ligbrændingsforening.

Møllegade 10, København N,

Telefon 16,101 x.

KONTORTID: Mandag og Fredag Kl. 7—9 Aften og Søndag Kl. 9—11 Formd.

Gunstige Forsikringsvilkaar. Særlig billig Medlemsklasse for Begravelseskassemedlemmer.

Borgerlig eller religiøs Sørgehøjtid efter hver enkelts Ønske.

Enhver Mand og Kvinde over 18 Aar kan optages.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Erdgods Dæks 1.25 (lyse, smukke Farver, $1^3/_4$ Pd. til 1000)
Prima Cuttings 0,75
Ungar 0,55 (meget bladrig)
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,65 (smukke Farver)
Brasil, Java Omblad, Sumatra, Domingo etc. i stort Udvalg
Nye og brugte Cigarforme. Presser.
Prægede Etiketter Kr. 4,00 pr. 100 Forpakninger
Uprægede Etiketter Kr. 2,50 pr. 100 Forpakninger
} Mindste Salg 100 Forpakninger.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000 Stk.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 23 | 1. December 1907 | 3. Aargang

Held med Kongressen.

Paa Søndag træder Kongressen sammen. Tillidsmændene, de Delegerede, møder fra de forskellige Egne af Landet, maaske med afvigende Meninger om de Sager, der skal drøftes, men forhaabentlig alle med ærlig Vilje til at gøre et Arbejde i Forbundets og dermed i Medlemmernes Interesse.

Kongressen er Forbundets øverste Myndighed. Kongressen skal træffe Afgørelser om Virksomheden i de kommende Aar, og alle bør samles i Ønsket om en Virksomhed, der har *det samlede Forbunds Velfærd som Maal.*

Kreds-, Afdelings- eller Brancheinteresser bør holdes ude. De Delegerede møder som *Forbundsmedlemmer,* der alle har det samme Maal, og for Opnaaelsen af Maalet gør vi alle et Stykke Arbejde.

Den foreliggende Dagsorden er omfattende og betydningsfuld. Der er Plads for de afvigende Meninger. Plads for Tankernes Udveksling, men Formaalet skal være det samme for os alle, det, at opnaa bedre Kaar, mindre Nød og højere Kultur for *alle* vort Forbunds Medlemmer.

Samles vi i fælles Stræben mod dette Maal, saa naar vi det, og med Ønsket herom udtaler vi et *„Held med Kongressens Arbejde!"*

Tobaksarbejderne i Norge.

Medens vi her i Landet har en betydelig Cigarfabrikation og en mindre betydelig Fabrikation af Skraa- og Røgtobak, er Forholdet i Norge lige det omvendte. Der forbruges ikke saa mange Cigarer i Norge som herhjemme, hvorimod en Mængde Mennesker, ogsaa i Byerne, ryger Pibe og benytter Skraa og Snus.

I Kristiania beskæftiges ved Cigarfabrikation ca. 300 Arbejdere, medens der ved Røgtobaks-, Skraa- og Snusfabrikationen beskæftiges ca. 650 Arbejdere. Desuden findes der efter de Oplysninger, vore Delegerede fik ved den skandinaviske Kongres, Tobaks- og Cigarfabriker i Bergen, Laurvik, Christianssand og Stavanger, men disse Virksomheder er ikke meget store. Og endelig er der muligvis ogsaa Tobaksindustri i enkelte andre norske Byer, men dette menes i saa Fald at være af endnu mindre Omfang.

Arbejdspriserne i vort Fag i Norge er ret uensartede, men synes dog for den største Dels Vedkommende at være paa Højde med det, der gælder i Danmark og Sverrig. Daarligere staar det til med forskellige andre Arbejdsforhold, og dette skyldes sikkert den mangelfulde Organisation.

For nogle Aar siden havde vore norske Kolleger et Tobaksarbejderforbund, men det har ikke været muligt at holde dette samlet, og nu er da Forholdet, at der kun findes nogle spredte Foreninger i de foran nævnte Byer. I Kristiania findes 3 Foreninger, Cigarmagernes, Tobaksarbejdernes (Skraa, Snus og Røgtobak), samt de kvindelige Arbejderes (Skraadæksmagernes). Disse havde imidlertid i September Maaned kun et Medlemsantal paa tilsammen ca. 250, og i de andre Byer var Medlemsantallet ogsaa meget lille (Bergen 60 o. s. fr.).

En stor Del af vore Kolleger indser imidlertid det uholdbare i de nu bestaaende Forhold og ønsker gerne at gøre et Arbejde for at samle Arbejderne i deres Foreninger og Foreningerne i et Forbund. De indledende Skridt gjordes med Assistance af vore Delegerede og det svenske Forbunds Förtroendeman, Kindstrand, idet der afholdtes et almindeligt Tobaksarbejdermøde i Kristiania Dagen efter den skandinaviske Kongres, ved hvilket der var almindelig Stemning for Organisationen.

Ved dette Møde besluttedes det at paabegynde et Agitationsarbejde samt en Fællesvirksomhed af de bestaaende Foreninger. Saaledes fik de tre Bestyrelser i Kristiania det Hverv at afholde nogle Fællesmøder for Drøftelsen af Agitationen, af Planer for en Sammenslutning i et Tobaksarbejderforbund og for Forberedelse af en norsk Tobaksarbejderkongres.

Vi haaber, det lykkes vore norske Kolleger i en nær Fremtid at føre Planerne ud i Livet til Held for Tobaksarbejderne i Norge og for Arbejderklassen i sin Helhed.

Kongressen.

Tobaksarbejderforbundets 9. Kongres aabnes Søndag den 8. December, Kl. 10 Formiddag i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, København.

Som foreløbig Dagsorden er opført:

1. Mandaternes Prøvelse.
2. Kongressens Konstituering.
3. Fastsættelse af Diæter.
4. Virksomheden siden sidste Kongres.
5. Regnskabet.
6. Forslag til Lovændringer:
   a. Vedtægter for Arbejdsløshedskassen
   b. Forbundets Love
   c. Arbejdsanvisning og administrative Bestemmelser.
7. a. Løn- og Arbejdsforhold,
   b. Lærlingespørgsmaalet,
   c. Statistik.
8. Hjemmearbejdet.
9. Andre Forslag.
10. Fastsættelse af Lønninger.
11. Valg af Hovedbestyrelse.
12. Fastsættelse af næste Kongres.

Forslag fra Afdelingerne.

Forslagene til Vedtægter for Arbejdsløshedskassen og til Forbundets Love er i Særtryk omsendte til Medlemmerne, her anføres de til Forretningsføreren indsendte Ændringsforslag:

Til Arbejdsløshedskassens Vedtægter:

§ 4.

Afdelingen i Nykøbing M.:

Sidste Stykke faar følgende Affattelse: „Retten til Understøttelse indtræder da straks".

§ 8.

Afdelingen i Nykøbing M.:

Understøttelsen ydes ifølge det Antal Aar, Vedkommende har været Medlem af Kassen, efter følgende Skala:

Medlemsret	Heltbet.	Halvtbet.
1 til 3 Aar	1 Kr. 15	0 Kr. 60
3 - 5 —	1 — 25	0 — 65
Over5 —	1 — 50	0 — 80

Afdelingen i Slagelse:

Medlemsret	Heltbet.	Halvtbet.
Under 5 Aar	1 Kr. 25	0 Kr. 70
Over 5 —	1 — 50	0 — 85

Afdelingen i Næstved:

Skalaen forandres til:

1—3	Aar	1 Kr. 50
3—5	—	1 — 75
Over 5	—	2 — 00

I 6te Stykke indskydes efter „halvtbetalende": „En Undtagelse herfra er de første 6 Dage, hvor Ydelsen er henholdsvis 6 og 3 Øre."

Afdelingen i Aarhus:

6te Stykke:

„3 Øre pr. Kilometer" forandres til „4 Øre pr. Kilometer" og „1½ Øre pr. Kilometer" forandres til „2 Øre pr. Kilometer".

Afdelingen i Kolding:

„Halvtbetalende Medlemmer erholder 3 Øre pr. Kilometer".

Næstsidste Afsnit:

Et rejsende Medlem maa kun opholde sig 3 Dage i hver Afdeling, med Undtagelse af København, hvor Ophold kan finde Sted i indtil 1 Uge. Til samme rejsende Medlem kan der i én Afdeling ikke ydes Rejsehjælp med mindre end 3 Maaneders Mellemrum.

Dog kan et Medlem efter en Rejse vende tilbage og hæve det resterend Beløb af den ham eller hende tilkommende Understøttelse i den Afdeling, i hvilket Medlemmet er blven arbejdsløs.

Sidste Afsnit:

„Rejsehjælpen for Lærlinge og unge Mennesker forhøjes fra 4 til 5 Øre pr. Kilometer".

Cigarsorterernes Fagforening:

„Medlemmer, der rejser bort fra den Afdeling, hvori de er berettigede, kan ved at vende tilbage til den samme Afdeling oppebære Resten af deres Understøttelse."

§ 10.

Afdelingen i Næstved:

I 2. Stk. 4. Linie indskydes efter „... Læretidens Udløb":

„... og de har ydet Kontingent som nydende Medlem i den Tid" erholder Rejsehjælp o. s. v.

§ 18.

Afdelingen i Odense:

Restancerne sættes til 5 i Stedet for 8.

(Ny Paragraf).

Afdelingen i Næstved:

„Til at revidere Kassens Regnskaber vælges af Delegeretmødet 4 Revisorer, deraf indstiller Hovedbestyrelsen 2 og hver af de københavnske Afdelinger 1, samt et tilsvarende Antal Suppleanter, dog staar det Delegeretmødet frit for at foreslaa andre."

§ 28.

Afdelingerne i Kolding, Aarhus, Aalborg og Fredericia

foreslaar, at Repræsentationsretten bliver som den hidtil gældende i Forbundet.

Afdelingen i Nakskov:

„fra 10—50" bortfalder og i Stedet indsættes „indtil 100".

Til Forbundets Love:

§ 1.

Afdelingen „Enigheden":

2. Stykke tilføjes:

„Helarbejdere og Vikkelmagere kan ligeledes komme paa halvt Kontingent, naar Fortjenesten er 12 Kr. eller derunder, og dette bevidnes af Fabrikens Arbejdere."

indtil 40 Kr. i et Kalenderaar, som kun udbetales, naar Arbejde ikke kan opnaas i betræffende By og naar Familien flytter fra Byen (Jærnbanebillet til Hustru og Børn og samtlige Udgifter til Transport indbefattet).

Afdelingen i Thisted

foreslaar, at følgende udgaar af §ens første Stykke: „fordi han af Mester eller Fabrikant er udsat for saadan Behandling, at denne kan ansés for krænkende for ham," og at i sidste Stykke følgende udgaar: „Adkomstbeviset til Berettigelsen skal i begge ovennævnte Tilfælde være underskrevet af $^2/_3$ af de Kolleger, som Vedkommende arbejdede sammen med."

Afdelingen i Esbjerg:

Naar et Medlem med egen Husstand bliver arbejdsløs eller forlader sit Arbejde og tager Arbejde i en anden By, erholder Vedkommende til Flyttehjælp indtil 40 Kr., som kun udbetales, naar Familien flytter fra Byen (Jærnbanebillet til Hustru og Børn indbefattet).

Flytehjælpen kan delvis udbetales forskudsvis i den Afdeling, hvorfra Medlemmet skal rejse, og refunderes da fra dentAfdeling, hvortil Medlemme rejser.

Denne Flyttehjælp udbetales kun én Gang i Løbet af et Kalenderaar og kun naar specificeret Kvittering foreligger.

Naar Mand og Hustru begge er Medlemmer, kan kun den ene erholde denne Hjælp.

Afdelingen i Aalborg:

Flyttehjælpen udbetales til Medlemmer med egen Husstand, hvad enten han (hun) faar eller tager sin Afsked.

Afdelingen i Nyborg:

Den nuværende Rejsekasse bibeholdes.

Afdelingen i Slagelse:

Forbundet yder 40 Kr. i Rejsehjælp i et Kalenderaar for Heltbetalende og 20 Kr. for Halvtbetalende til de Medlemmer, som selv forlader Arbejdet. Rejsehjælpen udbetales med 4 Øre pr. Kilometer. Dog udbetales i ingen Afdeling for over 150 Kilometer.

Afdelingen i Nykøbing F.:

Medlemmer, som er indtraadte i Forbundet i Danmark, skal, naar de kommer tilbage fra Udlandet, være ligestillede med andre danske Medlemmer, altsaa erholde samme Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Til Dagsordenens Punkt 7.

Afdelingen i Nyborg:

1. Hovedbestyrelsen suppleres med en Mand, kendt med Maskinarbejde, naar der forhandles om saadant.
2. Minimallønnen for Overrulning fastsættes til 6 Kr. pr. Mille.
3. Prisen paa alt Arbejde beregnes efter Tobak og Facon.

Afdelingen i Aarhus:

1. Der nedsættes et Udvalg paa 5 Mand, bestaaende af 4 Provinsianere samt Formanden for Forbundet til at revidere eller udarbejde en ny Priskurant for Provinserne.
2. Ved en Priskurants Ophør skal der være truffet en Ordning senest 8 Dage efter, i modsat Fald standses Arbejdet.

Afdelingen i Fredericia:

Ved en ny Overenskomst med Tobaksfabrikanterne: søge at faa indført Betaling efter Facon og Tobakkens Beskaffenhed.

Afdelingen i Næstved:

Hvis den nuværende Basis (Udsalgsprisen) for Arbejdslønnen bliver staaende, foreslaas en Revision af Priskuranten. Følgende Forandringer ønskes:

1. Procenternes Afskaffelse.
2. 75 Øre for Vikkelvending.
3. Anskaffelse af Prøvepinde paa Grænsen mellem Façon og Ekstrafaçon.
4. Kvinder, der er nyantagne, skal i de første 3 Maaneder lønnes med fast Ugeløn, hvis de forlanger det.

Til Dagsordenens Punkt 9.

Andre Forslag.

Afdelingen i Aarhus:

I Tilfælde, hvor en Afdeling finder det formaalstjenlig, at en eller flere forlader Arbejdet af Grunde, hvorefter de ikke vil kunne opnaa Understøttelse af Arbejdsløshedskassen, har vedkommende Afdeling Ret til at bevilge Understøttelse til disse, hvis Størrelse nærmere fastsættes paa Kongressen. Udgifter i saadanne Øjemed refunderes af Forbundskassen.

Afdelingen „Enigheden":

Forbundets Repræsentanter skal paa „De samvirkende Fagforbund"s Generalforsamling stille Forslag om, at Fristen for Strejkehjælp: „3 Maaneder" forandres til „ubestemt Tid", eventuelt „6 Maaneder".

Afdelingen i Horsens.

Det vedtages at eftergive Villumsens Gæld (183 Kr.) til Horsens Afdeling.

Afdelingen i Nykøbing F.:

At oprette en obligatorisk Sygekasse for alle Tobaksarbejdere i Landet.

Afdelingen i Odense:

Kongressen tager Beslutning om Fremgangsmaaden overfor de Kolleger, der ikke vil henvende sig til Afdelingskassereren i en By, *forinden* de søger Arbejde.

Til Kongressen.

Jeg henstiller nedenstaaende til Kongressens velvillige Behandling:

Hvad bør Forbundet gøre overfor Skraatobaksarbejderne, der, tilrejsende fra Udlandet, oppebærer deres Understøttelse, faar Arbejde, men samtidig melder sig fra vort — og over i deres Forbund?

Afdelingen i Esbjerg:

2. Stk. tilføjes:

„Dog kan Medlemmer, der ikke er fyldt 18 Aar, fritages for Kontingent til Rejse- og Arbejdsløshedskassen."

4. Stykke tilføjes:

„Sorterere, Cigar- og Cigarillosarbejdere kan ikke optages før efter Læretidens Slutning. Læretiden skal mindst være 3 Aar, før de betragtes som faglærte Arbejdere."

I 5. Stykke forandres:

„55 Aar" til „50 Aar".

Afdelingen i Næstved:

9. Stykke: „over 4 Dage" forandres til „over 3 Dage".

§ 2.

Afdelingen i Odense:

Restancerne sættes til 5.

Afdelingen i Kolding:

Tillæg til 2. Stykke:

„Dog kan et Medlem efter at have opfyldt sine Forpligtelser og betalt 1 Aars Kontingent, indtræde i sine gamle Rettigheder."

§ 4.

Afdelingen i Nakskov:

I 4. Linie: „med 10—100 Medlemmer" forandres til„ indtil 100 Medlemmer".

Afdelingerne i Fredericia og Aalborg

foreslaar den hidtil gældende Repræsentationsret bibeholdt.

Afdelingerne i Slagelse og Kolding

foreslaar den gamle § bibeholdt.

§ 13.

Afdelingen i Næstved:

„Til at revidere Forbundets Regnskaber vælges af Kongressen 4 Revisorer, deraf indstiller Hovedbestyrelsen 2, og hver af de københavnske Afdelinger 1, samt et tilsvarende Antal Suppleanter, dog staar det Kongressen frit for at foreslaa andre. (Til denne Kongres kan de nævnte Afdelingers Bestyrelser indstille).

§ 17.

Afdelingen i Odense:

I 4. Linie foreslaas det at udelade Ordene: „Forretningsudvalget efter Samraad med".

§ 18.

Afdelingen i Næstved:

Tilføjelse til §en:

„Naar en Fabrikant opgiver for lave Priser eller paa anden Vis bedrager sine Arbejdere, da skal Forbundet, naar det kræves, med et Hovedbestyrelsesmedlem i Samraad med en Repræsentant i samme Afdeling, hvor det sker, undersøge, hvor stort Beløbet er, og hvis det ikke udbetales inden en sat Frist, standses hans Virksomhed og Sagsanlæg foretages og Beløbet inddrives ad Rettens Vej."

§ 19.

Afdelingen i Odense:

6. Stykke affattes saaledes:

Ved Arbejdsstandsninger erholder Familieforsørgere et Tillæg til Understøttelsen af 50 Øre ugenlig for hvert Barn under 15 Aar.

Afdelingen i Nykøbing F.

foreslaar følgende:

„Et strejkende Medlem, der rejser ud for at søge Arbejde, men ikke opnaar saadant, skal have Ret til at indgaa under Strejken igen.

Afdelingen i Kolding:

1., 2. og 3. Stykke forandres saaledes:

I Strejke- eller Lock-out-Tilfælde erholder enhver, der betaler *hel Kontingent* og som har været Medlem af Forbundet i mindst et Aar, 2 Kr. pr. Dag; den, som har været Medlem under 1 Aar, erholder 1 Kr. 50 Øre pr. Dag.

Enhver, der betaler *halv Kontingent* og som har været Medlem af Forbundet i mindst et Aar, erholder 1 Kr. 25 Øre pr. Dag, den, som har været Medlem under 1 Aar, erholder 1 Kr. pr. Dag.

Ny udlærte Medlemmer, der er indtraadte 3 Maaneder før Læretidens Udløb, erholder Understøttelse som Medlemmer med 1 Aars Medlemsret.

Afdelingen i Næstved.

5. Stykke foreslaas affattet saaledes:

„For Søn- og Helligdage gives ingen Understøttelse. Dispensation herfra kan Bestyrelsen tage, naar særlige Forhold taler herfor.

Afdelingen i Nykøbing M.:

5. Stykke affattes saaledes:

„Understøttelsen beregnes for alle Dage, ogsaa Søn- og Helligdage."

6. Stykke affattes saaledes:

„Ved Arbejdsstandsninger erholder Familieforsørgere et Tillæg til Understøttelsen af 50 Øre ugentlig for hvert Barn under 15 Aar."

Afdelingen i Svendborg:

„Afdelingerne har fri Bevillingsret over de lokale Kassebeholdninger til Fremme af arbejdervenlige Formaal. Beslutning herom tages paa Generalforsamlinger ved skriftlig Afstemning og almindelig Majoritet."

§ 28.

Afdelingen i Slagelse

foreslaar: Ordet „Understøttelse" i 3. Linie udgaar og §en tilføjes: „Understøttelse til Udlandet kan ikke erholdes."

§ 31.

Afdelingen i Næstved:

I 5. Linie indsættes mellem „ham" og „erholder": „eller der hersker mindre gode sanitære Forhold paa Arbejdspladsen, som Fabrikanten er uvillig til at forbedre, der udøver en skadelig Indvirkning paa Helbredet."

Afdelingen i Aarhus:

Naar et Medlem med egen Husstand bliver arbejdsløs, erholder Vedkommende til Flyttehjælp

Er det forsvarlig Økonomi fra vor Side? Bør vi ikke kræve Beløbene refunderede i saadanne Tilfælde eller søge at faa en anden og bedre Ordning imellem Forbundene, som *vi* kan være tjent med?

J. Andreé,
Næstved Afdel.

Censur i Fagbladet.

Af Mangel paa Tid har jeg ikke set mig i Stand til at svare Stauning før nu. Angaaende Staunings Snakken med i Artikler og hans Forsvar deraf i Udbrudet: „Det bliver en tynd Suppe paa den Pind", skal jeg svare: det har ikke været min Agt at fabrikere en saadan, for deri giver jeg Dig Ret, Kollega Stauning; den bliver tynd specielt hvis Du mener Bachi-Suppe, vi kom til at vente længe efter Resultatet.

Censuren i Fagbladet maa Forretningsudvalget bære Ansvaret for, hvilket nedenstaaende vil bevise. Da i sin Tid to Kolleger havde overtaget to forbudte Mesterpladser, den første her i Afdlg., den anden i Thisted, blev den sidste lagt i Ban i Fagbladet, den første ikke, og det tør jeg sige, da jeg fuldt ud véd det, at den sidste blev fristet af den førstes Eksempel. Han saa at det gik godt paa Grund af Forretningsudvalgets lunkne Holdning. Jeg skrev en Artikel til Fagbladet, hvori jeg afæskede Forretningsføreren en Forklaring af deres mér end mærkelige øven Justits. O, Du guddommelige Censur, som altid har klaret Magtindehaverne i en snæver Vending; naar vi har faaet Dig, skal Du bruges ellers saa gemmes og glemmes Du ind under et mosbegroet Tæppe — takket være den, opnaaede jeg ikke noget Svar fra Forretningsføreren.

Næste Gang — „ja, den bruges tidt!" — var da Afd. klagede over Forretningsføreren, da han ikke fremmede nogle utaalelige Forhold paa en herværende Arbejdsplads, men „lagde dem i Dvale".

Udvalget skønnede at Klagen var uberettiget — se Fagbl. 1. Decbr. 05, Udvgs. Møde f. 15. Novbr., Punkt 4. — Dog forbavser det vel Kollegerne en Del, da jeg oplyser nu, at et Hovedbestyrelsesmedlem kom hertil og ordnede Forholdene til vor Tilfredshed. Men Møller — nej, Gud bevares, Eksemplet maatte ikke smitte, derfor Censur, ægte russisk à la Albertis i Renkultur. At Stauning indrømmer Censuren efter det her fremførte, kan maaske være tvivlsomt, da han muligvis ikke med ét Slag kan komme i en ny Facon efter det Benægtelses-System, han saa godt er kommen efter, og det skal ikke forbavse mig, om han sætter Façon i Systemet og udbryder ligesom en bekendt Reform-Veteran: „A benægter Fakta".

Næstved, d. 25. November 07.

J. Andreé.

* * *

Foranstaaende Artikel taler sit eget Sprog. Andreé vil bevise, at Fagbladets Redaktør øver Censur, og Sandheden er saa, at Fagbladets Redaktør aldrig har modtaget Artikler om de Sager, der nævnes af Andreé. Det turde være Topmaalet af daarlig Bevisførelse; om der er skrevet til Forretningsudvalget om de nævnte Sager, kender vi ikke. Redaktionen har ikke faaet dem, og Redaktøren har derfor ikke øvet Censur.

At vi ikke ønsker at øve Censur, viser Andreés Artikel. Den er optaget trods Indholdets Beskaffenhed, men vi tvivler ikke om Virkningen; den bliver næppe uheldigst for os. *Red.*

Valg af Delegerede til Kongressen.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden".

Ved Valget af Delegerede er afgivet 776 Stemmesedler, hvoraf 7 blanke.

Følgende valgtes:

Vilh. Nygaard 645.
Konrad Pettersson 565.
Joh. Friberg 492.
S. Simon 487.
F. Møller 483.
Fr. Jensen, 482.
Alfr. Christiansen 410.
Johanne Thrane 389.
Louis Jespersen 317.
Ludvig Hansen 315.
Anders Sørensson 309.
Sofie Falck 305.
Hans Hansen 291.
P. Harpsøe 279.
L. Wigottsky 270.
J. Hartmann 266.
P. Bagger 262.
Christine Olsen 247.
Joh. Mikkelsen 244.
Anna Christensen 243.
Johanne Christiansen 239.
Vald. Rasmussen 239.
R. Lowis 238 St.

Derefter fik Hermann Rudolff 217, Valborg Hansen 201, Th. Gjørup 185, Reinholdt Møller 171, Marie Toborg 169, Vilh. Andersen 163, Harald Nielsen 156, Anna Jørgensen 155, Canrobert Petersen 153, P. Petersen 137, P. Nielsen 120, N. C. Petersen, 68 St.

Udvalget.

Cigarsorterernes Fagforening.

Ved Generalforsamlingen den 19. Novbr. valgtes følgende Delegerede:

Th. Stauning,
J. N. Knudsen,
W. Sussemihl,
Marie Christensen.

Sverrig.

Tobaksarbejderforbundet i Sverrig sender som Repræsentant til vor Kongres Förtroendemand *Kindstrand.*

Fra Kunstens Verden.

Thorvaldsens Værker.

Den før omtalte Samling Autotypier af Thorvald sens Værker, med Indledning og Forklaringer af Emil Hannover, der udgives paa Gads Forlag, er nu naaet til 19. Hefte. Resten vil udkomme før Jul.

Det er et prægtigt Billedværk, der fremkalder Erindringen om den store Mesters Arbejder, om det storladne og dog naturlige i hans Kunst, et Værk, der giver Menigmanden Adgang til at stifte Bekendtskab med med Billedkunsten, hvad der nok kan bidrage til Udvikling af Interessen for denne Kunstart.

Gads danske Magasin.

hvis første Aargang nu er sluttet, har hævdet sig en smuk Plads iblandt Tidsskrifterne. Ganske vist er

Formen ret konservativ, men desuagtet har det bragt mange gode, lærerige Artikler.

Den ny Aargangs 1. Hefte viser i samme Retning, som er fulgt i det forløbne Aar, men ogsaa her er interesante Artikler, f. Eks. om Højesteret, Rejseoplevelser fra Marokko, Automobilismens Sejrstog, Farer og Fristelser o. s. fr. Stof er der nok af, det gælder blot om at være kritisk ved Læsningen af det.

—*n.*

Karrikatur-Album.

Fra fh. A. Christiansens Forlag foreligger nu to store Bind, indeholdende „Karrikatur-Kunstens Historie i Evropa" med Tekst af „Social-Demokraten"s Medarbejder *C. E. Jensen* og Masser af Billeder og Bilag.

Ca. 1000 af de bedste Karrikaturer fra Verdens forskellige Lande rummes i Værket, og Teksten giver en fortrinlig Vejledning til Forstaaelse af de mange særlig politiske Tegninger. Hovedvægten er lagt paa Nutidens rige og forskelligartede Karrikaturkunst fra Frankrig, England, Tyskland, Rusland og Skandinavien. Men ogsaa historisk byder Værket et rigt Materiale.

—*g.*

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Norsgade 10, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Løvegade 27.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Hospitalsbakke 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Nobelstræde 2 ² o. G.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: Aksel Petersen, Søren Møllersgade 8.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

HUSK!

Enhver, der møder for at paabegynde Arbejde, skal medbringe Erklæring fra Foreningens Kontor.

Nyt Arbejde skal anmeldes hos Formanden og Pris godkendes af ham eller Bestyrelsen.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Folkelig Ligbrændingsforening.

Møllegade 10, København N,

Telefon 16,101 x.

KONTORTID: Mandag og Fredag Kl. 7—9 Aften og Søndag Kl. 9—11 Formd.

Gunstige Forsikringsvilkaar. Særlig billig Medlemsklasse for Begravelseskassemedlemmer.

Borgerlig eller religiøs Sørgehøjtid efter hver enkelts Ønske.

Enhver Mand og Kvinde over 18 Aar kan optages.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Erdgods Dæks 1.25 (lyse, smukke Farver, 1³/₄ Pd. til 1000)
Prima Cuttings 0,75
Ungar 0,55 (meget bladrig)
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,65 (smukke Farver)
Brasil, Java Omblad, Sumatra, Domingo etc. i stort Udvalg
Nye og brugte Cigarforme. Presser.
Prægede Etiketter Kr. 4,00 pr. 100 Forpakninger
Uprægede Etiketter Kr. 2,50 pr. 100 Forpakninger
Mindste Salg 100 Forpakninger.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000 Stk.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager.

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 24 | 21. December 1907 | 3. Aargang

Beretning fra Kongressen.

Tobaksarbejderforbundets 9. Kongres afholdtes i Dagene 8. December til 12. December i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, København.

Forretningsfører *F. Møller* bød de mødte Repræsentanter Velkommen. „Det er i Aar 20 Aar siden, at en lille Kreds af Tobaksarbejdere fra Hovedstaden og Provinserne holdt et Møde, hvor Tobaksarbejderforbundet i Danmark stiftedes. Naar vi nu tænker tilbage paa de Dage, maa vi sige, at der er opnaaet uhyre meget i de forløbne 20 Aar. Hele vor sociale Stilling er hævet betydeligt, men navnlig har vort Forbund formaaet at bevare de vundne Resultater. Endnu har Fabrikanterne ikke formaaet at tage det tilbage, som vi en Gang har tilkæmpet os.

Hermed Lykke med Arbejdet, den 9. Kongres er aabnet."

Kongressens Dagsorden er fastsat saaledes:

1. Mandaternes Prøvelse.
2. Kongressens Konstituering.
3. Fastsættelse af Diæter.
4. Virksomheden siden sidste Kongres.
5. Regnskabet.
6. Forslag til Lovændringer.
   a. Vedtægter for Arbejdsløshedskassen.
   b. Forbundets Love.
   c. Arbejdsanvisning og administrative Bestemmelser.
7. a. Løn- og Arbejdsforhold.
   b. Lærlingespørgsmaalet.
8. Hjemmearbejdet.
9. Andre Forslag.
   c. Statistik.
10. Fastsættelse af Lønninger.
11. Valg af Hovedbestyrelse.
12. Fastsættelse af næste Kongres.

Ad 1. Til Prøvelse af Mandaterne valgtes:

K. Pettersson (Kbhvn.), F. Petersen (Odense), J. Jensen (Viborg), Jensen (Nykøbing F.), og Andersen (Holstebro).

Efter en Pause meddelte Ordføreren, K. Pettersson, at Mandaterne udviste, at 62 Delegerede var mødt som Repræsentanter for 26 Afdelinger. Desuden var Svensk Tobaksarbejderforbunds Forretningsfører, *Kindstrand,* til Stede.

De Delegerede var følgende:

For Afdelingen „Enigheden":

Vilh. Nygaard, Konrad Pettersson, Joh. Friberg, S. Simon, F. Møller, Fr. Jensen, Alfr. Christiansen, Johanne Thrane, Louis Jespersen, Ludvig Hansen, Anders Sørensson, Sofie Falck, Hans Hansen, P.Harpsøe, L Wigottsky, J. Hartmann, P. Bagger, Christine Olsen, Joh. Mikkelsen, Anna Christensen, Johanne Christiansen, Vald. Rasmussen, R. Lowis.

For Cigarsorterernes Fagforening:

Th. Stauning, J. N. Knudsen, W. Sussemihl, Marie Christensen.

For Provinserne:

Nakskov: V. Hansen.

Nyborg: Chr. Jensen.

Aalborg: Edv. Jørgensen, Johan Larsen, Chr. Møller.

Nykøbing M.: P. Pedersen.

Holstebro: A. Andersen, P. Rasmussen.

Ringkøbing: M. C. Willumsen.

Fredericia: N. Fledelius, J. Westring.

Odense: Fr. Petersen, E. Nielsen, A. Westergaard.

Aarhus: L. Mortensen, N. Petersen.

Vordingborg: O. Sørensen.

Viborg: Jacob Jensen, S. H. Gjørup.

Horsens: S. Rasmussen, M. Bahr.

Kolding: Fr. Jensen, R. Heinecke.

Næstved: J. Andrée.

Svendborg: F. Nicolaisen.

Slagelse: P. Thomsen, C. V. Hansen.

Esbjerg: V. Haldorsen.

Nykøbing F.: Th. Rasmussen, J. S. Jensen.
Thisted: Th. Sørensen.
Hjørring og *Randers:* F. Absalonsen.
Hillerød, Skelskør og *Helsingør:* J. Svensson.
Cigarsortererne i Provinserne:
A. Damgaard, Holstebro; H. Sommer, Slagelse.
Samtlige Mandater godkendtes.

Ad 2. Som Forretningsorden fastsattes følgende:
Søndag d. 8. December. Kongressen aabnes Kl. 10 Formiddag, Eftermiddagsmøde fra Kl. 2—6.
Mandag d. 9. December og følgende Dage. Ordinær Mødetid fra Kl. 9 til 12 Formiddag og 2 til 6 Eftermiddag. Eventuelt Aftenmøder, om hvilke Kongressen tager Beslutning i hvert enkelt Tilfælde.

Der foreslaas valgt 3 Ordstyrere, der leder Forhandlingerne efter indbyrdes Aftale.

Endvidere vælges 3 Sekretærer.

Ingen Delegerede kan faa Ordet oftere end 2 Gange i samme Sag, dog kan Dirigenten tilstede korte Bemærkninger, der ikke maa vare over 3 Minutter. For Ordførerne til Hovedforslagene gælder ingen Indskrænkninger.

Naar mindst 5 Delegerede forlanger det, skal der foretages Afstemning om Afslutning af Debatten.

Navneopraab skal foretages, naar mindst 10 Delegerede forlanger det.

Til *Ordstyrere* valgtes derefter W. Nygaard, Alfr. Christiansen (Kbhvn.) og Westergaard (Odense).

Til *Sekretærer* valgtes: Th. Stauning, K. Pettersson (Kbhvn.) og Bahr (Horsens).

Ad 3. Som Diæter til de Delegerede fastsattes 9 Kr. pr. Dag til Provinsianere og 7 Kr. til Københavns Delegerede.

Paa Forslag af Hans Hansen (Kbhvn.) vedtoges det med Akklamation at sende Forbundets Stifter, Folketingsmand Sigv. Olsen, Kongressens Hilsen.

2. Møde.

Søndag Kl. 2.

Ad 4. Sekretæren forelagde det trykte Uddrag af Forhandlingsprotokollen og oplæste Referat fra de Møder, der er afholdt siden dettes Afslutning.

Forretningsføreren aflagde derefter Beretning.

Det centrale i Virksomheden var Lønbevægelsen i 1906. Overenskomsten med Fabrikanterne var efter 6 Aars Forløb bleven forældet. Provinsfabrikanterne lod os vide, at de nu stod solidariske med Fabrikanterne her i Hovedstaden. Alligevel besluttede vi at opsige Overenskomsten i København og prøve, hvorvidt Provinsfabrikanternes Solidaritet strakte sig.

Vi stillede som Grundlag for Opsigelsen følgende Fordringer: 1. Forhøjelse af Tilberedernes Løn efter en udarbejdet Priskurant, 2. Vedtagelsen af en Lærlingeskala og 3. en Forhøjelse af Priserne paa det slettest betalte Arbejde. Forinden dette skete, modtog vi en Skrivelse fra de to Fabrikantforeninger, der meddelte at Opsigelsen i København tillige betød Opsigelse i Provinserne.

Efter flere frugtesløse Forligsmøder optraadte de københavnske Fabrikanter meget truende, medens det lykkedes at faa nogle Indrømmelser af Provinsfabrikanterne. Det uheldige Grundlag, hvorpaa vi i Provinserne arbejder, vilde man derimod ikke bort fra. For ikke at gøre Lønbevægelsen alt for omfattende, modtog vi de tilbudte Indrømmelser, og disse godkendtes af Forbundets Medlemmer. Efter mange og lange Forhandlinger med Fabrikanterne i København gik disse ligeledes ind paa adskillige Forhøjelser og navnlig var Tilbereder-Priskuranten et godt Skridt fremad.

Den anden større Begivenhed, der præger Forbundets Virksomhed, er Strejken i Viborg, hvor Underofficerer, deres Koner, Bedstemødre og Tanter i stort Tal var optraadt som Skruebrækkere paa Kroghs Fabrik. Ogsaa en Del unge Mennesker og ganske unge Piger tog Arbejde der, men efterhaanden blev de betænkelige ved Situationen.

En Bevægelse til Fordel for Organisationen iværksattes paa Fabriken, og i Februar Maaned 1907 meldte sig over 80 Arbejdere til Organisationen, efterat Krogh havde etableret Lock-out overfor dem, der havde arbejdet for Tilslutning til Fagforeningen. Konflikten forløb uden at det lykkedes at faa Krogh til at indlade sig i Forhandling. Gang efter Gang afvistes vi. IndflydelsesrigeMænd i Viborg tilbød at mægle i Striden, men Krogh var urokkelig. Efter et offenligt Møde, som ret viste, i hvor høj Grad Sympatien var paa vor Side, sluttedes Strejken i November, uden at Resultat var opnaaet. Men der er Grund til at tro, at Fabrikanten ikke i Længden vil udholde den Boycottning, der af alle Fag er iværksat overfor hans Fabrik, ligesom Krigsministerens Løfte om at skride ind overfor Underofficererne, der er Hjælpere for Krogh, antagelig ogsaa vil faa Betydning.

V. Nygaard oplyste om Forhandlinger, der i den sidste Tid har været ført i København som en Følge af den nye Overenskomsts Indførelse.

Fabrikantforeningen udtalte i en Beslutning, at den ikke vilde forhandle om Priser paa Tobak, der én Gang er bedømt og har faaet ansat Pris. Det viste sig, at de Tobakker, om hvis Tilberedningspris der var Strid, var forringede derved, at større og mindre Tobak var blandet for at faa det tilberedt til Minimalpris. Vi fremsatte imidlertid vort Krav om Forhandling, rede til, om fornødent, at føre Kamp om Retten til Paatale, og det lykkedes da at omstemme Fabrikanterne. De tog en ny Beslutning, og Sagerne er ordnede saaledes, at adskillige Priser er forhøjede.

Th. Stauning gav Beretning om Arbejdsforholdene blandt Cigarsortererne. Disse deltog i Lønbevægelsen i 1906, og der blev stillet en Række Lønfordringer for Cigarsorterere og Klistrere, og det lykkedes at faa 264 Lønfordringer gennemført. Der blev fastsat et Maksimum for Arbejdsydelsen og gennemført en bedre Rengøring af Arbejdslokalerne. Den gennemsnitlige Forhøjelse, vi opnaaede, var 11 Øre pr. 1000 Cigarer. Klistrernes Løn forhøjedes til 12 a 14 Kr. ugentlig. Ogsaa i Provinserne lykkedes det at skaffe Sortererne nogle Forbedringer.

J. Knudsen: Cigarsortererne høstede først i 1906, hvad der vandtes ved Strejken i 1900. Særlig omtalte Taleren Ordningen af Prislister for hver Fabrik, hvilket er af megen Betydning.

A. Sørensson anbefalede en Resolution, der henstiller til Hovedbestyrelsen at støtte Bestræbelserne for at bibringe Arbejderne socialistisk Oplysning.

S. Simon anbefalede et Resolutionsforslag, der blandt andet udtaler sig for Generalstrejken.

Fru Thrane fremsatte Forslag om Revision af Tilbererderpriserne i Provinserne.

Heinecke, Kolding, ankede over den Fortolkning af Overenskomsten, som *Lund,* Vejle, havde fremsat.

Petersen, Odense, ankede over, at Ledelsen havde lovet Efterbetaling, endskønt denne ikke var indrømmet.

Joh. Friberg omtalte Strejken i Viborg, hvor Skruebrækkerne nedlagde Arbejdet. Det sørgelige Forhold derovre var dog, at organiserede Arbejdere lod deres Hustruer og Børn bryde ind og modarbejde andre Fags Lønbevægelser. Det bør være saaledes, at alle organiserede Arbejdere staar sammen imod den Arbejdskøber, med hvem et Fag er i Kamp.

Taleren anbefalede Sørensens og Simons Resolutioner.

Hans Hansen, Kbhvn., stillede Forslag angaaende de kooperative Foretagender.

Fr. Jensen, Kbhvn., talte imod de stillede Resolutioner. Forbundet maatte koncentrere sin Virksomhed om Fremme af sit Hovedformaal: Forbedring af Tobaksarbejdernes Løn, Arbejds- og Levevilkaar.

Willumsen, Ringkøbing, beklagede, at Hovedbestyrelsesmedlemmer har fremsat fejlagtige Oplysninger angaaende Overenskomsterne, og omtalte i øvrigt Viborg-Strejken.

Johs. Mikkelsen, Kbhvn., mente, at Misfornøjelsen med Overenskomsten i Provinserne skyldtes Misforstaaelser, hvorved de ikke var blevne fuldt udnyttede.

Paa Forslag af *Willumsen,* Ringkøbing, vedtoges det at sende et Telegram til Redaktør Lauridsen i Viborg med Tak for hans Virksomhed under Strejken.

Fru Thrane omtalte de Misforhold, der er til Stede, hvad Tilbererderforholdene angaar, og anbefalede paa Grundlag deraf sit før fremsatte Forslag.

P. Harpsøe ankede over, at en af ham indsendt Artikel var bleven forelagt Forretningsudvalget og derefter optaget i Fagbladet med Bemærkning om, at Optagelsen skete af Hensyn til hans hidtidige Stilling i Forbundet.

Pedersen, Aarhus, ankede over Langsomhed fra Forretningsudvalget med Hensyn til Besvarelsen af Spørgsmaal, der indsendes fra Afdelingerne og ankede iøvrigt over de faa Fordele, den nye Overenskomst byder.

3. Møde.

Mandag Kl. 9.

Fru *Falck,* Kbhvn., anbefalede de to Resolutioner fra Simon og A. Sørensen og udtalte iøvrigt som sin Mening, at Tiden snart maatte være inde, da Forretningsudvalget ikke beskæftigede sig med andet end Forbundets Sager.

Wigottsky, Kbhvn., talte om sociale Spørgsmaal og ankede over, at der ikke var ydet Støtte til Ungdomsforeningerne.

Th. Rasmussen, Nykøbing F., udtalte sin Harme over den Maade, hvorpaa Overenskomsten var forelagt, og over Forretningsudvalgets Forbud imod Optagelse af en Artikel i Fagbladet angaaende dette. Videre beklagede Taleren sig over Forretningsudvalgets Beslutning af 27. Juli 1907, hvorefter to Medlemmer erholdt Arbejdsløshedsunderstøttelse. Generalforsamlingen i Nykøbing F. har vedtaget en Resolution imod Forretningsudvalgets Optræden i denne Sag.

V. Nygaard konstaterede, at Afdelingen i Nykøbing F. uberettiget havde nægtet at udbetale Understøttelse til to Medlemmer.

V. Hansen, Nakskov, protesterede imod at blive fremstillet som Løgner. Han havde i Nykøbing udtalt, at Facon-Pindene vilde komme og dermed faldt Grundlaget for Bebrejdelserne.

Anbefalede Afdelingernes Ret til, med Sanktion, at bevilge Penge til politiske Øjemed.

Jensen, Nykøbing F., udtalte, at hans Afdeling var den mest tilsidesatte, ankede over, at Forretningsføreren i flere Tilfælde havde undladt at svare, hvor vigtige Sager krævede hurtigt Svar. Taleren vilde dog ikke gennemgaaende klage over Forretningsførerens Arbejde. De to Medlemmers Forhold burde have været undersøgt, før de fik Understøttelse. Censur ved Fagbladet bør ikke taales. Overenskomsterne maa foreligge trykt, naar der skal afstemmes om dem.

V. Nygaard forsvarede Lund imod Heineckes Angreb. Omtalte videre Tilbererderpriserne og paapegede Nødvendigheden af at være paapasselige for at disse overholdes. Fraraadede H. Hansens Resolution samt de af Simon og Sørensson fremsatte.

Westrup, Fredericia, klagede over Overenskomsten og mente, der var vist for stor Frygt for Kamp. Lønforhøjelserne er ikke faldne paa det lavest betalte Arbejde. Taleren klagede over udvist Ligegyldighed fra Forretningsførerens Side.

Hans Hansen mente, at Repræsentationen havde været større end nødvendig paa den skandinaviske Kongres og kritiserede de danske Delegeredes Holdning overfor Spørgsmaalet om kooperative Foretagender.

Fr. Petersen, Odense, omtalte Bevægelsen for at organisere Kvinderne og de Vanskeligheder, der er forbundet med saadant Arbejde. Heraf følger ogsaa Vanskelighed ved Ordning af Kvindernes Arbejdspriser.

4. Møde.

Mandag Kl. 2.

Simon tog sit Resolutionsforslag tilbage.

K. Pettersson savnede i Beretningen Oplysning om de 113 Sagsanlæg imod Forretningsføreren fra Skruebrækkere i Viborg, og udtalte sin Misbilligelse af, at Offentliggørelse havde fundet Sted paa et saa sent Tidspunkt.

Taleren anbefalede Fru Thranes Forslag og fore-

lagde Forslag til en Resolution, hvori udtales en Anerkendelse af Hovedbestyrelsens Arbejde og Tilslutning til Socialismen.

J. N. Knudsen ønskede præciseret i Sørenssons Resolution, hvilke Oplysningsforeninger der skulde have Støtte. Offentliggørelsen af Viborg-Skruebrækkerne var en gavnlig Foranstaltning, der burde foretages. Taleren hævdede, at Afd. i Aarhus selv havde foraarsaget Langsomhed ved ikke at indsende Oplysninger.

Overfor Hans Hansen hævdede Taleren, at Repræsentationen paa Kongressen i Norge var af Betydning for at faa fremmet Organisationsarbejdet.

Repræsentanterne fra Nykøbing F. forelagde til Vedtagelse en af Afdelingens Generalforsamling vedtaget Misbilligelse af Forretningsudvalgets Standpunkt til de to afskedigede Arbejderes Understøttelsesret.

Andrée, Næstved, klagede over Grundlaget for Provinspriskuranten, der er til Gavn for Fabrikanterne. Overenskomstens Forelæggelse var ikke heldig, der var for kort Tid. Om V. Hansens Stilling i Nykøbing F. udtalte Taleren, at der var formildende Omstændigheder. At Fagbladet ikke skal være et Blad til personlige Æreskænderier, er rigtigt, men der bør dog ikke øves Censur, saaledes som det er sket i visse Tilfælde, og der er Ting fra Forretningsudvalget optagne, der maaske burde været censurerede.

Taleren anbefalede en Resolution, der misbilliger, at Hovedbestyrelsen har undladt at samle Materiale til Grundlag for Overenskomsterne.

V. Hansen, Slagelse, var ogsaa misfornøjet med Forelæggelsesmaaden af Overenskomsten og klagede over, at Redaktøren af Fagbladet havde repliceret til en fra Slagelse indsendt Artikel. Artiklen fra Nykøbing F. burde ikke have været nægtet Optagelse.

Andersen, Holstebro, hævdede, at en Sammenligning mellem Artiklen fra Nykøbing F. og Artiklerne angaaende et Forhold i Holstebro ikke kunde opstilles.

Nicolaisen, Svendborg, fremhævede, at Overenskomsten var vedtaget for at undgaa Konflikt. Taleren omtalte Vanskelighederne ved Organisation af Tilbederne i Provinserne.

Sussemihl, København, omtalte Cigarillos-Spørgsmaalet og anbefalede at fastsætte Priser, der kan forsvares og skaffe os Arbejdet.

F. Møller replicerede til de forskellige Talere.

De til Viborg-Strejken anvendte Midler var vel anvendte. Hævdede overfor Harpsøe, at de foreslaaede Cigarillos-Priser var forsvarlige.

Indrømmede, at mange Ting var glemt og forsømt, men Forretningsføreren havde været overlæsset med Arbejde. Afdelingen i Aarhus havde Skyld i Langsomheden med Bedømmelsen af Cigarerne, da den flere Gange nægtede at sende de fornødne Oplysninger.

Overfor Andrées Tale om Censur oplyste Taleren, at Afdelingen i Næstved *ikke* havde billiget Andrées Færd ved en foretagen Afstemning.

Overenskomsten var anbefalet til Godkendelse, fordi man helst ønskede at undgaa Kamp.

Offentliggørelsen af Navnene paa Skruebrækkerne i Viborg var en Nødvendighed, ganske vist kom Offentliggørelsen noget sent. Artiklen fra Nykøbing F. nægtedes Optagelse, fordi man deri offentlig forlangte et Hovedbestyrelsesmedlem ekskluderet uden at give fyldestgørende Grunde.

Endelig omtalte Forretningsføreren Strejken i Hjørring.

Folketingsmand *Sigv. Olsen* var kommen til Stede og takkede for den telegrafiske Hilsen, Kongressen havde sendt ham. Han mindede om Tobaksarbejderforbundets Barndomsaar, da han selv stod for Skud, og udtalte Haabet om, at de vigtige Reformer, som stod paa Kongressens Dagsorden, og da navnlig den anerkendte Arbejdsløshedskasse, maatte blive gennemført. Et Leve for Tobaksarbejderforbundet i Danmark! (Hurra! Sigvald Olsen leve! Hurra!).

F. Møller bragte Sigv. Olsen en Tak for hans Arbejde og Interesse for Tobaksarbejdernes Sag.

Sommer, Slagelse, beklagede, at Kongressen var indkaldt paa dette Tidspunkt. Klagede videre over en Forhandling i Slagelse og beklagede, at Cigarsortererne i Provinserne viste sig saa uvillige til at tage Del i Organisationsarbejdet. Anbefalede Sørenssons og Thranes Resolutoner.

Friberg omtalte den kooperative Bevægelse.

Westergaard, Odense, forsvarede som Provinsrepræsentant i Hovedbestyrelsen Virksomheden under Lønbevægelsen. Der er intet Smøleri udvist af Hovedbestyrelsen, men Fabrikanterne har foranlediget, at Sagerne trak i Langdrag. Taleren paaviste ved at gennemgaa Forhandlingernes Gang, at der var handlet forsvarligt af Hovedbestyrelsens Medlemmer. Selvfølgelig var det beklageligt, at vi opnaaede saa lidt, men det var dog klogest at tage dette uden Kamp.

Taleren hævdede overfor faldne Udtalelser, at der selvfølgelig ikke var noget Hovedbestyrelsesmedlem, der bevidst havde fremsat urigtige Oplysninger.

Th. Stauning kunde stemme for Sørenssons Resolution, thi alle Delegerede var dog sikkert enige om de deri fremsatte Anskuelser. Taleren replicerede til Fru Falck angaaende Beskæftigelse udenfor Forbundets Virksomhed, og hævdede overfor Udtalelser, at meget kunde vindes ved Forhandling og imellem Slagene.

Cigarsortererne i Provinserne bør lære at varetage deres egne Interesser og ikke lægge Skylden for Forsømmelser paa Afdelingsformanden. Han er, som Medlemmerne vil have ham.

Overfor Fagbladet er ingen vægtige Indvendinger fremsat. Redaktionen er ikke kritiseret, og Taleren gik derfor ud fra, at denne Gerning var røgtet paa en forsvarlig Maade.

Artiklen fra Nykøbing F. var en grov Insinuation mod en enkelt, navngiven Kollega, og saadant bør ikke fremkomme i et Blad, der er offentlig tilgængeligt.

Holstebro-Artiklerne drejede sig om en Sag (Søndagsarbejde), ikke om en Person. Hvis al Ting skal optages i Fagbladet, vil det gaa ud over den noble Tone og det lødige Indhold, der hidtil har behersket vort Blad, og hertil vil Kongressen sikkert ikke give sit Samtykke.

Der har kun foreligget to Tilfælde, der ligner Censur, og i disse var det Forretningsudvalget, der afgav

sin fornuftige Kendelse imod Optagelse af de paagældende *personlige* Artikler.

Fledelius, Fredericia, mente, at Fagbladet havde for mange Annoncer og for faa faglige Meddelelser. Taleren omtalte ligeledes Tilbederpriserne og Cigarsorterernes lunkne Holdning.

Rasmussen, Nykøbing F., oplæste den omstridte Artikel fra Nykøbing for dermed at vise, at Staunings Udtalelser var Usandhed.

Stauning imødegik straks Paastanden og hævdede, at Rasmussen absolut *ikke* havde bevist, hvad han sagde.

Alfr. Christiansen omtalte Sørenssons Resolution, som han kunde tiltræde. Taleren kritiserede stærkt Afdelingen i Nykøbing F. for dens Fremfærd overfor Vald. Hansen og overfor de to afskedigede Medlemmer, der var nægtet Understøttelse i Modstrid med Lovene.

Chr. Jensen, Nyborg, klagede over en stedfunden Bedømmelse af Cigarer og omtalte de store Vanskeligheder med at holde Kvinderne i Organisationen.

Taleren omtalte Ønskeligheden af at faa Artikler om Hygiejne i Fagbladet.

Den af Repræsentanterne fra Nykøbing F. fremsatte Udtalelse om Misbilligelse toges tilbage.

Andrée ændrede sit Resolutionsforslag fra en Misbilligelse til en Beklagelse.

Petersen, Nykøbing M., sluttede sig til Ankerne over Langsomhed i Forretningsførelsen.

Udsendelsen af Hovedbestyrelsesmedlemmer angaaende Arbejdsløshedskassen, mente Taleren, kunde have været sparet.

Anna Christensen, Kbhvn., omtalte Tilberedernes Forhold og anbefalede Fru Thranes Resolution.

Christensen, Slagelse, omtalte en Efterbetalingssag i Slagelse, idet han sluttede sig til den af Sommer fremførte Kritik af Forretningsføreren.

Jensen, Nykøbing F., beklagede, at Afdelingerne ikke indsendte Meddelelser til Fagbladet.

Han oplyste endvidere, at V. Hansen havde givet Afdelingen i Nykøbing en Undskyldning.

K. Pettersson replicerede til Møller angaaende Strejken i Viborg. Om Fagbladet udtalte han, at dette var særdeles godt redigeret, og at den fremsatte Kritik derfor ikke var stærkt vægtig.

F. Møller gjorde Rede for sin Handlemaade ved en Forhandling i Slagelse, hvilken iøvrigt allerede var godkendt. Taleren gennemgik videre de forskellige rejste Klagepunkter og viste, at Grundlaget manglede for adskillige. Sluttelig oplyse han, at Fællesorganisationen i Viborg for nylig har besluttet, at ingen organiseret Arbejder kan udføre noget Arbejde for Kroghs Fabrik, saalænge Fabrikanten udelukker organiserede Tobaksarbejdere.

5. Møde.

Tirsdag Kl. 9.

Fra Lauridsen, Viborg, indløb Telegram med Tak for Anerkendelsen.

Afstemningen over Resolutionerne angaaende Virksomheden udsattes.

Ad 5. Forretningsføreren forelagde Regnskaberne for Tiden siden forrige Kongres.

L. Jespersen, Kbhvn., meddelte paa Revisorernes Vegne, at der intet var at indvende imod Regnskaberne. Derimod havde Revisorerne én Gang klaget til Forretningsudvalget over, at Revisionen ikke fandt Sted paa lovmæssig Tid. Det vedtoges da, at der kunde tages Assistance til Arbejdets Udførelse. Desuagtet har Udsættelse igen fundet Sted, hvilket er meget uheldigt.

F. Møller erklærede, at han ikke godt kunde have Assistance til selve Regnskabet.

K. Pettersson udtalte, at hvis der havde været et andet System i Regnskabet, kunde Assistance været benyttet.

Harpsøe klagede over Administrationsudgifternes Størrelse, navnlig til Rejser.

Bahr, Horsens, *Hansen*, Slagelse, *Andrée*, Næstved og *Andersen*, Holstebro forsvarede Rejseudgifterne som noget for Provinserne heldigt.

J. Mikkelsen hævdede, at Administrationen ikke var kostbar.

Pedersen, Aarhus, klagede over, at Pengene var anbragte i Forsamlingsbygningen paa Kløvermarksvejen.

F. Møller oplyste, at disse Penge var anbragt paa betryggende Maade, de kan faas paa 14 Dage og giver 4 % Rente.

Endnu vekseledes korte Bemærkninger og Regnskaberne blev derefter enstemmig godkendte.

Kongressen gik derefter over til Afstemning over de under Punkt 4 fremsatte Resolutioner.

K. Petterssons Resolution vedtoges med 46 Stemmer imod 2 saalydende:

„Kongressen udtaler sin Anerkendelse af det Arbejde, der af Kollegerne og Hovedbestyrelsen er udfoldet i den forløbne Tid for Højnelsen af de lavest lønnede Branchers Arbejdsløn, samt opfordrer til energisk fortsat Arbejde for Højnelsen af Tobaksarbejdernes økonomiske Stilling, som et Skridt paa Vejen til vort endelige Maal: Socialismen, hvis Gennemførelse bør støttes paa det kraftigste."

J. Thranes Resolution vedtoges enstemmig saalydende:

„Kongressen vedtager, at der bliver draget Omsorg for, at Provins-Tilbederpriskuranten bliver overholdt i højere Grad end hidtil. Hvor mulige Misforhold finder Sted, skal Forretningsføreren straks tilkaldes, eventuelt suppleret med et Bestyrelsesmedlem."

Hans Hansens saalydende Resolution vedtoges med alle Stemmer mod én:

„Kongressen vedtager, at Forbundets Midler kun anbringes i saadanne Foretagender — saavel Produktions- som Konsumtionsforetagender — der kan bringe Arbejderne direkte økonomiske Fordele."

A. Sørenssons Resolution vedtoges med 33 Stemmer mod 12, saalydende:

„I Erkendelse af, at Arbejdernes Maal er andet og mere end Erhvervelsen af bedre Arbejdsvilkaar, udtaler Kongressen, at Hovedbestyrelsen, foruden denne Virksomhed ogsaa skal have Opmærksomheden henvendt paa Medlemmernes sociale og socialistiske Oplysning. Det maa anses for at være af Betydning for Arbejderne, at disse tilegner sig et socialistisk Livssyn. Kun ved socialistisk Agitation og Virksomhed for en Omdannelse

af Samfundet kan Arbejdernes Maal — det fulde Arbejdsudbytte — opnaas. I den Anledning paalægges det Hovedbestyrelsen at være opmærksom overfor ovennævnte Virksomhed, og der gives den Bemyndigelse til at yde Støtte til Virksomhed, der tilsigter socialistisk Vækkelse og Oplysning."

Efter Meddelelse fra Forslagsstilleren er Motiveringen den, at der i hvert enkelt Tilfælde skal skønnes over om Støtte skal ydes til de nævnte Formaal.

Ad 6. Efter Dirigentens Afgørelse debatteredes først Spørgsmaalet om hvorvidt Statsanerkendelse for Arbejdsløshedskassen skal søges.

Ordføreren for Forslagsstillerne, *A. Christiansen,* gjorde Rede for de vigtigste Bestemmelser i Vedtægtsforslaget for den anerkendte Arbejdsløshedskasse. Vi faar et Statstilskud svarende til Halvdelen af hvad Medlemmerne betaler og eventuelt Kommune-Tilskud. Fællesbestyrelsesmødet i København og adskillige Afdelinger har sluttet sig til Planen.

J. Friberg fremsatte forskellige Betænkeligheder, men anbefalede dog at søge Statsanerkendelsen.

En Række Talere anbefalede Forslaget, kun *Simon* talte herimod, idet han erklærede at være principiel Modstander af *alt,* som kom fra Regering og Rigsdag.

Med alle Stemmer mod 1 (Simon) vedtoges det at søge Anerkendelse for Tobaksarbejdernes Arbejdsløshedskasse, og derefter gik man til Drøftelse af de enkelte Paragrafer i det foreliggende Lovudkast.

6. Møde.

Tirsdag Kl. 2.

Christensen, Slagelse, tog Ændringsforslag til § 31 tilbage.

Andrée, Næstved og flere andre Delegerede talte imod Indskrænkningen af Repræsentationsretten.

Sussemihl talte for en Arbejdsløshedsunderstøttelse paa 1 Kr. 50 Øre, 1 Kr. 25 Øre, 83 Øre og 66 Øre pr. Dag.

En lang Række Talere havde Ordet for at motivere fremsatte Ændringsforslag.

Sluttelig vedtoges det at behandle de forelagte Lovudkast til Lovene for Forbundet og Arbejdsløshedskassen i et Udvalg paa 7 Medlemmer. Valgt hertil blev:

Alfr. Christiansen, Konrad Pettersson, J. N. Knudsen, Fru Falk, Heinecke (Kolding), C. Jensen (Nyborg) og Fr. Petersen (Odense).

Den svenske Forretningsfører *Kindstrand* fik nu Ordet for at give Meddelelse om det svenske Broderforbund: Vi kan endnu lære meget af hverandre, og jeg har allerede høstet megen Belæring af denne Debat. Ogsaa i Sverig betegner de sidste Aar store Fremskridt.

I 1896 vilde Arbejdskøberne end ikke forhandle med os. Vi maatte have vor Rigsdagsmand, Hjalmar Branting, til at være Budbringer imellem dem og os.

I 1904 under den store Lønbevægelse var Forholdet forandret. Fabrikanterne havde faaet Respekt for vor Organisation, som de ikke fik knust i 1896, og vi opnaaede betydelige Fordele ved de da stedfundne Forhandlinger. Selv i Landsbyerne, hvorfra Sverigs Tobaksarbejdere har den skrappeste Konkurrence, lykkedes det at bringe Arbejdspriserne op.

Et Resultat af Lønbevægelsen i 1904 var ogsaa Oprettelsen af nye Organer, der løser Stridsspørgsmaalene fredeligt, og af hvilke vi allerede har haft stor Nytte.

Vor Overenskomst udløber i 1908, og vi har i Mellemtiden skaffet os nogen Statistik, og vi vil nu atter forsøge at opnaa ny Forbedringer i Arbejdernes Levevilkaar. Vi har hidtil forsøgt og vil fremdeles forsøge at komme frem ad fredelig Vej, thi vi har den Opfattelse, at derved vindes mest.

Skandinaviens Arbejdsgivere har skabt en Sammenslutning, som bør anspore Arbejderne til endnu mere Samvirken, navnlig hvad angaar Udredelsen af Understøttelse. Vi har i de senere Aar gjort meget for at organisere Snus- og Skraatobaksarbejderne og har meget fornøjelige Resultater af vor Virksomhed. Alle Tobaksarbejdere er nu samlede i ét Forbund. Vi har ingen separatistiske Foreninger. (Bifald.)

7. Møde.

Onsdag Kl. 9.

Lovudvalgets Ordfører, *Alfr. Christiansen,* motiverede Indstillingen fra Udvalget angaaende Ændringerne til Forbundets Love. Denne Indstilling var enstemmig og kun om Repræsentationsretten til Kongressen rejste der sig nogen Diskussion.

Friberg udtalte herunder, at en Indskrænkning i de Delegeredes Antal nødvendigvis maa foretages, hvad enten denne sker paa Bekostning af Provins-Mandater eller københavnske Mandater.

Konr. Pettersson bemærkede hertil, at Friberg var i Modstrid med sin Afdelings Ønsker og Opfattelse og at Uretfærdigheden blev større end nu, hvis Mandaterne toges fra København for at skaffe Indskrænkning i Antallet.

Jens Knudsen gjorde opmærksom paa, at Cigarsortererne i København, der selv vilde miste en Repræsentant, dog stemmer for Indstillingen, da Forslaget er et Retfærdighedskrav.

Friberg hævdede, at han ikke var i Modstrid med sin Afdeling og anbefalede Udvalgets Indstilling.

Afstemning ved Navneopraab forlangtes af 10 Delegerede.

Udvalgets Indstilling til § 4 gik ud paa, at Repræsentationsretten til Kongressen skulde være følgende:

„Afdelinger med 10—100 Medlemmer 1 Delegeret, Afdelinger med over 100 Medlemmer sender endvidere for hvert 100 eller Dele deraf 1 Delegeret.

Endvidere vælges af Cigarsorterere i Provinserne 2 Delegerede.

Afdelinger med under 10 Medlemmer kan ved Sammenslutning med andre Afdelinger lade sig repræsentere ved 1 Delegeret."

Forslaget bortfaldt, idet 30 stemte Ja og 30 stemte Nej, 2 svarede „Stemmer ikke".

Stemmerne faldt saaledes: For Forslaget — Ja — stemte:

Vilh. Nygaard, Konrad Pettersson, Joh. Friberg, S. Simon, F. Møller, Fr. Jensen, Alfr. Christiansen, Joh.

Thrane, Louis Jespersen, Ludvig Hansen, Anders Sørensson, Sofie Falck, Hans Hansen, P. Harpsøe, L. Wigottsky, J. Hartmann, P. Bagger, Christine Olsen, Joh. Mikkelsen, Anna Christensen, Johanne Christiansen, Vald. Rasmussen, R. Lowis, Th. Stauning, J. N. Knudsen, W. Sussemihl, Marie Christensen, alle af København. Fr. Petersen, Odense, E. Nielsen, Odense, A. Westergaard, Odense.

Imod Forslaget — Nej — stemte:

V. Hansen, Nakskov, E. Jørgensen, Aalborg, Johan Larsen, Aalborg, Chr. Møller, Aalborg. P. Pedersen, Nykøbing M. A. Andersen, Holstebro. M. Willumsen, Ringkøbing. N. Fledelius, Fredericia. J. Westring, Fredericia. L. Mortensen, Aarhus. N. Petersen, Aarhus. O. Sørensen, Vordingborg. Jac. Jensen, Viborg. S Gjørup, Viborg. S. Rasmussen og M. Bahr, Horsens. Fr. Jensen, Kolding. J. Andrée, Næstved. Nicolaisen, Svendborg. V. Christensen og C. V. Hansen, Slagelse. V. Haldorsen, Esbjerg. Th. Rasmussen og J. S. Jensen, Nykøbing F. Th. Sørensen, Thisted. F. Absalonsen, Hjørring. J. Svensson, Helsingør. A. Damgaard, Holstebro. K. Sommer, Slagelse.

„Stemmer ikke" svarede: Heinecke, Kolding, og C. Jensen, Nyborg.

Ændringsforslaget fra Nakskov sattes derefter under Afstemning, ligeledes ved Navneopraab. Efter dette Forslag bliver Repræsentationsretten saaledes:

„Afdelinger med *indtil* 100 Medlemmer 1 Delegeret. Afdelinger med over 100 Medlemmer sender endvidere for hvert 100 eller Dele deraf 1 Delegeret.

Endvidere vælges af Cigarsorterere i Provinserne 2 Delegerede."

Dette Forslag vedtoges med 36 Ja mod 19 Nej. 7 svarede „Stemmer ikke".

Nej-Stemmerne var følgende: A. Sørensson, S. Falck, Hans Hansen, L. Wigottsky, P. Bagger, Christine Olsen, J. Mikkelsen, Anna Christensen, V. Rasmussen, V. Sussemihl og Marie Christensen, alle af København. P. Rasmussen, Holstebro. N. Fledelius, Fredericia. L. Mortensen, Aarhus. N. Petersen, Aarhus. J. Andrée, Næstved. Th. Rasmussen og J. Jensen, Nykøbing F. og A. Damgaard, Holstebro.

„Stemmer ikke" svarede: Nygaard, K. Pettersson, Fr. Jensen, Stauning, J. N. Knudsen, Pedersen, Nykøbing M. og Westring, Fredericia.

Indstillingerne angaaende de øvrige Paragrafer vedtoges alle i Udvalgets Affattelse.

8. Møde.

Onsdag Kl. 2.

Forelæggelsen af Forbundets Love tilendebragtes og de saaledes ændrede Love vedtoges.

Man gik derefter over til Dagsordenens Punkt om Løn- og Arbejdsforhold.

Ad 7. F. Møller forelagde den af Hovedbestyrelsen vedtagne Resolution angaaende Løn- og Arbejdsforhold, idet han udtalte, at vor Løn er meget lille, men dog større end i Udlandet. Vi maa fremdeles hovedsagelig have Opmærksomheden henvendt paa de lavest lønnede Arbejdere, og hertil sigter ogsaa vort Forslag til Beslutning.

Om Opsigelse af Overenskomsten maa man imidlertid træffe Beslutning paa et andet Tidspunkt.

J. N. Knudsen anbefalede en Resolution, der opfordrer Cigarsorterere til at drage Omsorg for, at Klistrerne bliver organiserede.

A. Christiansen foreslog en mindre Ændring til Resolutionen.

Andersen, Holstebro, talte for Organisation af Røgtobaksarbejderne og for en Virksomhed til Fremme af disse Arbejderes Forhold.

C. Jensen, Nyborg, ønskede, at en Delegeret, der er kendt med Maskinarbejde, kom til at deltage i Forhandlingen derom.

Fru Falck talte for at søge Kvindernes Løn højnet. Den mindste Betaling for en ugelønnet Kvinde bør være 15 Kroner.

Westring, Fredericia, talte om Toldloven, særlig om Beskyttelse for Tobaksindustrien.

Fr. Petersen, Odense, omtalte Bestemmelser angaaende Klistrerne; idet han fremdrog Eksempler paa en uhyggelig Udbytning.

V. Nygaard: Lad os ikke være urimelige i Fordringerne til, hvad denne Resolution skal indeholde. Ved fremtidige Forhandlinger bør der helst være Repræsentanter til Stede for alle Brancher. Derfor havde han heller ikke noget imod, at der var en Repræsentant for Maskinrullerne med.

Petersen, Aarhus, talte om fremtidige Overenskomsters Udarbejdelse, idet han anbefalede et fra Aarhus stillet Forslag.

Sussemihl gav forskellige Oplysninger om Arbejdsforhold blandt Klistrerne. Det burde forbydes Fabrikanterne at trække Klistrerne af i Løn for ekstraordinære Helligdage.

K. Pettersson advarede imod at træffe altfor rigoristiske Bestemmelser, saaledes som Aarhus-Forslaget indeholder.

Stauning fremsatte Forslag til en Udtalelse angaaende Forhandlinger ogUdarbejdelse af Overenskomster.

Petersen, Aarhus, tog derefter det fra Aarhus fremsatte Forslag tilbage, og

Jensen, Nyborg, tog sin Afdelings Forslag tilbage.

Heinecke, Kolding, imødegik nogle Forslag fra Næstved og kritiserede Systemet for Tilbereder-Priserne.

Th. Stauning anbefalede den af J. N. Knudsen stillede Resolution angaaende Cigarsorterere og Klistrere. Disse sidste maatte man indrømme en vis Uddannelsestid, inden de kunde fordre Løn som uddannede Arbejdere.

Toldbeskyttelse maatte Arbejderne i Almindelighed være Modstandere af. I Sverig har man langt større Toldbeskyttelse for Cigarer end her i Landet, og alligevel oversvømmede udenlandske Fabrikanter i Fjor Sverig med en Indførsel af 40 Mill. færdige Cigarer.

Fru Thrane fremhævede Vanskelighederne ved at fastsætte bestemte Priser for Tilberederne. Dels var Tobakken yderst forskellig, dels var Tilberedernes Ydeevne forskellig. Det har vist sig nødvendigt at tælle

Bladene i de forskellige Sorter for paa Grundlag heraf at kunne ansætte Prisen.

Damgaard, Holstebro, bad om at faa Cigarsorterernes Minimumspriser forhøjede, naar en ny Overenskomst skal udarbejdes. Taleren ønskede ogsaa særlig Afstemning for hver Branche.

F. Møller replicerede til foregaaende Talere, hvorunder han ogsaa forsvarede, hvad der var udrettet angaaende Toldloven.

Følgende Resolntioner vedtoges derefter:

Hovedbestyrelsens Forslag:

„Kongressen erkender, at der ved Oprettelsen af de imellem Forbundet og Fabrikantforeningerne gældende Overenskomster er arbejdet i den af Kongressen 1904 anviste Retning, og at der er opnaaet Fordele, særlig for Tilberedernes og Hjemmearbejdernes Vedkommende.

Da imidlertid hermed det i Aaret 1904 opstillede foreløbige Program langtfra er gennemført, udtaler Kongressen:

Hovedbestyrelsen bør ved Oprettelsen af nye Overenskomster lægge særlig Vægt paa, at det nu bestaaende Grundlag forandres derhen, at Façon og Sammensætning fremtidig bliver det afgørende ved Fastsættelse af Arbejdslønnen.

De af forrige Kongres vedtagne Lønfordringer bør søges gennemførte, særlig for de lavestlønnede Arbejderes Vedkommende.

Saavel Hovedbestyrelsen som Afdelingsbestyrelserne bør vaage over, at Prislisternes Bestemmelser nøje overholdes i alle Retninger, saaledes at de deri fastsatte Minimallønninger ogsaa virkelig bliver Mindstebetalinger og ikke Normalbetaling.

Arbejdslønnen for alt nyt Arbejde skal fastsættes af Afdelingsbestyrelserne og Forretningsudvalget. Kan Forretningsudvalgets Bedømmelse ikke umiddelbart indhentes, kan Arbejdet paabegyndes under Forbehold, saafremt Fabrikanten erklærer sig villig til at betale den Pris, som endgyldig maatte blive bestemt. I Tilfælde af, at Fabrikanten vægrer sig ved at gaa ind herpaa, maa Arbejdet under ingen Omstændigheder paabegyndes. Enhver Pris indgaaet af et enkelt Fabrikspersonale er ikke bindende for Forbundet.

For Cigarsorterernes Vedkommende bør Bestræbelserne ved fremtidige Forhandlinger gaa i Retning af at opnaa en bestemt afgrænset Difference mellem de forskellige Pakninger i Lighed med, hvad der allerede findes i Provinserne.

For Klistrerenes Vedkommende bør der tilstræbes en Ugeløn af 15 Kr. for øvede Arbejdere, eller de gældende Akkordpriser.

Ingen Tilbereder eller Klisterske betragtes som Lærling eller Elev.

Hovedbestyrelsen opfordres til at søge gennemført en Prisliste for Rulning af Cigarillos eller Cigaretcigarer paa Grundlag af det ved de foreløbige Underhandlinger udarbejdede Udkast og i Henhold til de i de senere Aar indhentede Erfaringer.

Endelig opfordrer Kongressen samtlige Tobaksarbejdere til at yde saavel Hovedbestyrelsen som Afdelingsbestyrelserne deres virksomme Støtte til Gennemførelse af Forbundets Formaal."

J. Knudsens Forslag:

„Da Fabrikanternes Forening ved de sidst stedfundne Forhandlinger i 1906 mødte med en Generalforsamlingsbeslutning, gaaende ud paa, at Klistrerne ikke kunde regnes med til Fabrikspersonalet, udtaler Kongressen:

Klistrene bør være Medlemmer af Cigarsorterernes og Klistrernes Afdeling og opfordrer Kongressen Cigarsortererne til at gøre alt for at paavirke Klistrerne til at indtræde i Fagforeningen.

Kongressen tilsiger Afdelingen, Cigarsorterernes Fagforening, Forbundets virksomste Støtte i denne Sag."

Staunings Forslag:

„Ved fremtidige Forhandlinger om Specialiteter indenfor Tobaksindustrien bør en Repræsentant for den paagældende Branche være til Stede.

Med Hensyn til Udarbejdelsen af Forslag om nye Overenskomster, udtaler Kongressen Ønskeligheden af at alle Brancher faar Adgang til at fremsætte deres Ønsker og Oplysninger for et eventuelt Udvalg, ligesom det anses for en Selvfølge, at det bliver Provins-Kolleger, der faar Hovedindflydelsen paa Provins-Overenskomstens Udarbejdelse.

Saavel Hovedbestyrelsen som Afdelingsbestyrelserne bør vaage over, at Prislisternes Bestemmelser nøje overholdes i alle Retninger, saaledes at de deri fastsatte Minimallønninger ogsaa virkelig bliver Mindstebetalinger og ikke Normalbetaling."

Følgende vedtoges som Henstilling til Hovedbestyrelsen:

Fra Nyborg:

„Minimallønnen for Overrulning fastsættes til 6 Kr. pr. Mille."

Fra Næstved:

„Hvis den nuværende Basis (Udsalgsprisen) for Arbejdslønnen bliver staaende, foreslaas en Revision af Priskuranten. Følgende Forandringer ønskes:

1. Procenternes Afskaffelse.
2. 75 Øre for Vikkelvending.
3. Anskaffelse af Prøvepinde paa Grænsen mellem Façon og Ekstrafaçon."

Ad 7 b. W. Nygaard anbefalede paa Hovedbestyrelsens Vegne en Udtalelse angaaende Lærlingeforholdet. Vi maa have en Reduktion af Lærlingeantallet, hvor der er et Misforhold mellem disse og Antallet af de udlærte Arbejdere, og vi maa i høj Grad have vor Opmærksomhed henvendt paa den ganske uforsvarlige Maade, hvorpaa Lærlinge oplæres. Taleren foreslog følgende Resolution, der vedtoges:

„Da der viser sig Tendens til at antage unge Mennesker til Uddannelse i visse Dele af Faget, udtaler Kongressen sin Misbilligelse af dette Misbrug og paalægger Hovedbestyrelsen at søge dette hindret. Virksomheden bør derfor gaa ud paa:

1. At indlede Forhandling med Fabrikanterne om Indskrænkning af Lærlingeantallet ved en Lærlingeskala.
2. At søge bestemte Regler fastsat med Hensyn til Lærlingenes Uddannelse. For Cigararbejdernes

Vedkommende bør det fordres, at alle oplæres til helt Arbejde og at alle saavidt muligt lærer Haandarbejde.

3. Ingen Oplæring bør finde Sted, hvor der ikke findes en faglært Mand til at forestaa denne.
4. At bidrage til Oplysning af Lærlingene i Faget, og
5 At skaffe Oplysninger om mangelfuld Oplæring for at kunne skride ind mod Fabrikanter, der har gjort sig skyldig i saadant Misforhold."

Ad 7 c. Th. Stauning anbefalede paa Hovedbestyrelsens Vegne følgende Udtalelse, hvorefter der skal indsamles og bearbejdes statistisk Materiale til Brug for fremtidige Forhandlinger:

„I Betragtning af, at Forbundet for at faa en virksom Kamp for Forbedring i Arbejdernes Kaar til enhver Tid maa være kendt med alle Forhold i Faget vedtager Kongressen:

Hovedbestyrelsen skal fra Tid til anden udsende Forespørgsler angaaende Forholdene i alle Retninger, og Afdelingsbestyrelserne har den Pligt at besvare disse Forespørgsler saa fuldstændig og korrekt som muligt. Alt, hvad der kan være af Interesse for Fagets Udøvere, bør indberettes til Hovedbestyrelsen, som skal bearbejde det saaledes indvundne Materiale til Brug ved Lønbevægelser og ved andre Lejligheder."

Forslaget vedtoges enstemmig.

9. Møde

Torsdag Kl. 9.

Ad 6 a. (2. Behandling).

Arbejdsløshedskassen.

Alfr. Christiansen anbefalede paa Lovudvalgets Vegne Udkast til Kassens Love, hvortil der kun er stillet faa Ændringer. Kongressen sluttede sig i det hele til Udvalgets Indstilling, hvorefter Understøttelsen til Arbejdsløse enten skal udbetales som Dagpenge eller som Rejsehjælp.

Indstillingen til § 8 fremkaldte nogen Diskussion under hvilken adskillige Delegerede anbefalede de fra Afdelingerne fremsatte Forslag om højere Understøttelse og om Forandring af Principerne for dens Udredelse.

Ved Afstemningen vedtoges dog Udvalgets Indstillinger til alle Paragraferne undtagen § 20. Hertil stillede Nygaard Ændringsforslag, hvorefter der skal 10 Medlemmer til at danne en Afdeling.

De nu bestaaende Afdelinger med under 10 Medlemmer opretholdes dog som selvstændige Afdelinger.

Dette Forslag vedtoges ved Navneopraab, og det besluttedes at den samme Ændring gælder Forbundets Loves § 3.

Afstemningens Resultat var 32 Ja, 21 Nej og 8 svarede „Stemmer ikke".

Følgende stemte „Nej":

V. Hansen, Nakskov. E. Jørgensen, J. Larsen og C. Møller, Aalborg. Willumsen, Ringkøbing. Fledelius, Fredericia. Mortensen og Petersen, Aarhus. O. Sørensen, Vordingborg. Jensen, Viborg. S. Rasmussen, Horsens. J. Andrée, Næstved. V. Christensen og C. V. Hansen, Slagelse. Haldorsen, Esbjerg. Rasmussen og Jensen, Nykøbing F. Sørensen, Thisted. J. Svensson, Helsingør. Damgaard, Holstebro. Sommer, Slagelse.

„Stemmer ikke" svarede:

Simon, S. Falk, Harpsøe, Johanne Christiansen, Sussemihl, Petersen, Nykøbing M. Westring, Fredericia. Gjørup, Viborg.

Stauning var fraværende med anmeldt Forfald.

Lovene for Arbejdsløshedskassen vedtoges derefter som Helhed.

Af disse hidsættes her Paragrafen om Understøttelsen.

§ 8.

Medlemmer af Arbejdsløshedskassen inddeles i to Klasser, heltbetalende og halvtbetalende, efter deres Indtægtsforhold med Ret til at overgaa fra den ene til den anden Klasse, efter som deres Indtægtsforhold forandres.

Saadan Overgang foregaar dog efter følgende Regel:

Et Medlem, der forandrer sit Bidrag fra halvt- til heltbetalende, kan først efter seks Maaneders Forløb nyde Understøttelse som heltbetalende.

Ved Overgang fra helt- til halvtbetalende indtræder Medlemmet straks i de Understøttelsesskalaer for halvtbetalende, hvortil deres Anciennitet berettiger dem.

Understøttelse kan udbetales som:

1. Dagpenge.
2. Rejsehjælp.

Understøttelsen ydes ifølge det Antal Aar, Vedkommende har været Medlem af Kassen, efter følgende Skala:

Medlemsret	Heltbet.	Halvtbet.
1 til 3 Aar	1 Kr. 15	0 Kr. 60
3 - 5 —	1 — 25	0 — 65
5 - 8 —	1 — 40	0 — 75
Over8 —	1 — 50	0 — 80

i daglig Understøttelse; Understøttelsen beregnes for alle Dage, ogsaa Søn- og Helligdage.

Arbejdsløse, der rejser for at søge Arbejde, erholder udover den fastsatte Dagpengeydelse 3 Øre pr. Kilometer, der udbetales forud. Dog udbetales i ingen Afdeling for over 150 Kilometer. Rejser et Medlem til Udlandet, udbetales som Rejsehjælp et Beløb, der svarer til 7 Dages Understøttelse. Herfra undtages Rejsende til Byer i Sverrig indenfor Grænsen Göteborg—Stockholm—Norrköping, hvortil kun erholdes 1 Dags Understøttelse.

Hvis et Medlem, der har faaet udbetalt Rejsehjælp, ikke rejser til den opgivne By, skal det udbetalte Beløb tilbagebetales forinden Vedkommende atter kan erholde Understøttelse.

Et rejsende Medlem maa kun opholde sig to Dage (heri medregnes ikke Søn- og Helligdage) i hver Afdeling med Undtagelse af København, hvor Ophold kan finde Sted i indtil 1 Uge. Til samme rejsende Medlem kan der i én Afdeling ikke ydes Rejsehjælp med mindre end 3 Maaneders Mellemrum.

Dog kan et Medlem efter en Rejse vende tilbage og hæve det resterende Beløb af den ham eller hende tilkommende Understøttelse i den Afdeling, i hvilket Medlemmet er bleven arbejdsløs,

selv om de har haft Arbejde indenfor en anden Afdelings Omraade i den mellemliggende Tid.

Lærlinge og unge Mennesker, der er optagne som ydende Medlemmer og forinden Læretidens Udløb — eller fyldte 18. Aar — har indbetalt et Aarskontingent efter § 10, 2. Stykke, kan, naar 6 Uger er forløbne efter Læretidens Udløb, ved Arbejdsløshed erholde Rejsehjælp à 4 Øre pr. Kilometer, dog ikke udover 1000 Kilometer i et Aar, men kan ikke oppebære anden Art af Understøttelse, før de har betalt 52 Ugebidrag som nydende Medlemmer.

Derefter behandledes administrative Bestemmelser og Arbejdsanvisningen.

Ad 6 c. Indstillingerne vedtoges saaledes:

Administrative Bestemmelser.

1. For at erholde Understøttelse maa betræffende Medlem fremlægge et Bevis for at være understøttelsesberettiget. Beviset maa, for at være gyldigt, være underskrevet af Flertallet af Medlemmerne i det Lokale, hvor Medlemmet arbejdede.

I Tilfælde, hvor den arbejdsløse arbejdede alene, underskrives Beviset af Fabrikant eller Mester.

2. Medlemmer, der var berettigede til Arbejdsløshedsunderstøttelse før Bortrejse, er, naar de vender tilbage fra Udlandet inden et Aars Forløb, fremdeles berettiged til denne Understøttelse. Vender Medlemmet tilbage inden $^1/_2$ Aars Forløb, maa den udbetalte Rejseunderstøttelse tilbagebetales, for at Understøttelsen kan erholdes.

Gyldig Legitimation fra Organisationer i Udlandet maa forevises ved Hjemkomsten.

Spørgsmaalet angaaende Tilrejsende fra Udlandet overlodes til Ordning af Hovedbestyrelsen.

Arbejdsanvisning.

1. Rejsende Medlemmer skal, naar de ankommer til en By, straks melde sig til Afdelingen og modtage Arbejde anvist, forsaavidt saadant findes, Bosiddende Medlemmer maa senest 24 Timer efter at være ophørt med Arbejdet meddele dette i Afdelingen, og ingen maa paabegynde Arbejde, forinden Anmeldelse om Arbejdsløshed er sket.

2. Arbejdsløse Medlemmer, der melder sig, erholder udleveret et Kort, der angiver, hvornaar Arbejdsløsheden indtraadte, og om Vedkommende er berettiget til Arbejdsløshedsunderstøttelse.

3. Medlemmer, der nyder Understøttelse, er pligtige at møde til Kontrol paa de af Hovedbestyrelsen i Forbindelse med Afdelingsledelserne fastsatte Tider.

Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, én Gang ugentlig møde i Afdelingen med Kort og Medlemsbog og faa samme afstemplet som Arbejdsløs.

5. Samtlige Arbejdsløse indføres i hver Afdeling i en Protokol i den Rækkefølge, hvori de har meldt sig, og anvises saa vidt muligt Arbejde i samme Rækkefølge, dog naturligvis indenfor de respektive Brancher.

6. Naar Arbejde erholdes, skal det i Punkt 2 nævnte Kort afleveres i Afdelingen, forinden Arbejdet paabegyndes, og Medlemmet erholder her Bevis til Forevisning paa Fabriken for, at saadan Anmeldelse har fundet Sted.

7. Naar der i visse Byer indtræder meget omfattende Arbejdsløshed i Faget, kan Hovedbestyrelsen beslutte, at ugifte Medlemmer er pligtige at modtage Arbejde udenfor den By, hvor de opholder sig, naar saadant kan anvises af Forbundets Afdelinger.

Ad 8. A. Christiansen forelagde paa Hovedbestyrelsens Vegne Forslag til en Udtalelse angaaende Hjemmearbejdet.

Efter korte Bemærkninger og Vedtagelse af en af Wigottsky foreslaaet Tilføjelse vedtoges følgende:

„I Betragtning af, at Hjemmearbejdet er i høj Grad skadeligt for Arbejderne baade i økonomisk og i hygiejnisk Henseende, bør dette fuldstændig afskaffes; men da en fuldstændig Ophævelse af Hjemmearbejdet ikke kan gennemføres uden Lovgivningsmagtens Hjælp, vedtager Kongressen:

„Hovedbestyrelsen skal, eventuelt i Forbindelse med Landsorganisationen, søge at formaa Lovgivningsmagten til at gribe ind paa Hjemmeindustriens Omraade, enten ved Forbud derimod eller ved at stille Hjemmearbejdet, hvad enten det udføres for egen eller fremmed Regning, under Fabriksdirektoratets Tilsyn og Kontrol.

Endvidere paalægger Kongressen Hovedbestyrelsen at rejse en Agitation blandt Medlemmerne til Fordel for Hjemmearbejdets Afskaffelse."

Ad 9. Mortensen, Aarhus anbefalede sin Afdelings Forslag, hvorefter Forbundskassen i visse Tilfælde kan yde særlige Understøttelser.

Efter korte Bemærkninger vedtoges følgende:

„I Tilfælde, hvor en Afdeling finder det formaalstjenligt, at en eller flere forlader Arbejdet af Grunde, hvorefter de ikke vil kunne opnaa Understøttelse af Arbejdsløshedskassen, har vedkommende Afdeling Ret til at bevilge Understøttelse til disse."

J. Friberg anbefalede et Forslag fra „Enigheden", hvorefter der skal indgives Forslag til De samvirkende Fagforbund om Forlængelse af Fristen for Ydelse af Strejkebidrag.

Efter Bemærkninger af Møller, Sørensson, Bagger, Hartmann, Wigottsky og Fru Falck, vedtoges følgende Forslag:

„Forbundets Repræsentanter skal paa „De samvirkende Fagforbund"s Generalforsamling stille Forslag om, at Fristen for Strejkehjælp: 3 Maaneder forandres til „ubestemt Tid" eventuelt „6 Maaneder".

Endvidere følgende:

„Der søges Samarbejde med andre Industrifag, for mulig at indsende Forslaget i Forening med disse".

Bahr, Horsens anbefalede Forslaget om at eftergive tidligere Formand, Willumsen, en Gæld af 112 Kr.

Hovedbestyrelsen har fraraadet dette.

Forslaget vedtoges med 23 St. mod 7.

J. Jensen, Nykøbing F. anbefalede Forslaget fra sin Afdeling om Oprettelse af en obligatorisk Sygekasse for Tobaksarbejdere.

Efter en kort Diskussion toges Forslaget tilbage og betragtes som en Henstilling til Hovedbestyrelsen om at undersøge Betingelserne for nævnte Sag.

Fr. Petersen, Odense, anbefalede en Beslutning

om en ensartet Optræden overfor Medlemmer, der ikke melder sig i Afdelingen, før de søger Arbejde.

J. Knudsen foreslog Offenliggørelse af saadanne Medlemmer. *Nygaard* anbefalede dette, medens *A. Sørensson* fraraadede det.

Efter endnu flere Bemærkninger vedtoges følgende:

„Navnene paa Medlemmer, der ikke henvender sig til Afdelingskassereren, før de søger Arbejde, skal indberettes til Forretningsudvalget, som er bemyndiget til at offentliggøre disse i Fagbladet."

Følgende Henvendelser, der er for sent indkomne, betragtes som Henstillinger til Hovedbestyrelsen:

„Kongressen henstiller til Hovedbestyrelsen, at man ved kommende Forhandlinger om og Overenskomster fremsætter Ønsker om en direkte Arbejdsanvisning fra Forbundet."

„En kvindelig Agitator udsendes til Provinserne for om muligt at faa alle Kvinder ind i Organisationen før Paatale af Arbejdsforhold sker."

Endvidere følgende Henstilling til Afdelingerne:

„Alle Afdelinger vælger en Sundhedskommission, der skal vaage over, at Fabrikanterne ikke omgaar Fabrikloven."

Ad 10. Hovedbestyrelsens Flertal foreslog som Løn til Formanden 35 Kr., til Kassereren 30 Kr. ugl.

Et Mindretal Nygaard og Simon foreslog 30 Kr. til hver af de to Tillidsmænd.

Efter nogen Diskussion vedtoges, paa Forslag af *Sussemihl* med 35 Stemmer, som Løn til Formanden 36 Kr. til Kassereren 33 Kr. ugl., sidstnævnte vedtoges med 48 St.

Udgiften fordeles saaledes: Forbundet udreder til Formanden 30 Kr., til Kassereren 8 Kr. ugl., Arbejdsløshedskassen henholdsvis 6 Kr. og 25 Kr.

Paa Forslag af Møller vedtoges det, at Forretningsudvalget faar 20 Kr. i aarlig Løn, Revisorerne 20 Kr. af hver Kasse og Sekretæren 50 Kr. aarlig.

Ad 11. Stauning anbefalede til Formand *A. Christiansen,* til Hovedkasserer *F. Møller* og til Næstformand *V. Nygaard.*

Ved Akklamation foretog Kongressen enstemmig dette Valg uden Diskussion.

De valgte takkede for Valget.

J. Knudsen takkede Møller for hans lange Virksomhed i Forbundet.

F. Møller genvalgtes til Forbundets Tillidsmand i det internationale Bureau.

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen valgtes:

Th. Stauning	med 49	Stemmer.
J. Thrane	med 48	—
J. Knudsen	med 47	—
K. Pettersson	med 40	—
Fr. Jensen	med 33	—
J. Mikkelsen	med 26	—

Fr. Jensen valgtes efter Omvalg med Hans Hansen, da begge i første Omgang havde 23 Stemmer.

A. Sørensson, der ikke var genvalgt, takkede paa egne og Simons Vegne for den Tillid, der før var vist dem ved Valg.

F. Møller takkede de to afgaaende Medlemmer for de forløbne Aar.

For Provinserne valgtes:

M. Bahr, Horsens,	med 35	Stemmer
N. Petersen, Aarhus,	med 23	—
A. Westergaard, Odense,	med 38	—
V. Hansen, Slagelse,	med 24	—

Suppleanter blev: J. Hartmann, P. Bagger, L. Jespersen, Fru Falck og Vald. Rasmussen. Christensen, Slagelse, Fr. Petersen, Odense, Andersen, Holstebro, Fledelius, Fredericia og Mortensen, Aarhus.

Til Revisor valgtes Jespersen, København.

Det vedtoges, at Forretningsførelsen fortsættes uforandret, til Nytaar 1908, paa hvilket Tidspunkt de nye Vedtægter træder i Kraft.

Det valgte Forretningsudvalg er Bestyrelse for Arbejdsløshedskassen og Hovedbestyrelsens Provinsmedlemmer dens Repræsentantskab.

Ad 12. Det vedtoges at afholde næste Kongres i København i 1912.

A. Christiansen sluttede derefter Kongressen, idet han udtalte, at dens Arbejde har været af stor Betydning. Der er øvet godt Samarbejde, og dette bør fremdeles findes i Forbundet.

Leve Tobaksarbejderforbundet i Danmark!

(Hurra!)

Forsamlingen afsang derefter SocialisternesMarsch.

Til Kongressen indløb følgende Telegram fra Aarhus:

„Til Lykke med Kongressens Arbejde. Alt er steget undtagen vor Arbejdsløn."

Endvidere Lykønsknings-Telegrammer fra Afd. i Esbjerg og Lykønskning og Tak fra Red. Lauridsen, Viborg.

Censuren i Fagbladet.

Til Kollega Stauning.

Jeg eller andre har aldrig paastaaet, at Du som Redaktør har censureret Artikler. I hvert Fald sagdes det ikke paa Fagmødet i Skelskør; Forretningsudvalget fik netop Skylden for Nægtelse af Artiklers Optagelse, som min Artikel ogsaa antyder. Naar Du som Redaktør forsvarer noget, som ikke er paastaaet, er det som Slag i Luften, og for mig som en Gaade; ikke uden at Du tilsigter en umulig Samtale, som opstaar, naar vi taler i Øst og faar Svar i Vest. Men farer Du i Harnisk som Udvalgsmedlem og møder paa Skansen som Modstander, da maa Du være belavet paa en varm Hilsen, med et glat Lag. Din Hukommelse svigter Dig, naar Du siger, at Du ingen Artikler har faaet af mig; den blev stilet netop til Dig og ingen anden, som Redaktør, og efter at den havde løbet Spidsrod i Forretningsudvalget, blev den sendt tilbage af Dig, og det kan bevises, om saa skal være. Den anden Sag, jeg taler om, blev selvfølgelig stilet til Forretningsudvalget. Du siger, at Artiklen taler sit eget Sprog; aa ja, men Du maa ogsaa vide, at den nyere Pædagogik netop tager Sigte paa at udvikle Individualiteten, saa det særegne, ejendommelige træder frem, saa at vi ikke bliver som støbte i en Form; saa det maa Du skrive paa dens Konto. Du skriver „Topmaalet af daarlig Bevisførelse". Ovenstaaende beviser, at din Hukommelse er daarlig, i alt Fald i dette Tilfælde, og fordi den er daarlig, er min Bevisførelse ikke daarlig, saa hvis vi tager „daarlig" bort, vil jeg akceptere Sætningen, for et Maal, maalt med Top paa, er godt, der er, hvad der skal være. Du slutter med: „den bliver næppe uheldigst for os". Deri ligger en delvis Indrømmelse, som jeg noterer med

Tilfredshed, da jeg ved, at godt begyndt er halvt fuldendt.

I dit sidste Stykke ser jeg, at der er Kriblen i Fingrene endnu, dog viste Du Dig standhaftig og lod Artiklen gaa i Fagbladet, for hvilket jeg priser Dig, for Selvovervindelse er den største Sejr, der gives, og til den komplimenterer jeg Dig. I Erkendelse heraf giver jeg Dig min Broderhaand, og Haand i Haand gaar vi ind i det nye Aar, med gode Forsæt og gode Ønsker for vort Forbund.

Med kollegial Hilsen
J. Andrée.

Næstved, den 7. December 07.

* * *

Den Artikel, der skal være sendt til Stauning, ligger saa langt tilbage i Tiden, at det endda er, før vi havde Fagblad, altsaa i „Samarbejdet"s Tid, og det viser sig ogsaa, at det i det Tilfælde er Forretningsudvalget, der har truffet Afgørelsen.

Censur-Spørgsmaalet fandt imidlertid sin Afgørelse paa Kongressen med en Godkendelse af vor Virksomhed, og Diskussionen herom kan da formentlig nu afsluttes. *Red.*

Møder.

Ved Hovedbestyrelsesmødet den 24. Oktober bedømtes en Cigar fra Horsens. I Referatet er Prisen fejlagtig ansat til 18½ Kr., det skal være 19 Kr.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Norsgade 10, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Løvegade 27.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Hospitalsbakke 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Nobelstræde 2² o. G.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: V. Petersen, Kippsgade 4².
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.

Forsinkelse.

Nærværende Numer udkommer nogle Dage forsinket af Hensyn til Kongressen, fra hvilken vi ønskede at bringe Referat straks. ***Red.***

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Folkelig Ligbrændingsforening.

Møllegade 10, København N,
Telefon 16,101 x.

KONTORTID: Mandag og Fredag Kl. 7—9 Aften og Søndag Kl. 9—11 Formd.

Gunstige Forsikringsvilkaar. Særlig billig Medlemsklasse for Begravelseskassemedlemmer.

Borgerlig eller religiøs Sørgehøjtid efter hver enkelts Ønske.

Enhver Mand og Kvinde over 18 Aar kan optages.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Erdgods Dæks 1.25 (lyse, smukke Farver, 1¾ Pd. til 1000)
Prima Cuttings 0,75
Ungar 0,55 (meget bladrig)
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,65 (smukke Farver)
Brasil, Java Omblad, Sumatra, Domingo etc. i stort Udvalg
Nye og brugte Cigarforme. Presser.
Prægede Etiketter Kr. 4,00 pr. 100 Forpakninger
Uprægede Etiketter Kr. 2,50 pr. 100 Forpakninger
} Mindste Salg 100 Forpakninger.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000 Stk.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Indholdsfortegnelse

for

Aargangen 1908.

Adresser i Udlandet 7, 9, 12, 13, 15, 17.
Afdelings-Adresser 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23.
Afdød Kollega 18, 19.
Afstemningsresultatet 13, 18.
Arbejderpartiet i Skandinavien 1, 2, 3, 4.
Arbejdsraadet 2.
Arbejdstiden i Holland 17.
Arbejdstiden 22, 23.
Anerkendelse 3.
Anmeld Opholdskommune 7.
Begravelser og Ligbrænding 5.
Bekendtgørelse fra Hovedkassereren 6.
Centralisation af Understøttelsesforeningen 16.
Cigarsortererne fik Ret 2.
Cigarsorterernes Fagforening 6, 7, 8, 9, 13, 16, 21.
Cigarsortererne i Holland 9.
Cycle-Kreditselskabet 5.
Daarlige Tider 4.
De anerkendte Arbejdsløshedskasser 3, 20.
Den guddommelige Orden 21.
Det kristelige Forbund 6.
Det nye System 1.
Diskussion med Mærker 15.
Dødsfald 23.
En Arbejder-Roman 3.
En kendt Person, giv ham ikke Understøttelse 17.
Et Par Ord til Kvinderne 4.
Et Æselspark 16.
Fagbladet og dets Indhold 16.
Faglige Meddelelser 3, 8, 14.
Fagforbundenes Virksomhed 11.
Fagmøde i Viborg 15.
Fagmøde i Nykøbing F. 18.
Forhøjelse af Arbejdspriserne 12.
Fra Udlandet 1, 3, 20, 21.
Fra Kunstens Verden 1, 5, 7, 9, 16, 19, 24.
Fra Belgien 15.
Fra Afdelingerne 6.
Fru Lundgreen optræder 2.
Fællesforeningens Tobaksfabrik i Esbjerg 11.
Giv Agt 22.
Hjemmearbejdets Afskaffelse under Debat i den tyske Rigsdag 8, 11, 12, 14, 15.
Husk paa Sygdom og Alderdom 1.
Hvad er Socialisme 19, 20, 21.
Hvor mange Cigarer rulles i Danmark 9.
Invaliditets- og Alderdomsforsikring i Rusland 3.
Klistrerne og Arbejdssedlerne 10.
Kongressen i Holland 11.
Kontorerne flytter 18, 19.
Korrespondance fra Rio Grando 14.
Lærlingeforholdene i Fredericia 7.
Lønspørgsmaalet 13.
Maskeret Udbytning 9.
Meddelelse fra Hamborg 16.
Meddelelse fra Kassererkontoret 24.
Møder 2, 4, 17, 19, 20, 22, 23, 24.
Nikotin 2.
Normalarbejdsdagen 9.
Nytaar 1.
Nær og Fjern 19.
Oplysning 1, 4, 5, 7, 9, 17.
Paatale af Arbejdsforhold 7, 9, 12, 13, 16, 18.
Rejsende og Arbejdsløse 2, 6, 9, 13, 16, 18, 19, 20 21, 22, 24.
Renlighed 2.
Rusland 24.
Skaf Dig Valgret 2.
Snyltere 2.
Splittelse og Separatisme 17.
Statistik, Forslag fra Odense 19.
Støt de kooperative Virksomheder 5.
Tak og Velkomst 1.
Til Afdelingsbestyrelserne 6.
Til Afdelingsformændene og -Kassererne 3, 5, 16, 17, 21.
Til Cigarsortererne og Klistrerne 12, 14.
Til den kloge Mand i Ringkøbing 16, 19.
Til Eftertanke 6, 10, 14.
Til Hovedbestyrelsen 11.
Til Kollegerne i København 2, 21.
Tillidsmand — Tjener 17.
Tobaksarbejderforbundet „Enigheden" 3, 4, 5, 7, 8, 14, 16, 17.
Tobaks-Tolden 5.
Toldloven vedtaget 10.
Tyskland 23.
Ukollegial Optræden 5.
Undervisning 18.
Ungdom, frem til Kamp 22.
Viborg 2.
1. Maj 8.

TRYK: HENN. BEMERSGADE 28, K.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 1 | 1. Januar 1908 | 4. Aargang

Tak og Velkomst!

Farvel og Tak, Du gamle Aar.
Tak for de lyse Minder.
Tak for den Tid, der var som en Vaar,
da Barnet fik røde Kinder.
Tak for det nye; for Haab og Tro,
for Livet i Drømmenes Rige.
Vi atter begynder frejdig og fro,
med *Velkommen* til Nytaar at sige.

***

Nytaar!

Et Afsnit af Tiden er til Ende. Et nyt Aar føjes ind i Rækken.

Menneskeheden møder igen forventningsfuld overfor det nye Aar. Vil store Begivenheder indtræffe? Vil Menneskene blive lykkelige? Vil Kampen for Tilværelsen blive mindre haard? — — — —

Spørgsmaalene er der, og mange flere end disse, men Svaret lyder ikke, før Tiden dertil er inde.

Men Menneskeheden arbejder trøstigt videre paa det store Værk, paa Samfundets Omdannelse, paa Kulturens Højnelse, paa Aandens Udvikling. Flere og flere Arbejdere melder sig til Tjeneste, og der er Brug for alle Kræfter, thi Værket bliver først fuldendt, naar *alle* Arbejdere har gjort sin Del af Arbejdet. Men saa vil Værket ogsaa være stort og skønt. — Et Samfund med Plads til os alle, med Adgang til alt, for alle. Et Samfund, hvor alle deltager i Livets Gerning, hvor *alle* faar Lønnen for Stræbet.

Til det Samfunds Rejsning yder vi Aar efter Aar vort Bidrag. Hver Gang et Aar er udrundet, er Lyset stærkere, Haabet større og Arbejderskaren talrigere.

Og nu gaar vi da ind i det nye Aar med Tro paa nye Fremskridt, med Vished om at kunne besejre Vanskelighederne, og med Haab om Forøgelse af Medkæmpernes Skare.

Det gælder Kapitalismens Tilintetgørelse, Arbejderklassens Befrielse, og med det Maal for Øje styrer vi frejdigt fremad, bydende hver ny Kraft Velkommen, takkende for Hjælpen i det gamle Aar, ønskende alle Kammerater et

GLÆDELIGT NYTAAR!

Arbejderpartiet i Skandinavien.

I.

Arbejderpartiet i Skandinavien har i den sidste halve Snes Aar haft en betydelig Fremgang baade i de politiske og faglige Organisationer; nogle Oplysninger on Bevægelsen i de forskellige Lande vil formentlig være af Interesse, og vi hidsætter da disse paa Grundlag af de senest foreliggende Beretninger.

Sverig.

Fagforeningsbevægelsen i Sverige regnes fra 1880. Den havde som i andre Lande store Vanskeligheder at overvinde, men da den først var godt rodfæstet, voksede den meget stærkt. De svenske Fagforeninger har fra Begyndelsen haft nøje Tilknytning til det socialdemokratiske Parti, og begge Parter har vundet meget ved dette Samarbejde.

I den største Del af de forløbne Aar har Interessen naturligvis samlet sig om Organisation af Arbejderne i Industri, Haandværk, Handel og Samfærdsel; først i de senere Aar er der begyndt et Organisationsarbede blandt den store Masse Arbejdere, der beskæftiges ved Landbruget, og alle Forudsætninger synes at være til Stede, for i Løbet af kort Tid at faa skabt en omfattende Organisation af svenske Landarbejdere.

Fagforeningsbevægelsens Omfang i Sverig var den 1. Juni 1907 følgende: 38 Fagforbund og 50 enkeltstaaende Foreninger med tilsammen 2454 Afdelinger og 214,574 Medlemmer.

I de seks Aar, siden forrige skandinaviske Kongres, er Antallet af Fagforeninger mere end fordoblet og Medlemsantallet mere end tredoblet.

I 1901 var Stillingen nemlig saaledes: 33 Forbund med 1150 Afdelinger og ialt 6700 Medlemmer.

Antallet af Arbejdere i Industri, Haandværk, Bjærgværk, Gruber, Handel og Samfærdsel er 498,227, hvoraf ca. 80,000 Kvinder. Antallet af organiserede Arbejdere i disse Grupper er 207,000, altsaa 42 pCt.

Af Landarbejderklassen, der tæller over 862,000 i de forskellige Grupper, er ca. 8000 organiserede, men som foran nævnt, er Arbejdet vedvarende i fuld Gang med Udsigt til gode Resultater.

Til Landsorganisationen (De samv. Fagforbund) hører 28 Forbund med 1851 Afdelinger og ialt 158,045 Medlemmer.

Udenfor staar saaledes 10 Forbund med 386 Afdelinger, 50 enkeltstaaende Foreninger og 3 lokale Forbund for Landarbejdere med 151 Afdelinger. Medlemsantallet udenfor Landsorganisationen er 56,522.

100 Personer er fastansatte som Arbejdere for Organisationerne i Sverig, med en Gennemsnitsløn af 1743 Kr.

Fagblade udgives af 25 Forbund ialt i 208,150 Eksemplarer.

Landsorganisationen har i de Aar, den har bestaaet (1899—1906), udbetalt til Konflikter 1,669,862 Kr.

Ordinært Kontingent og Ekstra-Udskrivning har i Aarene 1899—1906 udgjort 51 Kr. 30 Øre pr. Medlem, eller gennemsnitlig 6 Kr. 42 Øre for heltbetalende og 3 Kr. 21 Øre for halvtbetalende Medlemmer pr. Aar.

Af de udenfor Landsorganisationen staaende Forbund er Jærnbanearbejdernes det største, med 27,000 Medlemmer. Dette Forbund er endnu ungt og de samme Vanskeligheder, der har foreligget i Danmark, Følelse som Embedsmænd, o. s. v., er naturligvis til Stede i Sverig.

Typografforbundet staar ligeledes udenfor, men beskæftiger sig med Tanken om Indtrædelse. Tilslutning ventes vedtaget.

Enigheden og Samarbejdet indenfor samtlige Organisationer er imidlertid godt og man venter at Tiden ikke er fjærn, da samtlige svenske Organisationer staar samlede i Landsorganisationen.

Fra Udlandet.

Tobaksarbejderne i Amerika.

Af en Beretning fra *„Cigar-Maker's International Union"* fremdrager vi følgende store Tal, der til Dels giver et Billede af denne Organisations Virksomhed:

Aar	Sygeunderstøttelse Dollars*)	Begravelsesomkostninger Dollars	Rejseunderstøttelse Dollars	Arbejdsløshedsunderstøttelse Dollars
1902	137,403	128,448	45,314	21,021
1903	147,055	138,976	52,521	15,558
1904	163,226	151,753	58,729	29,873
1905	165,918	162,819	55,294	35,169
1906	162,906	185,514	50,650	23,911

*) 1 Dollars = 3 Kr. 75 Øre.

Udgiften til Strejker var i de enkelte Aar følgende: 1902 85,274 Dollars. 1903 20,858 Doll. 1904 32,889 Doll. 1905 9821 Doll. og 1906 44,735 Dollars.

Schweitz.

En glædelig Fremgang spores i de schweiziske Fagforeninger, og navnlig er en nylig stedfunden Begivenhed af stor Interesse.

De schweiziske Tekstilarbejdere har hidtil staaet i 7 forskellige Organisationer uden noget Samarbejde. Dette Forhold er forandret, idet et den 1. December f. A. afholdt Delegeretmøde enstemmig vedtog en Sammenslutning og Oprettelsen af „Almindeligt schweizisk Tekstilarbejderforbund". Dette bestaar nu af 10,134 Medlemmer, og endnu ventes Tilslutning af nogle lokale Foreninger med ca. 1000 Medlemmer.

Fagforeningskongres.

Den 6te Kongres i Tysklands samvirkende Fagforeninger finder Sted den 22. Juni 1908 i Hamborg.

Det nye System.

Arbejdsløshedskassen. — Nye Kort.

Naar dette Numer kommer Medlemmerne i Hænde, er de paa Kongressen i December vedtagne Love for Forbundet og for Arbejdsløshedskassen gældende.

Ganske vist mangler endnu i dette Øjeblik Arbejdsløshedsinspektørens og Ministerens Anerkendelse, men der er vel næppe Tvivl om, at denne vil indtræffe, selv om mindre Ændringer mulig kan blive krævet.

Vi gør opmærksom paa følgende nye Bestemmelser i Vedtægter for Arbejdsløshedskassen:

„Understøttelse tilstaas ikke for de første 6 Dage. Dette gælder dog ikke, naar Understøttelsen alene tilstaas som Rejsehjælp."

„Understøttelsen ydes ifølge det Antal Aar, Vedkommende har været Medlem af Kassen, efter følgende Skala:

Medlemsret	Heltbet.	Halvtbet.
1 til 3 Aar	1 Kr. 15	0 Kr. 60
3 - 5 —	1 — 25	0 — 65
5 - 8 —	1 — 40	0 — 75
Over8 —	1 — 50	0 — 80

i daglig Understøttelse; Understøttelsen beregnes for alle Dage, ogsaa Søn- og Helligdage.

Arbejdsløse, der rejser for at søge Arbejde, erholder udover den fastsatte Dagpengeydelse 3 Øre pr. Kilometer, der udbetales forud. Dog udbetales i ingen Afdeling for over 150 Kilometer. Rejser et Medlem til Udlandet, udbetales som Rejsehjælp et Beløb, der svarer til 7 Dages Understøttelse. Herfra undtages Rejsende til Byer i Sverrig indenfor Grænsen Gøteborg—Stockholm—Norrkøping, hvortil kun erholdes 1 Dags Understøttelse.

Et rejsende Medlem maa kun opholde sig to Dage (heri medregnes ikke Søn- og Helligdage) i hver Afde-

ling med Undtagelse af København, hvor Ophold kan finde Sted i indtil 1 Uge. Til samme rejsende Medlem kan der i én Afdeling ikke ydes Rejsehjælp med mindre end 3 Maaneders Mellemrum."

Af Regler for Arbejdsanvisning:

„Rejsende Medlemmer skal, naar de ankommer til en By, straks melde sig til Afdelingen og modtage Arbejde anvist, for saa vidt saadant findes. Bosiddende Medlemmer maa senest 24 Timer efter at være ophørt med Arbejdet, meddele dette i Afdelingen, og ingen maa paabegynde Arbejde, forinden Anmeldelse om Arbejdsløshed er sket."

Til Kassererne!

Gennemse nøje de nye Understøttelseskort.

Som man ser, er Rubrikkerne ikke ganske ens. Under Overskriften „Hvor udbetalt" staar der skiftevis „i" og „til". Meningen er, at den Understøttelse, der udbetales som Dagpenge, skal skrives i Rubrikken „i", og Kilometerpengene skal skrives i Rubrikken „til".

Husk, at Kilometerpengene til de Rejsende nu betales forud.

Husk paa Sygdom og Alderdom!

Glædeligt Nytaar!

Til Cigar- og Tobaksarbejderne, saavel kvindelige som mandlige, tillader jeg mig atter at rette en Opfordring til Agitation for at alle, som De i Faget kommer i Berøring med, melder sig ind i Cigar- og Tobaksarbejdernes Syge-, Begravelses- og Alderdomsunderstøttelses-Kasse, saafremt de ikke allerede er Medlemmer af samme. Den er statsanerkendt og har genforsikret sin Begravelseskasse. Kun genforsikrede Begravelseskasser er i Stand til ad Aare at svare det forsikrede, 150 Kroner.

Tillad mig atter at gøre opmærksom paa, at vor Alderdomsunderstøttelse er et uvurderligt Gode for de gamle. Det bemærkes tillige, at vi igen i Aar gaar ud af Aaret med et ret betydeligt Overskud, saaledes at den Frygt, som nogle nærede for 3 Aar siden, atter i Aar lider et føleligt Knæk.

Derfor beder jeg enhver gøre sit bedste til, at vor Forening ogsaa i det kommende Aar maa gaa godt fremad i Medlemsantal. Saa vil Overskudet ogsaa vokse, og Kassen vil til enhver Tid kunne yde, hvad den skal.

Med kollegial Hilsen
J. C. Jensen,
Formand.

Kongressens Møder.

Ved en Fejltagelse er det ikke anført i Beretningen, at Dagsordenens Punkt 9 og følgende Sager behandledes i *10de Møde*.

Oplysning.

Ogsaa i vor Læsekreds læses der i vore Dage mere end før. Oplysningen breder sig, og i Hjemmene samles gode Bøger. Men naar Oplysningen breder sig, stilles der ogsaa større Krav til Oplysning, og for dem, der læser noget, er et Leksikon til stor Nytte.

En god Haandbog, der giver Forklaring paa Æmner, der møder os under Læsningen, Oplysning om fremmede Ord o. s. v. er uundværlig, naar Læsning skal give det fulde Udbytte.

Et saadant nytVærk udgaar i denneTid fra Hagerups Forlag, „Illustreret Konversationsleksikon", redigeret af E. Rørdam, og har netop for nylig afsluttet sit 1. Bind.

Man er da nu i Stand til at bedømme dette Værk, og det kan siges, at det baade hvad Udstyrelse og Indhold angaar er paa Højde med Tidens Fordringer og med andre foreliggende Leksika.

Værket holder Skridt med Videnskabens nyeste Erobringer, bringer gode, fyldige Oplysninger og en Mængde Illustrationer og vil sjældent blive Svar skyldig paa noget Spørgsmaal.

Hertil kommer, at Redaktion og Udgiver har haft den fortrinlige Idé under hver Side i Værket, ligesom en Føljeton, at levere Køberne en Ordbog i 4 Sprog, saaledes at ethvert Ord paa Tysk, Fransk, Engelsk og Dansk kan findes i et og samme Alfabet med Oplysning om, hvad hvert af disse Ord hedder paa de andre Sprog.

Hvem der ikke alt er i Besiddelse af det enestaaende Hjælpemiddel, et godt, tidssvarende Konversationsleksikon er, anbefaler vi derfor at gøre sig bekendt med det nye, her omtalte Værk, der faas i billige Hefter.

—n.

En Haandbog for Alle.

Kort før Jul udkom en Bog, som falder noget udenfor den almindelige Juleliteratur, nemlig *Schønbergs Haandbog*.

Vi forbavsedes over denne Bogs rige Indhold og over den praktiske Form, hvori det er givet. I ét Bind paa henved 500 Sider er samlet et Bibliotek, amfattende en Mængde Videnskab, der er til Nytte saavel i det daglige Liv som ved Studium og forskelligt Arbejde.

Der forekommer i det daglige Liv saa mange Ting, om hvilke man ikke véd Besked, Ting, man har lært, men har glemt, og som man i Øjeblikket — ikke mindst under den daglige Avislæsning — gerne vil vide noget mere om, naar blot Tiden og Bekvemmeligheden tillod det. Den foreliggende Bog vil da yde Hjælp; den er udarbejdet saaledes, at man hurtig er hjemme i den, og et Greb efter Bogen vil da bringe Tilfredsstillelse, give nye Oplysninger, støtte Hukommelsen og lægge den Viden til Rette, man har Brug for.

Bogen indeholder korte Uddrag af det danske Sprogs Historie, Svensk Sprog, Literaturhistorie, Danmarks Historie, Verdenshistorie, Kirkens Historie, Geografi, Zoologi, Matematik, Fysik, Kemi, Sundhedslære, m. m. Desuden medfølger Verdens-Atlas og Danmarks kort. Ved det fyldige Realregister med ca. 4000 Ord —foruden en meget overskuelig Indholdsfortegnelse — er Haandbogen meget let at benytte som Opslagsbog og er derved tillige indenfor sit Omraade et Konversations-Leksikon i ét Bind.

Bogen kan faas i 12 Hefter à 50 Øre, altsaa for ialt 6 Kr., hvad der maa anses for en virkelig lav Pris.

A.

Fra Kunstens Verden.

Danmarks Krønike.

Dette berømte Værk, skrevet af Saxo Grammaticus, „vor Middelalders aandelige Storværk", som Oversætteren Winkel Horn kalder det, udkom for nogle Aar siden hos A. Christiansen. Forlaget meddeler nu, at det har ladet trykke et større Oplag, der sælges for en billigere Pris end den oprindelige Udgave. For dem, der ønsker at kende en Skildring af Danmarks Forhold, set med Saxos Øjne og i Datidens Belysning, kan Bogen anbefales. Den sælges for 7 Kr. (oprindelig Pris 17 Kr.), indbundet for Kr. 9,50.

Guy de Maupassant.

„Søstrene Rondoli og andre Fortællinger" er det sidst udkomne Bind af Maupassants samlede Værker, hvori man finder en Række af Forfatterens gode, korte Skildringer. —*g.*

Afdelings-Adresser.

De Rejsende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Norsgade 10, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Løvegade 27.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Hospitalsbakke 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Nobelstræde 2² o. G.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: V. Petersen, Kippsgade 4 .
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.

Indholdsfortegnelse.

Med dette Numer følger Indholdsfortegnelse til Indbinding sammen med Bladene af Aargangen 1907.

Bemærk!

Formand og Kasserer.

Al Korrespondance vedrørende Forbundets Anliggender adresseres til Forbundets Formand: *A. Christiansen,* Rømersgade 22.

Alt vedrørende Regnskabet, saavel for Forbundet som for Arbejdsløshedskassen, adresseres til Hovedkasserer *F. Møller,* Rømersgade 22.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Folkelig Ligbrændingsforening.

Møllegade 10, København N,

Telefon 16,101 x.

KONTORTID: Mandag og Fredag Kl. 7—9 Aften og Søndag Kl. 9—11 Formd.

Gunstige Forsikringsvilkaar. Særlig billig Medlemsklasse for Begravelseskassemedlemmer.

Borgerlig eller religiøs Sørgehøjtid efter hver enkelts Ønske.

Enhver Mand og Kvinde over 18 Aar kan optages.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Erdgods Dæks 1.25 (lyse, smukke Farver, 1³/₄ Pd. til 1000)
Prima Cuttings 0,75
Ungar 0,55 (meget bladrig)
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,65 (smukke Farver)
Brasil, Java Omblad, Sumatra, Domingo etc. i stort Udvalg
Nye og brugte Cigarforme. Presser.
Prægede Etiketter Kr. 4,00 pr. 100 Forpakninger
Uprægede Etiketter Kr. 2,50 pr. 100 Forpakninger
Mindste Salg 100 Forpakninger.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000 Stk.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 2 | 15. Januar 1908 | 4. Aargang

Arbejderpartiet i Skandinavien.

II.

Norge.

Arbejderbevægelsen i Norge er af forholdsvis ny Dato, og navnlig er Fagforeningerne i deres nuværende Form ikke gamle.

Paa en Kongres i 1901 vedtoges Lovene for Norges faglige Landsorganisation i den Form, at Organisationen skulde bygges op fra Forbundene. De i forskellige Byer bestaaende „Samvirkende Fagforeninger" der før tilsluttet Landsorganisationen, faar fremtidig intet at gøre med Godkendelse eller Ledelse af Strejker, hvorimod Fagenes Afdelinger igennem sine Forbund gaar direkte ind i Landsorganisationen.

I 1901 var Medlemsantallet ca. 6000. Efterhaanden som de „samvirkende Fagforeninger" udtraadte, organiseredes Tilslutningen til Forbund og Landsorganisation, og Medlemsantallet voksede.

I 1903 stod 9 Forbund og 10 lokale Foreninger i Landsorganisationen med 7941 Medlemmer i 224 Afdelinger. 1. April 1905 meldte Jærn- og Metalarbejderforbundet sig til Landsorganisationen, og 1. Juli Norsk Centralforening for Bogtrykkere. Hermed steg Medlemstallet til 16,121 og Afdelingernes Antal til 327. Siden den Tid har Tilslutning af nye Organisationer kun fundet Sted i ringe Grad, hvorimod de gamle Organisationer har forøget sit Medlems- og Afdelingsantal meget stærkt.

1. Juli 1907 var Landsorganisationens samlede Medlemsantal 33,965, altsaa mere end dobbelt saa stort som 1. Juli 1905, og Antallet af Afdelinger var 543. I de forløbne Aar siden 1901 er udfoldet en rask Agitation, hvad der baade er vanskeligt og kostbart i Norge, men det skulde gøres og har ogsaa baaret Frugt.

De fleste norske Fagorganisationer er grundlagte som rene Kamporganisationer, men efterhaanden har de dog ogsaa optaget en Selvhjælpsvirksomhed, der er temmelig betydelig. 7 Forbund og 8 Foreninger har Rejsekasser og 7 Forbund og 8 Foreninger har Arbejdsløshedskasser. 5 Forbund og 9 Foreninger har Sygekasse, 2 Forbund og 11 Foreninger har Begravelseskasse og 3 Forbund har Forsikringskasse med fast Kontingent.

Virksomheden med Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse har været af betydeligt Omfang. I 1903 udbetaltes 40,991 Kr. 1904 — 49,118 Kr. 1905 — 54,424 Kr. 1906 — 43,898 Kr.

En Mængde Lønbevægelser er foregaaet, navnlig i de senere Aar. Disse er naturligvis endnu noget spredte. Overenskomster for en enkelt By, for enkelte Afdelinger af et Fags Organisationer o. s. v. hører Tiden til, men i den seneste Tid er man ogsaa kommet ind paa Lands-Overenskomster. En saadan blev i 1907 indgaaet mellem de Forbund, der har Medlemmer paa de mekan. Værksteder, og Norsk Arbejdsgiverforening.

Denne Overenskomst betyder et stort Fremskridt. Foruden Fastsættelse af Minimalløn gav den 3 a 4 Øre Forhøjelse pr. Time. Ogsaa for Bogtrykkeriarbejderne og for Papir- og Cellulosearbejderne er paa den senere Tid oprettet fordelagtige Overenskomster, omfattende en Mængde af de paagældende Fags Arbejdere.

Med Hensyn til Organisationens Ydelser kan anføres, at der til Strejker i Ind- og Udland er udbetalt:

I 1902: 25,288 Kr. 1903: 171,589 Kr. 1904: 86,286 Kr. 1905: 192,292 Kr. 1906: 246,457 Kr.

Fra 1. Juli 1905 til 1. Juli 1907 er udskrevet et Ekstrakontingent, for Landsorganisationens Medlemmer, svarende til $14^1/_2$ Øre ugl. pr. Medlem.

Omtalen af Sverrigs Organisationer viste den rivende Fremgang i dette Land. De her meddelte kortfattede Oplysninger fra Norge er ogsaa talende og viser, hvor stærkt Arbejderbevægelsen er i Vækst, her, hvor Venstres Fagforeninger før var de stærkeste.

Cigarsortererne fik Ret.

En Skønsforretning paa Thomasens Fabrik.

En Cigarsorterer fik for kort Tid siden et Parti Cigarer i Arbejde til Pakning i $^1/_{20}$ Kasser. Det viste sig imidlertid, at disse Kasser var for smaa, ligesom der manglede Papir paa Endestykkerne, hvilket yderligere vanskeliggjorde Pakningen.

En Klage over de smaa Kasser hjalp ikke, men da Manden havde pakket og presset en Del Cigarer, viste det sig, at mange af Bundcigarerne var knuste. Fabrikens Mester, Hr. Sinding, overfusede i den Anledning Arbejderen, idet han betegnede hans Arbejde som *„Svine-Arbejde"* og erklærede, at Fabrikanten selvfølgelig kunde kræve Erstatning for de ødelagte Cigarer. Cigarsortereren protesterede herimod og henvendte sig til Fagforeningen, hvis Formand besaa det paagældende Arbejde og forhandlede med Fabrikanten. Formanden prøvede de Kasser, der skulde benyttes, og konstaterede, at det var en Umulighed at pakke Cigarerne i disse uden at nogle pressedes itu. Fabrikanten fastholdt imidlertid, at Fejlen skyldtes Arbejderens Mangel paa Øvelse, ligesom han forsvarede Mesterens Optræden overfor ham.

Stauning foreslog da at lade Arbejdet og Fejlen bedømme af en Fabrikant, valgt af Hr. Thomasen, og en Arbejder, valgt af Fagforeningen. Dette Forslag accepterede Fabrikanten, og han formaaede Hr. Horwitz til at møde som sin Repræsentant, medens Fagforeningen valgte Jens Knudsen.

Onsdag den 8. Januar besaa de to Herrer det paagældende Arbejde, prøvede Kasserne og forsøgte at presse Cigarer, de havde pakket, og Resultatet var, at Cigarsortereren fik fuldstændig Medhold.

Baade Hr. Horwitz og vor Kollega Knudsen erklærede, ligesom Stauning havde gjort Dagen før, at det var en Umulighed at pakke de paagældende Cigarer i de leverede Kasser. Og Hr. Horwitz udtalte paa Foranledning følgende: *„Cigarsortereren er ganske sagesløs med Hensyn til den Skade, der er sket."*

Heraf lærer man igen, at man ikke skal lade sig byde Umuligheder, og man ser ogsaa, at selv en Mesters Grovheder kan være forkert anbragte.

Arbejdsraadet.

For den sidste Del af Arbejdsraadets Valgperiode foreligger Beretning.

Regulativ for Jernstøberier og Maskinfabriker, der forlængst var færdigt fra Raadets Haand, er endelig blevet udfærdiget af Indenrigsministeriet. Det samme gælder Regulativer for Skotøjsfabriker og Stentrykkerier.

Raadet har foreløbig tilendebragt Arbejdet med Regulativ for Snedkerier og har forelagt Direktøren for Fabrikstilsynet det vedtagne Udkast. Ligeledes er udarbejdet et foreløbigt Udkast til Regulativ for Brød- og Kagebagerier, hvilket er sendt til Erklæring i Fagets Organisationer.

Raadet har haft til Erklæring Vedtægter fra Esbjerg og Aarhus om Børns Arbejde. Spørgsmaalet om Arbejdsfrihed i Bagerier. Arbejdsforholdene i Beværterfaget. Forholdene paa Donse Krudtværk. Skolebørns rehvervsmæssige Beskæftigelse o. s. fr.

Vort Forbunds Formand, A. Christiansen, er genvalgt til Medlem af Arbejdsraadet.

Fru Lundgrén optræder.

Den fra sin Virksomhed paa Cigarfabriken „St. Felix" særlig bekendte Fru Lundgrén, der, før hun begyndte at optræde som Elevopdrætterske var Cigarsortererske, har fornylig givet en Gæsterolle paa Sprechelsens Cigarfabrik.

Hun havde faaet og paabegyndt Arbejde paa denne Fabrik, men da de øvrige Arbejdere opdagede, hvem den nye Cigarsortererske var, bad de sig fritagne for Samarbejde med hende; om fornødent vilde de alle forlade Arbejdet.

Fru Lundgrén fik saa sin Afsked og maa søge hen til mindre oplyste Befolkningskredse. Cigarfabrikerne er næppe noget godt Arbejdsfelt for Fru Lundgrén.

X.

Viborg.

Tobaksarbejderne har som bekendt sørgelige Minder fra Viborg, idet Byens Statsfunktionærer optræder som Hjælpere for Arbejdskøberne imod Arbejderne. Vi ser i „Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende", at dette Fag ogsaa skubbes til Side af Statsfunktionærerne. Der klages over, at Sergenter og Stabssergenter osv. optager Pladser paa Kontorer for latterlig smaa Lønninger, der nævnes bl. a., at en Mand med 80—100,000 Kr. Formue har taget Plads paa Kontor for *20 Kr. maanedlig.*

Vi deler det nævnte Blads Beklagelse over Statsfunktionærers *Konkurrence* med civile Fags Arbejdere. Skal de have Beskæftigelse udenfor Statstjenesten, bør det selvfølgelig være til saadanne Lønninger, som gælder i Faget, og ikke til betydelig lavere Priser, saaledes som det desværre almindelig er Tilfældet. Viborgs Arbejdere bør belære Stats-Tjenestemændene herom.

Nikotin.

Det er en almindelig, men ukorrekt Opfattelse, mange Mennesker gaar rundt med, at der i Cigarer og Cigarrøg indeholdes store Mængder Nikotin.

Eksperimentet med at puste Cigarrøg gennem et

fugtigt Lommetørklæde, hvorved der afsættes en stor gul Plet, hvor Røgen er pustet igennem, er gammelkendt. Folk tror almindeligvis, at den gule Plet er Nikotinafsondring, men dette er ikke Tilfældet.

En tysk Kemiker, Dr. Graff i Mannheim, har undersøgt dette Forhold og kommer til det Resultat, at der i Cigarøg kun findes ca. $^3/_{1000}$ Nikotin. Da den findes i saa ringe Mængde og yderligere er et farveløst Stof, er det ikke Nikotin, der afsætter den gule Plet paa det fugtige Lommetørklæde, men Ekstraktivstoffer i Tobakken, der bliver førte med af den fugtige Damp ved Rygningen af en Cigar. X.

Skaf Dig Valgret!

Endnu er det i København en Betingelse for at faa kommunal Valgret, at man betaler Skat *af mindst 1000 Kr.* Derfor henvender vi os ligesom de foregaaende Aar til vore Kolleger med en Anmodning om paa Skatteblanketterne, der udsendes i denne Maaned, at opgive deres Indtægt saaledes, at de kommer til at betale Skat af mindst 1000 Kr. Derved opnaas Indflydelse paa Kommunens Anliggender, Medbestemmelsesret om de Forhold, hvorunder Kommunens Borgere lever, og dette er af allerstørste Betydning.

Kollega! Udfyld derfor Skatteblanketten og betal Skat af mindst 1000 Kroner.

Bestyrelsen
for
Cigarsorterernes Fagforening.

Snylterne.

Den for al Kollegialitet og Skamfølelse blottede Arbejder staar udenfor sin Fagforening, men nyder gerne Frugterne af gode Kammeraters Arbejde. Fy — Fy!

Der findes enkelte af disse Snyltere paa Cigarfabrikerne. Skulde vi ikke i en nær Fremtid undersøge, hvormange de er. ?

Renlighed.

Fabrik-Regulativ.

Arbejderne paa en større københavnsk Fabrik klagede i Slutningen af forrige Aar over Mangel paa Renlighed af forskellig Art. Den direkte Vej var naturligvis en Klage til Fabrik-Tilsynet, som saa vilde have sørget for Fabrikantens Domfældelse; men Arbejderne gik, som rimeligt var, til Fagforeningen, og igennem denne ordnedes Sagen.

Fra de paagældende Arbejdere klagedes over, at Rengøring yderst sjældent foregik i Arbejdslokalerne, der var endda enkelte Lokaler, hvor Aar var forløbne uden Rengøring.

Spyttebakkerne blev sjældent rensede, Vandindretninger manglede helt eller delvis, o. s. fr.

Disse Klager var naturligvis vægtige nok, og Fabrikanten lovede da ogsaa at imødekomme de fremkomne Fordringer om Rengøring o. s. v.

Vi nævner dette, fordi der vistnok er enkelte Steder baade i København og i Provinserne, hvor det er smaat bevendt med Renligheden. For saa vidt Regulativet ikke overholdes, bør Arbejderne drage Omsorg for, at det sker. Det er selvfølgelig af stor Betydning for Arbejdernes Helbred og Sundhed, at Renligheden er den bedst mulige i Arbejdslokalerne, og man bør ikke finde sig i, at Regulativet ikke overholdes.

Læs derfor det Regulativ, der skal være opslaaet paa enhver Fabrik.

Drag Omsorg for, at det overholdes.

Klag til Afdelingens Formand, hvis der er noget, der skal paatales.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 18. Decbr. 1907.

1. Udarbejdelse af nye Understøttelseskort overlodes til et Udvalg (Møller, Christiansen, K. Pettersson).

2. Det vedtoges foreløbig at rette Henvendelse til en Lærlingeopdrætter om at opgive denne Stilling.

3. En Undermester i Esbjerg kan erholde hvilende Medlemsret, naar han ikke udfører fagligt Arbejde under Strejker.

4. Det overdroges Forretningsføreren at korrespondere om en Ordning af Understøttelsesforholdet med Udlandet.

Forretningsudvalgets Møde 4. Jan. 1908.

1. Til Sekretær valgtes Stauning. Det vedtoges, at Møderne holdes Kl. $8^1/_2$ Aften.

Udeblivelse fra 2 paa hinanden følgende Møder uden Anmeldelse af Forfald medfører Udslettelse.

2. Til Forhandlingsudvalg valgtes: A. Christiansen og Nygaard. For Cigarsortererne Stauning i Stedet for Nygaard.

3. Det vedtoges at udskrive Valg af Redaktør, Revisor og Repræsentanter til De samv. Fagforbund.

Foreslaaet blev: til Redaktør Stauning.

Til Revisor K. Pettersson.

Til Repræsentanter: Christiansen, Nygaard, Stauning, K. Pettersson, Westergaard og Bahr.

4. Kontortid for Kassereren bliver daglig Kl. 12—1, for Formanden nogle Aftentimer skiftevis med „Enigheden"s Forretningsfører.

5. Diæter for Formanden under Rejser forbliver som hidtil 9 Kr. daglig.

6. Der gaves et Medlem Tilladelse til at arbejde hjemme i sin Rekonvalescenttid efter en Sygdom, 2 Mdr.

7. For en Mand, der er blevet afskediget uden at faa Adgang til at gøre sit Arbejde helt færdigt, vedtoges det at forlange fuld Betaling for Arbejdet.

Til

Kollegerne i København!

For den gode Hjælp og smukke Opmærksomhed, der vistes mig ved Juletid, bringer jeg Kollegerne min hjærteligste Tak, idet jeg samtidig kvitterer for det modtagne Beløb af 60 Kr., der var indkommet ved Indsamlingen til mig.

Johs. Jørgensen,
Cigarsorterer,
Aalborg.

Afdelings-Adresser.

De Rejsende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Løvegade 27.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Hospitalsbakke 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Nobelstræde 2 ² o. G.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: V. Petersen, Kippsgade 4 .
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.
Skive: P. Weikrauch, hos Smed Larsen, Carolinegade.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks,* naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det srtaks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse al Tid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

Folkelig Ligbrændingsforening.

Møllegade 10, København N,
Telefon 16,101 x.

KONTORTID: Mandag og Fredag Kl. 7—9 Aften og Søndag Kl. 9—11 Formd.

Gunstige Forsikringsvilkaar. Særlig billig Medlemsklasse for Begravelseskassemedlemmer.

Borgerlig eller religiøs Sørgehøjtid efter hver enkelts Ønske.

Enhver Mand og Kvinde over 18 Aar kan optages.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Københavns Raatobakslager,

De bedste Vikler og Dæks sendes overalt.

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Erdgods Dæks 1.25 (lyse, smukke Farver, 1³/₄ Pd. til 1000)
Prima Cuttings 0,75
Ungar 0,55 (meget bladrig)
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,65 (smukke Farver)
Brasil, Java Omblad, Sumatra, Domingo etc. i stort Udvalg
Nye og brugte Cigarforme. Presser.
Prægede Etiketter Kr. 4,00 pr. 100 Forpakninger
Uprægede Etiketter Kr. 2,50 pr. 100 Forpakninger
Mindste Salg 100 Forpakninger.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000 Stk.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 3 | 5. Februar 1908 | 4. Aargang

Arbejderpartiet i Skandinavien.

III.

Danmark.

I Tilslutning til de fra Sverrig og Norge givne Oplysninger vil det være rimeligt ogsaa at meddele, hvorledes det staar til i Danmark, idet vi forudsætter, at vore Læsere ikke i Almindelighed kan antages at vide Besked med Bevægelsens Omfang.

I 1907 fandtes i Danmark 1249 Fagforeninger med 98,422 Medlemmer, hvoraf 90,580 Mænd og 7842 Kvinder.

Under De samvirkende Fagforbund er indordnet 49 Forbund med 1049 Afdelinger og 77,451 Medlemmer samt 12 enkeltstaaende Foreninger med 630 Medlemmer, altsaa ialt et Medlemsantal af 78,081, heraf 71,537 Mænd og 6544 Kvinder.

Udenfor De samvirkende Fagforbund befinder sig 10 Forbund med 200 Afdelinger og 14693 Medlemmer og 14 enkeltstaaende Foreninger med 5648 Medlemmer, ialt 20,341 Medlemmer (19,043 Mænd og 1298 Kvinder).

Til Arbejdsløse og Rejsende har de danske Fagforeninger i Aarene 1901—1906 incl. udbetalt 2,305,365 Kroner.

I Aarene 1903—1906 incl. har 162 Organisationer med 99,532 Medlemmer været i Lønbevægelse. Flere Organisationer har altsaa i dette Tidsrum været i Lønbevægelse flere Gange.

82,976 Medlemmer har opnaaet Fordele ved Lønbevægelser, enten højere Løn eller kortere Arbejdstid. 11,013 Medlemmer har været i Strejke, og 1129 Medlemmer har været udelukkede.

Til Strejkende og Udelukkede i Danmark er udbetalt følgende: I 1903 75,212 Kr., 1904 197,547 Kr., 1905 619,724 Kr., 1906 168,044 Kr. Ialt i disse 4 Aar 1,060,527 Kroner.

Til Strejkende og Udelukkede i Udlandet er udbetalt følgende i de samme Aar: 60,952 Kr., 5639 Kr., 325,382 Kr., 10,472 Kr. Ialt 402,445 Kr.

Til Strejker og Lock-outer i Ind- og Udland er saaledes udredet af de danske Fagforeninger i disse fire Aar omtrent $1^1/_2$ Mill. Kr.

En Undersøgelse angaaende Minimallønnens Størrelse viser, at af 49,000 Arbejdere havde 17,000 Arbejdere en Minimalløn af 35 Øre pr. Time og derunder, 7000 36—39 Øre pr. Time, 19,000 40—50 Øre og 6000 over 50 Øre pr. Time. Det bør imidlertid erindres, at Fortjenesten i Reglen er større end den gældende Minimal-Timeløn.

De kvindelige Arbejderes Mindsteløn varierer fra 10 til $27^1/_2$ Øre pr. Time.

Arbejdstiden opgives for 69,684 Arbejdere saaledes:

4	Arbejdere	har	en	Arbejdstid	af 6	Timer.
30	—	-	-	—	- 7	—
1038	—	-	-	—	- 8	—
1728	—	-	-	—	- $8^1/_2$	—
5298	—	-	-	—	- 9	—
11728	—	-	-	—	- $9^1/_2$	—
40583	—	-	-	—	- 10	—
9275	—	-	-	—	af over 10	—

Formuen i de danske Fagforeninger var ved Udgangen af 1906 3,242,483 Kr. eller 36 Kr. 27 Øre pr. Medlem.

De danske Fagforeninger fortsætter deres jævne Marsch fremad. Den stærke Opgang i de senere Aar i Sverrig og Norge er forlængst overstaaet i Danmark. De, der staar udenfor Centralisationen, burde drages ind, og de mange Tusinde Arbejdere paa Landet, ved stort Landbrug og landindustrielt Arbejde, skal organiseres og have deres Part af Organisationens Goder.

Pas paa Sundheden!

Hold Fabrikerne rene!
Læs Regulativet og sørg for dets Overholdelse.

Sundhedsplejen er heldigvis mere kendt og paaagtet i vor Tid end tidligere og bør fremdeles betragtes med Alvor og Interesse. De Forhold, hvorunder der arbejdes og leves, øver den største Indflydelse paa Personernes Sundhed, Arbejdsevne, Velbefindende og Livskraft, ja rækker endda videre; thi Slægten, der fødes, paavirkes af de Vilkaar, hvorunder Forældrene har arbejdet og levet, og maa ofte lide under Sygdomme, der er en Følge af daarlige hygiejniske Forhold.

Renlighed og omhyggelig Pleje overfor sin egen Person er selvfølgelig et vigtigt Bud i Sundhedsplejen, at vaske Hænderne, før Maaltider indtages under Arbejdet, er en vigtig Leveregel, og at Hjemmearbejde, i Særdeleshed Tobaksarbejde, i Beboelsesrum er i høj Grad skadeligt for Sundheden, ved de fleste, og heldigvis synes dette Arbejde da ogsaa at være godt i Aftagende. Det næste Skridt bør selvfølgelig være fuldstændig Afskaffelse.

Men ikke mindre vigtig end disse Grundsætninger er Renligheden i Fabrikerne. Det at Arbejdslokaler ikke rengøres ofte, bevirker Opsamling af Støv, og foruden det ved Arbejdet stadig fremkommende Støv bidrager dette til Sundhedens Nedbrydelse.

Støvet har en Mængde skadelige Egenskaber. Tobaksstøv er giftigt og kan bidrage til Fremkaldelse af Nikotin-Forgiftninger, der igen kan fremkalde andre Sygdomme, f. Eks. Øjensygdom, endog Blindhed, Hjerte- og Nervesygdomme, Hjerne- og Rygmarvssygdomme (Epilepsi, Sindssygdom o. s. v.), Tarmsygdomme, Aandedrætsbesværligheder o. s. fr. Men bortset fra Støvets Giftighed er der Grunde nok til at søge Indaanding af Støv undgaaet. Støvet kan frembringe Smaasaar paa Hud og Øjne, i Næsen, Svælget, Munden, Struben, Luftrøret og Fordøjelseskanalen, og disse Saar er fortrinlige Opsamlere af Smitstoffer (Bakterier o. s. v.)

Støvet fremkalder Brystkatarrh (Bronkitis), hvilken Sygdom kan være hurtigt forbigaaende eller meget langvarig og dødelig.

Støvet kan trænge ned gennem Luftrøret til Lungerne og fremkalde Lungebetændelse. Herefter følger ofte en vedvarende Hoste, der forstyrrer Hjertets Funktioner og sluttelig gør Patienten til fuldstændig Invalid. Videre kan det ødelægge Lungerne og selvfølgelig bane Vejen for Tuberkelbacillers Angreb.

Der bør derfor stadig stilles Krav om Foranstaltninger til Hindring af Luftens Overfyldning med Støv, der saa gaar med i Indaandingen. Ved alle nye Fabriker indføres luftrensende Apparater, og Arbejderne bør have Opmærksomheden henvendt paa, om disse er i Funktion, og om de virker paa en heldig Maade. Og Tiden nærmer sig heldigvis, da de gamle Fabriker skal forsvinde eller dog bringes i Overensstemmelse med Hygiejnens simpleste Fordringer.

Med Hensyn til Lokalernes Renholdelse maa Arbejderne nøje paase, at de Forskrifter, der i saa Henseende findes i Regulativerne af 1904 for Cigar- og Tobaksfabriker, bliver overholdt i fuld Udstrækning.

Mindst én Gang hver 14. Dag skal Gulve og Vinduer omhyggelig vaskes.

Mindst 2 Gange aarlig skal en større Rengøring foretages, med grundig Vaskning af alle afvaskelige Lofter og Vægge.

Hver Aften efter Arbejdets Ophør skal Gulvene bestænkes med Vand og fejes.

Mindst én Gang aarlig skal Vægge og Lofter hvidtes, hvis de ikke er oliemalede eller forsynede med anden afvaskelig Beklædning.

Arbejdsrummene skal udluftes to Gange daglig, mindst en halv Time hver Gang.

Spyttebakker skal være til Stede i alle Lokaler og skal renses *hver Dag.*

Vaskeindretninger skal være til Stede i eller ved alle Arbejdsrum. Hvis der benyttes Spande eller lignende, skal der være mindst én saadan for hver 5 Arbejdere. Der skal stadig være rent Vand til Stede i tilstrækkelig Mængde.

Tørring af Tobak o. l. skal foregaa i særskilte, dertil bestemte Rum. Døre mellem disse og Arbejdsrum skal være lukkede.

I Bogtrykkerfaget har Interessen for de hygiejniske Forholds Forbedring udviklet sig meget stærkt i de senere Aar, og Resultatet har været særdeles godt og af overordentlig stor Betydning for Arbejdernes Sundhed. Paa Cigar- og Tobaksfabrikerne spiller Renligheden ligeledes en overordentlig stor Rolle, og ingen Arbejder bør overse de Renligheds-Bestemmelser, der skal overholdes. Sørg for, at det gældende Regulativ overholdes. Klag til Organisationen, hvis Fabrikanten regner Arbejdernes Sundhed for saa lidt, at han søger at spare nogle Kroner ved at glemme Gulvvaskning, Rensning af Spyttebakker, Hovedrengøring o. s. v.

I Reglen vil Organisationens Indskriden antagelig være tilstrækkeligt, men skulde det ikke være Tilfældet, vil begrundede Klager til Fabriksdirektoratet hurtigt afhjælpe Manglerne og belære Fabrikanterne om deres Pligt og betage dem Lysten til utidigt Kniberi og Fedteri.

Altsaa af Hensyn til Eders egen og Eders Børns Sundhed skal I sørge for Renlighed i Fabrikerne, for Overholdelse i fuld Udstrækning af de gældende Bestemmelser. *Dr. Hygieia.*

Fra Udlandet.

Resultater af 8-Timers Dagen.

En af de største og mest betydende Begivenheder for den internationale Cigarmager-Union i Amerika er Indførelsen af 8-Timers Dagen. Fordelene ved denne

er øjensynlige og en nylig udgiven Statistik viser disse med klare Tal.

I 1888, to Aar før 8-Timers Dagens Indførelse, var 51 pCt. af Dødsfaldene foraarsaget af Tuberkulose. I 1905 er dette dalet til 24 pCt.

Altsaa en Formindskelse af 27 pCt. paa 17 Aar.

I 1888 var Middellevetiden 31 Aar, 4 Maaneder og 20 Dage. I 1905 er Middellevetiden 46 Aar, 10 Maaneder og 24 Dage.

Altsaa paa 17 Aar er her sket en Forlængelse af Livet med over 15 Aar.

Arbejdstidens Indskrænkning og Opfyldelsen af Arbejdernes Krav om bedre hygiejniske Forhold i Arbejdslokalerne er Skylden til den foran nævnte Formindskelse af Tuberkulosens Hærgninger og Forlængelse af Levetiden.

Det er den Vej, socialdemokratiske Arbejdere vil, til Gavn for hele Samfundet.

Aarsmøde i det amerikanske Arbejderforbund.

I Slutningen af November afholdt det amerikanske Arbejderforbund sit Aarsmøde i Norfolk. 361 Delegerede var til Stede samt Repræsentanter fra britiske og og canadiske Fagforeningskongresser.

Aarsmødet varede i 12 Dage og beskæftigede sig med en Mængde Sager vedrørende Arbejdsforhold, Lovgivning, Indvandring o. l.

Til Præsident genvalgtes Sam. Gompers.

Som Lønning for Præsidenten fastsattes 5000 Dollars, for Sekretæren 4000 Dollars.

Invaliditets- og Alderdomsforsikring i Rusland.

Det russiske Ministerium for Handel og Industri har for nylig udarbejdet et Udkast til Invaliditets- og Alderdomsforsikring for Arbejdere, der er blevet tilstillet forskellige industrielle Organisationer til Bedømmelse.

Forslaget, der er udarbejdet efter tysk Mønster, omfatter kun Fabriksarbejdere.

De anerkendte Arbejdsløshedskasser.

29 Arbejdsløshedskasser, omfattende over 76,000 Medlemmer, har nu faaet Anerkendelse af Ministeriet, i Henhold til Loven af 9. April 1907.

For disse Kasser er der af Arbejdernes Fællesorganisation i København indgivet Andragende til Kommunalbestyrelsen om det i Loven forudsatte Kommune-Tilskud. Af de nævnte Medlemmer boer lidt over 30,000 i København og omtrent 6000 paa Frederiksberg.

Kassernes samlede Kontingent fra de i København boende Medlemmer opgøres til 324,975 Kr. 92 Øre og der forventes da i Kommune-Tilskud ca. 108,000 Kroner.

Det ventes endvidere, at 6 Kasser med ca. 2000 Medlemmer vil faa Anerkendelse inden 1. Marts 1908.

En Arbejder-Roman.

Andersen-Nexø, der for nogle Aar siden gjorde sig bemærket med nogle grimme Overfald paa Fagforeningerne i Witzanskys Blad „København", har faaet 2. Bind af sin Roman-Serie udgivet paa Gyldendals-Nordisk Forlag. Første Bind af Romanen, *Pelle Erobreren,* udkom for nogle Aar siden og modtoges med Interesse, fordi der forud gaves visse Løfter. Forfatteren vilde skildre en fattig Arbejdersøns Barndom og Læreaar. Hans Deltagelse i Arbejdernes Rejsning i København og Livet i København, som Byen nu er gennemorganiseret og styret af Arbejderhænder.

Vi nærede og nærer fremdeles Tvivl om, at denne Forfatter er Manden, der kan give en sand og forstaaende Skildring af disse betydningsfulde Afsnit, men maaske lykkes det og saa vil det glæde os.

Det foreliggende 2. Bind er, ligesom det første, altfor bredt i Beskrivelsen. Her anvendes 275 Sider paa Skildringen af Pelles Læreaar, uden at man dog faar gengivet mange Tildragelser, der virker fængslende og sande.

Tværtimod rummer Bindet blandt de gode Iagttagelser en Mængde Overdrivelser og Usandsynligheder, og hvis dette skal fortsættes i de følgende Bind, vil denne Arbejder-Roman næppe faa megen Betydning.

Med stor Interesse har vi givet os i Lag med de to Bind, Stoffet gav nemlig Løfter om interessante Beskrivelser, men vi er hidtil skuffede. Nu venter vi med Spænding Andersen-Nexø's Iagttagelser under Arbejdernes Rejsning. En Mand med Forstaaelse og Sympati paa rette Sted kunde skabe et stort Værk om dette Emne.

— *g.*

Anerkendelse.

I Indenrigsministerens Bekendtgørelse af 6. Januar d. A. er Tobaksarbejdernes Arbejdsløshedskasse meddelt Anerkendelse fra 1. Januar 1908 at regne, i Henhold til Lov af 9. April 1907.

Faglige Meddelelser.

I Skive er der for ca. 6 Maaneder siden oprettet en ny Cigarfabrik under Navn af „Skivehus Cigarfabrik", hvor det for nylig, efter at gentagne Klager over daarlig tilberedt Tobak og, efter Kollegernes Mening, utilbørlige Afskedigelser intet havde frugtet, kom til en Konflikt mellem Arbejderne og Fabrikanten. Forbundets Formand blev tilkaldt, og det lykke-

des ved en Forhandling med Fabrikanten at opnaa en Overenskomst, som Afdelingen erklærede sig tilfreds med, hvorefter Tilgang til Fabriken atter er tilladt.

I Thisted har der i ca. 3 Maaneder været en Konflikt med Cigarfabrikant Ifversen angaaende et Lærlingespørgsmaal. Ved en Forhandling mellem Afdelingen og Fabrikanten, hvor Forbundets Formand var tilstede, opnaaedes en Overenskomst om Ordningen af Lærlingeforholdet i Fremtiden, hvorefter Blokaden af nævnte Fabrik er hævet.

Til Afdelingskassererne.

Paa den til Afdelingerne udsendte Kilometertabel er der indløbet nogle Fejl, der bedes rettede i Overensstemmelse med nedenstaaende:

Fra Aalborg	til	Thisted og omvendt	110	Kilom.
- —	-	Viborg - —	135	—
- Aarhus	-	Holstebro og omvendt ...	135	—
- Esbjerg	-	Vejle - — ...	115	—
- Holstebro	til	Nykøbing, M. og omvendt	90	—
- —	-	Randers - —	135	—
- —	-	Skive - —	50	—
- —	-	Viborg - —	80	—
- Nykøbg.,M.	-	Ringkøbing - —	135	—
- Ringkøbg.	-	Skive - —	100	—
- Skive	-	Thisted - —	120	—
- Thisted	-	Viborg - —	150	—
- Holstebro	-	Esbjerg - —	135	—

Mulige andre Fejl bedes anmeldt til Hovedkontoret. Det bemærkes, at samtlige Tal er afrundede henholdsvis op- og nedefter.

Tobaksarbejderforb. „Enigheden".

Følgende Voldgiftskendelser er afsagt uden Opmand:

Hos Firmaet C. Nobel den $^{21}/_{12}$ 07.

Java Omblad	R. A.	talte pr. Pd.	163	Blade	betales med	11	Øre.
Do. do.	S. & M,	—	167	—	—	13	—
Do. do.	R. C.	—	288	—	—	16	—

Ved sidstnævnte Sort opsættes Tobakken uden Afstumpning af Stilk, samme Tobak talte uden Stilk 356 Blade pr. Pd.

Hos Firmaet Lauritz Brenøe fastsattes følgende Priser:

Java Oparbejder Ombl.	12 Øre	forhøjedes til	15 Øre	246 Bl. pr. Pd.	
Do. Indlæg	8 —	—	9 —		
Sandgods Ombl.	14 Øre	—	15 —	238	—
Sumatra do. 4. L.	20 —	—	22 —	332	—
Havannna Indlæg	16 —	—	20 —		

Brasil Indl. alm. Stripning sættes til 15 Øre pr. Pd.

Borneo Ombl. sættes paa Dagløn, da man ikke kunde enes om en Akkordpris.

Vilh. Nygaard.

Forsinkelse.

Nærværende Numer er lidt forsinket paa Grund af Sygdom i Redaktionen. Vi bringer vor Undskyldning.

Red.

Afdelings-Adresser.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Løvegade 27.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Hospitalsbakke 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Johs. V. Jensen, Strandvej 14.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: V. Petersen, Kippsgade 4 .
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.
Skive: P. Weihrauch, hos Smed Larsen, Carolinegade.

Erdgods Dæks 1.25 (lyse, smukke Farver, $1^3/_4$ Pd. til 1000)
Prima Cuttings 0,75
Ungar 0,55 (meget bladrig)
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,65 (smukke Farver)
Brasil, Java Omblad, Sumatra, Domingo etc. i stort Udvalg
Nye og brugte Cigarforme. Presser.
Prægede Etiketter Kr. 4,00 pr. 100 Forpakninger
Uprægede Etiketter Kr. 2,50 pr. 100 Forpakninger
} Mindste Salg 100 Forpakninger.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000 Stk.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,
Peder Hvidtfeldtstræde 11.
Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.
Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.
Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 4 | 15. Februar 1908 | 4. Aargang

Arbejderpartiet i Skandinavien.

IV.

Politisk Organisation.

Vi har i foregaaende Artikler gjort Rede for den faglige Arbejderbevægelses Stilling i de nordiske Lande. Et naturligt Supplement hertil er nogle Oplysninger om Arbejdernes politiske Organisation og Virksomhed, der i de nordiske Lande er saa nøje knyttet til Fagbevægelsen, og det kan da glædeligvis straks siges, at der ogsaa paa dette Omraade er stor Fremgang.

Sverrig.

I 1901, ved den skandinaviske Kongres, oplystes det, at Sverigs socialdemokratiske Arbejderparti havde fordoblet sit Medlemsantal, saaledes at 44,100 Medlemmer tilhørte de politiske Organisationer.

Sidste Aar var Medlemsantallet 106,000, fordelt i 205 Arbejderkommuner (Foreninger). Altsaa en Fremgang i 6 Aar af ca. 62,000 Medlemmer.

Partiet har to fast ansatte Agitatorer, og Organisationerne er indordnede under Agitationsdistrikter, hvorigennem Agitationen ledes.

Siden 1901 har Partiet anvendt 85,000 Kroner til Agitationen.

Partipressen er ligeledes undergaaet en betydelig Udvikling. I 1901 fandtes 3 Dagblade og 5 Ugeblade. Nu findes der 6 Dagblade og 3 Blade, der udgaar 4 Gange ugentlig, 3 Blade hveranden Dag, 2 Blade 2 Gange ugentlig og 2 Ugeblade. I alt 16 Blade med tilsammen 156,000 Eksemplarer.

I Rigsdagen er 15 Repræsentanter, medens der kun var én i 1901.

Partiets kommunale Repræsentation er ligeledes forøget. I 1901 havde man Repræsentanter i 3 Byer. Nu findes der i 23 Byer ialt 67 Repræsentanter.

Den politiske Virksomhed har naturligvis ikke store Resultater at opvise. Særlig har man koncentreret Virksomheden om: Nedsættelse af Militærudgifterne, Almindelig Valgret og Modstand mod Åkarpsloven, Undtagelsesloven mod Arbejderbevægelsen.

En Skærpelse af denne sidstnævnte Lov har man forhindret, ligesom man har undgaaet Gennemførelsen af en reaktionær Valglov.

De kommende Aar vil sikkert øge Sverigs Socialdemokrati, baade i Tal og i Indflydelse.

Norge.

Ligesom Norge sent har faaet ordentlig Fremgang for Fagforeninger, har det ogsaa været vanskelige Tider for den politiske Bevægelse.

I 1901 bestod Partiet væsentligst i nogle større Byer, medens det nu har Afdelinger rundt om i Landdistrikterne. 396 Foreninger med ca. 20,000 Medlemmer findes nu i Norge.

Ved de sidste Stortingsvalg fik Partiet valgt 10 Repræsentanter og mønstrede 43,000 Stemmer. I 1900 mønstredes kun 7000 Stemmer.

Ved Kommunalvalgene har Partiet tidligere haft meget ringe Indflydelse. I 1901 havde det kun ganske enkelte Repræsentanter. Nu findes der 330 Socialdemokrater i Kommunalbestyrelserne i 54 Kommuner.

Partipressen er vokset stærkt og har faaet stor Betydning.

Der udkommer nu 13 Blade, hvoraf 5 Dagblade med ca. 37,000 Abonnenter. „Social-Demokraten“ i Kristiania har ca. 12,000 Abonnenter.

I 1905 kæmpede Socialdemokratiet for Indførelsen af en demokratisk Republik i Stedet for Kongedømmet, men de liberale og konservative Partier gik som bekendt bort fra Demokratiets Veje og valgte Kongedømmet. Socialdemokratiet vokser imidlertid stærkt, og Tiden er inde, da Arbejderne vil kræve og opnaa betydeligere Indflydelse paa Samfundsforholdene, end de hidtil har haft.

Danmark.

Hos os selv er i de senere Aar foregaaet en jævn Fremgang, som vi ikke behøver at dvæle ret meget ved.

Af socialdemokratiske Organisationer haves omtrent 300 med henved 40,000 Medlemmer.

Partiets Presse er undergaaet en mægtig Udvikling. Vi har 25 Dagblade med omtrent 100,000 Eksemplarer som dagligt Oplag.

Ved Valget i 1906 valgtes 24 Socialdemokrater ind i Folketinget, og vi mønstrede 77,000 Stemmer.

Til Landstinget valgtes 4 Repræsentanter.

I forskellige kommunale Tillidshverv har vi ca. 800 Repræsentanter.

Talmæssig har der yæret Fremgang, og vor Indflydelse paa Lovgivningen sætter stadig sine Spor, ligesom i det kommunale Liv.

Arbejderpartiet i Skandinavien er som vi har paavist i det foregaaende, inde i en Fremgangsperiode, der er særdeles glædelig og Tiden nærmer sig, da Arbejderne skal have Frugterne af de mange Aars ufortrødne Arbejde.

Daarlige Tider.

Slet Tobak. Ringe Fortjeneste.

Det har længe været daarlige Tider for vort Fag. Der har ganske vist ikke i det sidst forløbne Aar været overvældende Arbejdsløshed, men de daarlige Tider har navnlig vist sig i Form af meget slet Tobak og som Følge deraf, for mange Arbejdere, med ringe Fortjeneste.

Tobakkens Slethed viser sig for omtrent alle Arbejdere og øver sin Virkning. Tilberederne føler Virkningen af at behandle smaa Tobakker og tynde, daarlige Blade.

Vikkelmagere, Cigararbejdere og Overrullere kæmper en haard Kamp for at faa Cigarer ud af de slette Materialier, særlig af Dæks. Og endelig har Cigarsortererne Vanskelighed med Sorteringen paa Grund af de slettere Dækstobakkers gyselige Udseende.

Hele Faget igennem føles altsaa de senere Aars ugunstige Forhold.

Selvfølgelig er det i særlig Grad slemt for Tilberederne, thi deres Fortjeneste er i Forvejen saa ringe, at en Indskrænkning absolut ikke kan taales. De har de største Vanskeligheder med at faa den fornødne Mængde ud af det leverede Gods, og de skal paa den anden Side sørge for, at f. Eks. de Dæks, der afleveres, er brugelige for de andre Arbejdere.

Men en saadan Paapasselighed overfor daarligt Arbejde tager Tid og dermed Penge af Arbejdernes Lommer.

Vanskelighederne har en lignende Karakter for Cigararbejderne. De faar ogsaa slet Materiale, men skal dog sørge for at faa det Antal Cigarer ud af Tobakken, som kræves, og samtidig skaffe vel udseende Arbejde. Følgen er her som der — Forringelse af Indtægten og mere Anstrængelse.

Det er naturligt, at Arbejderne, naar saadanne Forhold indtræder, som de her kort nævnte, søger at dæmme op imod de opstaaende slette Arbejdsvilkaar og Følgen har da ogsaa været en Mængde Forhandlinger og Voldgiftsafgørelser, særlig i København, hvorved den slette Tobaks Indflydelse paa Arbejdernes Løn i nogen Grad er afbødet, ved Forhøjelser, særlig til Tilberederne.

Man sér heraf, at Organisationens Mission ikke er opfyldt ved at forhandle om nye Arbejdspriser hver Gang en Overenskomst udløber. Den har nok saa meget at varetage i Mellemtiden, i Særdeleshed naar ekstraordinære Forhold af en eller anden Art indtræder. Det er derfor i denne Forbindelse værd at minde om den uhyre store Betydning, en stærk Organisation har *under alle Forhold*. De, der er Medlemmer, bør vogte sig for Udslettelse, thi det kan for dem selv og for Faget have skæbnesvangre Følger, og de, der ikke er Medlemmer, de findes vistnok nu kun i nogle enkelte Provinsbyer, de bør lære at *de skal, af Hensyn til dem selv og deres Medarbejdere, være Medlemmer*. Navnlig i vanskelige Tider vil Arbejdskøberne benytte sig af Arbejdernes Svaghed, og det kan konstateres, at den ringe Svaghed, der endnu klæber ved vort Forbund, netop har haft uheldige Følger i de sidste uheldige Tobaksaar; *thi de Tilberedere, der ikke er organiserede, har ikke, som mange andre, faaet forbedret Priserne paa Grund af Tobakkens Slethed*. De arbejder for de gamle Priser, tjener mindre og leverer ofte daarligt Materiale til Cigararbejderne, hvorved ogsaa deres Forteneste formindskes. Dette er et urimeligt Forhold og det bør vi alle bidrage til at faa forandret.

Naar vi her omtaler de slette Tobakker og de dermed følgende Vanskeligheder, er det rimeligt at nævne Aarsagen hertil, thi det er i dette Tilfælde ikke vore Fabrikanter, der har Skylden alene.

Tobakspriserne vældige Stigning i de sidste Aar er den naturlige Aarsag. For at holde sig i Konkurrencen gaar Fabrikanterne fra de dyrere, vel udseende og gode Tobakker til de i Kvantitet og Udseende mindre gode, men billigere Varer. Det er forstaaeligt, men i høj Grad generende for Arbejderne.

Som Eksempel paa Stigningen kan det nævnes, at Sumatra-Prisen paa Grund af Høst og andre Forhold i 1906, steg 50 pCt. højere end det foregaaende Aar. Tobak til Kr. 1,50 pr. Pd. blev pludselig til Kr. 2,25, og saaledes er det gaaet ogsaa med andre Varer. Stigningen i Pris siges at andrage ca. 3 Kr. 50 pr. 1000 Cigarer i Raatobakspris, til Trods for den i Kvantitet skete Forringelse.

Dette er ikke særlig oplivende Tilstande, navnlig da det siges, at Industrien i Forvejen er lidet konkurrencedygtig, men det viser tillige, hvor slette Samfundsforhold vi lever under, hvor uholdbar Frikonkurrencen og Kapitalismen er. Alt gaar op og ned under det herskende System, intet er fast og holdbart. Usikkerheden trives i Arbejdskøbernes som i Arbejdernes Rækker. En daarlig Sumatra-Høst vender op og ned paa det meste af Verdens Tobaksindustri. En Pengekrise standser al Byggevirksomhed og indirekte store Dele af Industrien. Opfindelsen af en ny Maskine betyder den dybeste Nød for Tusinder af Arbejdere, o. s. fr.

Men dette er forrykt.

Samfundsbygningen er slet, thi den udøvende Del af Menneskeheden har ikke den Betydning, der tilkommer den. Den største Kapitalist har den største Indflydelse, og nogle faa Kapitalister kan med faa Ord standse et helt Lands Virksomhed.

Det er Frikonkurrencens Udartning, men det er ogsaa Kapitalismens egen Undergravelse. Budskabet om det nye Samfund, der maa komme, om Socialismen.

Et Par Ord til Kvinderne.

Jeg kunde ønske gennem vort Fagblad at faa et Par Ord ud til mine kvindelige Kolleger i Provinserne for derved at bidrage til at faa dem til at forstaa, at de handler forkert ved at staa udenfor Organisationen. Vi andre har med strængt Arbejde og store Ofre bragt den saa vidt, at den er et Værn for os alle imod altfor stærk Udbytning fra Fabrikanternes Side og en Faktor, som der regnes med, og hvis Mening respekteres, naar der skal forhandles om vor Løn og vore Arbejdsforhold.

Der er i mange Aar talt til og for Kvinderne. Ingen kan undskylde sig med Uvidenhed. Fagforeningsspørgsmaalet er af saa stor Betydning, at det trænger ind overalt, i vort Hjem, i vor Omgangskreds, ved vort Arbejde, kort sagt i alt, hvad vi foretager os, saavist som vi intet kan udrette, uden vort Arbejde giver os Penge dertil. Det er en Kendsgerning, der ikke kan rokkes, at vi kun gennem vor Organisation kan faa bedre Kaar, saa vi kan faa en nogenlunde menneskeværdig Tilværelse. Derfor bør vi staa samlede saa stærkt som muligt.

I København har Kvinderne forlængst indset dette i vort Fag, men i Provinserne staar mange Kvinder endnu tilbage. Dem maa vi organiserede Arbejdere bringe til Forstaaelse. Jo mere ligegyldige, de er, desto mere hindrer de os andre i at gaa frem.

Der er nu et stærkt Røre blandt Kvinderne i Anledning af Udsigten til at faa kommunal Valgret, men hvorledes vil Kvinderne formaa at gøre deres Indflydelse gældende paa Byens Velfærd, naar de ikke en Gang varetager den første af alle Pligter, den, at skaffe sig saa stort et Udbytte af Arbejdet som muligt.

Lad os alle, der er organiserede, bevæge vore kvindelige Arbejdskammerater i Provinserne til at følge Mændenes Eksempel og lade alle andre Hensyn vige naar det gælder Organisationspligten — og -Retten.

Vi har ikke Evne til at sætte Penge paa Rente, men vi kan ved Organisationens Hjælp sikre os en anstændig Løn for vort Arbejde og bør derfor alle være Medlemmer af vort Forbund.

Med kammeratlig Hilsen

Sofie Falck.

Oplysning.

Gads danske Magasin, der indeholder et særdeles lødigt Stof, bringer i sidste Numer Udtalelser om Forsvaret af en Række kendte Mænd.

En Artikel med smukke Minder og Tanker om Digteren Holger Drachmann, af *Emma Hørup* (Viggo Hørups Enke).

Chr. Gulmann leverer en skarp og indgaaende Kritik af det kgl. Theaters Ledelse.

Videre findes Bidrag af den finske Forfatter Järnefeldt, af Dr. Østrup, E. v. Holstein-Rathlou, Dr. Besthorn m. fl. —*g.*

Møder.

Forretningsudvalgets Møde den 20. Januar 1908.

1. Angaaende Lærlingeforholdene i Thisted forelaa Meddelelser, der bevirkede Vedtagelse om at Formanden besøger Afdelingen og søger Sagen ordnet.

2. Fra Slagelse meddeles, at Lærlinge beskæftiges ved Cigarillos. Det vedtoges at henholde sig til Overenskomsten.

3. En Skrivelse angaaende nogle Forhold vedrørende et Medlem i Sorø afvistes.

4. Efter at Afstemning er foretaget blandt Hovedbestyrelsens Medlemmer, valgtes til Fagbladets Redaktør Th. Stauning. Til Revisor K. Pettersson. Til Repræsentanter i „De samvirkende Fagforbund A. Christiansen, V. Nygaard, Th. Stauning, K. Pettersson og A. Westergaard, Odense.

5. Angaaende Kontingentbetaling til Arbejdsløshedskassen for de før 1. Oktober 1904 kontingentfrie Medlemmer vedtoges det at lade Afstemning foretage i Hovedbestyrelsen.

6. Meddelelser om et Forhold vedrørende Afdelingen i Aarhus forelaa og toges til Efterretning.

7. Provinsfabrikanternes Formand har meddelt, at han billiger den Fremfærd, der er anvendt overfor en Arbejder paa Halbergs Fabrik i Svendbog.

Sagen er foreløbig henlagt, men skal optages ved et Fællesmøde.

Forretningsudvalgets Møde den 5. Februar 1908.

1. Nogle Meddelelser fra Aalborg henlagdes, indtil Formanden faar Lejlighed til paa Stedet at undersøge disse.

2. Der gaves Sanktion for, at en Kvinde i Thisted overgaar fra Cerutarbejde til Oplæring til helt Arbejde; dog at Læretiden kun bliver et Aar.

Forespørgsel fra samme By om en Arbejders Overførelse fra Ugeløn til Akkord besvares derhen, at saadant kun kan ske fra en Uges Begyndelse.

3. Der gaves Afdelingen i Næstved Sanktion til at forlange 50 Øre Forhøjelse for Cigarillos, under nærmere fastsatte Betingelser.

4. En Kvinde, der har været beskæftiget hos en

Skruebrækker i Viborg, er af Afdelingen ekskluderet. Meddelelsen toges til Efterretning.

Overfor en ukollegial Optræden fra en anden Arbejder gaves der Afdelingen Sanktion til at foretage, hvad den maa anse for nødvendigt.

Det vedtoges paany at rette Henvendelse til Forsvarsministeren angaaende Underofficererne i Viborg.

5. Der forelaa Andragender fra Socialdemokratisk og fra Socialistisk Ungdomsforbund om Tilskud.

Det vedtoges at yde 25 Kroner til Socialdemokratisk Ungdomsforbund.

6. En Anmodning fra Arbejdere i Fredericia om Understøttelse for nogle Dage i *1906* henvistes til Afdelingen, der dermed fik Sanktion til, hvis den vil det, at bevilge 2 Dages Understøttelse.

7. Afd. Holstebro fik Sanktion til at betale en Taler og anvende 20 Kr. ved Faneindvielsen.

8. Angaaende kvindelige Røgtobaksarbejdere vedtoges det, at disse bør være Medlemmer af vort Forbund. I Tilfælde af Konflikt for de mandlige Røgtobaksarbejdere (Arbmd.Forb.), udtales det, at vore Medlemmer naturligvis maa nægte at udføre Mændenes Arbejde og maa forlade Arbejdet, hvis der kommer Skruebrækkere.

9. Cigarsorterernes Fagforening fik Sanktion til at yde et Bidrag paa 20 Kr. til Socialdemokratisk Ungdomsforening i København.

10. Afdelingen i Kolding fik Sanktion til at anvende 25 Kr. ved 20-Aars Stiftelsesfest.

11. Formanden gav Meddelelse om Ordning af Lærlingeforholdet i Thisted, hvorefter der hos Ifversen ikke maa antages Lærlinge før 1. Nvbr. 1910 og saa kun efter forudgaaet Forhandling.

Fra Novbr. 1911 maa der kun være én Lærling, medmindre Svendeantallet berettiger til flere.

Ligeledes gaves Meddelelse om Ordningen af forskellige Arbejdsforhold i Skive.

Det vedtoges at give Indberetning til Fabrikantforeningen om, at Lange, Slagelse, anvender Lærlinge i 1ste Læreaar ved Cigarillos.

Tobaksarbejderforb. „Enigheden".

Den ordinære Generalforsamling afholdes *Fredag den 28. Februar* i *Rømersgade 22, den store Sal.*

Forslag, som ønskes behandlede, maa indsendes til Kontoret senest Fredag den 21. Februar, Kl. 7.

Trykfejl.

I en Del Eksemplarer af sidste Fagblad findes i Referatet over Voldgiftskendelsen hos Firmaet Lauritz Brenøe en beklagelig Trykfejl. Der staar Java Oparbejder Ombl. 12 Øre forhøjedes til 15 Øre 296 Bl. pr. ℔, skal være *246* Blade pr. ℔.

Vilh. Nygaard.

Afdelings-Adresser.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Løvegade 27.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Hospitalsbakke 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Johs. V. Jensen, Strandvej 14.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: V. Petersen, Kippsgade 4 .
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.
Skive: P. Weihrauch, hos Smed Larsen, Carolinegade.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Erdgods Dæks (1.25 lyse, smukke Farver, $1^3/_4$ Pd. til 1000)
Erdgods Omblad (meget bladrig) 0,85
Ungar (meget bladrig) 0,55
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,50, 2,00, 2,25, 2,60 pr. Pd.
Domingo Omblad 0,65, 0,70
Skaaren Brasil 0,85
Brasil, Java Omblad, **Sumatra**, etc. i stort Udvalg.
Lager af prægede og uprægede **Etiketter, Cigarbaand,** nye og brugte **Cigarforme, Presser.**

Største Raatobakslager.

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 5 | 1. Marts 1908 | 4. Aargang

Til Afdelingskassererne.

Ærede Kolleger!

Vi skriver i Dag den 27. Februar, og jeg har indtil Dato kun modtaget ialt 16 Opgørelser for Januar. Dette er for galt, ingen Kasserer kan have sine Sager i Orden i rette Tid, naar Afdelingerne smøler med Opgørelserne. Husk paa, at det tager Tid at samle alt og opstille det; naar jeg skal gøre det i Løbet af nogle faa Dage, saa bliver jeg nødt til at antage Assistance, og Administrationen bliver dyrere, uden at det kan lægges mig til Last, thi selv om Arbejdet *kan* udføres af en enkelt Mand, saa maa det fordeles paa *alle* Dage og ikke forlanges udført paa ganske kort Tid. Husk paa — enhver Mands Arbejdskraft har en Grænse, som ikke kan overskrides, ialtfald ikke, uden at det har skadelige Følger for begge interesserede Parter.

For at ikke uskyldige Kasserere skal mistænkes, bekendtgør jeg her de Afdelinger, som har opgjort i rette Tid. Det er:

Aarhus, Aalborg, Hillerød, Slagelse, Randers, Nykøbing M., Vordingborg, Nykøbing F., Thisted, Nyborg, Hjørring, Odense, Viborg og Fredericia samt de københavnske Afdelinger.

Som man ser har Landets største Afdelinger (Aalborg og Odense) kunnet indsende i rette Tid, og man maa kunne fordre, at alle andre ogsaa kan gøre det.

Forretningsudvalget opfordrer Afdelingernes Bestyrelser til at vaage over, at Opgørelserne er afsendt senest den 15. i hver Maaned, og jeg beder personlig om, at man retter sig derefter, da det som sagt ellers er ganske umuligt at arbejde under den af Lovene og Organisationen anviste Form.

Med kollegial Hilsen

F. Møller.

Tobaks-Tolden.

Faar vi en Toldlov?

Igennem mange Aar har en ny Toldlov staaet som et Spøgelse for Tobaksindustrien, og Usikkerhed har bredt sig mere og mere. Ved Forhandlinger om bedre Løn er henvist til Toldloven som Grund til at slippe billigt, og Henvisninger til en for Industrien ny og bedre Toldlov har ikke manglet.

I de sidste Aar har „Spøgelset" været stærkt fremme, nu var Toldlovforslaget paa Bordet, og Forliget mellem Landets og Byernes Konservative nærmede sig. Nu maa vi vel faa en Toldlov, sagde alle Industri- og Handelsinteresserede. Og nu er der da ogsaa den største Udsigt, der længe har været.

Valgretsforligets Gennemførelse er sikret med Højres delvise Opløsning og dermed er formentlig Vejen aaben ogsaa for Toldforliget. Inden Udgangen af indeværende Rigsdagssamling kan den reviderede Toldlov ventes genemført, og dermed tilvejebringes i det mindste Ro, selv om der for Arbejderne ikke er Udsigt til Fordele.

Tobaksindustrien har været omstridt og er det fremdeles. Regeringen vil benytte Tobakken til Skatteobjekt og agter derfor at lægge $1^1/_4$ Millioner Kroner forøget Told paa Befolkningens Cigar- og Tobaksforbrug, hvad der kun kan skade Industrien som Helhed. Om Maaden, hvorpaa Toldforhøjelsen vil blive taget, véd man endnu intet bestemt. Ministerens Forslag gaar ud paa at paalægge Tobakken en Told af 30 Øre pr. Kilogram (2 Pd.) samt 30 pCt. af Værdien. Cigarer og Cigaretter skal fortoldes med 1 Kr. 10 Øre pr. Kg. samt 30 pCt. af Værdien.

Landstinget har ændret dette til 60 Øre pr. Kilogram for Raatobak og 2 Kr. 20 Øre for Cigarer.

Vi har før paavist de uheldige Virkninger, der ventes af Ministerens Forslag, ligesom dette er omtalt i Folketinget. Men vi har endnu ikke nogen bestemt Me-

ning om, hvilket af Forslagene der bliver Lov. Dog antager vi, at Sandsynligheden er for, at Landstingets Opfattelse sejrer, thi det økonomiske Resultat ventes jo at blive det samme som af Ministerens Forslag.

En Toldlov kan altsaa ventes. Usikkerheden vil forsvinde, man faar at vide, hvorledes Industrien er stillet, og Arbejdet kan begynde paa nye Baner, forhaabentlig uden at der skal rives ned, hvad der af godt er bygget op.

Støt de kooperative Virksomheder.

Som det vil erindres, oprettedes efter Initiativ af de samvirkende Fagforbund Arbejdernes Bryggeri „Stjernen" i Begyndelsen af Aaret 1902. Den nødvendige Kapital hertil — 150,000 Kr. — tilvejebragtes ved, at forskellige Fagorganisationer tegnede og indbetalte 50,000 Kr., der repræsenteredes ved 100 af Fagforeningerne valgte Repræsentanter, og ved, at Arbejdernes Fællesbageri tegnede 100,000 Kr., der ligeledes repræsenteres af 100 af Fællesbageriets Generalforsamling valgte Repræsentanter. Da disse ogsaa for den langt overvejende Del er Fagforeningsrepræsentanter og Partifæller, ledes Arbejdernes Bryggeri i Ordets egentlige Forstand af Fagforeningernes Tillidsmænd og Partifæller. Det er disse, der hidtil og herefter vil komme til at tage Beslutning om alt Bryggeriet vedrørende, ogsaa over, hvorledes eventuelt Overskud vil være at anvende.

Bryggeriet overtoges, som bekendt, i Forpagtning med kontraktligt fastsat Ret til at indgaa i Køb, naar „Stjernen" maatte ønske det. Ved en Vurdering, der er foretaget i Sommer, er hele Anlæget, Bryggeri & Malteri, med Maskiner og Inventar vurderet til Kr.1,520,000 — *en Million fem Hundrede og tyve Tusinde Kroner.*

Hele Anlægget er nu købt og overtaget af Arbejdernes Bryggeri „Stjernen" til en Pris af Kr. 1,185,700,00. At dette Køb, hvortil der krævedes en kontant Udbetaling af 226,000 Kr., har kunnet finde Sted, skyldes den Tillid, Bryggeriet har formaaet at skaffe sig indenfor vore faglige Organisationer, og den Beredvillighed, hvormed en stor Del af disse har imødekommet Opfordring om at yde Bryggeriet et Laan til Købet.

Da nu den store Sum er tilvejebragt, *er det dobbelt nødvendigt, at Foreningerne hver især indenfor sin Kreds, ved alle til Raadighed staaende Midler, bidrager til, ikke alene at den alt vundne Omsætning kan hævdes, men ogsaa til, at denne kan forøges betydeligt.*

Hertil kan og bør alle Partifæller bidrage uden Hensyn til, om de er Afholdsfolk eller ikke. Bryggeriets *Mørk Stjerne Skattefri* har alt vunden betydelig Indgang, men kan uden Tvivl føres ind mange flere Steder, end Tilfældet nu er.

Vi skal tillige erindre om, at der nu kun er nogle faa Aar tilbage (4 Aar) af den Tid, i hvilken „Stjernen" har forpligtet sig til ikke at brygge overgæret Øl paa Bryggeriets Grund, og at den Tid ejheller er fjærn, da „Stjernen" ogsaa maa producere almindeligt Husholdningsøl — Hvidtøl, Skibsøl m. m. Hertil kræves imidlertid atter Midler, omend langt fra saa betydelige som til Produktion af undergærede Ølsorter, og det er *derfor absolut nødvendigt, at vi alle hjælper til i Agitationen for en forøget Omsætning.* Hertil kræves ikke, at der drikkes mere end nu — vi kan oplyse, at det aarlige Salg af skattepligtigt Øl er ca.600,000 Tdr., og at „Stjernen"s Omsætning kun har været ca. 30,000 Tdr. —; men ganske vist er det nødvendigt, at en Del af den nuværende Omsætning flyttes over til „Stjernen". Vi tillader os at tro, at de fleste Partifæller er enige med os i, at dette ikke var nogen Skade til. Det maa komme dertil, at Bryggeriet i Løbet af nogle faa Aar er kvit og gældfrit, og at det indvundne Overskud kan blive anvendt til saadanne Formaal, som Arbejdernes Organisationer er interesserede i at faa fremmet.

Vi skal her kun anføre, at „Stjernen" i de sidste Par Aar har kunnet yde Tilskud af nogle Tusinde Kroner til Valgfonden og til Foreningen „Boserups Minde", og tillige oplyses, at der indtil 30. September i Fjor er indvundet et Nettooverskud af 204,899 Kroner, hvoraf den allerstørste Del er anvendt til Nybygninger og Nyanskaffelser.

Den skandinaviske Kongres i 1907 sluttede sig med Enstemmighed til en Beslutning om at støtte de kooperative Virksomheder ved Køb af disses Produkter, og vi haaber, at vore Læsere, i egen Interesse, vil følge denne Beslutning.

Ukollegial Optræden.

Man skal ikke være „Rendekælling".

Efterhaanden som Arbejdernes Solidaritetsfølelse er udviklet, er Øjentjeneriet indskrænket. I Fortiden, før Organisationernes Fremkomst, forsøgte enkelte Arbejdere at opnaa en gunstigere Stilling ved Hjælp af „Fedteri" for Mester og Arbejdskøber, ved at referere, hvad andre sagde og gjorde, og ved krybende, underdanig Holdning for „Hererne".

Dette er forlængst ophørt, i den Udstrækning, som det kendtes før. Nu er Arbejderne organiserede. Selvtilliden og Æresfølelsen er vokset. Kammeratskabsfølelse er kommet i Stedet for personlige Interesser, og intelligente Arbejdere betragter det som en tarvelig Forbrydelse at være Øjentjener eller „Rendekælling".

Men til Trods for, at Ondet saaledes kan siges at være uryddet i det væsentlige, findes der dog enkelte Kolleger, der er befængt med det gamle Skab. De har endnu ikke faaet Forstaaelsen af, at de er Kammerater til Arbejderne, de tror endnu, at de kan skaffe sig Fordele ved Kryberi for Fabrikanterne; men Sandheden er da heldigvis, at de allerfleste Arbejdskøbere ogsaa har faaet en højere Intelligens og betragter Øjentjenerne med Foragt. Kun i særlige Tilfælde kan de vente at finde Øren for deres Sladder, og kun for en Tid bliver de taalte. Som skabede Dyr jages disse ukollegiale Arbejdere baade af Fabrikanter og Arbejdere, thi i Virke-

ligheden er der jo ingen, der kan tro paa den Slags Individer.

For nogen Tid siden erfarede vi, at et Par Kolleger bragte Fabrikanten Referat fra Fagforeningens Møder. Vi beklager, at dette kan ske i vor Tid, men vi advarede dog imod Benyttelse af de skrappe Midler, der ønskedes bragt i Anvendelse. De tarvelige Kolleger, der gør sig skyldige i saadanne Gemenheder, er naturligvis ikke for gode til at blive omtalte og kendte, men man skal dog heller ikke gøre for megen Stads af dem, saa de bringes til at tro paa, at de betyder noget alvorligt.

Faar man Vished for, at en Kollega bringer Fabrikanten Meddelelser om Forhandlinger i Fagforeningen, om Samtaler paa Fabriken, eller han leverer nedsættende Sladder om sine Kolleger, skal man naturligvis behandle en sadan Pjalt med Foragt, og der er ingen Tvivl om at dette i de fleste Tilfælde vil øve den Virkning, at Pjalten forsvinder og mulig bedres.

Pas kun paa „Rendekællingerne", de er nogle giftige og modbydelige Udvækster, men de bliver heldigvis sjældnere og mindre farlige, blot de behandles med Fornuft paa passende Maade.

Begravelser og Ligbrænding.

Da Arbejderklassen rejste sig for at afkaste Overklassens Aag, mødte Præsterne frem paa Arenaen, ikke for at arbejde med paa Gennemførelsen af Retfærdighed, men for at hjælpe Kapitalisterne imod Arbejderne.

De mødte paa de fredhellige Steder, hvor ingen Modsigelse taales, i Kirker og Kapeller, og der lød da deres vrede Ord imod Arbejderne, deres Forbandelse imod de røde Faner, deres Henvisning til Helvede af de Afdøde, der havde gjort deres Pligt i Samfundet.

Som Protest imod Præsternes modbydelige Adfærd oprettedes Aar tilbage „Foreningen for borgerlig Begravelse", der var en Kamporganisation imod Præsterne. Dens Medlemmer lod sig begrave uden gejstlig Medvirkning, og dens Agitation satte sine Spor. Præsterne følte deres Magt svinde. Ligene gik fra dem, og det betød baade Indskrænkning af deres Magtomraade og Forringelse af deres Indtægter. Det sidste er ikke det mindst væsentlige for en Præst. Følgelig sadlede Præsterne om, men for sent; de blev medgørlige, Fanerne blev indladt og Udfaldene mod vort Parti blev sjældnere.

Foreningen førte imidlertid sin Agitation videre og naaede i forrige Regnskabsaar det Resultat, at en Lov om borgerlig Begravelse gennemførtes. Efter denne kan Begravelse foregaa uden gejstlig Medvirkning. Kirkegaardenes Kapeller kan benyttes til borgerlige Sørgehøjtideligheder. Der kan tales ved Begravelsen. Faner kan medbringes o. s. v. uden at Præsterne har Indflydelse paa disse Forhold.

Ved Siden af denne Forenings Virksomhed er imidlertid gaaet en anden Bevægelse, der er nok saa meget værd, nemlig Agitationen for Ligbrændingssagen.

Den nuværende Begravelsesmaade er uden Tvivl i høj Grad sundhedsfarlig. Ansete Videnskabsmænd har udtalt sig derom og paavist, ad hvilke Veje Gift og Usundhed kan forplante sig fra de begravede Lig til de levende Mennesker. I Samfundets Interesse var det derfor bedst, om Ligbrænding indførtes obligatorisk for alle Samfundets Medlemmer, men herimod er der sikkert for megen Antipati.

Man bør imidlertid tænke over disse Forhold og bidrage til Afskaffelsen af gamle uhyggelige Skikke, der er Sygdomskilder for Menneskene.

Ligbrændingssagen har herhjemme sin Oprindelse fra Midten af Firserne, da Foreningen for Ligbrænding oprettedes. Men mange Aar gik hen, før den trængte ud til det arbejdende Folk. Ligbrændingen var kostbar, og i Forbindelse med gammel Overtro bidrog dette til at holde den gode Sag nede.

I 1901 oprettedes imidlertid „Folkelig Ligbrændingsforening", og senere har ogsaa „Foreningen for borgerlig Begravelse" oprettet en saadan Afdeling. Udgifterne er nu blevet ringere end før, og Interessen for Sagen har bredt sig stærkt. For et maanedligt Kontingent af Størrelse som det, der ellers ydes til en Begravelseskasse, kan man sikre sig Ligbrænding med alt, hvad dertil hører, og vi kan kun anbefale denne fornuftige Fremgangsmaade, der i alle Henseender er den bedste.

„Folkelig Ligbrændingsforening" har Kontor Møllegade 10 [1] og „Borgerlig Begravelse" Hjorth Lorentzensgade 8 [2].

x.

Tobaksarbejderforb. „Enigheden".

Arbejdsløshedskassen.

Medlemmer, ogsaa kontingentfrie, der endnu ikke har meddelt deres Fødselsaar, anmodes om uopholdelig at give Kontoret Meddelelse herom, da det stilles som en absolut Betingelse af Arbejdsløshedsinspektøren.

Ligeledes forberedes Medlemmerne paa, at Meddelelse om Opholdskommunen den 1. April d. A. skal meddeles Kontoret, for at en Opgivelse herom kan ske for Beregningen af Kommunetilskudet.

Konrad Petersson.

Oplysning.

Hagerups nye Konversationsleksikon skrider jævnt frem. Nylig er 19.—22. Hefte udkomne, hvormed man er langt inde i Bogstavet C. De nævnte Hefter indholder mange gode Artikler, og man bemærker med særlig Glæde den store Mængde gode Illustrationer, der ledsager Teksten.

Fra Kunstens Verden.

Dyveke.

Af Carl Ewalds før omtalte Serie historiske Romaner foreligger nu et nyt Bind fra fh. A. Christiansens Forlag, nemlig *Dyveke*.

Forfatteren skildrer Christian den Andens Frille med stor Sympati og giver Læserne et godt Indblik i Datidens Hofliv. Interessantest er imidlertid Skildringen af Dyvekes Moder — Sigbrit Willums — der med sin skønne Datter var indvandret til Norge fra Holland. Hun har uden Tvivl været en *stor* Kvinde. Efter Beskrivelsen fik hun igennem Kongen en betydelig Indflydelse paa Statsstyrelsen, og, saa vidt man kan skønne, har hun været en ualmindelig klog og indsigtsfuld Kvinde.

Bogen er som sine Forgængere Anbefaling værd.

Børge Janssen: Carmen.

Forfatteren med det indsmigrende, velklingende Sprog har i Vinter udsendt en Bog, „Doña Carmen", der dog ikke er en Nyhed.

Den er en ny Udgave af Hovedfortællingen i hans første Bog, „Spanske Nætter", hvis Sprog gjorde et stærkt Indtryk paa os.

Fortællingen er nu oppudset og omarbejdet, og man læser den gamle Kending med stor Fornøjelse. Faa har som Børge Janssen Evne til at give en malerisk Skildring, og navnlig er hans spanske Indtryk overordentlig godt gengivne. —*g*.

Cykle-Kreditselskabet for Arbejder og Middelstand.

Mellem Aar og Dag startes uhyre mange Afbetalingsforretninger, der særlig har Bud til Arbejderne, men en stor Del af disse har kun til Opgave at komme i Besiddelse af deres Penge uden at tage Hensyn til, hvilken Vare, der leveres. Saaledes er det ikke med Arbejdernes Cykleselskab, der for 6 Aar siden blev stiftet af en Kreds af Arbejdere. I den Tid, Selskabet har bestaaet, har det solgt 1ste Klasses Cykler billigere end andre Forretninger, og alle Købere har haft Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene. Selskabet lægger igen ud i Aar og anbefaler sig til alle, der skal have Cykler til Foraaret. Kontoret er Rømersgade 25, Stuen, ligeoverfor Forsamlingsbygningen.

HUSK!

Enhver, der møder for at paabegynde Arbejde, skal medbringe Erklæring fra Foreningens Kontor.

Nyt Arbejde skal anmeldes hos Formanden og Pris godkendes af ham eller Bestyrelsen.

Afdelings-Adresser.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Løvegade 27.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Hospitalsbakke 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Johs. V. Jensen, Strandvej 14.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: V. Petersen, Kippsgade 4 .
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.
Skive: P. Weihrauch, hos Smed Larsen, Carolinegade.

Georg Løber & Søn,

Københavu, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Erdgods Dæks (1.25 lyse, smukke Farver, $1^3/_4$ Pd. til 1000)
Erdgods Omblad (meget bladrig) 0,85
Ungar (meget bladrig) 0,55
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,50, 2,00, 2,25, 2,60 pr. Pd.
Domingo Omblad 0,65, 0,70
Skaaren Brasil 0,85
Brasil, Java Omblad, **Sumatra**, etc. i stort Udvalg.
Lager af prægede og uprægede **Etiketter, Cigarbaand**, nye og brugte **Cigarforme, Presser.**

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 6 | 15. Marts 1908 | 4. Aargang

Bekendtgørelse fra Hovedkassereren.

I den Fortegnelse over de Afdelinger, som i rette Tid har indsendt Maanedsopgørelser, mangler *Holstebro.* Kollega A. Andersen er med Rette bleven fornærmet over min Fejltagelse, som jeg herved retter og beder meget undskylde.

Jeg benytter samtidig Lejligheden til at besvare et Par Forespørgsler:

Enkelte Kassерere har undladt at indsende Opgørelsen af Sparsommelighedshensyn for at spare Portoen, saa prisværdig Meningen i og for sig er, maa jeg dog bede om at være lidt flottere anlagt, husk paa, at jeg skal have Kasseeftersyn hver Maaned nu, og saa skal alt være i Orden.

I Januar Maaned har jeg ikke kunnet opfylde Lovens Fordring, da en halv Snes Afdelinger stod til Restance, men nu vil jeg forhaabentlig kunne forelægge alt i Marts Maaned, de Herrer Kolleger bedes om at støtte mig heri.

Den 13.—3.—08.

F. Møller.

Det „kristelige" Forbund.

Tvangen skal indføres.

Det „kristelige" Blad „Vort Folk" bragte for kort Tid siden en Artikel, hvori der tales om det forargelige i, at „kristelige" Mestre holder Arbejdere, der ikke er Medlemmer af det „kristelige" Forbund. Det oplyses, at der hos disse Mestre beskæftiges ca. 350 uorganiserede Arbejdere, og at faa disse ind i Forbundet, var naturligvis en Gevinst.

I Artiklen hedder det:

„Her mener jeg, Arbejdsgiverne indenfor Forbundet, hos hvem de uorganiserede arbejder, i første Instans maa være behjælpelig, nemlig ved at henstille til *nævnte Arbejdere som en Betingelse, at de maa være Medlemmer af K. d. F.*),* hvis de vil arbejde efter Priskurant, samt nyde andre Rettigheder af, hvad Forbundet byder, og *det kan udmærket gaa at stille dette Forlangende.*"

Vi har naturligvis aldrig troet paa Forargelsen, naar de „Hellige" skreg op om Tyranniet fra Fagforeningerne, vi har godt vidst, at det var Humbug og Forsøg paa at tjene Kapitalisterne, men vi havde alligevel ikke ventet, at de „Hellige" vilde optraadt saa kluntet som Tilfældet er i det foran citerede. Den Tvang, her kræves øvet, er noget ganske andet end det, der har faaet Navnet „Tvang", naar det præsteres af Fagforeningsmedlemmer.

De 350 uorganiserede Arbejdere skal tvinges ind i et Forbund, hvis Medlemmer skal bekende sig til Kristendommen.

En jødisk Skomager, der arbejder hos en „hellig" Mester, *skal tvinges* ind i det kristelige Forbund, skal bidrage til Agitationen for Udryddelse af sin egen Tro, blot for at faa Lov til at arbejde. Og som det gaar Jøden, gaar det enhver anden af de 350 uorganiserede, uden Hensyn til deres Tro skal de, truet med Arbejdsløshed, tvinges ind i et bestemt Tros-Samfund, der blander Fagforeningsarbejdet ind i sine Missionsmøder.

Naar Arbejdere paa en Arbejdsplads har bedt sig fritaget for at arbejde sammen med Skruebrækkere eller andre mod Fagforeningen fjendtlige Individer, har der lydt et frygteligt Hyl fra Kapitalisternes og de „Hellige"s Blade. Al Tid er saadanne Affærer blevne fremstillede som Udslag af Arbejdernes Brutalitet.

Men Sandheden er, at disse Handlinger aldrig har rummet saa megen Brutalitet, som de „Kristeliges" sidste Forsøg. Fagforeningerne har Plads for

*) Udhævelserne af Red.

alle, uanset deres Tro og andre aandelige Forhold. Der kræves intet andet end Respekt for Priskuranter og Bidrag fra dem, der nyder Fordelene, til de Organisationer, gennem hvilke det faglige Arbejde udføres.

Hvad det „kristelige" Blad vil er derimod Indførelsen af et groft og uforskammet Aands-Tyranni. De 350 uorganiserede skal først *tvinges* over til den kristne Religion gennem det „kristelige" Forbund, og efter disse skal naturligvis følge, hvad Kræfterne saa duer til, efterhaanden alle os andre, der hidtil har holdt Religionen ude fra vor faglige Kamp og ladet hver Mand skøtte sine aandelige Interesser efter eget Ønske.

Heldigvis gaar det ikke al Tid saa galt, som Præsten præker, og vi er ogsaa overbeviste om, at det „kristelige" Forbund ikke naar det skønne Maal, der nu vinker. Arbejderne i vort lille Land har lært, at der intet godt venter dem fra Missionens Høvdinge, og de lader sig heller ikke tvinge af det Par Dusin „Hellige", der nu møder i Arbejderbluse som Medlemmer af et Splittelsesforbund med kristeligt Navn.

Men hvor er nu Kapitalistklassens „Frisind"?" Overser de ganske de „Hellige"s Krav om Fagforenings- og Aands-Tyranni? Eller er det maaske Kapitalisterne en velbehagelig Gerning? Vi tror det gerne, thi det „kristelige" Forbund er først og fremmest Kapitalisternes Tjener, og hvad det foretager sig, er *kun* i Kapitalisternes Interesse.

Homo.

Fra Afdelingerne.

Aalborg.

Hos Firmaet C. W. Obel i Aalborg har der i længere Tid været et uforholdsmæssig stort Antal Lærlinge, og gentagne Henvendelser fra Afdelingens Side har intet frugtet, tværtimod forøgedes disses Antal. Kollegerne besluttede da paa en Generalforsamling i Midten af Februar, hvor Forbundets Formand var tilstede, at rette en Henvendelse til Firmaet om ikke at antage flere Lærlinge forinden Antallet af disse var bragt i passende Forhold til de udlærte Arbejderes Antal. Ved en derpaa følgende Forhandling med Firmaet indgik dette paa: ikke at antage nogen Lærling forinden Tallet paa disse var bragt ned til at være højst $^1/_3$ af de udlærte Arbejderes Antal. Skønt dette Resultat vel ikke kan siges at være tilfredsstillende, maa det dog betragtes som en god Begyndelse til at faa bedre Tilstande paa dette Omraade, hvor Forholdene har været særlig uheldige. Endelig kan anføres, at Firmaet fra 1. Jan. d. A. har forhøjet Rullerlønnen paa samtlige Sorter Haandcigarer med 1 Kr. pr. 1000.

Slagelse.

Ved en Forhandling med Hr. Cigarfabr. Vilh. Lange om nogle af Tilberederne rejste Lønkrav opnaaedes det at faa samtlige Fordringer opfyldt.

2 Sorter Sumatra Dæks forhøjedes fra 38 til 40 Øre pr. Pd., 1 Sort do. fra 37 til 39 Øre, 1 Sort Java Ombl. fra 12 til 13 Øre, Affaldet fra 4 til 6 Øre, 1 Sort do. fra 12 til 15 Øre, Affaldet betales med 6 Øre, 1 Sort Brasil forhøjedes fra 12 til 13 Øre og en Sort meget smaat, der har været blandet imellem, skal fremtidig fugtes særskilt og herfor fastsættes en særlig Pris.

Alfr. Christiansen.

Til Eftertanke!

Nu da vi har faaet vore nye Love, kan man se, hvad de indeholder, man skulle næsten tro at have et Lavs Love fra det 18. Aarhundrede for sig. Fra Paragraf 4 til 13 er det en Absolutisme, som man ikke kan ønske bedre.

Det er ubegribeligt, at socialdemokratisk tænkende Medlemmer kan være tilfreds med saadanne Love, thi efter demokratiske Principer skulle alle Sager afgøres ved Urafstemning, men her ser man, at Kongressen og Hovedbestyrelsen bestemmer alt. Efter min Opfattelse er det slet ikke nødvendigt at afholde Kongresser i et saa lille Land som Danmark. Alle Sager kunde man afgøre ved Urafstemning; selvfølgelig skulde Fagbladet samtidig udvides, saa man kunde drøfte alle Sager deri. Jeg haaber, at Medlemmerne, og i Særdeleshed Bestyrelsesmedlemmerne, vil tænke over om det ikke er forkert at byde saa oplyste Folk, som Tobaksarbejderne er, saadanne Love.

Man skulle heller ikke tro, at fremragende Mænd som vore Bestyrelsesmedlemmer (jeg mener i politisk Henseende), dem, der i Tale og Skrift arbejder for at demokratisere Befolkningen, at de kan have noget imod at arbejde i samme Aand i Fagforeningen. Jeg mener ligeledes, at intet Embede kunde beholdes mere end et Aar, dog kan tidligere valgte Medlemmer genvælges efter en Tid af tre Aar. Paa denne Maade vilde alt Levebrødsjageri forsvinde og flere Medlemmer faa Indsigt i Fagforeningsbevægelsen.

P. Vitt. 1304.

* * *

Kollega Vitt synes meget misfornøjet med vort Forbunds Love, uden at vi dog tror, denne Misfornøjelse er begrundet.

At Kongressen tager Beslutninger, anser Indsenderen for udemokratisk og mener, at socialdemokratisk tænkende Medlemmer ikke kan være tilfreds hermed, men bør kræve alle Sager afgjort ved Urafstemninger. Dette er dog en grundig Misforstaaelse. I Socialdemokratiets Program opstilles følgende Krav:

„Al udøvende og lovgivende Myndighed hos Folket gennem dets Repræsentation. Folkeafstemning i vigtigere Spørgsmaal og Forslagsret for Befolkningen."

Men dette er netop, hvad vi har praktiseret inden for vort Forbund. Kongressens Medlemmer er valgt af Afdelingernes Medlemmer ved almindelig Valgret,

og Bestyrelsen har end ikke Stemmeret paa Kongressen uden at være valgt til Delegerede. Kongressen forhandler og tager Beslutninger, som Folkerepræsentationen skal gøre det i Staten, og naar store vigtige Spørgsmaal foreligger, foretages Urafstemninger, ligesom vi kræver det indført — Indsenderen mener, Kongressen er overflødig, men det er en Vildfarelse. Samtlige Medlemmer kan ikke samles, derfor nøjes man med en Repræsentation og dennes Møder er fornødne. En Mængde Sager kan umuligt afgøres uden forudgaaende Forhandling. Oplysninger, der kan gives i en Diskussion, er fornødne til Forstaaelse af mange Forhold, og disse kan kun gives ved et Møde, thi det er dog ikke alle Mennesker, der formaar at give deres Mening Udtryk i Avisartikler, og var det endelig muligt, blev det en vidtløftig og ganske umulig Forhandlingsmaade.

Vi arbejder altsaa i samme Aand i Fagforeningen som i vore Krav til Samfundet, noget andet er det ikke muligt at paavise.

Den sidst fremsatte Tanke om Fagforeningens Tillidsmænd synes vi er ret umulig og kun skadelig for Medlemmerne.

Naar en Forretningsfører kun maa fungere ét Aar, vil Forretningsføreren i Praksis al Tid være en Mand, der mangler Erfaring og praktisk Dygtighed, thi disse Egenskaber kan næppe erhverves paa kortere Tid end ét Aar, og naar de saa er erhvervede er Manden ubrugelig.

I Fabrikanternes Interesse vilde en saadan Ordning være, men absolut ikke til Fordel for Arbejderne.

Vi er bedst tjente med Tillidsmænd, der har Erfaring og praktisk Dygtighed, men det faar vi ikke, naar vi hvert Aar kasserer dem, der har disse Evner.

Naturligvis skal man stadig drage nye Medlemmer ind i Organisationsarbejdet for at bibringe disse Indsigt og for at udnytte deres Evner og Kræfter, men det er sket hidtil og vil selvfølgelig ogsaa ske i Fremtiden, thi derom træffer Medlemmerne Afgørelse, i Afdelingerne ved direkte Valg og i Forbundet igennem den valgte Repræsentation.

Red.

Til Afdelingsbestyrelserne!

Paa den sidst afholdte Kongres vedtoges det, at der skulde drages Omsorg for, at Tilbereder-Prislisterne i Provinserne i højere Grad end hidtil blev overholdt. De ærede Afdelingsbestyrelsers Opmærksomhed henledes paa denne Beslutning, og de bedes undersøge Tilbererderpriserne og skride ind, hvor der maatte være Anledning dertil. Særlig vil jeg anmode Bestyrelserne om, at de paalægger Tilbererderne at sørge for, naar nye Tobakker paabegyndes, da at faa fastsat Priser, der er i Overensstemmelse med Prislisten, og altid erindre, at de der angivne Priser er Minimalpriser, altsaa Priser, der kun kan anses for tilfredsstillende for gode Tobakker. Nogen bestemt Rettesnor kan ikke her gives, idet der, selv om Bladantallet i to Partier af samme Art Tobak er ens, dog kan være andre Egenskaber ved Tobakken, t. Eks. klæbrige Blade, der kan bevirke, at man maa kræve en højere Betaling for dette end for hint Parti. Hvor der bliver ført Forhandling om Tilbererderpriser eller andre Abejdsforhold af Betydning, bedes Meddelelse herom indsendt, hvad enten Forhandlingerne afsluttes, uden at Formanden tilkaldes, eller dette bliver nødvendigt.

Alfr. Christiansen.

Cigarsorterernes Fagforening.

Voldgift.

Paa Brenøes Fabrik er fornylig paadømt en Cigar, hvorefter den skal betales med Kr. 1,90 og 2,10, henholdsvis for 50 Bdt. og $^1/_{20}$

Fabrikantens Tilbud var kun Kr. 1,80 og 2,00.

Paa Høys Fabrik bedømtes en Cigar til 2 Kr., som tilbudt af Fabrikanten.

Th. Stauning.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 15. Februar 1908.

1. Der forelaa Skrivelse fra Aalborg om adskillige Afskedigelser, der har fundet Sted, formentlig paa Grund af det store Lærlingehold.

Det vedtoges, at Formanden rejser til Aalborg med Fuldmagt til at foretage de Skridt, der maa anses for nødvendige.

2. Uoverensstemmelse om en Cigar i Næstved er indberettet til Fabrikantforeningen.

I en Sag om en ukollegial Arbejder gaves der Afdelingen Sanktion til at handle.

3. Afd. i Horsens fik Sanktion til at anvende 50 Kr. ved 20-Aars Stiftelsesfest.

4. Lange i Slagelse har rejst Spørgsmaalet om Tilladelse til at antage Lærlinge til Cigarillos.

Sagen udsattes.

5. En Cigar fra Skive bedømtes.

6. Fra Viborg meddeles, at Militær-Musikerne har forladt Arbejdet paa Kroghs Fabrik.

En før omtalt Kvinde, der ikke vilde være Medlem, er nu indtraadt i Afdelingen. Skruebrækkersagerne er nu gaaet til Retten.

Forretningsudvalgets Møde den 22. Februar.

1. Fra Odense ønskes Ret til at udbetale 9 Arbejdere 12 Kr. hver paa Grund af en Fabriks Flytning i en Uge. Forretningsudvalget kunde ikke give denne Tilladelse, men maatte henvise til Reglerne om Arbejdsløshedsunderstøttelse.

2. En Cigar fra Horsens bedømtes til at betales som Haandarbejde med $18^1/_2$ Kr.

3. Ved Skrivelse fra Fabrikantforeningen meddeles det, at Firmaet Carl Thomasens Eftf. er indtraadt i Fabrikantforeningen.

Forretningsudvalget tog Skrivelsen til Efterretning og vedtog at anerkende Fabrikanten som Medlem.

Samtidig forelaa Meddelelse om, at Lichtinger har fremsendt Udmeldelse af Fabrikantforeningen.

Forretningsudvalgets Møde den 4. Marts. 1908.

1. En Haandcigar og en Formcigar fra H. Nielsen, Odense, bedømtes.

2. Der gaves Cigarsorterernes Fagforening Sanktion til at forhandle og foretage, hvad der er fornødent for Gennemførelse af en Lønforhøjelse for Klistrerne paa Rasmussens Fabrik.

3. Den i Mødet 22. Februar forelagte Henvendelse fra Odense forelaa paany, men besvaredes med Forretningsudvalgets Fastholden af den tagne Beslutning.

4. En Henvendelse fra Næstved maatte afvises, da den ikke var sket rettidig.

5. Det vedtoges at rejse Krav om Lærlingeantallets Indskrænkning i Fredericia.

6. Det vedtoges at afslutte Kontrakt med Arbejdsløshedskassen angaaende Understøttelse i Udlandet.

7. Formanden gav Meddelelser fra Aalborg ang. Lærlingeforholdenes Ordning.

Ligeledes fra Slagelse angaaende Forhøjelse af Tilberederpriser.

8. En Skrivelse om Røgtobaksarbejderne henvistes til „Enigheden"".

9. Det vedtoges at optage Fortegnelse over udenlandske Adresser i Fagbladet.

Afdelings-Adresser.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrèi, Kompagnistræde 294.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 ¹.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Hospitalsbakke 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Johs. V. Jensen, Strandvej 14.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: V. Petersen, Kippsgade 4 .
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: J. Dalsgaard, Frederikshavnsvej 24.
Skive: P. Weihrauch, hos Smed Larsen, Carolinegade.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Enhver, der møder for at paabegynde Arbejde, skal medbringe Erklæring fra Foreningens Kontor.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks,* naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det srtaks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse al Tid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Erdgods Dæks (1.25 lyse, smukke Farver, 1³/₄ Pd. til 1000)
Erdgods Omblad (meget bladrig) 0,85
Ungar (meget bladrig) 0,55
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,50, 2,00, 2,25, 2,60 pr. Pd.
Domingo Omblad 0,65, 0,70
Skaaren Brasil 0,85
Brasil, Java Omblad, **Sumatra**, etc. i stort Udvalg.
Lager af prægede og uprægede **Etiketter, Cigarbaand,** nye og brugte **Cigarforme, Presser.**

Største Raatobakslager,
Peder Hvidtfeldtstræde 11.
Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.
E. Jensen.

RAATOBAK.
Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.
Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 7 | 1. April 1908 | 4. Aargang

Lærlingeforholdene i Fredericia.

En Cigararbejder ved Navn *Frederik Andersen* er for kort Tid siden antaget til at være „Lærlinge-Mester" paa J. P. Schmidts Fabrik i Fredericia.

Han ønskede derfor hvilende Medlemsret, men da Lærlingeantallet paa nævnte Fabrik er i høj Grad upassende stort, og da Andersens Gerning skulde være at oplære Lærlinge, svarede Forretningsudvalget, at han vel kunde faa hvilende Medlemsret, men han maatte være solidarisk med Arbejderne i Tilfælde af Konflikt som Følge af indsendt Besværing over Lærlingeantallet og Krav om dets Indskrænkning.

Den unge Mand havde imidlertid ikke saa megen Solidaritetsaand, at han kunde gaa ind paa denne Betingelse; han havde givet Fabrikanten Løfte om ikke at følge sine Kolleger, og dette taabelige Løfte gik forud for Hensynet til hans Kammerater.

Han maa nu henføres under Lovenes § 21, som Lærlingeopdrætter, og maa, naar Fabrikanten ikke mere har Brug for hans Arbejde, appellere om Optagelse i Forbundet paa samme Maade som Skruebrækkere. Hans Handlemaade er i høj Grad letsindig.

Den unge Mand, hvis Navn som foran anført er Frederik Andersen, er 24 Aar gl., han har været i Lære i Odense, men udlært i Fredericia, hvor han ogsaa senere har arbejdet.

Paatale af Arbejdsforhold.

I det af *A. Christiansen* i sidste Fagblad udsendte Opraab „Til Afdelingsbestyrelserne" hedder det bl. a.: „At der skal drages Omsorg for, at Tilberederpriskuranterne i Provinserne i højere Grad end hidtil bliver overholdt." Det er selvfølgelig al Ære værd, at Christiansen vil søge dette opnaaet, derom skal vi ikke strides. Men det er min Overbevisning, at skal dette opnaas helt og fuldt, da maa der nogle ganske andre Beskyttelses-Paragrafer i Lovene for de Kolleger, som gør noget for denne Sags Skyld; thi det er jo desværre saaledes, at Fabrikanterne sjældent sér med velvillige Øjne paa Folk, der søger at forbedre deres egen og Kammeraternes Arbejdsløn. I en By, hvor der kun er én eller højest to Arbejdspladser i vort Fag, — og dette er jo Tilfældet i de fleste Provinsbyer —, er det derfor ikke altid heldigt for en Arbejder med Familie at lægge sig ud med Fabrikanten — det er jo som Regel gifte Folk, der maa paatage sig det Stykke Arbejde —. Men her mener jeg, der kunde gøres en hel Del, naar blot Viljen var der. Dette har Hovedbestyrelsen aldrig haft sin Opmærksomhed henvendt paa, i hvert Fald har den aldrig vist det, men det er maaske af den Grund, at Flertallet er Københavnere, og i København er der jo ganske andre gunstige Forhold til Stede. Begrundet paa det store Arbejdsmarked behøver man der aldrig at være saa bange for at blive afskediget, og her er jo desuden altid de fastlønnede Tillidsmænd, som ikke har noget at risikere ved at sige Fabrikanterne et borgerligt Ord, og dette endda paa en meget eftertrykkelig Maade. Anderledes i Provinserne; her maa Tillidsmændene udsætte dem for Følger af baade den ene og den anden Art, der er jo saa mange Maader at chikanere en Arbejder paa. Jeg nævner Afskedigelse, Boycottning, daarligt Arbejde, Fisk og fl. a. Adskillige Kolleger har stiftet Bekendtskab med disse Ting, og véd, hvad det giver. Men hvad var mere naturligt end at Forbundet paatog sig nogle større Forpligtelser overfor de Kolleger, som Skæbnen rammer paa denne Maade. Hvad vilde der være i Vejen for at yde Understøttelse til en saadan Arbejders Familie, og det ikke en 3 a 4 Kr. om Ugen, som alligevel hverken er til at leve eller dø af; men saa meget, saa de med Ro og uden Bekymring kan afvente det Tidspunkt, da Forsørgeren igen kan overtage sine Forpligtelser. Og naar dertil kom, at enhver Afdelingsbestyrelse — ogsaa i København — var forpligtet til at være Vedkommende behjælpelig med at faa Arbejde, saa tror jeg meget vilde

forandre sig i Provinserne. Det er den Vej, vi skal, ærede Kolleger, deri haaber jeg mange vil være enige med mig.

Vort Fag er maaske ikke egnet til store Slag udad til; men saa meget mere maa vi gøre for at støtte hverandre indad til, og sikkert er det, at her kunde der gøres meget, meget mere.

Hvad siger f. Eks. *Vilhelm Nygaard* hertil? Var her ikke en større og ædlere Sag at arbejde for end at berøve Provins-Kollegerne Repræsentationsretten?

Jeg afventer Svaret. *Grh.*

* * *

Til Oplysning kan vi straks anføre, at mange Kolleger har faaet Understøttelse som Følge af Foreningens-Virksomhed, men vi mindes ikke, at denne nogensinde har været 3—4 Kr. ugenl., som Indsenderen skriver.

Red.

Anmeld Opholdskommune!

I Henhold til Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser skal der ved Regnskabsaarets Slutning den 31. Marts udarbejdes Fortegnelse over Kassens Medlemmer til Brug ved Beregningen af Stats- og Kommunetilskudet.

Af Hensyn til Kommunetilskudet skal hvert enkelt Medlems Opholdssted den 31. Marts være angivet paa Fortegnelsen, idet en Kommunes Tilskud regnes for det Antal af Kassens Medlemmer, der nævnte Dag havde Ophold der, og for disse Opgivelser er Kassen ansvarlig, ligesom der ikke kan ventes Tilskud for de Medlemmer, for hvem ingen Opholdskommune er angivet. I denne Forbindelse maa erindres om, at vore Afdelinger ikke overalt er begrænset til en Kommune; saaledes omfatter de københavnske Afdelinger saavel Københavns og Frederiksberg som enkelte tilgrænsende Landkommuner, og paa samme Maade har de fleste Provinsafdelinger Medlemmer med Bopæl i de nærmeste Landkommuner. Endelig skal vore rejsende Medlemmer henregnes til den Kommune, hvor de opholdt sig den 31. Marts.

Da Kommunetilskudet andrager et betydeligt Pengebeløb, der tabes, naar Forbundet mangler den nævnte Oplysning, **maa alle Medlemmer umiddelbart efter 31. Marts og inden 15. April opgive til Afdelingskassereren, hvilken Kommune de havde Bopæl i den 31. Marts d. A.**

Følgende Kupon kan udklippes og i udfyldt Stand leveres til Kassereren.

Medlem Nr. .....

boede 31. Marts 1908 i ....Kommune.

Samfunds-Oplysning.

En ny Bog af Gustav Bang.

Fra Gyldendalske Bogh. Nord. Forlag er 1. Hefte udkommet af en ny Bog, skrevet af vor Partifælle Dr. Gustav Bang. Bogen, der bærer Titlen „*Vor Tid*", vil skildre Nutids-Kulturen, det moderne Samfunds- og Kulturliv, de økonomiske Tilstande og Begivenheder, de aandelige Strømninger og Rørelser og de sociale Bevægelser og Kampe.

Bogen vil ikke indeholde en bred og omfattende Undersøgelse, men kun en Belysning af de Emner, vi daglig træffer paa, deres Oprindelse og deres Væsen.

Det bliver sikkert en interessant Bog, og Dr. Bang er Manden, der kan skrive den. Han er Nationaløkonom og Historiker, optaget af videnskabeligt Arbejde, men samtidig direkte knyttet til Nutidens politiske og organisatoriske Liv, en Mand, hvis solide Viden og klare Fremstillingsform vil berige og underholde Læseren.

Værket fortjener Udbredelse i størst mulig Udstrækning, og da det udkommer i Hefter til en lav Pris (30 Hefter à 35 Øre), haaber vi, at mange Arbejdere vil anskaffe det. —*g.*

Fra Kunstens Verden.

Thorvaldsens Værker.

Det før omtalte Billedværk, der er udgaaet fra Gads Forlag, foreligger nu afsluttet med 25 Hæfter.

Paa 90 Tavler indeholder „Thorvaldsens Værker" halvandet Hundrede Afbildninger af den store Mesters Hovedværker og en Del af hans mindre Arbejder, gengivne med den største Omhu paa fineste kriderede Papir og i en Udførelse, der tilsteder en fyldig Tilegnelse af den berømte Billedhuggers Kunst. Tavlerne ledsages af en forklarende Tekst af Emil Hannover, der beskriver og vejleder saaledes, at Tavler og Tekst i Forening bringer en dybere og sandere Forstaaelse end hidtil almindelig af Thorvaldsens Betydning som Kunstner, og af hele den Idéverden, han arbejdede med. Det statelige Billedværk vil overalt, hvor det vinder Indgang, blive en stadig Kilde til Glæde for Gamle og Unge, og ved dette Værk er der da rejst den geniale Kunstner et nyt Æresminde, ikke indenfor et Museums Mure, men i store Kredse af hans Landsmænds Bevidsthed.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden".

VedOptællingen af Stemmesedler til Bestyrelsesvalget fremkom følgende Resultat:

Til Viceforetningsfører valgtes: Fr. Jensen med

169 Stemmer. 17 Nej. Til Kasserer valgtes: Konr. Pettersson med 179 Stemmer. 11 Nej.

Mandlige Repræsentanter:

R. Lowies	med	120 Stemmer
Johs. Mikkelsen	„	68 —

Suppleanter:

P. Bagger	med	109 Stemmer
E. Holm	„	39 —

Kvindelige Repræsentanter:

Anna Christensen	med	124 Stemmer
Fru Tønder	„	111 —
Marie Toborg	„	90 —

Suppleanter:

Nr. 2915 Anna Gjørup med 67 Stemmer
„ 138 Hedvig Larsen „ 58 —

Revisor:

Hans Hansen med 117 Stemmer, 7 Nej.

Suppleant:

Chr. Petersen med 75 Stemmer, 3 Nej.

Kontrahenter:

Fr. Jensen	med	129 Stemmer
F. Møller	„	108 —
Th. Gjørup	„	105 —
Chr. Jensen	„	94 —
Fru S. Falck	„	91 —

Der afgaves 272 Stemmesedler, deraf 1 blank og 1 ugyldig.

København, 28. Marts 1908.

Udvalget.

Medlemslisten.

Medlem Nr. 1245 staar som slettet i Medlemsfortegnelsen, der skal staa „*rejst*".

Konrad Pettersson.

Bemærk!

Medlemmer, der endnu ikke har opgivet Fødselsaar, maa *uopholdelig* indsende Meddelelse herom til Kontoret.

Cigarsorterernes Fagforening.

Faglige Meddelelser.

Lærlingeordning og Lønforhøjelser.

Som det vil være bekendt har det været forbundet med Vanskeligheder at faa organiseret Cigarkasseklistrerne, og Følgen har som altid været, at disse Arbejderes Lønforhold er yderst slette. I Løbet af nogle Aar har vi dog faaet saa godt som alle Klistrerne ind i Foreningen og selvfølgelig har man saa ogsaa arbejdet paa at faa Lønforholdene forbedrede.

Ved Forhandlingerne i 1906 var Krav om højere Ugeløn for Klistrerne fremsendt, men Fabrikanternes Forening, der kendte de svage Organisationsforhold, afviste disse Krav og nægtede overhovedet at føre Forhandling om Lønoverenskomst for Klistrerne.

Vi bøjede os herfor og erklærede, efter derom tagen Beslutning, at vi tog Fordringerne tilbage og derefter betragtede Klistrer-Spørgsmaalet som uløst og Klistrerne staaende frit i Forholdet til Fabrikanternes Forening.

I den siden 1906 forløbne Tid har vi saa draget alle Klistrerne ind i Foreningen og selvfølgelig har Fordringen om bedre Løn hurtig meldt sig. Paa flere Steder er smaa Forbedringer indført, og det har heldigvis i den sidste Tid været almindeligt, at Klistrerne nægtede at modtage Pladser, der ikke betaltes med mindst 13—14 Kr. i Ugeløn.

A. Rasmussens Fabrik.

I Henhold til Beslutningen i 1906 rejste Klistrerne paa Alex. Rasmussens Fabrik Krav om Forhøjelse for samtlige Arbejdere. Henvendelse fra Arbejderne herom afvistes af Fabrikens Mester, og da Foreningens Formand henvendte sig til Fabrikanten, var det ikke bedre. Han hævdede, at Overenskomsten forbød Fremsættelse af Krav, hvilket naturligvis blev bestridt under Henvisning til den med Fabrikantforeningen i 1906 førte Korrespondance. Efter flere Forsøg paa Forhandling besluttede Klistrerne sig til at forlade Fabriken og søge andet Arbejde; men da Fabrikanten erfarede dette, gik han saa ind paa at forhøje Lønnen med 1 Kr. ugl. for 4 Klistrere. Efter endnu en Henvendelse fra Foreningens Formand har ogsaa to Klistrere, der ikke i første Omgang fik Lønforhøjelse, faaet Tilsagn om Forhøjelse.

Resultatet er altsaa, at 6 Klistrere hver har faaet 1 Kr. ugentlig Forhøjelse = 312 Kr. aarlig.

E. Jensens Fabrik.

Turen gik derefter til E. Jensens Fabrik, hvor Forholdene har været yderst ugunstige paa Grund af manglende Organisation. Nu er Klistrerne Medlemmer, og ved Forhandling, ført af Foreningens Formand, er en Overenskomst afsluttet, hvorefter alle fire Klistrere paa Fabriken straks faar en Forhøjelse paa 1 Kr. ugl., og derefter gives der med 3 à 4 Maaneders Mellemrum yderligere Forhøjelse til de daarligst lønnede.

St. Felix.

Paa denne Fabrik er der skredet ind i Anledning af Lærlingeantallet. Der er kun en à to Cigarsorterere og to Lærlinge, der oplæres af Mesteren, *Honoré.*

Ved Forhandling er der nu afsluttet Overenskomst, hvorefter Fabrikanten, Hr. Philipson, har forpligtet sig til ikke at antage nye Lærlinge, før begge de nuværende Lærlinge er udlærte.

Lønqvist.

Ogsaa hos denne Fabrikant er der forhandlet om Lærlingeforholdet. Der er for Øjeblikket 3 Lærlinge til 2 Cigarsorterere, og i Henhold til Overenskomsten er der krævet en Forandring i dette Forhold.

Endnu er Overenskomst ikke afsluttet, da Fabrikanten efter flere Forhandlinger endnu har krævet nogle Dages Betænkningstid, men det er en Selvfølge, at vi vil fastholde Fordringen om Indskrænkning i det nævnte urimelige Lærlingeantal.

Schiøtz' Fabrik.

Paa denne Fabrik har Arbejderne som bekendt i stor Udstrækning været slet organiserede. Nu er imidlertid alle, paa en enkelt Undtagelse nær, Medlemmer og har rejst Krav om ikke uvæsentlige Forbedringer af Løn- og Arbejdsforhold, hvilket gælder baade Cigararbejdere, Tilberedere, Cigarsorterere og Klistrere.

Der foreligge endnu intet Resultat, men Forhandling føres.

Th. Stauning.

Slettede Medlemmer.

Nr. 3131 E. Svendsen.
„ 3202 Else Christensen (Sortererske).
„ 3204 Helga Hansen (fra Schmidt, Hellerup).
„ 3338 Hilma Andersen.
„ 3365 Rosa Nielsen.
„ 5573 Louise Andersen (Sortererske).

Bestyrelsesvalget.

Ved Optællingen af Stemmesedler den 28. Marts fremkom følgende Resultat af Bestyrelsesvalget:

127 Stemmesedler var afgivne. Deraf 15 ugyldige.

Til Formand valgtes *Th. Stauning* med 100 Stemmer.

Til Kasserer *A. Olsen* med 112 Stemmer.

Repræsentanter er:

J. Knudsen med 100 Stemmer.
V. Hansen — 96 —
E. Olsen — 93 —
G. Hintz — 70 —

For Klistrerne:

C. Foght — 66 —

Suppleanter:

C. Schüssler — 54 —
Chr. Jensen — 28 —

For Klistrerne:

Marie Christensen 44 —

Revisorer:

C. Holst — 101 —
Th. Andersen 95 —

Suppleant:

A. Nielsen — 23 —

Til Fanebærer genvalgtes samtidig *L. Førster* med 93 Stemmer.

Udvalget for Optælling af Stemmesedlerne:

V. Sussemihl. E. Olsen. A. Nielsen.

Til Cigarsortererne!

Under mit Forfald udføres Formandens Funktion fra 1. April indtil videre af Næstformanden, *J. N. Knudsen.*

Næstformanden træffes paa Kontoret, *Rømersgade 22, St. o. G. daglig Kl. 6½—7.* Alle Foreningssager henvises dertil, ogsaa Arbejdsløses Kontrol.

Th. Stauning.

Adresser i Udlandet.

Det tyske Tobaksarbejderforbund har Hovedkontor i BREMEN, Faulenstrasse 58—60 [2], Værelse 6.

ALTONA: *Understøttelse og Arbejdsanvisning. Emil Fels,* Gr. Bergstr. 136. Kl. 8—9 Formiddag, 1½—2½ Eftrm.
HAMBURG: *W. Gorges,* Carolinstr. 24, Baghus 9 [2]. Kl. 8—9 Formiddag, 1½—2½ Efterm.
LüBECK: *C. Sandgaard,* Augustenstr. 16. Understøttelse, *Leecke,* Lederstr. 3.
OTTENSEN: *F. Henke,* Schulstrasse 9 [1]. Kl. 10—11 Form, 2—3 Eftermd. Lørdag Kl. 2—8. Søndag 8—9 Morgen.
BREMEN: *Friedmeier.* Hermanstr. 2.
BERLIN: *Sally Rosenthal,* Swinemünder Str. 62 [3]. Understøttelse: *P. Ratajczak,* Pappel Allé 6. Kl. 12—1 og 6—9.
Arbejdsanvisning: *Feind,* Weinstr. 11. Kl. 10—11 Formiddag, 5—6 Eftermiddag.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Erdgods Dæks (1.25 lyse, smukke Farver, 1¾ Pd. til 1000)
Erdgods Omblad (meget bladrig) 0,85
Ungar (meget bladrig) 0,55
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,50, 2,00, 2,25, 2,60 pr. Pd.
Domingo Omblad 0,65, 0,70
Skaaren Brasil 0,85
Brasil, Java Omblad, **Sumatra**, etc. i stort Udvalg.
Lager af prægede og uprægede **Etiketter, Cigarbaand**, nye og brugte **Cigarforme, Presser.**

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 8 | 15. April 1908 | 4. Aargang

Vi møder alle i Processionen den 1. Maj!

1. Maj.

Den store Parade.

Atter staar vi foran den internationale Demonstrationsdag — Majdagen —, da Arbejderne samler sig under de socialistiske Faner og i alle Tungemaal frembærer Kravet om 8 Timers Arbejdsdagen.

Fra alle Lande meldes om Tilslutning til Arbejderpartiet, om dybere Forstaaelse af Socialismen, om større Begejstring for vore Krav, og med Majdagen i Aar rykker vi derfor et nyt Skridt henimod Maalet: den lovbestemte Maksimalarbejdsdag.

Den skandinaviske Arbejderkongres, der afholdtes forrige Aar, beskæftigede sig med Arbejdstids-Spørgsmaalet og vedtog en Resolution, hvori de opnaaede Resultater paapegedes, samtidig med at det besluttedes at fortsætte de paabegyndte Bestræbelser saavel indenfor de enkelte Fagforbund, som igennem Lovgivningsarbejdet.

Om Demonstrationen vedtoges følgende:

„I Lighed med tidligere Beslutninger opfordrer Kongressen Organisationerne til, i Arbejdet for 8-Timersdagen, at samles til Demonstration 1. Maj og ved Arbejdshvile bestræbe sig for at gøre Demonstrationen saa virkningsfuld som muligt."

Der er altsaa den samme Stemning i Skandinavien som før, blot stærkere og mægtigere, og vi haaber da ogsaa, at Danmarks Arbejdere i Aar vil møde frem paa *vor egen Festdag* endnu talrigere end noget foregaaende.

Paa Majdagen rejser vi Fanen med Kravet om *Arbejdstidens Forkortelse* og i Forbindelse hermed demonstrerer vi imod det kapitalistiske Samfunds Forbandelse: *Arbejdsløsheden.*

Derfor frem, alle Arbejdere, mød under de røde Faner den 1. Maj og lad vor Demonstration blive endnu mere imponerende og virkningsfuld i Aar end den har været før.

I Hjemmenes, i Børnenes, i Slægtens og i Samfundets Interesse rejser vi vore Krav, og vi gennemfører dem, naar alle Besiddelsesløse har faaet fuld Forstaaelse og har fundet sin Plads i vore Rækker.

Leve 8-Timersdagen!

Hjemmearbejdets Afskaffelse under Debat i den tyske Rigsdag.

En meget interessant og lærerig Diskussion fandt i Slutningen af Februar og i Begyndelsen af MartsMaaned Sted i den tyske Rigsdag. Paa Dagsordenen stod den saakaldte „*store Næringslovs Novelle*", der bl. a. omfatter en *international Overenskomst angaaende Forbudet af Natarbejdet for Kvinder* og *Afskaffelsen af Hjemmearbejdet i Cigarindustrien.*

Pladsen tillader os selvfølgelig ikke at give et udførligt Referat af de i denne Anledning faldne Udtalelser, hvorfor vi skal indskrænke os til at referere Hovedtrækkene af de socialdemokratiske Rigsdagsmænds og — for saa vidt de har Betydning for Sagen — ligeledes Modpartiernes Udtalelser.

Pachnike (frisindet Forening) polemiserer imod Molkenbuhr (S.), der i et tidligere Møde har kaldt Lovforslaget for arbejderfjendtligt — og paastaar, at den sociale Lovgivning i Tyskland til Trods for Socialdemokraternes Valgnederlag ikke hviler, men endog tiltager i Energi. (Munterhed hos Socialdemokraterne.)

Behrens (Den økonomiske Sammenslutn.s Parti): Det flade Land har hidtil været et Fornyelsesbad for de

industrielle Arbejdere, hvilket Fornyelsesbad desværre nu synes at udtømmes. Det var derfor nødvendigt at sørge for sunde Efterkommere for de industrielle Arbejdere, og dette kan kun ské ved en forøget Arbejderbeskyttelse, ved en Beskyttelse for de arbejdende Kvinder og ved Hjemmearbejdernes Beskyttelse. Et fuldstændigt Forbud imod Hjemmearbejdet kunde Taleren ikke billige. Han fordrer bl. a. Ansættelsen af kvindelige Arbejdsinspektører og han beklager, at der ikke er taget tilstrækkeligt Hensyn til Beskyttelsen af Barselkvinder. Endvidere beklager han, at der ikke findes noget Middel til at forhindre den usædelige Anvendelse af Lock-outer og af de „sorte Lister" i Tider, hvor der hersker økonomisk Fred.

Manz („fris. Foren.") plæderer for Udvidelsen af de kvindelige Fortsættelsesskoler. 10-Timersarbejdsdagen for kvindelige Arbejdere kan vi uden Betænkning akceptere.

Dr. *Contze* (nationalliberal) advarer mod at vanskeliggøre Hjemmearbejdet — særlig i Tobaksindustrien — alt for meget.

Geyer (Socialdemokrat): Talere af næsten alle borgerlige Partier har polemiseret imod de af min Partiven Molkenbuhr i Gaar brugte Ytringer, i hvilke han karakteriserer Novellen som arbejderfjendtligt. Vi staar imidlertid ikke alene med denne vor Opfattelse, men befinder os i Selskab bl. a. med en udelukkende af Nationalliberale bestaaende Korporation, nemlig Handelskamret i Lahr, der karakteriserer Lovforslaget angaaende Hjemmearbejdets Regulering i Cigarindustrien *som værende til Skade for Arbejderne*. Men hvad der er til Skade for Arbejderne, kan dog ikke kaldes arbejdervenligt, i alt Fald ikke af os, der kender Forholdene tilbunds. Man maa kende dette Lovforslags *Forhistorie* for at kunne dømme korrekt. Specielt Lovforslaget ang. Hjemmearbejdet i Cigarindustrien er Produktet af en

Overenskomst mellem Regeringen og Arbejdskøberne.

(Hør! hør! hos Socialdemokr.). Hjemmearbejdet har hos os grasseret allerede i Aartier. Allerede i Midten af Halvfjerdserne i forrige Aarhundrede udbredte dette sig i vor Industri. Det fuldbyrdede sig paa den Maade, at Fabrikanterne gav de Arbejdere, der havde Lyst dertil, Arbejdet med hjem, som derefter altsaa udførtes ved Siden af Arbejdet i Fabriken. Dette var Begyndelsen til Hjemmearbejdet i Tobaksindustrien. Arbejderne, der allerede havde anstrængt sig tilstrækkeligt i Fabrikerne, ydede som Overarbejde Hjemmearbejde. Imod dette har de organiserede Arbejdere kæmpet fra Begyndelsen af, fordi de vidste, at dette Overarbejde kun vilde blive benyttet til at trykke Lønnen ned med. Desværre blev de organiserede Arbejderes Kamp imod Hjemmearbejdet afbrudt *ved Ødelæggelsen af deres Organisationer under Socialistloven*, som for en Tid lammede Arbejderklassens Kamp. Men næppe havde vi skabt Begyndelsen til en ny Organisation, førend vi ogsaa allerede straks genoptog Kampen imod Hjemmearbejdet. Specielt den i 1882 nyoprettede *Tobaksarbejderorganisation optog Kampen over hele Linien*. Denne Kamp var bleven vanskeliggjort ved *Tobakstoldens Forhøjelse* i 1879, idet *Hjemmearbejdet paa Grund af denne udvidedes enormt*. Arbejdskøberne vilde vælte

Toldforhøjelsens Omkostninger paa Arbejdernes Skuldre.

og dette kunde de kun gøre ved at tage det billigere Hjemmearbejde til Indtægt. Faktisk er da ogsaa paa denne Maade Toldforhøjelsen bleven væltet over paa Arbejderne. (Hør! hør! hos Socialdem.). Arbejdskøberne gik desuden et Skridt videre, idet de foruden at udvide Hjemmearbejdet tillige lagde deres Fabriker *ud paa Landet*, hvor Arbejdskraften er *billigere*. Siden da har Arbejderne ført Kampen imod Hjemmearbejdet i snart 2 Aartier. Paa deres Kongres i Erfurt vedtog Tobaksarbejderne en Resolution, i hvilken Regeringen opfordredes til at forbyde Hjemmearbejdet. Arbejderne har indset, hvilken Skade Hjemmearbejdet tilføjer dem. Derfor har ogsaa Arbejderne i Hamborg, hvor Tobaksindustrien er særlig udbredt, ogTobaksarbejderne i Leipzig vendt sig imod Hjemmearbejdet. Det var Tobaksarbejderne, der opfordrede Regeringen til at anstille Undersøgelser om Hjemmeindustrien. Kun ved Arbejderorganisationernes indtrængende Forlangende er denne Enquête kommen i Stand, medens Arbejdskøberorganisationerne stedse har vægret sig ved denne. Da Undersøgelsen nu endelig var afsluttet, *har Regeringen i flere Aar syltet Resultaterne, hvorved Arbejdskøberne stod beskyttende bagved*, idet disse meget godt var vidende om, at deres Profit vilde blive formindsket ved Hjemmeindustriens Indskrænkning. Ved Undersøgelserne har Regeringen stedse kun henvedt sig til Arbejdskøberne, og aldrig til Arbejderorganisationerne. Selvfølgeligt maatte Undersøgelsernes Resultat derved ogsaa blive meget ensidigt. Naar Hjemmearbejderne blev besøgt af Regeringens Udsendinge, skete dette altid under Ledsagelse af Arbejdskøbere. Men alligevel har Arbejderorganisationen frivilligt leveret Regeringen Materiale. Den „Sociale Praksis" har udtalt sin Anerkendelse af den Enquête, som Arbejderne i Westfalen har foranstaltet, og som blev udvidet til ogsaa at gælde Tobaksarbejdernes Boliger.

Grufulde Tilstande

er derved kommen for en Dag, sande Huler er de Boliger, i hvilke Manden, Konen, hele Familien udfører Hjemmearbejdet. Først den offentlige Mening har foranlediget Regeringen til at gøre noget. Hjemmearbejdets Urenlighed er jo bekendt, og ligeledes, hvilke Farer der deraf kan opstaa for Konsumenterne. Atter var det *Arbejdernes Presse*, der henviste til disse *farlige sanitære og hygiejniske Forhold*, og det er bevist, at *Hjemmearbejdets Smittefarlighed har skadet Arbejdernes Sundhed paa det føleligste*. *Tuberkulosen* udbreder sig iblandt dem mere og mere, og derved forøges ogsaa Faren for Konsumenterne for at blive smittet af Lungesvindsot. Først herigennem blev Regeringen tvunget til at foretage sine Undersøgelser. Og hvad gjorde den nu efter denne ensidige Undersøgelse? Et Aar senere ind-

kalder den en Konference af Arbejdskøbere og Arbejdere i Indenrigsministeriet, og ligeledes her viser den hele sin ensidige Fremgangsmaade: de organiserede Arbejdskøbere var repræsenterede, hvorimod Arbejdernes Organisationer var udelukkede; paa Arbejdskøbernes Raad og Forslag var *to* Hjemmearbejdere til Stede, og af disse udtalte den ene sig for et fuldstændigt Forbud imod Hjemmearbejdet. Siden denne Konference har det varet 6 Aar, inden Regeringen er naaet til Udarbejdelsen af det foreliggende Lovforslag. Da kan man dog virkelig ikke sige, at Regeringen har gjort alt, for at afværge Farerne. Den, der kender dette Lovforslags Forhistorie, vil sikkert kunne sige, at det ikke er Arbejdervenligheden, der har ledet Regeringen. (Tilslutning hos Soc.-Demokr.).

Man har her ligeledes talt om Aarsagerne til Hjemmearbejdet. Grundaarsagerne ligger imidlertid alene i de *lave Lønninger*. Specielt i Tobaksindu*strien* betales der saa lave Lønninger som intet andet Sted.

524 Mark er den aarlige Gennemsnitsløn.

(Hør! hør! hos Socialdemokraterne). Men dette er endda ikke det værste. Selv mange Fabriksarbejdere opnaar ikke mere. I Hjemmeindustrien er dette imidlertid *Gennemsnitsfortjenesten for hele Familien!* Hertil kommer endvidere for Arbejdskøberne som en forøget Profit Besparelserne paa Husleje, Brændsel og Belysning. Overfor dette har man her hævet Hjemmearbejdets saakaldte Velsignelser til Skyerne: at det skulde være en Velgærning mod Arbejderne, fordi Konen kan arbejde med og alligevel kan have Tilsyn med Børnene. Endvidere har man fremhævet Fortjenesten for enkelte Kvinder, der ikke kan gaa i Fabriken; ligesom Hjemmearbejdet ogsaa gav de smaa Bønder en Bifortjeneste og deslige mere. Derimod har den afdøde Dr. Wörrishofer allerede for mange Aar siden konstateret, at Tobaksarbejderne i den anden Generation fuldstændig mister alt Sammenhæng med Bondestanden. Dette er ogsaa naturligt, thi den minimale Besiddelse maa ved Delingen af Arven fuldstændig splittes ad og blive forgældet, medens det største Antal Efterkommere af de smaa Besiddende synker ned i Proletariatet og bliver slet og ret Lønarbejdere, Tobaksarbejdere.

(Fortsættes).

Cigarsorterernes Fagforening.

Th. Stauning, der i 12 Aar har været Formand og allerede fra 1894 Medlem af Bestyrelsen for Cigarsorterernes Fagforening i København, har ved en Generalforsamling i Afdelingen Fredag den 10. ds. meddelt, at han maatte nedlægge sit Mandat, paa Grund af stadig forøget Partiarbejde. Han har ikke faaet en ny Stilling eller egentlig Forandring i sin Stilling, men Forøgelsen af hans Arbejde bevirker, at han næppe i Længden kunde overkomme det betydelige Arbejde, der kræves af Cigarsorterernes Formand.

Ved Generalforsamlingen tolkede flere Medlemmer — J. Knudsen, Andresen og Chr. Jensen — deres Sympati og Tak til den afgaaende Formand og ganske enstemmig gav alle tilstedeværende Medlemmer deres Tilslutning til de fremsatte Udtalelser.

Foreningens Bestyrelse indbød derefter Formanden til en festlig Sammenkomst, og overrakte ham ved denne Lejlighed en kaligraferet Adresse med følgende Indhold:

Kollega!

I tolv lange Aar virkede Du som Formand for vor Organisation. I disse tolv Aar undergik vort Fag sin rigeste Udvikling og naaede sine bedste Resultater. Dette skyldes i første Række Dig!

Med fast og sikker Haand førte Du Organisationen ind i det rette Spor. Med Dygtighed og Energi bragte Du Plan i Arbejdet. Med Udholdenhed og Styrke frembar Du vore Krav overfor Arbejdskøberne og Du naaede Resultater.

Nu forlader Du os som Formand for at vie hele Din Kraft i Partiets Tjeneste. Men inden Du gaar, saa modtag en Tak fra os, der gennem de lange Tiders Samarbejde i Bestyrelsen har lært at skatte Dit store Arbejde og Din oprigtige Trang til at gavne Dine Standsfæller.

A. Olsen. J. Knudsen. E. Olsen. V. Hansen.
Kristine Foght. C. Schüssler.

Ved den foran nævnte Sammenkomst indløb der til Stauning et Telegram fra samtlige Cigarsorterere og Klistrere paa Hirschsprungs Fabrik, hvori de i hjærtelige Ord bragte deres afgaaende Fomand en Tak for de svundne Aar, med gode Ønsker for Fremtiden.

J. K.

* * *

Ny Formand.

Ved Generalforsamlingen opstilledes kun ét Medlem til Formandsstillingen, nemlig *J. N. Knudsen*, der i adskillige Aar har været Foreningens Næstformand.

Tobaksarbejderforb. „Enigheden".

Voldgiftssager.

Hos Firmaet Vald. Eliasen er der afholdt 2 Voldgiftsretter; i dem begge var Fabriksbestyrer Mauritzen Opmand.

Den første angik en Sort Brasil Indlæg løse Blade, som blev betalt med 13 Øre, af Arbejderne forlangtes 16 Øre. Mæglingsmødet enedes om, at Opmanden skulde dømme mellem 14 og 15 Øre. Kendelsen lød paa *14* Øre.

Den anden angik 2 Sorter Sumatra Dæks, betaltes med henholdsvis 35 og 40 Øre; Arbejderne ønskede 40 og 45 Øre. Kendelsen lød paa *40* og *45* Øre.

* * *

Hos Firmaet Lauritz Brenøe enedes Mæglingsmødet om, at Prisen paa en Cigar, Faun Nr. 10600, skal være 12 Kr. 50 Øre.

* * *

Strejken hos Axel Hall er endt med det Resultat, at Mesteren, Hr. Schlesinger, skal fratræde sin Plads den 11. Juni 08, dog er Retten til at antage og afskedige samt til at give „Fisk" taget fra ham samtidig med Arbejdets Genoptagelse.

* * *

Den ordinære Generalforsamling afholdes *Fredag den 24. April, Kl. 8* i Rømersgade 22, Festsalen.

Vilh. Nygaard.

* * *

Paatale af Arbejdsforhold.

Et Mærke „Grh." retter, paa en iøvrig ganske umotiveret Maade, et Spørgsmaal til mig i sidste Numer af Fagbladet, under Artiklen „Paatale af Arbejdsforhold". Jeg skal i den Anledning kun svare, at jeg af Princip ikke diskuterer med Mærker; vil den ærede Indsender skrive under Navn, skal jeg gærne ofre en Diskussion paa ham.

Vilh. Nygaard.

Afdelings-Adresser.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde 294.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 [1].
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C [2].
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Johs. V. Jensen, Strandvej 14.
Skelskør: C. Ottesen, Sorøvej.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: Torvet 7.
Skive: P. Johansen, Allegade 16.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Faglige Meddelelser.

Forhandlinger paa Schiøtz' Fabrik.

Som meddelt i Bladets forrige Numer, var der indledet Forhandlinger med Indehaveren af Schiøtz' Fabrik angaaende Løn- og Arbejdsforhold, og disse er nu afsluttede.

Paa Grund af den mindre gode Tilslutning til Organisationen i Fortiden var der stor Trang til Forbedringer og saadanne er ogsaa opnaaede. Forhandlingerne har drejet sig om saa godt som alt Arbejde og ved en Overenskomst, der gælder til 1909, er nu fastsat Priser for Rulning, Tilberedning, Sortering o. s. v.

Samtlige Arbejdere er selvfølgelig Medlemmer af Organisationen og vil nu nok blive der.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Erdgods Dæks (1.25 lyse, smukke Farver, 1 3/4 Pd. til 1000)
Erdgods Omblad (meget bladrig) 0,85
Ungar (meget bladrig) 0,55
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,50, 2,00, 2,25, 2,60 pr. Pd.
Domingo Omblad 0,65, 0,70
Skaaren Brasil 0,85
Brasil, Java Omblad, **Sumatra**, etc. i stort Udvalg.
Lager af prægede og uprægede **Etiketter, Cigarbaand**, nye og brugte **Cigarforme, Presser.**

Største Raatobakslager.

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 9 | 1. Maj 1908 | 4. Aargang

Normalarbejdsdagen.

Historie og Virkninger.

Man har kaldt Fordringen om 8-Timersdagen et nyt, af Narre opstillet, Fantasifoster, der vil ødelægge Samfundet økonomisk. Den er ingen af Delene, hvad Historie og Kendsgerninger beviser.

Den berømte engelske Statsmand og videnskabelige Forfatter *Thomas More* (død 1535) skrev i Aaret 1516 i sin Bog *„Om den bedste Statsform og den ny Ø Utopia"* følgende:

„Utopierne deler Døgnet i 24 Timer, 6 Timer anvendes til materielt Arbejde, saaledes at der arbejdes 3 Timer om Formiddagen, hvorpaa der spises og holdes Hvil i 2 Timer. Derefter arbejdes der atter i 3 Timer, hvorpaa der spises til Aften."

I Aaret 1602 skrev en italiensk Filosof, *Tommaso Camponella*, en Bog med Navn „Solstaten", hvori han hævder, at der til Dækning af Samfundets fornuftsmæssige Behov, naar alle arbejder, kun kræves 4 Timers dagligt Arbejde af hver enkelt, og Resten af Dagen kan anvendes til Studier.

Grundlæggeren af den nyere Pædagogik, *Johan Amos Comenius* (død 1670), hvis Grundsætninger endnu er bærende for Pædagogiken, opstillede i sin Undervisningslære den Fordring, at der skal være 8 Timer til Søvnen, 8 Timer til Maaltiderne, Legemets Pleje og til Rekreation samt 8 Timer til Arbejde.

Den franske Filosof *Claude Adrian Helvetius* (død 1771) anbefalede 7 à 8 Timers Arbejdsdag, da mere Arbejde skulde skabe urimeligt store Formuer.

Den tyske Læge og Forfatter *Christoph Wilhelm Hufeland* (død 1836) siger i et af sine Skrifter, at den naturlige Inddeling af Døgnet er 8 Timers Arbejde, 8 Timers Hvile og 8 Timer til Maaltider, Legemsbevægelse, Selskab og Fornøjelser.

Disse historiske Kendsgerninger viser os altsaa, at Fordringen om Arbejdstidens Indskrænkning ikke er nogen ny Fordring, men tværtimod flere Hundrede Aar gammel, opstillet, ikke af Fantaster, men af nogle af Fortidens mest ansete Statsmænd, Filosofer, Pædagoger, Læger og Forfattere.

8-Timersdagen, eller endnu mindre, er af disse fremstillet som gennemførlig og i Overensstemmelse med det normale Levesæt og de sociale Forhold, og al nyere Forskning, gaar i samme Retning, 8-Timersdagen lever iblandt os og Kravet om fuld Gennemførelse vokser bestandig.

Rundt om i Verden viser Praksis, at Kravet er gennemførligt.

I de australske Stater Viktoria, Ny Syd Wales og Ny Zeeland er 8-Timersdagen indført ved Lov. Flere af de forenede Fristater har indført den ved Lov over det hele eller i enkelte Industrier. Alle af Unionen og af flere Stater direkte og indirekte beskæftigede Arbejdere har den. I Europa findes den indført i mange private saavel som i offentlige Virksomheder, endog i Rusland findes 8-Timersdagen indført i enkelte Fabriker.

Modstanderne af 8-Timersdagen har altsaa baade de historiske og de forhaandenværende praktiske Kendsgerninger imod sig, naar de paastaar, at Kravet er nyt, samfundsødelæggende og naragtigt.

8-Timersdagen begrænser Overproduktionen og Forretningskriser, siger den tyske Forfatter *B. Seidel*. Den er et beroligende Middel imod den moderne Produktionsfeber.

Enkelte Maskiner udfører Tusinder af Menneskers Arbejde. Der produceres uhyre Varemængder, Lagrene fyldes og pludselig indtræder Standsningen med sin dræbende Arbejdsløshed.

8-Timersdagen formindsker Arbejdsløsheden og forøger Befolkningens Købeevne. Lang Arbejdstid giver Arbejdsløshed og holder Lønnen nede og som Følge deraf er Købeevnen ogsaa slet.

8-Timersdagen giver nogle Timer daglig til Familielivet og Tilsynet med Børnene. I Fortiden havde Arbejderne mere Familieliv end nu, thi da fandtes der ingen Fabriker og ingen Storproduktion. Nu drages

Mænd, Kvinder og Børn ind i Fabriken til en lang Dags sløvende Arbejde og Familielivet kendes kun af Navn.

8-Timersdagen forbedrer Arbejdernes Sundhed og hæver deres Moral, Kundskaber og Intelligens.

Rekrutudskrivningen, Dødelighed o. s. v. viser Arbejdstidens uheldige Indflydelse paa Sundhedstilstanden og hvad Aandslivet angaar, er det en Selvfølge, at dette stærkt lider under den lange Arbejdstid.

Folk, der maa arbejde 10—12 Timer daglig, kan ikke i stor Udstrækning dyrke Kunst, erhverve sig Kundskaber, høre Foredrag, besøge Musæer, dyrke Sport, gaa i Bad o. s. v. De mangler Tid og Lejlighed til moralsk og politisk Fuldkommengørelse, endskøndt de skal deltage i Styrelsen af Stat og Kommune.

Men en moderne demokratisk Stat har ikke Brug for Arbejdsdyr, men for Borgere. Den gamle, græske Tænker Aristoteles sagde, at Slaveriet var nødvendigt, for at de fri kunde hellige sig til det offentlige Liv. Det vil med andre Ord i vor Tid sige, *at Samfundets Trivsel afhænger af Folkets Fritid.*

Maskeret Udbytning.

At vi Arbejdere i det nuværende Samfund bliver udbyttede, er en Kendsgærning, ingen kan være blind for. At Udbytningen foregaar under mere eller mindre maskeret Form, véd vi ogsaa alle. Og dog kan man til Tider træffe paa Tilfælde af saa stram Natur og saa ondartet Karakter, at selv vi, der lider under Udbytningen i alle dens Former, kan stejle og udbryde: „Nej, det er dog for galt, en saa skændig Udbytning skal man dog være ganske hjærteløs for at udøve!" Jeg sigter her til en Branche indenfor vor Industri, nemlig Klistrerne; disse Kolleger har i Forvejen meget lav Løn, men dette tilfredsstiller ikke enkelte særlig gridske Firmaer. Man bruger saa følgende i al sin Raahed geniale Fremgangsmaade: „En *Klistrerlærling* søges, Læretid 2, 3 eller 4 Aar. Løn 2, 3, 4 eller 5 Kr. ugentlig. Kontrakt i Læretiden. Man bedes henvende sig o. s. v.

Og i Løbet af ganske kort Tid har *Lærlingen* opnaaet Færdighed i det ret enkle Arbejde, at klistre Cigarkasser, og Udbytningen fortsættes saa i Kraft af Kontrakten og under Skin af videre Uddannelse — i aarevis.

Forholdet er noget nær det samme som at forlange, at en Tilbereder skulde staa en 3—4 Aar i Lære for et Par Kr. om Ugen. Lønnen, som en Klistrer opnaar, er nemlig nogenlunde det samme som den Løn, Tilberederne tjener.

Desværre har det vist sig, at enkelte Fabrikanter har formaaet Forældre til at hoppe paa denne famøse *Lærlingehistorie*, og dette er endog Forældre, som selv arbejder i Tobaksbranchen og staar som gode Medlemmer af Organisationen.

Dette sker selvfølgelig kun af Ukendskab til Forholdene, og derfor fremkommer dette Varsko, for at Kolleger, som ønsker deres Døtre anbragte som Klistrere, ikke samtidig binder dem til en aarelang skændig Ekstraudbytning hos vore mest hensynsløse Fabrikanter.

Paa Cigarsorterernes Kontor kan alle Oplysninger erholdes, og jeg beder enhver, der søger Plads som Klistrer, om først at henvende sig dér. *J. Knudsen.*

Paatale af Arbejdsforhold.

Til min Artikel i forrige Fagblad skriver Red., at han kender mange Kolleger, der har faaet Understøttelse, naar de er blevne arbejdsløse ved at paatale Arbejdsforhold.

Jeg skal hertil kun bemærke: Det er meget muligt, at nogen har faaet det, men det er lige saa sikkert, at ikke nær alle er bleven understøttede i den Udstrækning, som de efter Forholdene har haft moralsk Krav paa. Og det er endnu mere sikkert, at der ikke i Forbundets Love staar en Tøddel om, at der kan ydes nogen ekstra Understøttelse i de af mig omtalte Tilfælde. Med forøvrigt indrømmer Stauning jo, at det burde være saaledes, hvilket selvfølgelig glæder mig. Og jeg anmoder de forskellige Afdelinger om at huske paa dette, naar de laver lokale Love. *Grh.*

* * *

Det er en Selvfølge, at Afdelingerne bør have Bestemmelser i Lovene om Understøttelse til Medlemmer, der er afskedigede for Paatale af Arbejdsforhold.

Det findes i nogle Love, men selv om det ikke findes, har Forretningsudvalget eller Hovedbestyrelsen stadig imødekommet Anmodninger af nævnte Art.

Red.

* * *

Vilh. Nygaard bemærker meget overlegent, at han ikke diskuterer med Mærker, vil Indsenderen skrive under Navn, skal han gærne „ofre" en Diskussion paa ham. Og saa tror han aabenbart, at den dermed er klaret.

Men saa let gaar det nu heller ikke.

At min Forespørgsel til ham skulde være umotiveret, kan jeg ikke anerkende; thi naar man efter at have omtalt en Sag, til Slut retter en Henstilling til en Tillidsmand om at arbejde for denne i Stedet for en anden bestemt angiven Ting, saa kan det da ikke kaldes umotiveret. Nej, er der noget umotiveret ved Historien, saa var det vistnok Nygaards Arbejde paa Kongressen i Sagen Repræsentationsretten. Egentlig skulde Nygaard ikke bebrejde mig noget, fordi jeg skriver under Mærke, for det er af Beskedenhed, da jeg ikke skriver for at faa mit Navn paa Tryk. Men selv om Nygaard ikke vil anerkende dette, saa véd han jo dog, at naar jeg faar en Artikel optaget i Fagbladet under et Mærke, saa er jeg Medlem af Forbundet og dermed er min Ret til at øve Kritik og stille Forespørgsler konstateret. Dette maa dog være nok overfor „almindelige dødelige" — for Nygaard er det jo imidlertid for lidt, og jeg skal derfor gærne erklære, at „Grh." er identisk med

C. Bollerup-Madsen.

Randers, den 26. April 1908.

NB. Jeg haaber saa, at Vilhelm Nygaard vil „ofre" sig.

Cigarsortererne i Holland.

„De Sigarenmaker", de nederlandske Tobaksarbejderes Fagblad, indeholder i et af de sidste Numre en Meddelelse om Organisationsarbejdet blandt Cigarsorterererne og Pakkerne i Holland. Hidtil har det været meget slet med Tilslutning til Organisationen, hvad der ikke er os ubekendt, men i den sidste Tid er Forholdet i Færd men at forandre sig.

Der er drevet en betydelig Agitation blandt de uorganiserede Arbejdere, navnlig ved skriftlige og personlige Henvendelser til disse Kolleger, og Resultatet har været en Mængde Indmeldelser i Organisationen.

Selvfølgelig mangler det ikke paa Argumenter imod Fordringen om at indtræde i Fagforeningen og enkelte af disse vidner højt om vore hollandske Kollegers lave Standpunkt.

Et Brev fra en Cigarsorterer i Amsterdam aftrykkes i Fagbladet og er navnlig et talende Vidnesbyrd om Forholdenes Slethed.

Den paagældende Kollega skriver bl. a.:

„Jeg er beskæftiget med Sortering, Pakning og andre forefaldende Arbejder hos Hr. P. .. og jeg er særdeles godt tilfreds med Forhold og Løn. Jeg finder derfor ikke Anledning til at indtræde i Fagforeningen og beder mig fremtidig fritaget for d'Hrr. Bestyrelsesmedlemmers Henvendelser til mig."

Denne Kollega, der er saa veltilfreds, har en Ugeløn paa 6 Gylden = 9 Kroner! Man forbavses unægtelig over hans Tilfredshed og den er nok heller ikke ganske ægte.

Nej, han og mange andre Kolleger er bange for deres Arbejdskøbere, men det Tidspunkt kommer, da Frygten svinder, og vi glæder os over det energiske Arbejde, der udføres af vore Kolleger i Holland, idet vi nærer det sikre Haab, at Organisationen snart maa udvikle sig til en saadan Fuldkommenhed, at betydelige Forbedringer i Arbejdernes usle Kaar kan gennemføres.

Hvor mange Cigarer rulles i Danmark?

Efter foreløbig Opgørelse, til Brug i Industriberetningen, er der i Danmark i Aaret 1907 produceret ca. 263 Millioner Cigarer, ca. 30 Mill. Cigarrillos, ca. 4,9 Mill. Pd. Røgtobak, ca. 1,7 Mill. Pd. Skraatobak samt ca. 660,000 Pd. Kardusskraa.

Af denne Produktion falder paa de i København — Frederiksberg liggende Fabriker 154 Mill. Cigarer, $15^1/_2$ Mill. Cigarillos, 1 Mill. Pd. Røgtobak og 460,000 Pd. Skraatobak.

Cigarsorterernes Fagforening.

Formandsvalget er nu afsluttet og har givet følgende Resultat:

Der var ialt afgivet 98 Stemmer, deraf 2 ugyldige og 2 blanke.

Til Formand valgtes *Jens Knudsen* med 90 Stemmer, 4 nej.

København, den 25. April 1908.

Udvalget til Optælling af Stemmesedler:

Linnemann. *Edm. Olsen.* *Chr. Holst.*

Fra Kunstens Verden.

Guy de Maupassant.

Pierre og Jean er det sidst udkomne Bind af Maupassants samlede Værker, fra forh. A. Christiansens Forlag.

Den interessante og flot skrevne Roman foreligger som de øvrige Bøger i Loulou Lassens fortrinlige Oversættelse.

Grevinde Danner.

Carl Ewalds Romanserie: „Danske Dronninger uden Krone", er nu afsluttet med Bind I og II, Grevinde Danner.

1ste Bind omhandler Grevinde Danner = Louise Rasmussens Barndom og Ungdom og giver et særdeles interessant Billede af den Kvinde, der blev Frederik den 7des Hustru, samt af hendes Barndomshjem og Omgivelser. 2det Bind omhandler navnlig Tiden efter Louises Ægteskab med Frederik den 7de.

Det er intet flatterende Billede af Louise og Frederik, der her afsløres — Raahed, Umoralitet og Drukkenskab er de mest fremtrædende Egenskaber. Den folkelige, demokratiske Glorie, som er fremstillet for os i Skoleaarene, svinder næsten bort og i Stedet for sér vi den magtbegærlige Louise med sin borgerlige Elsker, Bogtrykker Berling, øve deres Indflydelse paa den godmodige, jævne Prins og senere Konge.

Folket faar Grundloven, Kongen presses til at underskrive den af Louise og Berling, men ingen af disse har Folkets Interesse for Øje. Det er personligt Magtbegær, der tilfredsstilles, det er Kongens Frille, ler skal vinde Folkets Kærlighed ved at hjælpe det til en fri Forfatning.

De to Bind frembyder meget af Interesse og navnlig er 1ste Bind godt formet fra Forfatterens Haand.

—g.

Oplysning.

Af Hagerups „Illustreret Konversationsleksikon" foreligger nu 26 Hefter. Værket skrider fremad, indeholdende baade i Tekst og Billeder et meget rigt Stof.

De sidste Hefter indeholder korrekte Biografier af forskellige kendte Mænd, saaledes Chamberlain, J. C. Christensen og vore Partifæller i Rigsdagen N. C. Christensen og Christian Christiansen.

Afdelings-Adresser.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde 294.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 [1].
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C [2].
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Johs. V. Jensen, Strandvej 14.
Skelskør: C. Ottesen, Sorøvej.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: Torvet 7.
Skive: P. Johansen, Allegade 16.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden.
   (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Adresser i Udlandet.

Det tyske Tobaksarbejderforbund har Hovedkontor i BREMEN, Faulenstrasse 58—60 [2], Værelse 6.

ALTONA: *Understøttelse og Arbejdsanvisning. Emil Fels,* Gr. Bergstr. 136. Kl. 8—9 Formiddag, 1½—2½ Eftrm.
HAMBURG: *W. Gorges,* Carolinstr. 24, Baghus 9 [2]. Kl. 8—9 Formiddag, 1½—2½ Efterm.
LüBECK: *C. Sandgaard,* Augustenstr. 16. Understøttelse, *Leecke,* Lederstr. 3.
OTTENSEN: *F. Henke,* Schulstrasse 9 [1]. Kl. 10—11 Form, 2—3 Eftermd. Lørdag Kl. 2—8. Søndag 8—9 Morgen.
BREMEN: *Friedmeier.* Hermanstr. 2.
BERLIN: *Sally Rosenthal,* Swinemünder Str. 62 [3]. Understøttelse: *P. Ratajczak,* Pappel Allé 6. Kl. 12—1 og 6—9.
Arbejdsanvisning: *Feind,* Weinstr. 11. Kl. 10—11 Formiddag, 5—6 Eftermiddag.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Erdgods Dæks (1.25 lyse, smukke Farver, 1¾ Pd. til 1000)
Erdgods Omblad (meget bladrig) 0,85
Ungar (meget bladrig) 0,55
Skaaren Java 0,55 (billigt Indlægsgods)
G B M Java 1,50, 2,00, 2,25, 2,60 pr. Pd.
Domingo Omblad 0,65, 0,70
Skaaren Brasil 0,85
Brasil, Java Omblad, **Sumatra**, etc. i stort Udvalg.
Lager af prægede og uprægede **Etiketter, Cigarbaand**, nye og brugte **Cigarforme, Presser.**

Største Raatobakslager.
Peder Hvidtfeldtstræde 11.
Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.
Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.
Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 10 | 15. Maj 1908 | 4. Aargang

Toldloven vedtaget.

Tobakstolden forhøjes. 1¾ Million ny Tobakstoid. Hvad bliver Virkningen?

Den hidtil gældende Toldlov havde sin Oprindelse fra 1863 og trængte selvfølgelig i høj Grad til Afløsning. Den var forældet paa alle Punkter og Toldsatserne var urimelig høje, saa Befolkningen imødesaa gennem mange Aar Toldreformens Komme med stor Interesse.

Navnlig Arbejderne havde Grund til at vente Lettelser ved en ny Toldlov, thi enhver véd, at det er en højst uretfærdig Beskatningsmaade, der bestaar. De indirekte Skatter, Told, Ølskat o. s. v., hviler paa Befolkningens Forbrug og hviler selvfølgelig tungest hos Arbejderne. Universitets statistiske Laboratorium opgjorde i 1895 den Toldskat, der paahviler en Arbejderfamilie paa 5 Personer saaledes:

I København 63 Kr. 52 Øre.
I Købstæderne 52 Kr. 45 Øre.
Haandværkere paa Landet 42 Kr. 52 Øre.
Landarbejdere 36 Kr. 01 Øre.

Disse Tal er selvfølgelig vokset siden 1895, saa man kan regne, at Arbejdernes Toldskat nu er mellem 40 og 70 Kr. for de 4 Grupper. Dette betyder imidlertid, at Landarbejderen med 400 Kr.s Indtægt betaler *10 pCt.* i indirekte Skat til Staten; den københavnske Arbejder, der f. Eks. har 1400 Kr., slipper med *5 pCt.*, Arbejdsgiveren med 20,000 Kr. i aarlig Indtægt, hvis Toldskat næppe er mere end 100 Kr., *slipper med ½ pCt.* og *Kapitalisten med 100,000 Kr. i aarlig Indtægt slipper med ⅒ pCt.*

Toldskatterne er et Led i det kapitalistiske Samfunds Plyndringssystem overfor Underklaserne og det var derfor naturligt at Kampen imod denne Plyndring rejstes af Arbejderne, saa snart de politiske Interesser vaagnede. Men ikke alene Arbejderne tog Kampen op, ogsaa det nuværende Regeringsparti, Venstre, førte i Kampaarene en voldsom Agitation imod Toldskatterne. Allerede i 1884 foreslog Venstre Nedsættelser til et samlet Beløb af 6,220,000 Kr., og en Bestemmelse om at Toldindtægterne ingensinde maatte overstige 24 Mill. Kroner.

Nu var Toldindtægterne over 40 Millioner og i Forbindelse med Ølskat, Brændevinsafgift og Stempelpapirsindtægt var de indirekte Skatter saaledes oppe paa henved 55 Millioner Kroner; der var da Grund til at gennemføre Venstres gamle Program, men det var nu opgivet, thi Venstre var blevet Regeringsparti og havde allieret sig med de gamle Tilhængere af de uretfærdige indirekte Skatter. Hensynet til Højre var større end Hensynet til den ubemidlede Del af Befolkningen, og derfor gennemførtes en Toldreform, der i det væsentlige opretholder de bestaaende Forhold. Den nye Toldlov indeholder ganske vist Toldnedsættelser (Petroleum, Kaffe, Kul, Ris, Sago, røget og saltet Fisk m. m.), men det er saa smaa Nedsættelser, at de kun i meget ringe Grad vil blive følelige, naar Varen har passeret de forskellige Mellemled paa Vejen til Forbrugerne.

De samlede Nedsættelser anslaas til ca. 10½ Mill. Kroner, men samtidig er andre Satser forhøjet med ca. 3½ Mill. Kroner (derunder Tobakken), og endvidere indføres en ny Beskatning af Spiritus samt en Forhøjelse af Stempelafgifterne paa Spillekort, der om 4 Aar, naar disse Afgifter træder i fuld Kraft, ventes at ville indbringe ca. 5¼ Millioner Kroner. Endelig indføres en ny Skat — Arveafgiften —, der har vor fulde Sympati, der mentes at ville indbringe saa meget, at Statens Tab i indirekte Skatter kun bliver ca. 2½ Millioner Kroner. Nedgangen i de egentlige Forbrugsafgifter beregnes til ca. 4½ Mill. Kroner, — det er alt, hvad Venstre har formaaet at indfri af sine store Løfter. Nedsættelsen havde efter Venstres Forslag fra 1884 været 20 Mill. Kroner, men er kun blevet ca. 4½.

Medens det altsaa kan siges, at Toldnedsættelserne ikke bliver følelige, vil derimod Forhøjelserne blive af en anden Virkning.

Tobak og Cigarer, der forhøjes med 1¾ Mill. Kr., vil naturligvis blive en stærkt fordyret Artikel. Dette

er til Skade for Forbrugerne, men kan maaske faa endnu flere Følger, idet det naturligvis ikke er udelukket, at Forbruget vil dale, hvad der vil være højst ubehageligt for den danske Tobaksindustri. Vi tror nu ikke stærkt paa en væsentlig Nedgang i Forbruget, men Muligheden er til Stede, takket være Regeringens forkastelige Toldpolitik.

Den nye Tobakstold, der allerede er traadt i Kraft, er nu 64 Øre pr. Kilogram, den var før 7 Skilling pr. ℔. Tolden er altsaa mere end fordoblet. For Cigarer var det tidligere 40 Skilling pr. ℔, det er nu 2 Kr. 20 Øre pr. Kilogram. Altsaa 30 Øre Forhøjelse pr. ℔.

Toldforhøjelsen andrager altsaa omkring 3 Kr. pr. 1000 Cigarer saavel paa Raastoffet som paa færdige Cigarer og Beskyttelsen overfor Udlandet bliver saaledes nogenlunde den samme som hidtil. Imidlertid bør det ikke oversés, at den højere Told kræver større Driftskapital og dette igen større Renteydelse.

Vi har forespurgt Formanden for den gamle Fabrikantforening, Grosserer *A. Jacobsen* (Firma Jul. Adler) om hvilke Skridt Fabrikanterne har foretaget, og erfarede da, at der var vedtaget en gennemgaaende Forhøjelse af Udsalgspriserne paa omtrent alle Cigarer. Forhøjelsen er imidlertid ikke ensartet, men bevæger sig fra 1 à 2 Kr. pr. 1000 og opefter, dog ikke saa højt som af enkelte Blade nævnt til 8 Kr. Toldforhøjelsen har givet Anledning til den længe paatænkte Forhøjelse af Salgspriserne. Raatobakken er som bekendt steget stærkt i Pris i de senere Aar og Følgen har naturligvis været baade at der benyttedes Tobakker, der var vanskelige at behandle for Arbejderne og at Omsætningsforholdene blev meget vanskelige.

Nu faar Publikum paa en Gang Tobaksfordyrelsen, Toldforhøjelsen og en større Avance til Cigarhandlerne; i Praksis vil enhver Cigar i Detajlsalg antagelig blive fordyret med 1 Øre, altsaa igen en urimelig høj Skat paa Arbejdernes Forbrug og en mindre paa den velstillede Befolknings større og derfor billigere Indkøb.

Røgtobakkens Pris er endnu ikke forhøjet og af Cigarfabrikanterne er der enkelte, som ikke har fulgt Trop med de øvrige, hvad angaar Cigarfordyrelsen, og her fremhæves særlig det store Firma A. M. Hirschsprung & Sønner. Det er vel imidlertid kun et Tidsspørgsmaal for dette Firmas Vedkommende, naar ogsaa det skrider til en Fordyrelse af sine Varer, med mindre Tobakspriserne falder væsentligt i en nær Fremtid.

Toldlovens første Virkning er altsaa en anselig Brandskatning af det store Publikums Cigarforbrug. Om Virkningen paa Industrien kan man endnu ikke have nogen bestemt Mening. Forhaabentlig vil Nedgangen i Forbruget ikke blive saa følelig som enkelte Fabrikanter forudsiger, og da det danske Fabrikat har et godt Navn, er det heller ikke overvejende sandsynligt, at det udenlandske Fabrikat vil vinde mere Indpas end Tilfældet allerede er.

Den nye Toldlov har ikke stillet Tobaksindustrien gunstigere end før, men forskellige Forhold har maaske dog hidført Tilstande, der i nogle Henseender vil gøre de kommende Tider mindre vanskelige end et fortsat Arbejde under de gamle Forhold.

Klistrerne og Arbejdssedlerne.

En Del Klistrere har endnu den kedelige Uskik at undlade Anmeldelse, naar de gaar i Arbejde; *dette Brud paa Lovene* medfører blandt andet, at arbejdsløse Klistrere kommer til at gaa arbejdsløse i længere Tid end nødvendigt, idet man aldrig kan vide, om den, der staar for Tur, ikke selv har skaffet sig Arbejde. Naar der saa skrives til Vedkommende, at nu er der Arbejde dér eller dér. saa kommer hun først ind og meddeler, at: „Det er saamænd allerede flere Dage siden, at jeg begyndte hos Fabrikant den eller den." Saa skal der skrives til den næste, og det samme kan da gentage sig med hende, men inden alt dette er forløbet, har vedkommende Fabrikant maaske faaet en anden Klistrer, og den arbejdsløse, hvem dette Arbejde tilkom, kan saa spadsere videre med venlige Tanker om sine Kollegers Hensynsfuldhed.

Lige saa beklageligt er det, at Kollegerne enkelte Steder undlader at forlange Arbejdssedler; det støtter ikke alene ovennævnte Uskik, men bevirker endog, at *Skruebrækkere* i Ro og Mag kan snige sig ind paa Værksteder, hvor der er fuldt af organiserede Arbejdere, og tage Pladserne op, medens gode Kolleger maa gaa paa Gaden.

Dette er ingen Overdrivelse, det skete fornylig paa en herværende Fabrik, hvor en Klistrerpige, der havde tjent sine Sporer hos Meltzer paa Vandkunsten, stod midt blandt organiserede Arbejdere og kun ved et Tilfælde blev opdaget. Kun ved strængt at forlange Bestemmelsen om Arbejdssedler overholdt, kan slige Skandaler undgaas. Jeg beder Kollegerne paa enhver Fabrik: lad ingen Klistrer eller Cigarsorterer begynde uden Arbejdsseddel, forlang uvægerligt paa dette Punkt Forbundets Love overholdt, derved undgaas Uret mod de Arbejdsløse og kun derved skaffer vi os Midlet til at hindre, at Skruebrækkere og andre Snyltere lukrerer paa organiserede Arbejderes Bekostning.

J. Knudsen.

Til Eftertanke!

Det er selvfølgeligt, at Redaktøren synes, at alt er i den bedste Orden, det samme kan man læse i de kapitalistiske Aviser, naar en demokratisk Avis paaviser Raaddenskab i Statsmaskineriet. Disse skriver, at alle har Stemmeret og vi kunne selv bestemme over vore Sager, og videre hedder det, man skal ikke være misfornøjet, det kan ikke blive bedre end det er; men mig er det uforstaaeligt, at naar et et Medlem paaviser at vore Love ikke er demokratiske nok, saa skal det straks slaas moralsk ihjel. D'Hrr., der ellers tænker at kunne løse det sociale Spørgsmaal, de kan ikke tænke de simple Spørgsmaal anderledes i vor Fagbevægelse. Jeg havde ikke tænkt, at Kollega Stauning kunde give mig et saadant Svar. Red. skriver, at Kongressen er uundværlig, men jeg maa bestemt fastholde mit Standpunkt, at Kongressen er ikke nødvendigt. Man kan stille Forslag til Love paa Generalforsamlinger og derefter indsætte disse i Fagbladet, hvor man saa kunde drøfte de forskellige Forslag, og derefter gaa til Urafstemning, saaledes

som det er i Schwejts, hvor alle vigtige Spørgsmaal bliver afgjort ved Afstemning, thi Folkets Vilje er den højeste Lov. Paa denne Maade kan man undvære Kongressen. Jeg véd nok, at vi vælger Delegerede til Kongressen, men paa hvilken latterlig Maade det sker, tænker vist ikke alle over. Her i Danmark er der ca. 3600 Medlemmer og for hvert 100 Medlemmer skal der vælges én Delegeret. Efter dette skulde der være omtrent 36 Delegerede, men det viste sig ved sidste Kongres, at der var over 60. Her i København har vi 2400 Medlemmer og derigennem 24 Delegerede, men i Provinserne, hvor der kun er 1200, var der omtrent 40. Hvorledes det sker, er let forstaaeligt, eftersom hver Afdeling vælger én Delegeret, selv om den kun har 10 Medlemmer; derfor kan de 1200 altid dominere, med andre Ord bestemme over de 2400 Medlemmer. Men skal vi have Kongressen, maa vi absolut have en anden Valgmaade, og den mest rigtige er vel Forholdstalsvalgmaade. Naar vigtige Spørgsmaal foreligger, har vi Urafstemning efter vore Love. Ja, men hvad kalder Hovedbestyrelsen vigtige Spørgsmaal? Jeg synes, at Arbejdsløshedsloven er meget vigtig, eftersom den griber dybt ind i vor Fagforeningsbevægelse; det var et Spørgsmaal, som kunde trænge til Urafstemning. Dog ikke saaledes som det gik i Københavns Afdelings Generalforsamling, hvor 67 Medlemmer stemte for og 7 imod. Har De nogensinde sét noget mere grinagtigt, end denne Afstemning? Af 2400 Medlemmer stemte 74, altsaa ikke en Gang 4 Procent. Var det ikke vore praktiske og dygtige Tillidsmænds Pligt at oplyse os om denne Lovs Virkning? Ligesaa skulde saadanne Sager som Lønbevillinger, Hovedbestyrelsesmedlemmers Kontingentforhøjelse og Bevillinger til Arbejdernes Foretagender afgøres ved Urafstemning. Det er demokratisk efter min Mening. Vore Embedsmænd skal være vore Tjenere og ikke Tillidsmænd, thi man kan sé, hvortil det fører — vi beholder tilsidst slet ingen Rettigheder. Ligeledes mener Red., at det er for vidtløftig at give vore Meninger Udtryk i Fagbladet, men jeg har den modsatte Mening. Det vilde være meget praktisk, at faa lidt mere at vide om hvad der foregaar i Provinserne, ligesaa skulde et kortfattet Referat fra hver Forsamling optages i Fagbladet.

Til Slut skriver Red., at det vilde være upraktisk, ja ligefrem skadeligt, naar vore Tillidsmænd kun skulde fungere et Aar, ja endogsaa til Fabrikanternes Fordel vilde det være. Altsaa efter Red. Mening vilde forhenværende Bestyrelsesmedlemmer tabe Interessen for vor Fagbevægelse. Det var jo kun et Forslag. Naar Medlemmer interesserer sig derfor, kunde man diskutere, hvad der var det bedste, 1—2 eller 3 Aar, saa vilde dog den væmmelige Autoritetsfølelse forsvinde.

Paa den sidste Generalforsamling var jeg ogsaa tilstede. Der var Prøvevalg og der blev mange foreslaaede, men næsten alle sagde Nej. Blandt andet hørte jeg sige: „Det er ligefrem umuligt at arbejde sammen med saadan en Tyranklikke!“ I det hele taget nytter det ikke at opponere i vore Forsamlinger, for bringer Bestyrelsen et Forslag frem, kan det godt blive forkastet, ikke destomindre kommer det igen, ligesom den evige Jøde, saa længe indtil det bliver vedtaget, naturligvis i forandret Form. Snesevis af Medlemmer kan bevidne det, ja med et Par Ord kan man sige, Bestyrelsen optræder ligefrem diktatorisk. Naar f. Eks. et Medlem, der ikke hører til Klikken, siger noget andet, er det Sluder eller ogsaa mangler de praktisk Dygtighed. D'Hrr., som tænker de er saa kloge, skulde huske, hvad Oxenstjerna har sagt til sin Søn: „Der hører ikke megen Visdom til at regere en Stat“, og jeg siger, heller ikke til at lede en Fagforening.

P. Vitt, 1304.

* * *

Som man sér af foranstaaende, er Kollega Vitt i høj Grad misfornøjet med den danske Fagforeningsbevægelse, med vore Love, Kongresser, Repræsentationsretten, Arbejdsløshedskasserne, Bestyrelsen osv., ja selv med vort elskværdige og oplysende Svar paa hans forrige Artikel er han misfornøjet.

Det er beklageligt, men vi har det jo desværre ikke bedre. Kollega Vitt er naturligvis bedre vant fra sit eget Hjemland (Holland) og det var maaske ikke saa galt, om vi ved Lejlighed fik Oplysninger om hvor godt Fagforeningerne dér er indrettet. Vi antager nemlig, at Kollega Vitt, der siger, at der ikke skal megen Visdom til for at lede en Fagforening, har sørget godt for de hollandske Fagforeningers Opvækst, inden han forlod sit Hjemland for at tage fat paa Reformerne i Danmark. Naar vi faar at vide, hvad godt han har udrettet i Holland, vil vi maaske faa større Respekt for hans Reformplaner ogsaa i Danmark.

Dette skal være sagt i al Elskværdighed og Beskedenhed og kan da forhaabentlig ikke igen foraarsage Sammenligninger med „Raaddenskaben i Statsmaskineriet“, „kapitalistiske Aviser“ o. s. v.

Til de fremsatte kritiserende Bemærkninger skal saa følgende anføres: Umuligheden af at behandle f. Eks. Love ved skriftlige Afhandlinger og Afstemninger er selvindlysende. For at begrunde og for at argumentere imod Forslag til Love som de nuværende, der sammen med Arbejdsløshedskassens Vedtægter fylder 40 Oktavsider og har ca. 80 Paragrafer, vilde der udkræves, ikke et lille Fagblad 2 Gange maanedlig, men mange Bind med den betydelige Diskussion, der er ganske naturlig. Men hertil kommer den Vanskelighed, at mange udmærkede Mennesker, der paa et Møde kan sige deres Mening om en Sag, er ude af Stand til at levere en skriftlig Forsvars- eller Angrebs-Afhandling om Sagen. Og endelig, hvis vi fik den uendelige Række af skriftlige Indlæg, hvormange vilde saa læse disse? Kongresser, Delegeretmøder, Medlemsmøder eller hvad det kan kaldes, er sikkert for en lang Tid nødvendige. Om der saa ellers er Mulighed for bedre Afgørelsesmaader (Afstemninger), end de nuværende, saa bliver de nok fundne og tagne i Anvendelse.

Vitts Forstaaelse og Kammeratskabsfølelse faar et „smukt“ Udslag i hans Kritik af Repræsentationsretten til Kongressen. Han skriver som om alle 3600 Medlemmer boede i en By. Vi formoder, at Vitt har været saa længe i Danmark, at han kunde have faaet Tid til at skaffe sig oplyst, at her bestaar ca. 30 Tobaksarbejder-Fagforeninger fordelt i forskellige Byer.

Disse Foreninger er alle sammensluttede i Tobaksarbejderforbundet og de Delegerede, der møder paa Kongressen, er *alle* Tobaksarbejdere, som *alle* har det samme Formaal, nemlig at tage Beslutninger til Gavn for *alle* Tobaksarbejdere, uansét om de bor i den ene eller i den anden By.

Vitts Plan om Forholdstalsvalg vil derfor enten forøge Deltagelsen paa vor Kongres meget betydeligt eller udelukke de fleste af vore Provins-Afdelinger fra Repræsentation. Men det er maaske Demokratisme. Ond-

skab tror vi ikke, det er, men derimod Ukendskab til det, hvorom Vitt taler.

Arbejdsløshedskassens Gennemførelse skete med alt for ringe Stemmetal. Vitt siger endog, at Afstemningen var „grinagtig", og at det var Tillidsmændenes Pligt at oplyse Medlemmerne om Arbejdsløshedskassens Virkning.

At Afstemningsresultatet i „Enigheden" var tarveligt, mener vi ogsaa, men Sagen var godt oplyst og de Medlemmer, der ikke mødte, har da formentlig ikke haft noget imod Forslagets Gennemførelse.

Tillidsmændene havde nemlig, saa vidt det lod sig gøre, sørget for Oplysning, hvad Kollega Vitt synes ganske uvidende om. (Maaske var han ikke kommet hertil endnu paa dette Tidspunkt).

Et Udkast til Vedtægter fulgte med Fagbladet i September 1907 og Forslaget til Love for Arbejdsløshedskassen blev omsendt til alle Meldemmer; Fagbladet har indeholdt en Mængde Artikler om Sagen, i Aarene 1906 og 1907 en Snes Artikler. Følgelig kan der ikke med Grund klages over manglende Oplysning i denne Sag. Tillidsmændene kunde da ikke godt gaa hjem til hvert enkelt Medlem og give Forklaring om Sagens Sammenhæng.

Kollega Vitt foretrækker at kalde Tillidsmændene for „Tjenere"; det forekommer os at være en mærkelig Smag, men iøvrigt, selv til Tjenere skal man helst have Tillid; mon det saa ikke nærmest er Spild af Tid, naar Vitt skriver om saadanne Ting. Opfattelsen af Ordet „Tillidsmænd" er maaske ikke rigtig klar hos Vitt endnu, men den kommer nok.

De øvrige Bemærkninger er ligesom denne sidste af meget ringe Vægt, hvorfor vi undlader at imødegaa dem. At Vitt har hørt et Medlem bruge et Skældsord og straks føler sig fristet til at gengive det i et Blad, vidner ikke højt om hans Intelligens, men ogsaa det kan maaske skrives paa Ukendskabets Regning, hvad der vel ogsaa gælder hans taagede Ord om Bestyrelsen, „den evige Jøde", „Klikken" osv.

Til Slut skal vi saa, erindrende Oxenstjernas Ord, som Vitt citerer, sige: Der hører ikke megen Visdom til at dynge Paasfande, Sigtelser og Skældsord sammen og udgive det for demokratiske Reformplaner, men der behøves klare Tanker, Kendskab til det, hvorom der tales, og Forstaaelse af, hvad der tjener Arbejderklassen bedst, for at føre berettiget Kritik og fremsætte Planer om Forandring af den danske Fagforeningsbevægelse.

Red.

Afdelings-Adresser.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde 294.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 1.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C 2.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Johs. V. Jensen, Strandvej 14.
Skelskør: C. Ottesen, Sørøvej.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive: P. Johansen, Allegade 16.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

Paa Grund af Toldforhøjelsen har undertegnede Raatobakshandlere forhøjet Priserne.

C. J. Hoffmann. E. Jensen.
Georg Løber & Søn.
Otto Petersen & Søn.

Største Raatobakslager.

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 23. København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 11 | 1. Juni 1908 | 4. Aargang

Kongressen i Holland.

Vort Broderforbund i Holland har i Paaskedagene afholdt sin ordinære Kongres. Det oplystes her, at Tilvæksten siden sidste Kongres androg ca. 900 Medlemmer. Dette gode Resultat skyldtes væsentlig den ihærdige Agitation, som var udfoldet, særlig af Forbundets lønnede Funktionærer, men Arbejdet var nu ogsaa blevet saa stort og omfattende, at man var nødt til at ansætte en tredie lønnet Funktionær; valgt blev Kollega Eichelsheim.

De fleste Punkter paa Dagsordenen har for danske Kolleger kun yderst ringe Interesse, saaledes den ret omfattende og indgaaende Kritik af Forbundets og Fagbladets Virksomhed og Ledelse; vi skal kun nævne enkelte, som har Interesse udover Hollands Grænser.

Et Forslag om at forhøje Kontingentet fra 18 til 20 Cts. pr. Uge (fra 27 til 30 Øre), blev nedstemt af Provinsianerne tiltrods for, at de Delegerede maatte erkende, at det allerede nu kneb haardt med at kunne klare alle Forpligtelser — den gamle og ganske ubegrundede Frygt for Masseudmeldelser afholdt dem fra at stemme for Forhøjelsen.

Et Forslag om kun at udbetale Arbejdsløshedsunderstøttelse til Udlændinge, naar disse mødte med en Attest for at de var afskediget uden Grund, blev forkastet efter at Formanden havde forfægtet den Opfattelse, at naar en Udlænding var berettiget til Understøttelse i hans Fødeland efter de der gældende Regler, saa kunde man ikke nægte dem Understøttelse i Holland, uden at udfordre Udlandet til Repressalier.

Endelig bestemtes det, at den nye Hovedbestyrelse til næste Kongres skulde udarbejde et Forslag til Skadeserstatning for Forbundets lønnede Funktionærer, naar disse af en eller anden Grund ikke blev genvalgt. I Motiveringen til dette Forslag siges der Følgende: Naar en Mand i længere Tid har været ansat som lønnet Funktionær, er han ikke længere „bekvem" til sit Haandværk og da han ikke har kunnet samle „Liggendefæ" i sin Stilling som Arbejdernes Tillidsmand, skylder man ham en Erstatning for det Tab, han lider ved at skulle oparbejde sig igen, hvilket som bekendt ikke altid er lige let. Dertil kommer endnu, at Manden i sin Funktionstid ikke kan undgaa at rage uklar med en Del Fabrikanter, en ikke ubetydelig Del af Fabrikanterne er snæverhjærtede nok til at opfatte den Kamp, som føres til Forbedring af Arbejdernes Kaar, som personlige Krænkelser og Fornærmelser og vil, naar de paagældende Funktionærer kommer til „Klodsen" igen, benytte Lejligheden til en grusom Hævn ved at udsulte disse Mennesker, og herimod har man en Pligt at beskytte den, der har stillet sig i Breschen — selv om han har faaet Løn for sit Arbejde og selv om Lønnen har været anstændig.

Imod Forslaget blev kun gjort *en eneste* Indvending, den nemlig, at man med de Midler, som stod til Raadighed, umulig kunde praktisere en saadan Vedtægt, naar det skulde indtræffe, at man af en eller anden Grund fik Forpligtelser overfor flere af Forbundets Tillidsmænd, ellers var alle enige om at Tanken i Forslaget var retfærdig, og det vedtoges da ogsaa med en meget stor Majoritet, at den næste Kongres skulde beskæftige sig med Forslaget og de Delegerede skulde søge Bemyndigelse til at vedtage dette paa Kongressen, da ellers alle vigtige Sager skal til Urafstemning.

Det er første Gang, at jeg har sét et saadant Forslag paa Tryk (hermed skal ikke være sagt, at det er første Gang, det er stillet, men kun at *jeg* ikke har sét det), man kan ellers tænke om det, hvad man vil og stille sig til det som man vil, men man maa indrømme, at Tanken er smuk og de organiserede Arbejdere værdig.

Andet er der ikke at berette; i næste Numer skal jeg give en Skildring af Tilstandene i Belgien.

F. Møller.

Fagforbundenes Virksomhed.

Den Virksomhed, der udfoldes af Fagforbundene, er stor og forskelligartet i vore Dage. Naar man erindrer de smaa og svage Forbund og Foreninger fra Fortiden, imponeres man ved det Billede, der oprulles i de Samvirkende Fagforbunds Aarsberetning, der nylig er afgivet.

En Mængde Overenskomster om Løn- og Arbejdsforhold har været til Behandling i 1907.

40 Organisationer med 39,328 Medlemmer var i Lønbevægelse. 33,064 berørtes ikke af Konflikt. 5,622 var i Strejke og 642 var udelukkede. 39,274 opnaaede Fordele ved Lønbevægelsen. Heraf 33,628 uden Konflikt. 5,211 ved Strejke og 435 efter Lock-out.

Arbejdstiden. Der foreligger Oplysninger for 77,505 Arbejdere. 502 har en Arbejdstid, der er under 8 Timer daglig, 1,180 har 8 Timer. 1,519 har $8^1/_2$ Time. 10,031 har 9 Timer. 13,961 har $9^1/_2$ Timer. 44,011 har 10 Timer. 6,301 har over 10 Timer.

Minimallønnen. Denne er almindeligst 35—40—50 Øre pr. Time, men er iøvrigt højst uensartet, der findes ogsaa endnu Minimalløn nede paa 28—30 Øre, og det højeste er 60 à 68 Øre.

For mange Fag spiller Minimallønnen kun en ringe Rolle, idet Arbejdet udføres i Akkord, hvorved Fortjenesten oftest er over Minimallønnen.

Kontingentet til Fagforeningerne er højst forskelligt, hvad der ligger i Sagens Natur; det bevæger sig fra ca. 3 Kr. pr. Medlem aarlig til 66 Kr. aarlig.

Formuen i Forbundene var ved Udgangen af 1907 3,435,504 Kr. og i de udenforstaaende Organisationer 537,789 Kr.

Medlemsantal. De Samvirkende Fagforbund, der oprettedes i 1898, begyndte Virksomheden med 36 Forbund og 20 enkeltstaaende Foreninger med 50,939 Medlemmer. Ved Udgangen af 1907 var der 50 Forbund og 12 enkeltstaaende Foreninger med 90,806 Medlemmer.

Udbetaling. I Aarene 1898—1907 er igennem De samvirkende Fagforbund udbetalt i Understøttelser til Konflikter i Indlandet 2,589,028 Kr., til Udlandet 199,251 Kr.

Arbejdsløsheden. I 1907 bevægede Arbejdsløsheden sig imellem et Antal af 15,203 i Slutningen af Januar og 8180 i Slutningen af December. Det laveste Tal var 2708 i Maj Maaned.

— I stor Udstrækning har Forbundene optaget Understøttelsesformaalet. 43 Forbund og 14 enkeltstaaende Foreninger udbetaler Understøttelse til Arbejdsløse og Rejsende eller dog en af Delene. I 1907 er udbetalt 282,228 Kr. i saadan Understøttelse.

Fællesforeningens Tobaksfabrik i Esbjerg.

I Aarbogen for 1907, for Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger, findes nogle Oplysninger om Tobaksfabriken i Esbjerg, der, som bekendt, i den første Tid lededes paa en saadan Maade, at det førte til Kamp med vort Forbund.

Virksomheden begyndte i November 1901 og har stadig været i Fremgang.

Omsætningen fra Tobaksfabriken var i 1902 197,572 Pund, 1903 207,220 Pund, 1904 287,030 Pund, 1905 296,501 Pund, 1906 303,641 Pund, 1907 324,661 Pund.

Til Tobaksfabrikationen anvendes 36 voksne Mænd og Kvinder og til Cigarfabrikationen 52 voksne Mænd og Kvinder. Der produceres 65,000 Cigarer ugentlig og en Udvidelse af Cigarfabrikationen forestaar.

Til

Hovedbestyrelsen for Tobaksarbejderforbundet i Danmark!

Ved en den 25. Maj 1908 afholdt Generalforsamling af Afdelingen i Aarhus, besøgt af 70 Medlemmer, vedtoges enstemmigt følgende

RESOLUTION:

„Som en Følge af Tobakstoldens Vedtagelse fandt d'Hrr. Cigar- og Tobaksfabrikanter sig beføjet til at forhøje Priserne paa deres Varer, specielt Cigarer. Da Grundprisen for vort Arbejde i Følge den mellem os og Fabrikanterne afsluttede Overenskomst er Udsalgsprisen, forventer vi selvfølgelig en tilsvarende Stigning af Arbejdspriserne. Den Sag synes let at ordne, vi henvender os derfor til den ærede Hovedbestyrelse, som bør vide, hvorledes Stemningen er her i Aarhus, og forventer af den (Hovedbestyrelsen), at den vil skaffe os en hurtig Løsning af denne for os saa vigtige Sag. Vi er ikke tjent med, at dette Spørgsmaal hensmuldrer i Evighedsforhandlinger. Vi fastholder ligeledes Kravet om Efterbetaling fra den Tid, Forhøjelsen traadte i Kraft."

Vedtaget paa Generalforsamlingen den 25. Maj 1908.

Med kollegial Hilsen

H. J.

* * *

Det er en Selvfølge, at Hovedbestyrelsen forlængst har rettet Henvendelse til Fabrikantforeningen om den foran omtalte Sag, i Følge Vedtagelse af Hovedbestyrelsen den 15. Maj. Forhandlingsmøde forestaar i den nærmeste Tid. *Red.*

Hjemmearbejdets Afskaffelse under Debat i den tyske Rigsdag.

(Fortsat).

Man har ligeledes udtalt, at mange Hjemmearbejdere ejer et Stykke Jord i Forpagtning, som de er i Stand til at bearbejde paa Grund af Hjemmearbejdet. Derhos véd d'Hrr. lige saa godt som vi, at ogsaa et stort Antal Fabriksarbejdere har en Strimmel Jord i

Forpagtning, som de bearbejder enten om Morgenen før Arbejdets Begyndelse eller om Aftenen. Ved Hjemmearbejdet er Lønnen saa lav, at Bearbejdelsen af en saadan Strimmel Jord maa ske *ganske tidligt om Morgenen,* for at Tobaksarbejdet saa kan udvides til *sent om Natten.* Hr. Sielermann udtalte i Gaar, at man ikke turde gribe ind i HjemmerarbejdernesForhold vedTvang. Fra en Rigsdagsmand lyder en saadan Udtalelse ganske ejendommelig. Han burde dog vide af det daglige Lovgivningsarbejde, at den Enkeltes Vilje stedse maa bøje sig for Fællesviljen. Hypothesen om Arbejdernes fri Vilje er intet andet end en *Frase,* som kun skal tjene til ogsaa i Fremtiden at opretholde Hjemmearbejdet. (Meget rigtigt! hos Socialdemokr.).

Lige overfor Hjemmearbejdets foregivne Fordele træder dets *Skavanker* stærkt frem. Først og fremmest er det de *billige Lønninger,* som jo er Hovedaarsagerne for Hjemmearbejdet. Disse bevirker endvidere, at ogsaa Fabriksarbejdernes Lønninger trykkes ned — Hjemmearbejderne er altsaa ligefrem Løntrykkere for Fabriksarbejderne. Dette har de organiserede Tobaksarbejdere meget godt indset, hvilket dog ikke kan siges om Hjemmearbejderne, thi hos dem er en Organisation ikke uden videre mulig, og dette er igen en Fordel for Arbejdskøberne.

Endvidere er der allerede fra flere forskellige Sider bleven gjort opmærksom paa

Børnearbejdets Skadelighed

i Tobaksindustrien, hvis ulykkelige Følger er bleven tydeligt bevist i de Læge-Erklæringer, der ledsager nærværende Lovforslag. En af Følgerne af denne Børneudbytning er selvfølgelig Lungesvindsotten, til hvis Fremkomst i de yngre Aar saavel den forgiftede Luft i de med Tobaksstøv opfyldte Arbejdsrum, *Underernæringen* som Følge af de lave Lønninger, og endelig Overanstrengelsen ved en

14—18 Timers daglig Arbejdstid

bidrager betydeligt. En yderligere Følge deraf er *Smudskonkurrencen* i Tobaksindustrien, imod hvilken selv Arbejdskøbernes Organisation fører Kampen. I en af Fabriksinspektør Bittmann i Baden offentliggjort Beretning er gengivet en hel Række Udtalelser fra Cigarfabrikanter om Hjemmearbejdets Virkninger. En Del af disse Arbejdskøbere anerkender de store Onder, som dette Abejde fører med sig, og de er af den Anskuelse, at det kunde afskaffes fuldstændigt ved en Overenskomst blandt Arbejdskøberne. En anden Del af Arbejdskøberne fordrer et *fuldstændigt Forbud.* Disse Fordringer stiller Abejdskøberne dog for deres *Profits* Skyld, fordi de vil frigøre sig for Smudskonkurrencen. Saa meget mindre kan man fortænke Arbejderne i, de, der sporer Hjemmearbejdets Skadelighed paa deres egen Krop, at de forlanger et

fuldstændigt Forbud imod dette Arbejde.

(Meget rigtigt! fra Socialdemokr.) Desværre hersker der Mangel paa statistisk Materiale om Hjemmearbejdet, og da specielt i Tobaksindustrien. Regeringen kan end ikke engang angive det omtrentlige Antal af Hjemmearbejdere. Heller ikke giver Haandværkerstatistiken noget rigtigt Billede deraf, fordi Antallet af de Husfæller, der deltager i Hjemmearbejdet, ikke er angivet.

Hvad nu specielt det foreliggende Lovforslag angaar, har Regeringen ikke gjort sig nogen videre Anstrængelse dermed. Endskøndt der er forløbet 6 Aar siden den omtalte Konference har fundet Sted i Indenrigsministeriet, er dette Lovforslag dog ikke blevet til andet end en Optrykning — om end i en noget forandret Form — af de Forordninger, der er bleven givne for Cigarfabrikationen. Kun Bestemmelserne angaaende Børnearbejdet er ny, men de er til Gengæld yderst ufuldkomne. Hvor vil Regeringen tage de Embedsmænd fra, der skal kontrollere Hjemmearbejdet, naar der allerede nu hersker Mangel paa Fabriksinspektører? Man er ogsaa her nødsaget til at stole paa Arbejdernes gode Vilje og bedre Erkendelse. Men hvor Nøden er saa stor, at Arbejderne paa en umenneskelig Maade maa benytte sig af deres egne Børns Arbejde, kan man dog ikke tænke paa, at Arbejderne af egen fri Vilje og i Kraft af bedre Erkendelse vil opfylde Lovens Bestemmelser, navnlig naar de véd, at Kontrolleringen er *mangelfuldt.* Det kan man da virkelig kalde for at *forlange for meget af Arbejderne,* særlig naar man paa den anden Side klager over, at Arbejdsgiverne skal forpligte sig til mindst hver 6. Maaned at kontrollere de Huller, i hvilke de lader udføre dette Hjemmearbejde. Hele denne Historie er altsaa atter en Gang et Stykke Socialpolitik, i hvilken man kun giver Regler uden derved at forbedre Forholdene. (Meget sandt! hos Socialdemokr.).

For nu ikke at nedsætte Fabrikanternes Profit alt for meget, har man truffet den Undtagelsesbestemmelse, at der skal fastsættes Overgangsbestemmelser indtil Aaret 1913. Dette betyder dog ikke andet, end at

forlænge Hjemmearbejdernes lave Lønninger indtil 1913.

Man tør vel næppe antage, at Hjemmearbejderne, for at udligne den dem ved Loven paabyrdede større Husleje, vilde beslutte sig til at forlange en højere Løn. Dertil maatte de først blive ansporet af de organiserede Arbejdere og blive vundet for Organisationen. Faar Hjemmearbejderne efter denne Lovs Ikrafttræden ikke en Lønforhøjelse, betyder dette Lovforslag et materielt Tab for Arbejderne (meget sandt! hosSocialdem.), fordi Arbejderne maa bære den større Husleje af deres Sulteløn. Hvorfor vil man ikke totalt afskaffe Hjemmearbejdet? Naar Regeringen en Gang indbringer et Lovforslag om Tobaksmonopolet, vilde den *ikke ansé Overgangsbestemmelser for nødvendige.* Dette lærer vi af Monopolernes Historie i andre Lande. Jeg har ikke til Hensigt, her at tale om Regeringens Skatteplaner, men jeg vil kort udtale, at Regeringen, som nu er bestræbt paa at udvide Banderoleskatten paa Cigarindustrien, dermed forfølger Planer om en Koncentration af Tobaksindustrien, hvorved det vil lykkes den tidligere eller senere at indføre Tobaksmonopolet. Banderoleskatten vilde ødelægge en hel Del smaa Eksistenser og have den

samme Virkning som Toldforhøjelsen i 1879, nemlig at Fabrikanterne vilde søge at vælte den ny Byrde ved Hjælp af Hjemmeindustriens Udvidelse over paa Arbejdernes Skuldre. (Meget sandt! hos Socialdemokr.).

Rigssundhedsamtet har udtalt sig imod Hjemmearbejdet specielt paa Grund af de daarlige Boligforhold og paa Grund af Hjemmearbejdets slemme hygiejniske Følger. Men Lovudkastet lader dette ganske ude af Betragtning. Det siger ganske vist, at det er forbudt at fugte Kniven, med hvilken Tobaken behandles, med Munden, og der fastsættes endog Mulkter for Overtrædelsen af dette Forbud. I Fabrikerne kan man føre Kontrol herfmed, men hvorledes skal dette lade sig gennemføre i Hjemmeindustrien? *Skal Arbejderne maaske angive sig selv, naar de overtræder dette Forbud? Noget mere mærkværdigt end denne Bestemmelse har jeg endnu ikke truffet paa* i den sociale Lovgivning! (Meget sandt! hos Socialdem.). Her svæver Lovforslaget fuldstændig i Luften, det kan simpelthen ikke afværge Smittefaren.

Det er ogsaa rigtigt, hvad Sundhedsamtet forlanger, nemlig at Personer med smitsomme Sygdomme ikke maa beskæftiges i Tobaksindustrien. Regeringen derimod siger: blandt Lægerne hersker forskellige Anskuelser om hvad der er smitsomme Sygdomme, og udelader derfor enhver Bestemmelse desangaaende. *Saaledes imødekommer den de Arbejdskøbere, der ikke vil Indskrænkning i Hjemmeindustrien.*

(Fortsættes).

Afdelings-Adresser.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: J. Andrei, Kompagnistræde 294.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 ¹.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Johs. V. Jensen, Strandvej 14.
Skelskør: C. Ottesen, Sorøvej.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive: P. Johansen, Allegade 16.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

Paa Grund af Toldforhøjelsen har undertegnede Raatobakshandlere forhøjet Priserne.

C. J. Hoffmann. E. Jensen.
Georg Løber & Søn.
Otto Petersen & Søn.

Prima, prima Java Omblad pr. Pd. 1,20
Erdgods (meget bladrig) pr. Pd. 1,00
Cuttings pr. Pd. 0,90, 1,00, 1,10
Skaaren Java til Indlæg 0,70
Skaaren Brasil til Indlæg 0,90
Ungar (meget bladrig) 0,73
Domingo 0,75, 0,85 0,90
Sumatra og Java Dæks, lyse, 2,50, 2,60, 3,00, 3,50
do. do. Mellemfarver 1,60, 1,80, 2,00
Strippet Brasil 1,20

Alle Sorter **Cigartobakker** til billigste Notering. **Cigarbaand**, og **Etiketter** i stort Udvalg. **Presser. Cigarformer** (nye og brugte).

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Georg Løber & Søn,

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 12 | 15. Juni 1908 | 4. Aargang

Forhøjelse af Arbejdspriserne.

Korrespondancen med Fabrikanterne.

I den for Provinserne gældende Overenskomst er som bekendt Lønnen for Rullere og Sorterere baseret paa Salgspriserne. Naar disse forhøjes, maa Lønnen ogsaa forhøjes. Da nu Fabrikanterne omkring ved den 9. Maj forhøjede Salgspriserne, vedtog vort Forbunds Hovedbestyrelse paa sit Møde den 15. Maj, at rette en Henvendelse til Fabrikantforeningen om at optage en Forhandling med vort Forbund om denne Sag. Da den Korrespondance, der er ført om denne Forhandling, formenes at have Interesse for Medlemmerne, specielt i Provinserne, gengives den her i sin Helhed:

København, den 16. Maj 08.

Hr. A. Marquardsen,
Formd. f. Foreningen af Cigarfabrikanter i Provinserne
Aarhus.

Ved den af Cigarfabrikanterne foretagne Forhøjelse af Salgspriserne paa Cigarer maa Arbejdslønnen i Kraft af Grundlaget for Ruller- og Sortererløn i Overenskomsten af 8. Maj 1906, mellem Foreningen af Cigarfabrikanter i Provinserne og Tobaksarbejderforbundet i Danmark, forhøjes i Henhold til Salgspriser-nes Forhøjelse.

Enkelte Fabrikanter har af egen Drift tilbudt denne Forhøjelse, hvorimod andre har henvist Kravet om Lønforhøjelse til Behandling mellem de to Organisationer.

Jeg tillader mig derfor paa vort Forbunds Vegne at anmode den ærede Fabrikantforening om, saa hurtigt som muligt at deltage med os i et Fællesmøde, hvor Sagen kan behandles ved Forhandling mellem de to Organisationer. Idet jeg meddeler, at vort Forbund har valgt et Udvalg til en saadan Forhandling, anmoder jeg høfligst om, at De vil opgive, naar det vil være Dem belejligt at deltage i nævnte Fællesmøde.

Imødeseende Deres ærede Svar, tegner

Med megen Agtelse
P. F. V.:
Alfr. Christiansen.

Aarhus, den 19. Maj 1908.

Hr. Alfr. Christiansen,
Formand for Tobaksarbejderforbundet
København.

I Besiddelse af Deres æ/ Skrivelse af 16. ds. skal jeg meddele, at Bestyrelsen allerede har den omskrevne Sag under Overvejelse.

Som det formodentlig er Dem bekendt, er der før Forhøjelsen sket meget store Salg af Cigarer fra alle Fabrikker, og søger vi i den Anledning Oplysning hos vore Medlemmer for at kunne konstatere, hvorlænge endnu de hidtidige Arbejdspriser ere gældende; saasnart det fornødne Materiale foreligger, skal jeg underrette Dem derom, og formener vi da ligeledes, at det vil være praktisk at afholde et Fællesmøde for at ordne Sagen.

Med megen Agtelse
P. B. V.:
A. Marquardsen.

København, 26. Maj 08.

Hr. A. Marquardsen,
Formd. f. Foreningen af Cigarfabrikanter i Provinserne
Aarhus.

I Besiddelse af Deres ærede Skrivelse af 19. ds., af hvilken det fremgaar, at De er enig med os i Betimeligheden af at afholde et Fællesmøde, tillader jeg mig at forespørge, om De er i Stand til nu at opgive Tiden for dette Mødes Afholdelse.

Vi vil meget gærne have det i den kommende Uge, eller ihvert Fald de første Dage af den derpaa følgende Uge.

Imødeseende Deres ærede Svar, tegner

Med megen Agtelse
P. F. V.:
A. Christiansen.

Aarhus, den 2. Juni 1908.

Hr. Alfr. Christiansen,
Formand for Tobaksarbejderforbundet i Danmark
København.

I Gensvar paa Deres æ/ Skrivelse af 26. forr. Md. undlader jeg ikke at meddele, at vi meget gærne vilde vente til Slutningen af denne Maaned med Afholdelsen af det omskrevne Møde; vi ere alle saa stærkt optagne i vore Forretninger i denne Tid, at vi nødig afse den Tid det tager med at rejse til Møde, og Sagen er jo ikke mere presserende, end at den kan opsættes saalænge; saafremt De er enig med os heri, beder jeg om Deres Meddelelse, og kunne Mødet maaske da ansættes til Mandag den 29. ds.

Med megen Agtelse
A. Marquardsen.

København, 3. Juni 08.

Hr. A. Marquardsen,
Formd. f. Foreningen af Cigarfabrikanter i Provinserne
Aarhus.

I Besiddelse af Deres æ/ Skrivelse af G. D. undlader jeg ikke at bemærke, at vi absolut ikke er enige med Dem i, at den Sag, der er Anledning til det ofteomtalte Møde, ikke er presserende. Vi faar daglig Beviser for, at der i vore Afdelinger er en stadig stigende Misfornøjelse med, at Afgørelsen trækker i Langdrag. Vore Medlemmer mener, at den Arbejdsløn, de erholder, er for lav i Henhold til de ny Salgspriser, og heri maa vi give dem Ret. For at forhindre, at denne Utilfredshed skal give sig Udslag, for hvilke vi maa fralægge os ethvert Ansvar, tillader vi os at anmode Dem om at ansætte en af de nærmest paafølgende Dage som Mødedag. Vi maa bestemt kræve, at det ikke bliver senere end Mandag den 15. Juni.

Deres æ/ Svar udbedes om muligt pr. omgaaende.

Med megen Agtelse
P. F. V.:
A. Christiansen.

Aarhus, den 4. Juni 1908.

Hr. Alfr. Christiansen,
Formand for Tobaksarbejderforbundet
København.

I Besiddelse af Deres æ/ Skrivelse af igaar ser jeg, at De meget ønsker det omskrevne Møde afholdt senest d. 15. Juni; jeg skal nu atter sætte mig i Forbindelse med D'hrr. i Bestyrelsen og forsøge, om jeg kan faa dem samlet til Møde den Dag, og skal De snarest høre fra mig desangaaende.

Med megen Agtelse
A. Marquardsen.

Aarhus, d. 8. Juni 08.

Hrr. Alfr. Christiansen,
Formand for Tobaksarbejderforbundet i Danmark
København.

Henholdende mig til min Skrivelse af 4. ds. kan jeg nu meddele Dem, at det omskrevne Møde kan finde Sted Mandag d. 15. ds., Kl. 10 Fm. paa Hotel Dagmar, Kjøbenhavn, og forventer vi altsaa, at Deres Bestyrelse giver Møde der.

Med megen Agtelse
A. Marquardsen.

*

Som det vil sés af foranstaaende har Hovedbestyrelsen straks taget sig af Sagen og fremskyndet den det mest mulige, hvorimod Fabrikanterne paa den kendte Maade har søgt at forhale Afgørelsen.

Paatale af Arbejdsforhold.

Maa jeg først bemærke, at min Vægring imod at diskutere med et Mærke, stammer fra, at jeg en Gang var i det Tilfælde at diskutere med et Mærke om Lærlingeskalaen, og vilde føre et Vidne, saa viste det sig, at jeg netop diskuterede med den samme, jeg vilde føre som Vidne, men Vedkommende havde skiftet Mening om den samme Sag; sligt udsætter man sig nødig for 2 Gange.

Hvad Spørgsmaalet om Paatale af Arbejdsforhold angaar, er det mig bekendt, at man i adskillige Afdelinger har Understøttelsesbestemmelser i Lovene — de Afdelinger, som ikke har saadanne §§, kan jo vedtage saadanne, men saa bliver der maaske ikke Raad til Fagmøder og en Del andre Ting, som ikke kan siges at være saa nødvendige, som Understøttelse til Kolleger, der forfølges af Fabrikanterne for at have paatalt deres Kollegers Sager.

Der er derfor ingen Grund til at bebrejde de københavnske Medlemmer noget i denne Sag, vi har for mange Aar siden ordnet dette Spørgsmaal.

Dersom Bollerup-Madsen mener, at Hovedforbundet skal yde noget til denne Sag, hvorfor har han saa ikke stillet Forslag derom til den sidste Kongres, — bagefter at give andre Fisk, fordi man selv har glemt at handle i rette Tid, er i høj Grad malplaceret.

Naar C. Bollerup-Madsen kalder mit Arbejde paa Kongressen, for at faa en mere retfærdig Repræsentationsret paa vore Kongresser, for umotiveret, saa skyldes det vel i nogen Grad at han kun kender det Arbejde af Omtale og ikke af Selvsyn. Jeg skal ganske kort begrunde Motiverne til Afd. „Enigheden"s Forslag om Repræsentationsretten.

Ved Kongressen 1907 var Provinsafdelingerne repræsenteret med 36 Delegerede, Medlemsantallet 1198, „Enigheden" 23 Delegerede, Medlemsantallet 2250, Cigarsorterernes Fagforening 4 Delegerede, Medlemsantallet 254. Provinsernes 1198 Medlemmer havde saaledes 36 Repræsentanter, Københavns 2504 Medlemmer 27 Repræsentanter. At dette ikke er en ret-

færdig Repræsentationsret, maa sikkert indrømmes, ligesaavel som det er urigtigt at kalde et Forslag, som vil raade Bod herpaa, for umotiveret.

Dersom det Forslag, vi stillede, havde været gældende ved sidste Kongres, vilde Provinsianerne været mødt med 26 Delegerede, „Enigheden" med 23, Cigarsorterernes Fagforening med 3, altsaa ens Antal for Provinserne og København; man kan altsaa ikke hævde, at vi vilde være Flertal, kun ønskede vi samme Repræsentationsret for 2504 Medlemmer, som for Provinsernes 1198 Medlemmer.

At jeg paa Kongressen gjorde, hvad der stod i min Magt for at gennemføre „Enigheden"s Forslag, var vel kun min Pligt, Bebrejdelsen fra C. Bollerup-Madsen maa man ikke forlange, jeg skal tage mig nær, vi stillede vore Forslag i Tide og søgte at faa det mest mulige ud af dem. C. Bollerup-Madsen glemmer at stille Forslag i rette Tid, og mener saa at have Grund til at give andre Fisk.

Hvad er mest umotiveret?

Vilh. Nygaard.

Til Cigarsorterne og Klistrerne.

I Anledning af, at *Th. Stauning* den 1. April 08 fratraadte som Formand for Cigarsorterernes Fagforening, hvilken Plads han i 12 Aar har beklædt og altid røgtet til Kollegernes Tilfredshed, har en Kreds af Kolleger, som Tak herfor, besluttet at overrække ham en Erindringsgave.

Den vil blive Th. Stauning overrakt ved en Medlemssammenkomst *Torsdag den 18. Juni, Kl. 8½*, i Rømersgade 22, 1. Sal til Gaden.

Alle Cigarsorterere og Klistrere indbydes.

UDVALGET.

Hjemmearbejdets Afskaffelse under Debat i den tyske Rigsdag.

(Fortsat).

— — Jeg vil advare Dem imod at lade et Lovforslag gaa ud i Verden, som *kun kan fremkalde Offentlighedens Spot* (livlig Modsigelse fra Højre, Centrum og de Liberale), thi det er ikke i Stand til at hidføre en Forbedring. (Tilslutning fra Socialdemokraterne). Men endnu ét vil jeg gøre opmærksom paa: naar Regeringen erkender Hjemmearbejdets Skadelighed, hvorfor indskrænker den da sine Forslag alene til Cigarindustrien og forbigaar Cigaretindustrien, i hvilken Skadeligheden dog er lige saa stor? Det kan hverken være Regeringen, eller Arbejdskøberne, eller dette Hus ubekendt, at Skavankerne for de kvindelige Arbejdere i Cigaretindustrien er meget store. Har dog selv den borgerlige Presse henvist til, at disse kvindelige Arbejdere, *for at forskaffe sig en Bifortjeneste, maa opsøge Gaden.* (Hør! hør! hos Socialdemokr.). Naar de kvindelige Arbejdere paa Grund af deres

Sulteløn og skamløse Lønninger

er tvungne til at vandre usædelige Veje, hvorledes kommer Regeringen da til at foreslaa en Regulering af Hjemmearbejdet kun for Cigar- og ikke ogsaa for Cigaretindustrien? Forhaabenlig angiver den sine Grunde, hvorfor den vil unddrage Cigaretindustrien.

Paa de tyske organiserede Tobaksarbejderes Vegne har jeg opfordret Regeringen og dette Hus til at gøre sig fortrolig med Tanken om et Forbud af Hjemmearbejdet og at vedtage en Lov, der indeholder dette Forbud. Jeg kan kun sige, at Tobaksarbejderne ikke takker Regeringen for dette Lovforslag; naar det bliver ophøjet til Lov, vil dets Virkningsløshed snart kunne mærkes. (Meget sandt! hos Socialdemokr.). Vore Modstandere holder paa Hjemmeindustriens Bibeholdelse, for ikke at formindske Arbejdskøbernes Profit. Men vi kan henvise til, at ogsaa mange Arbejdskøbere staar paa vort Standpunkt og anerkender, at et Forbud af Hjemmearbejdet vilde være til Fordel for hele Industrien. Dette Forbud vilde hidføre en Inddæmning af Smudskonkurrencen, og tilvejebringe en større Renlighed for Fabrikatet, ligesom det vilde formindske Smittefaren. Med ét Slag vilde Forbudet af Hjemmearbejdet afskaffe Børnearbejdet. Forbudet af Hjemmearbejdet *fører til en Forbedring af Tobaksarbejdernes Sundhedstilstand og til en Indskrænkning af Lungesvindsotten.* Sluttelig vilde et saadant Forbud afskaffe Løn-Trykkeriet og hidføre en Forbedring af Lønnen netop i de Industrier, hvor Lønningere er lavest. Vil De ikke tage Hensyn til vor Fordring om Hjemmearbejdets Afskaffelse, vil de organiserede Arbejdere optage Kampen imod dette efter en forøget Maalestok! *Men De selv viser derved, at De ikke er arbejdervenlige, men arbejderfjendtlige!* (Livligt Bifald hos Socialdemokraterne; Modsigelse hos de øvrige Partier).

Enders (frisindet Folkeparti): Socialdemokratiet vil afskaffe de ved Hjemmearbejdet klæbende Skavanker ved Hjemmearbejdets fuldstændige Afskaffelse. Dette er den Kur, som allerede „Dr. Eisenbarth" har anbefalet paa det varmeste. (Munterhed hos de Frisindede). Vi er ikke villige til, kun for at lette Agitationen for de socialdemokratiske Fagorganisationer paa Fabrikerne, at ødelægge Hundreder og Tusinder af Eksistenser. Thi vi vil afskaffe Nøden og ikke skabe Nød. Hjemmearbejder-Udstillingen har været en social Daad, men den var alligevel ensidig og tendentiøs. (Uro hos Socialdemokr.). For vor Sonneberger Legetøjsindustri var den oven i Købet forvansket og usandt. (Hør! hør! hos de Frisindede, Uro hos Socialdemokr.). Ved denne Fremstilling maatte man ganske vist sige: hellere en Ende med Forskrækkelse, end en Forskrækkelse uden Ende. Men til Trods for de elendige Boligforhold, den overordentlig lange og uregelmæssige Arbejdstid, til Trods for Børnearbejdet og Mangelen af en Organisation, er Hjemmearbejdet dog sundt i sin inderste Kærne og socialt og økonomisk berettiget. (Uro hos Socialdemokr.).

— — Lovforslaget, hvis Affattelse i flere Henseender er utilfredsstillende, vil forhaabentlig fremstaa fra Kommissionen i en saadan Form, at det vil danne en

Milepæl paa Vejen henimod det tyske Folks sociale Helbredelse. (Bravo! hos de Frisindede, Munterhed hos Socialdemokr.).

Naumann (frisindet Forening): Geyer har udmalt et *mørkt* Billede af Hjemmearbejdet, medens min Partifælle Enders har forsøgt at fremstille et *lysere* Billede. Faktisk indeholder Hjemmearbejdet saavel lyse som mørke Punkter; der fremstilles ved dette tildels fortrinlige Varer. Men ikke desto mindre ejer det *Tendensen* til at trykke Lønnen ned. Typisk for Hjemmearbejdet er det lave Gennemsnit og hvad der er derunder. Ved Bedømmelsen af Hjemmeindustrien maa man gaa ud fra Bedømmelsen af Produktet, og derfor var Udstillingen den rigtige Vej. Den havde til Opgave at skærpe Blikket for Sammenhænget imellem Produktet og Producenternes Livsførelse. Derfor vil vi give den næste Hjemmearbejderudstilling i Frankfurt a. M. vore bedste Ønsker med paa Vejen. I hele den øvrige Verden er Kulturen gaaet fremad — *hos Hjemmearbejderne stagnerer den. Den økonomiske Jærnlov* har hos Flertallet af de hjemme-industrielle Virksomheder vist sig at være *sandt*. De billige Priser paa de kære Julegaver kunde ikke eksistere *uden de elendige Lønninger*. (Meget rigtigt! hos Socialdem.). Enhver, der køber det billige Bras, befordrer derved Hjemmeindustriens Udbredelse, saa at vi er magtesløse med Lovgivningen. Hr. Geyer har talt meget om et Forbud af Hjemmearbejdet, men det staar mig ikke ganske klart, om han vilde forbyde Hjemmearbejdet overhovedet, eller kun i Tobaksindustrien. (Geyer: kun i *Tobaksindustrien!*) Naa, et Forbud af Hjemmearbejdet har jo ogsaa mange Tilhængere udenfor Socialdemokratiet, navnlig blandt Fabrikanter og Industrielle, der føler Hjemmearbejdet som Smudskonkurrence, og selv af Fabrikanter, der selv beskæftiger Hjemmearbejdere, men ikke desto mindre har lært mange Onder at kende ved denne Beskæftigelse. Blandt Arbejderne er det egentlig kun Fabriksarbejderne, der kræver et Forbud af Hjemmearbejdet, fordi de ligeledes føler dette som Smudskonkurrence. Endvidere slutter de theoretiske Socialpolitikere sig til Forbudet, fordi de ikke tror paa, at Hjemmearbejdet kan reformeres. Hvor mange Hjemmearbejdere der vilde stemme for et saadant Forbud, er vanskeligt at sige.

(Sluttes).

Adresser i Udlandet.

Det tyske Tobaksarbejderforbund har Hovedkontor i BREMEN, Faulenstrasse 58—60 [2], Værelse 6.

ALTONA: *Understøttelse og Arbejdsanvisning. Emil Fels,* Gr. Bergstr. 136. Kl. 8—9 Formiddag, $1^1/_2$—$2^1/_2$ Eftrm.
HAMBURG: *W. Gorges,* Carolinstr. 24, Baghus 9 [2]. Kl. 8—9 Formiddag, $1^1/_2$—$2^1/_2$ Efterm.
LüBECK: *C. Sandgaard,* Augustenstr. 16. Understøttelse, *Leecke,* Lederstr. 3.
OTTENSEN: *F. Henke,* Schulstrasse 9 [1]. Kl. 10—11 Form, 2—3 Eftermd. Lørdag Kl. 2—8. Søndag 8—9 Morgen.
BREMEN: *Friedmeier.* Hermanstr. 2.
BERLIN: *Sally Rosenthal,* Swinemünder Str. 62 [3]. Understøttelse: *P. Ratajczak,* Pappel Allé 6. Kl. 12—1 og 6—9.
Arbejdsanvisning: *Feind,* Weinstr. 11. Kl. 10—11 Formiddag, 5—6 Eftermiddag.

Nogle Cigarmagere, helst gifte, antages straks.
O. SØRENSEN,
Cigarfabrik,
Esbjerg.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

Paa Grund af Toldforhøjelsen har undertegnede Raatobakshandlere forhøjet Priserne.

C. J. Hoffmann. E. Jensen.
Georg Løber & Søn.
Otto Petersen & Søn.

Prima, prima Java Omblad pr. Pd. 1,20
Erdgods (meget bladrig) pr. Pd. 1,00
Cuttings pr. Pd. 0,90, 1,00, 1,10
Skaaren Java til Indlæg 0,70
Skaaren Brasil til Indlæg 0,90
Ungar (meget bladrig) 0,73
Domingo 0,75, 0,85 0,90
Sumatra og Java Dæks, lyse, 2,50, 2,60, 3,00, 3,50
do. do. Mellemfarver 1,60, 1,80, 2,00
Strippet Brasil 1,20
Alle Sorter **Cigartobakker** til billigste Notering. **Cigarbaand**, og **Etiketter** i stort Udvalg. **Presser. Cigarforme** (nye og brugte).

København,
Pilestræde 57.
Telef. 1285.
Georg Løber & Søn,

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.
E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.
Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 13 | 1. Juli 1908 | 4. Aargang

Adresser i Udlandet.

Det tyske Tobaksarbejderforbund har Hovedkontor i BREMEN, Faulenstrasse 58—60 [2], Værelse 6.

ALTONA: *Understøttelse og Arbejdsanvisning. Emil Fels,* Gr. Bergstr. 136. Kl. 8—9 Formiddag, $1^1/_2$—$2^1/_2$ Eftrm.

HAMBURG: *W. Gorges,* Carolinstr. 24, Baghus 9 [2]. Kl. 8—9 Formiddag, $1^1/_2$—$2^1/_2$ Efterm.

LüBECK: *C. Sandgaard,* Augustenstr. 16. Understøttelse, *Leecke,* Lederstr. 3.

OTTENSEN: *F. Henke,* Schulstrasse 9 [1]. Kl. 10—11 Form, 2—3 Eftermd. Lørdag Kl. 2—8. Søndag 8—9 Morgen.

BREMEN: *Friedmeier.* Hermanstr. 2.

BERLIN: *Sally Rosenthal,* Swinemünder Str. 62 [3]. Understøttelse: *P. Ratajczak,* Pappel Allé 6. Kl. 12—1 og 6—9.
Arbejdsanvisning: *Feind,* Weinstr. 11. Kl. 10—11 Formiddag, 5—6 Eftermiddag.

Afstemningsresultatet.

Ved Fællesmødet, der afholdtes den 15. Juni mellem et af Hovedbestyrelsen nedsat Udvalg og Fabrikantforeningens Bestyrelse, angaaende de forhøjede Arbejdspriser i Provinserne, der er en Følge af de efter Toldlovens Vedtagelse forhøjede Salgspriser, enedes man om at anbefale de respektive Organisationers Medlemmer at de højere Lønninger skulde udbetales første Gang den 1. August for den forløbne Uge.

Af vore Repræsentanter krævedes det, at Organisationerne skulde tilstille hinanden Meddelelse om Resultatet af Afstemningen senest d. 22. Juni, hvilket meddeltes Afdelingsbestyrelserne sammen med en Redegørelse for Forhandlingerne og Hovedbestyrelsens Anbefaling for Indstillingen.

Da Tidsfristen for Tilsendelsen af Afstemningsresultater var udløbet, forelaa der Meddelelse fra nedenstaaende Afdelinger med de anførte Stemmeantal:

Afdeling	Ja	Nej	Stemmer ikke
Aalborg	112	0	
Aarhus	1	53	1
Esbjerg	0	32	
Fredericia	1	29	
Helsingør	3	0	
Hillerød	0	5	
Holstebro	22	3	
Horsens	32	9	1
Kolding	3	44	
Nakskov	0	7	
Nyborg	9	23	
Nykøbing, F.	0	21	5
Nykøbing, J.	0	18	
Næstved	—	—	
Odense	56	35	
Randers	—	—	
Ringkøbing	2	7	
Skive	3	5	1
Slagelse	20	0	
Svendborg	19	9	
Thisted	7	4	
Vejle	10	0	
Viborg	6	6	
Vordingborg	6	0	
Tilsammen	312	310	8

Som det vil sés, mangler der Stemmeantal for Afdelingerne i Næstved og Randers. Afdelingen i Næstved meddelte, at der var mødt saa faa Medlemmer, at der ingen Generalforsamling afholdtes.

Afdelingen i Randers meddelte, at da de i Afdelingen havde faaet deres Forhold ordnede, og det af en fra Aarhus udsendt Skrivelse fremgik, at der var to Partier, vilde de ikke blande dem i Striden og undlod at stemme. Fra Afdelingen i Hjørring indkom Afstemningsresultatet Tirsdag Morgen. Der var der afgivet 6 St. for og 1 St. imod Hovedbestyrelsens Indstilling. At Meddelelsen er for sent indkommet, skyldes sandsynligvis, at Formanden for Tiden er

bortrejst. Fra Afdelingen i Skelskør er ikke meddelt noget.

I Henhold til Afstemningsresultatet tilsendte jeg Fabrikantforeningens Formand Meddelelse om at Indstillingen fra Fællesmødet var sanktioneret for vort Vedkommende.

Fabrikantforeningens Medlemmer har ligeledes efter modtagen Meddelelse sanktioneret denne.

A. Christiansen.

Lønspørgsmaalet.

Den af Hovedbestyrelsen udsendte og nu vedtagne Bestemmelse angaaende Ikraftrædelse af Lønforhøjelsen, som vedtoges med 312 mod 310 St., er en Vedtagelse, som alle Cigarmagere bør græmme sig over, da det er en Skamplet for hele Faget, man maa jo nærmest antage, at det er et uoverlagt Skridt, der er gjort ved Afstemningen, men at Hovedbestyrelsen, som man maa antage ikke laver noget uovertænkt, kan anbefale sligt, er nærmest utænkeligt, da det er et økonomisk Tab for alle Provinsmedlemmer fra 12 til 25 Kr. for de 11 Uger, vi bliver snydt og narret for. Og at vore Provinsrepræsentanter i Hovedbestyrelsen ikke har raabt „Vagt i Gevær" over saadant Makværk, maa bebrejdes dem. Hovedbestyrelsen anerkender vore Krav i Skrivelsen til Fabrikantforeningen, men fraraader det overfor deres egne Medlemmer og er bange for at gaa i Kamp paa Spørgsmaalet, endskønt det er klart, at Retten er paa vor Side, og vi aldrig har haft saa gunstige Tider til Gennemførelse af vore Krav som denne Tid, hvor Lagrene er tomme; men desuagtet bøjer vi ydmygt Ryggen og arbejder for, hvad Herren vil give. Man skulde tro, at Cigarmagerne levede i en Forfaldsperiode, de Ord om, at der ruller Zigeunerblod i Aarerne, staar ikke længere ved Magt. En sørgelig Afstemning er det ogsaa, naar man tænker, at af Fagets 1200 Provinsmedlemmer stemmer 622. Det beviser, at der er en Sløjhed tilstede, en Opgivelse af det hele, som er ubegribelig, naar det drejer sig om saa vigtig en Sag som Lønspørgsmaal; man hører mange rundt paa Fabrikerne, som kritiserer, at vi ikke faar Lønforhøjelse, men naar det saa skal afgøres, bliver de hjemme, men det er maaske for, at de, hvis det gaar galt og vi kommer i Strejke kan meddele, at de er uden Skyld. Nu sidder vi med Smerterne, nu viser det sig, at de Mærker, som stiger med $1^1/_2$ til 2 Kr. pro mille, kommer i Arbejde, saa til August faar vi dem, som ikke stiger eller stiger højst 50 Øre, det er Frugten af Hovedbestyrelsens Overenskomst og varme Anbefaling, men der skal maaske en lille Palads-Revolution til for at vække Faget til ihærdigt Arbejde for dets egne Interesser, det, her er lavet, bringer ikke Ro i Sindene. Det er til at gøre Antallet af Utilfredse større. Heldigvis udløber Overenskomsten til Foraaret, saa gælder det om at være paa Post i Tide, hvis vi skal have noget ud deraf og ikke overrumples, som vi nu er blevet de to sidste Gange; det er vel herfor, at det skal gaa saa ekspres med Afstemningen, for at Medlemmerne ikke skal opdage Raaddenskaben. Det er Synd at sige, at Forhandlingerne gaar hurtigt, det er altid med Sneglefart. Der skrives tidt i Dags- og Fagpressen om, at man skal kræve sin Ret til enhver Tid og sørge for at fravriste Kapitalen saa meget som muligt, og dertil skal Organisationerne hjælpe, men det er kun tomme Talemaader efter dette her at dømme eller ogsaa gælder det kun, naar de menige Medlemmer skal fordre, men naar Hovedbestyrelsen skal ordne, bøjes Ryggen i Ydmyghed, og saa skal vi endda takke for Naadegaverne.

Man maa snart ønske sig tilbage til de gamle Tider, hvor hver Afdeling selv ordnede Sagerne, da kunde der ved en rask lille Strejke i en belejlig Tid indhentes gode Resultater. Nu har vi ikke faaet Lønforhøjelse i ca. 10 Aar af nogen Betydning, saa det var snart paa Tide at vi fik noget, men i Stedet for faar vi et Misfoster, vedtaget med 2 St. — skriver to Stemmers Majoritet — og maa finde os i det til ringe Ære for Hovedbestyrelsen og de søvnige Medlemmer.

Willumsen.

* * *

Saa stærke Ord, som Willumsen anvender foran, var næppe fornødne, man kan give sin Misfornøjelse Udtryk uden at beskylde sine Kammerater for at være udmyge, sløje eller befængte med Raaddenskab, saa meget mere som der dog er andre Grunde, der taler til Fordel for Hovedbestyrelsens Anbefaling af den nye Tillægs-Overenskomst.

Vi skal gøre et Par Bemærkninger til det anførte og da først vor Beklagelse i Tilslutning til Willumsens over, at det ikke var mere end Halvdelen af Provins-Medlemmerne, der afgav Stemme. Havde flere stemt var Majoriteten sikkert blevet større og det havde vi selvfølgelig ogsaa helst ønsket.

Naar Hovedbestyrelsen anbefalede at modtage det Tilbud, der kom til at foreligge, var det selvfølgelig fordi det maatte anses for mest praktisk. Det er sikkert uomtvisteligt, at Fabrikanterne har faaet mange Bestillinger efter de gamle Priser, men det var selvfølgelig nærmest umuligt at føre Kontrol med hvilke Cigarer, der skulde sælges til de gamle og hvilke til de nye Priser, og den Indrømmelse maatte formentlig gøres, at Cigarer til de gamle Priser ikke kunde kræves forhøjede i Arbejdsprisen. Skulde man derfor ikke staa stejlt og ønskede man en Løsning, der ikke medførte bekostelige Kalamiteter, maatte en Dato for Forhøjelsernes Indtræden fastsættes. Om 1. August er absolut passende kan selvfølgelig omtvistes, men det var et Resultat man kom til efter Forhandling og paa Grundlag af foreliggende Oplysninger, der naturligvis ikke fuldstændig kunde afvises.

I Willumsens Artikel findes et Par Urimeligheder, som vi vil nævne. Et Sted hedder det, at Fabrikanternes Lagre er tomme, men lidt senere siger Willumsen, at Fabrikanterne nu undgaar Lønforhøjelserne paa de større Beløb, ved at lade disse Cigarer rulle i Tiden til 1. August og dem med de smaa Forhøjelser efter 1. August.

Vi tror ikke, at Fabrikanterne, naar de har tomme Lagre, kan indrette Produktionen paa den Maade. Er Lagrene tomme, og det siger Willumsen de er, saa maa der sikkert baade nu og efter 1. August rulles Cigarer med baade de større og de mindre Forhøjelser.

Argumentationen paa dette Punkt er derfor ikke meget paalidelig.

Naar Willumsen insinuerer, at den hurtige Afstem-

ning fandt Sted for at dække over noget Raaddenskab, forekommer det os ogsaa, at han er i Modstrid med sig selv, rent bortset fra det fornærmelige og saarende i hans Ord overfor hæderlige Kolleger. Thi den hurtige Afstemning foregik naturligvis for at fremme Sagen; enten Afstemningen gik til den ene eller til den anden Side var det selvfølgelig af Betydning, at der ikke gik mere Tid end højst fornødent, og da Willumsen besværer sig over Forhandlingernes „Sneglefart", mener vi ikke, at han samtidig burde besvære sig over Hurtighed.

Hvad Forhandlingernes Fart iøvrigt angaar, henviser vi til den i forrige Numer aftrykte Korrespondance. Den viser, at der ingen Sneglefart er præsteret af Hovedbestyrelsen. Saa snart man vidste noget om Fabrikanternes Beslutning af 11. Maj, afholdtes Hovedbestyrelsesmøde (15. Maj) og afsendtes Skrivelse med Forlangende om Priskurantens Revision (16. Maj). Fabrikanterne forlangte Sagen udsat, medens Forretningsudvalget krævede Afgørelse og fremtvang Mødet den 15. Juni, medens Fabrikanterne ønskede det udsat til 29. Juui.

Hoved-Anken i Willumsens Artikel er imidlertid, at man har bøjet sig ved en Forhandling i Stedet for at tage en Kamp paa Kravet om Prisernes Forhøjelse fra 11. Maj. Willumsen siger imidlertid, at Tabet for Provinsmedlemmerne i de 11 Uger ialt er fra 12 til 25 Kr. (pr. Medl.)

Det forekommer os, at Willumsen med denne Oplysning borttager en Del af Interessen for Strejken og det endda forudsat, at Tabet virkelig bliver saa stort. Vi tror desværre ikke, at Lønforhøjelsen gennemsnitlig andrager et saa stort Beløb, men selv om det er rigtigt, vilde vi dog al Tid meget advare imod Strejke, naar det ikke derved var muligt at vinde mere end det af Willumsen nævnte Beløb *ialt*, og naar intet andet var draget med ind under Kampen. Willumsen ved dog, hvad en Strejke koster hver enkelt Deltager, der skal ikke mange Dages Strejke til for at opveje det Tab, som Willumsen beregner, og Udsigten til en helt eller halvt tabt Strejke var vel ogsaa til Stede.

Vi tror derfor at turde paastaa, at Hovedbestyrelsens Handlemaade ikke har været præget af Mangel paa Omtanke. Det synes derimod, som Willumsen ikke ganske har opvejet de forskellige Ting imod hinanden, før han skrev, men det bør man al Tid gøre. *Red.*

Paatale af Arbejdsforhold.

Vilh. Nygaard indrømmer, at Understøttelsesbestemmelser, som beskytter Kolleger, der bliver forfulgt af Fabrikanterne, er nødvendige. Og dette understreges med, at i København er den Sag forlængst ordnet. Alligevel har han Dristighed nok til at kalde min Handlemaade malplaceret, fordi jeg søger at faa det samme ordnet i Provinserne, hvor det mindst er ligesaa nødvendigt.

Du kan selv være malplaceret, Vilh. Nygaard!

Thi sent er dog bedre end aldrig; men Du var sikkert aldrig kommen i Tanker om at gøre noget for denne Sag, og dog har Du, som ethvert andet Hovedbestyrelsesmedlem, en Pligt til at vise Vej, hvor Du kan, og det har Du altsaa kunnet i dette Tilfælde.

Naar Du derfor saa kønt spørger: Hvad er mest umotiveret? saa svarer jeg:

Du har i aarevis undladt at gøre Din Pligt, og naar saa en anden søger at ruske Din Samvittighed op, saa har Du kun til Svar: „Umotiveret".

Det er vist Vilh. Nygaard, der er mest umotiveret.

Forøvrigt havde jeg ikke glemt Sagen ved sidste Kongres; naar jeg ikke den Gang stillede Forslag, var det fordi jeg paa daværende Tidspunkt var stærkt optaget af et andet, for Provinsianerne — efter min Mening — betydningsfuldt Forslag; og desuden skal man passe paa ikke at tage Munden for fuld, en Del af d'Hrr. Kongresdeltagere kunde nemt faa Kvalme. Maa jeg i denne Forbindelse blot nævne det for Resten saa ubetydelige Ændringsforslag til Flyttehjælpsbestemmelsen; det blev skaanselsløst nedstemt.

Hvorvidt Hovedforbundet skulde yde noget til denne Sag er for mig af underordnet Betydning, men da det jo er en Art Lock-out-Understøttelse, der samtidig helst skal være obligatorisk, saa vil det vel nok være den mest praktiske Maade at ordne Sagen paa. I hvert Fald synes det mig klart, at magter en Afdl. ikke Udgifterne, saa bliver Pengene taget af Fælleskassen.

Vilh. Nygaard kommer dernæst med en Spydighed til Fagmøderne, som han passende kunde have beholdt i sig. Jeg har aldrig gjort den Erfaring, at Provins-Kollegerne er mere ødsle med Forbundets Penge end andre.

Hvad Betydning Fagmøderne har skal jeg ikke her komme ind paa, men kun anføre, at jeg finder dem af stor Betydning og fuldstændig paa sin Plads.

Til Forsvar for sit Arbejde for Repræsentationsretten opstiller Nygaard nogle Tal, som paa Papir kan se meget godt ud, desværre for Nygaard viser de sig i Praksik at være en falsk Maalestok.

Jeg vil foretrække en anden, og det en, der har mere med de faktiske Forhold at gøre, idet jeg stadig gaar ud fra, at Nygaards Tal er rigtige.

En Afd. (Enigheden) har 27 Repræsentanter, 26 Provinsafdelinger har 36 Repræsentanter; kan nu nogen regne ud, at de 26 Afdelinger er bedre repræsenteret end den ene, jeg kan det ikke.

Thi et er da givet, at for de 27 Repræsentanter bliver der ikke noget at bestille til alle paa Kongressen, hvorimod de 36 nok skal faa rigeligt at bestille. Hvor kan Nygaard forlange, at en Mand i Løbet af den korte Tid, der er fra den Dag han er valgt og til Kongressen — sidste Gang kunde det i heldigste Tilfælde kun blive 5 Dage — skal kunde sætte sig ind i alle disse Forslag, som en Afdeling paa indtil 100 Medlemmer kan finde paa at stille.

Og maa jeg samtidig tillade mig at citere følgende af Staunings Svar til Kollega Vitt, da denne angreb Repræsentationsretten, han syntes ogsaa at Provinserne havde for megen Ret:

„Vitts Forstaaelse af Kammeratskabsfølelse faar et „smukt" Udslag i hans Kritik af Repræsentationsretten til Kongressen. Han skriver som alle 3600 Medlemmer boede i en By. De bestaar imidlertid af ca. 30 Foreninger fordelt i forskellige Byer.

Disse Foreninger er alle sammensluttede i Tobaksarbejderforbundet, og de Delegerede, der møder paa Kongressen, er alle Tobaksarbejdere, som alle har det samme Formaal, nemlig at tage Beslutninger til Gode for alle Tobaksarbejdere, uanset om de bor i den ene eller den anden By".

(Hvorfor kunde Stauning for Resten ikke finde de samme begejstrede Ord paa Kongressen).

Se, Nygaard, det er en anden Tale og Din Optræden bliver endnu mere løjerlig, naar Du siger, at det aldeles ikke var for at faa „København" i Flertal, at Du arbejdede. Men hvorfor da komme Dagen efter, at Kongressen har afgjort Sagen, for paa en aldeles „uparlamentarisk" Maade at trumfe et Ændringsforslag igennem, der yderligere beskærer Repræsentationsretten for de Kolleger, der ikke arbejder i København.

Var det maaske ogsaa Din Pligt?

Herfor skal dog en Del af Skylden lægges paa Mødets Dirigent. Havde han forstaaet sine Ting og haft lidt Ben i Næsen, saa havde han selvfølgelig forbudt den Forhandlings-Methode. Nu var det modsatte Tilfældet og derfor gik det som det gik. Og Du har, Vilh. Nygaard, derved udsaaet Had og Misfornøjelse i saa godt som alle Provins-Afdelinger, det skulde Du, som erfaren Organisationsmand, have haft for megen Takt og praktisk Sans til.

Thi tro blot ikke, at den Sag endnu er endelig afgjort. *C. Bollerup-Madsen.*

Til Eftertanke!

Under denne Overskrift har vi modtaget en Artikel fra C. Vitt, men paa Grund af det andet, formentlig vigtigere Stof, har vi maattet lade den vente til næste Nr. *Red.*

Cigarsorterernes Fagforening.

Torsdag den 18. Juni afholdtes et Medlemsmøde, hvor en Erindringsgave blev overrakt den nylig afgaaede Formand, Th. Stauning. Paa Indsamlingskomiteens Vegne talte Chr. Jensen, der overrakte Gaven med hjertelige Ord om den afgaaede Formand. Endvidere talte J. Knudsen, Sussemihl og Stauning.

Gaven bestaar af et Sølvskrivetøj med tilhørende Blæksuger. Som Inskription staar: „Erindringsgave 1896 — 1/4 — 1908 fra Cigarsortererne og Klistrerne."

Tak.

Til Kollegerne, der har ydet mig den smukke Erindringsgave, bringer jeg herved en Tak, ligesom jeg takker for Tillid og Kammeratskab i de 12 forløbne Aar. *Th. Stauning.*

HUSK!

Enhver, der møder for at paabegynde Arbejde, skal medbringe Erklæring fra Foreningens Kontor.

Nyt Arbejde skal anmeldes hos Formanden og Pris godkendes af ham eller Bestyrelsen.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks,* naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Prima, prima Java Omblad pr. Pd. 1,20
Erdgods (meget bladrig) pr. Pd. 1,00
Cuttings pr. Pd. 0,90, 1,00, 1,10
Skaaren Java til Indlæg 0,70
Skaaren Brasil til Indlæg 0,90
Ungar (meget bladrig) 0,73
Domingo 0,75, 0,85 0,90
Sumatra og Java Dæks, lyse, 2,50, 2,60, 3,00, 3,50
do. do. Mellemfarver 1,60, 1,80, 2,00
Strippet Brasil 1,20
Alle Sorter **Cigartobakker** til billigste Notering. **Cigarbaand**, og**Etiketter** i stort Udvalg. **Presser. Cigarforme** (nye og brugte).

København, Pilestræde 57. Telef. 1285. Georg Løber & Søn,

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 14 | 15. Juli 1908 | 4. Aargang

Korrespondance
fra Rio Grando do Sul.

Som en prægtig Illustration til den Paastand, man saa tidt er til nødt at høre, at Fagforeningerne ingen Nytte er til, naar de ikke er i Stand til at gennemføre alt, hvad der ønskes, tjener følgende Hjertesuk fra Brasilien. Det fortjener at bemærkes, at Korrespondenten, Kollega Carl Dähn for ca. 26 Aar siden arbejdede her i København hos A. M. Hirschsprung & Sønner og der ogsaa stedse, naar der var Tale om Fagforeninger og disses Opgaver, hævdede den Anskuelse, at Organisationerne ingen Nytte var til, da i gode Tider de uorganiserede Arbejdere kunde faa, hvad de forlangte, og i daarlige Tider ikke var i Stand til at forhindre Lønnens Dalen. Det lader til, at Manden nu er kommen paa bedre Tanker, naar man gennemlæser hans Korrespondance opmærksomt. Korrespondenten oplyser følgende:

I Begyndelsen af Marts blev der fra Arbejdernes Side stillet Fordring om en Lønforhøjelse for et bestemt Mærke (Bismark) som det største Firma her paa Pladsen til Stadighed lader forarbejde. Lønnen havde hidtil for Mænd været 25 Milreis pr. 1000 og 15 Milreis for Kvinder og var blevet reduceret til 15 Milreis over hele Linien. Samtidig indførte Firmaet et nyt Mærke af langt vanskeligere Facon til den samme Arbejdsløn. En Henvendelse fra Arbejdernes Side om at give dog idetmindste noget mere for den, blev besvaret med følgende Ord: „Det er jo omtrent denne samme Cigar — *kun noget tykkere og spidsere* — og derfor giver vi ikke mere."

Da Firmaet var ubøjeligt, blev Arbejderne enige om at forlade Fabriken, selv Kvinderne og de saakaldte „Spaniere" gik med hertil (Spanierne er Haandarbejdere, som har Kontrakt med Arbejdsgiverne om en bestemt Minimalpris gældende for et Aar ad Gangen).

Firmaet bekendtgjorde nu i Aviserne, at det om Mandagen efter, at Arbejdsnedlæggelsen var sket, vilde aabne Fabriken for alle dem, der vilde hente et „Arbejdskort", men forbeholdt sig Ret til at nægte de „Utilfredse" et saadant Kort for at forebygge eventuel Gentagelse af Arbejdsnedlæggelser.

Efter nogle Dages Forløb gik 5 Mand og 18 à 20 Kvinder til Kontoret og anmodede om Arbejdskort, som de selvfølgelig ogsaa fik tilligemed en Formaningstale, og da Arbejderne var fuldstændig uorganiserede og altsaa ikke havde noget Strejkefond, hvoraf de kunde udbetale Understøttelse, saa besluttede man paa et afholdt Fabriksmøde at lade alle Fordringer falde og kun søge at formaa Firmaet til at tage Boycotningen over „Anførerne" tilbage. Selvfølgelig nægtede Firmaet at gaa ind paa nogensomhelst Betingelser, og Følgen deraf blev da ogsaa, at Arbejderne maatte bide i det sure Æble og enkeltvis hente dem det forhadte Arbejdskort.

5 Mand blev foreløbig ikke antaget igen — derimellem C. Dähn — og er nu selvfølgelig prisgivet den største Elendighed, da de ingensomhelst Støtte har noget Steds, uden Organisation og uden Forbindelser er de aldeles prisgivet den brutale Arbejdsgivers Luner.

Vi er vel alle enige om, at noget lignende ikke kunde ske her, *takket være vor Organisation.*

Den maa ikke være saa ilde endda, selv om man ikke magter alle Opgaver. *F. Møller.*

Faglige Meddelelser.

Hos Hr. Cigarfabr. Magnus Nielsen, Svendborg, har der i nogen Tid været Misfornøjelse med, at de Dæks, der udleveredes for en stor Dels vedkommende var for smaa til de Cigarer, der rulledes. Trods gentagne Henvendelser var dette Forhold ikke forandret.

Ved en Forhandling den $^{2}/_{7}$, hvor Formanden for Forbundet var tilstede, opnaaedes en Overenskomst, hvorefter Dæksmagerne skulde udskyde de smaa Dæks

og til Gengæld herfor have 5 Øre mere pr. Pd. En Cigar, for hvilken der betaltes 1 Kr. i Facontillæg betales fremtidig med 1 Kr. 50 Øre i Facontillæg. Forskellige mindre Anker fra Arbejderne forhandledes der om, og der opnaaedes en tilfredsstillende Ordning.

Dagen efter denne Forhandling fremsatte Fabrikanten overfor Arbejderne forskellige Udtalelser, der af disse opfattedes som Trudsler om Hævn overfor de Arbejdere, der havde deltaget i Forhandlingerne. Paa et Møde, hvor samtlige Arbejdere var tilstede, vedtoges det at nedlægge Arbejdet. Ved en Forhandling med Fabrikanten erklærede denne, at hans Udtalelser var blevne misforstaaede og afgav Løfte om ikke at fortrædige eller afskedige nogen af de Arbejdere, der havde deltaget i Forhandlingerne. Paa et derpaa følgende Møde med Fabrikens Arbejdere aflagdes Beretning om Forhandlingerne og det vedtoges derefter at genoptage Arbejdet. Arbejdsstandsningen varede 2 Dage.

I Aarhus afholdtes Mandag den $^{6}/_{7}$ et Møde med Fabrikantforeningens Bestyrelse. Tilstede fra Forbundet var foruden Formanden, Vilh. Nygaard og Niels Petersen, Aarhus. Mødet var foranlediget ved en Strid mellem Hr. Cigarfabrikant Vilh. Thuesen, Aarhus og Tilberederne sammesteds om Betalingen for Java Ombl.

Ombl., der blandes af flere Sorter, betaltes med 11 Øre pr. Pd. Ved Forhandling var opnaaet 12 Øre, men da Tobakken, der i nogen Tid havde været bedre, igen blev daarligere fremsattes det oprindelige Krav 15 Øre pr. Pd. Mødet enedes om, at den daarligste Sort inddrages, og at Strippelønnen fastsættes til 13 Øre pr. Pd. Differencen melllem den betalte Løn og den af Mødet fastsatte, efterbetales fra Paaklagedagen Dette Beløb fikseredes til 5 Kr. til hver Tilbereder.

Alfr. Christiansen.

Til Cigarsorterere og Klistrerne.

I Forrige Fagblad omtalte jeg i en lille Artikel Nødvendigheden af at forlange Arbejdsseddel og paaviste, at det ellers var mulig endog for Skruebrækkere at snige sig ind blandt os.

Den samme Skruebrækker, *Marie Hansen* fra Meltzer, har nu forsøgt sig igen, denne Gang hos Firmaet L. R. Høy, hvor hun havde opnaaet Antagelse, hun fik imidlertid ikke Lov at begynde, da samtlige Sorterere og Klistrere hos Firmaet selvfølgelig nægtede at arbejde sammen med hende.

Vi antager, Marie Hansen nu har indset, at hun ikke kan være i Stue sammen med organiserede Tobaksarbejdere, der er kun en Vej at gaa for hende, nemlig at indgive Appel til Fagforeningen.

Endvidere har vor gamle Bekendt, *Emanuel Palmqvist,* forsøgt sig hos Firmaet Gundersen, Gothersgade 43, saa hurtig Firmaet imidlertid erfarede hans Fortid, blev han straks afskediget.

Jeg beder Kollegerne, særlig Klistrerne have deres Opmærksomhed henvendt paa ovennævnte *Marie Hansen* fra Meltzer. Det gøres bedst ved uvægerligt at forlange Arbejdsseddel af enhver, inden Arbejdet paabegyndes.

J. Knudsen.

Til Eftertanke!

Det nytter nu en Gang ikke noget, om Kollega Stauning behandler mig elskværdigt eller groft, thi derved er Rigtigheden af, at vore Love trænger til Forbedringer, ikke skaffet ud af Verden.

Akkurat de samme Talemaader er vi vant til at høre i vore Forsamlinger, saa snart et Medlem har en anden Mening end Bestyrelsen, og særlig, naar Vedkommende er Udlænding.

Som Medlem har jeg vel Ret for ikke at sige Pligt til at skrive, hvad min og mine Kollegers Mening er. Thi Red. maa ikke tro, at jeg staar alene. Vi vil ogsaa ved passende Lejlighed stille Ændringsforslag til vore Love.

For at forebygge Mistorstaaelse i Fremtiden vil jeg skrive *vi,* saa har Red. ikke nødig at angribe *mig* med sin 2-Øres Jonrnalistikstil som i forrige Numer.

Vi véd godt, at saadanne Reformer, som vi ønsker ikke falder i Redaktionens Smag, men alligevel vil vi fastholde, at *Medlemmerne* skal have Bestemmelsesret og ikke som nu kun betale og holde Mund!

Det er maaske mere behageligt for Red. at blive rost i en spytslikkende og mavekrybende Æresadresse; vi skammer os i alle Tilfælde for slige monarkistiske Æresbegreber. Hvis Folk føler Trang til sligt, bør de gøre det privat, det hører ikke hjemme i et Fagblad.

Til Sagen maa vi bemærke, at skal et Folk opdrages saaledes, at det senere kan overtage Statsmagten, maa det sandelig oplyses mere og bedre, end det er sket til Dato, og derfor mener vi, at naar der stadig kommer nye Medlemmer i Bestyrelsen, faar flere Forstaaelse af de forskellige Spørgsmaal.

Ved Dannelsen af vor Fagforening var det maaske nødvendigt at have Tillidsmænd, eftersom Folket ikke var i Stand til at regere sig selv, men nu efter mange Aars Erfaring tror vi nok, at Arbejderne kan undvære det Tillidsmandssystem. Paa den Maade bliver de Medlemmernes Tjenere, og som saadanne gør de vist ogsaa, hvad Medlemmerne finder rigtigt.

Nu bliver der fra én Side sagt: Bestyrelsen har Medlemmernes Tillid, derfor gør de, hvad de vil, men fra den anden Side siges: Bestyrelsen gør, hvad de vil, paa Trods af Medlemmerne. Derfor kommer sjældent ret mange Medlemmer til Forsamlling, men vi vil ved Lejlighed søge Lovene forandrede, i Særdeleshed Paragraferne 4 til 13, saa Medlemmerne faar den Ret, der tilkommer dem, saaledes som det er skrevet i de to foregaaeude Artikler.

C. Vitt,
1304.

* * *

Nu er Kollega Vitt tilsyneladende blevet vred, hvilket vi meget beklager, men saa maa vist Diskussionen ophøre. Vi overlader til Læserne at bedømme, hvem det er, der har brugt Grovhederne, Vitt eller Red. Vitts foranstaaende Artikel synes os at minde adskilligt mere om 2-Øres Journalistik og at have et groft Indhold, end noget vi har skrevet. Vi undlader derfor enhver Imødegaaelse af det, der er

rettet til os. Vi maa jo saa bære den Foragt, Vitt tilsyneladende nærer for os. Kun lover vi ham, at hvis han efter nogle Aars godt Arbejde i Organisationen faar overrakt en Adresse, saa skriver vi det i Fagbladet, det gælder forøvrigt ogsaa andre Kolleger, idet vi mener, at saadant Arbejde ikke en Gang er saa privat som de Tanker, Vitt har givet Luft i Artikler.

Sagen, som Vitt helliger Artiklens anden Halvdel, har vi gentagne Gange omtalt. Naar Vitt nu en Gang faar fremsat sine Forslag, bliver der maaske Lejlighed til at tale om dem. Foreløbig maa vi tilstaa, at det er højst uklart for os, hvad Vitt tilsigter, og vi beklager, at Vitt ingen som helst Oplysninger har villet give os om Retningen og Virkningen af hans Arbejde i Holland. *Red.*

Hjemmearbejdets Afskaffelse under Debat i den tyske Rigsdag.

(Fortsat).

For Opretholdelsen af Hjemmearbejdet har man henvist til de *velgørende Følger for Familjelivet.* Jeg, *der selv stammer fra et Hjemmearbejder-Distrikt, har en anden Anskuelse om denne Sag,* — og betyder da overhovedet Overgangen til Fabriksarbejdet *en Nedgang af de sædelige Kvaliteter?* Spørgsmaalet drejer sig slet og ret om Forbudet af Hjemmearbejdet er teknisk gennemførligt? Forbyder man én Gren af Hjemmearbejdet, gaar de deri beskæftigede over til en anden Gren. Et almindeligt Forbud er teknisk uigennemførligt. Thi man kan dog ikke optage en Sætning i Loven, der siger: Enhver, der sælger noget, som er produceret i det private Hjem, bliver straffet. (Meget rigtigt hos de Frisindede). Hjemmearbejdets Forbud vilde ogsaa have en stor Betydning for Fattigplejen. I Berlin findes 190,000 kvindelige Hjemmearbejdere, der tildels lever af dette Arbejde og tildels af Fattigunderstøttelse. At overføre disse Arbejdere til Fabrikerne, vilde vise sig praktisk umuligt. Og ved et almindeligt Forbud vilde de helt og holdent falde Fattigvæsenet til Byrde. Derfor kan der af hygieiniske og etiske Grunde kun være Tale om et *partielt* Forbud. — —

I Loven foreskrives, at Soveværelserne skal holdes fri for Arbejdet. Dér har man en køn Forestilling om sunde og godt udluftede Soverum. De Folk, der sover i Køkkenet, i Korridorer, kort sagt overalt, hvor de kan finde en Plads, spørger selvfølgelig om *hvor de skal tage et Soveværelse fra?* Herpaa svarer Lovgivningsmagten: Det bliver Eders egen Sag, vi bestemmer kun i § 19, at I bliver straffet, naar I ikke har noget ordentligt Soveværelse! Af den Løn, der ikke er tilstrækkeligt til at leje ordentlige Boliger for, skal de saa betale Mulkten, fordi de har daarlige Boliger. Samtidig vil Loven fratage dem Retten til at beskæftige deres Børn. Ganske rigtigt: Indskrænkningen af Børnearbejdet er en *absolut Nødvendighed;* men sikkerligt betyder dette et Løntab for Hjemmearbejderne.

Hvem skal desuden udøve Kontrollen? Min Partiven Enders svarede: Staten! Men jeg tror, at Lærerne paa Landet ikke gærne vil overtage Rollen som Angivere for saadanne Lovovertrædelser. (Meget rigtigt!) — — Skulde det ikke være muligt at skabe en Myndighed, der er fremgaaet af almindelige Valg og udstyret med Selvstændighed for Vedkommende?

Det vigtigste i Lovforslaget synes mig at være *Indførelsen af et Register over Hjemmearbejderne.* Ved et saadant Register vilde vi forhaabentlig kunne afskaffe de Folks skjulte Hjemmearbejde, der arbejder uden at de behøver at leve deraf. Vi vil specielt hjælpe de Hjemmearbejdere, for hvem Livet ikke er andet end en uafbrudt Kæde af monotont Arbejde. Vi staar her som dem, der ikke har det daarligt, overfor Mennesker, som ikke kender til andet end Nød og Elendighed. Kun fra et Menneskelighedens Standpunkt maa vi betragte dette Lovforslag. (Bravo! hos Venstre.)

Schiffer (Centrum) beklager, at Lovforslaget ikke tillige indfører 10 Timers Arbejdsdagen ogsaa for mandlige Arbejdere. I denne Henseende staar Udlandet, t. Eks. Frankrig, højere, og naar den franske Industri kan bære 10 Timersdagen, maa den tyske Industri vel ogsaa nok kunne bære den. (Meget rigtigt!) I alt Fald burde 10 Timersdagen indføres i Bjærgværksdriften og Valseværkerne, hvor Arbejderne arbejder under en sand Helvedets Varme. Fabriksarbejdet for gifte Kvinder burde indskrænkes saa meget som muligt.

Det er glædeligt, at de fleste Arbejdere har udtalt sig for Oprettelsen af Arbejderudvalg; men fra Arbejdernes Standpunkt maa jeg forlange, at det bliver *virkelige Arbejderudvalg,* ingen Dekorationer.

Endvidere maa jeg beklage, at Lovforslaget ikke paa nogen Maade beskæftiger sig med Arbejdernes Koalitionsret (Foreningsret). Dersom d'Hrr. i Forbundsraadet vidste, hvorledes Arbejdskøberne under de nedadgaaende Konjunkturer søger at hævne sig netop paa Arbejdernes Førere, vilde de vistnok ansé dette for nødvendigt. Dertil kommer Retsulighederne for Arbejderne og Arbejdsgiverne. Arbejderne staffes for Misbrug af Koalitionsretten med strænge, ærekrænkende Fængselsstraffe. Men naar Arbejdsgiverne ikke alene ved Anvendelsen af Trusler og Boycottning, men ogsaa ved at gøre Masser af Arbejdere brødløse, tvinger dem til ikke at gøre Brug af deres statsborgerlige Koalitionsret, faar de ingen Straf. Vi foreslaar, at Lovforslaget henvises til en Kommission paa 28 Medlemmer.

Everling (nationalliberal): Det er ikke rigtigt, at Hjemmearbejdet trykker Lønnen ned. (Munterhed hos Socialdemokraterne.) Hjemmearbejdet har sædelige Momenter, idet det gør Folket selvstændigt og muliggør et idyllisk Familieliv. (Stormende Munterhed hos Socialdemokraterne.) Vi vil være med til at arbejde for at afskaffe Misforholdene, men hvilket Tryleri ligger ikke i Ordet „Hjem"? (Munterhed hos Socialdemokraterne.).

Günther (frisindet Folkeparti) paastaar, at der i den saksiske Kniplingsindustri præsteres aarligt for ca. 60—70 Millioner Varer, hvoraf Halvdelen kommer paa Hjemmeindustrien, og at Befolkningsvelstanden er ble-

ven væsentlig forbedret ved Hjemmearbejdets Udbredelse. (Munterhed hos Socialdemokr.). Han glædede sig over, at Regeringen har undgaaet at vandre den af Socialdemokratiet anviste Vej om et fuldstændigt Forbud af Hjemmearbejdet.

Stadthagen (Socialdemokrat): De foregaaende Talere har fremstillet Sagen saaledes, at vi stiller Fordringer, der er aldeles umulige at opfylde, og at *vi vilde ødelægge hele Hjemmeindustrien.* Men heri er *ikke ét sandt Ord.* Min Partifælle Geyer har kun ved beviskraftige Tal dokumenteret, at Hjemmearbejdet i Cigar- og Tobaksindustrien udelukkende kan holde sig ved den største Udbytning, og at det af denne Grund er nødvendigt at fastsætte et *fuldstændigt glat Forbud.* For øvrigt véd de foregaaende Talere jo meget godt, at vi ogsaa i denne Session har forelagt et Lovforslag, som trækker tydelige Grænser for, i hvilket Tilfælde Udbytningen ved Hjemmearbejdet ikke længere kan finde Sted. De kan ikke fortælle os, at det hos Dem kun drejer sig om at opretholde Hjemmearbejdet *for Arbejdernes egen Skyld,* nej, for Dem kommer det kun an paa, *at skabe mere Frihed for Udbytningen af Hjemmearbejderne.* Det, der næsten kunde have irriteret mig, dersom jeg ikke allerede var vant til at høre saadanne Udtalelser fra de Herrer Frisindede, var d'Hrr. Everling og Günthers Lovprisninger af Hjemmearbejdet. Hr. Everling fortalte, at han havde truffet et gammelt Ægtepar, hvem han havde misundt deres Samarbejde. Naar de gamle Folk spurgte ham om han ikke vilde bytte med dem, var de altsaa høflige nok til paa denne haanlige Maade *at give deres Irritation Udtryk over hans Uforstand.* (Meget godt! hos Socialdemokraterne). Hjemmearbejderne maatte være bleven fuldstændig degenererede og aandelig defekte, dersom de vilde tro, at vi vil ødelægge Hjemmearbejdet, *fordi vi vender os imod Udbytningen i Hjemmearbejdet.* Den ærede foregaaende Taler har talt om

Børnearbejdets høje sædelige Værdi.

Dette er de samme Talemaader, som vi har hørt snart i et helt Aarhundrede af de mest ubetingede Børneudbyttere. I Trediverne i forrige Aarhundrede var det de Tekstilindustrielle, der paa det mest energiske værgede sig imod at faa Børnearbejdet forbudt. Da Kultusministeren gjorde Front imod dette, *beklagede disse Industrielle sig over, at man oven i Købet vilde sende Børnene i Skolen!* Og da Kongen forlangte Regnskab over, hvorfor de Militærpligtige stedse blev af en mindre værdifuld Kvalitet, særlig i de Egne, hvor Børneudbytningen var fremherskende, blev der svaret ham, at det laa deri, at Kultusministeren forlangte, at Børnene skulde gaa i Skole. Den Gang optraadte man for første Gang imod denne grusomme Børneudbytning. —

(Sluttes.)

Johan Lindblad.

Adressen for Cigararbejder Johan Lindblad bedes meddelt Bladets Kontor, da en Samtale ønskes.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden".

Medlemmer, som ønsker at stille Forslag til Afdelingens Love, anmodes om at indsende disse til Afdelingens Kontor, senest Fredag den 31. Juli.

Lovudvalget.

Indsendte Artikler.

Vi har modtaget en Svar-Artikel fra Nygaard til Bollerup-Madsen, men den overvældende Stofmængde har umuliggjort at skaffe Plads til den. Ligeledes maa andre Artikler vente. *Red.*

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Prima, prima Java Omblad pr. Pd. 1,20
Erdgods (meget bladrig) pr. Pd. 1,00
Cuttings pr. Pd. 0,90, 1,00, 1,10
Skaaren Java til Indlæg 0,70
Skaaren Brasil til Indlæg 0,90
Ungar (meget bladrig) 0,73
Domingo 0,75, 0,85 0,90
Sumatra og Java Dæks, lyse, 2,50, 2,60, 3,00, 3,50
do. **do.** Mellemfarver 1,60, 1,80, 2,00
Strippet Brasil 1,20

Alle Sorter **Cigartobakker** til billigste Notering. **Cigarbaand**, og**Etiketter** i stort Udvalg. **Presser. Cigarforme** (nye og brugte).

København, Pilestræde 57. Telef. 1285. Georg Løber & Søn,

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28. København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 15 | 1. August 1908 | 4. Aargang

Fra Belgien.

I Tilslutning til vor Korrespondance fra Brasilien skal vi bringe en kort Beretning om en Lock-out i vort Fag i Belgien. Begivenheden illustrerer klart, hvad den saa meget lovpriste „Frihed" fører til, naar den praktiseres.

Som bekendt eksisterer der i Belgien ingen Centralisation, de forskellige Fag er vel nok organiseret, men bestaar af et sandt Utal af enkelte Afdelinger, som hver især lovgiver for sit eget indskrænkede Omraade. Denne Organisationsform har den Fordel, at man meget nemt kan sætte en „rask lille Strejke" i Scene, men saa er der rigtignok ogsaa den slemme Ulempe derved, at disse Strejker ret hyppig gaar tabt, da de smaa raske Strejker nemlig bruges ret ofte og ret planløst. Det er meget sjældent, at man i Belgien har Fred og kan betale til de Afdelinger, som trænger haardt til Støtte.

I Gerardsbergen havde Fabrikanterne foresat sig at reducere Lønnen med 1 Frcs. pr. 1000. — Selvfølgelig var det kun en Begyndelse til en endnu større Reduktion. — Afdelingen modsatte sig Reduktionen og nedlagde Arbejdet. Forsaavidt var alt som det skulde være, men nu kom der en slem „aber", der fandtes nemlig ikke en Skilling i de forskellige Afdelingers Kasser og nogen Hovedkasse har man ikke, der blev gjort kæmpemæssige Anstrængelser for at skaffe de nødvendige Beløb tilveje, men forgæves. En Centralisation, som vi har den her i De samvirkende Fagforbund, eksisterer ikke i Belgien, alt er nemlig „Federation" med den mest udstrakte Frihed. Landsorganisationen har ikke Spor af Myndighed til at udskrive Bidrag eller til at gøre nogetsomhelst for at bringe Plan i Bevægelsen, og man vil kunne forstaa, at under disse Omstændigheder saa det sort ud for vore Kolleger i den nævnte By.

Fabrikanterne henvendte dem til en større Arbejdsgiver i Byen Turnhout om Støtte, og Vedkommende var da ogsaa villig til at støtte dem ved at forarbejde eller lade forarbejde de manglende Mærker. Følgen var en Sympatistrejke dersteds og nu blev det helt galt.

Den internationale Sekretær indkaldte da de forskellige Tillidsmænd til en Konference i Brüssel, og skøndt Situationen var temmelig alvorlig de fleste Steder, saa besluttede vi dog at give, hvad gives kunde i Øjeblikket.

Hovedbestyrelsen her i Danmark var selvfølgelig saa kollegial at sanktionere Tillidsmændenes Handling.

Jeg kan meddele, at Lock-outen, som en Følge af vor Indgriben, sluttede med en fuldstændig Sejr for vore Kolleger.

Men Konferencen i Brüssel tog ogsaa resolut den Beslutning at fordre af Belgierne, at de *skulde danne en Centralisation efter tysk og dansk Mønster,* og nu har forleden en Kongres besluttet at gøre de forberedende Skridt dertil.

En glædelig Begivenhed, lad os haabe, at flere og flere maa faa Øjnene op for Centralisationens store Fordele.

Jeg indrømmer gerne, at det under visse Forhold kan være meget rart og ogsaa formaalstjenlig at kunne slaa løs, naar det passer en, men i de fleste Tilfælde er det skadelig for os selv, idet det svækker samtlige Afdelingers Modstandsevne, naar Strejken bliver anvendt i Tide og Utide, og naar det endelig gælder for Alvor staar man uden Midler og det kan ikke altid nytte noget at apellere til Udlandet, thi det kunde jo tænkes, at Forholdene der ingenlunde var bedre.

F. Møller.

Fagmøde i Viborg.

Søndag den 28. Juni havde Kollegerne i Viborg, i Forbindelse med den der afholdte Distriktsarbejderfest, arrangeret et Fagmøde og dertil indbudt Repræsentanter fra de nærmeste Afdelinger. Følgende var repræsenteret: Skive, Nykøbing, M. og Randers.

Dagen og Mødet forløb under de mest udprægede kammeratlige Former.

Efter at de Fremmede om Formiddagen af Kollegerne i Viborg var vist omkring for at bese Byens Seværdigheder, samledes man Kl. 11 til Fagmøde paa Jærnbanehotellet.

Formanden for Viborg Afdl. bød de fremmede Kolleger Velkommen og ønskede Mødet et heldigt Forløb.

Derefter valgtes til Dirigent P. Weirauch, Viborg og til Sekretær Bollerup-Madsen, Randers.

Dirigenten oplæste Dagsordenen, der bestod af følgende 3 Punkter:

1. Prisstigningen. 2. Repræsentationsretten. 3. Eventuelt.

Punkt 1 indlededes af *Petersen,* Nykøbing, M. Petersen fandt Anledning til at protestere imod den Ordning, der var truffet angaaende delt Arbejde; der er ingen Mening i, at der ikke ogsaa her er gennemført Lønforhøjelser. Udsalgsprisen for dette er steget lige saavel som for andre Cigarer.

Nielsen, Skive, sluttede sig til Petersen og udtalte: Jeg tror Hovedbestyrelsen har lagt for lidt Vægt paa denne Sag.

Jac. Jensen, Viborg: Saavidt mig bekendt beregnes Arbejdslønnen for delt Arbejde ikke efter Udsalgsprisen, men efter Facon, og der kan derfor ikke lægges Hovedbestyrelsen noget til Last, jeg tvivler ikke om, at den har gjort sit bedste og desuden, hvad hjælper en Protest, efter at Sagen er afgjort.

Petersen: Vi kan maaske ad den Vej faa en fast Overenskomst for delt Arbejde.

Weirauch gav Petersen Ret i hans Kritik og opfordrede ham til at give nogle Oplysninger angaaende Prisstigningen.

Petersen meddelte, at mange Mærker var forhøjet ganske betydeligt, uden at Arbejdslønnen derved var stegen.

S. Gørup, Viborg: Jeg forstaar godt Deres Misfornøjelse, men jeg finder ikke en Protest af Betydning, derimod vil jeg opfordre de Kolleger, der sidder ved delt Arbejde, om at arbejde for, at der bliver gennemført en fast Overenskomst for saadant Arbejde.

Petersen: Det er ogsaa det vi vil, og Begyndelsen er gjort i Dag; yderligere vil jeg foreslaa en Resolution, som jeg anmoder Dem om at stemme for.

Bollerup-Madsen: Vi er jo alle enige om, at de Kolleger, der sidder med delt Arbejde, er bleven forurettet. Naar De tror, at denne Resolution kan gavne Sagen, lad os saa vedtage den, skade kan den i hvert Fald aldrig. Følgende Resolution vedtoges enstemmig:

„Fagmødet i Viborg den 28. Juni 1908 udtaler sin Misfornøjelse med Hovedbestyrelsens Resultat ved Prisstigningen angaaende delt Arbejde, og opfordrer vi derfor Hovedbestyrelsen til ved Overenskomstens Fornyelse at faa oprettet en fast Priskurant for delt Arbejde."

Punkt 2. Hertil fik *Bollerup-Madsen* Ordet og udtalte:

Det er værd at lægge Mærke til, at efter den Maade, hvorpaa Delegerede til Kongres for Fremtiden skal vælges, vil de københavnske Kolleger blive bestemmende overalt, baade paa Kongres, i Hovedbestyrelse og i Forretningsudvalget, hvor de forresten altid har været eneraadende. Ligeledes lægger man Mærke til, hvorledes Vilh. Nygaard trumfede sit Ændringsforslag igennem i denne Sag. Og hvorfor skulde nu alt dette laves?

Har Provinsianerne nogensinde misbrugt deres Flertal? Hertil maa svares et bestemt Nej. Det eneste Provinsianerne har kunnet blive enige om er ikke at vælge Vilh. Nygaard til Formand. De kunde forresten lige saa godt have gjort det, som vedtage hans Forslag, for nu gaar det jo saaledes alligevel og saa har vi Skandalen.

Det er ufatteligt, at et saadant Forslag kan vedtages i en Forsamling, hvor Provinsianerne er i Flertal.

Lad os haabe, at Betydningen af Enighed og Solidaritetsfølelse snart maa blive klar for Provinsianerne, for endnu har den ikke eksisteret. Et Leve derfor (Hurra).

Jac. Jensen: Jeg vil protestere imod, at det skulde være en Skandale, at Nygaard blev Formand, ligesom jeg finder hans Forslag til Repræsentationen demokratisk. At Maaden, hvorpaa det blev gennemført, ikke var fin, derom kan jeg være enig med Madsen.

S. Gørup: Jeg forstaar saa godt Madsens Harme, og jeg giver ham Ret i, at det var et Kneb Nygaard benyttede sig af.

B. Madsen: Jac. Jensen maa misforstaa Demokratismen, det kan aldrig være demokratisk, at 1 Afdeling har lige saa mange Repræsentanter som 26 andre. Maa jeg i denne Forbindelse ogsaa nævne, at naar Socialdemokratiet afholder Kongres, da vælges de Delegerede efter vort gamle System, og Jac. Jensen tør vel ikke paastaa, at Socialdemokraterne ikke er demokratiske.

Nej, hvad her er sket, det er, at den nødvendige Repræsentationsret er berøvet store Dele af Forbundets Medlemmer, takket være deres egen Dumhed. Thi ingen Afdeling kan nøjes med mindre end én Repræsentant, og store Afdelinger har absolut for lidt i én.

Jeg fastholder, at det vilde være en Skandale, om en Mand som Nygaard blev Formand, thi i Spidsen for en Arbejderorganisatiou skal staa Fordrageligheed og en dybtfølt Forstaaelse af Arbejderklassens Sag. Ikke Hensynsløshed og Brutalitet.

Petersen, Nykøbing M., udtalte sig i Tilslutning til Madsen.

Følgende Resolution, stillet af Bollerup-Madsen, vedtoges derefter enstemmig. 3 undlod dog at stemme:

„Fagmødet i Viborg den $^{28}/_{6}$ 08 udtaler sin store Beklagelse over det Forslag, som paa sidste Kongres blev vedtaget angaaende Repræsentationsretten, hvorved vi mener, at der blev gjort Provinsianerne stor Uret, ligesom vi i høj Grad maa misbillige den Maade, hvorpaa Forslaget blev gen-

nemført. Og vi opfordrer Kollegerne i alle Afdelinger til at tage denne for os saa vigtige Sag op til Behandling, saa vi næste Gang kan staa samlet om et Forslag, der skaber Retfærdighed til alle Sider, og som en Gang for alle kan gøre Ende paa dette omtvis ede Spørgsmaal."

Der var nu ikke flere, der ønskede noget behandlet, og Dirigenten sluttede Mødet med en Tak til Deltagerne.

Viborgenserne indbød saa til Fællesspisning, og her gik det mere gemytligt til. Smaa improviserede Taler fulgte rask efter hinanden. Folketingsmand *A. C. Meyer,* der tilfældig opholdt sig paa Hotellet, blev indbudt og deklamerede forskellige Viser og Digte. Stemningen kulminerede, da Hr. Meyer til Slut — stemningsfuldt og kraftigt — deklamerede Holger Drachmanns „Engelske Socialister". Herfor kvitteredes med en mægtig Klapsalve, og det behagelige Samvær sluttede med et af Jac. Jensen udbragt kraftig besvaret Leve for A. C. Meyer.

Man marcherede saa under Afdelingens Fane til Arbejderorganisationernes Samlingsplads for at deltage i Processionen til Festpladsen.

C. Bollerup-Madsen.

Diskussion med Mærker.

Paatale af Arbejdsforhold. Fagmøder.

I en Diskussion, der for Tiden føres mellem D'hrr. Vilh. Nygaard og Bollerup-Madsen skriver førstnævnte en Forklaring, hvorfor han ikke vil diskutere med et Mærke. Dette Mærke var mig, og naar jeg her beder om Ordet, er det, fordi jeg ikke kan anerkende denne Vægring, og fordi Hr. Nygaard ikke skal have Æren af, at det var ham, der afbrød Diskussionen. Jeg indser ikke, hvorfor man ikke kan diskutere med et Mærke, det er jo dog Artiklens Indhold, det kommer an paa, og hvorom man har forskellige Meninger, om saa Forfatteren hedder Per eller Povl, turde dog vist være temmelig ligegyldigt. Skulde man altid underskrive med sit Navn, var der vist meget, der ikke kom for Dagens Lys, naar man ellers vilde give sine Følelser og Tanker Luft i Pressen, og Redaktøren har jo dog altid Forfatterens Navn, saa i en vis Forstand er jeg en Ven af Anonymiteten. At Hr. Nygaard førte mig selv som Vidne, det var jo kun en Tilfældighed, for det kunde Hr. Nygaard jo ikke vide. Det var om en Lærlingeskala, jeg skiftede Mening. Her har Hr. Nygaard Ret. Men herom er en Forklaring nødvendig, for at man ikke, som det saa ofte sker, skal faa en fejl Mening. Paa Kongressen i 1897 var jeg en Modstander af en Lærlingeskala. Jeg forfægtede efter bedste Evne ikke alene min Mening, men ogsaa den Afdelings Mening, som jeg havde den Ære at repræsentere. Men af Skade bliver man ofte klog, man skal lade sig belære af Erfaringer, og efter Kongressen skete der en Masseantagelse af Lærlinge, flere Steder, hvor der paa Fabriker før beskæftigedes 14 à 15 Mand, antog man efterhaanden et ligesaa stort Antal Lærlinge og ingen Svende. Under saadanne Forhold var det vel nok forsvarligt at skifte Mening og raabe paa en Regulering af Lærlingeforholdene enten ved en Lærlingeskala eller paa anden Maade, ikke alene for Fagets Skyld, men ogsaa for Lærlingenes. Derfor skiftede ikke alene jeg Mening, men Aarhus Afdeling og mange med os, og vort Arbejde bar jo ogsaa delvis Frugt.

Altsaa, jeg kaster min Mening i Papirkurven, naar jeg bliver overbevist om, at den kan skade og er fejl. Hr. Nygaard giver det Udseende af, at det var ham, der afbrød Diskussionen. Her svigter Hr. Nygaards Hukommelse ham. Jeg skrev den Gang, at jeg ikke vilde diskutere med en Modstander, der forvrænger sin Kontraparts Ord, hager sig fast i saasaadanne Smaating som en Skrivefejl o. l., og ellers forsøger at gøre ham latterlig. Saa vilde jeg vente, til Vedkommende havde lært at diskutere. Saadan noget gør man kun én Gang.

Med det samme maa jeg maaske udtale mig om Paatale af Arbejdsforhold. Her er et Punkt, hvorpaa jeg mener, man skal have sin Opmærksomhed henvendt. Der er sikkert mange Steder Forhold, der trænger til at ordnes, men hvor Kolleger, der baade har Lyst og Evne, siger ligesom Ib i Gøngehøvdingen: „Bare jeg turde vove mig!", man er saa afhængig i økonomisk Henseende.

Forholdet er naturligvis bedre i København, hvor Arbejdsmarkedet er større, men selvfølgelig skal man værge sig mod Misbrug.

Hvad angaar Fagmøder, aa jo, de har deres Betydning ligesaavel som en Fagpresse, man kommer sammen for at drøfte og behandle de faglige Spørgsmaal, der ligger Medlemmerne imellem. Det maa jo være en Opgave at gøre Arbejderne oplyste og maalbevidste, først at lære at kende sig selv, saa benytter man Fagmøder og gøres det rigtigt, vil det altid bære Frugt, men betragter man det som selskabelige Sammenkomster, ja saa misbruger man jo baade den gode Tanke og de pekuniære Midler. Angaaende Repræsentationsretten mener jeg, Bollerup-Madsens Ræsonnement er ganske sundt.

Med kollegial Hilsen

C. Sauermilch,
Aarhus.

Hjemmearbejdets Afskaffelse under Debat i den tyske Rigsdag.

(Sluttet.)

I vort Lovforslag har vi udelukkende forlangt, *at kun Bearbejdelsen af Nærings- og Nydelsesmidler ved Hjemmeindustrien skulde forbydes,* og endvidere at Forbundsraadet skulde være berettiget til at forbyde Bearbejdelsen af Varer ved Hjemmearbejdet, *naar der herved opstaar Fare for de derved beskæftigede Personers Helbred* eller at der derved kunde opstaa en Fare for *Konsumenternes* Liv og Helbred. Dette er dog det *mindste,* der kan forlanges for at beskytte Arbejdernes og Konsumenternes Helbred.

Fremdeles har vi forlangt, for at forhindre Udbytningen af Hjemmearbejderne, at der saa vidt muligt

garanteres dem en Minimal-Løn.

Det af os forelagte Lovforslag er absolut gennemførligt, dersom man virkelig vil komme Udbytningen tillivs. Men De vil kun vaske Peltsen uden at gøre den vaad. (Meget sandt! hos Socialdemokr.).

Hr. Naumann udtalte, at Hjemmearbejdets Elendighed og Fattigplejen er uadskilleligt sammenknyttede i det borgerlige Samfund. Men derved har De rejst

den allerværste Anklage

imod deres egen Samfundsorden! (Meget godt! hos Socialdemokraterne). Det er usædeligt og uretfærdigt at erklære: vi kan intet gøre derved; for at disse Folk overhovedet kan arbejde videre, maa vi opretholde denne grusomme Udbytning. *Nej, her gælder det om at tage kraftigt fat!* I Hjemmeindustrien forfærdiges ogsaa meget værdifulde Ting: Silkekjoler, Broderier til Generals-Uniformer og andre værdifulde Broderier. Hvad nytter det at appellere til Damerne om ikke at købe saa billigt, thi de maatte erindre, at *de smukkeste Pragtklædninger bunder i Hjemmeindustriens Elendighed.* En saadan Appel til de *Velhavende* nytter intet.—

Stadthagen kritiserede derefter i et udførligt Foredrag, at man vil nægte at indføre 8-Timers Arbejdsdagen. Titimers Arbejdsdagens Gennemførelse for kvindelige Arbejdere er *kun et Stempel paa det, Arbejderne selv har tilkæmpet sig.* Den nu bestaaende Ellevetimers Arbejdsdag opviser store Huller, idet der i Fjor i 2610 Virksomheder for 197,938 kvindelige Arbejdere blev bevilget *2,446,00 Overarbejdstimer.* Dette er et kolossalt Misbrug, der drives med Undtagelsesbestemmelserne, og da vil man oven i Købet forøge disse Undtagelsesbestemmelser! Særligt maa man dadle den *absolute Mangel af en lovmæssig Begrænsning af de voksne Arbejderes Arbejdstid.* I *Østrig* bestaar en saadan Begrænsning allerede siden 1885, i *Svejts* siden 1877; *Nord-Amerika* har indført Nitimersdagen, og i store Omraader endog Ottetimersarbejdsdagen ,

selv Rusland

har siden 1897 en Maksimalarbejdsdag for voksne Arbejdere i blandede Fabriker! *Kun Tyskland kender ikke en saadan Forskrift!*

Erzberger (Centrum) protesterede imod, at Hjemmeindustri-Udstillingen skulde have været ensidig og tendentiøs; den bød tværtimod et objektivt, omend ikke noget glædeligt Billede. Taleren savner i Lovforslaget en Bestemmelse angaaende „Mellemmestrene"; imod disses aagerkarleagtige Udbytning, særligt ude paa Landet, maa vi sé at træffe lovformelige Bestemmelser i Kommissionen. De smukke Billeder, som Hr. Everling har fremtryllet om Hjemmearbejdet, ansér Taleren for Æventyr fra 1000 og én Nat.

Lovforslaget henvistes derefter til en Kommission paa 28 Medlemmer.

Svenske Afdelings-Adresser.

Afd. 1. *Gäfle:* Joh. Johnson, Cigarrfabriken „Fram".
„ 2. *Stockholm:* Wald. Wolsö, Expedition S:t Paulsgatan 14, n. b. Expeditionstid: 7—8 Eftm. Lørdag 6—7 Eftm.;
„ 3. *Bäckaskog:* Carl Andersson, Cigarrfabriken.
„ 4. *Norrköping:* B. Klingblom, A. Björkmans Cigarrfabrik.
„ 5. *Linköping:* Ludv. Andersson, Nygatan 22.
„ 6. *Vadstena:* C. Johansson, Cigarrfabriken.
„ 7. *Göteborg:* C. Bergström, Klamparegatan 34
„ 8. *Helsingborg:* Axel F. Andersson, Kasärngatan 10.
Afd. 9. *Åmål:* Fröken Ida Almkvist, Cigarrfabriken.
„ 10. *Lund:* Sw. Richter, Ö. Mårtensgatan 2.
„ 11. *Malmö:* A. Wihlborg, Folkets Hus' annex. Expeditionstid 7—8 Eftm
„ 12. *Ystad:* F. Johnsson, Vädergränden 12.
„ 13. *Landskrona:* Kru Kristina Bellman, Stora Norrgatan 7.
„ 14. *Västerås:* Fru Anna Pedersen, Karlsgatan 9, 1 tr.
„ 15. *Karlskrona:* Axel Dahlberg, Rubens Cigarrfabrik.
„ 16. *Uppsala:* Alb. Olsson, Noréns Cigarrfabrik.
„ 18. *Karlshamn:* A. Persson, Västra Långgatan 35.
„ 19. *Rinkaby:* Fröken Hanna Månsson.
„ 21. *Billeberga:* C. Jönsson, Cigarrfabriken.
„ 22. *Sölvesborg:* Karl Jonsson, Nya staden.
„ 23. *Charlottenberg:* Oskar Olsson.
„ 24. *Arvika:* Gustaf Littorin, Esplanadgatan 187.

Indsendte Artikler.

Flere indsendte Artikler maa ogsaa denne Gang udelades af Mangel paa Plads. *Red.*

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Prima, prima Java Omblad pr. Pd. 1,20
Erdgods (meget bladrig) pr. Pd. 1,00
Cuttings pr. Pd. 0,90, 1,00, 1,10
Skaaren Java til Indlæg 0,70
Skaaren Brasil til Indlæg 0,90
Ungar (meget bladrig) 0,73
Domingo 0,75, 0,85 0,90
Sumatra og Java Dæks, lyse, 2,50, 2,60, 3,00, 3,50
do. do. Mellemfarver 1,60, 1,80, 2,00
Strippet Brasil 1,20

Alle Sorter **Cigartobakker** til billigste Notering. **Cigarbaand**, og**Etiketter** i stort Udvalg. **Presser. Cigarforme** (nye og brugte).

København, Pilestræde 57. Telef. 1285. Georg Løber & Søn,

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28. København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 16 | 15. August 1908 | 4. Aargang

Fagbladet og dets Indhold.

Da vi fra sidste Kongres bl. a. førte en Diskussion om vort Fagblad, hørte jeg til dem, der med Stolthed kastede Blikket paa de 3 Aargange og var rede til at yde min Anerkendelse for deres noble Præg og gode Indhold. Jeg var glad over, at det var lykkedes Redaktøren at indføre en god Tone, at begrænse de ganske ligegyldige Indlæg og at bringe virkeligt oplysende Stof.

Desto mere er jeg nu ked af, at dette gode Forhold er forandret. Jeg beklager, at det gode Anslag ikke er fulgt paa rette Maade, og jeg tror, at tænkende Kolleger vil give mig Ret.

De Artikler, der i den sidste Tid har fyldt Fagbladet, saaledes at fagligt, statistisk og andet oplysende Stof ikke har faaet Plads, er af en saadan Beskaffenhed, at det forekommer mig, Redaktøren burde forbudt dem Optagelse for dog at holde god Tone og godt Indhold. Det kan godt være, at nogle enkelte Kolleger havde følt sig fornærmede, men Herregud! Indhold af oplysende Art har det ikke været. Taktløsheder som dem fra Vitt og Willumsen og lange Referater med grove Ord fra et Fagmøde, hvor Forhandlingen ikke synes at have været af særlig vægtig Natur, burde ikke være Fagbladets Indhold. Selvfølgelig kan skriftlig Diskussion være godt, men de, der ønsker at føre den, burde have lidt Herredømme over sig selv. Diskussionen, der i sin Tid førtes om „Akkord og Timeløn", var et Eksempel paa, hvorledes en Diskussion kan og bør føres, ligesom Redaktørens Svar til Willumsen havde et overbevisende Indhold uden at være spækket med Uartigheder.

Jeg beder da Redaktøren om at stoppe op, medens det endnu er Tid; Fagbladet bør ikke udvikle sig til en Kloak, men være, hvad det oprindelig var, et Blad, der giver Oplysning og Plads til saglig Diskussion om Emner, der kan have Interesse; ikke for interesseløst Pjat

Fridolin. —

* * *

Vi beklager, at Fagbladet har givet Anledning til den foran fremførte Kritik. Der er ganske vist nogen Berettigelse i den, men det har været med Sorg i Sindet, at vi har ladet Bladet optage den sidste Tids Artikler, der ikke alle har været prægede af Fordrageligheed. Traditionen tro har vi imidlertid ikke villet skride til det, der kaldes Censur, det har som bekendt aldrig været øvet her i Bladet.

For tænkende Læsere er det naturligvis ikke opbyggende at faa Artikler med saa lidt Indhold, som vi desværre nu og da har maattet bringe, men vi har den Erfaring, at det vilde være dumt at hindre Fremkomsten af sligt, *naar det da ikke breder sig ud over alle Grænser.* Der er Folk, der har faaet Afløb for deres Gift og Galde, og det har de godt af, thi fornuftige Kolleger, — og de fornuftige er da fremdeles de mange — har naturligvis ikke taget Hensyn til rene Meningsløsheder. De Folk, der føler Trang til at aflaste nogle Grovheder, om det er mod Bladets eller andre af Forbundets Tillidsmænd er ligegyldigt, maa hellere faa Lov til det, end de bagefter skulde have Lov til at bilde Folk ind, at de var Ofre for uretfærdig og hensynsløs Censur. Ved deres Sprog og deres Mangel paa Logik og Argumenter vender de alligevel alle fornuftige, tænkende Folk fra sig.

Selv om vi altsaa beklager Fremkomsten af adskillige i den sidste Tid fremkomne Artikler, tror vi dog, at de har bragt Klarhed i Opfattelsen af visse Personer, men haaber ligesom Indsenderen at det snart maa være nok. Vi beklager, at Bladet er saa lille; var det større, kunde der dog samtidig med det mindre vægtige bringes mere interessante Artikler, saaledes at flere blev tilfredsstillede, end Tilfældet nu har været.

Men iøvrigt skal vi naturligvis i Fremtiden som hidtil bestræbe os paa at levere at godt Blad, ligesom vi selvfølgelig ogsaa i alt, hvad der er Redaktionens Stof, nok skal opretholde den gode Tone og haaber, at det vil paavirke mulige Indsendere til at handle ligesaa.

Red.

Paatale af Arbejdsforhold.

Maa jeg gøre nogle afsluttende Bemærkninger. Jeg har lovet at deltage i en Diskussion med Bollerup-Madsen, men jeg har aldrig lovet at skændes med ham, og efter at have læst Referatet fra Fagmødet i Viborg, er jeg ganske paa det rene med, at det B.-Madsen ønsker er et Skænderi, han maa saa vælge sig en anden Kontrapart.

Angaaende Erstatning til Kolleger, som paataler Fagets Interesser overfor Mester eller Fabrikant og som derved bliver afskediget, mener jeg, som i en tidligere Artikel bemærket, at disse Kolleger bør støttes; hvorvidt denne Understøttelse skal være en Afdelings- eller en Forbundssag, maa afgøres paa en Kongres, indtil da maa de enkelte Afdelinger, som ikke alt har ordnet denne Sag, søge at faa den ordnet. At jeg som Medlem af Hovedbestyrelsen skulde have større Pligter end de øvrige Hovedbestyrelsesmedlemmer, er saa urimeligt, at jeg kan undlade at svare yderligere herpaa.

Til Referatet fra Viborg Fagmødet vil jeg kun udtale min Beundring over det „Mod", enkelte har lagt for Dagen ved at æreskænde en Fraværende. Min Tvivl om Fagmødernes Nytte har derimod ikke forandret sig.

Til Slut kun dette, kan Bollerup-Madsen skaffe Udtalelser fra saa mange Provins-Afdelinger, at disse repræsenterer Flertallet af Forbundets Medlemmer i Provinsen, der gaar ud paa, at man misbilliger mit Arbejde paa Kongressen, saa er jeg villig til at udtræde af Hovedbestyrelsen, jeg ønsker nemlig ikke at blive æreskændt i Fagbladet af nogle enkelte Kolleger uden at faa at vide, hvor mange der staar bag, og har de Flertallet bag sig, saa ønsker jeg helst at gaa, men har Bollerup-Madsen ikke Flertallet med sig, saa bør han holde inde med sine Overfald.

Bollerup-Madsen taler om Skandale; maa jeg gøre ham opmærksom paa, at jeg paa Kongressen énstemmig er valgt til Næstformand. Dette tyder jo ikke paa, at de Delegerede deler hans Syn paa min Person, men Forskellen er jo ogsaa den, at de Delegerede kendte mig, medens Bollerup-Madsen og jeg aldrig har set hinanden.

Vilh. Nygaard.

Et Æselspark.

I sidste Nummer af Fagbladet har en Kollega, C. Witt, Nr. 1304, den Dristighed at betegne, at en Adresse, som en Række Kolleger overrakte vor afgaaede Formand efter 12 Aars Arbejde — som „mavekrybende og spytslikkende".

Har C. Witt læst Adressen og forstaar han dansk, gør han sig her skyldig i en simpel Usandhed. Forstaar han ikke dansk — hvilket jo kan tænkes, da Witt er Hollænder — burde han undlade at kritisere, hvad han ikke forstaar. Vi beder enhver Kollega læse Adressen, som fandtes aftrykt i Nr. 8 af Fagbladet, og enhver kan da overbevise sig om, at Adressen ikke indeholder et eneste svulstigt Ord, men en i jævne Ord tolket Tak for de 12 Aars Arbejde. Man skal i hvert Fald være saa perfid som Witt for at finde denne Adresse „mavekrybende" eller „spytslikkende".

Naar Witt mener, det ikke hører hjemme i et Fagblad at ofre en Mand, som i 12 Aar har ledet en Forening, et Par jævne Ord, saa kunde det interessere os at vide hvad der *da* hører hjemme i et Fagblad. At Witt faar Tilladelse til at fylde hele Spalter i Fagbladet med sit meningsløse Stof, det bliver en Sag mellem Redaktionen og ham. Men naar han sender sine Æselspark ud, vil vi bede ham give dem en anden Adresse, i modsat Fald kunde de let ramme ham selv.

Den 1. Avgust 1908.

Bestyrelsen for Cigarsorterernes Fagforening.

Til den kloge Mand i Ringkøbing.

Hvis man interesserede sig for store Tal, var der god Anledning til at opsummere alle Villumsens grove Skældsord og Fornærmelser; jeg har prøvet derpaa, men opgav det paa Halvvejen.

Lige saa vrimlende fuld af Ukvemsord, Artiklen er, ligesaa fuld er den af Modsigelser og meningsløse Paastande.

Mon Villumsen nu ogsaa kan vedstaa sine i Artiklen fremsatte Paastande? Mon Villumsen nu ogsaa har sat sig tilstrækkelig ind i hele den foreliggende Situation, saaledes at han med Rette kan fare i Blækhuset og afsige en saa knusende Dom over de Kolleger, der har en anden Opfattelse end han?

I Overenskomsten staar, at Salgsprisen er Grundlaget for Arbejdslønnen, men naar det nu er en Kendsgærning, at de fleste Firmaer havde solgt Cigarer til den gamle Salgspris, langt ud over deres Lager — thi hvad der ligger i Ordre, er solgte Varer, selv om de ikke er leverede —, tror Villumsen saa, at vor Ret til at fordre Betaling fra 11. Maj var saa soleklar, tror Villumsen, at vi juridisk vilde faa Ret i vor Fortolkning af Overenskomsten? Jeg tror, Fabrikanterne vilde faa Ret, og naar man tror dette, saa har man den forbandede Pligt som Hovedbestyrelsesmedlem, at fraraade en Strejke paa det Grundlag, selv om man, hvad der vel nok er umuligt, skulde udsætte sig for dobbelt saa mange Skældsord fra Villumsens Side.

Naar Villumsen saa i sin Skrivekrampe taler om, at denne Afgørelse er en *Skamplet* paa hele Faget, da synes dette at trænge til nærmere Paavisning. Jeg har aldrig vidst, at en Lønforhøjelse var en Skamplet for Faget.

De, der deltog i Forhandlingerne med Fabrikantforeningens Bestyrelse, ved bedst, hvilke Anstrængelser det kostede, at drive Fabrikanterne ned til den opnaaede Dato, og alle havde Følelsen af at det var den yderste Indrømmelse, man fik; man maa erindre, at Fabrikanterne til at begynde med holdt paa 15. Sep-

tember. Saa kan Villumsen sidde i Ringkøbing og bruge Skældsord og tale om at bøje Ryggen i Ydmyghed; ét staar fast: Hovedbestyrelsen har i denne Sag handlet maalbevidst og gjort alt, hvad der staar i menneskelig Magt for at opnaa det bedst mulige Resultat for vore Kolleger.

Naar Villumsen saa gør sig skyldig i den Gemenhed, at sigte Hovedbestyrelsen for at dække over Raddenskab ved Afstemningen, vil Villumsen saa føre Bevis for den Paastand? Det er vel ikke kommet saa vidt, at en Mand kan udslynge slige ærerørige Sigtelser mod en Række Kolleger uden at føre det ringeste Bevis for sin Paastands Rigtighed? Man maa nemlig skelne mellem Kritik af et bestemt Forhold og mellem en konkret Beskyldning; det sidste skylder man at levere Bevis for og kan Villumsen ikke det, maa han finde sig i at blive betegnet med en Benævnelse, der har meget lidt med et *Mandfolk* at gøre.

J. Knudsen.

Meddelelse fra Hamborg.

Fra Organisationen i Hamborg meddeles, at Formarbejdere for Tiden vanskeligt kan faa Arbejde, hvorfor man fraraader saadanne Arbejdere at rejse til Hamborg.

Centralisation af Understøttelsesforeninger.

Ofte har man i forskellige Afdelinger drøftet Muligheden af at faa oprettet en obligatorisk Sygekasse for Tobaksarbejdere. Og en enkelt Gang har Spørgsmaalet endog været behandlet paa Kongressen. Det er dog hidtil strandet paa adskillige Vanskeligheder, som ikke har kunnet overvindes. Maaske det senere vil lade sig gøre.

Under Debatten om denne Sag paa sidste Kongres fremkom nogle af de Delegerede med Oplysning om, at der i flere Afdelinger bestod Understøttelsesforeninger, d. v. s. *ikke* statsanerkendte Sygekasser.

Man har ogsaa her i Afd. en saadan Understøttelsesforening, som virker i høj Grad tilfredsstillende, og med hvilken Medlemmerne derfor er særdeles tilfreds. Der er kun en Skavank ved den, og det er denne, at saa snart et Medlem bliver arbejdsløs og af en eller anden Grund maa forlade Byen, kan Vedkommende ikke mere være Medlem af den. Samme Fejl maa jo Understøttelsesforeninger i de andre Byer ogsaa lide under. Det vilde derfor være af stor Betydning, om man ved Sammenslutning kunde raade Bod herpaa. En Begyndelse maa gøres. Og vi henstiller derfor til Kollegerne at tage Spørgsmaalet op til Drøftelse i de lokale Foreninger og derefter tilstille os Meddelelse om, hvilket Resultat man er kommet til.

Da det er af Betydning, at der i saa mange Byer som mulig findes en saadan Forening, vil vi gærne herfra yde vor Medvirkning til Oprettelse af nye Foreninger i Form af Oplysning om Virkemaaden heraf, Tilsendelse af Love etc.

Det er jo desværre ikke nok at være Medlem af en anerkendt Sygekasse, fordi den Pengehjælp, som kan faas i Sygdomstilfælde, er utilstrækkelig for en Familje at leve af. Og for de ugifte stiller Forholdet sig tit værre, da mange af dem ikke en Gang er Medlem af en saadan.

Enhver vil erkende Sammenslutningens Betydning, derved kan Opgaver magtes, som man ellers maatte lade ligge. Og i det foreliggende Tilfælde maa det sagtens kunne ordnes, saa Medlemmerne kan overgaa fra den ene Forening til den anden uden nyt Indskud og med de alt erhvervede Rettigheder.

Ved Overvejelse af ovenstaaende vil man sikkert indse, at det vil blive til Fordel, saavel for det enkelte Medlem, som for den enkelte Forening.

For det enkelte Medlem derved: at jo flere Steder, der kan udbetales Understøttelse, jo bedre.

For den enkelte Forening er Fordelen den, at alle sikkert vil støtte den ved at blive Medlem, naar, som i dette Tilfælde, der bydes paa større Fordele end forhen.

De unge, som før har ræsonneret som saa, at naar de alligevel kun kunde være Medlem indenfor en bestemt By, og de skulde staa saa eller saa længe, inden de var berettigede til Understøttelse, kunde det ikke betale sig at melde sig ind. De maa jo ret hurtig lære at indse, at det Ræsonnement ikke er rigtigt mere, naar et saadant Samarbejde kommer i Stand.

Med koll. Hilsen

N. Pedersen.

Alle Forespørgsler besvares af Formanden, J. Petersen, Skovvejen 101, Aarhus.

*

Cigarsortererne i København har som bekendt en gammel Syge- og Hjælpekasse, og herfra kan der naturligvis, som det ogsaa blev oplyst paa Kongressen, faas Oplysninger og Vejledning til Oprettelse af Hjælpekasser, ligesom det sikkert ogsaa er sandsynligt, at den vil være med i et Centralisations-Arbejde, men Betingelsen er vist først og fremmest, at der i adskillige Afdelinger oprettes Kasser af lignende Art som de allerede bestaaende.

Red.

Cigarsorterernes Fagforening.

Slettede Medlemmer.

Nr. 3012 P. Jensen
- 3378 Ester Jensen
- 3399 Ingeborg Andersen
- 3403 Jenny Hansen
- 3408 Helga Rasmussen
- 3422 Ella Petersen
- 875 Hortensia Rode
- 3407 Edith Gregersen

Fra Kunstens Verden.

Guy de Maupassant.

Den før omtalte Udgivelse af Maupassants Samlede Værker, der er iværksat af fh. Christiansens Forlag, er forøget med et nyt Bind „Til venstre Haand". Det er en Række nydeligt fortalte Fortællinger om Forhold, der nærmest var „til venstre Haand". Forfatterens smukke Sprog og fine Stemning kommer særdeles godt frem i Fru L. Lassens Oversættelse.

— *g.*

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden".

Stemmesedler til Bestyrelsesvalget kan daglig afhentes paa Kontoret; de maa afleveres senest Lørdag den 22. August.

Vilh. Nygaard.

Til Afdelingsformændene og Kassererne.

Hvis Medlem Nr. 536 Johs. V. Jensen, der nu opholder sig i Tyskland, kommer til en af Forbundets Afdelinger, bedes Meddelelse herom tilsendt Formanden for Afdelingen i Nykøbing F. Em. Rasmussen, Strandvej 37 1.

Afdelings-Adresser.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26 3.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: Alfr. Petersen, Brandtsgade 192 a i.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 1.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C 2.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, Ragnhildsvej 9.
Nykøbing F.: E. Andersen, Engvej 20, 1.
Skelskør: C. Ottesen, Sorøvej.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive: P. Johansen, Allegade 16.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Nye G B. M. og Sumatra er hjemkomne.

G. B. M., smukke Farver, meget bladrige, letbrændende 2,25, 2,50, 2,75 pr. Pd.
Sumatra, III Længde, meget bladrig, giver stort Udbytte, Mellemfarver 1,50 pr. Pd.
Java Omblad, meget bladrig 1,20, 1,25, 1,30 pr. Pd.

Stort Udvalg af lyse Sumatra, billige Indlægs- og Ombladtobakker.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28. København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 17 | 1. September 1908 | 4. Aargang

Splittelse og Separatisme.

Som det vil være de fleste bekendt, er der i den senere Tid opstaaet nogle saakaldte „gule“ Fagorganisationer, og Erfaringen har lært os, at saadanne Splittelsesforsøg ofte gøres ved Hjælp af Kapitalisternes velspækkede Tegnebog. At ikke alene de klassebevidste Arbejdere ser ned med Foragt paa disse modbydelige Udvækster af det privatkapitalistiske System, men at selv „liberale“ Politikere — og disse hører dog ikke til den mest karakterfaste Del af Menneskeheden — søger at børste dem af deres Frakkeskøder, giver Forhandlingerne paa den nylig i München afholdte liberale Kongres et ret drastisk Billede af.

Saaledes udtalte Arbejdersekretær *Varnholdt* fra Nürnberg i sit Referat om Arbejderpolitik følgende:

„De „gule“ Fagorganisationer er oprettet ved Kapitalisternes Penge og holdes sammen ved Kapitalisternes stærke Tryk; denne Snylteplante demoraliserer det offentlige Liv.“ Taleren gav en Oversigt over de „Gule“s Udbredelse, Agitations- og Virkemaade, og han kom til den Slutning, „at Oprettelsen af de „gule“ Fagorganisationer var forkastelig, fordi den sociale Tanke Solidariteten, kun var i Stand til at begejstre Mennesker, der ejer en høj Grad af moralske Følelser, og som formaar at sætte Helhedens Fordele over deres egne snævre Interesser. De „gule“ Fagorganisationer opdrager ikke frie Mænd med aaben og fast Karakter, men Spytslikkere og Hyklere. Den „gule“ Bevægelse maatte ogsaa fordømmes af politiske Hensyn, fordi den, der ringeagter sin egen og sin Familjes Frihed i den Grad, at han gør sin Eksistens afhængig af andres Naade, aldrig kan blive den Mand, der bringer Ofre for politisk Frihed og Ret. De „gule“ Fagorganisationer sælger ikke deres Organisationsret for 500 Mark, som man forlanger af de Privatansattes, men for 20 Mark, ja, endog for Ildebrændsel eller for en Skæppe Kartofler.“

En „gul“ Kleinsmed fra Augsburg søgte derefter at vaske sin Organisation ren, men derpaa fik han af Dr. *Brunhuber* fra Berlin følgende træffende Svar:

„I vor stor-industrielle Tidsalder har Fagorganisationerne den allerhøjeste kulturelle og sociale Betydning. De alene er i Stand til i Trusternes og Syndikaternes Tid at opretholde Kulturhøjden. *Netop i Augsburg har de „gule“ Fagorganisationer forhindret, at Arbejderne fik tilstaaet en Afkortning i Arbejdstiden.* Det er umoralsk at nedværdige Sammenslutningsretten til en Velfærdsindretning for Kapitalisterne.“ (Bifald.)

En Præst, *Korell* fra Darmstadt, udtalte sig i samme Retning:

„Efter min Erfaring fra min Valgkreds *falder Oprettelsen af de „gule“ Fagforeninger stedse sammen med de organiserede Arbejderes Udsmidning fra et Værk.* Jeg kan ikke billige Angrebene paa de fri Fagorganisationer og Fagforeningsførerne. Som Præst og Politiker betænker jeg mig ikke paa at erklære, at jeg yder Fagforeningsførerne min højeste Anerkendelse. De er i det overvejende Flertal langt fra kun at virke for Pengenes Skyld. De Folk, der stedse kun jager efter Kapitalisternes Velgerninger, har ingen Ret til at fremstille disse Fagforeningsførere som godt betalte Opviglere. De „gule“ Organisationers Protektorer er dem, der staar bagved „Rigsforbundet til Socialdemokratiets Bekæmpelse“, der fører den politiske Kamp saa giftigt og elendigt, som endnu ingen anden har gjort i hele Tyskland, (livligt Bifald) og bagved Forsvarsbrødreforeningerne med deres militaristiske reglementerede Aand. Derfor har jeg den Overbevisning, at man ikke samtidig kan være liberal og tilhøre en „gul“ Organisation (livligt Bifald). De „gule“ Organisationer er egentlig kun en Sammendragning af de uorganiserede Arbejdere; men jeg har fundet, at de organiserede Arbejdere, selv om de ikke er troende, dog staar højest i moralsk Henseende.“

Landdagsdeputeret *Hübsch* (Nürnberg) slaar fast, at de liberale Deputerede i den bajerske Landdag allerede havde erklæret, at de ikke havde det mindste Fællesskab med de „gule“ Organisationer.

Herpaa udtalte Kongressen sin Anerkendelse af den liberale Fraktions Holdning i den bajerske Landdag

overfor de „Gule“ og fralagde sig ligeledes ethvert Fællesskab med de „gule“ Organisationer, i hvilke man kun kunde se en stor Fare for Arbejderbevægelsen.

De foran refererede Udtalelser er ret interessante, de viser, hvorledes Folk, der vil have et hæderligt Omdømme, med Afsky vender sig fra Fagforeningernes „gule“ Separatister.

Vi kender jo nu ogsaa herhjemme disse moderne Fremtoninger. Vi har i nogen Tid haft Lejlighed til at betragte Personerne og Bevægelsen, og de har gjort sig fortjent til Foragt og Afsky, ligesom Tilfældet har været i Tyskland.

Personer, der paa Grund af Uduelighed ikke har kunnet tiltvinge sig Stillinger indenfor de gamle Organisationer, forsøger ved Hjælp af nogle utilfredse af alle Slags at ødelægge mange Aars Værk for selv at faa Lejlighed til at indtage lønnede Stillinger, der, hvis deres Plan lykkedes, ikke blev ringere end de Stillinger, der indtages af Mænd, som nu paa det groveste angribes af disse Kapitalisternes nye Medhjælpere, de faglige og politiske Splittelsesmænd.

Paa forskellig Maade har Kapitalisterne allerede vist sin Interesse for Splittelsesmændene, deres Bladforetagender og Foreninger, og hvad enten de møder i den ene eller den anden Forklædning, hvad enten de faar Hjælpen under den ene eller den anden Form, saa er de Kapitalisternes Hjælpere, thi enhver Splittelse af Arbejderbevægelsens Enhed er i Overklassens Interesse.

Det nye Arbejdsmandsforbunds Optræden under Arbejdsmændenes Konflikt paa Kludefabriken er et typisk Eksempel paa den nye Retnings Karakter. Det nye Arbejdsmandsforbunds Folk blev staaende paa Fabriken, da Arbejdsmændenes Organisation erklærede Strejke. Nogle af det ny Forbunds Medlemmer udførte Arbejde, som de Strejkende havde forladt, og *da Fabriken fik Tilgang af henved en Snes Strejkebrydere, blev disse optagne som Medlemmer af det nye Arbejdsmandsforbund.*

Det er Kapitalist-Tjeneste, der maaske smider noget af sig i Øjeblikket, men en Bevægelse, der gaar i den Retning, kan næppe trives herhjemme.

Vi har set det „Kristelige Forbund“ opstaa og gøre Tjeneste ved at levere Folk under Strejker, men Resultatet har været Afsky for dette Forbund, og det har aldrig formaaet at rejse sig.

Selvfølgelig vil alle hæderlige Kvinder og Mænd med samme Afsky vende sig fra de Mænd, der har sat sig i Spidsen for det nye modbydelige Splittelsesarbejde og fra den Bevægelse, hvis Resultater er gavnlige for Samfundets Magthavere og Kapitalister, men i høj Grad ødelæggende Arbejderklassen, der ved eget, enigt Arbejde skal kæmpe sig fremad til lysere Kaar og til bedre Samfundsforhold end de kapitalistiske.

Arbejdstiden i Holland.

I en af Arbejdsinspektøren i Amsterdam afgiven Beretning oplyses det, at Arbejdstidens Forkortelse er foregaaet jævnt i de senere Aar, og at Tendensen stadig er nedadgaaende.

Følgende Tal anføres som talende Illustration:

I 1903 havde 51 pCt. af Arbejderne en Arbejdstid paa mindre end 10 Timer. I 1904 var det 58 pCt. I 1905 68 pCt. og i 1906 var det 71 pCt. Medens det i 1903 var omtrent Halvdelen af Arbejderne, der havde 10 Timers Arbejdstid eller derover, er det i 1906 omtrent dalet til en Fjerdedel.

Tillidsmand — Tjener.

I de Artikler, der her i Fagbladet er skrevne af Kollega Witt, forekommer flere Gange Paastanden om, at Ordet „Tillidsmand“ ikke er en passende Benævnelse for de Mænd, der vælges af Organisationen til at varetage sammes Interesser.

I Stedet for Tillidsmænd ønsker Witt Ordet „Tjenere“. Hvorfor?

Er det Meningen, at Tjeneren skal have en anden Behandling end andre Mennesker?

Staar han i Witts Øjne som en lavere Art af Medmennesker, der skal behandles simplere, grovere end andre?

Eller hvad er Grunden til, at Witt ønsker denne Navneforandring?

Føler Witt mon Trang til at spille Herre?

Eller er det nødvendigt, at der i en Organisation, hvor Lighed bør og skal tilstræbes, at der i denne indføres „Herrer“ og „Tjenere“.

Er det ikke nok, at dette System i meget veludviklet Skikkelse præger hele det Samfund, som vi af al Magt bekæmper.

For mig kommer det ikke an paa Navnet af en Ting, men paa hvorledes selve Tingen er.

Tror mon Witt, at de Personer, der faar Navneforandring, bliver synderlig forandrede derved?

For saa vidt kan det være ligegyldigt, om Tjeneren hedder Tillidsmand eller Tillidsmanden Tjener, men selve Betydningen af det her foreliggende Ord (Tillidsmænd), saavel som det Forhold, i hvilket Parterne staar til hinanden, samt den Gærning der udføres og skal udføres, giver de utvetydigste Beviser for, at der her ikke er Tale om noget „Tjeneste-“ eller „Herskerforhold“, men et inderligt Samarbejde mellem Kolleger og af Kolleger.

Hvorledes vilde man tænke sig en Formand eller en Bestyrelse, der ikke kunde tænke eller handle i *Tillid* til Kollegerne?

Eller hvis de følte sig som Tjenere overfor Kollegerne, hvorledes kunde de da udføre selvstændigt tænkende og maalbevidste Mænds Handlinger til Fordel for hele Organisationen og den Stand, de tilhører?

Nej, Kollega Witt, vi skal selvfølgelig gøre hinanden alle de Tjenester, som det er os muligt, men vi skal vel vogte os for at indføre „Tjenerskab“ og „Herskab“.

Witt er misfornøjet med, at Samarbejdet ikke er godt nok, men kan han da ikke forstaa, at Indførelse af det, han tilsigter, vilde gøre *Samarbejde* umuligt;

dér hvor *en* befaler og *en anden* udfører Befalingen, er der saavist ikke noget kollegialt Samarbejde, og dette maa først og fremmest tilstræbes.

Forøvrigt er Ordet Tillidsmand et kønt Ord, som ogsaa de svenske Kolleger bruger i deres Organisation, og det er endda en Cigararbejder *Westerahl*, der har opfundet det svenske Navn: „Förtroendeman", men at der derved skulde skabes et daarligt Forhold mellem Kollegerne, har han sikkert ikke drømt om.

Endelig er det værd at nævne, at de saakaldte „unge Socialister" i deres Medlemsblad „Ny Tid", gentagende bruger Betegnelsen „Tillidsmænd" om de Folk, der er valgte til Formand, Kasserer, Redaktør o. s. fr. Witt, som øjensynlig har en Del tilfælles med disse Mennesker, paa andre Omraader, burde fortælle dem, at „Tillidsmænd" er et slet Ord, og at d'Hr. simpelthen er underordnede Tjenere, thi det er vel ikke kun i Fagforeningen, at Witt vil være Herre?

Pax.

En kendt Person. Giv ham ikke Understøttelse!

Afdelingen i Odense meddeler, at en *Cigararbejder Lampe fra Glückstad* for Tiden rejser rundt i Landet og modtager Understøttelse af Kollegerne, til Trods for at hans Fortid ikke berettiger dertil.

Ifølge Afdelingens Meddelelse har nævnte *Lampe* for nogle Aar siden arbejdet i Odense; han gik imidlertid bort fra Faget og *tog Arbejde under en Strejke* paa den derværende Gummifabrik og rejste derefter bort fra Byen.

Han har efter Sigende været i Tyskland og dér faaet en Fagforeningsbog fra Tobaksarbejderforbundet, men der har man selvfølgelig ikke kendt hans Optræden paa Gummifabriken i Odense.

Da det selvfølgelig er urimeligt, at organiserede Arbejdere skal ofre Penge paa en Person, der har arbejdet under en Strejke, anbefales det Kollegerne at henvise Lampe til den Organisation (Gummifabrikens Arbejdere), imod hvilken han har forbrudt sig. Der bør han først ordne sit Forhold, før han kan betragtes som en Kollega værdig til Hjælp.

Hvis han foreviser tysk Medlemsbog, bedes denne straks indsendt til Forbundskontoret, Rømersgade 22.

Til Afdelingsformændene og Kassererne.

Da der i efterstaaende Notits var et forkert Numer anført, da den fandtes i forrige Fagblad, gentages den her med det rigtige Numer:

Hvis Medlem Nr. 5361 Johs. V. Jensen, der nu opholder sig i Tyskland, kommer til en af Forbundets Afdelinger, bedes Meddelelse herom tilsendt Formanden for Afdelingen i Nykøbing F. Em. Rasmussen, Strandvej 37 [1].

Oplysning.

Andet Bind af det fra Hagerups Forlag udsendte „Illustreret Konversations-Leksikon" er nu afsluttet og konstaterer Godheden af dette Værk. Det udmærker sig ved sin Paalidelighed og Nyhed, idet Indholdet er ført op til den nyeste Tid. Ligeledes indeholder det et særdeles godt og vejledende Billedstof baade i Teksten og paa særlige Tavler.

Af tredje Bind er udkommet nogle Hæfter, der følger i samme gode Spor. Navnlig fængsles man her af Artiklerne om Danmark.

Disse er fuldstændig ny Behandlinger af vort Fædrelands Topografi, Geologi, Dyre- og Planteverden, Befolkning, Statistik, Næringsveje, Finansvæsen, Hær og Flaade, Kirkehistorie, Kirke- og Skoleforhold, Litteraturhistorie, Kunsthistorie og almindelig Historie. Især den sidstnævnte Artikel (forfattet af den ansete, unge Historiker, Dr. phil Erik Arup) fortjener Opmærksomhed, idet der her er anlagt et fuldstændigt nyt Syn paa den historiske Udvikling, saaledes at det er den danske Jords Historie, der skildres, mens de enkelte Kongers Historie er henvist til de særlige Artikler. — Foruden de medfølgende Bilag (geografisk og geologisk Kort over Danmark) vil med de følgende Hæfter komme en Række andre Bilag (Befolkningskort, Trafikkort, Kunstplancher, Farvetryk o. l.).

Et Leksikon er en meget vigtig Bog i vore Dage, hvor Læsning er mere almindelig end i Fortiden, og det her omtalte er i Øjeblikket det videst fremskredne.

—*g.*

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 23.—3.—08.

1. Fra Odense forespørges det, om det kan tillades, at Tobaksspinderne optages i den stedlige Fællesorganisation.

Det meddeles, at Spindernes københavnske Afdeling var indordnet under Fællesorganisationen før Brudet, iøvrigt har Afdelingen Handlefrihed i denne Sag.

2. En Artikel fra et Medlem i Aarhus, der er indsendt til Fagbladet, vedtoges det, at Redaktøren ikke maa optage, da den beror paa Misforstaaelser, og da det paaklagede Forhold er afgjort ved Formandens Tilstedeværelse i den Afdeling, hvorom det drejer sig.

3. Der bevilgedes Strejkeunderstøttelse til nogle Arbejdere i Kolding, der har spildt nogen Tid ved Forhandlinger om daarlige Dæks.

4. En Cigar fra Nykøbing F. fastsattes til 12 Kr.

5. Nogle Cigarer fra Skive overlodes til Bedømmelse af Formanden, Nygaard og Møller.

6. a. Den fra Fredericia omtalte Kollega, der har faaet Mesterplads, har ikke villet indgaa paa Forretningsudvalgets Betingelse for hvilende Medlemsret.

b. Den Understøttelse, der hidtil er ydet til Viborg ophører 2. Maj.

c. Der gaves Meddelelse om en Henvendelse til Krigsministeren angaaende militære Skruebrækkere.

Fællesmøde for de københavnske Afdelingers Bestyrelser og Forretningsudvalget 3.—4.—08.

Nygaard gav Meddelelser om Forhandlinger, der var ført med Firmaet Julius Schiøtt angaaende en Ræk-

ke Fordringer fra Arbejderne og om de Tilbud, der var givet.

Det vedtoges at søge større Indrømmelser opnaaet ved Fortsættelse af Forhandlingerne.

Forretningsudvalgets Møde 6.—4.—08.

1. Det vedtoges at klage til Fabrikantforeningen over Lærlingeantallet hos Agerholm, Thisted.
2. En Protest fra Næstved imod en Afgørelse af Forretningsudvalget henvistes til Hovedbestyrelsen.
3. Det overlodes til Afdelingen i Aalborg at afkræve et Medlem et Beløb, han formentlig skylder Afdelingen.
4. „Enigheden" anmoder om Sanktion til at yde „Socialistisk Ungdomsforbund" 50 Kr.

Sanktion gaves.

5. „Enigheden" fik Sanktion til at lade 3 gamle Medlemmer blive kontingentfri.
6. Det vedtoges at benytte Landmandsbanken og Sparekassen for Kbhvn. og Omegn som Forbundets Pengeinstituter.
7. Til at underskrive i Banken valgtes Nygaard og Stauning.
8. Hovedbestyrelsesmøde afholdes i Maj.
9. En Cigar fra Horsens bedømtes til 45 Øre for Viklen, 80 Øre for Overrulning.
10. a. Det godkendtes, at Formanden overfor en sjællandsk Fabrikant har protesteret imod Anvendelse af Børn ved Cigarillos-Rulning.

b. I to Sager fra Viborg er faldet Dom. Bøder henholdsvis 300 og 200 Kr. samt Sagsomkostninger.

c. Hovedbestyrelsen har sluttet sig til Forretningsudvalgets Forslag angaaende Kontingentbetaling for de kontingentfrie Medlemmer fra før 1904.

d. Hovedkassereren meddelte paa given Foranledning, at enkelte Afdelinger stadig undlader at indsende Opgørelse, hvorfor Kassereren hidtil ikke har kunnet opgøre Regnskabet.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden".

Resultatet af Valget er følgende: Til Forretningsfører valgtes Vilh. Nygaard med 230 St. mod 14 Nej. Mandlige Repræsentanter: Hermann Rudolph 124 St., Thj. Gjørup 103 St. og Vilh. Andersen 88 St. Suppleanter: Poul Jensen 86 St., Th. Kollemorten 80 St.; derefter fik L. Wiedeholt 68 St., Canrobert Petersen 57 St., Axel Rundstrøm 51 St., Julius Sommer 47 St., F. Uldahl 41 St., Vilh. Hansen 39 St. og Harald Nielsen 26 St. Kvindelige Repræsentanter: Johanne Thrane 136 St., Signe Withaus 92 St. og Else Jensen 89 St.; derefter fik Anna Jørgensen 75 St. og Viktoria Bruun 61 St. Kvindelige Suppleanter: Anna Petersen 62 St., Johanne Nilsson 43 St. Revisor: Louis Jespersen 143 St. Revisor-Suppleant: N. P. Rudbeck 65 St. Kontrahenter: Vilh. Nygaard 184 St., Konrad Pettersson 139 St., Joh. Friberg 134 St. og Johannes Mikkelsen 94 St. Suppleanter: Hans Hansen 90 St., Axel Rundstrøm 54 St. og Harald Nielsen 42 St. Revisor ved Hovedf.: R. Lowies 130 St.; Suppleant: Kollemorten.

Ved Valget er afgivet 307 Stemmesedler, deraf 3 blanke og 7 ugyldige.

København, den 22. August 1908.

Udvalget.

Pladsmangel.

Ogsaa denne Gang er Artikler ikke optagne paa Grund af Pladsmangel.

Red.

Internationale.

Adresser paa Udlandets Tobaksarbejder-Forbund.

BELGIEN: *H. Jugters*, Antwerpen, Rue des Images 98.
Lange, Beeldekensstraat 98.
ENGLAND: *B. Cooper*, „Sir Walther Raleigh" Newstreet 20, Grave lane Houndsditch, London E. E.
FRANKRIG: Madame *Vincent*, 7 Rue du Paris Asnières a. d. Seine.
Paris: *M. Ducros*, a la Bourse du Travail.
HOLLAND: *F. Bommer*, Reguliersgracht 80, Amsterdam.
NORGE: *M. Thoresen*, Hausmannsgaden 27, Kristiania.
RUSLAND: *Alexander Bolschakow*, Newsky 113, Quartier 99, S. Petersborg.
SVERRIG: *B. Kindlundh*, „Folkets Hus", Malmö.
TYSKLAND: *Karl Deichmann*, Faulenstrasse 58/60 II Z. 6, Bremen.
ØSTRIG: *Franz Pattermann*, Kreitnergasse 16, 1., Wien.
NORDAMERIKA: *G. W. Perkins*, 1150 Manon Building, Chicago III.
SYDAMERIKA: Restistancia Union de Cigarreros y Cigarreras de Haia in Buenos Aires.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning*, Rømersgade 22.

Nye G. B. M. og Sumatra er hjemkomne.

G. B. M., smukke Farver, meget bladrige, letbrændende 2,25, 2,50, 2,75 pr. Pd.

Sumatra, III Længde, meget bladrig, giver stort Udbytte, Mellemfarver 1,50 pr. Pd.

Java Omblad, meget bladrig 1,20, 1,25, 1,30 pr. Pd.

Stort Udvalg af lyse Sumatra, billige Indlægs- og Ombladtobakker.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28. København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 18 | 15. September 1908 | 4. Aargang

Kontorerne flytter!

Fra 1. Oktober er Hovedkontoret, Afdelingskontorerne og Sygekassens Kontor flyttet til Rømersgade 22, *3. Sal*, Opgang i Forsamlingsbygningens Gadedør.

Fagmøde i Nykøbing, F.

I Forbindelse med det aarlige Arbejderstævne for Lolland-Falster, der den 30. August afholdtes i Nykøbing F., havde Tobaksarbejderforbundets derværende Afdeling indbudt til et Fagmøde. Afdelingerne i Nakskov havde modtaget Indbydelsen, og desuden var flere Kolleger fra Vordingborg komne til Stede.

C. Rasmussen, Nykøbing, aabnede som Formand for Nykøbing-Afdelingen Fagmødet og bød de fremmede velkomne. Til Dirigent valgtes *V. Hansen*, Nakskov, og til Sekretær *C. Høyer*, Nakskov.

Paa Dagsordenen stod „Repræsentationsspørgsmaalet" og „den sidste Prisforhøjelse".

Til første Punkt fik *Carl Høyer*, Nakskov, Ordet. Han refererede ganske kort, hvad der var foregaaet paa Kongressen angaaende Repræsentationsspørgsmaalet, omtalte det Forslag, Nakskov-Afdelingen havde indsendt om Kongres-Repræsentationen, der gik ud paa, at Afdelinger *indtil* 50 Medlemmer kunde sende en Delegeret, og omtalte, hvilken Skæbne det havde faaet. Høyer foreslog sluttelig at samle sig om den Resolution, der var blevet vedtaget paa Fagmødet i Viborg.

J. S. Jensen ønskede en Tilføjelse til Resolutionen, der udtalte en Misbilligelse af de Provinsdelegeredes Stilling, der paa Kongressen stemte for Vilh. Nygaards Forslag om, at en Afdeling *skal* være 10 Medlemmer.

Mikkelsen, Vordingborg, omtalte de Bestræbelser, der havde været fremme for at skabe en retfærdig Repræsentation, og gjorde opmærksom paa, at Spørgsmaalet ogsaa havde en økonomisk Side. Var iøvrigt ikke rigtig stemt for den af Jensen foreslaaede Tilføjelse.

Efter nogle Bemærkninger mellem *V. Hansen*, Nakskov, *Jensen*, Nykøbing, *Sørensen* og *Mikkelsen*, Vordingborg samt *Høyer* enedes man om følgende Form for Resolutionen, der da vedtoges enstemmig:

„Fagmødet udtaler sin store Beklagelse over det Forslag, som paa sidste Kongres blev vedtaget angaaende Repræsentationsretten, hvorved vi mener, at der blev gjort Provinsianerne stor Uret, ligesom vi i høj Grad maa misbillige den Maade, hvorpaa Forslaget blev gennemført, samt udtaler vor Misbilligelse overfor de Provinsdelegerede, der stemte for et Forslag, der berøver de smaa Afdelinger deres Repræsentationsret."

Til Spørgsmaalet om den sidste Prisforhøjelse havde *E. Rasmussen*, Nykøbing, Ordet. Han udtalte bl. a., at Hovedbestyrelsen ved sidste Prisforhøjelse havde udvist en Langsomhed, der bevirkede, at Nykøbingenserne ikke fik, hvad de kunde have faaet. Prisen er paa enkelte Sorter steget med 4—6 Kr., men den tilsvarende Forhøjelse paa dette Arbejde har vi ikke faaet.

Mikkelsen, Vordingborg, kunde efter den Fremstilling, Rasmussen havde givet, været enig med ham, men oplyste, at man i Vordingborg havde faaet en Lønforhøjelse, der var stor, endog paa en enkelt Sort 2 Kr., ligesom *Hansen*, Nakskov, ogsaa oplyste, at Lønforhøjelsen dér i Afdelingen havde været ret væsentlig.

Efter at der var vekslet en Række Bemærkninger mellem *E. Andersen*, Nykøbing, *Mikkelsen*, Vordingborg, *Rasmussen* og *Jensen*, Nykøbing, samt *Hansen* og *Høyer*, Nakskov, vedtoges følgende Resolution enstemmig:

„Fagmødet udtaler, at man maa arbejde hen til, at Prisen for *delt* Arbejde bliver beregnet efter samme Grundlag som Prisen for *helt* Arbejde."

Efter at der var udbragt et kraftigt besvaret Leve for Kollegerne i Nykøbing, der paa en gæstfri Maade havde modtaget og beværtet de Fremmede, sluttede det vellykkede Møde, og man skiltes for at begive sig til Pladsen, hvor Processionerne stillede op.

* * *

Foranlediget ved Rasmussens foran refererede Udtalelse om „Hovedbestyrelsens Langsomhed" med Hensyn til Prisforhøjelsen, maa vi atter henvise til den aftrykte Korrespondance om den Sag, der viser lige det modsatte af, hvad Rasmussen har sagt.

Red.

Paatale af Arbejdsforhold.

Vilh. Nygaard slaar sig nu paa Usandheder.

Af Nygaards afsluttende Bemærkninger fremgaar det, at han nu er ked af at bringe flere „Ofre" i denne Sag, og jeg skal gærne tjene ham heri. Jeg vil da slutte med meget indtrængende at henstille til alle Afdelinger at sørge for at faa en Understøttelsesparagraf indsat i deres Lokallove. Hvis der laves nye Love, og der ikke indsættes en saadan, maa det være Forretningsudvalgets Pligt at foranledige, at det sker; mere kan der vel saa ikke gøres foreløbig; men jeg haaber nu, at Interessen er bleven vakt for denne Sag.

Forinden jeg slutter Diskussionen med Nygaard, ser jeg mig dog nødsaget til at rette nogle Usandheder i hans sidste Indlæg; der er nu først den: at jeg skulde have krævet større Pligt af ham end af de øvrige Hovedbestyrelsesmedlemmer, heri er ikke et sandt Ord; i min sidste Artikel hedder det udtrykkelig: „Vilh. Nygaard maa som ethvert Hovedbestyrelsesmedlem have Pligt til at vise Vej, hvor han kan." Det maa Nygaard jo dog have læst. Det er altsaa en „bevidst" Usandhed. Naar jeg har rettet en direkte Henvendelse til Nygaard, var det, fordi han havde saa travlt med at reformere Provinsforhold (Repræsentationsretten), og det forekom mig da, at han hellere maatte begynde sine Reformer ved den Ende, hvor det kunde gavne Forbundet, og ikke dér, hvor det kun kunde skade i Form af at skabe Misfornøjelse.

Den næste Usandhed bestaar i, at jeg paa Mødet i Viborg skulde have æreskændt Nygaard. Nej, absolut ikke, hverken jeg eller andre; Nygaards Virksomhed blev kritiseret, og hans Kvalifikationer som Arbejderformand blev omtalt, men det maa Du virkelig finde Dig i, naar Du nu en Gang er Fører. Forøvrigt beklager jeg, at Du ikke var til Stede, for der havde rigtignok været til Dig i en god Mening. Jeg kan med det samme forskire Dig for, at Fagmødet var til overordentlig stor Glæde og Opbyggelse for Deltagerne.

Den tredje Usandhed bestaar i, at Du skriver, vi aldrig har set hinanden. Jo, Nygaard, jeg har Fornøjelsen. Derimod er det maaske nok rigtigt, at Du aldrig har anet min Tilstedeværelse. Naa, jeg lægger mindre Vægt paa denne sidste; men det beviser blot, at Du ikke tager det saa nøje med Paastandene; men jeg har haft rig Lejlighed til at iagttage dine Krumspring.

Naar Du beklager Dig over Tonen, skriver jeg vil skændes osv. Saa siger jeg, ja, naar selv Vilh. Nygaard forarges, saa hører al Ting op. Du, der ikke i en Forsamling kan føre en Diskussion — selv om Forsamlingen udelukkende bestaar af Kolleger — uden at Du i høj Grad skal haane og ringeagte din Modpart, saa man næsten skammer sig paa dine Vegne, Du skulde tale om „Tonen"; lad være, det ikke altid er Visdom, der kommer, saa Du kan have Ret til at føle din Overlegenhed, alle har jo ikke haft saa gode Betingelser for at tilegne sig Kundskaber. Nej, Kollega Nygaard, vel har jeg et godt Hjærte, men det kan ikke bløde for Dig af den Grund; jeg ser ingen Martyr i Dig — endnu.

Du paataler, at jeg har brugt Ordet „Skandale", jeg hævder, at den Mand, der ikke vil respektere det bærende Princip i alle Arbejderorganisationer — nemlig Flertalsafgørelser — men Dagen efter en Afgørelse ved Tricks og Kneb omgaar en saadan, han vil blive en Skandale som Topfigur paa enhver Fagforening. Du nævner i denne Forbindelse, at Du er valgt enstemmig. Javel, men der var ogsaa en Kollega — som vel nok ikke har manglet Logik — der foreslog, at de tre vigtigste Tillidsposter blev besat ved én Afstemning; var Valget ikke foregaaet paa den Maade, saa kan jeg godt fortælle Dig, for det véd jeg, at saa var Du ikke bleven valgt énstemmig.

Til Slut ønsker Du at vide, om jeg har Flertallet af Kollegerne i Provinserne bag mig? Jeg skal hertil svare, at det véd jeg ikke, jeg skriver paa egne Vegne og har aldrig givet det Udseende af andet; men jeg har ikke den mindste Grund til at tvivle derpaa. Jeg har talt med Snese af Kolleger om denne Sag, og alle uden Undtagelse har de udtrykt Deres Misbilligelse af dit Arbejde i denne Sag; naar jeg alligevel ikke vil gøre det til Genstand for en Afstemning, saa er det af følgende Grund: Hvis Afstemningen gaar Dig imod — og det vil den gøre — da vil et saadant ekstraordinært Skridt, ifølge den Stilling Du indtager, blive bekendt ogsaa udenfor Tobaksarbejdernes Rækker, og der er for Tiden Vrøvl nok i Arbejderbevægelsen, jeg ønsker ikke at øge det af Hensyn til det store Maal, vi alle tragter efter at naa.

* * *

En Kollega „Fridolin" kritiserer, at der er brugt grove Ord paa et Møde i Viborg. Jeg skal gærne indrømme, at jeg har brugt stærke Ord, men ikke, at de var for stærke; der er dog virkelig ogsaa Maade med, hvad man skal lade sig byde, selv af sine egne. Men er der brugt for stærke Ord, efter din Mening, saa er det kun mig, der har brugt dem, lad ikke andre undgælde for, hvad jeg har bedrevet. Men naar „Fridolin", med Tilslutning fra Stauning, vil reformere Tonen, saa klæder det ilde dertil, at bruge Ord som „Kloak", „interesseløse Pjat", „Gift og Galde" osv. Man kommer da let til at tænke paa det gamle Ordsprog: „Fy Dig an, saa sort Du est," sagde Gryden til Jydepotten.

Med kollegial Hilsen

C. Bollerup-Madsen.

* * *

Der er næppe Grund til at fortsætte Diskussionen om „Tonen". Vi mener kun, at adskilligt af det, der er fremkommet, ligefrem har været anlagt paa at skabe Skænderi — ikke Diskussion — og har derfor ogsaa fundet nogen Berettigelse til at betegne saadant med Ord, der henfører det til rette Omraade.

Red.

Lønspørgsmaalet.

I Staunings Gensvar til Undertegnede fremhæves, at mine Paastande er ganske urimelige, ja, selvfølgelig set fra Hovedbestyrelsens Standpunkt, men set fra Minoriteten er de det ikke. Stauning skriver, at kontrolere, hvilke Cigarer der er solgt til de gamle Priser og hvilke til de nye ikke er let, men dette er det jo ikke nødvendig at kontrolere, for naar Fabrikanterne laver nye Priskuranter, saa retter vi os jo efter dem; at Fabrikanterne konkurrerer ved store Salg, vedkommer ikke os, saa der behøves ikke nogen Kontrol eller fastsat Tid.

Stauning tror ikke paa, at Arbejdet til den store

Forhøjelse bliver forceret, men det er Tilfældet, Fabrikanterne er da ikke dumme, naar det gælder Pengepungen. Stauning mener, at jeg modarbejder, samtidig med at jeg anbefaler „Sneglefart", men det er ikke rigtig, men Stauning vil ikke indse, at der er Forskel paa Forhandlingerne og Afstemningen. Sidste Forhandling tog ca. $1^1/_2$ Maaned og Afstemningen 2 Dage; forrige Gang blev Priskuranten opsagt 2. Februar, men først underskrevet 8. Maj og traadte i fuld Virksomhed i Oktober eller November, og Afstemningen foregik pr. Telegraf. Afd. fik Meddelelse om, at der kom en Mand af Hovedbestyrelsen en fastsat Dag til Stede ved Mødet, hvor Overenskomsten skulde forelægges og Afstemning foretages. Alt i Løbet af et Par Tmer. Jeg mener, det nok kan regnes til „Ekspres" og „Sneglefart" uden at støde Hovedbestyrelsen. At Stauning ikke vil tro paa, at Summerne fra 12 til 25 Kr. har noget at betyde, men det er lavt regnet. Og hvad det angaar med at gennemføre Fordringen ved Strejke, at det ikke kunde betale sig pekuniært, har jeg ikke udtalt mig om, det er ikke Hovedbetingelsen for mig, men derimod at man ikke stadig skal bøje af for Fabrikanterne og rette sig efter deres Mening og være tilfreds med det, de byder, men derimod vise, at vi ogsaa har en Mening, naar det gælder vor Ret, og at vi fordrer den respekteret. Staunings Slutningsbemærkning om, at jeg ikke har opvejet de forskellige Ting mod hinanden, finder jeg ikke underlig, da det ikke falder i Samklang med Hovedbestyrelsen, og at Stauning vil søge at bortforklare Fakta, er en Selvfølge, da han selv er i Hovedbestyrelsen.

Willumsen.

* * *

Den 1. Juli fandtes Willumsens berømte Artikel og vort Svar her i Bladet. $2^1/_2$ Maaned er siden da forløbet, men trods al den Tids Forløb har Willumsen dog endnu intet som helst Bevis for Berettigelsen af sine, i høj Grad ondsindede Angreb paa de Folk, der førte de sidste Forhandlinger. $2^1/_2$ Maaned er hengaaet for at lave foranstaaende Linjer, der ikke indeholder Gran af Støtte for hans første skarpe Udfald. — Dette er i Grunden i høj Grad talende.

Foranstaaende Artikel er bl. a. et Forsøg paa at føre Diskussionen over paa Forhandlinger, der er ført for Aar tilbage. Forhandlinger, der er diskuteret og afsluttet med sidste Kongres. Det er endvidere Forvrængning af vore Bemærkninger. „Stauning tror ikke, at Arbejdet til den store Forhøjelse bliver forceret", skriver Willumsen, men Sandheden er, at vi slet ikke har fremsat en saadan Tro. Vi har anført Willumsens fuldstændig modstridende Forklaringer om det Punkt, men vi forstaar nok, at Willumsen ikke gærne vil opholde sig ved slige ubehagelige Smaating.

Og Strejken — ogsaa den løber Willumsen fra, han har slet ikke udtalt sig om Strejke, han har blot ment, at vi ikke skulde bøje af. Tror Willumsen virkelig, at vi allesammen har glemt at læse, eller at vi ikke forstaar Willumsens Dybsindigheder?

Willumsen skrev i sin første Artikel: „Hovedbestyrelsen er bange for at gaa i Kamp paa Spørgsmaalet", og senere i Artiklen roser Willumsen den gamle Tid, hvor „der ved en rask lille Strejke i belejlig Tid indhentes gode Resultater".

Hvad er det at gaa i Kamp? Det er Strejke.

Det er forsvarligt, at Willumsen vil have Strejke, men det er højst umandigt af Willumsen at løbe fra sine Tilbøjeligheder og raske Ord. De staar der nu en Gang.

Vi har ikke søgt at bortforklare Fakta, som Willumsen skriver, men vi har bevist, at Willumsen fører løs Tale, og Willumsen har endnu intet Bevis ført for „Raaddenskaben, der dækkes for Medlemmerne", saa lidt som for de øvrige grimme, løse og ubeviselige Paastande.

Red.

* * *

Jens Knudsen.

At Jens Knudsen er truffet og geraader i sandt Raseri, er mig en Glæde, da dette maaske kan vække J. K. til at tænke noget bedre, naar han næste Gang skal til at forhandle for Kollegerne. At J. K. ser paa mine Skriverier med en knusende Dom over de Kolleger, som ikke har Anskuelser sammen med mig, det er, som det skal være, det er ikke for at sige dem Behageligheder eller smøre dem om Munden, det ligger ikke for mig, men det er for at sige min Mening rentud, og det er vel ikke forkasteligt. Hvad det angaar med Ordrerne, at det er solgte Varer, saa vedkommer det ikke nogen, men kun Salgspriserne og Fabrikanternes Salgspriser er forhøjet 11. Maj. J. K. skriver om Fortolkning af Priskuranten, men det mener jeg, ikke der skal nogen Fortolkning til, man skal kun holde sig til Overenskomsten om Betaling efter Salgspriserne, og den Dag Udsalgspriserne er forhøjet, er det Fabrikanternes Salgspriser uden Hensyn til Ordrerne. Naar J. K. ikke indser, at det er en Skamplet paa hele Faget, naar man render fra sin Ret paa Halvvejen, beviser det en vis Snæversynethed, som næsten er utilgivelig. Naar J. K. taler om maalbevidst, menneskelig Magt og bedste Resultater for vore Kolleger, saa skulde han lade andre udtale det, da det saa vilde klinge bedre.

Sidste Punkt er Raaddenskaben, som navnlig har irriteret Jens Knudsen, og der fordres Beviser for mine Paastande. I min Artikel staar, at det skal gaa saa ekspres med Afstemningen, for at Medlemmerne ikke skal opdage Raaddenskaben — men er det ikke den rigtige Benævnelse, naar det, som her, drejer sig om en Forhandling, hvor de store bliver fedede paa de smaas Bekostning eller rettere, at Arbejderne bliver snydt fra deres Ret; jeg kan ikke finde en mere demokratisk Benævnelse paa den sidst afsluttede Overenskomst; og Afstemningen forrige Gang, hvor Hovedbestyrelsesmedlemmer rejste rundt og stak Kolleger Blaar i Øjnene, saa det opdagedes bagefter, at det var Løgn, er det ikke Raaddenskab, saa find ellers paa en anden Benævnelse, Jens Knudsen, som Du mener kan være mere passende. Hvad den sidste Bemærkning om Mandfolk angaar: skal det være for at dupere, saa brug det overfor andre, som tager mere efter dine Ord, for mig rører det ikke; jeg betragter det nærmest som en Behagelighed.

Willumsen.

Undervisning.

Aftenafdelingen ved Borups Læreanstalt, der er indrettet paa Undervisning for Hovedstadens Arbejdere, begynder sin Vintervirksomhed d. 5. Oktober.

Fagene, hvori der undervises, deles i Nyttefagene og de, der har særlig Betydning for den personlige Udvikling.

Til første Gruppe regnes *Dansk, Bogholderi, Regning, Skrivning* og *Sprog*.

Til den anden Gruppe regnes *Dansk Stil* og derunder mundtlig Stil (Drøftelse af sociale og andre Emner), *Historie, Literatur* og *Naturhistorie*.

Undervisningen falder almindeligvis om Aftenen mellem 7 og 9, dog kan en samlet Kreds faa Parti ogsaa om Formiddagen.

Fagforeningsmedlemmer med Hustruer har Adgang for *halv Pris*, som er 2 Kroner maanedlig for et Fag med to ugentlige Timer, 1½ Kr. maanedlig for et Fag med en ugentlig Time.

Undervisningen varer indtil *1. April*. Forstanderen modtager Indmeldelse i Ny Rosenborg 9, V. Boulevard, før 2 og efter 6.

Afdød Kollega.

Cigararbejder *Niels Rasmussen* af Odense er afgaaet ved Døden og begravedes Mandag den 31. August under stor Deltagelse fra Kollegerne. Rasmussen var en god Kollega og har staaet i Forbundet, fra han blev udlært. Paa den rigt smykkede Kiste fandtes flere signerede Kranse bl. a. fra Fagforeningen og Sygekassen; begge Foreningens Faner fulgte den Afdøde til det sidste Hvilested.

Odense, d. 6. September 1908.

Fred Petersen.

Afdelings-Adresser.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: Alfr. Petersen, Brandtsgade 192 a i.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 1.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C 2.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, Ragnhildsvej 9.
Nykøbing F.: E. Andersen, Engvej 20, 1.
Skelskør: C. Ottesen, Sorøvej.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Allegade 16.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort*.
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Nye G. B. M. og Sumatra er hjemkomne.

G. B. M., smukke Farver, meget bladrige, letbrændende 2,25, 2,50, 2,75 pr. Pd.

Sumatra, III Længde, meget bladrig, giver stort Udbytte, Mellemfarver 1,50 pr. Pd.

Java Ombiad, meget bladrig 1,20, 1,25, 1,30 pr. Pd.

Stort Udvalg af lyse Sumatra, billige Indlægs- og Ombladtobakker.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 19 | 1. Oktober 1908 | 4. Aargang

Tobaksarbejdernes Kontorer

er flyttede til Rømersgade 22, 3. Sal, Opgang fra Gadedøren.

Hvad er Socialisme?

Af *Pax*.

I.

Ingen Sag har saa stor Betydning for Arbejderklassen som Socialismen, og det er derfor baade naturligt og glædeligt, at flere og flere Arbejdere beskæftiger sig med Studiet af denne.

Men det er ikke alene Arbejderne, der beskæftiger sig med Spørgsmaalet herom, ogsaa Folk af andre Samfundsklasser interesserer det i højere og højere Grad. Filosofer, Jurister og Teologer anstrænger deres Hjærner for at forstaa dette Nutidens største og mest brændende Spørgsmaal.

For den intelligente Arbejder, der saa at sige er født Socialist, er Spørgsmaalet lettere at forstaa, det forekommer ikke ham nær saa indviklet, som det bliver for en Bourgeois, der maa sé bort fra hele det Livssyn, som er anlagt ved hans Opdragelse og Studier og præger hele hans Tankegang ved Bedømmelsen af de Ejendomsløses Bestræbelser for at naa lige Ret til Erhværvelse af de Goder, som Samfundet kan byde sine Medlemmer.

Men hvor let det end er for Arbejderen at tilegne sig Forstaaelsen af hvad Socialismen er, saa findes der dog uhyre mange, for hvilke dette er et ret taaget Begreb, og det er for at lette denne Taage, for om muligt at klare Begreberne hosArbejderne, der ikke har Adgang til videnskabelige Fremstillinger, at vi hidsætter følgende kortfattede Svar paa Spørgsmaalet, som dog saavidt muligt ved Selvstudium bør uddybes endnu mere.

Socialisme betegner et Samfundssystem, hvori alle Klassemodsætninger er ophørte, d. v. s. at al Ejendom, saavel Jord og Bygninger, som Maskiner og andre Arbejdsmidler, ikke længere er i enkelt Mands Eje, men at Samfundet har overtaget Ejendommen, hvorved denne er blevet Fælleseje. Dette Samfund kan være større eller mindre, alt efter Ønsket om en større eller mindre Samfundsorganisation; dog vil dette Ønske selvfølgelig rette sig efter de sociale Forhold, der ved den givne Lejlighed fremkommer.

Ved Ophævelsen af Privatejendomsretten forsvinder Overklassen og dens Magt ophører, hvorved ogsaa den Hæmsko forsvinder, der forhindrer Folkets brede Lag i den frie Udvikling af dets legemlige og aandelige Kræfter.

Hvorfor?

Fordi de til Dato opfundne Maskiners bedste Konstruktioner ikke anvendes paa alle de Steder, hvor de kunde anvendes, og Arbejdstiden som en Følge deraf ikke er saa kort, som den kunde være; hvilket beviser, at Arbejdskraften bortødes til ingen Nytte, i Stedet for at anvendes til Aandens Udvikling, til Idræt o. s. v. Men ikke nok hermed: Udbyttet af det i kortere Tid udførte menneskelige Arbejde vilde blive større og de rent materielle Fordele større, hvis de bedste Maskiner indførtes og hvis Produkterne samtidig fordeltes paa en sund og fordelagtig Maade. Virkningerne heraf vilde snart vise sig i Form af sundere og kraftigere Folk.

Med en sund og fordelagtig Fordelingsmaade maa forstaas en *almindelig* Fordeling af de Produkter, som fremstilles i Samfundet, thi den Fordelingsmaade, vi hidtil har haft, er, som hver Mand véd, *ikke til alle Samfundsmedlemmernes Gavn*. Eksempler herpaa mangler jo ikke. Enhver Arbejder føler utvivlsomt, hvor ulige Samfundets Goder fordeles under det privatkapitalistiske System. Dette gælder ikke alene Føde og Klæder, Husly o. s. v., men ogsaa Undervisningen, hvis bedste Del er forbeholdt den besiddende Klasse, saavelsom de Nydelser, der burde være samfundsnyttige Mennesker forundt, men formenes dem, der bærer de tungeste Byrder. Saaledes er den store Masse af Befolkningen i meget høj Grad afskaaret fra at nyde den

Kunst, som fremstilles af vore bedste Mænd, saavel med Hensyn til Musik, Maleri som Skulptur, og ingen tør vel paastaa, at det kun er Velhaverne og deres Børn, der er født med Ævnen til at forstaa og nyde Kunsten. En Generalisering (Almindeliggørelse) af Kunsten vilde ské, hvis Kunstens Produkter blev fælles Eje og en Stigning af Folkets Skønhedssands vilde indtræde samtidig med Generaliseringen. Saaledes vilde Folkets Krav uophørlig vokse og en Stagnation, som nogle paastaar, vil aldrig indtræde som Følge af den fælles Ejendomsret.

Ved at Folkets Aandskræfter udvikles og udvides, fremkommer større Tolerance, større *Frihed* til at udtale sig saavel mundtligt som skriftligt, og naar Samfundsmedlemmerne i økonomisk Henseende staar uafhængige af hinandens Indflydelse og Magt, bliver de naturligvis mere ligestillede. Adgangen til alle Samfundets Goder vil blive éns for alle Samfundets Medlemmer, men *Lighed* paa anden Maade vilde være vanskeligt at tænke sig, da det ikke kan eller vil være Socialismens Mening at den ene skal tænke, hvad den anden tænker, eller gøre, hvad den anden gør blot for at opfylde *Lighedstanken*.

Ævner og Begavelse er jo ogsaa højst forskellige og selv med samme Ofre og med samme Omsorg ved Opdragelsen vilde dog Resultaterne deraf blive højst forskellige. Men det er ogsaa tilstrækkeligt, at man ved den økonomiske Ligestillelse bliver i Stand til at forhindre, at det ene Menneske øver utilbørligt Tryk paa det andet, for at tvinge ham til at gøre noget, der staar i Strid med hans Overbevisning. Naturligvis forudsættes det, at al Militarisme med dens Brutalitet og Kulturfjendtskab er fuldstændigt banlyst. Ligeledes vil enhver Art af officiel Religion være forsvunden, fordi den personlige Frihed og den Respekt, man vil faa for anderledes Tænkende, vil forbyde en saadan Levning fra tidligere Samfund, da den officielle Religion kun vil være i Stand til at opelske Hyklere, hvad ingen kan have Nytte eller Fordel af.

I det socialistiske Samfund, hvor man vil Alles Vel, vil man selvfølgelig ogsaa hvert enkelt Individs Vel, thi hvad der er til Skade for den Enkelte, maa som en Naturlov virke tilbage paa det Hele. Heri ligger den *Broderskabs-Idé*, som Socialismen fører i sit Skjold. Egentlig er jo Devisen: „Frihed, Lighed, Broderskab" oprindelig ikke Socialismens, men Liberalismens og fremsattes første Gang ved Proklamationen af Menneskerettighederne i Frankrig ved den store Revolution i 1789. Alligevel har Socialisterne optaget denne Devise, ikke fordi at Liberalismen aldrig har kunnet opfylde det Skønne deri, men fordi det — ved en saadan økonomisk Omformning af Samfundet, som Socialisterne tilsigter — er muligt at opfylde det, som disse tre Ord indebær, forstaaede i den Aand, som her er fremstillet. Man skal imidlertid aldrig tro, at Socialisterne, som studerer Samfundsliv og Mennesker, bilder sig ind, at Befolkningen vil blive forvandlet til „Engle" i kristelig Betydning.

I et Samfundssystem, hvor man ikke taaler privat Ejendomsret, d. v. s. at nogen enkelt eller enkelte bestemmer eller befaler over hvad andre skal fremstille eller benytte, kan man naturligvis heller ikke tænke sig andet end at ethvert Samfundsmedlem har direkte Indflydelse paa Haandhævelsen af Samfundets øvrige Anliggender, og da Intelligensen vokser mere og mere paa Grund af mere praktisk og udvidet Undervisning, samt større Interesse for og Deltagelse i de fælles Anliggender, vil disse blive bedre passede, hvilket vil være indlysende for enhver, og det maa heraf tydeligt fremgaa, at der til et socialistisk Samfundssystem ogsaa hører et *uindskrænket Demokrati*.

Socialismen, selv et Produkt af det kapitalistiske Samfundssystem, vil altsaa i Følge det, der er paavist, benytte de Produktionsmidler, som findes, i den størst mulige Udstrækning og paa den mest tidsbesparende Maade. Samtidig med at den saaledes vil *ordne Produktionen til fælles Fordel*, bliver den uvilkaarligt nødt til at *undersøge Konsumtionen* — Forbruget —, for saa vidt det gælder Samfundets Vel. Dog skal man ikke forstaa det saaledes, at der vil blive bestemt saa eller saa meget til den ene, og dette eller hint til en anden, men Samfundets Opmærksomhed vil stadig være henvendt paa, hvad der mangler af det ene eller andet for at bringe Produktion eller Konsumtion i et passende Forhold til hinanden og til Samfundsmedlemmernes Behov.

Som man sér, bliver Socialismen herved ogsaa en Undersøgelse, en Ransagelse af de økonomiske Forhold og desto mere klart de *nuværende økonomiske Forhold* staar for os, desto mere klart kan vi opfatte og forstaa Socialismen.

Socialismen er ingen utopisk (uopnaaelig) Teori, men *en Videnskab, der støttet paa Undersøgelsernes sikre Grundvold, afsiger sin Dom over den privatkapitalistiske Produktionsordning, samtidig med at den viser hvorledes man med de nuværende Hjælpekilder kan indrette det, for at faa det bedre end nu*.

I en senere Artikel vil vi beskæftige os med *Socialismens Midler*, for muligvis at klare Forstaaelsen af Socialismen.

Ærede Kolleger!

Da Tiden nærmer sig stærkt, da vor Overenskomst med Fabrikanterne udløber, formener vi at det kunde være i alle Kollegers Interesse om vi kunde faa indført en Statistik (foreløbig lokalt, men senere obligatorisk for hele Landet), da den kan danne et godt Grundlag ved en eventuel Forhandling.

Paa en Generalforsamling den 3. September her i Afdelingen, vedtoges det med alle Stemmer mod 1 at anskaffe saadanne Bøger, for at faa et Resultat at møde frem med den 1. Maj 1909. Og vi henstiller til de ærede Kolleger i de forskellige Afdelinger her i Landet at følge vort Eksempel.

Med koll. Hilsen
paa Odense Afd.s Vegne
Fred. Petersen.

Til Willumsen, Ringkøbing.

Jeg lyste efter Bevis paa Paastandene om: „at Bestyrelsen ved den hurtige Afstemning vilde dække over „Raaddenskab". I Stedet vælter Willumsen en ny Buket af Haansord af sig. Jeg agter ikke at lægge Beslag paa Bladets Plads for at besvare disse, men konstaterer herved, at Willumsen ikke har Skygge af Bevis paa sin gemene Beskyldning.

J. Knudsen.

Nær og Fjærn.

En ny Medkæmper.

De bulgarske Tobaksarbejdere har organiseret sig i Tilslutning til det internationale Tobaksarbejderforbund, og har paabegyndt Udgivelsen af et Fagblad.

Fra Kunstens Verden.

Alberti.

Storsvindleren Alberti, der har været saa meget omtalt i Pressen, er nu ogsaa gaaet ind i Literaturen, idet *Thomas Graa* paa fh. Christiansens Forlag har udgivet en lille Karakteristik af den berømte Mand. Han skildres paa livlig Maade som den store Bondefanger, Prokurator, Politiker, Minister og Milliontyv.

Maupassant.

Et nyt Bind af Maupassant's Fortællinger, „Kærlighed", er udkommet som et værdigt Led i Fru Loulou Lassens mange Oversættelser af den berømte Franskmands Værker.

—g.

Afdød Kollega!

Idag begravedes her i Afdelingen Cigararbejder Christen Christensen fra Aalborg, under stor Deltagelse fra Kollegernes Side.

I Spidsen for det store Følge saas Fagforeningens og Sygekassens Faner. Paa den rigt bekransede Kiste saas signerede Kranse fra ovennævnte Foreninger.

Odense d. 13. September 1908.

Fred. Petersen.

Møder.

Fællesmøde for de københavnske Afdelingers Bestyrelser og Forretningsudvalget. 8. April 1908.

Forholdene paa Schiøtt's Fabrik behandledes. Nygaard forelagde det givne og forbedrede Tilbud. Det vedtoges at forsøge yderligere Indrømmelser, og saa eventuelt at modtage Forslaget.

Forretningsudvalgets Møde 8. April 1908.

1. Der gaves Meddelelser om et Arbejdsforhold hos Wulf. Afgørelsen udsattes.
2. Det vedtoges at abonnere paa Tidsskrift for Arbejderforsikring, der var antaget som Organ for Arbejdsløshedskassernes Anliggender.

Forretningsudvalgets Møde. 30. April 1908.

1. Det vedtoges at bevilge Strejkeunderstøttelse til nogle Arbejdere paa en københavnsk Fabrik, der havde fundet det fornødent ved Arbejdsstandsning at fremkalde Reparation af Varmeapparaterne i Fabriken. Forretningsudvalgets Afgørelse er analog med en tidligere Afgørelse.
2. Det vedtoges at tilbagekalde en midlertidig given Tilladelse til Hjemmearbejde i Odense, da den paagældende Arbejder ikke har opført sig paa passende Maade ved Ordning af nogle Arbejdsforhold.
3. Det overlodes til Afdelingen i Nakskov at træffe Foranstaltninger til at søge en der arbejdende Kvinde indmeldt.
4. Det vedtoges at Nygaard ved Besøg i Fredericia skaffer Oplysninger om Lærlingeforholdene ved Henvendelse til Fabrikanten.
5. En Henvendelse fra Slagelse henvistes til Hovedbestyrelsen.
6. Der berettes fra Slagelse om Forsøg paa at faa billig Arbejdskraft til Cigarillos.

Det vedtoges at søge den nævnte Fremgangsmaade forhindret, eventuelt ved Klage til Fabrikantforeningen.

7. Forespørgsel om en Mand i Aalborg, der vedblivende er Tobaksarbejder, kan faa hvilende Medlemsret, besvares benægtende.
8. Hovedbestyrelsesmøde indkaldes 15. Maj.
9. Om en Konflikt i København vedtoges det at afholde Fællesbestyrelsesmøde.
10. En Henvendelse om Bidrag til de „Unges Idræt" henvistes til Arbejdernes Fællesorganisation.
11. Meddelelser om Forholdene i Thisted toges til Efterretning.

Hovedbestyrelsesmøde 15. Maj 1908.

1. Forhandlingsprotokollen oplæses. Formanden afgav Beretning, hovedsagelig om Ordning af forskellige Sager i Aalborg, Thisted, Skive m. fl. Steder. Nygaard gav Meddelelser om sit Besøg i Fredericia, hvor han havde faaet Oplysninger om Lærlingeantallet. Der er f. T. 14 Lærlinge, og som Følge deraf har han kun meddelt Fabrikanten, at en Forøgelse af Antallet vil medføre Henvendelse til Fabrikantforeningen. Knudsen gav ligeledes Oplysning om nogle Forhold i Fredericia.

Flere Medlemmer havde Ordet angaaende Forhold i forskellige Afdelinger.

Protokol og Beretning godkendtes.

Foranlediget ved et fremsat Spørgsmaal vedtoges det, at der i Almindelighed ikke maa ske nogen Forlængelse af fastsat Arbejdstid. Dog kan det tillades Klistrere i en kortere Tid at udføre Overarbejde imod at der til Timelønnen ydes et Tillæg af 50 %.

2. Regnskabet for Januar Kvartal, der balancerede med 80,056 Kr. 86 Øre, forelagdes og godkendtes.
3. Forholdene i Faget som Følge af Tobakstoldens Forhøjelse og den deraf følgende Forhøjelse af Salgspriserne diskuteredes. Det vedtoges at rette Henvendelse til Provins-Fabrikantforeningen om Prisforhøjelse i Overensstemmelse med de nye Salgspriser.

Til Forhandlingsudvalg i denne Sag valgtes: Westergaard, Bahr, V. Hansen, N. Petersen, Christiansen, Nygaard og Knudsen.

For Københavns Vedkommende vedtoges det ogsaa at rette Henvendelse til Fabrikantforeningen om Forhøjelse eller dog Forhandling om ny Overenskomst i betimelig Tid.

4. Det vedtoges at yde Slagelse Afd. et Administrations Tilskud paa 100 Kr.

5. Formanden forelagde den i Mødet den 6. April omtalte Protest Skrivelse fra Næstved og refererede, hvorledes det forholdt sig med Sagen.

Hovedbestyrelsen erkendte, at Forretningsudvalgets Handlemaade var berettiget. Det vedtoges imidlertid at søge de omstridte Cigarer optaget til Paadømmelse.

6. F. Møller gav Meddelelser fra det internationale Tobaksarbejder Bureaus Møde.

Samtidig forelagde han Anmodning om 500 Kr. til Bureauets Virksomhed under to Lønbevægelser. Bevillingen gaves.

7. Paa Forslag af Forhandlingsudvalget vedtoges det at fastholde Kravet om 8 Øre for Domingo-Indlæg.

8. Det vedtoges at udsætte Spørgsmaalet om Udsendelse af kvindelige Agitatorer.

9. Det vedtoges at afvente, hvad der mulig fremkommer af Oplysninger om Hjemmeindustrien igennem Arbejdsraadets Undersøgelser.

10. Det vedtoges at indberette til Fabrikantforeningen om de Lærlinge-Sager, der er paaklaget.

11. Forretningsudvalget bemyndigedes til at skaffe andre og bedre Kontorlokaler for Forbundet.

12. Forholdene vedrørende Oplæring til Cigarillos Arbejde diskuteredes.

13. Det vedtoges, at der om fornødent kan ydes Aarhus Afd. Støtte i Virksomheden for at faa uorganiserede Kvinder ind i Forbundet.

14. To Cigarer fra Slagelse bedømtes.

Afdelings-Adresser.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 ¹.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, Ragnhildsvej 9.
Nykøbing F.: E. Andersen, Engvej 20, 1.
Skelskør: C. Ottesen, Sorøvej.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Nye G. B. M. og Sumatra er hjemkomne.

G. B. M., smukke Farver, meget bladrige, letbrændende 2,25, 2,50, 2,75 pr. Pd.
Sumatra, III Længde, meget bladrig, giver stort Udbytte, Mellemfarver 1,50 pr. Pd.
Java Omblad, meget bladrig 1,20, 1,25, 1,30 pr. Pd.

Stort Udvalg af lyse Sumatra, billige Indlægs- og Ombladtobakker.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 20 | 15. Oktober 1908 | 4. Aargang

Hvad er Socialisme?

Af *Pax*.

II.

Midler.

For at en Person skal kunne opnaa et bestemt efterstræbt Maal, er det i Almindelighed nødvendigt, at han han opsøger sig de Midler, med hvilke han bedst, sikrest og nemmest kan naa dette Maal. Hvad enten nu disse Midler findes i Forvejen, eller han maa fremstille dem specielt i det bestemte Øjemed, maa ikke afskrække, forsaavidt Maalet er ham en Nødvendighed; saaledes ogsaa med et Parti.

Det Middel, som for Socialismen er det første og som er Kærnen i selve Socialismen, er *Organisation,* og særlig maa de store, besiddelsesløse Arbejderskarer organiseres, fordi de uden den Beskyttelse, som ligger i stærke Organisationer, vilde staa fuldstændigt magtesløse overfor den Vilkaarlighed og Hensynsløshed, hvorpaa de bedre og mere internationalt organiserede Kapitalister kendetegnes. De fleste Steder har Socialisterne været nødsagede til at paavise for Arbejderne Organisationens Nytte og Nødvendighed, og uagtet det skulde synes temmelig klart og forstaaeligt, har det dog ved mange Lejligheder været og er ofte endnu, en ret svær Opgave at formaa Arbejderne til at organisere sig paa en for dem selv og Samfundsudviklingen tilfredsstillende Maade. Det stærke Pres fra Kapitalisternes Side vil dog sikkert tvinge Arbejderne til et nærmere og fastere Samarbejde og Forstaaelsen af det nødvendige heri vil mere og mere gaa op for hver enkelt Arbejder.

Udviklingen i det privatkapitalistiske Samfund gaar i Retning af en stærkere og stærkere Centralisation. — Bestræbelsen for at samle Produktionen i større og større Fabriker, Værker og andre Frembringelsessteder, er jo kendt nok, ligesom at Kapitalisterne søger at centralisere Handelen, ja man indskrænker sig ikke til enkelte Pladser, men danner Truster, der omfatter hele Verdensdele, og Kapitalisterne søger om muligt at organisere sig saa stærkt, at de er fuldstændigt eneraadende og bestemmende over Produktionen. Heraf maa Arbejderne tage den Lære, at det for dem er en Nødvendighed, ja en Livsbetingelse, ogsaa at centralisere deres Organisationer i saa høj Grad som muligt, for ved forenede Kræfter — saavel nationalt som internationalt — at kunne modstaa den mægtige Fjende, som Kapitalismen ved sin sociale Magtstilling er. Derfor er enhver *De*centralisation i Arbejdernes Organisation imod Udviklingen og vil i større eller mindre Grad virke reaktionært og imod Socialismens Princip. Arbejdernes Kamp har et stort og skønt Maal, som ikke maa glemmes for Døgnets forholdsvis smaa indre Stridigheder eller Meningsforskelligheder.

De Organisationer, som Arbejderne danner for sin egen økonomiske Stillings Skyld, kan have forskellige Opgaver. Saaledes har Fagforeningerne som bekendt de særskilte Opgaver, at forhindre Lønreduktioner, om muligt at højne Lønnen og iøvrigt at søge at gennemføre Fordringer af sanitær Karakter, f. Eks.: bedre Arbejdslokaler, Beskyttelse imod Ulykkestilfælde, Forkortelse af Arbejdstiden o. s. v. Man stræber ogsaa for Organisationers Oprettelse paa rent økonomisk Grundlag, d. e. kooperative Foreninger, der til Fordel for Arbejderne søger at indvinde den Profit, som Kapitalisterne ellers vilde tilvende sig. Det Udbytte, eller Overskud, der fremkommer ved disse Foreningers Virksomhed, kan benyttes og benyttes der, hvor Socialisterne har Indflydelse, dels til socialistisk Agitation, dels til Udøvelsen af filantropiske Gerninger, f. Eks. Arbejdsløshedsunderstøttelse o. l., saavel som til Oplysning.

Uagtet en Del Arbejderorganisationer uden at være socialistiske, kan være heldige, maa dog en socialistisk Aand gennemstrømme dem, hvis de skal kunne hævde Arbejderklassens Interesser, og er de socialistiske, kendetegnes de paa, at deres fremsatte Fordringer aldrig gaar imod Udviklingen, f. Eks. ved Monopolisering af Arbejdet eller lignende. Selv om saadanne Fordringer kan gennemføres og have øjeblikkelige Fordele, virker

det dog reaktionært og vil tabe sin Betydning som Fordel, og vender Braadden imod Arbejderklassen som Helhed.

Indenfor Fagforeningerne og gennem de politiske Foreninger (Socialdemokratisk Forbund, Vælgerforeninger o. l.) benytter Socialisterne et *andet Maal:* Agitationen, der paavirker Byarbejderne først, fordi Arbejderne der stærkest mærker den Proletarisering, som foregaar.

Den agitatoriske Virksomhed bestaar hovedsageligst i Kritik af Samfundsforholdene. Den er Socialismens stærkeste Vaaben og det anvendes af Socialisterne i alle Lande. De kan saa meget sikrere bruge dette Middel, som de Undersøgelser, de foretager angaaende de privatkapitalistiske Tilstande altid falder ud til Skade for Kapitalisterne. Dog maa man heller ikke tro, at Socialisterne er blinde for det, der er gavnligt og fordelagtigt indenfor Kapitalismen, men det er den *private Haandhævelse,* der i Særdeleshed kritiseres.

I Parlamenterne, som ogsaa anvendes som Midler i Socialismens Tjeneste, iværksættes den samme Taktik: Kritik over Regeringshandlinger, over Toldlove, Militarisme o. s. v., over de borgerlige Partiers Stilling overfor Arbejderne, deres Maade at love Befolkningen Fordele, for saa snart de kommer til Magten at svigte givne Løfter, blive hofkrybende og støttende Kapitalismen imod Arbejderne o. s. fr.

Indenfor Parlamentarisme stræber Socialisterne især for Gennemførelse af sociale Love, f. Eks.: rationel Fabrikslovgivning, der skal udstrækkes til Indskrænkning eller Forbud imod Hjemmearbejdet; Love, der forbedrer Landarbejdernes økonomiske Stilling og muliggør det for disse at deltage i det offentlige Liv; Tyendelovens Afskaffelse m. m.; Indførelse af 8 Timersdagen, der er af stor Betydning for Arbejderklassen, dels i hygiejnisk Henseende og dels med Hensyn til den større Frihed, som opnaas for Arbejderne, og gennem hvilken de bliver i Stand til at hengive sig til saadanne Æmner, der har Betydning og Interesse for dem og deres Klasse.

Ogsaa paa det kommunale Omraade virker Socialisterne ved Deltagelse i og Modtagelse af Valg til Kommunalbestyrelserne. Den Agitation og Virksomhed, der her udfoldes, gaar ud paa at paavise og gennemføre humane Foranstaltninger for Fattige og Gamle, ligesom der ogsaa er meget stærke Bestræbelser for at Kommunerne skal overtage saadanne Virksomheder, der er monopoliserede af Kapitalisterne. En af Hovedopgaverne er ogsaa en virkningsfuld Forbedring og Udvidelse af Undervisningen i vore Folkeskoler, og Bestræbelserne gaar her i Retning af at Undervisningen bliver almindelig og at private eller privilegerede Skoler afskaffes, ligesom man stræber for Indførelse af konfessionsløse Skoler, d. v. s. at Religionsundervisningen i Skolerne afskaffes.

I korte Træk har vi her søgt at gøre Rede for Socialismens Midler, samt paavist, hvorledes Virkningerne af Socialismens Bestræbelser vil højne Arbejderklassen i aandelig og moralsk Henseende, og det er vor sikre Overbevisning, at den dygtigere og mere kampberedt i stadig højere Grad og med stadig større Begejstring vil kæmpe sig frem imod vort fælles Maal: Socialismens Gennemførelse.

I en sidste Artikel vil vi søge at paavise, *at Socialismen kan gennemføres.*

Overflytningsregler

mellem

anerkendte Arbejdsløshedskasser i Danmark,

fastsatte af Arbejdsløshedsnævnet i Henhold til § 18 i Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser af 9. April 1907.

Naar et Medlem af en faglig Arbejdsløshedskasse erholder Arbejde i et andet Fag, for hvilket der er oprettet en Arbejdsløshedskasse, har det en Pligt til straks at tilmelde sig denne og til at betale Kontingent efter at have arbejdet en Uge. Er der flere Kontingentklasser, bestemmer den tilflyttede Kasses Bestyrelse i Overensstemmelse med Kassens Vedtægter, i hvilken Klasse det tilflyttede Medlem skal indtræde.

Retten til Understøttelse i den tilflyttede Kasse indtræder, efterat vedkommende Medlem uafbrudt har arbejdet og betalt skyldigt Kontingent i 13 Uger og sammenlagt med dette har betalt ordinært Kontingent for de sidst forløbne 12 Maaneder i en eller flere Kasser. Indtil Understøttelsesret er erhvervet i den tilflyttede Kasse, bevarer et saadant Medlem ved eventuel Arbejdsledighed Understøttelsesretten i den fraflyttede Kasse.

Et overflyttet Medlem har efter nævnte 13 Ugers Forløb Rettigheder efter den tilflyttede Kasses Vedtægt; uafbrudt Medlemsskab i fraflyttede Kasser regnes Medlemmet til Gode i den tilflyttede Kasse efter dennes Regler.

Ved Beregning af Understøttelsens Udstrækning medregnes det Dageantal, for hvilket Medlemmet har erholdt Understøttelse i fraflyttede Kasser.

Saafremt en tilflyttet Kasse har paabegyndt sine Udbetalinger, som Følge af, at den ikke har virket i 12 Maaneder, har den alligevel Understøttelsespligt overfor understøttelsesberettigede Medlemmer fra en fraflyttet Kasse.

Overflytning sker uden Indskud. Ved Overflytningen maa frameldt Medlemsbog medbringes. I denne kvitterer den tilflyttede Kasse for de til denne erlagte Ugebidrag for de første 13 Uger, hvorefter den udsteder ny Medlemsbog. Heri indføres fornødne Oplysninger om erlagt Kontingent og modtagen Understøttelse. Medlemsbogen til den fraflyttede Kasse tilbagesendes denne gennem Hovedkontoret, naar ny Medlemsbog er udstedt. Hvis Medlemsbogen til den fraflyttede Kasse ikke er egnet til at indeholde Kvittering for Kontingentet til den tilflyttede Kasse, udsteder denne til dette Brug et Interimsbevis, der efter de 13 Ugers Forløb ombyttes med Medlemsbogen.

Eventuelle Restancer skal erlægges til den fraflyttede Kasse efter dennes Regler, og forinden dette er sket, kan Understøttelsesretten i den tilflyttede Kasse ikke indtræde. Den fraflyttede Kasses Understøttelsespligt ophører dog, naar et overflyttet Medlem har tilhørt en anden Kasse i 13 Uger.

Ved eventuelt indtrædende Arbejdsløshed, forinden Understøttelsesret er erhvervet i den tilflyttede Kasse, er begge Kasser berettiget til at anvise Medlemmet Arbejde. Nyder Medlemmet Understøttelse, skal Kontingenterlæggelsen ske til den understøttelsespligtige Kasse. Har et Medlem i Overgangstiden ingen Ret til Understøttelse i den fraflyttede Kasse, sker Kontingentbetaling til den tilflyttede Kasse.

Disse Regler træde i Kraft den 15. Oktober 1908.

Meddelelser fra Norge.

Kristiania Cigararbejderforening meddeler, at Tilgang af Cigararbejdere til Norge frabedes, da der er Udsigt til Konflikt.

Møder.

Fællesmøde
for de københavnske Afdelingers Bestyrelser og Forretningsudvalget den 21. Maj 1908.

1. Det vedtages, efter Indstilling fra Forhandlingsudvalget, at godkende en Minimalløn af 7 Øre for Domingo Indlæg, efter en hos begge Parter beroende Standard-Prøve.

2. Formanden meddelte, at den paa Hovedbestyrelsesmødet vedtagne Henvendelse til Fabrikantforeningen i København var sket, men Svar var ikke indløbet.

Forretningsudvalgets Møde den 21. Maj 1908.

1. Fra Provinsfabrikantforeningens Formand forelaa Svarskrivelse i Anledning af Henvendelsen om Forhandling om Forhøjelser af Priserne. Sagen er til Behandling i Fabrikanternes Bestyrelse og til Undersøgelse. Naar Resultatet foreligger, vil Fællesmøde blive afholdt.

Det vedtoges at anmode om Sagens Fremskyndelse.

2. Til at tiltræde et af Afdelingen i København valgt Udvalg angaaende Kontorforholdene valgtes Christiansen og Møller.

Forretningsudvalgets Møde den 1. Juni 1908.

1. Paa given Foranledning vedtog Foretningsudvalget, at det ikke vil have noget imod at der af Næstved-Afdeling udbetales Flyttehjælp til et Medlem, der forlader Arbejdet paa Grund af de særlig elendige Arbejdslokaler, der bydes Arbejderne.

2. Cigarer fra Odense bedømtes.

3. Udvalget angaaende Kontorforholdene indstiller, at Lokalerne Rømersgade 22, 3. Sal, lejes.

Indstillingen vedtoges efter at Oplysning om Udgifterne og disses Fordeling var givet.

Forretningsudvalgets Møde den 3. Juni 1908.

1. Fabrikanterne foreslaar i Skrivelse at afholde Fællesmøde den 29. Juni. Det vedtoges at svare, at vi ikke tiltræder den Udsættelse samt forlanger Møde hurtigst og senest den 15. Juni.

2. Sanktion gaves Horsens Afd. til Bevilling af 10 Kr. til Feriekolonier for fattige Børn.

3. Cigarer fra Odense bedømtes.

Fællesmøde
for Forhandlingsudvalget og Provinsfabrikanternes Bestyrelse den 15. Juni 1908.

1. Spørgsmaalet om de nye Prisers Ikrafttræden diskuteredes.

Fabrikanterne oplyste, at en Mængde Ordres skulde effektueres til de gamle Priser, og tilbød at lade Forhøjelsen indtræde 15. September.

Forbundets Repræsentanter forlangte Ikrafttræden af de nye Priser fra 11. Maj.

Under Forhandlingerne stilledes forskellige Forslag og sluttelig enedes man om at anbefale sine Medlemmer at Forhøjelsen indtræder 1. August.

2. Cigarer fra Jensen, Odense, bedømtes.

3. Lærlingeforhold hos Brd. Hansen, Horsens, behandledes og udsattes.

4. Lærlingeforholdet hos Agerholm, Thisted, behandledes. Ny Lærlinge maa ikke antages før Svende-Antallet er vokset.

5. Forholdene paa Schmidts Fabrik, Fredericia, behandledes.

Der maa ikke antages nye Cigarsorterer-Lærlinge før efter ny Forhandling.

En Sag fra samme Sted om for lave Priser overlodes til Forhandling mellem J. Knudsen og Fabrikanten inden 15. Juni.

6. Cigarillos fra Aarhus paadømtes.

7. Forskellige mindre Sager behandledes.

Hovedbestyrelsesmødet den 16. Juni 1908.

1. Formanden aflagde Beretning om Forhandlingerne med Fabrikanternes Bestyrelse og anbefalede det der afsluttede Forslag om Prisforhøjelsens Indtræden.

Det vedtoges at anbefale Indstillingen til Godkendelse.

Forslag om at udsende Medlemmer af Hovedbestyrelsen til Provins-Afdelingerne forkastedes.

Til at redigere Skrivelsen til Afdelingerne valgtes: Formanden, Jens Knudsen, F. Møller og K. Pettersson.

2. Forslag om at anvende 10 Kr. af Randers Afd.s Kasse til et Fagmøde forkastedes.

3. Paa Forespørgsel svaredes, at en Arbejdsmand paa Tobaksfabriken i Esbjerg skal have den paa Stedet gældende Arbejdsmands-Løn.

4. Cigarer fra Odense bedømtes.

Forretningsudvalgets Møde den 25. Juni 1908.

1. Pris-Overenskomstens Ikrafttræden fra 1. August er vedtaget ved den foretagne Afstemning med 318 Stemmer mod 311 St.

Meddelelser om nye Prisers Indførelse paa forskellige Fabriker sanktioneredes.

2. Andragende om Flyttehjælp nægtedes, da det paagældende Medlem selv har ophørt med Arbejdet af Grunde, der ikke berettiger til nævnte Hjælp.

3. Lovene fra Randers sanktioneredes.

Forretningsudvalgets Møde den 1. Juli 1908.

1. Paa Grund af særlige Forhold gaves Tilladelse til at et Medlem i Fredericia tager Hjemmearbejde.

2. Det vedtoges at Formanden rejser til Vejen for at søge at ordne forskellige paaklagede Forhold.

3. En Cigar fra Svendborg bedømtes.

4. Der gaves Sanktion til Arbejdsstandsning paa Marsmanns Fabrik i København paa Grund af Nægtelse af forlangte Priser for Omblade.

5. Det vedtoges at Formanden rejser til Svendborg for at søge forskellige Forhold ordnet og Tilbederne organiseret.

6. Hovedkassereren afgav Regnskabs-Beretning for Maj Maaned.

Afdelings-Adresser.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: E. Nielsen, Fjordgade 6.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej 10.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Lollandsgade 36.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 ¹.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, Ragnhildsvej 9.
Nykøbing F.: E. Andersen, Engvej 20, 1.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort*.
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Nye G. B. M. og Sumatra er hjemkomne.

G. B. M., smukke Farver, meget bladrige, letbrændende 2,25, 2,50, 2,75 pr. Pd.

Sumatra, III Længde, meget bladrig, giver stort Udbytte, Mellemfarver 1,50 pr. Pd.

Java Omblad, meget bladrig 1,20, 1,25, 1,30 pr. Pd.

Stort Udvalg af lyse Sumatra, billige Indlægs- og Ombladtobakker.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 21 | 1. November 1908 | 4. Aargang

Til Afdelingskassererne!

Da det har vist sig, at flere Kasserere har krævet Kontingent af Medlemmer for den Tid, i hvilken de har aftjent deres Værnepligt, gøres hermed opmærksom paa, at Medlemmer, der er indkaldt til Militærtjeneste, er fritaget for al Kontingentbetaling. (Se Forbundslovene § 1, 5. Stykke og Vedtægter for Arbejdsløshedskassen § 10, 3. Stykke). Kantonnement eller Manøvrer henregnes under Indkaldelse. Der skrives i Medlemskortet „Militær", i de Uger Indkaldelsen har varet. Efter Hjemsendelsen er Medlemmet berettiget til Arbejdsløshedsunderstøttelse, naar han paa det Tidspunkt har været Medlem i mindst 12 Maaneder, og har betalt Kontingent for mindst 3 Maaneder. Understøttelsen ydes som i andre Tilfælde, 6 Dage efter Anmeldelsen. Kilometerpenge ydes straks. Endvidere erindres Kassererne om, altid, naar Understøttelseskort udstedes, da at stemple dette i det røde Medlemskort, med Angivelse af Dato, da Kortet er udstedt.

* * *

Ved Aarsskiftet skal vi som bekendt skifte Medlemskort, da de nu gældende er udløbet. Da vi af Hensyn til Arbejdsløshedslovens Bestemmelser er nødt til at bibeholde de Numre, som Medlemmerne en Gang har faaet (for stedse at kunne følge dem), har Hovedbestyrelsen været nødt til at træffe følgende Bestemmelser:

1) Ved Aarskiftet tilbageholder Kassererne samtlige Medlemskort saasnart disse er udbetalt og indsender disse straks til Hovedkontoret. Herfra vil derefter de tilsvarende Numre i udskrevet Stand blive tilstillet Afdelingerne saavidt mulig pr. omgaaende.

   De Rejsende, som lige ved Aarsskiftet kommer til en By eller opholder sig der, er berettiget til at opholde dem i de paagældende Byer indtil deres Medlemskort kommer tilbage, selv om Opholdet skulde strække sig ud over det ved Loven fastsatte Tidsrum af 2 eller 7 Dage.

   Skulde den Rejsende af tvingende Grunde være nødt til at rejse videre, maa det opgives *hvortil* Medlemskortet skal sendes, og maa det graa Understøttelseskort tjene som Legitimation saa længe, indtil Kortet kan være paa Bestemmelsesstedet, hvilket i Reglen ikke vil overstige 3 Dage.

2) Medlemmer, som rejser til Udlandet — ligegyldig hvortil — modtager et Legitimationskort og baade Medlemskortet og det graa Understøttelseskort indsendes straks til Hovedkontoret, hvor det forbliver indtil Medlemmet vender tilbage.

   Kommer et Medlem tilbage fra Udlandet, maa hans danske Medlemskort straks rekvireres fra Hovedkontoret.

Alfr. Christiansen.

Hvad er Socialisme?

Af *Pax*.

III.

Kan Socialismen gennemføres.

Som tidligere fremhævet er Socialismen et Produkt af Samfundets økonomiske Udvikling, og det er derfor nødvendigt at foretage en Undersøgelse af det privatkapitalistiske Samfund, for at komme til Vished om, at Gennemførelsen af Socialismen er mulig. Denne Undersøgelse vil kun beskæftige sig med de fundamentale, økonomiske Love i Samfundet, da det vilde føre for vidt her at komme ind paa Samfundets Konstruktion paa andre Omraader.

Den første Betingelse for Privatkapitalismen er, at Arbejdsmidlerne maa ejes af de Ikke-arbejdende, d. v. s. Arbejdskøberne; derved opstaar en *besiddelsesløs* Klasse, som ikke ejer andet end sit eget Legeme og

den deri boende Arbejdskraft. Denne Arbejdskraft kan kun gøres indbringende, hvis den kan udnyttes, og dette afhænger af, om Arbejdskøberen har Brug for den. Heraf vil man se, at Arbejdskøberen ikke alene besidder Arbejdsmidlerne, men tillige i høj Grad er bestemmende over den Arbejdskrafts Udnyttelse, som den Besiddelsesløse tilbyder. Hele dette Forhold har skabt den store Forskel imellem Arbejderen og Kapitalisten, der lettest udtrykkes i Ordet „Klasseforskel".

Kapitalisten (Besidderen af Arbejdsmidlerne: Jord, Bygninger, Maskiner osv.) køber blot saa megen Arbejdskraft, som han har Brug for, og *desto bedre Arbejdsmidler* han er i Besiddelse af, *destomindre Arbejdskraft* behøver han for at faa den samme Arbejdsmængde frembragt paa den samme Tid. Med den rivende Udvikling, der foregaar paa Maskinteknikens Omraade, vilde Følgen blive, at store Masser af Besiddelsesløse vilde blive arbejdsløse, men dette forhindres dog tildels ved, at Befolkningens Krav vokser. Eksistensminimumets Højnelse *forhindrer* dog ingenlunde at flere og flere Arbejdere kastes ud i de Arbejdsløses Armè.

En Forkortelse af Arbejdstiden menes at ville indvirke paa Arbejdsløsheden, men Kapitalismens umættelige Profitjagt gør alt for paany at opsøge bedre Arbejdsmidler, hvilket bliver muligt ved den stærke Forcering af Opfindelser og Forbedringer paa Maskinteknikens Omraade, som foregaar og opstaar ved større Efterspørgsel. Det vil altsaa ses, at de Arbejdsløses Antal kun forholdsvis vil blive mindre ved Forkortelse af Arbejdstiden, men uden denne Forkortelse vilde den være saa stor, at vi vanskelig kunde gøre os en Forestilling derom.

Som før nævnt er den første Betingelse for Privatkapitalismen Adskillelsen af Arbejdsmidler og Arbejdskraft. Denne Adskillelse har foregaaet og foregaar paa en samtidig hensynsløs og mærkelig Maade.

Det nuværende Samfundssystem, Kapitalismen, vokset frem som det er af det foregaaende: Feudalismen, har naturligvis sin foreløbige Berettigelse, og denne Berettigelse benytter det sig af i fuldt Maal. Den kapitalistiske Produktionsmaade har kun ét Formaal, nemlig at profitere ɔ: tjene Penge, og dette foregaar i store Træk saaledes: Raastoffet købes i store Partier for at faa det saa billigt som muligt, dernæst forarbejdes det paa de bedste Maskiner, helst med saa billig Arbejdskraft og saa lang Arbejdstid som muligt, for at hvert enkelt Stykke skal koste saa lidt som muligt i Tilvirkning, herefter søges Produktet afsat til saa høj Pris som muligt. Fortjenesten stryger Kapitalisten, og Arbejderen faar kun saa meget, som han kan tiltvinge sig ved den Magt, hans Organisation har, eller i enkelte Tilfælde ved personlig fremragende Dygtighed, men han faar *aldrig det, der tilkommer ham*.

Er nu dette en Vare, som samtidig fremstilles af en Haandværksmester, saa bliver Følgen den, at Kapitalisten konkurrerer Haandværksmesteren sønder og sammen, og denne træder saa ind i de Besiddelsesløses Rækker for aldrig mere at generhverve sin gamle Stilling i Samfundet, da det jo er temmelig vanskeligt at anskaffe store Kapitaler uden Garantier. Paa denne Maade ruineres den ene Smaamester og mindre Kapitalist efter den anden, og det bliver vanskeligere og vanskeligere for Mellemklassen — der i mange Tilfælde er i Besiddelse af baade Arbejdsmidler og Arbejdskraft — at holde sig oppe i den hvirvlende Malstrøm, som Konkurrencen fremtvinger. Denne Vanskelighed bliver større og større, fordi der til Indkøb af de fuldkomnere Maskiner skal bruges større Kapitaler, samt fordi der til disse bruges en betydelig større Mængde Materiel til Forarbejdning, og Ejeren maa saaledes være i større Forskud baade til Maskiner, Raastof og Produkt.

Desto mere udbredt den her antydede Produktionsmaade bliver, desto flere Produktionsgrene den kommer til at omfatte, ikke alene Spinderier, Væverier, Glasværker, Jernværker, Gruber etc. etc., men ogsaa Landbruget, desto bedre vil Socialismen kunne forstaas, *thi der bliver stadig flere Besiddelsesløse.*

Og dette Forhold, at de store Kapitalister æder de mindre, er stereotypt, uforanderligt, saa længe Kapitalismen har Herredømmet. De store Kapitaler dominerer, og skal en Bedrift startes eller udvides, samles større og større Kapitaler sammen dertil. Herved er Aktieselskaberne opstaaet, og det kunde se ud til, at den lille Kapital i denne Form for Anbringelsen vilde kunne holde sig oppe ved Siden af den store, men dette er kun tilsyneladende Tilfældet. Det er noksom bekendt, hvorledes Storkapitalisterne er i Stand til ved givne Lejligheder at beherske Markedet og Børsen. Ved vældige Spekulationer, hvorved alle Hensyn tilsidesættes, ruineres mangfoldige smaa Aktieejere gennem kunstig fremtvungen Dalen af Aktier og Værdipapirer (Baisse) eller hvis det er fordelagtigere, fremtvinges en kunstig Stigning (Hausse) eller begge Dele vekselvis. Man vil altsaa se, at alle Chancerne er i Storkapitalisternes Hænder. Ingen, der ejer noget, kan føle sig helt sikker, og Forholdene bliver usikrere med hver Dag. Bankkrach og Falliter svirrer én om Ørene, foruden Svindlerier o. d. l., som vi helt vil se bort fra.

De af Mellemklassen, der indser denne deres fortvivlede Stilling, er i Stand til at forstaa og omfatte Socialismen.

Endnu er Kapitalismen ikke naaet saa vidt, at den ved sin Fremgangsmaade har *underlagt sig alt* i Samfundet, men den Tid er ikke langt borte, da de store Kapitaler, som er Samfundets retmæssige Ejendom, vil være i nogle faa Familiers Besiddelse, og disse vil en kort Tid regere Verden. Der er Tusinder og atter Tusinder af Arbejdsløse, der kun mangler Arbejde, fordi de er ude af Stand til at konsumere, forbruge, de nødvendige Livsgoder, disses Tal vokser stadig, Mellemklassen proletariseres og stilles i de Arbejdsløses Rækker, og det arbejdende Folk maa bære Byrderne, det vil blive mere og mere indlysende for enhver, der er besiddelsesløs, at det er

umuligt at komme i Besiddelse af Ejendom. Enhver Besiddelsesløs vil da kunne forstaa Socialismens Idé: Fællesskabstanken, forstaa, at den er den eneste Vej ud af Uføret, og da det er rigtigt, at intet virkeligt godt kan udrettes for Folket, uden at dette er baseret paa Folkets Opfattelse og Forstaaelse, og at det, der skal gøres for Folket, skal gøres gennem Folket selv, saa maa det ogsaa være indlysende, at Socialismen kun kan gennemføres af Folket.

Socialismen vil blive gennemført, naar det staar klart for Befolkningen, at der i Samfundet kun findes to Klasser, en lille Del, der ejer alle Arbejdsmidlerne (Jord, Bygninger, Maskiner m. m.) og en stor Klasse, der intet ejer foruden sin Arbejdskraft. Saasnart Befolkningen forstaar, at det er Arbejdet, som frembringer Samfundets Rigdomme, og at Frugterne deraf bør tilfalde dem, der arbejder, da kan og maa Socialismen gennemføres.

Men denne Lære faar Befolkningen kun gennem den bitre Erfaring, som Kapitalismen bibringer den.

Cigarsorterernes Fagforening.

Til venlig Erindring.

Fra Meltzers Fabrik, Vandkunsten 3.

I mange Aar har ovennævnte Fabrik som bekendt været blokeret for organiseret Arbejdskraft. Dels ved Hjælp af Lærlinge, dels ved Skruebrækkere har Meltzer, hvis Virksomhed belyses af følgende som særlig hensynsløs og samvittighedsløs, holdt sin usle Fabrikation vedlige.

En saa haarrejsende Udbytning, et saa skrigende Misbrug, som Meltzer har brugt overfor sine Lærlinge, skal man lede længe efter; denne Herre drev hele sin Sortererstue ved Lærlinge, al Arbejdsmandsarbejde, al hans Bygang, al Inkassation blev besørget af Lærlinge, og saa skammede den noble Herre sig dog ikke for delvis at unddrage dem den i Kontrakten fastsatte usle Løn. Hvad Undervisningen angaar, var den naturligvis under al Kritik; det gjaldt bare om at drive det mest mulige ud af dem.

Omsider gik det dog over alle Grænser, og en skønne Dag forlod samtlige Lærlinge Fabriken og henvendte sig i Cigarsorterernes Fagforening. Meltzer, som er Medlem af „Foreningen til Lærlinges Uddannelse" (o, blodige Ironi), anmeldte her, at Lærlingene havde forladt hans Fabrik, og selvfølgelig fordrede han dem tilbage til den 5-aarige „Uddannelse"!!!

Her hentede Meltzer sig imidlertid et fuldstændigt Nederlag; thi for Retten, som var nedsat, mødte undertegnede med Fuldmagt fra Lærlingenes Værger, og gav en Skildring af Hr. Meltzer, baade som Arbejdsgiver og Læremester. Resultatet blev, at Retten dømte Meltzer for Brud paa Kontrakterne og fuldstændig ophævede disse.

Dette forsmædelige Nederlag maa Meltzer dog dele med sin agtværdige Mester, Hr. Th. Petersen, kaldet „Manchetten", som tiltrods for Strejken har taget Arbejde som Meltzers Hjælper. Retten fastslog i sin Kendelse, at den Undervisning, Hr. Th. Petersen ydede Lærlingene, var ganske uforsvarlig. Under Rettens Forhandlinger kæmpede Th. Petersen som en Løve for at varetage sin ædle Herres Interesser, dog med ovennævnte for ham sørgelige Resultat.

Det maa være en ejendommelig Følelse for Hr. Th. Petersen saaledes at spytte paa sin egen Fortid, og et modbydeligt Syn var det at se denne Person gøre sig til Slave for den inhumane Cigarfabrikant, mod nogle misbrugte, bedragne Lærlinge.

Men Lønnen udebliver sikkert ikke, de Blikke, som Voldgiftsrettens Medlemmer, der dog bestod af Arbejdsgivere, sendte Hr. Th. Petersen, sagde tilstrækkelig tydelig, hvad man regnede ham for, og selv om Meltzer i Øjeblikket kan bruge den frafaldne, saa vil Sparket komme en Gang, selv om Th. Petersen ogsaa har formaaet sine 2 Døtre til at tage Arbejdet op hos Meltzer, hvad der senere for mig er oplyst.

Foruden Th. Petersen har et andet tidligere Medlem, A. Off, ladet sig friste til en kort Tid at arbejde for Firmaet Meltzer; *de overlades herved begge til Kollegernes venlige Erindring.*

J. Knudsen.

Tilrejsende til Nyborg gøres opmærksom paa, at Understøtrelse *ikke* udbetales paa Fabriken, men *kun* hos Kassereren, Ingolfsgade 3.

Den guddommelige Orden.

Talrige Eksempler fra den nuværende Samfundsorden viser os paa den ene Side den overvældende Rigdom, paa den anden Side den grænseløse Fattigdom.

Nogle Tal hentede fra Amerika, Tyskland, England, ja selv fra det lille Danmark, illustrerer paa slaaende Maade disse Forhold.

Den amerikanske Milliardær D. Rockefeller har siden Grundlæggelsen af „Standard Oil Trust" tjent 143.499.354 Dollars paa denne Forretning. Fra 1899 til 1906 androg hans aarlige Indkomst fra denne gode Kilde 10.021.680 Dollars. Det bliver en Sum af 27.838 Dollars pr. Dag eller 19 Dollars (71 Kr. 25 Øre) pr. Minut. Hvor stor Rockefellers Indtægt er fra andre Erhvervskilder er ikke bekendt, men der er ikke Tvivl om, at Staaltrusten er ligesaa indbringende som den forannævnte gode „Kilde".

I Berlin arresteredes i Aaret 1905 17.645 Mænd, 1075 Kvinder og 299 Børn under 12 Aar for Betleri. Iblandt de paagrebne fandtes Repræsentanter for omtrent alle Erhvervsgrene, 92 mandlige og 10 kvindelige Beskæftigelsesarter.

Straffene svinger mellem 1 og 13 Dage, enkelte dog indtil 6 Ugers Fængsel.

I London dør aarlig Hundreder af Sult. — —

I det lille Danmark findes ca. 22,000 Skolebørn,

der faar utilstrækkelig Mad. Ca. 4,600 faar aldrig varm Mad.

Dette er Illustrationer til Kapitalismens „guddommelige" Samfundsordning. Den, der maa nedbrydes, for at give Plads for Socialismen, hvorved Kapitalophobningen og Fattigdommen *samtidig* afskaffes.

Meddelelse fra Sverrig.

Ifølge Meddelelse hertil Forbundet, er den mellem Svensk Tobakarbejderforbund og den derværende Fabrikantforening gældende Overenskomst opsagt til Ophør af begge Parter.

Forbundet kræver bl. a. højere Lønninger, medens Fabrikantforeningen foreslaar en Lønreduktion af fra 50 Øre til 5 Kr. pr. M.

Der er saaledes nogen Udsigt til Konflikt i Sverig ved Overenskomstens Udløb, og Kollegerne advares imod under disse Forhold at rejse til Sverig.

Overenskomsten udløber den 1. Januar 1909.

Alfr. Christiansen.

Til Kollegerne!

Cigarsorterernes Sangforening begynder sin Vintersæson Torsdagen den 5. November Kl. 9, Rømersgade 22, 2. Sal o. G., under Ledelse af en ny Dirigent og med et helt nyt Repertoire. Kolleger, som ikke er Medlemmer, kan optages og faa Adgang til at følge med straks. Kontingentet er 65 Øre for aktive og 50 Øre for passive. Cigarmagere kan ogsaa optages.

Bestyrelsen.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Langebæksgade.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 ¹.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, Ragnhildsvej 9.
Nykøbing F.: E. Andersen, Engvej 20, 1.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden.
   (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Nye G. B. M. og Sumatra er hjemkomne.

G. B. M., smukke Farver, meget bladrige, letbrændende 2,25, 2,50, 2,75 pr. Pd.
Sumatra, III Længde, meget bladrig, giver stort Udbytte, Mellemfarver 1,50 pr. Pd.
Java Omblad, meget bladrig 1,20, 1,25, 1,30 pr. Pd.

Stort Udvalg af lyse Sumatra, billige Indlægs- og Ombladtobakker.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 22 | 15. November 1908 | 4. Aargang

Arbejdstiden.

I.

Statistik for Industrien.

Ved den i 1906 foretagne Tælling i Haandværks- og Industrifagene taltes der ialt 85,000 industrielle Virksomheder med et Personel paa 317,000. Heraf var ca. $^2/_3$ egentlige industrielle Arbejdere, men ca. 1900 af disse var beskæftigede i Fattiggaarde, Fængsler og lignende Anstalter, saa den regulære Arbejdsstyrke i Industrien var 206,592.

I Følge Statistisk Bureaus Meddelelser blev der søgt Oplysning om den daglige Netto Arbejdstid dels paa den Tid af Aaret, da Arbejdstiden er normal, dels paa den Tid, da den er kortest og lavest.

Bureauet har i sit sidste Hæfte givet en Række interessante Oplysninger om Resultaterne af denne Undersøgelse, der særlig har Betydning for sine Angivelser om den normale Arbejdstid.

Oplysninger er søgt for ca. 207,000 Arbejdere, men for ca. 39,000 mangler Oplysning om Arbejdstiden. Af de øvrige arbejdede ca. 133,000 (omtrent de fire Femtedele) ikke over 10 og ikke under 9 Timer.

Den hyppigst forekommende Arbejdstid er 10 Timer (99,000 Arbejdere), derefter 9 Timer (18,000 Arbejdere) og $9^1/_2$ Time (17,000 Arbejdere).

Det viser sig helt igennem, at Arbejdstiden er længere paa Landet end i Byerne og kortest i Hovedstaden. Gennemsnitstallene er, for alle Industrigrene, Landet: 10 Timer, Provinsbyerne: $9,_8$, København og Frederiksberg $9,_4$ Timer.

Forholdet mellem Kvinder og Mænd i Industrien er det, at af Mændene har kun lidt over en Fjerdedel under 10 Timers Arbejde, medens næsten Halvdelen af Kvinderne er under 10 Timer.

Efterstaaende Tabel viser Arbejdernes Fordeling paa de forskellige Timetal af Arbejdstidens Længde og skiller igen Kvinder og Mænd.

Arbejdere med en daglig Netto-Arbejdstid af	Absolute Tal		Forholdstal	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvind.
			pCt.	pCt.
Under 8 Timer . . .	1777	1508	1,3	4,8
8 til under 9 Timer .	11573	3828	8,5	12,2
9 - — 10 — . .	24146	10349	17,7	32,9
10 Timer	86100	13029	63,2	41,4
Over 10 til 11 Timer .	8527	1811	6,3	5,8
— 11 - 12 — .	3878	927	2,8	2,9
— 12 Timer	272	2	0,3	—
	136273	31454	100,0	100,0
Arbejdstid uangivet . .	22702	16163		
	158975	47617		

Med Hensyn til Arbejdstidens Længde i større og mindre Virksomheder viser det sig, at Arbejdstiden gennemgaaende er noget længere i smaa end i store Virksomheder. Der er foretaget en Deling i Virksomheder paa 1—5 Arbejdere, 6—20 og over 20. I alle tre Grupper arbejder ca. tre Femtedele af Arbejderne 10 Timer, men i de smaa Virksomheder er der knapt en Fjerdedel af Arbejderne, som har under 10 Timer, hvorimod det i de middelstore er en Tredjedel og i de største mellem en Tredjedel og to Femtedele.

Over 10 Timer daglig arbejder 16 pCt. af Arbejderne i de smaa Virksomheder, men kun 8 pCt. i de middelstore og kun 5 pCt. i de store Virksomheder.

Den kortere Arbejdstid for de store Virksomheder bekræftes ligeledes ved en Deling mellem Land og By og mellem Kvinder og Mænd.

Af de henved 3300 Arbejdere, der arbejder under 8 Timer, findes over Halvdelen i Næringsmiddel-Industrien m. m. (Møller, Bagerier, Kaffebrænderier, Slagterier, Mejerier, Ostefabriker, Margarinefabriker, Bryggerier, Brænderier, Tobaks- og Cigarfabriker o. fl.). Navnlig i Ostefabriker, Mejerier, Tobaks- og Cigarfabriker. Det maa dog bemærkes, at for sidstnævnte

Industri er Halvdags-Børnene medregnet og deres Tal er 7 à 800.

En Arbejdstid paa over 12 Timer forekommer ydert sjældent. Angivelserne omfatter knapt 300 Arbejdere, der omtrent udelukkende er beskæftigede i Barbér- og Frisørforretninger.

Arbejderne er i den afgivne Beretning fordelt paa 120 Fag eller Faggrupper, og det viser sig, at i 31 af disse arbejder mindst Halvdelen af Arbejderne under 10 Timer daglig. (Blandt disse er: Tobaks- og Cigarfabriker, Blikvarefabriker, Maskin- og Jærnskibsbyggerier, Bog- og Sentrykkerier.)

I 14 af disse Fag er der ingen Arbejdere, som har længere Arbejdstid end 10 Timer og i de øvrige Fag udgør de med over 10 Timer kun ganske faa Procent.

Videst med Hensyn til Arbejdstidens Forkortelse er man naaet i Bog- og Stentrykkerier, Skriftstøberier o. l. Af 100 Arbejdere har kun 3 en Arbejdstid af 10 Timer, og over 10 Timer findes ingen under normale Forhold. Den langt overvejende Del af Arbejderne har $8^1/_2$ og 9 Timer og i Gennemsnit er Arbejdstiden mellem $8^2/_3$ og $8^3/_4$, selv naar de, der kun arbejder i 6 Timer (Børn eller unge Mennesker), fradrages, bliver Gennemsnittet $8^3/_4$ Time.

I 89 Fag arbejder over Halvdelen af Arbejderne 10 Timer daglig eller derover, men en Arbejdsdag paa over 10 Timer er dog i de allerfleste Fag en Undtagelse. I 28 Fag findes den slet ikke og i 63 Fag udgjorde Arbejdere med over 10 Timers Arbejde kun 1—9 pCt. af hele Styrken. I 16 Fag 10—19 pCt.

Giv Agt!

Fra det svenske Tobaksarbejderforbund er der tilgaaet os Meddelelse om, at der siden Begyndelsen af Oktober har været Lønbevægelse i det østlige Skaanes Landsbyer, der har resulteret i Strejker i følgende Byer: Bäckaskog, Ifø, Legeved og Fjelkinge. Det er indtil videre forbudt vort Forbunds Medlemmer at søge Arbejde i ovennævnte Byer.

Endvidere frabedes Arbejdskraft til Mendelsohns Fabrik i Kristiansstad, samt N. Svenssons i Sølvesborg med det dertil hørende Arbejdsomraade i Grødby Råby, der er beliggende 8—10 Mil nord for Sølvesborg.

Alfr. Christiansen.

Ungdom, frem til Kamp for Socialismen!

Der vil i Vinterens Løb af *„Socialdemokratisk Ungdomsforening"* blive afholdt en Række Møder, specielt om Socialismen og dermed beslægtede Emner.

Vi opfordrer alle unge, Mænd og Kvinder til at komme til Stede ved vore Møder i Vinter for der at lære, hvad det er, Socialismen vil.

Vi maa huske paa, *at det i Fremtiden bliver Nutidens Ungdom, der skal føre Socialismen frem til Sejr;* derfor bør vi i Tide indhente de fornødne Kundskaber, saaledes at vi staar fuldt uddannede, naar den Tid kommer, da vi skal træde ind i de kæmpendes Rækker.

Det er enhver ung Arbejders Pligt, naar han virkelig føler med Underklassen, at skaffe sig Oplysning og Lærdom om det eneste Parti, der har gjort og endnu skal gøre et stort Arbejde for at hæve Underklassen fra de fortrykte Livsforhold, hvorunder den lever, og om dette Partis Lære.

Derfor bør alle uden Undtagelse komme til Stede ved vore Møder i Vinter, hvor de nedenfor nævnte Foredrag blive holdte.

Foredragene begyndte Fredag den 13. November i Rømersgade 22, den lille Sal, hvor Folketingsmand *Borgbjerg* talte om „Socialismens Historie".

Mandag den 30. November, Kl. $8^1/_2$, Rømersgade 22, den lille Sal: Sproglærer *Gerson Trier:* „Den materialistiske Historie-Opfattelse".

Mandag den 14. December Rømersgade 22, den lille Sal: Den russiske Forfatter *M. Leepa:* „Den russiske Revolution i Nutiden".

Fra Nytaar følger efter nærmere Opgivelse af Tid og Sted:

Typograf *Viggo Christensen:* „Fagforeningernes Oprindelse, deres Udvikling og Betydning".

Folketingsmand *Th. Stauning:* „De politiske Partier og deres Eksistensberettigelse".

Folketingsmand *Wilmann:* „Bør Danmark forsvare sin Neutralitet".

Folketingsmand *H. Nielsen:* „Socialisme og Ædruelighed".

Værkfører *Bjørner:* „Socialisme og Georgeisme".

Stud med. *Melbye:* „Socialisme og Anarkisme".

Agitér for Tilslutning!

Bestyrelsen
for
Socialdemokratisk Ungdomsforening.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde den 11. Juli 1908.

1. Et Tilbud om atvære med til Oprettelsen af en Tobaksfabrik med indenlandsk Tobak afvistes, da Forretningsudvalget savner Kompetence til at beskæftige sig dermed.

2. Cigarer fra Odense bedømtes.

3. Det vedtoges at rette en Henvendelse til andre Industriforbund om hvorvidt de vil være Medforslagsstillere til Ændring i De Samv. Fagforbunds Love om Forlængelse af Tiden for Strejkeunderstøttelse.

4. Det vedtoges at indmelde Forbundet med et Aarskontingent af 10 Kr. i Foreningen for Provinsbørns Ferieophold i København.

5. Formanden gav Meddelelser fra Svendborg. Cigararbejderne er blevet fritagne for meget smaa Dæks til større Cigarer.

Prisen paa en Cigar er forhøjet og Facontillæget paa samme med 50 Øre.

Forskellige andre Klager er behandlet samtidig.

Paa Thuesens Fabrik i Aarhus er opnaaet en Prisforhøjelse og Efterbetaling af 5 Kr. til hver Arbejder, efterat der var bebudet Arbejdsstandsning.

6. Ordning er ikke opnaaet paa Fabriken i Vejen. Det vedoges at forlange en Sorterer-Lærling fjernet, da der ingen udlært Cigarsorterer er beskæftiget.

For Cigarmagerne forlanges den paa flere Steder indførte Lærlinge-Skala gennemført.

7. Udarbejdelse af Arbejdsbeviser overlodes til Formanden og Kassereren.

Forretningsudvalgets Møde den 29. Juli 1908.

1. Der gaves Afd. i Odense Sanktion til Bevilling af 10 Kr. til Svendehjemmet og 25 Kr. til Arbejdernes Aftenskole.

2. Fra Fredericia anmodes om Sanktion til at yde 10 Kr. til en Festlighed for Arbejderbørn. Sanktion gaves.

3. Tilladelse til under særlige Forhold at tage Hjemmearbejde, gaves et Medlem i Fredericia i Lighed med Beslutning af 1. Juli

5. Foranlediget ved Indvending fra Fabrikant Marquardsen vedtoges det at forlange Betaling for en Cigar efter den faktiske Salgspris, uansét at denne Pris er for $^1/_{20}$ Kasser, da Cigaren ikke sælges i anden Pakning.

6. Cigarer fra Odense bedømtes.

7. Meddelelser gaves om Ordning af Forholdene i Vejen, hvor den paagældende Cigarsorterer-Lærling er overgaaet til Rulning. Iøvrigt er Lærlinge-Skalaen underskrevet.

8. Paa Spørgsmaal fra Kolding svares, at Cigarerne skal ansættes efter Pakningens Pris.

9. Formanden gav Meddelelser om Forhandlinger vedrørende Forhold i Nyborg.

J. Knudsen gav Meddelelser om nogle Forholds Ordning i Fredericia.

Forretningsudvalgets Møde den 25. August 1908.

1. Regnskabet for April Kvartal forelagdes og toges til Efterretning.

2. Der gaves Afd. i Esbjerg Sanktion for Anvendelse af 25 Kr. til Stiftelsesfest, under Forudsætning af at det er 10, 15, 20 eller 25 Aars Jubilæum.

3. Der er klaget over Antagelse af en Kvinde i Vejen, idet man formente, at hun skulde i Sorterer-Lære.

Det er nu oplyst at være en Misforstaaelse, hvorfor Sagen bortfalder.

4. En Mand, der er Mester, forespørger, om han kan optages med gamle Rettigheder.

Der svares, at han kun kan optages som nyt Medlem, da han ikke har søgt hvilende Medlemsret.

5. En Cerut fra Thisted bedømtes.

6. Formanden gav Meddelelse om nogle Divergenspunkter, der er opstaaet som Følge af den ny Overenskomst. Disse er henviste til Fællesmøde.

Fællesmøde mellem Forhandlingsudvalget og Fabrikantforeningens Bestyrelse den 7. September 1908.

1. Under Hensyn til, at der hos Nobel, Nykøbing F., hidtil er betalt Cgarsorterernes Priser, der var højere end Overenskomsten, frafaldtes Krav om Forhøjelse nu, da der ikke stilles særlige Krav til Arbejdets Udførelse.

2. Parterne enedes om, at Rullerlønnen skal beregnes efter Prisen for $^1/_{10}$ Pakning. (Fradrag af 2 Kr. i Salgsprisen for $^1/_{20}$ Pakning.)

O. L. Petersen, Kolding, tilpligtedes at betale efter $^1/_{10}$ Prisen, selv om en Cigar sælges i $^1/_4$ Kister.

3. En Cigar fra Thuesen, Aarhus, bedømtes til 21 Kr.

4. En Cigar fra Jensen, Viborg, bedømtes til 10 Kr. plus 1 Kr. for Facon, forudsat at den fra Afdelingen forelagte Prøve var korrekt.

5. To Cigarer fra Bruhn, Kolding, bedømtes: „Adele" 10 Kr., „Melina" 11,50 plus 50 Øre for Facon.

6. Tre Cigarer fra Brd. Hansen, Horsens, bedømtes: „La Concordia" og „Diploma" 9,50. „Nr. 99" 9,50 plus 50 Øre for Facon.

To Cigarer fra Eriksen, Horsens, bedømtes: „Special" 10 Kr. plus 1 Kr. for Facon, „Bouquet" 11 Kr. 50 Øre plus 1 Kr. for Facon, forudsat at den rulles i samme Form som „Special".

7. To Cigarer fra Tørring, Odense, „Nobleza" og „Cabinet", bedømtes til 1 Kr. for Facon.

8. Hos Oluf Jørgensen, Horsens, er 4 Lærlinge til 5—6 Svende. En Ordning af disse Forhold besluttedes.

9. Spørgsmaalet om Sortering af Dæks diskuteredes. I Henhold til Overenskomsten hævdede Forbundets Repræsentanter, at der skulde betales 5 Øre pr. ℔ for hele Partiet, hvorimod Fabrikanterne hævdede, at kun den frasorterede Del skal betales ekstra. Enighed opnaaedes ikke ved dette Møde.

10. Det besluttedes, at Formændene henholdsvis for Provinsfabrikantforeningen, den københavnske Forening og for Forbundet skulde træde i Forbindelse med hinanden og søge indsat et Fællesudvalg til Behandling af Cigarillos-Spørgsmaalet.

Forretningsudvalgets Møde den 30. September 1908.

1. Der spørges fra Afd. i Nykøbing F., om der kan ventes refunderet Kontingent 26 Uger, betalt til Arbejdsløshedskassen for et Medlem, der har ligget syg. Herpaa svares Nej.

2. Afd. Nakskov fik Sanktion paa Bevilling af 15 Kr. til Agitation for Kommunal-Valget.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning*, Rømersgade 22.

Afdelingsformændene i Tobaksarbejderforbundet.

Aalborg: Edv. Jørgensen, Borgergade 37, 3.
Aarhus: N. Pedersen, Valdemarsgade 54, A.
Esbjerg: C. Lauritsen, Jyllandsgade 23, 1.
Fredericia: N. Fledelius, Sjællandsgade 45.
Helsingør: Johan Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Hillerød: L. F. Jensen. Østergade 178.
Hjørring: J. F. Absalonsen, Sæbyvej 9.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Horsens: M. Bahr, Fredensgade 11.
Kolding: C. Bebber, Frederiksgade 48, 2.
Nakskov: Vald. Hansen, Rødbyvej 12.
Nyborg: H. M. Hansen, Frydendal, Dyrehavevej.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Srrandvej 14, 1.
Nykøbing, J.: P. Pedersen, Fjordgade 11.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Odense: Fr. Petersen, Dronningensgade 22, 2.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Ringkøbing: M. E. Willumsen, Reberbanen.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Skive: P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Slagelse: P. Thomsen, Herrestræde 36 b.
Svendborg: F. Nicolajsen, St. Hansvej 4, A.
Thisted: Th. Sørensen, Nørre Allé 23.
Vejle: J. C. Lund, Skolegade 15.
Viborg: Jakob Jensen, Lille St. Hansgade 10 B, 2.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
København:
„Enigheden", Vilh. Nygaard, Rømersgade 22, 3.
Cigarsorterernes Fagforening, J. Knudsen, Rømersgade 22, 3.

Efter derom fra flere Sider fremsat Anmodning, meddeles ovenstaaende Fortegnelse over Tobaksarbejderforbundets Afdelingsformænd og deres Adresser.

Fortegnelsen bedes udklippet og opbevaret, da den kun gentages, naar der sker Forandringer.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Langebæksgade.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38[1].
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C[2].
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, Ragnhildsvej 9.
Nykøbing F.: E. Andersen, Engvej 20, 1.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden.
   (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Nye G. B. M. og Sumatra er hjemkomne.

G. B. M., smukke Farver, meget bladrige, letbrændende 2,25, 2,50, 2,75 pr. Pd.
Sumatra, III Længde, meget bladrig, giver stort Udbytte, Mellemfarver 1,50 pr. Pd.
Java Omblad, meget bladrig 1,20, 1,25, 1,30 pr. Pd.

Stort Udvalg af lyse Sumatra, billige Indlægs- og Ombladtobakker.

Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.
E. Jensen.

RAATOBAK.
Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.
Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 23 | 1. December 1908 | 4. Aargang

Arbejdstiden.

II.

Før og nu.

Der haves ingen samlet Fremstilling for hele Landet om Arbejdstiden i Fortiden, men der findes dog Resultater af visse foretagne Undersøgelser, der ikke er uden Interesse.

Af Undersøgelser, foretagne af Indenrigsministeriet i 1872, fremgaar det, at Spørgeskemaer besvaredes for ca. Halvdelen af Arbejderne i Haandværk og Industri og det var fra de mindre Virksomheder, hvor Arbejdstiden er længst, at Spørgsmaalet forblev ubesvaret. For de opgivne Arbejdere angives Netto-Arbejdstiden at være gennemsnitlig $10^1/_2$ Timer. At dette Gennemsnitstal er for lavt, er utvivlsomt, hvad der fremgaar af det foran anførte, at Halvdelen af Arbejderne, dem med den længste Arbejdstid, er ude af Betragtning, og det fremgaar af Fabrikstilsynets Beretning for Tiden til Udgangen af 1874, at i 52 pCt. af de under Tilsyn værende Virksomheder havde 39 pCt. af de mandlige og 52 pCt. af de kvindelige Arbejdere en Brutto-Arbejdstid paa 13 Timer eller derover. (Herfra $1^1/_2$ à 2 Timer Spisetid).

Udviklingen henimod kortere Arbejdstid i Aarene 1875—87 kan sés af følgende Oversigt for de under Arbejds- og Fabrikstilsynet værende Virksomheder.

Dagl. Brutto-Arbejdstid	1875 pCt.	1876 pCt.	1877 pCt.	1878 pCt.	1881 pCt.	1884 pCt.	1887 pCt.
12 Timer og derunder	47,5	52,9	59,6	58,6	61,3	64,9	70,6
12—13 Timer	16,2	16,0	14,1	14,6	14,0	15,4	12,3
13 Timer	29,5	24,3	21,3	21,2	19,2	14,9	12,5
Over 13 Timer	6,8	6,8	5,0	5,6	5,5	4,8	4,6

For Aarene 1890—99 er der fremskaffet Oplysninger om Netto-Arbejdstiden, ligesom der er sondret mellem Sommer- og Vinter-Arbejdstid. Af disse Tal kan følgende illustrere Nedgangens Fortsættelse:

	1890. pCt.	1899 pCt.
$9^1/_2$ Timer og derunder	10,2	16,1
10 Timer	36,5	51,2
$10^1/_2$ —	24,2	19,2
11 —	20,2	9,8
Over 11 Timer	8,9	3,7

Fabrikstilsynets Oplysninger for 1902 falder ganske sammen med de Oplysninger, vi gav i forrige Nummer om Undersøgelserne for alle i Haandværk og Industri beskæftigede Arbejdere.

De af „De samvirkende Fagforbund" udgivne Beretninger indeholder ligeledes Oplysninger om Arbejdstiden og disse falder i Hovedtrækkene sammen med de foran anførte Oplysninger, navnlig hvad angaar Bevægelsen hen imod Arbejdstidens Forkortelse.

I Begyndelsen af Halvfjerdserne var en Arbejdsdag paa over 10 Timer (Netto) den overvejende Regel og en væsentlig Del af Arbejderne (i København omkring en Femtedel, i Provinserne omkring to Femtedele) arbejdede endog over 11 Timer. I Midten af Firserne var 10-Timersdagen brudt igennem i København, idet Halvdelen af Arbejderne arbejdede 10 Timer eller derunder og i Provinserne arbejdede kun en Fjerdedel over 11 Timer.

I Slutningen af Halvfemserne er 10-Timersdagen langt overvejende i København samtidig med, at en betydelig Del af Arbejderne kun arbejdede $9^1/_2$ eller 9 Timer; i Provinserne var 10-Timersdagen i det væsentlige gennemført og Tendens til yderligere Forkortelse spores.

Den nuværende Tilstand er saaledes: I Hovedstaden arbejder lidt over Halvdelen af Arbejderne under 10 Timer og kun nogle faa Procent over 10 Timer. I Provinserne arbejder ca. en Fjerdedel under 10 Timer og syv Tiendedele 10 Timer. Paa Landet ar- 10 Timer.

Den gennemsnitlige Arbejdstid synes efter Statistisk Bureaus Undersøgelser at være forkortet med $1^1/_2$

Time siden Begyndelsen af Halvfjerdserne, hvad der imidlertid i Realiteten betyder langt mere for en Del Arbejdere, der den Gang var oppe paa en ganske umenneskelig Arbejdstid.

Tyskland.

Nyt Beskatnings-Forslag.

Den tyske Regering har forelagt Rigsdagen et Forslag til Forhøjelse af Tobakstolden og Indførelse af den saakaldte „Banderolesteuer", en Slags Fabrikationsskat, som allerede gælder for Cigaretterne, men som nu fordres indført for alle Fabrikata uden Undtagelse.

Tolden foreslaas ansat til:

a) Tobaksblade, raa, bearbejdede (helt eller delvis strippede, bejtset o. s. v.), Affald (med Undtagelse af Stilke), til 250 Mark pr. 100 Kilo = 125 Pfennige pr. ℔.

b) Skraa-, Røg- og Snustobak: Karotter, Ruller, Stænger, Plader, dog med Undtagelse af finskaaret Tobak (Shag), Papir lavet af Stilke o. s. v. 300 Mark pr. Kilo.

c) Cigarer og finskaaren Tobak: 700 Mark pr. 100 Ko.

d) Cigaretter: 1000 Mark pr. 100 Ko.

Desuden den sakaldte Banderoleskat, som (forudsat at den bliver vedtaget) vil komme til at se ud som følger:

A. For Cigarer i Detailsalg:

1.	Indtil	4	Pf. pr. Stk.,	4	Mark pr. 1000.
2.	fra 4	7	-	8	— —
3.	- 7	13	-	16	— —
4.	- 13	25	-	32	— —
5.	- 25	50	-	64	— —
6.	over	50	Pf.	96	— —

B. For Cigaretter i Detailsalg:

1.	indtil	1	Pf. pr. Stk.,	1,50	Mk. pr. 1000
2.	over 1	2	-	3	— —
3.	- 2	3,5	-	6	— —
4.	- 3,5	5	-	9	— —
5.	- 5	6,5	-	12	— —
6.	- 6,5	9	-	18	— —
7.	- 9		-	24	— —

C. For finskaaren Tobak (med Undtagelse af finskaaren Skraatobak) ligeledes i Detailsalg:

1.	Fra	3—5	Mark pr. Kilo	0,80	Mk. pr. Kilo
	ov.	5—10	-	1,60	— —
	ov.	10—20	-	3,20	— —
	ov.	20—30	-	6,40	— —
	ov.	30	-	12,80	— —

Som man sér klatter den tyske Regering ikke, her passer den tyske Digter Goethe's Ord ganske fortrinlig: „Nur die Lumpe sind bescheiden!"

Jeg skal, naar jeg faar Tid, knytte nogle Betragtninger til Forslaget, foreløbig kun de nøgne Tal de taler saa velsignet tydelig.

Alt dette til Fredens Bevarelse!

F. Møller.

Dødsfald.

Den 22. November begravedes her i Afdelingen Tobaksarbejderske *Ingeborg Larsen* under stor Deltagelse, baade fra Fagforeningen, Tobaksarbejdernes Hjælpekasse samt Good Templar Ordenen, hvoraf den Afdøde havde været Medlem. Paa Kisten saas signerede Kranse fra ovennævnte Foreninger. I Spidsen for det store Følge vajede 4 Faner, som fulgte den Afdøde til Graven. Vi mindes den Afdøde som et godt Medlem.

Paa Odense Afdelings Vegne:
Fred. Petersen.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 30. Septbr. 1908.

1. Henvendelse til andre Organisationer om at være Modforslagsstillere til Forslaget om Forlængelse af Tiden for Strejkeunderstøttelsens Ydelse, har ikke givet Tilslutning. Det vedtoges derefter, at Forbundet selv indsender Forslaget.

2. Love for Kolding Afd. forelaa.

Det fastsatte Understøttelsesbeløb for Paatale af Arbejdsforhold fandtes betydeligt større end i andre Afdelinger og det vedtoges at henstille, at Uge-Antallet nedsættes til 4 Uger.

3. Det godkendtes, at der ydes et Honorar af 5 Kr. til Opmænd i Voldgiftssager. Beløbet udredes ved Fordeling mellem de to Organisationer.

4. Fabrikanten i Nykøbing, F. søger at antage kvindelige Lærlinge til en Begyndelsesløn af 5 Kr. ugl. Læretiden siges at blive kort.

Sagen udsattes.

5. Indretningen af nye Medlemskort overlodes til et Udvalg bestaaende af Christiansen, Nygaard, Møller, Pettersson og Cigarsorterer A. Olsen.

6. Til at underskrive for Hævning af Penge i Sparekassen for Kbhvn. og Omegn paa Forbundets Bog valgtes Nygaard og Stauning i Forbindelse med Hovedkassereren.

7. Ved et Fællesmøde den 7. Septbr. mellem Forhandlingsudvalget og Fabrikanternes Bestyrelse er en Række Sager afgjorte.

I Svendborg har Formanden været tilkaldt i Anledning af en Konflikt om Referater til Fabrikanten fra et Medlem.

Konflikter i Fredericia og Horsens er ligeledes ordnede ved Formandens Tilstedekomst.

Forretningsudvalgets Møde 9. Oktbr. 1908.

1. Et Beløb af højst 14 Kr. sanktioneredes som Bidrag til Medlemmer, der deltager i Folkeuniversitetets Forelæsninger.

2. Det vedtoges at kræve tarifmæssig Løn til to unge Piger hos Halberg i Svendborg. Ligeledes vedtoges det at rejse Krav hos en anden Fabrikant om Betaling for en Kvinde.

3. Til at forhandle med Fabrikanterne om Cigarillos-Priser valgtes Alfr. Christiansen, Nygaard, J. Mikkelsen og J. Knudsen.

Endvidere vedtoges det at foretage Afstemning i Hovedbestyrelsen om et Medlem for Provinserne.

Forretningsudvalget foreslog Vilh. Hansen, Slagelse.

4. Hovedkassereren meddelte, at man i Tyskland, i Følge Skrivelse, ikke vil udstede tyske Medlemsbøger uden at erholde den danske Bog. De vil ikke nøjes med sædvanligt Legitimationskort. Det vedtoges at forhandle herom, da nævnte Forlangende er ubegrundet.

Fra Norge er kommet Meddelelse om, at der er Udsigt til Konflikt, hvorfor Tilgang frabedes.

Forretningsudvalgets Møde 23. Oktbr. 1908.

1. Det overlodes til Afd. Holstebro at afgøre om en midlertidig, under særlige Forhold, givet Lønforhøjelse kan inddrages, naar de særlige Forhold ikke er til Stede.

2. Der gaves paa Grund af særlige Forhold et Medlem i Holstebro Tilladelse til at tage Hjemmearbejde en kort Tid.

3. Der gaves Afd. Fredericia Sanktion til at bevilge 5 Kr. til en Aftenskole.

4. En Cigar fra Næstved paadømtes.

5. Forskellige Cigarer, om hvilke der ikke er opnaaet Enighed, er indanket for Fabrikantforeningens Bestyrelse.

Svar angaaende Cigarillos-Sagen er endnu ikke indkommet, hvorfor Formanden har rettet ny Henvendelse til Fabrikantforeningen.

Fra Nykøbing, M. er fremsendt Klager fra Tilberederne over Priser og daarlig Tobak.

Klagen er indanket for Fabrikantforeningen.

Forretningsudvalgets Møde 3. Novbr. 1908.

1. Paa Forespørgsel svares, at Forbundet ikke kan gaa ind paa at lade Arbejde udføre af en Patient paa en Sindssygeanstalt.

2. Fra Aarhus forespørges om Lønnen for en Mand, der udfører Arbejdsmandsarbejde. Der svares, at han skal have den for Arbejdsmænd gældende Løn.

3. For nogle Kvinder i Svendborg vedtoges det at forlange tarifmæssig Løn, hvad Fabrikanten hidtil har nægtet.

4. „Enigheden" fik Sanktion paa en Bevilling af 25 Kr. til Kemisk Oplysningskontor.

5. Arbejderne hos Horwitz & Kattentid fik Sanktion til Arbejdsstandsning, forsaavidt passende Tillægsbetaling ikke ydes for Stykning af nogle meget daarlige Dæks.

Fællesmøde for Forretningsudvalget og de københavnske Afdelingers Bestyrelser 6. Novbr. 1908.

Konfliktspunkterne hos Horwitz & Kattentid omtaltes. Ved de førte Forhandlinger var der gjort saadanne Indrømmelser, at det vedtoges enstemmig at anbefale Arbejderne at modtage disse.

Fællesmøde for Hovedbestyrelsens Forhandlingsudvalg og Fabrikantforeningernes Bestyrelser 16, Novbr. 1908.

Cigarillos-Spørgsmaalet forelaa til Behandling.

Forbundets Repræsentanter foreslog følgende Overenskomst:

Haandarbejde	med	langt Indlæg	8 Kr.
—	—	skaaret —	7 —
Formarbejde	—	langt —	7 —
—	—	skaaret —	6 —
„Vilde"			5 — 50 Ø.

Længde til disse Priser højst 92 Millimeter.

Læretid for Cigarillos Arbejdere 1 Aar.

Fabrikanterne var villige til at indgaa paa Priserne, men ønskede Maksimal-Længden forhøjet til 95 Millimeter.

Om Læretiden opnaaedes ingen Enighed.

Hele Sagen maatte derfor udsættes.

Fællesmøde for Forhandlingsudvalget og Provinsfabrikant-Foreningens Bestyrelse 17. Novbr. 1908.

1. Uoverensstemmelse hos Brd. Hansen, Horsens, udgik til lokal Afgørelse,

2. For 2 Cigarer fra Dolleris, Nykøbing, M., fastsattes Facontillæg henholdsvis, 1 Kr. og 50 Øre.

3. Der forelaa Klager fra S. W. Bruuns Tilberedere i Kolding.

Det vedtoges at afholde Fællesmøde paa Stedet den $^{23}/_{11}$.

4. Forhandlingerne om Cigarillos-Sagen fortsattes, uden at der dog opnaaedes Enighed.

Forretningsudvalgets Møde den 21. November 1908.

1. Love for Svendborg Afd. forelaa og sanktioneredes.

2. Formanden gav Meddelelser om Forhandlinger i Svendborg angaaende Løn for nogle kvindelige Arbejdere. For to Kvinder, der udfører Hjælpearbejde, fastholdes Krav om tarifmæssig Betaling.

Ligeledes gaves Meddelelser om Forholdene i Kolding og Nykøbing, M., samt om de to afholdte Forhandlingsmøder.

3. Til Bedømmelse af Cigarer valgtes et Udvalg: Christiansen, Nygaard. Fr. Jensen og J. Knudsen.

4. Meddelelse gaves om en Lærlingesag i København og Bemyndigelse gaves Formanden til Forhandling om samme.

5. Et Spørgsmaal om et Medlems Anciennitet afgjordes.

Arbejdsløshedskassen.

Hovedbestyrelsesmøde den 16. Januar 1908.

1. Meddelelse om Kassens Anerkendelse fra $^{8}/_{1}$ d. A. forelaa og toges til Efterretning.

2. Forslag til Overenskomst med Sverrig, Tyskland, Holland, Belgien og Schweitz forelagdes og tiltraadtes.

3. Forskellige Spørgsmaal fra „Enigheden" afgjordes.

Hovedbestyrelsesmøde den 20. Januar 1908.

1. Paa Forespørgsel fra Kolding spørges om en Mand, der hidtil har arbejdet for sig selv, kan faa Understøttelse. Der svares, at det først kan ske, naar han har været i Arbejde og han iøvrigt opfylder de gældende Regler.

2. Om Medlemmer, der har haft hvilende Medlemsret før 1. Januar svares, at de kan erholde Understøttelse fra og med 29. Marts, men skal i alle Tilfælde betale Kontingent fra 1. Januar.

3. Der forelaa Forslag om at tilkende Kassereren for Afd. „Enigheden" et Tillæg til hans Løn paa 10 Kr. ugl. for forøget Arbejde ved den statsanerkendte Arbejdsløshedskasse. Forslaget vedtoges.

4. Afd. Slagelse forespørger om der kan ydes Tilskud for Arbejde ved Arbejdsløshedskassen.

Forinden Svar gives vedtoges det at spørge om Beløbets Størrelse.

Hovedbestyrelsesmøde den 5. Februar 1908.

1. Arbejdsløsheds-Inspektøren har godkendt Lønninger og Administrations-Tilskud til „Enigheden".

2. Paa Forespørgsel svares, at der ikke skal betales Kilometerpenge til Medlemmer under 18 Aar.

3. Til ny Udlærte, der vil til Udlandet, udbetales Maksimum (6 Kr.) i Kilometerpenge.

4. Det vedtoges, at Understøttelsen stiger, naar en ny Alders-Skala indtræder i Arbejdsløsheds-Perioden.

Hovedbestyrelsesmøde den 23. Marts 1908.

1. Det vedtoges, at et Medlem, der har været i Udlandet, erholder sin gamle Anciennitet efter ét Aars Kontingent-Indbetaling.

„Enigheden" har vedtaget at kunne nøjes med et Tilskud paa 8 Kr. ugl. til Arbejdsløshedskassens Administration.

3. Kontrakt med Forbundet angaaende Gensidighed med Udlandet tiltraadtes.

Hovedbestyrelsesmødet d. 6. April 1908.

1. Det vedtoges at benytte Landmandsbanken og Sparekassen for København og Omegn som Pengeinstituter.

2. Til at underskrive i Banken valgtes Nygaard og Stauning i Forbindelse med Hovedkassereren.

3. En Understøttelsessag for København afgjordes.

Hovedbestyrelsesmødet d. 30. April 1908.

1. Cigarsorterernes Afdeling har ved Generalforsamling vedtaget at anmode om et Administrations-Tilskud paa 40 Kr. aarlig.

Bevilgedes.

2. Repræsentantskabsmøde vedtoges det at afholde den 15. Maj.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Langebæksgade.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 [1].
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C [2].
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, Ragnhildsvej 9.
Nykøbing F.: E. Andersen, Østerhus, Østerbro.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Nye G. B. M. og Sumatra er hjemkomne.

G. B. M., smukke Farver, meget bladrige, letbrændende 2,25, 2,50, 2,75 pr. Pd.

Sumatra, III Længde, meget bladrig, giver stort Udbytte, Mellemfarver 1,50 pr. Pd.

Java Omblad, meget bladrig 1,20, 1,25, 1,30 pr. Pd.

Stort Udvalg af lyse Sumatra, billige Indlægs- og Ombladtobakker.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28. København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 24 | 15. December 1908 | 4. Aargang

Meddelelse fra Kassererkontoret.

Afdelingskassererne anmodes høfligst om inden Nytaar at indsende de Medlemskort, hvis Indehavere er rejst til Udlandet,

Angaaende Indsendelsen af samtlige øvrige Medlemskort efter Nytaar finder jeg Anledning til at bemærke, at Kortene skal indsendes *efterhaanden* som de bliver indbetalt, ikke paa *en Gang* (medmindre ingen Restance findes paa Kortene). Arrangementet er truffet netop for at forebygge, at de allesammen kommer paa en Gang og ikke som man sine Steder tror, for at presse Kollegerne til at betale alle Restancer inden Nytaar.

Man vil kunne forstaa, at vi umulig vilde kunne overkomme Arbejdet, saafremt alle Kort indkom første Uge i Januar, hvorimod vi godt kan besørge det, naar det fordeles paa flere Uger.

I Ugen mellem Jul og Nytaar vil der til Kassererne blive udsendt nye Rejsekort og de ærede Kolleger anmodes om at udfylde disse Kort saa samvittighedsfuldt som muligt. De uddeles selvfølgelig kun til Medlemmer, som rejser til Udlandet.

Man vil kunne forstaa, at det ikke just er nødvendig først at *forhøre* sig overalt, hvor vedkommende har været, for at erfare *ganske nøjagtig*, hvor mange Bidrag der er betalt, naar kun Antallet stemmer nogenlunde overens med de faktiske Forhold, saa maa det være tilstrækkeligt.

Rejsende, som er kommet hertil fra Udlandet, faar selvfølgelig kun paategnet det Antal Bidrag, som de har betalt her i Danmark.

Det øvrige vil kunne ses af Kortene.

Venlig Hilsen

F. Møller.

Rusland.

Faglige Undersøgelser om Arbejdernes Stilling.

I den sidste Tid har mange russiske Fagorganisationer foranstaltet Rækker af Undersøgelser om Arbejdsforholdene i de forskellige Industrigrene i Rusland, der tilligemed de af nogle Semstwoer og kommunale Raad foretagne socialistiske Undersøgelser gtver interessante Indblik i den russiske Arbejderklasses almindelige Livsforhold.

De faglige Undersøgelser beskæftiger sig hovedsageligst med Lønnen og Arbejdstiden. En almindelig Statistik over Lønningerne findes overhovedet ikke i Rusland, end ikke Fabriksinspektørernes Beretninger kender en saadan. Ikke bedre staar det til med en Statistik over Arbejdstiden, om hvilken der kun foretages Undersøgelser af Guvernørerne, naar det drejer sig om at tilvejebringe Materiale til nye Lovforslag, som f. Eks. for nærværende Tid, hvor Spørgsmaalet om en ved Lov anordnet Forkortelse ai Arbejdstiden staar paa Dagsordenen, eller hvor den lovmæssige Berettigelse af den allerede forkortede Arbejdstid, der er en Følge af Arbejdernes Kampe, skal prøves.

I Almindelighed giver de i de forskellige Enqueter indeholdende Tal følgende Billede af Arbejdstidens Udvikling i Rusland i de sidste 20—30 Aar.

I Tekstilindustrien, der er den største Industri i Rusland, var Arbejdstiden for 20 Aar siden ved 1 Hold 12—14 Timer, ved 2 Hold 12 Timer; nu er den trykket ned ved 1 Hold til 10 Timer og ved 2 Hold til 9 Timer. Noget lignende er Tilfældet i Metal- og Maskinindustrien. I Firserne var den gennemsnitlige daglige Arbejdstid i disse Fag 12 Timer, medens man nu hyppigst træffer 9 og 10 Timers Arbejdsdagen. I Kulgruberne arbejdes der nu kun 8 Timer, hvor der i Firserne overalt herskede 12 Timers Arbejdsdag. Naftaindustrien kendte endnu saa sent som op til Aaret 1903 saa godt som udelukkende 12

Timersdagen, nu overstiger Arbejdstiden intei Steds 9 Timer. Arbejderne i Marine og Jernbaneværkstederne fik i Aaret 1905 som Følge af en Bevægelse 9 Timersdagen. Uberørt af nogensomhelst Forkortelse er Arbejdstiden i Sukkerindustrien forbleven, hvor den selv ved 2 Hold endnu udgør 12 Timer, ligesom for 20—30 Aar siden. Den officiøse „Handels- og Industritidende" bemærker i Anledning heraf, at der egentlig kun kan tales om en Forkortelse af Arbejdstiden i Storindustrien. I de haandværksmæssig drevne Virksomheder er Arbejdstiden den Dag i Dag meget længere end i Fabrikerne. For disse sidstes Vedkommende kan man vel gaa ud fra, at Arbejdstiden siden Firserne, hvor den udgjorde 75 Timer ugentlig, er bleven nedsat med 20 Timer ugentlig og for Tiden andrager 50—60 Timer om Ugen.

Denne Udvikling af Arbejdstiden møder imidlertid, som det fremgaar af forskellige faglige Enqueter, Modstand hos Arbejdskøberne. Overalt kan man iagttage Bestræbelser fra Arbejdskøbernes Side paa en Udvidelse af Arbejdstiden. Dette Spørgsmaal er blevet temmelig indgaaende drøftet af Fagorganisationerne i St. Petersborg, og her har man konstateret, at Arbejdstiden er bleven forlænget i saa godt som samtlige Fabriker i nævnte By, og da særlig i de haandværksmæssige Virksomheder, hvor, som i Beklædningsbranchen, Arbejdstiden i denne Sæson straks er bleven forøget med 2 Timer daglig (fra 10 til 12 Timer). Angaaende de store Fabrikers Fremgangsmaade i denne Retning foretog Metalarbejdernes Organisation i St. Petersborg Undersøgelser, og den fandt da, at de større Virksomheder indfører Overarbejde, hvor de begynder at udbetale Timeløn i Stedet for Dagløn; paa den Maade vænner de efterhaanden Arbejderne til en forlænget Arbejdstid. Metalarbejdernes Organisation konstaterer desuden, at der i forskellige Virksomheder paa denne Maade ligeledes er bleven foretaget en betydelig Nedsættelse af Lønnen.

Interessante er de af nævnte Fagorganisation foretagne Undersøgelser af Lønhøjden i Petersborger Metalindustrien overhovedet. Det fremgaar af disse, at den gennemsnitlige Dagløn udgør 1 Rubel 67 Kopeker (ca. 3 Kr. 20 Øre). Om dette Gennemsnit bevæger sig derefter Lønhøjden i de forskellige Fabriker i Forhold til disses Størrelse. I Fabriker med over 1000 Arbejdere andrager Gennemsnittet 2 Rubler 30 Kopeker (1 Rubel = 1 Kr. 92 Øre), i saadanne med 500—1000 Arbejdere 2 Rubler, i Fabriker med fra 50—100 Arbejdere gaar det ned ttl 1 Rubel 50 Kopeker. Af Petersborger Metalarbejderorganisations 9000 Medlemmer fortjener 50 pCt. daglig 1 Rubel 50 Kop.. 38 pCt. indtil 2 Rubler 50 Kop., 11 pCt. mere end 2 Rubler 50 Kopeker.

Angaaende Spørgsmaalet Lønnens Udvikling i de forskellige Industrier i Rusland i de sidste Aartier anstilles ligeledes Sammenligninger, af hvilke vi skal give nogle Uddrag. Det viser sig saaledes, at Lønnen i de sydrussiske Kulgruber samt i Metalindustrien har været uforandret fra Halvfjerdserne indtil Revolutionsaaret 1905, og at en Stigning af Gennemsnittet først indtræder med det nævnte Aar, nemlig saaledes: I 1904 havde en Bjergarbejder en Aarsfortjeneste af 267 Rubler, i 1905 283 Rubler og i 1906 357 Rubler, hvilket betyder en Stigning af 33 pCt. Imidlertid ophævedes denne Stigning ved forøgede Udgifter til Næringsmidler; Prisen for Rugmel steg samtidig med 30 pCt., for Kød med 33 pCt. o. s. v., saaledes at Bjergarbejdernes Lønforbedring næppe var til at mærke. Selv officiøse Meddelelser maa indrømme, at Priserne for Næringsmidler allerede i 1906 var 25 pCt. højere end i det tilsvarende Tidsrum i 1890—1899.

Om Metalindustrien i Uralgebetet har Landskabsforvaltningen i Perm 2 Gange ladet foretage Undersøgelser, nemlig i Halvfjerdserne og i Aaret 1897, og det viste sig da, at Hjælpearbejdernes Løn i de forløbne 25 Aar var bleven den samme; de faglærte Arbejdere havde i det samme Tidsrum kun opnaaet Lønforbejdringer fra 5—20 pCt. Siden 1897 er ikke indtraadt nogen Forandring i Lønnen, medens Priserne for Næringsmidlerne er steget med omtrent 30 pCt.

Hvad angaar Ruslands centrale Industrigebet, hvor Tekstilindustrien er fremherskende, erfarer vi af Fabriksinspektørernes Beretning for Aaret 1906, at Lønnen dér i 1905 i Sammenligning med Aarene 1900—1904 er sunket med 2—3 pCt. Imidlertid var Priserne for Levnedsmidler pludselig gaaet til Vejrs. Derefter er Lønningerne steget noget, dog ikke over 20 pCt., hvilket selve Regeringspressen maa indrømme. Priserne for Levnedsmidlerne er vedblevet at stige, saaledes er Brødet blevet 50 pCt. dyrere.

For nærværende Tid er Arbejdskøberne i Færd med at trykke Lønnen ned igen, saaledes konstateredes det fra Lodz og Belostock, at Lønningerne i den derværende Tekstilindustri er bleven nedsat med 8—25 pCt.

Disse Oplysninger er sørgelige Vidnesbyrd om Forholdene for det arbejdende Folk i Rusland; lang Arbejdstid og lav Løn, Forlængelse af Arbejdstiden og Nedsættelse af Lønnen er det stadig gentagne Løsen fra Fabrikanterne, og herimod er Arbejderne kun i Stand til at sætte en ringe Styrke. Organisationen mangler, og indtil den er vokset op og fæstnet, har Kapitalisterne omtrent frit Spil overfor det undertrykte og forpinte Folk.

Kooperativ Cigarfabrik.

Fabrikationen af Cigarer paa Arbejdernes egen Fabrik i Hamburg (Genossenschaft) har i Tidens Løb antaget et meget betydeligt Omfang. Ved Forbindelse med Brugsforeningerne er Omsætningen steget, saa det er blevet en meget betydende Stor-Bedrift.

I 1907 var Omsætningen 1,051,455 Mark og ved Aarets Slutning beskæftigedes 514 Personer i Fabriken.

Cigarmagernes Gennemsnitsløn i Fabriken i Hamburg var 26,45 Mark pr. Uge.

Cigarsorterernes Gennemsnitsløn var 37,35 Mark. I Begyndelsen af Aaret 1907 forhøjedes Arbejdernes Løn og Merudgiften hertil androg fra April Maaned ca. 25,000 Mark.

Tobaksarbejder-Genossenschaft havde i 1907 en Gevinst paa 31,623 Mk. 20 Pfg.

Fra Kunstens Verden.

Arbejderens Almanak.

I en smagfuld Udstyrelse er den af Socialdemokratiet udgivne Almanak forelagt Publikum, som allerede i stor Udstrækning har vist sin Interesse for dette Foretagende. Hvad Indholdet angaar, viser det sig at staa langt over, hvad der almindelig bydes det Almanakkøbende Publikum. Gustav Bang, Kronstrøm, L. C. Nielsen, Aakjær, Bøving-Petersen, Laur. Larsen, Wied, Egeberg o. fl. er de ansete Navne, der signerer Digte, Fortællinger o. s. v. og disse ledsages af prægtige Tegninger, der stammer fra ligesaa gode Mænd paa dette Omraade.

Bogen indeholder 80 store Sider for 75 Øre og er saaledes noget af det billigste, der kan faas og samtidig noget af det bedste.

Jule-Album.

Dette smukke Hefte, der, foruden at være beregnet paa Julen, er et virkeligt Kunst-Hefte er i Aar særlig helliget de engelske Kunstnere (Gainsborough, Reynolds, Roumey o. fl.) Chr. Gulmann skriver Teksten til 20 saadanne Kunst-Gengivelser, der er meget smukke og som sædvanlig godt udførte.

Af andre Bidrag kan nævnes 23 Blade af Fru Betty Hennings Album. „Den lykkeligste Dag", beskrevet af Lorenz Frølich, Herold, Gustav Wied, Borgmester J. Jensen o. fl. Skatten fra Hohenburg af Ingeborg Maria Sick og endelig et lille Bidrag fra Carl Ewald.

Det er saaledes et godt Udvalg Heftet indeholder, men dog synes vi, at det i tidligere Aar har virket nok saa storslaaet som i Aar.

Julebogen.

Hagerups Forlag har, med en kvik Forsidetegning af Luplau Janssen, udsendt Julebogen, der holder sig i det gamle Spor.

Af Forfattere, der er repræsenteret i Julebogen, kan nævnes: P. E. Benzon, Gyrithe Lemche, Børge Janssen, Paludan-Müller osv., som man ser, Navne, der har en god Klang. Ogsaa de Kunstnere, der har leveret Tegninger til Julebogen, hører til de ansete, f. Eks. Carl Thomsen, Hans Nicolai Hansen, Fr. Schwarz og Erik Henningsen. Som et særligt aktuelt Bidrag maa fremhæves Direktør Jul. Schiøtts morsomme Skildring af „Kasper og hans Moder«.

For Børnene.

En Samling Fortællinger, der utvivlsomt vil gøre Lykke hos Børn, er udgivet af Niels K. Kristensen paa Hagerups Forlag under Titlen „Onkel Knud fortæller om sine Feriebesøg paa Bonderupgaard". De synes at være særdeles fornøjelige og derfor vel egnede til Læsning i Julens Ferietimer. *A.*

Møder i Forbundet.

Fællesmøde med Provinsfabrikantforeningens Bestyrelse og Forbundets Forhandlingsudvalg i Kolding den 23. Novbr. 1908.

1. Der forhandledes om Priserne for Tilberedning af forskellige Tobakker og opnaaedes en Række Forhøjelser.

2. De fra Tilberederne paa Damborgs Fabrik, Nykøbing M., fremsatte Klagepunkter behandledes og Enighed om forskellige Forhøjelser opnaaedes.

3. To Cigarer fra Lange, Slagelse, bedømtes.

4. De ved Mødet 17. Novbr. afbrudte Forhandlinger om Cigarillos-Overenskomst fortsattes.

Parterne enedes om at anbefale Organisationerne et Forslag til Overenskomst, hvorefter de i Referatet fra Mødet $^{16}/_{11}$ nævnte Priser for Cigarillos af højst 95 mm. Længde tiltrædes.

Om Læretiden fastsættes Regler under særlig Hensyn til Lærlingenes Alder og Antallet skal staa i passende Forhold til udlærte Arbejdere.

Forretningsudvalgets Møde den 2. Decbr. 1908.

1. Regnskab for Juli Kvartal forelagdes.

2. Der gaves et Medlem i Odense Tilladelse til en kortere Tid at tage Hjemmearbejde, da vedkommende ikke taaler at arbejde paa Fabrik.

3. Afd. i Slagelse protesterer mod en ved Fællesmødet den 23. Novbr. truffet Afgørelse.

Forretningsudvalget godkendte den afsluttede Overenskomst og maa derfor ogsaa forlange den fastsatte Pris respekteret.

4. Der gaves Meddelelser om Resultaterne af det afholdte Fællesmøde med Fabrikanterne.

Fra Kolding forelaa Meddelelse om en af Arbejderne rejst Sag om en Kvinde, der ikke vil være Medlem. Sagen skal afgøres ved Voldgift og Arbejderne har til Repræsentant valgt P. Sabroe.

Fra Thisted meddeles, at Tilberederne har indmeldt sig i Organisationen.

Formanden gav Meddelelser om en før omtalt Lærlingesag, der nu maa anses for sluttet.

Fællesmøde for Forretningsudvalget og de københavnske Afdelings-Bestyrelser den 3. Decbr. 1908.

1. Arbejderne hos Marsmann har vedtaget at standse Arbejdet, forsaavidt Fabrikanten ikke vil udrede en Efterbetaling, som nogle Arbejdere menes at tilkomme.

Andre Sager vedrørende dette Forhold diskuteredes og iøvrigt godkendtes Beslutningen om Strejke.

Arbejdsløshedskassen.

Repræsentantskabets Møde den 15. Maj 1908.

1. Forhandlingsprotokollen oplæstes, og Formanden gav forskellige Meddelelser.

2. Kassereren forelagde Regnskabet for Januar Kvartal. Balance 33,485 Kr. 54 Øre. Regnskabet godkendtes.

3. Til Aarsmødet for de anerkendte Arbejdsløshedskasser, valgtes følgende Delegerede: Christiansen, Møller, Nygaard og eventuelt J. Knudsen.

4. Det vedtoges, at der i Tilfælde, hvor Medlemmer selv ophører med Arbejde, skal anføres en fyldestgørende Grund paa Arbejdssedlen, for at Understøttelse kan faas.

Hovedbestyrelsesmøde den 1. Juli 1908.

1. Fra Arbejdsløshedsinspektøren forelaa Meddelelse om, at Statstilskud for Januar Kvartal, 3076 Kr. 40 Øre, er anvist til Udbetaling.

Hovedbestyrelsesmøde den 25. August 1908.

1. Regnskabet for April Kvartal forelagdes og toges til Efterretning.

2. Formanden meddelte, at der var modtaget ca. 1800 Kr. i Kommunetilskud fra København og Frederiksberg.

3. Delegeretmøde for Tillidsmændene afholdes 5. Septbr.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Langebæksgade.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 [1].
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C [2].
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, Ragnhildsvej 9.
Nykøbing F.: E. Andersen, Østerhus, Østerbro.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Nye G. B. M. og Sumatra er hjemkomne.

G. B. M., smukke Farver, meget bladrige, letbrændende 2,25, 2,50, 2,75 pr. Pd.
Sumatra, III Længde, meget bladrig, giver stort Udbytte, Mellemfarver 1,50 pr. Pd.
Java Omblad, meget bladrig 1,20, 1,25, 1,30 pr. Pd.

Stort Udvalg af lyse Sumatra, billige Indlægs- og Ombladtobakker.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Behm, Rømersgade 28, København

Indholdsfortegnelse

for

Aargangen 1909.

Adresser i Udlandet. 1.
Afdelingen „Enigheden". 7, 10, 13, 17.
Afdelingsformændene i Tobaksarbejderforbundet. 3, 9, 11, 17.
Afdelings-Adresser. 2, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23.
Afdøde Kolleger. 1, 10, 11.
Amerika. 21.
Anmeld Opholdskommunen. 6.
Antallet af Arbejdsløse den 1. Maj 1909. 11.
Arbejder-Beskyttelse. 11.
Arbejdernes Læseselskab. 21.
Arbejds- og Fabrikstilsynet. 18.
Arbejdslønnen. 21.
Arbejdsløsheden. 1, 7.
Arbejdstiden. 1.
Arbejdstidens Indflydelse. 9.
Børneudbytning. 13.
Cigarsorterernes Fagforening. 7, 13, 14, 17, 18, 20, 21, 22, 23.
Dansk Arbejde. 13, 14.
Den australske Fabrikslovgivning. 21, 22.
Den britiske Sociallovgivning i 1908. 4, 5.
Den moderne Fagforeningsbevægelse i russisk Polen. 12.
Det kristelige Forbund. 6.
En Arbejder-Bog. 8.
En Arbejdsstandsning i Aalborg. 22.
En Bog der vækker Opsigt. 2.
En Præst om den moderne Arbejderbevægelse. 6.
En Præst om Socialdemokratiet. 12.
Efterlysning. 4, 7, 8, 10, 12.
Er det formaalstjenligt? 17.
Fagforeningsbevægelsen i Danmark. 10
do. i Galizien. 8.
do. i Rusland. 16, 18.
do. i Tyskland i 1908. 24.
Fagmøde i Esbjerg. 14.
Fagenes Internationale. 20.
Faglige Meddelelser. 7.
Forbrugsforeninger, Fagforeninger, Politik. 23.
Forholdene i Tyskland. 18.
Fra Kunstens Verden. 4, 6, 8, 14, 19, 21, 22, 24.
Fra Norge. 22.
Fra Tyskland. 15.
Fra Udlandet. 3, 13.
Fælles-Generalforsamling. 10.
Haandværk og Industri i 1908. 19.
HamborgsCigarfabrikation. 22.
Handelsforholdenes Bedring. 24.
Hjemmearbejdet. 6. 24.
Hvem ryger mest. 13.
Indsamlingen til Sverrig. 24.
Internationale. 1, 3.
International Konference. 23.
Kapital og Arbejde. 19.
Kongres i Tyskland. 1.
Koncert. 7.
Kærlighed til Arbejdet. 21.
Lærlingeforhold. 3.
Løn- og Organisationsforhold i Tyskland. 2.
Meddelelser fra Udenrigsministeriet. 16.
Myndig eller Umyndig. 3.
Møder. 2, 3, 6, 9, 10, 13, 14, 16, 18, 20, 23, 24.
Ny Afdeling. 11.
Nytaar. 1.
Nyt fra Hamborg. 7.
Odense Afdelings Jubilæum. 18, 20.
Overenskomst. 15.
Overenskomstens Udløb. 3, 24.
Oplysning. 2, 6, 21.
Produktionsforholdene i Tobaksindustrien. 5.
Protest. 8.
Protestbevægelsen mod Tolden i Tyskland. 4.
Rejsende og Arbejdsløse. 2, 5, 6.
Smaadrift og Stordrift i Tobaksindustrien i de forenede Stater. 7, 8.
Socialistisk Bibliotek. 23.
Statistisk Aarbog. 1.
Stordriften. 10.
Stor-Lock-outen i Sverrig. 15, 16, 17, 20, 21, 24.
Svenske Afdelings-Adresser. 4.
Tidsskrift for Arbejderforsikring. 20.
Til Afdelingsformændene. 5, 12.
Til Cigarsorterere og Klistrerne. 12, 22.
Til „Enigheden"s Medlemmer. 4.
Til samtlige Afdelingskasserere. 12.
Til vore rejsende Medlemmer. 22.
„Tivoli". 12.
Tobaksarbejdernes Fabrik i Westfalen. 18.
Tobaksarbejderne i Sverrig. 20.
Tobaksforbrug i Frankrig. 17.
Tobaksindustrien. 2.
Tobaks-Tolden i Tyskland. 14.
Tysklands Organisationer. 19.
Udkommet. 11.
Uklare Linjer. 9.
Undersøgelse angaaende Arbejdslønnen i Smede- og Maskinfaget. 11.
Usle Arbejdsvilkaar. 10.
Valgets Dag forestaar. 5.
Zoologisk Have. 11.
39 pCt. af Skraatobaksarbejderne i Danmark er Børn. 18.

C. LØHN, KOPENHAGEN

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 1 | 1. Januar 1909 | 5. Aargang

Nyt Telefonnumer.

Opmærksomheden henledes paa, at Forbundets og de københavnske Afdelingers Telefonnumer fra 1. Januar er forandret fra 32,606 til BYEN 606.

Nytaar!

Et bevæget Aar er til Ende. Et Aar fuldt af Trængsler, Nød, Arbejdsløshed og Kamp, et Aar, hvori mange Mennesker har været underkastet haarde Prøvelser, men ogsaa et Aar, hvori det elendige kapitalistiske Samfundssystem er blevet afsløret og fremstillet i sin Nøgenhed.

Landets Justitsminister, der ved Aarets Begyndelse sad stor og mægtig i „Kongens Raad", sidder ved Aarets Slutning i Fængsel som afsløret Svindler, Storbedrager og Falskner. Saaledes veksler Forholdene under Kapitalismen og en saadan Udvikling medfører selve det kapitalistiske System. Penge betyder Velvære, Anseelse, Magt og Ære, og Kapitalisterne stræber alle efter det mest mulige af disse Værdier. Alle plyndrer de deres Medmennesker — Arbejderne — alle jager efter Profit, for at opnaa, hvad der følger med Pengene, men Alberti nøjedes ikke med den hævdvundne Udplyndring, han stjal ogsaa fra sine Aandsfrænder, fra Kapitalisterne, og saa gik det sluttelig galt. Saa længe de velstillede Borgere holder deres Udbytning indenfor det, der kaldes Lovens Grænser, d. v. s. nøjes med at berøve Arbejderne det Udbytte, de ved Arbejdet fremskaffer, gaar alt godt, men forgriber de sig paa Kapitalisternes Gods, paa Aktieselskabernes og Bankernes Beholdninger, saa standser Bedriften og Gehejmekonferensraaden kommer i Tugthuset.

Saaledes er det kapitalistiske Samfund, hult, raaddent og elendigt, men det holdes sammen af de sammensvorne Kapitalister, hjulpne af Magthaverne, Militæret, Øvrigheden og Præsteskabet.

Vi bekæmper det Samfund, vi vil en Ordning, hvor enhver Art af Udplyndring er ophørt, hvor ikke alene Kapitalisternes Pengesæk er hellig og ukrænkelig, men hvor ogsaa Arbejdets Udbytte kommer i de rette Hænder.

Man modsætter sig energisk ethvert Skridt mod denne Omordning, blot Krav om nogle faa Øres større Udbytte, om nogle Minuters kortere Arbejdstid og de sammensvorne Kapitalister opbyder hele deres Styrke — Pengenes Styrke — for at forhindre det, de kalder Overgreb. Vi har sét det i det svundne Aar som saa ofte før, baade i Udlandet og i Danmark er Kampe udkæmpet, og takket være Nutidens Arbejderorganisationer, er Kapitalisternes Voldshandlinger afværget.

Arbejderorganisationerne staar stærkere end tidligere og Forstaaelsen breder sig. Kapitalisternes Lock out-Trusler og Lock-out-Forsøg standses af Arbejdernes Styrke og sunde Fornuft, kapitalistisk understøttet Separatisme brydes og knuses mod Arbejdernes stærke og handledygtige Organisationer, og Nøden som Følge af den ved Kapitalisternes Spekulationer fremkaldte Krise og Arbejdsløshed afbødes i nogen Maade af Arbejdernes organiserede Hjælpsomhed og af de Midler, der tilvejebringes i Kraft af den Indflydelse, Arbejderne har tilkæmpet sig i Stat og Kommuner.

Et Tilbageblik paa det svundne Aar giver paa en Gang et sørgeligt og et glædeligt Billede. Sørgeligt, fordi saa meget godt nedbrydes, fordi saa mange Kræfter spildes og saa mange Liv lægges øde under Kapitalismens Voldsregimente, men glædeligt fordi vi sér de tætsluttede Arbejderrækker i Fremmarsch mod et an-

det Samfund, i Kamp mod den forbandede Kapitalisme, i Kamp for Skabelsen af Lysets og Livets Samfund.

I Bevidstheden om vor Sags Retfærdighed og om Muligheden af at naa vort Maal, tilraaber vi atter vore Kammerater det kendte Ord:

Proletarer, forener Eder!

Og under det gaar vi fremad igen i dette Aar, idet vi bringer alle vore Klassefæller et hjerteligt Ønske om

GLÆDELIGT NYTAAR!

Arbejdstiden.

III.

Udlandet.

Fra fremmede Lande foreligger adskillige Oplysninger, men kun en mindre Del, der egner sig til Sammenligning med danske Forhold.

Af en Undersøgelse fra Østrig, der dog kun omfatter Fabriksindustrien (ca. 13,000 Virksomheder, der er undergivne Fabrikstilsyn), med 931,000 Arbejdere (634,000 Mænd og 297,000 Kvinder), for disse var Arbejdet ikke kontinuerligt. Ved kontinuerlig Drift beskæftigedes yderligere 107,000 Arbejdere, hvoraf de ni Tiendedele arbejdede 12 Timer og ca. 3 pCt. 8 Timer, medens Resten arbejdede i Virksomheder, hvor Arbejdet var organiseret ved Anvendelse af henholdsvis 2 eller 3 Arbejdshold i Døgnet.

Tages samtlige foran nævnte Arbejdere i Fællesskab, bliver Fordelingen omtrent saaledes: 8 pCt. arbejdede 9 Timer eller derunder, 41 pCt. $9^1/_2$ og 10 Timer, 24 pCt. $10^1/_2$ Time, 16pCt. 11 Timer og 10 pCt. over 11 Timer, deraf den største Part 12 Timer. (Maksimalarbejdsdagen, fastsat ved Lov, er 11 Timer, hvorfor det kun er et forsvindende Antal, der har over 11 Timer).

Fra Ungarn foreligger brugelige Oplysninger for 243.000 Arbejdere over 16 Aar og den gennemsnitlige Netto-Arbejdstid for Haandværk og Industri i Ungarn er derefter $10^1/_3$ Time. Altsaa omtrent som i Fabriksindustrien i Østrig.

Fra Belgien foreligger nogle Oplysninger fra en Industritælling i 1896, der omfatter alle Arbejdere i Haandværk og Industri. Kulminearbejderne er ikke med i Beregningen.

Den gennemsnitlige Netto-Arbejdstid er $10^2/_5$ Time, for 504,000 Personer, men her er 62,000 Børn og unge Mennesker medregnede. De voksnes Arbejdstid maa altsaa antages at være højere. Tekstilindustrien havde f. Eks. en Arbejdstid paa $11^1/_2$ Timer. I 1901 og 1903 er der imidlertid foretaget Specialundersøgelser for Tekstilindustrien og Metalindustrien, og af disse fremgaar det, at der er sket en Forskydning fra den højere til den lavere Arbejdstid, men den er ikke betydelig.

I Holland er der Oplysning om den daglige Netto Arbejdstid i 1904 for ialt 120,000 voksne mandlige Arbejdere i Virksomheder, hørende under Fabrikstilsynet (altsaa med Udelukkelse af det mindre Haandværk). Den gennemsnitlige Arbejdstid pr. Dag er her omtrent $10^1/_5$ Time.

For det tyske Rige som Helhed foreligger ingen samlet Opgørelse over Arbejdstiden for hele Industrien. Derimod er der foretaget nogle Undersøgelser angaaende de kvindelige Fabriksarbejderes Arbejdstid i hele Riget. Hovedresultatet heraf omfattede 814,000 Arbejdersker over 16 Aar. Henved Halvdelen (ca. 380,000 havde en Arbejdstid af over 10 Timer. (Maksimalarbejdstiden for Kvinder er ved Lov fastsat til 11 Timer). 247,000 af disse var beskæftigede i Tekstilindustrien, hvor der ialt beskæftigedes 349,000 Arbejdersker.

For Bayerns Vedkommende oplyses det, at af de ca. 298,000 Arbejdere, der i 1899 arbejdede under Fabriktilsynet, havde 47 pCt. 10 à 11 Timer, 16 pCt. under 10 Timer og 37 pCt. 11 Timer eller derover.

I Hessen — Aaret 1905 — havde 46 pCt. 10 Timer, 37 pCt. under og 17 pC. over 10 Timer.

I Baden — Aaret 1902 — havde 33 pCt. 10 Timer, 5 pCt. under og 62 pCt. over 10 Timer.

Foruden disse Undersøgelser foreligger der ogsaa Oplysninger om nogle Haandværksfag i det tyske Rige i 1905—06 og disse giver følgende Billede:

Daglig Netto-Arbejdstid.	Murere.	Malere.	Tømrere
9 Timer og derunder	17,1	47,9	17,6
$9^1/_2$ Timer	3,9	22,6	8,1
$9^3/_4$ —	—	0,1	0,9
10 —	51,3	28,3	51,7
$10^1/_2$ —	8,5	0,8	4,7
11 —	18,2	—	16,2
Over 11 Timer	1,0	—	1,4

Fra andre Lande foreligger nogle spredte Oplysninger. I Frankrig synes Gennemsnittet at være $10^1/_2$ Time. i Schweitz $10^1/_2$ à 11 Timer.

England har overvejende omkring 9 Timer. Arbejdstiden er kortest i Avissætterier og i Bygningsfagene. Amerikas forenede Stater har i Bygningsfagene, den grafiske Industri og Tobaksindustri 8 Timer. I andre Fabrikindustrier er Arbejdstiden noget længere og højest i Bomuldsindustrien, hvor den naar op til 10 Timer og enkelte Steder derover.

Statistisk Aarbog.

Den mest indholdsrige Bog, Statistisk Aarbog, er udkommet med Ordning og Indhold væsentligst som i foregaaende Aar. De nyeste Data paa alle Omraader, hvorfra der foreligger Statistik, er meddelt, og som sædvanlig er der interessante Enkeltheder og ligeledes nogle Nyheder.

Af saadanne kan nævnes Arbejdstiden i Industrien. Livsforsikringens Omfang. Anvendelse af polsk og

galizisk Arbejdskraft. Arbejdsanvisningskontorets Virksomhed. Sygeplejeforeninger. Arbejdsløshedskasser, m. m.

Socialstatistiken er saaledes udvidet og navnlig den rummer jo et overmaade interessant Stof. Bogen kan derfor anbefales til socialt interesserede som en værdifuld Kilde til Brug i Arbejdet paa mange Omraader.

Arbejdsløsheden.

Undersøgelse og Hjælp.

Nedgangstiderne ude fra de store Lande har selvfølgelig forplantet sig til Danmark og har fundet frugtbar Hjælp i Bank-Kraket og Albertis Svindlerier, der selvfølgelig bidrog til at lamme Foretagsomhed og Forretningsliv.

En uhyggelig Arbejdsløshed breder sig i denne Vinter, efter over et Aars Sløjhed med megen Stilstand og Indskrænkning i Arbejdet. Nøden sidder i Højsædet og en haard Tid forestaar, særlig for de mange, der allerede har døjet Maaneders Arbejdsløshed.

Det er en Selvfølge, at Socialdemokratiets Repræsentanter i Rgsdagen har paakaldt Statens Hjælp overfor de ekstraordinære Tilstande og hvad der er muligt at foretage for at fremtvinge saadan Hjælp, vil selvfølgelig blive gjort. Allerede i April Maaned, da Arbejdsløshedens store Udstrækning var en Kendsgærning, forelagde Gruppen to Lovforslag. Det ene om Bevilling af ekstraordinær Understøttelse fra Kommuner og Stat til Arbejdsløshedskasser og Hjælpekasser. Det andet om Statslaan til Brug ved Iværksættelse af Ombygningsarbejder. Sidstnævnte Lov gennemførtes, dog med et mindre Laan end foreslaaet. Københavns Kommune har gjort de fornødne Forarbejder til Nedrivning og Ombygning af Brøndstrædekvarteret.

Understøttelses-Loven ændredes derhen, at Arbejdsløshedskasserne kunde faa Forskud paa Statstilskudet og Kommunerne fik Bemyndigelse til at yde Kasserne ekstraordinære Tilskud.

I denne Samling har Gruppen paany forelagt Forslag om ekstraordinære Bidrag fra Kommuner og Stat til Brug ved Udbetaling af ekstraordinær Understøttelse til Arbejdsløse, og Forslaget mødtes paa en saadan Maade, at der er Grund til at vente et Resultat. Ligeledes krævedes naturligvis Iværksættelse af det mest mulige offentlige Arbejde, og i den Henseende er der endnu mere Grund til at vente Imødekommen.

Til Belysning af Tilstanden og Motivering af Forslagets Nødvendighed, har de samvirkende Fagforbund fremskaffet en Statistik, der vidner om meget uhyggelige Tilstande.

Der er Oplysning fra 850 Foreninger med 88,844 Medlemmer og disse havde den 15. November 13042 Arbejdsløse (14,$_6$ pCt. af Medlemsantallet). Af disse havde 4586 Medlemmer oppebaaret deres Understøttelse eller opnaaede det Tidspunkt i November, men adskilligt flere end disse oppebærer ingen Understøttelse, fordi der overhovedet ikke findes Arbejdsløshedskasser i deres Fag.

Af de arbejdsløse har 737 været uden Arbejde i over 8 Maaneder, 1056 fra 6—8 Mdr., 2569 fra 3—6 Mdr. og 9754 i indtil 3 Mdr.

Fra 1. Januar til 15. November er der udbetalt i Understøttelse 755,050 Kr. 91 Øre. Ordinært 585,806 Kr. 38 Øre og ekstraordinært 169,244 Kr. 53 Øre. Muligvis er disse Tal ikke omfattende det fulde Beløb, da enkelte Afdelinger ikke paa den korte Tid, der var levnet, kunde give Svar paa Spørgsmaalet.

I København alene findes 8057 Arbejdsløse (godt 18 pCt. af 44,195 Medl. i 104 Foreninger). Understøttelsen har her andraget ialt 579,485 Kr. 02 Øre. Antallet af Medlemmer, der har opbrugt deres Understøttelse, er her alene 4230.

I Provinserne fandtes 4985 Arbejdsløse af 44,649 Medlemmer i 750 Foreninger. Understøttelsen har her været 175,565 Kr. 89 Øre.

Helsingør synes at være værst ramt, idet der her findes 40,$_5$ pCt. Arbejdsløse.

Fordelingen af de Arbejdsløse paa forskellige Fag-Grupper er følgende:

Arbejdsmænd	3686
Bygningsfag	5512
Kellnere, Belysningsarbejdere, Søfyrbødere	180
Industrifag	3664

Siden 15. November er Arbejdsløsheden blevet endnu mere omfattende, idet der i Bygningsfagene er indtraadt fuldstændig Standsning ogsaa for de Medlemmer, der i November var i Arbejde, og for Industrifagenes Vedkommende er sket en tilsvarende Forøgelse.

Det er altsaa helt igennem et sørgeligt Billede, disse Tal udviser. Tusinder uden Arbejde og mange af disse Tusinder har gaaet Maaneder igennem, ja snart et helt Aar. De er ikke selv Skyld i disse sørgelige Forhold og kan ikke, trods Viljen til at arbejde, hidføre en Forandring. Samfundets planløse og hensynsløse Produktionsmaade, med Falliter, Spekulation, Overproduktion og Kriser, er Skylden, men naar det er Tilfældet, maa det med fuldttonende Røst kræves, at dette Samfund afhjælper Nøden, at det skaffer Arbejde eller Livsfornødenheder til de Arbejdsløse og deres Familier, thi Nødstilstanden kan fornuftigvis ikke bestaa ret længe.

Kongres i Tyskland.

Protest mod Toldforhøjelsen.

I Anledning af det i Tyskland forelagte Forslag om Forhøjelse af Tobakstolden iværksættes der fra alle i Tobaksindustrien interesserede en kraftig Protest-Bevægelse.

Vort Broderforbund forstaar, hvilken Fare der

truer Industrien og hævder i Fagbladet, at Faren nu er større end nogensinde før. For at drøfte den vigtige Sag, har Tysklands Tobaksarbejderforbund indvarslet en Kongres for *alle* til Tobaksindustrien hørende Arbejdere i Berlin Mandag den 18. Januar 1909 og med Interesse imødesés Kongressens Forhandlinger og de Alvorsord, der paa denne vil blive talt.

Afdød Kollega.

Lørdag den 12. December døde Cigarmager *Edv. Jørgensen* i Aalborg og blev begravet Torsdagen den 17. s. M. under meget stor Deltagelse fra Venner og Kolleger.

Paa den rigt smykkede Kiste saas bl. a. signerede Kranse fra Kollegerne samt fra Afdelingen og fra de organiserede Kvinder.

Afdøde, der var hjemmehørende i Aalborg, har fra 1880 tilhørt Forbundet, og siden den Tid indtil 1899, da han kom tilbage til Aalborg, opholdt sig dels i København, dels i Tyskland og dels i Amerika.

I 1900 blev Jørgensen valgt ind i Bestyrelsen for Afdelingen i Aalborg, hvilken Post han beklædte, indtil han for 2 Aar siden blev valgt til Formand. Han røgtede dette Hverv med stor Dygtighed og Energi, men Døden kom brat og rev ham bort efter 8 Dages Sygeleje.

Tak for dit Arbejde — og æret være dit Minde!

Alfred Gildsig,
Aalborg.

Internationale.

Adresser paa Udlandets Tobaksarbejder-Forbund.

BELGIEN: *H. Jugters,* Antwerpen, Rue des Images 98.
Lange, Beeldekensstraat 98.
ENGLAND: *B. Cooper,* „Sir Walther Raleigh" Newstreet 20, Grave lane Houndsditch, London E. E.
FRANKRIG: Madame *Vincent,* 7 Rue du Paris Asnières a. d. Seine.
Paris: *M. Ducros,* a la Bourse du Travail.
HOLLAND: *F. Bommer,* Reguliersgracht 80, Amsterdam.
NORGE: *M. Thoresen,* Hausmannsgaden 27, Kristiania.
RUSLAND: *Alexander Bolschakow,* Newsky 113, Quartier 99, S. Petersborg.
SVERRIG: *B. Kindlundh,* „Folkets Hus", Malmö.
TYSKLAND: *Karl Deichmann,* Faulenstrasse 58/60 II Z. 6, Bremen.
ØSTRIG: *Franz Pattermann,* Kreitnergasse 16, 1., Wien.
NORDAMERIKA: *G. W. Perkins,* 1150 Manon Building. Chicago III.
SYDAMERIKA: Restistancia Union de Cigarreros y Cigarreras de Haia in Buenos Aires.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Langebæksgade.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 ¹.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, Ragnhildsvej 9.
Nykøbing F.: E. Andersen, Østerhus, Østerbro.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Nye G. B. M. og Sumatra er hjemkomne.

G. B. M., smukke Farver, meget bladrige, letbrændende 2,25, 2,50, 2,75 pr. Pd.

Sumatra, III Længde, meget bladrig, giver stort Udbytte. Mellemfarver 1,50 pr. Pd.

Java Omblad, meget bladrig 1,20, 1,25, 1,30 pr. Pd.

Stort Udvalg af lyse Sumatra, billige Indlægs- og Ombladtobakker.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 2 | 15. Januar 1909 | 5. Aargang

Tobaksindustrien.

Fra Dansk Industriberetning.

Industriforeningen i København udgav i 1908 en Beretning om forskellige Forhold i dansk Industri i 1907, og da der om Cigar- og Tobaksfabriker findes et Afsnit med nogle for Faget interessante Betragtninger, skal vi her gengive nogle af disse i Uddrag, med faa tilknyttede Bemærkninger.

Dommen over 1907 lyder for Faget: „Udmærket Beskæftigelse, men meget ringe Fortjeneste".

Her tænkes naturligvis paa Fabrikanterne, men hvad Fortjenesten angaar, gælder det i nok saa høj Grad Arbejderne, hvis Fortjenese i Almindelighed er slet, trods den store Omsætning.

Produktionen af Cigarer har naaet en Størrelse, som intet tidligere Aar kan opvise, men da Fabrikanterne ikke i 1907 kunde tilvejebringe Enighed om højere Salgspriser, bevirkede de høje Raastofpriser den før nævnte ringe Fortjeneste. Indlægstobakken naaede Priser, der gennemgaaende er højere end i tidligere Aar og de øvrige Priser var ligeledes oppe paa en betydelig Højde. Stigningen for de sidste 4—5 Aar, i Tobakspriserne, anslaas til ca. 40 %. Netto-Avancen angives at være mindst paa Formarbejde til Priser fra 38 til 50 Kr., bedre paa Haandarbejde til 60 Kr. og derover, ligesom Fabrikationen af billige Maskincigarer siges at have svaret Regning.

Røgtobaksproduktionen er foregaaet under ret gunstige Forhold, efter at det lykkedes at opnaa Enighed om Prisforhøjelse. Dette er ikke lykkedes for Skraaen og Produktionen synes at være nedadgaaende.

Der har i Løbet af de sidste 10 Aar fundet en meget stærk Forøgelse Sted i Cigarillosproduktionen, ligesom i selve Cigarproduktionen. Denne Fremgang tilskrives Forøgelsen i Cigarforbruget paa Landet og i Arbejderbefolkningen, navnlig i de sidste Aar.

Produktionen af Cigarer o. s. v. er oplyst fra 78 Fabriker med 6500 Arbejdere (84 % af det samlede Antal Arbejdere), sammenlignet med Tallene fra 1897, og der er, som det vil ses, en betydelig Fremgang.

1907.	*Hele Landet.*	*1897.*
Cigarer	252 Millioner	— 150 Millioner
Cigarillos	31 „	— 10 „
Cigaretter	1 „	— 10 „
Røgtobak	4,35 „ Pd.	— 4,10 „ Pd.
Skraatobak	1,70 „ Pd.	— 1,90 „ Pd.

Disse Produktionstal kan delvis kontrolleres med Forbruget af Raatobak og der meddeles, med Forbehold, en Prøve herpaa:

260,000 Mille Cigarer (Cigarillos er omsat til Cigarer) à 12½ Pund Raatobak = 3,25 Mill. Pd. Raatobak.
4,35 Millioner Pund Røgtobak à 1,08 Mill. Pd. Raatobak (idet der maa tages Hensyn til, at en stor Del Røgtobak fabrikeres af Stilk, hvoraf man regner 115 Pd. Raatobak pr. 100 Pd. mod 106 Pd. af Bladtobak) = 4,70 Mill. Pd. Raatobak.
1,70 Millioner Pund Skraatobak à 0,80 Pd. Raatobak = 1,36 Mill. Pd. Raatobak.
Til Kardusskraa er medgaaet 0,43 Mill. Pd. Raatobak.
Til Snus ..... 0,09 Mill. Pd. Raatobak.
Ialt ..... 9,83 Mill. Pd. Raatobak.

Der er indgaaet 10,17 Mill. Pd. fra Udlandet og den indenlandske Høst opgives til 55,000 Pund, hvoraf det synes at fremgaa, at en stor Del er oplagret, hvilket sikkert ogsaa skete som Følge af Udsigterne til den nye Toldlov.

Værdien af Produktionen angives saaledes: Cigarer 11,8 Mill. Kr., Cigarillos 0,7 Mill. Kr., Røgtobak 3,0 Mill. Kr., Skraatobak 0,4 Mill. Kr., Kardusskraa 2,8 Mill. Kr.

Forbrug af Cigarer, Cigarillos og Cigaretter samt Ind- og Udførsel for Aarene 1897 og 1907 fremgaar af følgende:

Produktionen af Cigarer, Cigaretter og Cigarillos

1897: 160 Millioner Stk. Indførsel 10 Millioner. Udførsel 2 Millioner. Forbrug 168 Millioner.

I 1907 var Produktionen af samme 283 Millioner Stk. Indførselen 30 Millioner. Udførsel 5 Milloner. Forbrug 308 Millioner.

Som man sér er Forbruget steget med 140 Millioner, Produktionen kun med 123 Millioner, men Indørselen med 20 Millioner. Udførselsmængden er forøget med 3 Millioner. Udlandet har altsaa tilvendt sig Leveringen af 20 Millioner til det forøgede Forbrug, og Fremgangen er paa dette Omraade foregaaet langt hurtigere end Fremgangen i den indenlandske Produktion.

Antallet af Cigarfabriker er fra 224 i 1897 forøget til 282 i 1907.

Arbejderantallet er fra 4100 i 1897 forøget til 5930 i 1907 (deraf 300 Børn mod 380 Børn i 1897).

I 65 Tobaksfabriker beskæftiges 1820 Arbejdere mod 2610 i 1897, men Tilbagegangen skyldes her Indskrænkningen i Børnearbejdet fra 1560 til 650, foranlediget ved den nye Fabriklovs Indskrænkninger heri. Børns Anvendelse i Industrien er saaledes indskrænket med 990. Arbejderantallet er forøget for Mænd med 450, for Kvinder med 1580.

4 Fabriker er i 1907 overgaaet til Aktieselskaber (A. Jensen, Odense. Nørrebros Skraatobaksfabrik, Odense — Formand C. Augustinus, København —. Struer Tobaksfabrik og Vejen Cigarfabrik).

Løn- og Organisationsforhold

for Cigarsorterere og Klistrere i Tyskland.

Vore Kolleger i Tyskland staar desværre udenfor Tobaksarbejderforbundet, med hvilket vort Forbund har Forbindelse, som Følge — eller i alt Fald som en væsentlig Følge — deraf er de Tyskland over meget svagt organiserede.

Af hvilken Grund de staar udenfor, skal jeg ikke her komme ind paa, kun skal jeg sige, efter at have haft Lejlighed til at gennemgaa de Forhandlinger, der er ført om Sagen, at Hovedfejlen uden Tvivl ligger hos vore Kolleger.

For Sorterere og Klistrere findes altsaa et særligt Forbund i Tyskland; Navnet lyder: „Verband der Zigarrensortierer und Kistenkleber Deutschlands". Forbundet spænder over saa godt som hele Tyskland, men har ikke formaaet at samle Sorterere og Klistrere fuldkomment i nogen Egn af Landet.

Der beskæftiges i Tyskland ved Klistring og Sortering 5679 Personer, deraf 3465 Sorterere, af hvilke 2265 er mandlige og 1200 kvindelige, og 2214 Klistrere, af hvilke 981 er mandlige og 1233 kvindelige.

Organisationsforholdene for disse stiller sig i de forskellige Egne saaledes: I Nordvesttyskland er 47%, i Hessen, Sachsen og Thüringen er 42%, i Mellemtyskland er 36%, i Schlesien og Posen er 45% og i Sydtyskland kun 16% organiserede. Hertil kommer en lille Klat, som er organiseret i det kristelige Forbund, men det er en lille %, at det er overflødigt at regne dermed. I alt er for hele Tyskland gennemsnitlig kun 40% af de ved Sortering og Klistring beskæftigede Arbejdere organiserede.

Hvad Priserne angaar, er de vidt forskellige, ogsaa indenfor de enkelte Landsdele, højest er de i Nordvesttyskland, lavest i Sydtyskland, hvor Priserne for Sortering endog kan gaa ned til 40 Pfennige, men nogen egentlig Tale om Sortering til disse Priser er der selvfølgelig ikke, den rigtige Betegnelse her maa være *„at pakke"*.

Gennemsnitslønnen for de forskellige Egne er følgende (M. betyder Mark):

Nordvesttyskland.

Mandlige Sorterere	M.	23,47.
Kvindelige do.	„	15,69.
Mandlige Klistrere	„	17,93.
Kvindelige do.	„	11,67.

(Det bør i denne Forbindelse erindres, at Cigarsorterernes Gennemsnitsløn paa den kooperative Cigarfabrik i Hamborg [Genossenschaft] efter sidste Beretning er 37 Mark 35 Pf.)

Hessen, Sachsen og Thüringen.

Mandlige Sorterere	M.	20,31.
Kvindelige do.	„	10,64.
Mandlige Klistrere	„	17,61.
Kvindelige do.	„	10,90.

Mellemtyskland.

Mandlige Sorterere	M.	19,82.
Kvindelige do.	„	14,60.
Mandlige Klistrere	„	18,80.
Kvindelige do.	„	11,07.

Schlesien og Polen.

Mandlige Sorterere	M.	19,42.
Kvindelige do.	„	14,10.
Mandlige Klistrere	„	15,38.
Kvindelige do.	„	12,16.

Sydtyskland.

Mandlige Sorterere	M.	21,18.
Kvindelige do.	„	13,24.
Mandlige Klistrere	„	16,00.
Kvindelige do.	„	13,01.

Man vil bemærke, at overalt er saavel de kvindelige Sortereres som de kvindelige Klistreres Løn lavere end Mændenes. Dette ligger dog ikke i, at der paa de enkelte Fabriker findes en Lønsats for Mænd og en anden for Kvinder, men har simpelthen sin Grund i. at flere Fabriker udelukkende beskæftiger Kvinder, og disse er som Regel slet organiserede, følgelig trykker de ridderlige Fabrikanter Lønnen særlig stærkt for Kvinderne.

Man vil endvidere bemærke, at Gennemsnitslønnen for mandlige Sorterere staar næsthøjest i Sydtyskland, trods de usle Priser her har man den bedste Illustration for den Paastands Rigtighed, jeg allerede før i denne Artikel har fremsat, nemlig, at man i Sydtyskland ikke sorterer Cigarerne, men „pakker" dem.

Man vil endvidere sé, at Sydtyskland staar højest

med de kvindelige Klistreres Løn, dette ligger utvivlsomt i den umenneskelig lange Arbejdstid; thi medens Arbejdstiden i det øvrige Tyskland gennemsnitlig andrager 9 Timer, er den for Klistrerne i Syden 10 à 11 Timer.

Der findes i Tyskland ca. 1000 Lærlinge, heri dog iberegnet uøvede Klistrere, taget som Helhed sér dette Tal jo ikke saa frygteligt ud, men Forholdet er det, at Syden ogsaa her gaar i Spidsen og beskæftiger langt det største Antal Lærlinge, som udbyttes paa den skammeligste Vis. Forbundet har da ogsaa nu besluttet at iværksætte en meget energisk og hensynsløs Kamp mod de sydtyske Fabrikanter, som særlig spekulerer i Lærlingeudbytning.

Man vil forstaa, at Forholdene i Tyskland ikke er de mest lukrative, saalænge Organisationen kun har formaaet at samle 40 % af Fagets Udøvere. Naar hertil kommer, at Industrien stadig trues fra Statens Side med nye Skatteobjekter, at Fabrikanterne har en meget stærk Sammenslutning, som hensynsløst udnyttes, at alle Beskyttelseslove med Hensyn til Kvinders og Børns Arbejde i Fabrikerne samt de simpleste hygiejniske Paabud paa det frækkeste omgaas — ja da ønsker man, at det snart maa gaa op for vore tyske Kolleger, at kun ved at forene sig med den øvrige Del af Tobaksindustriens Arbejdere vil de faa den fornødne Kraft til at hæve Faget. *J. Knudsen.*

En Bog, der vækker Opsigt.

Nyttige Ord til voksne Mennesker.

Der er udkommet en Bog, der indeholder saa meog en Mængde af dens Ord være den Religion, der lærtes.

Det er *J. P. Müllers „Kønsmoral og Livslykke"*, der nu i Literaturen vil staa som noget for sig selv og get godt, at den burde læses af alle voksne Mennesker, blive angrebet og forhaanet af hele det saakaldte „bedre Borgerskab". Og hvorfor? Fordi Forfatteren vover at skrive Sandhed og det er i dette Løgnens og Humbugens Samfund noget, en Forfatter ikke bør indlade sig paa, hvis han vil staa sig vel i de højere Kredse. Vi glæder os imidlertid over, at J. P. Müller har gjort Skridtet, og selv om vi paa flere Punkter vilde tage Forbehold eller Afstand overfor Forfatterens Anskuelser, er dette Værk dog et første banebrydende Arbejde paa et yderst vigtigt Omraade, som vi yder vor fulde Anerkendelse.

Desværre tillader Pladsen os ikke den Omtale af Bogen, som vi gærne gav den, men vi anbefaler vore Læsere at gøre sig bekendt med det interessante Studium, der er nedlagt i Værket. (Bogen kan faas i billige Hæfter.)

Af Indholdet anfører vi, at Forfatteren i djærve Ord angriber den kristelig-teologiske Kønsmoral og udkaster sine Tanker om en ny Kønsmoral, i hvilken Kærlighed er det herskende, hvad der ikke al Tid er Tilfældet under den kristelig-teologiske Tilstand. Forfatteren skildrer højst interessant Forholdet til Ungdommen og giver en Mængde Vink, der vil være af praktisk Betydning til Forhindring og Modvirkelse af de Forvildelser og den Unatur, der desværre florerer saa stærkt i vor Tid.

Det vilde være en Vinding for Samfundet, om alle Voksne læste denne Bog, thi den indeholder saa meget værdifuldt og godt, at man i alle Tilfælde finder noget, der er Efterlevelse værd og for kommende Slægter vil Bogen og dens Tanker, som Forfatteren ogsaa selv antyder, ret blive den Kilde, hvorfra Fornyelse og Kraft hentes, og den kommende Slægt har paa dette og andre Omraader noget at opnaa og den har heldigvis *Tiden for sig.* —*g.*

Oplysning.

Af „Ill. Konversations-Leksikon" (Hagerup) foreligger nu 33.—36. Hæfte, der viser sig at fortsætte Værkets gode Begyndelse, som før er omtalt.

En Række gode Artikler indeholdes i de nu udkomne Hæfter bl. a. en kort, velskreven Biografi af Holger Drachmann.

Med Hæfterne følger forskellige Bilag, bl. a. Danmarks Befolkning, Dansk Malerkunst, Dampkedel og Dampmaskine. —*g.*

Møder.

Arbejdsløshedskassen.

Hovedbestyrelsesmøde d. 2. December 1908.

1. Regnskabet for Juli Kvartal forelagdes og toges til Efterretning.
2. Et Spørdsmaal om Underetøttelsesret henvistes til Repræsentantskabets Møde.

Repræsentantskabsmøde d. 20. December 1908.

1. Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes.
2. Regnskabet forelagdes og godkendtes.
3. Det vedtoges paa given Foranledning i Henhold til Lovenes Ordlyd, at Aarsmedlemmer er berettigede til Understøttelse, naar de iøvrigt opfylder Lovenes Forskrifter, uanset om Afskedigelsen har fundet Sted, før vedkommende blev Aarsmedlem.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Langebæksgade.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 ¹.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, Ragnhildsvej 9.
Nykøbing F.: E. Andersen, Østerhus, Østerbro.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: J. Christensen, Nørregade 4.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden.
   (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Svenske Afdelings-Adresser.

Afd. 1. *Gäfle:* Joh. Johnson, Cigarrfabriken „Fram".
„ 2. *Stockholm:* Wald. Wolsö, Expedition S:t Paulsgatan 14, n. b. Expeditionstid: 7—8 Eftm. Lørdag 6—7 Eftm.;
„ 3. *Bäckaskog:* Carl Andersson, Cigarrfabriken.
„ 4. *Norrköping:* B. Klingblom, A. Björkmans Cigarrfabrik.
„ 5. *Linköping:* Ludv. Andersson, Nygatan 22.
„ 6. *Vadstena:* C. Johansson, Cigarrfabriken.
„ 7. *Göteborg:* C. Bergström, Klamparegatan 34
„ 8. *Helsingborg:* Axel F. Andersson, Kasärngatan 10.
„ 9. *Åmål:* Fröken Ida Almkvist, Cigarrfabriken.
„ 10. *Lund:* Sw. Richter, Ö. Mårtensgatan 2.
„ 11. *Malmö:* A. Wihlborg, Folkets Hus' annex. Expeditionstid 7—8 Eftm.
„ 12. *Ystad:* F. Johnsson, Vädergränden 12.
„ 13. *Landskrona:* Kru Kristina Bellman, Stora Norrgatan 7.
„ 14. *Västerås:* Fru Anna Pedersen, Karlsgatan 9, 1 tr.
„ 15. *Karlskrona:* Axel Dahlberg, Rubens Cigarrfabrik.
„ 16. *Uppsala:* Alb. Olsson, Noréns Cigarrfabrik.
„ 18. *Karlshamn:* A. Persson, Västra Långgatan 35.
„ 19. *Rinkaby:* Fröken Hanna Månsson.
„ 21. *Billeberga:* C. Jönsson, Cigarrfabriken.
„ 22. *Sölvesborg:* Karl Jonsson, Nya staden.
„ 23. *Charlottenberg:* Oskar Olsson.
„ 24. *Arvika:* Gustaf Littorin, Esplanadgatan 187.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

Nye G. B. M. og Sumatra er hjemkomne.

G. B. M., smukke Farver, meget bladrige, letbrændende 2,25, 2,50, 2,75 pr. Pd.
Sumatra, III Længde, meget bladrig, giver stort Udbytte, Mellemfarver 1,50 pr. Pd.
Java Omblad, meget bladrig 1,20, 1,25, 1,30 pr. Pd.

Stort Udvalg af lyse Sumatra, billige Indlægs- og Ombladtobakker.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, **Rømersgade 22, København K.**
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28. København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 3 | 1. Februar 1909 | 5. Aargang

Overenskomstens Udløb.

Ingen Opsigelse for Organisationen. Fire Fabrikanter opsiger!

De i 1906 afsluttede Overenskomster mellem Forbundet og Københavns og Provinsernes Fabrikantforeninger udløber 1. Maj 1909, saaledes at de fra en af Parterne kan opsiges med 3 Maaneders Varsel (1. Februar). Saafremt de ikke opsiges, er de vedvarende gældende for et Aar ad Gangen, til Ophør en 1. Maj, med 3 Maaneders Opsigelse.

Efter derom førte Forhandlinger i Hovedbestyrelsen og Afdelingsbestyrelserne, er der afholdt Genealforsamlinger i samtlige Afdelinger, hvor Spørgsmaalet om Opsigelse afgjordes.

Resultatet af Afstemningen.

Ved den foretagne Afstemning er afgivet 1298 Stemmer, hvoraf 425 for Opsigelse, 860 imod og 13 blanke.

I Provinsafdelingerne er afgivet 722 Stemmer, nemlig 162 for Opsigelse, 548 St. imod og 12 stemte blankt. I København afgaves 576 Stemmer: 263 St. for Opsigelse, 312 imod og 1 blank.,

Det er saaledes ved den foretagne Afstemning vedtaget at undlade Opsigelse og da Fabrikanternes Foreninger heller ikke har indsendt Opsigelse, er Overenskomsterne med de to Fabrikantforeninger altsaa løbende, ét Aar ad Gangen indtil Opsigelse skér.

En ny Situation.

Medens der altsaa intet blev foretaget fra Organisationernes Side, i Henhold til de skete Vedtagelser, har fire Fabrikanter, med hvem der er sluttet særlig Overenskomst, dannet en ny Forening og opsagt Overenskomsterne.

De opsigende Fabrikanter er Indehaverne af følgende Firmaer: *P. Wulf, Heinr. Marsmann, J. Lichtinger, Horwitz & Kattentid.*

Opsigelsen er sendt de to københavnske Afdelinger og meddelt Forbundet i følgende Skrivelse:

„Da undertegnede Cigarfabrikanter har dannet en Forening og fremtidig ønsker en Sammenknytning af vore Overenskomster, har vi opsagt vore separate Overenskomster med Tobaksarbejderforbundet „Enigheden" og Cigarsorterernes Fagforening og foreslaar en Forhandling desangaaende med Bestyrelsen for det ærede Forbund.

Deres ærede Meddelelse bedes adresseret til Hr O. Wulf af Firmaet P. Wulf.

København, d. 29. Janr. 1909.

(Underskrifterne.)"

Af ovennævnte Firmaer har Hr. Lichtinger været Medlem af Fabrikantforeningen, men har for en Tid siden udmeldt sig heraf.

Der er saaledes nu 2 Fabrikantorganisationer i København og Fremtiden vil vise os, hvad den nye bærer i sit Skjold. Foreløbig vil vi antagelig snart erfare, hvad den foretagne Opsigelse betyder, og alene dette vil kaste et Lysskær ind over den nye Organisation.

Forhandlng.

Forretningsudvalget har i Henhold til det fremsatte Ønske vedtaget at svare, at man er villig til at indtræde i den foreslaaede Forhandling — foreløbig for at erfare, i hvilken Retning Fabrikanternes Tilbud gaar, senere vil de fornødne Møder indenfor Afdelingerne og Personalerne sevfølgelig blive afholdte

Lærlingeforholdene.

Udbytningen er indskrænket.

Industriforeningens Beretning for 1907 indeholder nogle Oplysninger om Lærlingeforholdet, der er af Interesse, navnlig fordi de viser, at den hensynsløse An-

vendelse og Udbytning af Lærlinge er væsentlig indskrænket i de senere Aar.

Fra Mestrene i de fleste Fag klages over Mangel paa Lærlinge og Lærlingeforeningen konstaterer, at der søges flere Lærlinge, end det er muligt at skaffe. Rigelig Tilgang synes der kun at være til Tømrer- og Elektrikerfaget. Som en væsentlig Grund til den ringe Lærlingetilgang anføres, at Betalingen til Lærlingene er saa ringe, at disse ikke kan forsørge sig selv i Læretiden, hvorimod Arbejdsdrenge og Bydrenge har en saa stor Indtægt, at de i væsentlig Grad kan bidrage til eget Underhold.

En anden Grund, som ikke er nævnt, er sikkert Organisationernes Angreb paa Udbytningen, samt Advarsler og Oplysninger om Fagenes Forhold.

Det anføres, at der er nogen Stemning for at forhøje Lærlingelønnen og at en Vej til at faa de fornødne Lærlinge, ogsaa er Indskrænkning af Læretiden, Oprettelse af et Selskab, der yder Lærlingene Klæder, Hjælp til Værktøj el. lign.

Lærlingeforeningens Erfaringer gaar glædeligvis ud paa, at Lærlingene i Nutiden er langt dygtigere Mennesker end tidligere. At der ogsaa nu findes mindre gode Eksemplarer nævnes ogsaa, at Mestrene maaske udøver for ringe Kritik ved Antagelsen.

Som Modsætning til Mestrenes Klage over manglende Tilgang anføres Arbejdernes Opfattelse og Henvisning til Arbejdsløsheden selv i gode Tider. En Liste fra de forskellige Fag viser, at der i Juni Maaned i omtrent alle Fag er en ikke ubetydelig Arbejdsløshed. Af 33 Fag er der kun to, der ingen Arbejdsløse havde, hvorimod de øvrige havde indtil 22,5 pCt. Arbejdsløse.

Som et Billede af Arbejdernes Opfattelse anføres Tobaksarbejderforbundets Vedtagelse, hvori det hedder, at Virksomheden bør gaa ud paa: 1. at indlede Forhandling med Fabrikanterne om Indskrænkning af Lærlingeantallet ved en Lærlingeskala; 2. at søge bestemte Regler fastsat m. H. t. Lærlingenes Uddannelse; 3. ingen Oplæring bør finde Sted, hvor der ikke findes en faglært Mand til at forestaa Oplæringen; 4. at bidrage til Oplysning af Lærlingene i Faget; 5. at skaffe Oplysninger om mangelfuld Oplæring for at kunne skride ind mod Fabrikanterne, der har gjort sig skyldige i saadant Misforhold.

Sadelmagernes og Tapetserernes Kongres har ligeledes vedtaget et Krav om Indskrænkning af Lærlingeantallet og udtalt, at det bedste Middel utvivlsomt er Forhøjelse af Lærlingelønnen, til hvilket Kongressen tilsiger sin Medvirkning.

En Lærlingeskala findes kun gennemført i enkelte Fag (Bogtrykkerier, litografiske Trykkerier, Bødkerværksteder), men i flere Fag gaar Virksomheden i samme Retning (Tobaksindustrien, Jærnindustrien o. fl.), og visse Aftaler om Regulering findes gennemført.

Vi udtaler vor Glæde over de givne Oplysninger, thi de viser, at Fagforeningernes Virksomhed for at hindre Udbytning ved Masse-Anvendelse af Lærlinge og slet Oplæring, har haft en saa heldig Virkning som Forholdene viser.

Myndig eller umyndig.

Som det formentlig er Medlemmerne bekendt, er der i forrige Rigsdagssamling vedtaget en ny Lov om de kommunale Valg, hvorefter Vælgerantallet er stærkt forøget.

Samtlige Skatteydere, der er fyldt 25 Aar, faar Valgret, ogsaa dem, der kun har betalt Skat af 800 Kr.

Ugifte skatteydende Kvinder faar Valgret og

Gifte Kvinder faar Valgret, naar Manden er Skatteyder.

Vælgerantallet forøges med ca. 80,000 i København, men Indførelsen af Forholdstalsvalgmaaden og forskellige andre Bestemmelser gør det desuagtet nødvendigt, at Arbejderklassen i endnu højere Grad end tidligere sætter al Kraft ind paa at skaffe sig Indflydelse i Kommunen.

Borgerrepræsentantvalget, der finder Sted i den første Halvdel af Marts, afgør Byens Skæbne for fire Aar. Store indgribende Reformspørgsmaal vil komme til at foreligge og det vil være af største Betydning for Arbejderklassen, om den har en fyldig Repræsentation i Kommunalbestyrelsen. En Reform af Folkeskolen, Ændringer i den kommunale Beskatning, Opførelse af Hospitaler, Omsorg for de mange forældreløse og forsømte Børn og Afgørelse af det vigtige Spørgsmaal, om vore Sporveje skal være kommunale eller som hidtil et kapitalistisk Udbytningsobjekt, vil komme til at foreligge, men Maaden, hvorpaa Opgaven løses, afhænger af Arbejdernes Indflydelse og dermed af de forestaaende Valg.

Hovedbetingelsen for at kunne afgive Stemme, er, *at være opført paa Valglisten*, og derfor maa enhver, der ønsker at sikre sig Valgretten, eftersé, om han, og forsaavidt det er en gift Mand, ogsaa om hans Hustru er rigtig opført paa Valglisterne. Disse fremlægges til Eftersyn fra 1. til 11. Februar paa de i hver Kreds oprettede socialdemokratiske Bureauer og ingen Arbejder maa forsømme det ubetydelige Arbejde, men sikre sig den betydningsfulde Valgret.

Ingen Valgret betyder Umyndiggørelse, men Arbejdernes Kvinder og Mænd bør møde som myndige Borgere, i Besiddelse af Valgretten og benyttende den til Held for Arbejderklassen.

Eftersé derfor Valglisterne

og agitér blandt Kammerater for at Eftersyn foretages, og i Marts Maaned for Anvendelse af alle vore Stemmer.

Udenfor København.

Hvad der foran er sagt som gældende for København, gælder i alt væsentlig ogsaa for Frederiksberg og Købstæderne udenfor København. Ogsaa her gælder det at sikre sig Indflydelse af samme Grunde som foran nævnt og her gælder det ogsaa at bevare Valgretten ved Eftersyn af Valglisterne.

Fra Udlandet.

Norge.

Efter en fra Kristiania Cigararbejderforening indløbet Meddelelse, er den i Oktober etablerede Afspærring nu hævet. Det er altsaa nu tilladt at rejse til Kristiania og søge Arbejde; men der tilføjes i Meddelelsen, at det er vanskeligt at erholde saadant, og at Overenskomst ikke endnn er truffet med alle Fabrikanter.

* * *

Sverrig.

I et tidligere Nr. af Fagbladet har jeg meddelt, at det svenske Tobaksarbejderforbund førte Forhandlinger med den derværende Fabrikantforening om en ny Overenskomst, idet den hidtil gældende var opsagt til Ophør d. 1. Jan. 1909. Ifølge Meddelelse fra Forretningsføreren for det svenske Forbund, er der afsluttet en ny Overenskomst gældende til 1. Jan. 1913. De hidtil gældende Lønninger bibeholdes ifølge nævnte Meddelelse, dog gennemførtes der en Del mindre Forbedringer uden at det nævnes, hvori disse bestaar. I Aftalen om Lærlingeforholdet er Aftalen daarligere end den hidtil gældende. Endvidere er der truffet en Overenskomst om Betaling for Rulning af Cigarillos. Fabrikantforeningen omfatter 30 af Sverrigs større Fabriker.

Udenfor Foreningen staar ca. 20 Fabriker, med hvilke der er indledet Forhandlinger om ny Overenskomster.

Alfr. Christiansen.

Møder.

Forbundet.

Hovedbestyrelsesmøde den 20. December 1908.

1. Forhandlingsprotokol og Beretning godkendtes, efter Diskussion om forskellige Provinsforhold.

2. Regnskabet for Juli Kvartal forelagdes og toges til Efterretning.

3. Den af Forhandlingsudvalget ved Møder den 16. og 23. Novbr. opnaaede Overenskomst angaaende Rulning af Cigarillos, tiltraadtes. Den betragtes ikke som endelig gennemført før Københavns Fabrikantforening tiltræder samme.

For Cigarsortererne vedtoges det at forlange en Ordning for de særlige Cigarlllos-Arbejdere, ligesom det er sket for Nobels Fabrik.

4. De forhaandenværende Arbejdsforhold diskuteredes i Forbindelse med det forestaaende Udløb af Overenskomsterne.

5. Cigarer fra Aarhus og Helsingør bedømtes.

6. En Sag fra Svendborg udsattes.

7. Det vedtoges at fastholde Krav om Facontillæg paa en Cigar hos Th. L. Petersen, Fredericia, og forsaavidt det ikke opnaas, standses Arbejdet.

8. Det vedtoges at søge iværksat en Agitation for at faa Kvinderne bedre organiseret i Aalborg.

Forretningsudvalgetts Møde den 4. Januar 1909.

1. Det vedtoges at de fleste Afdelinger besøges henholdsvis af Formanden, Nygaard, Mikkelsen, J. Knudsen, K. Pettersson, Bahr, V. Hansen og Westergaard.

2. Det vedtoges at afholde Fællesmøde Søndag d. 24. Januar.

3. Et Medlem i Fredericia gaves paa Afdelingens Anbefaling Tilladelse til at tage Hjemmearbejde midlertidig.

4. Fra Socialdemokratisk Ungdomsforbund forelaa Andragende om Tilskud til Virksomheden. Det vedtoges ikke i Øjeblikket at yde noget.

5. Fra det svenske Forbund er indløbet Meddelelse om Forlængelse af Overenskomsten til 1913.

Forretningsudvalgets Møde den 16. Januar 1909.

1. Det vedtoges at foreslaa Hovedbestyrelsens Medlemmer at yde et Beløb af 1000 Kr. til Indsamlingen til de Arbejdsløse.

2. Der gaves Afdelingen i Aalborg Sanktion til Bevilling af 300 Kr. til de Arbejdsløse og 50 Kr. til Agitation i Anledning af Byraadsvalget.

3. En Anmodning om Kontingentfrihed afvistes i Henhold til Lovene.

FÆLLESMØDE
for Forretningsudvalget og de københavnske Afdelingsbestyrelser den 24. Januar 1909.

1. Formanden gav Meddelelser om den paa Hovedbestyrelsesmødet stedfundne Diskussion vedrørende Overenskomst og Arbejdsforhold og Betyrelserne vedtog at fraraade Opsigelsen af Overenskomsten overfor Generalforsamlingen i de københavnske Afdelinger.

Forretningsudvalgets Møde den 24. Januar 1909.

1. Der gaves Afdelingen i Esbjerg Sanktion paa Bevilling af 15 Kr. til Børnebespisning.

2. Afd. Nyborg fik Sanktion paa Bevilling af 100 Kr. til de Arbejdsløse.

3. Cigarsorterernes Fagforening anmoder om Sanktion paa Bevilling af 10 K. til Socialdem. Ungdomsforbund. Sanktion gaves.

4. Hovedbestyrelsens Medlemmer har tiltraadt Forslaget om Bevilling paa 1000 Kr. til de Arbejdsløse.

Forretningsudvalgets Møde den 1. Februar 1909.

Ved den foretagne Afstemning om Overenskomsten er det vedtaget, at Organisationen ikke opsiger Overenskomsterne (Meddelelser herom er givet andet Steds i Bladet). Fra Fabrikantforeningerne forelaa ingen Opsigelse.

2. Fabrikanterne Wulf, Lichtinger, Marsmann og Horwitz & Kattentid har ved Skrivelser meddelt, at de opsiger de for deres Fabriker gældende Overenskomster og ønsker Forhandling om ny Overenskomst samlet for de nævnte Fabriker.

Det vedtoges at anerkende Modtagelsen af Opsigelsen og ved Forhandling erfare, hvilke Forslag der stilles.

3. Der gaves Sanktion paa følgende Bevillinger til

Arbejdsløse: Hillerød 25 Kr., Odense 100 Kr., Fredericia 200 Kr., Holstebro 50 Kr. Afd. Aarhus gaves Sanktion paa Bevilling af 25 Kr. til Samaritanen.

4. Love for Afd. Aarhus forelaa og sanktioneredes under Forudsætning af visse Rettelser.

5. Love for „Enigheden" sanktioneredes.

6. Afd. Nykøbing F. anmoder om et Administrationstilskud. Sagen udsattes til Oplysninger forelaa om Afdelingens Regnskaber.

7. Det vedtoges at forbyde en Fabrikant i Odense Anvendelse af et Barn til Cigarillos-Rulning.

8 a. Der forelaa Meddelelse om en afsluttet Overenskomst i Norge og at Tilgang derfor er tilladt.

b. N. Th. Petersen, Fredericia, er gaaet ind paa det omstridte Facontillæg.

c. Thuesen i Aarhus er gaaet ind paa en Forhøjelse af 50 Øre for en Haandcigar (Yru rac bot).

d. Der forelaa Meddelelse om forskellige Forhold i Fredericia. Sagen udsattes til yderligere Oplysning.

e. Det vedtoges at foranledige Klage over Lærlingeantallet i Nakskov.

f. Hovedkassereren afgav Regnskabs-Beretning for November.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Afdelingsformændene i Tobaksarbejderforbundet.

Aalborg: Chr. Hansen, Reberbanegade 1, 2.
Aarhus: N. Pedersen, Valdemarsgade 54, A.
Esbjerg: C. Lauritsen, Jyllandsgade 23, 1.
Fredericia: N. Fledelius, Sjællandsgade 45.
Helsingør: Johan Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Hillerød: L. F. Jensen. Østergade 178.
Hjørring: J. F. Absalonsen, Sæbyvej 28.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Horsens: M. Bahr, Fredensgade 11.
Kolding: C. Bebber, Frederiksgade 48, 2.
Nakskov: Vald. Hansen, Rødbyvej 12.
Nyborg: H. M. Hansen, Frydendal, Dyrehavevej.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Srrandvej 14, 1.
Nykøbing, J.: P. Pedersen, Fjordgade 11.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Odense: Fr. Petersen, Dronningensgade 22, 2.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Ringkøbing: M. E. Willumsen, Reberbanen.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Skive: P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Slagelse: P. Thomsen, Herrestræde 36 b.
Svendborg: F. Nicolajsen, St. Hansvej 4, A.
Thisted: Markus Petersen, Hundborgvej 21.
Vejle: J. C. Lund, Skolegade 15.
Viborg: Jakob Jensen, Lille St. Hansgade 10 B, 2.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
København:
„Enigheden", Vilh. Nygaard, Rømersgade 22, 3.
Cigarsorterernes Fagforening, J. Knudsen, Rømersgade 22, 3.

Efter derom fra flere Sider fremsat Anmodning, meddeles ovenstaaende Fortegnelse over Tobaksarbejderforbundets Afdelingsformænd og deres Adresser.

Fortegnelsen bedes udklippet og opbevaret, da den kun gentages, naar der sker Forandringer.

Internationale.

Adresser paa Udlandets Tobaksarbejder-Forbund.

BELGIEN: *H. Jugters,* Antwerpen, Rue des Images 98.
Lange, Beeldekensstraat 98.
ENGLAND: *B. Cooper,* „Sir Walther Raleigh" Newstreet 20, Grave lane Houndsditch, London E. E.
FRANKRIG: Madame *Vincent,* 7 Rue du Paris Asnières a. d. Seine.
Paris: *M. Ducros,* a la Bourse du Travail.
HOLLAND: *F. Bommer,* Reguliersgracht 80, Amsterdam.
NORGE: *M. Thoresen,* Hausmannsgaden 27, Kristiania.
RUSLAND: *Alexander Bolschakow,* Newsky 113, Quartier 99, S. Petersborg.
SVERRIG: *B. Kindlundh,* „Folkets Hus", Malmö.
TYSKLAND: *Karl Deichmann,* Faulenstrasse 58/60 II Z. 6, Bremen.
ØSTRIG: *Franz Pattermann,* Kreitnergasse 16, 1., Wien.
NORDAMERIKA: *G. W. Perkins,* 1150 Manon Building. Chicago III.
SYDAMERIKA: Restistancia Union de Cigarreros y Cigarreras de Haia in Buenos Aires.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

---

		pr. Pd.
Sumatra	**storbladet, lys**	2,80
G. B. M.	**storbladet, lys**	2,60
Java	**Dæks, bladrig, Mellemfarver**	1,50
Sumatra	Mellemfarver	1,80
Java	**Dæks og Omblad**	1,30
Java	Omblad	1,10, 1,20
Carmen	Omblad	0,90
Carmen	Oparbejder	0,70
Domingo	Oparbejd., bladrig	0,67
Brasil	let Kvalitet	1,10
Cuttings	prima	0,90, 1,00
Ungar	Omblad	0,70

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* **Rømersgade 22, København K**
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 4 | 15. Februar 1909 | 5. Aargang

Protestbevægelsen mod Tolden i Tyskland.

Tobaksarbejdernes Kongres.

En levende Protestbevægelse er i Gang i Tyskland imod Regeringens Forslag om Toldforhøjelse paa Tobak, som vi før har omtalt, og en særlig virkningsfuld Protest afgaves ved Tobaksarbejderforbundets stærkt besøgte Kongres i Dagene 18.—20. Januar i Berlin.

I større Tal end paa nogen tidligere Kongres mødte de Delegerede. 345 Repræsentanter, repræsenterende 758 Byer med 168,245 Arbejdere var til Stede.

Partifælle v. Elm redegjorde for det af Regeringen forelagte Tobaks-Toldforslag og hævdede, at Eksistensen stod paa Spil for mellem 40,000 og 50,000 Arbejdere, hvis Forslaget ikke blev slaaet ned.

Efter Indlederen fulgte en lang Række Delegerede, der redegjorde for Tilstandene i Tobaksindustrien rundt om i Landets forskellige Egne. Det ene Billede af Elendigheden efter det andet oprulledes og det stod klart for enhver, at Tobaksarbejderne er de slettest lønnede Arbejdere, og det tilføjedes — til Hungerlønnen kommer saa endda det farlige, Familielivet forgiftende Hjemmearbejde.

Det fremhævedes, at det ikke er nok med den nye Tolds Virkninger paa Industrien som Helhed, men at den ogsaa vil hindre Arbejderne i at skaffe sig de Lønforbedringer, der i saa høj Grad tiltrænges i Faget. Der var derfor almindelig Enighed om at protestere mod Regeringens Forslag, og i en Resolution udtaltes den skarpeste Protest, idet Kongressen kræver, at Regering og Rigsdag skal tage skyldigt Hensyn til den i Forvejen ilde stillede Industris Arbejdere.

Kollega Børner sluttede Kongressen med en kraftig Appel til de Delegerede om at virke for Organisationens Udvikling som det vigtigste Kampmiddel og et Leve Agitationen og Organisationen imod Tobaksskat-Forslaget.

De „Kristelige" og Tolden.

Det kristelige Forbund for Tobaksarbejdere i Tyskland har indsendt en Udtalelse imod Banderolskatten og anden ny Toldforhøjelse paa Tobak til Regering og Rigsdag.

Der anføres, hvilke uhyggelige Virkninger Tobakstoldens Forhøjelse havde i 1879, da mindst 13—14000 Arbejdere fortrængtes fra Industrien, ligesom en Mængde Fabrikanter og Forretningsdrivende maatte standse Virksomheden, og det udtales som højst sandsynligt, at Virkningerne bliver ligesaa slemme, hvis Regeringens Planer føres igennem nu.

Det er jo forsaavidt godt, at de „Kristelige" gaar den rette Vej i denne Sag, men bedre endnu var det, om de tilhørte den rette Tobaksarbejderorganisation, af hvis Styrke saa meget kan afhænge.

Den britiske Sociallovgivning i 1908.

Aaret 1908, som har bragt Arbejderklassen saa mange Skuffelser og Savn, der særlig blev fremkaldt af den herskende økonomiske Krise, maa i social Henseende betragtes som et mindeværdigt Aar. Ved Vedtagelsen af Loven om Alderdomsforsørgelsen indførtes i Lovgivningen et Princip, som uden Tvivl i Fremtiden vil være af uberegnelig Nytte for det britiske Folk. Rigtignok er vi ikke blinde for, at Loven i sin nuværende Form har store Mangler. Men allerede det, at man i England har anerkendt det klare Princip, efter hvilket alle Statsborgere fra en bestemt Alder opnaar ubetinget Ret til en Statspension, uden paa nogen Maade at have været nødsagede til, ved en bestemt Skat at skulde „købe" denne Ret, er af uvurderlig

Værdi. Sandt nok, paa Arbejderforsikringens Omraade traver England bagefter de øvrige Stater, men naar det endelig byder noget, kan man ikke nægte, at dette saa ogsaa er meget anstændigt. Ganske vist har man foreløbig kun indført Alderdomsforsørgelsen, som ovén i Købet først indtræder med det 70. Aar, men da Finansministeren Lloyd George har gjort Studier i Tyskland om Invaliditetsforsikringen, kan det ventes, at han snart fremkommer med praktiske Forslag paa dette Omraade. Om nogle Maaneder vil Parlamentet beskæftige sig med Arbejdsløshedsproblemet, da Regeringen i saa Henseende har givet bindende Løfter.

For tre Aar siden udnævnte Regeringen en kongelig Kommission, der skulde tage hele Spørgsmaalet om Fattigforsørgelsen op til Undersøgelse. Denne Kommission vil om nogle Uger forelægge sin Betænkning for Parlamentet. Man forudsætter, at et af Kommissionens Forslag vil gaa ud paa en Slags Arbejdsløshedsforsikring.

Alderdomsforsørgelseslovens vigtigste Bestemmelse er følgende:

Enhver britisk Statsborger uanset Køn har ved Opnaaelse af sit 70. Aar Ret til en ugentlig Alderdomsunderstøttelse.

Imidlertid har Loven ogsaa en Del indskrænkende Bestemmelser, af hvilke vi nævner følgende:

1. Den Understøttelsessøgende maa have opholdt sig i England uafbrudt i 20 Aar.

2. Udlændinge, Sindssyge og Forbrydere er udelukkede fra at nyde godt af Loven.

3. Personer, som i Løbet af de 12 Maaneder, i hvilke de gør Krav gældende paa Alderdomsunderstøttelse, modtager Fattighjælp, taber derved Retten til Pensionen. (Ved Arbejderpartiets Indflydelse bortfalder denne Indskrænkning imidlertid den 31. December 1909).

4. Pensionens Højde retter sig efter vedkommendes Ugefortjeneste, saaledes at Personer, hvis Ugefortjeneste har været 8 Shilling eller derunder, erholder 5 Shilling, over 8 Shill. erholder 4 Shill., over 9 Shill. 3 Shill., over 10 Shill. 2 Shill. og over 11 Shill. 1 Shill.

Personer med en Indtægt paa over 12 Shillings erholder ingen Pension.

Ved Punkterne 3 og 4 indskrænkes Lovens gode Egenskaber i en betydelig Grad for de Arbejdere, der er organiserede i Fag- eller andre Understøttelsesorganisationer, idet disse yder en Alderdomsunderstøttelse af 10 Shillings om Ugen; en eller to Fagorganisationer endog 11 à 12 Shillings

Hvilke Konsekvenser der forøvrigt af de nævnte Bestemmelser i Punkterne 3 og 4 kan afstedkommes, turde fremgaa af følgende:

En Kone mistede Retten til Pension, fordi hun i 1908 havde modtaget en Fattighjælp i Form af — 2 Pund Té! — Et Ægtepar med en Formue af 797 Pund Sterling (ca. 15,900 Kr.), med eget Hus og $^3/_4$ Acres Land, gjorde Krav paa Pension, som det da ogsaa fik, idet det gjorde gældende, at dets ugentlige Indtægt af Renterne var under 9 Shillings!

Lovens Administration er overordentlig enkel. I enhver By udnævner Regeringen en Pensionsembedsmand, der maa være Skatteopkræver. Ved Siden af ham staar en af Kommunalbestyrelsen udnævnt Pensionskomité. Disse lokale Organer modtager alle Krav om Pension. Ved Stridigheder angaaende Retten til Pension træder den lokale Regering i Funktion.

Pensionen udbetales hver Uge igennem de forskellige Postbureauer. „Pensionisterne" modtager en Veksel, som de indløser imod rede Penge.

For Tiden er Antallet af de Pensionsberettigede ca. 600, men i Løbet af den allernærmeste Tid vil dette Tal ikke ubetydeligt forøges. Udgifterne turde i Aar beløbe sig til over 7 Millioner Pund Sterling. Af Finansministeriet er foreløbig kun $1^1/_2$ Mill. Pund Sterling reserveret til det angivne Formaal for Tiden fra 1. Januar til 31. Marts. Men allerede nu er man klar over, at Kravene vil overskride denne Sum ganske betydeligt. Spørgsmalet om, hvorfra Pengene skal komme, vil give Anledning til en bevæget Debat i den kommende Parlamentssession.

Foruden den her omtalte Lov vedtoges yderligere følgende nævneværdige Love:

Londoner Havneloven skaber for Havnen der et Fovaltningsorgan, som har med Reguleringen af Forholdene i Havnen at gøre. Det nævnte Raad, som væsentligst rekruteres af Købmænd, Rhedere o. s. v., faar Fuldmagt over Anvendelsen af Dokkerne og om Reguleringen af Floden; det kan ligeledes indføre nye Afgifter.

Loven om Beskyttelse af den opvoksende Ungdom maa betegnes som specifikt engelsk, og der findes vel næppe noget Land, hvor en saadan Lov vilde være nødvendig. Lovens hovedsageligste Bestemmelser er:

1. Forældrene gøres ansvarlige for Ulykkestilfælde fremkaldt ved Uforsigtighed fra deres Side, idet de (i beruset Tilstand) om Natten ligger deres Smaa ihjel.

2. Det betragtes som en kriminel Forbrydelse, naar Forældrene giver deres Børn under 5 Aar alkoholholdige Drikke, undtagen at Lægen af Sundhedshensyn har ordineret saadanne.

3. Børn under 14 Aar maa ikke længere gives Tilladelse til at opholde sig i Beværtninger.

4. Børn under 15 Aar maa ikke ryge.

Den enorme Børnedødelighed har i de senere Aar paakrævet den offentlige Opmærksomhed i forhøjet Grad. En Fjerdedel af alle Dødsfald i England angaar Børn i det første Leveaar. Man er almindeligvis af den Anskuelse, at Drikkesygen, særlig blandt Kvinderne, bærer Hovedskylden herfor. Den sidst udarbejdede Statistik udviser, at Dødelighedsprocenten paa Grund af Beruselse blandt Kvinderne er forøget med 184, medens den for Mænd kun er forøget med 61,5.

En foretagen Undersøgelse i Skoler for aandssvage Børn gav det Resultat, at der i 42 af 100 Tilfælde kunde paavises Drikkesyge hos en af Forældrene.

Ved Lovens Behandling blev der fra Regeringens Side oplyst, at man i London paa 4 Aftener i en Uge havde iagttaget 23 Beværtninger, hvor der forefandtes *10,746 Børn*, af hvilke *1164* var *diende Børn*.

Paa et Børnehospital i London opstillede Professor

Sir Thomas Barlow som Dødsaarsag for et Barn under 12 Maaneder „Gin-Leversyge". Gin er en hollandsk Snaps.

I London alene ligges aarlig 5 à 600 Børn ihjel af deres berusede Forældre.

Loven vil nu heri søge at skabe en Forandring. I hvor høj Grad dette vil lykkes, kan man selvfølgelig ikke fastslaa i Forvejen. Større Reformer indfører Loven jo ikke, idet man tværtimod er bleven staaende paa Halvvejen. Saaledes røres der ikke ved det grusomme „Halvtids-System". England tillader fremdeles Tusinder af Børn under 12 Aar hver Dag at marschere til Spinderierne, hvor deres Helbred ødelægges paa det mest samvittighedsløse.

(Sluttes.)

Til

„Enigheden"s Medlemmer!

Ekstra-Kontingent.

Generalforsamlingen den 10. ds. har vedtaget, at der til Fordel for Landsindsamlingen, der er iværksat af De samvirkende Fagforbund, skal paalignes Medlemmerne et ekstra Kontingent paa følgende Maade:

De første 10 Kr. af Ugefortjenesten er fri; derefter betales 3 Øre for hver Krone, der tjenes udover 10 Kr., saaledes at den, der tjener 11 Kr., betaler 3 Øre, den, der tjener 12 Kr., betaler 6 Øre og saa fremdeles.

Dette Procent-Kontingent skal indsamles paa Fabrikerne og indbetales paa Kontoret samtidig med det øvrige Kontingent.

Procent-Kontingentet betales hver Uge.

Da der er stor Nød blandt de Arbejdsløse, opfordres alle Medlemmer indtrængende til at yde Bidraget saa hurtigt og saa præcis som muligt, indtil der foreligger anden Meddelelse fra Kontoret.

Medlemmerne gøres opmærksom paa, at der af Landsindsamlingen *kun* ydes Understøttelse til *organiserede* Arbejdere.

Bestyrelsen.

Den ordinære Generalforsamling

afholdes *Fredag d. 26. ds.*

Aarsregnskabet kan afhentes paa Kontoret.

Fra Kunstens Verden.

Peter Nansen. *Samlede Skrifter.*

En af de Unge har holdt 25 Aars Jubilæum og har faaet sin Udgave af Samlede Skrifter, det virker forbavsende, thi Peter Nansen staar for den nulevende Slægt stadig som den forholdsvis unge. En Række gode Bøger har han skrevet; de blaserte Dagdrivere, Modeherrerne og Erotiken er skildret, vekslende Billeder og Stemninger ruller forbi Læseren, alt i et elegant Sprog, fint og tiltalende behandlet.

Den nye Udgave der nu foreligger er smukt udstyret og billig. Den omfatter de berømte Bøger Julies Dagbog. Maria. Guds Fred. Judits Ægteskab og alle de øvrige større og mindre Værker, der er udgivet i de forløbne 25 Aar.

Peter Nansens Bøger er Kunst og særlig i stilistisk Henseende Værker, der rager højt i moderne Literatur.

* * *

Vor Tid af *Gustav Bang*,

der er en moderne Kulturskildring, er nu sluttet i to Bind paa 26 Hefter. Det er en Række Kapitler uafhængige af hinanden, men dog dannende et samlet Billede af Tiden, hvori vi lever. Vi finder Befolkningsspørgsmaalet, Kampen mod Døden og Kunsten og Livet omtalt ligesaa interessant som Meunier, Materlinck, Tolstoj, Ibsen og Marx. Vi finder Tidens store Spørgsmaal og Bevægelser behandlet: Rusland, Generalstrejken, Anarkismen, Otte Timersdagen, Fagforeningen. Det internationale Socialdemokrati og Socialismen. Alt i alt en Bog, der i korte let tilgængelige Afhandlinger giver et levende Indtryk af den interessante og storslaaede Tid, hvori vi lever.

* * *

Børge Janssen. *Christine af Danmark.*

Et nyt Bind af Børge Janssens interessante Bøger om Fortid og Hofliv er udkommet. Det omhandler Christian II.s Datter Christine i hendes Barndom og Ungdom og giver i Særdeleshed et interessant Indblik i Kongens og hans Families Forhold under Landflygtigheden. Der tales imidlertid kun om de ulastelige Sider og vi synes, at denne Bog er mere snobbet og mindre historisk end foregaaende. Der bebudes en Fortsættelse, omhandlende Prinsessens mærkelige Livsæventyr. —*g.*

* * *

Kriminal-Biblioteket.

Forh. A. Christiansens Forlag har udgivet en Samling Kriminalhistorier, skrevne af Palle Rosenkrantz, Sven Lange, Musmann o. fl., der henfører Tanken paa den berygtede Nick Carter-Literatur, men dog har den Fordel, at hvile paa gamle Retssager om Mord og andre Rædselsgærninger. Til Læsning i Jærnbanekupéer er Bøgerne meget gode for stærke Mennesker, de mangler i hvert Fald ikke Spænding. *Jim.*

Efterlysning.

Cigarmager *Axel Olsen*, født i Kristiania, bedes opgive sin Adresse. Afdelinger, som maatte kende Adressen, bedes opgive samme til Afdel. i Ringkøbing.

Villumsen.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Langebæksgade.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 ¹.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, Ragnhildsvej 9.
Nykøbing F.: E. Andersen, Østerhus, Østerbro.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: H. Larsen, Vestergade 31.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Adresser i Udlandet.

Det tyske Tobaksarbejderforbund har Hovedkontor i BREMEN, Faulenstrasse 58—60 ², Værelse 6.

ALTONA: *Understøttelse og Arbejdsanvisning. Emil Fels,* Gr. Bergstr. 136. Kl. 8—9 Formiddag, $1^1/_2$—$2^1/_2$ Eftrm.
HAMBURG: *W. Gorges,* Carolinstr. 24, Baghus 9 ². Kl. 8—9 Formiddag, $1^1/_2$—$2^1/_2$ Efterm.
LüBECK: *C. Sandgaard,* Augustenstr. 16. Understøttelse, *Leecke,* Lederstr. 3.
OTTENSEN: *F. Henke,* Schulstrasse 9 ¹. Kl. 10—11 Form, 2—3 Eftermd. Lørdag Kl. 2—8. Søndag 8—9 Morgen.
BREMEN: *Friedmeier.* Hermanstr. 2.
BERLIN: *Sally Rosenthal,* Swinemünder Str. 62 ³. Understøttelse: *P. Ratajczak,* Pappel Allé 6. Kl. 12—1 og 6—9.
Arbejdsanvisning: *Feind,* Weinstr. 11. Kl. 10—11 Formiddag, 5—6 Eftermiddag.

Svenske Afdelings-Adresser.

Afd. 1. *Gäfle:* Joh. Johnson, Cigarrfabriken „Fram".
„ 2. *Stockholm:* Wald. Wolsö, Expedition S:t Paulsgatan 14, n. b. Expeditionstid: 7—8 Eftm. Lørdag 6—7 Eftm.
„ 3. *Bäckaskog:* Carl Andersson, Cigarrfabriken.
„ 4. *Norrköping:* B. Klingblom, A. Björkmans Cigarrfabrik.
„ 5. *Linköping:* Ludv. Andersson, Nygatan 22.
„ 6. *Vadstena:* C. Johansson, Cigarrfabriken.
„ 7. *Göteborg:* C. Bergström, Klamparegatan 34
„ 8. *Helsingborg:* Axel F. Andersson, Kasärngatan 10.
„ 9. *Åmål:* Fröken Ida Almkvist, Cigarrfabriken.
„ 10. *Lund:* Sw. Richter, Ö. Mårtensgatan 2.
„ 11. *Malmö:* A. Wihlborg, Folkets Hus' annex. Expeditionstid 7—8 Eftm.
„ 12. *Ystad:* F. Johnsson, Vädergränden 12.
„ 13. *Landskrona:* Kru Kristina Bellman, Stora Norrgatan 7.
„ 14. *Västerås:* Fru Anna Pedersen, Karlsgatan 9, 1 tr.
„ 15. *Karlskrona:* Axel Dahlberg, Rubens Cigarrfabrik.
„ 16. *Uppsala:* Alb. Olsson, Noréns Cigarrfabrik.
„ 18. *Karlshamn:* A. Persson, Västra Långgatan 35.
„ 19. *Rinkaby:* Fröken Hanna Månsson.
„ 21. *Billeberga:* C. Jönsson, Cigarrfabriken.
„ 22. *Sölvesborg:* Karl Jonsson, Nya staden.
„ 23. *Charlottenberg:* Oskar Olsson.
„ 24. *Arvika:* Gustaf Littorin, Esplanadgatan 187.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

		pr. Pd.
Sumatra	**storbladet, lys**	2,80
G. B. M.	**storbladet, lys**	2,60
Java	**Dæks, bladrig, Mellemfarver**	1,50
Sumatra	Mellemfarver	1,80
Java	**Dæks og Omblad**	1,30
Java	Omblad	1,10, 1,20
Carmen	Omblad	0,90
Carmen	Oparbejder	0,70
Domingo	Oparbejd., bladrig	0,67
Brasil	let Kvalitet	1,10
Cuttings	prima	0,90, 1,00
Ungar	Omblad	0,70

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 5 | 1. Marts 1909 | 5. Aargang

Til Afdelingsformændene.

Som bekendt udsendes der med „De samvirkende Fagforbunds“ Meddelelsesblad „Arbejderen“ et Arbejdsløshedsskema, der hver Uge skal indsendes til Forbundets Formand. Enkelte Afdelinger undlader dette, mulig fordi der ikke i Afdelingen er Arbejdsløse. Jeg tillader mig at rette en indtrængende Opfordring til alle Afdelingsformænd om, ikke at sky den ringe Ulejlighed, der er forbundet med at udfylde og indsende nævnte Skema, da det er af stor Vigtighed, at alle kommer med, for at kunne danne sig et klart Billede af Forholdene.

Endvidere anmodes man om, at udfylde alle Rubriker, det har nemlig vist sig, at der fra Afdelinger er indsendt Skemaer, hvor der ganske vist er opført et Antal arbejdsløse Medlemmer uden Understøttelse; men Rubriken hvor der spørges, om de har været arbejdsløse „i mindst 10 Uger“, har ikke været udfyldt. Man har da maattet formode, at de betræffende Medlemmer havde været for kort Tid i Arbejdsløshedskassen, og derfor var uberettigede til Understøttelse. Dette, at denne Rubrik ikke har været udfyldt, har bevirket at der ikke fra Landsindsamlingen er tilstillet Afdelingerne noget til disse, der mulig vare berettigede til Understøttelse herfra. For at faa alle arbejdsløse med i Opgørelsen, maa man opføre Tilrejsende som „arbejdsløse“ i den Afdeling, hvor de opholder sig om Lørdagen.

Mod koll. Hilseu

Alf. Christiansen.

NB. Forsaavidt der er Afdelingsformænd, der ikke modtager „Arbejderen“ bedes dette mig meddelt.

Produktionsforhold i Tobaksindustrien.

I Forbindelse med Haandværks- og Industritællingen er af Statistisk Bureau foretaget en Undersøgelse af Produktionsforholdene i de forskellige Industrier og fra denne meddeles følgende af Interesse for vor Industri.

Der foreligger Oplysninger fra 179 Virksomheder (i 1905) med 6798 Arbejdere (Hjemmearbejdernes Hjælpere er ikke medregnede). Der mangler Oplysninger fra 230 Virksomheder med 250 Arbejdere, (altsaa ganske smaa Virksomheder, væsentligst uden fremmed Medhjælp, saa disse kan betragtes som værende uden særlig Betydning.

De 6798 Arbejdere er fordelte paa Industriens Hovedgrene saaledes: ved Cigarer: Hovedstaden 3003, Provinserne 2018. Skraatobak: Hovedstaden 336, Provinserne 911. Røgtobak: Hovedstaden 131, Provinserne 399. Altsaa ialt 3470 i Hovedstaden og 3328 i Provinserne.

Tre Fjerdedele af Industriens Arbejdere er beskæftigede ved Fabrikation af Cigarer, 18 pCt. ved Skraa og 8 pCt. ved Røgtobak. (De manglende 250 Arbejdere er desuden omtrent alle beskæftiget ved Cigarfabrikation).

Af samtlige Arbejdere var omtrent Halvdelen (48 pCt.) Kvinder over 14 Aar. 38 pCt. var Mænd over 14 Aar og 14 pCt. Halvdagsbørn.

I Cigarindustrien er endda over Halvdelen, nemlig 54 pCt. Kvinler, medens der ved Røgtobak beskæftiges forholdsvis mange voksne Mænd, medens Børn fortrinsvis anvendes ved Skraatobak. (Af 100 Arbejdere i dette Fag er 29 Mænd og 32 Kvinder over 14 Aar og 39 Halvdagsbørn). Et sørgeligt Forhold, som den kommende Fabriklov forhaabenlig vil afskaffe.

Den kvindelige Arbejdskraft anvendes særlig i Hovedstaden. Her er omtrent to Tredjedele, (64 pCt.) Kvinder, medens der i Provinserne kun er 39 pCt.

854 eller 13 pCt. af hele Arbejderantallet er Hjemmearbejdere, hvoraf de fleste findes i Hovedstaden.

Fordelingen af Arbejderne paa Cigarfabrikationens tre Hovedfag er følgende: Af 100 i Hovedstaden er 22 Tilberedere, 62 Cigararbejdere og 16 Sorterere og Klistrere. I Provinserne er Forholdet: 22 Tilberedere, 58 Cigararbejdere og 20 Sorterere og Klistrere. (Til sidstnævnte Gruppe er de Halvdagsbørn medregnede, der væsentligst gaar voksne Arbejdere til Haande).

Det anføres at Forholdstallet for Tilbereden er væsentlig højere her end i Sverig og Finland, hvor det er henholdsvis 16 og 9 pct., men dette Forhold kan antagelig sættes i Forbindelse med Indførelsen af de automatiske Vikkelmaskiner, der i høj Grad indskrænker Antallet af Arbejdere ved den egentlige Cigarfabrikation.

Tilberederne er omtrent alle Kvinder (94 pct.) af Cigararbejderne er over Halvdelen Kvinder i Hovedstaden som nævnt endog to Tredjedele. Sorterere er hovedsagelig Mænd medens Klistring udelukkende besørges af Kvinder.

Fordelingen af Cigararbejdernes Arbejde er følgende, af 100 egentlige Cigararbajdere ere i Hovedstaden: Cigarmagere 43, Cigarmagerlærlinge 7, Overrullere 29, Vikkelmagere 21.

Provinserne: 68 Cigarmagere, 30 Cigarmagerlærlinge, 1 Overruller, 1 Vikkelmager.

Ved Beregningen af disse Tal, har man set bort fra Vikkemaskiner, idet Forholdet her bliver ganske anderledes. Paa to Fabriker med automatiske Vikkelmaskiner beskæftigedes saaledes, 110 Overrullere, medens der til Vikkelmaskinernes Betjening kun anvendtes 18 Arbejdere.

Deling af Arbejdet finder kun i ringe Udstrækning Sted i Provinserne, (Maskinarbejdet dog undtaget), hvorimod der findes forholdsvis langt flere Lærlinge i Provinsserne end i Hovedstaden.

I Hovedstaden er kun Halvdelen af Cigararbejderne Helarbejdere, ved det delte Arbejde er den største Part Overrullere, 14 til 10 Vikkelmagere. Den største Del af Overrullerne er Hjemmearbejdere.

Vikkelmagerne og Overrullerne er næsten alle Kvinder (94 pCt.).

10 Cigarfabriker benytter almindelige Vikkelmaskiner (Wertheimer) og 14 anvender automatiske Vikkelmaskiner. Antallet af disse og Fordelingen af dem er følgende: I Hovedstaden har 4 Fabriker tilsammen 36 Wertheimermaskiner. 4 Fabriker har automatiske Vikkelmaskiner, drevne ved Haandkraft og 1 Fabrik har 1 af sidstnævnte med mekanisk Kraft.

I Provinserne har 6 Fabriker 11 Wertheimermaskiner, 1 Fabrik har 1 automatisk Maskine ved Haandkraft og 8 Fabriker har 22 af disse drevne ved mekanisk Kraft.

Værdien af Tobaksindustriens samlede Produktion i Aaret er opgjort til 15,$_8$ Mill. Kr., der fordeles saaledes for hele Landet:

Røgtobak:	4,370,000 Pund	Salgsværdi:	Kr. 2,845,000
Skraatobak:	2,448,000 „	„	„ 2,977,000
Snustobak:	132,000 „	„	„ 104,000
Cigarer:			
Haand og Form:	181,000 Mill.		Kr. 8,404,000
Maskinarbejde:	27,600 Mill.		„ 871,000
Cigarer ialt:	208,600 Mill.		„ 9,275,000
Cigarillos:	21,000 Mill.		„ 490,000
Vikler til Salg			„ 132,000

Under Cigarillos er indbefattet 500 Mille Cigaretter.

Salgsprisen for Cigarer er for Haand- og Formarbejde gennemsnitlig henved 50 Kroner, medens der i Provinserne kun er 41 Kr. pr. Mille. Maskinarbejde angives til henholdsvis 36 og 29 Kr.

Der mangler som nævnt Oplysning fra nogle mindre Fabriker og den samlede Produktion maa formentlig ansættes til et Beløb af 16,$_6$ Mill. Kroner.

Valgets Dag forestaar.

Den 12. Marts foregaar Valgene til Københavns Borgerrepræsentation og dette Valg har i Aar en særlig stor Betydning. Hele Borgerrepræsentationen afgaar og 42 Medlemmer skal saaledes vælges. Valget foregaar efter Forholdstalsvalgmaaden og Kvinderne har Stemmeret.

Det gælder ganske naturligt for alle Arbejdere at være paa Post ved dette vigtige Valg. Reaktionen lurer paa Vinding ved den nye Valgordning, Højre og Regeringsvenstre møder med en Fællesliste og Formaalet med denne Sammenrottelse — den antisocialistiske — *er nu som før at holde Arbejdernes Repræsentanter ude af Kommunalbestyrelsen.* Vi kender imidlertid Højres Rgimente fra Tiden indtil 1893 og dette Partis Modstand mod Arbejdernes Krav, ogsaa i de Aar, da vore Repræsentanter var et ubetydeligt Mindretal. Den Reaktionens Tid maa ikke oprinde paany, og det skal vi forhindre, ved det forestaaende Valg.

Store Forandringer er sket paa det kommunale Omraade siden Højres Magt blev brudt, og betydningsfulde Fremskridt er foregaaet, under Antisocialisternes Modstand i de forløbne Aar.

Da Arbejderne i 1893 indgav Andragende om Hjælp fra Kommunen til de Arbejdsløse, til Indløsning af Sengeklæder, Værktøj o. s. v., blev dette forkastet med alle Stemmer mod de 4 liberale og de to Socialdemokrater, som i det Aar var valgt.

I Kommunens sidste Regnskabsaar, er der ydet Tilskud til Arbejdsløshedskasser i saa stor Udstrækning, som Loven giver Adgang til, og desuden et Beløb af 340,000 Kr. ekstraordinært til Uddeling til Arbejdsløse.

Det betegner Forskellen paa 1893 og 1909, men derfor skal vi ogsaa holde Fjenderne fra 1893 ude, fra Flertallet og give det til dem der har skabt de forbedrede Forhold.

I den samme Periode er der paa en Mængde Omraader iøvrigt sket Fremskridt og Forandringer. Kommunens Gasværksarbejdere har faaet 9-Timers Arbejdsdagen og samtlige Kommunens Arbejdere har

faaet væsentlige Lønforhøjelser, i Følge den for nylig vedtagne Lønreform, alene et Beløb af ca. 2 Mill. Kr.

Fortsættelsesskoler, Skolekøkkener og Skolehjem er oprettede. Boserup Tuberkulosesanatorium er sat i Virksomhed, hvad der alene kræver en aarlig Driftsudgift af ca. 150,000 Kr.

Skolevæsenet er forbedret, 13 Mellemskoleklasser oprettedes i Fjor og i Aar er Oprettelsen af 19 Klasser vedtaget.

Alderdomsunderstøttelsen er forhøjet, baade det samlede Beløb og de enkelte Understøttelser. I 1893 udbetaltes 633,000 Kr. Stigningen er 184 pCt. medens Indbyggerantallets Stigning kun er 32 pCt.

Dette er øjensynlig Fordele, og de her nævnte Eksempler kunde suppleres med mange andre.

Vi maa ikke faa Tilbagegang paa noget Omraade, men nye Fremskridt. Vore Modstandere er Tilbagegangens Repræsentanter, medens Arbejdernes Repræsentanter vil fremad. Derfor skal vi sørge for, at Sejren for Socialdemokratiets Liste bliver saa stor og omfattende, at Reaktionens Indflydelse ikke kan hindre Fremskridtene, og det kan vi, naar vi alle er med i Arbejdet.

Valgets Dag forestaar. Den 12. Marts træffes en Afgørelse for 4 Aar, den kan blive af stor og heldbringende Betydning for Arbejderklassen, og den bliver det, naar vi selv vil det.

Derfor agiter, og stem den 12. Marts, alle Kvinder og Mænd paa Socialdemokratiets Liste.

Den britiske Sociallovgivning i 1908.

(Sluttet.)

Af større Betydning end de i foregaaende Artikkel nævnte Love er Loven om *Otte Timersdagen for Grubearbejderne.*

For 22 Aar siden havde det britiske Parlament for første Gang Anledning til at beskæftige sig med denne Sag. Det lykkedes Grubearbejdernes Organisationer den Gang at faa lagt et Initiativforslag paa Husets Bord. Siden da hører Otte Timersdagen for Grubearbejderne til Parlamentet *„hardy aunuals"* (hvert Aar tilbagevendende Forslag). Selv i det sidste Parlament hvor de Konservative havde en Majoritet paa over 150 Stemmer, vedtoges Otte Timers-Bill'en to Gange ved første Behandling. Imidlertid kom Forslaget aldrig ud over anden Behandling, navnlig paa Grund af den Opposition, der blev rejst imod det af Førerne for Grubearbejderne fra Durham og Northumberland. Forholdene under hvilke Grubearbejderne i de nævnte to Grevskaber arbejder, er helt anderledes end den, Grubearbejderne i de øvrige Centrer arbejder under. Medens „Huggerne" i disse to nordlige Grevskaber har en Arbejdstid paa $6^1/_2$ Time, maa Kulbærerne og Hjælpearbejderne samt de unge Mennesker arbejde i 9 à 10 Timer. De organiserede Huggere i disse Grevskaber har stedse med al Energi værget sig imod Indførelsen af en lovfæstet 8-Timers-Arbejdsdag. De hævder den Anskuelse, at en Forkortelse af Arbejdstiden til 8 Timer for Børn over 12 Aar maatte hidføre en Formindskelse af $6^1/_2$ Timers Arbejdsdagen for de voksne Arbejdere. Paa denne Maade kunde man i mange Aar opleve det Skuespil, at Fædrene, der selv kun arbejdede $6^1/_2$ Time om Dagen, protesterede imod Nedsættelsen at Arbejdstiden til 8 Timer for deres egne Børn. I Parlamentet optraadte Repræsentanterne for disse Arbejdere som de skarpeste Modstandere af Otte-Timersdagen. Det er udelukkende deres Skyld, at Otte-Timersdagen for Grubearbejderne ikke allerede er bleven vedtaget for 15 Aar siden.

I de senere Aar har Arbejderbefolkningen i disse Grevskaber imidlertid — takket være Socialdemokratiets Oplysningsarbejde — forandret sin Opfattelse ganske betydeligt, og for to Aar siden erklærede de derværende organiserede Grubearbejdere i en til dette Formaal af Fagorganisationen foretagen Urafstemning udtrykkeligt for Indførelsen af O te-Timersdagen. I alle øvrige Grubedistrikter har Spørgsmaalet om Otte-Timersdagen allerede i mange Aar spillet en stor Rolle ved alle stedfundne Valg.

Man skulde nu have troet, at det under de givne Forhold vilde have været let at faa Forslaget ophøjet til Lov. Men saaledes var det ikke. Mod Forventning rejs e sig rundt omkring i Landet en sand Forbitrelsesstorm herimod. Og det mest forbavsende var, at man i brede Arbejderkredse kunde hverve Stemmer imod Forslaget. Det er ligefrem uforstaaeligt, at der i den moderne Arbejderbevægelses klassiske Land kunde rejses en saa stærk Opposition imod en-saadan Lov. Selvfølgelig kom Oppositionen ikke fra de organiserede Arbejdere. Men det er slemt, at Indifferentismen endnu er saa stærk, at den kan udnyttes imod socialpolitiske Formaal. Paa den anden Side havde Arbejderpartiet nu rigtignok heller ikke drevet nogen særlig kraftig Agitation for Forslaget.

I Parlamentet stødte Forslaget paa heftig Modstand. De største Modstandere fandtes blandt de Liberale, af hvilken Grund Regeringen afsvækkede Forslaget ganske betydeligt.

Det Forslag, som Parlamentet i de sidste 20 Aar har beskæftiget sig med, forudsatte en 8 Timersdag inklusive Tiden for Ned- og Opfarten. I det nu til Lov ophøjede Forslag er denne Arbejdsdag fastsat eksklusive Ned- og Opfarten. Regeringen havde rigtignok efter store Betænkeligheder optaget en Bestemmelse om, at der efter Udløbet af de første 5 Aar skulle medregnes Tiden enten for Ned- eller for Opfarten, men Lorderne forkastede denne Bestemmelse, og dermed erklærede Regeringen sig uden videre tilfreds. I de første 5 Aar har denne Forandring ikke noget praktisk Værd, og Grubearbejderne skal være en forøget Agitation nok sørge for, at Loven i de kommende Aar forandres saaledes, at Tiden for Ned- og Opfarten regnes med til Arbejdstiden.

I de enkelte Bjergværksdistrikter er Arbejdstiden meget forskellig. Kortest er den i Yorkshire, medens

den er meget længere i Lancashire og i Sydwales. Her varierer den, eksklusive Tiden for Ned- og Opfarten, mellem $8^1/_2$ og 9 Timer.

I Almindelighed andrager Arbejdstiden, inklusive Tiden for Ned- og Opfarten, 9 Timer 20 Minutter, for Ned- og Opfarten maa der hver Gang regnes $^1/_2$ Time.

De største Forandringer vil Loven fremkalde i Durham og Northumberland, men her træder den dog først i Kraft i 1910, medens den i det øvrige Land allerede træder i Kraft den 1. Juli 1909.

Som en meget uheldig Bestemmelse maa det betegnes, at Grubeejerne har Ret til i fulde 60 Arbejdsdage om Aaret at lade arbejde længere end 8 Timer. Da Aaret har 300 Arbejdsdage, er Otte-Timersdagen altsaa sat ud af Kraft i en hel Femtedel af Aaret.

I sin nuværende Form kan Loven ikke med Rette kaldes en Otte-Timerslov. Det vakte da ogsaa almindelig Opmærksomhed blandt Arbejderne at Grubearbejdernes parlamentariske Repræsentanter udviste saa stor Eftergivenhed imod Regeringen, trods det, at denne havde været med til at afsvække det oprindelige Forslag. Regeringen vilde helst have ladet hele Forslaget falde, hvad Grubearbejdernes Repræsentanter imidlertid vilde forhindre. De stillede sig paa det Standpunkt: hellere en daarlig Lov end slet ingen. Et saadant Standpunkt udæsker nu ganske vist til Kritik, men vi skal dog undlade denne af Hensyn til den Kendsgærning, at den store Masse af de engelske Arbejdere endnu er hel Del tilbage i deres socialpolitiske Opfattelse. Derimod maa vi anerkende den Energi, med hvilken det brittiske Arbejderparti i den korte Tid af sit Bestaaen har virket for Arbejderklassens berettigede Krav.

Cykle-Kreditselskabet for Arbejder- og Middelstand.

Den Tid er forlængst forbi, da man betragtede Cyklen som en Luksusgenstand, der kun brugtes af unge Mennesker til at køre Væddeløb paa. Nu er den en Nyttegenstand, som er uundværlig for de fleste Mennesker, særlig dem, der har langt til Forretningen eller Arbejdet. Spørgsmaalet er, hvor bør den købes ? Bør man købe den i tyske Fabriksudsalg, som opstaar om Foraaret og forsvinder naar Sæsonen er forbi, efterladende Købere, som har faaet en daarlig Vare til høj Pris, hvor Ringene er opslidt paa en Maaned og Stellet knækker i Løbet af Sommeren, eller bør man købe en dansk Cykle som er stærk og holdbar? Vi kan kun anbefale det sidste. Alle Arbejdere bør købe deres Cykle ved Cykle-Kreditselskabet, Rømersgade 25 St., ligefor Forsamlingsbygningen, der kun sælger danske Cykler paa Afbetaling med reel Garanti. Endvidere har alle Købere Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene.

Selskabet anbefales af flere kendte Partifæller.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden.
   (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

		pr. Pd.
Sumatra	**storbladet, lys**	2,80
G. B. M.	**storbladet, lys**	2,60
Java	**Dæks. bladrig, Mellemfarver**	1,50
Sumatra	Mellemfarver	1,80
Java	**Dæks og Omblad**	1,30
Java	Omblad	1,10, 1,20
Carmen	Omblad	0,90
Carmen	Oparbejder	0,70
Domingo	Oparbejd., bladrig	0,67
Brasil	let Kvalitet	1,10
Cuttings	prima	0,90, 1,00
Ungar	Omblad	0,70

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 6 | 15. Marts 1909 | 5. Aargang

Hjemmearbejdet.

I Arbejdsraadets sidste Beretning meddeles, at „Dansk Forening for Arbejderbeskyttelse" har fremsat Ønske om Tilvejebringelsen af visse Lovforanstaltninger til Beskyttelse af Personer, der ernærer sig ved industrielt Hjemmearbejde.

Lovforanstaltningerne skulde gaa ud paa, at gøre det til Pligt for Arbejdsgivere (saavel Hoved- som Mellemmænd):

1. at føre Fortegnelse over de af dem beskæftigede Hjemmearbejdere og til enhver Tid, paa Forlangende forevise denne for Myndighederne.

2. at opgive til enhver Hjemmearbejder ved Overdragelsen af et Arbejde en Seddel, indeholdende nøjagtig Oplysning om Lønnen og Prisen for Tillæg af Arbejdsmaterialier samt i de Rum, i hvilke Løn udbetales, at opslaa den i Forretningen gældende Løntarif.

I Anledning af denne Henvendelse og af Hensyn til den forestaaende Revision af Fabrikloven har Arbejdsraadet besluttet at søge fremskaffet en fyldig Fremstilling af Hjemmearbejdets Stilling og Vilkaar i Danmark.

Statens statistiske Bureau har tilsagt sin Medvirkning ved Arbejdet og dette er nu i fuld Gang. Bureauets statistiske Materiale vil udkomme og derefter vil Arbejdsraadet, ved mundtlig Afhøring af Arbejdere, Arbejdsgivere og Mellemmænd, der er knyttede til industrielt Hjemmearbejde, søge at uddybe og nærmere belyse de gennem Statistiken indvundne almindelige Resultater.

Det „kristelige" Forbund.

Ved visse Lejligheder har det „kristelige" Forbund optraadt som om det raadede over vældige Kræfter, det er ikke længe siden at der taltes om at øve Tvang for at faa *alle* dem ind i den „kristelige" Organisation, der arbejdede hos de saakaldte „hellige" Mestre og paa anden Maade har Forbundet ogsaa gebærdet sig som om det havde svært stor Betydning.

Af Hovedkontorets Beretning opdager vi imidlertid hvad de „kristelige" betyder, ligesom det fornylig blev opdaget hvad Missionen betyder ved et Kommunal-Valg i København.

Der er i Løbet af Aaret stiftet to Lokalforeninger, og *meddelt lovmæssig Opløsning af 34 Lokalforeninger.*

Den 1. Oktbr. 1908 fandtes der 152 „kristelige" Lokalforeninger, hvoraf 58 var rene Haandværkerforeninger. Medlemsantallet har ialt været 4270 fordelte saaledes: Murerfaget 263, Tømrer 193, Snedker 220, Skrædere 161, Metalfagene 222, Tekstilfagene 197, Malere 94, Læderfagene 104, Fabriks- og Arbejdsmandsfag 533. I Fællesafdelinger for Haandværk og Landbrug 195 Haandværkere. 50 Diverse og 424 Passive.

I Landbrugsafdelingen findes 355 Gaardmænd, 78 Haandværksmestre, 27 Lærere, 41 Missionærer og Landposter, 33 Præster o. s. fr., men kun 48 Landarbejdere, 12 Skovarbejdere, 16 Teglværksarbejdere, 172 Tjenestekarle og 27 Tjenestepiger.

(Der synes saaedes at være sund Sans blandt Landbrugets Arbejdere).

Af Forbundets Blad udgaar 3300 til Abonnenter, det er altsaa ikke alle Medlemmer, der interesserer sig saa meget for det „kristelige" at de gider læse Bladet.

Betydningen af det „kristelige" Forbund er som foranstaaende udviser ikke stor, men ved visse Lejligheder kan det dog, som Tilfældet før har været, gøre Skade for Arbejderne og Nytte for Arbejdskøberne, saa man forstaar hvorfra det ret store Antal passive Medlemmer skriver sig.

En Præst om den moderne Arbejderbevægelse.

Naar man læser vore kapitalistiske Blade eller af og til sér fremsat Ytringer fra Folk, der henregner sig selv til den saakaldte „dannede" Klasse, om Arbejderbevægelsens Maal og Midler, maa man uvilkaarlig komme til den Anskuelse, at det ikke er meget bevendt med disse ærede Samtidiges „Dannelse" eller Forstaaelse af den moderne Arbejderbevægelses Væsen. Det gør derfor et helt godt Indtryk, en Gang imellem at træffe paa en Mand fra denne Lejr, der har den rette Opfattelse af Sagen og heller ikke er bange for at fremsætte sin Opfattelse for Offentligheden. Vi gør os en Fornøjelse af i nedenstaaende Linier at gengive nogle Udtalelser, som en Præst ved Navn Dr. Cordes i Vilhelmsborg ved Hamborg har fremsat. Denne Mand har som Præst i en Arbejdermenighed vel ofte haft Lejlighed til at iagttage de faktiske Forhold indenfor Arbejdernes Verden og til at trænge ind i den moderne Arbejderbevægelses Væsen. Hvad han i denne Henseende har fundet, fremstiller han i et Skrift saaledes:

„Den moderne Arbejderklasse, i Særdeleshed det industrielle Proletariat, er i en stadig Bevægelse. Det hviler ikke, det bliver ikke tankeløst staaende i det Overleverede, i den Mening, at saaledes maa det vedblive at være, men det er i en Bevægelse, som gennemtrænger hele vort Samfund; den rejser Tvivl imod alt Overleveret; Trangen til mere Kundskab, til nye Anskuelser, Søgning efter en ny Verdensopfattelse, der mere svarer til vore forandrede Livsforhold, bevæger Gemytterne."

Ved Gennemlæsningen af disse Ord, som man vel sjældent faar at høre fra en Præst, skulde man tro, at disse staar i en Bog, der er skrevet af en Arbejder for Arbejderne. Med Henblik paa Arbejdernes Bestræbelser paa Forbedringen af deres økonomiske Vilkaar hedder det derefter:

„I økonomisk Henseende trænger Arbejderklassen uophørlig opad efter Forbedringen af sin materielle Stilling. I social og politisk Henseende arbejder og kæmper Proletariatet for en fremadskridende Deltagelse i Lovgivningsarbejdet, i Regeringen og i Forvaltningen af Folkets Anliggender. Siden Ferdinand Lasalle for 40 Aar siden opmandede den „fjerde Stand" til at tænke paa sig selv, til at tage sin Skæbne i sin egen Haand, sér vi Arbejderbevægelsen drage større og større Kredse — en stedse voksende Flod."

I det efterfølgende henviser Forfatteren til Arbejderbevægelsens Deling i den politiske, den faglige og den ko-operative Bevægelse. Disse Veje synes ham at være dem, ad hvilke Arbejderne maa frem for til Slutning at naa det Maal, som Arbejderbevægelsen har sat sig: Arbejdets Frigørelse for Privatkapitalismens Herredømme over Produktionsmidlerne. Forfatteren taler om tre Strømme indenfor Arbejderbevægelsen og udtrykker dette saaledes:

„... Den udmunder i tre Strømme, der selvstændig løber ved Siden af hinanden, men ved Lejlighed dog ogsaa kan flyde sammen:

„*Fagforeningsbevægelsen* søger som en sluttet Magt under sin egen Ledelse og ved forskellige Midler — ved mindelige Overenskomster eller om fornødent ved Strejker, ved sit Understøttelsesvæsen og ved Afslutning af Tarifer — at opnaa en fremadskridende Forbedring af Lønnen og Forhøjelse af Arbejdernes almindelige Levemaade; den tilstræber at erstatte Driftsindehavernes almindelige Regimente ved en konstitutionel Meddelagtighed i Fastsættelsen og Reguleringen af Arbejdsforholdene.

Den kooperative Bevægelse, som, endskønt den endnu ikke er videre udviklet, uafladelig søger at hæve Arbejdernes materielle Stilling ved at gøre Produkterne billigere, og ved at søge at opnaa Indflydelse paa Produktionen og dermed paa Arbejderklassens hele økonomiske Stilling.

Endelig *den politiske Bevægelse*, Organiseringen som Parti — et Parti, hvis Afsendinge indenfor de lovgivende Forsamlinger repræsenterer Lønarbejdernes Interesser paa alle Omraader i det økonomiske, retslige og politiske Liv, og som fremfor alt har det Maal, at erstatte de privatkapitalistiske Produktionsformer ved socialistiske, at overføre Produktionsmidlernes Privateje til Samfundsejendom, hvis Forvaltning fordrer hele Folkets demokratiske Medvirkning, som har til Ideal et broderligt Samarbejde af Alle — én for Alle, Alle for én — Socialismens Ideal."

Forfatteren kommer derefter ind paa Spørgsmaalet om Arbejderbevægelsens Idé i Forholdet til Relgionen, men da vi ikke ønsker at blande os i religiøse Spørgsmaal skal vi ikke beskæftige os med denne Del af Artiklen. Det, der har Interesse, er Præstens klare Forstaaelse af Arbejderbevægelsen, noget der er yderst sjældent at træffe i den Lejr.

Anmeld Opholdskommune!

I Henhold til Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser skal der ved Regnskabsaarets Slutning den 31. Marts udarbejdes Fortegnelse over Kassens Medlemmer til Brug ved Beregningen af Stats- og Kommunetilskudet.

Af Hensyn til Kommetilskudet skal hvert enkelt Medlems Opholdssted den 31. Marts være angivet paa Fortegnelsen, idet en Kommunes Tilskud regnes for det Antal af Kassens Medlemmer, der nævnte Dag havde Ophold der, og for disse Opgivelser er Kassen ansvarlig, ligesom der ikke kan ventes Tilskud for de Medlemmer, for hvem ingen Opholdskommune er angivet. I denne Forbindelse maa erindres om, at vore Afdelinger ikke overalt er begrænset til en Kommune; saaledes omfatter de københavnske Afdelinger saavel Københavns og Frederiksberg som enkelte tilgrænsende Landkommuner, og paa samme Maade har de fleste Provinsaf-

delinger Medlemmer med Bopæl i de nærmeste Landkommuner. Endelig skal vore rejsende Medlemmer henregnes til den Kommune, hvor de opholdt sig den 31. Marts.

Da Kommunetilskudet andrager et betydeligt Pengebeløb, der tabes, naar Forbundet mangler den nævnte Oplysning, **maa alle Medlemmer umiddelbart efter 31. Marts og inden 15. April opgive til Afdelingskassereren, hvilken Kommune de havde Bopæl i den 31. Marts d. A.**

Følgende Kupon kan udklippes og i udfyldt Stand leveres til Kassereren.

Medlem Nr. .....

boede 31. Marts 1909 i ..... Kommune.

Fra Kunstens Verden.

Paul Klingenbergs Datter af *N. Tandrup* fra *A. Christiansens Forlag* er en Fortælling i den gode gamle Stil, med Romantik og Æventyr, Kælderfængsler, Røverbander, Skurken og Helten. Og Helten vinder tilsidst den attraaede Frøken Klingenberg, for hvis Skyld saa mange Genvordigheder maatte overvindes.

Victor Bruun: **Kloaken.**

Det er en lille Bog, hvis gode Mening bør paaskønnes. Forfatterens Greb ned i Samfundsdybet er meget vellykket og hans Skildring paa væsentlige Punkter særdeles god. Det er Samfundets Ulykkelige, dem der er komne paa Kant med Lovene, som her fremstilles og samtidig faar Læseren et lille Indblik i de højere Lag, hvorfra en ung Mand har forvildet sig ned til en af „Rotternes" Unger, den letsindige Alfhilda. Datteren af en Mand der er blevet dømt af den unge Mands Fader — Dommeren — en af de værste som sluttelig søger at tage Hævn over den gamle Dommer ved at forsøge at dræbe Sønnen.

Hist og her er der vel Usandsynligheder, men i Skildringen er Bogen særdeles naturtro.

Den lille Zarski af *Betty Marie Ahlberg.* (Hagerup), er en kvik Historie fra London, hvilken By Forfatterinden stadig beskæftiger sig med og synes at kende godt.

Bogen handler om den kære lille Zarski der er Anfører for en Artisttrup „Zarski-Trioen". Hun fører en hæderlig Tilværelse og har vist sig i høj Grad opofrende, ved at paatage sig Moderpligten overfor en Søsters store Børn, da Forældrene ved ulykkelig Hændelse kom af Dage, og nu skildres hendes store Forelskelse i Børsmanden Twain, der i Londons berygtede Taage en Aften støder paa hende.

Fortællingen røber en fin og moderne Forstaaelse hos Forfatterinden og man læser den lette Historie med stor Fornøjelse.

Forfatteren Aage Madelung

har udgivet paa Tillge's Forlag, henholdsvis i København og i Leipzig, en dansk og en tysk Oversættelse af et russisk Haandskrift: Leo . . . „Den bleggule Hest", Apokalypsen 6, 8. Denne Skildring af russiske, terroristiske Typer og et Attentat mod en Generalguvernør i Moskwa er bleven særlig aktuel ved den sidste Tids Afsløringer af det russiske Statspolitis Dobbeltspil i hvilket baade Hoffet og de revolutionære har været blinde Makkere.

Vi forbeholder os en nærmere Omtale.

Olga Eggers: *Venedigs Datter.*

En over 300 Sider stor, historisk Roman fra det femtende Aarhundrede, i hvilken en ung Pige fra Venedig bliver Dronning af Cypern og sluttelig vender tilbage til det borgerlige Liv og dermed til sin første Tilbeder, en ung Venetianer, der uafbrudt har ventet paa den Elskede.

Bogen er i høj Grad sødlig og som det fremgaar af foranstaaende bygget over en høj Grad af Udholdenhed og Troskab, man har imidlertid megen Vanskelighed ved at holde Interessen fangen for alle de vamle Ord de 320 Sider igennem.

— g.

Oplysning.

3. Bind af *Illustr. Konversationsleksikon,* fra Hagerups Forlag er nu afsluttet med 42. Hefte.

Særlig fremherskende i dette Bind er Artiklerne om Danmark. Af en Række fremragende Skribenter er her samlet alt af Interesse i vort Land. Forskellige Artikler af *Jens Warming* om Forfatning, Forvaltning, Finansvæsen m. v., er særdeles gode, men særlig er Artiklen *Danmarks Historie* af Interesse. Dr. Arup har her givet en ny Fremstilling; det er ikke Kongernes eller Krigenes Historie, i den Grad som vi er vante til, men *det danske Lands Historie.*

Det glæder os at en moderne Fremstillingsmaade er anvendt her og Værket vinder ikke saa lidt i Værdi derved.

Illustreret Konversationsleksikon synes at holde givne Løfter og at blive et godt Oplysningsværk som i vore Dage kan være til stor Nytte.

— g.

Møder.

Fællesmøde for Forretningsudvalget og de københavnske Bestyrelser 18. Februar 1909.

Til Behandling forelaa Skrivelse fra den nydannede Fabrikantforening, der bestaar af Horwitz & Kat-

tentid, Wulf, Marsmann og Lichtinger. Fabrikanterne ønsker Overenskomsterne sammendraget til én Fælles-Overenskomst, løbende ligesom den anden Overenskomst, 1 Aar ad Gangen til Opsigelse en 1. Maj.

Det vedtoges at afholde Fællesmøde for Fabrikernes Arbejdere og derefter Generalforsamling.

Forretningsudvalgets Møde $^{19}/_{2}$ 1909

1. Efter at have modtaget Oplysninger angaaende de økonomiske Forhold i Nykøbing F., vedtoges det, at der ikke kan ydes Tilskud, men om fornødent et mindre Laan.

2. Cigarer fra Obel, Aalborg og Nykøbing F. bedømtes.

3. Fra Fredericia klages over at Fabrikanten ved Afskedigelser synes at forfølge de nyorganiserede Kvinder.

Det vedtoges at Formanden indledede Forhandling med Fabrikanten.

4. Der svares at der intet kan indvendes imod at en Lærling er antaget til Cigarillos-Arbejde i Thisted, dog maa det paasés at det ikke er Forøgelse af det egentlige Lærlingeantal.

For en Kvinde, der er antaget til Cigarillos-Sortering, vedtoges det at forlange Priser der kan godkendes af Overenskomsten.

5. Clemmensen, Nakskov, er gaaet ind paa ikke at antage Lærlinge før et passende Forhold er indtraadt f. Eks. 2 Lærlinge til 5 udlærte Arbejdere.

Hos Fabrikant Henriksen forbydes det at antage ny Lærling, naar en Lærling i en nær Fremtid udlærer. Der er 3 Lærlinge og 3 Svende.

Sanction gaves for følgende Bevillinger:

Vordingborg 40 Kr. til lokal Indsamling til Arbejdsløse og 40 Kr. til Landsindsamlingen.

Kolding 50 Kr. til Arbejdsløse. Nykøbing M. 20 Kr. til Arbejdsløse og 20 Kr. til Byraadsvalget.

Esbjerg 15 Kr. til Arbejdsløse.

Fællesmøde

for Arbejderne fra den nye Fabrikantforening. Forretningsudvalget og de københavnske Afdelingsstyrelser, 3. Marts 1909.

Dagsorden: Fabrikanternes Opsigelse.

Formanden refererede hvad der forelaa i Sagen. Ved Konference og Skrivelse har de paagældende Fabrikanter fremsat Ønske om Fælles-Overenskomst løbende 1 Aar ad Gangen til Ophør en 1. Maj.

Sagen diskuteredes og hengaar derefter til videre Behandling.

Fællesmøde

for de københavnske Afdelingers Bestyrelser og Forretningsudvalget, 8. Marts 1909.

1. Til Forhandlingsudvalg vedrørende den nye Forenings Overenskomst valgtes: Christiansen, Nygaard, J. Knudsen, J. Mikkelsen og A. Olsen.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden.
   (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

		pr. Pd.
Sumatra	**storbladet, lys**	2,80
G. B. M.	**storbladet, lys**	2,60
Java	**Dæks, bladrig, Mellemfarver**	1,50
Sumatra	Mellemfarver	1,80
Java	**Dæks og Omblad**	1,30
Java	Omblad	1,10, 1,20
Carmen	Omblad	0,90
Carmen	Oparbejder	0,70
Domingo	Oparbejd., bladrig	0,67
Brasil	let Kvalitet	1,10
Cuttings	prima	0,90, 1,00
Ungar	Omblad	0,70

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18; Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Behm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 7 | 1. April 1909 | 5. Aargang

Arbejdsløsheden.

En saa omfattende og samtidig ondartet, langvarig Arbejdsløshed, som vi i denne Vinter har været Vidne til, er næppe før oplevet herhjemme.

Den voldsomme økonomiske Krise, der har medført Arbejdsløsheden, er et af Kapitalismens naturlige Udslag. De kan ikke hindres i at udbryde medmindre Samfunds-Organismen forandres. Kun med Kapitalismens Tilintetgørelse og Indførelse af socialistiske Samfundsforhold, afskaffes Kriserne og Arbejdsløsheden.

Samfundsforholdene er altsaa Aarsagen til Ulykken, og derfor bør Samfundet ogsaa søge at mildne Ulykkens Følger, men det gøres kun i ringe Udstrækning og kun under stadig Modstand.

Statskassen burde selvfølgelig aabnes til Hjælp for de Nødlidende, men herimod protesteres der energisk af alle dem, der ikke kender Sult og Nød og af alle dem, der ikke har noget imod at sé en udsultet, undertrykt Arbejderbefolkning.

De Arbejdsløse faar kun faa Bidrag fra de offentlige Kasser, kun saa meget, som deres egen Magt i Øjeblikket repræsenterer, men de fik endnu mindre da Repræsentation savnedes eller var af mindre Omfang end nu.

Det i Folketinget gennemførte Forslag giver kun smaa Bidrag og endda kun under Forudsætning af at Kommunerne først yder Bidrag, men uden socialdemokratiske Repræsentanter i Stat og Kommuner vilde det nu gaaet som det gik i Begyndelsen af Firserne og tidligere naar Krav fremsendtes, *at Kravene afvistes og at de Arbejdsløse kun fik Spark og Haan.*

Med Hensyn til Arbejdsløshedens Vækst og Omfang anføres følgende Oplysninger, indhentet af De samvirkende Fagforbund.

Den 15. November 1908.

Oplysning for 88,844 Medlemmer. Deraf arbejdsløse:

I Københavh: ..... 8,057 eller 18,2 %
I Provinserne: ..... 4,985 — 11,2 %
I hele Landet: ..... 13,042 — 14,6 %

Den 23. Januar 1909.

Oplysning for 81,320 Medlemmer. Deraf arbejdsløse:

I Københavh: ..... 11,261 eller 27,6 %
I Provinserne: ..... 9,184 — 22,4 %
I hele Landet: ..... 20,445 — 25.0 %

Den 13. Februar 1909.

Oplysning for 86,450 Medlemmer. Deraf arbejdsløse:

I Københavh: ..... 11,902 eller 27,07 %
I Provinserne: ..... 9,830 — 23,20 %
I hele Landet ..... 21,732 — 25,13 %

Dette sidstnævnte Tal er naturligvis atter vokset, og regnes uorganiserede Arbejdere, Landarbejdere o. s. v. med, saa kommer vi sikert op paa 35 á 40,000 Arbejdsløse.

En Del af disse faar Understøttelse, men mest uhyggeligt virker Tallene paa dem, der ikke længer faar fast, planmæssig Arbejdsløshedsunderstøttelse. Disse er følgende:

Den 15. November

fandtes der følgende Antal Arbejdsløse, der *ingen* Understøttelse fik:

I Københavh: 4,230
I Provinserne: 356

Ialt 4,586

Den 23. Januar.

I Københavh: 6,615
I Provinserne: 5,931

Ialt 12,546

Den 13. Februar.

I Københavh: 7,037
I Provinserne: 6,152

Ialt 13,189

Tallene taler, de raaber om Hjælp og vil det velhavende Samfund ikke give tilstrækkelig Hjælp, maa Arbejderne som saa ofte før yde sin Haandsrækning, og vi tvivler ikke om, at der endnu en Tid vil være Vilje til at hjælpe.

Nyt fra Hamborg.

Fra Hamborg har jeg modtaget den Meddelelse, at „Tabakarbeiter-Genossenschaft" (Tobaksarbejdernes Fællesfabrik) ifølge Generalforsamlingens enstemmige Beslutning skal opløses og træde i Likvidation fra og med 1. April d. A.

Dette skal dog ikke forstaas derhen, at Forretningen fuldstændig ophæves og opsluges af Privatkapitalen, der er tværtimod Udsigt til, at den i en ikke altfor fjern Fremtid bliver betydelig udvidet, idet den efter Likvidationen helt og holdent, med samtlige Aktiver og Passiver, Kapitalformue, Reservefond og alt øvrige overdrages til „de tyske Konsumforeningers Fællesindkøbsforening", som med denne Fabrik begynder en Produktionsafdeling, noget den hidtil har savnet, den vedbliver saaledes at være i *Arbejdernes* Eje, men ophører at være *Tobaksarbejdernes* Ejendom.

Fabrikens Historie er interessant og lærerig (for den der overhovedet vil og kan lære noget). Jeg har ikke saa megen Tid, at jeg kan gengive hele dens Historie, men ved denne Lejlighed fristes jeg dog til at beskæftige mig lidt med denne meget omstridte Institution.

Efterat den store Tobaksarbejderstrejke i 1891 var endt med en fuldstændig Sejr for Fabrikanterne, besluttede disse at udelukke et meget stort Antal af de Strejkende. Denne Hævnakt bevirkede, at man oprettede Fabriken, for om muligt at skaffe de mest hadede og forfulgte af dem et Fristed, hvor de var nogenlunde sikre for Fabrikanternes Forfølgelse.

Det syntes fra første Begyndelse af, som om det skulde gaa godt til Trods for at Afsætningsomraadet væsentlig var Hamborg og Altona med allernærmeste Omegn. Indtil 1893 steg Produktionen uafbrudt og ret betydelig, saaledes produceredes der i 1893 ca. 7 Mill. Cigarer. Men saa gik det ned ad Bakken, næsten lige saa hurtig som det før var gaaet opad, i 1896 produceredes der kun knap 4 Millioner. Aarsagen til Tilbagegangen var dels den af Arbejderne iværksatte Agitation imod kooperative Foretagender, og dels heftige indre Stridigheder, som tilsidst udartede i den Grad, at Spørgsmaalet om Likvidation alvorlig diskuteredes.

At komme nærmere ind paa dette Afsnit af Fabrikens Historie, ligger udenfor denne Skizzes Ramme, kun saa meget vil jeg anføre, at fra 1896 gik Andelshavernes Antal ned fra 1300 til 300, og disse 300 gav — for at opretholde Fabriken, der viste sig at være et ret godt Aktiv — Afkald paa alt Udbytte i de følgende 10 Aar — altsaa til 1906 —.

Fra dette Tidspunkt af gik det igen støt fremad under en meget energisk Ledelse og ved Begyndelsen af 1897 var Selskabets Formue vokset til 70,000 Mark og i samme Aar antog man en Rejsende for at aabne et Marked udenfor Hamborg, dette lykkedes ganske vist, men fra det Øjeblik begyndte man ogsaa at drive Fabriken ganske kapitalistisk.

Jeg var ifjor nogle Dage paa Rejse i Belgien og aflagde paa Tilbagevejen et kort Besøg paa Fabriken, Mesteren, der førte mig omkring, indrømmede at man drev Fabriken kapitalistisk, men motiverede dette med at man var nødt dertil af Konkurrencehensyn, en Begrundelse som jeg ikke turde forkaste, men jeg maa indrømme, at jeg fik et meget godt Indtryk af Fabriken i enhver Henseende, og paa mine Spørgsmaal om Løn og øvrige Arbejdsforhold fik jeg det enstemmige Svar at baade Lønnen og andre Forhold var ikke saa lidt bedre end andre Steder. Paa dette Tidspunkt beskæftigede Foretagendet over 500 Arbejdere af alle Brancher.

En af Hovedgrundene til den store Fremgang var at man satte sig i Forbindelse med de i de sidste Aar stærk opblomstrende Konsumforeninger, hvis Omsætning i Løbet af ca. 6 Aar steg fra 50,000 Mark til 800,000 Mark, Stigningen er konstant og det kan ikke vare længe, inden Foretagendet bliver ret imponerende. Formanden, den bekendte forhenværende Cigarsorterer v. Elm, spaaede at Fabriken inden ret længe vilde kunne beskæftige 5000 Arbejdere, selv om nu dette rimeligvis er en vel stor Mundfuld (v. Elm har altid taget Munden fuld i Forventning til Fremtiden), ét er dog sikkert, nemlig at en betydelig Udvidelse ret snart vil vise sig at være nødvendig.

Foretagendets Historie viser til Evidens at produktive Fællesforetagender kan drives, og ovenikøbet rigtig godt, at de ganske vist ikke kan give Arbejderne det *fulde* Udbytte af deres Arbejde i Løn (man er jo nødt til at formere Kapitalen med den større Omsætning, og sikre sig imod Tab og uforudsete Hændelser), men de kan, uden paa nogen Maade at skade Rentabiliteten, give en højere Løn, byde Arbejderne bedre Vilkaar i enhver tænkelig Retning end rene kapitalistiske Foretagender giver.

Maaden hvorpaa Likvidationen sker, kan næppe interessere dette Blads Læsere, kun saa meget vil jeg anføre, at Andelshaverne bliver holdt skadesløs i enhver Retning og paa fuldtud tilfredsstillende Maade og idet jeg slutter, ønsker jeg de tyske Arbejdere til Lykke med Købet og Driften.

F. Møller.

Smaadrift og Stordrift i Tobaksindustrien i de Forenede Stater.

For at faa Oplysning om Forholdet mellem Smaadriften og Stordriften i de forenede Stater, er der i Anledning af den sidste Industritælling (1905) bleven konstateret ikke alene Antallet af de beskæftigede Arbejdere, men ogsaa den aarlige Produktionsværdi for

ethvert Foretagende. Ved Inddelingen efter Aarsproduktionsværdien, fremtræder Storproduktionens Fremhersen langt mere tydeligt, end ved Grupperingen efter Arbejderantallet.

Naar vi i første Række betragter *alle Industrier* under ét, fremkommer de i efterfølgende Tabel angivne Størrelsesforhold for Foretagender efter Antallet af de der beskæftigede Arbejdere. Angivelserne er overalt tagne i den Uge, hvor der i vedkommende Foretagender beskæftigedes det største Antal Arbejdere, thi vilde man lægge Antallet af de beskæftigede Arbejdere *i én og samme Uge* som Grundlag for Beregningen, er det klart, at denne Uge hos den ene Del vilde falde i den travleste Tid, hos den anden i den sløjeste og hos en tredje Del i den normale Tid. Vilde man regne med det normale Arbejderantal, var det jo vanskeligt at afgøre, hvad der kan gælde som „normal", Vilkaarlighed vilde derved næppe kunne undgaas.

I Ugen med det største Arbejderantal var beskæftigede:

0	Arbejdere	i	19679	Foretag.	(9,$_1$% af alle)
1— 4	—	„	76193	—	(35,$_2$ „ —)
5— 20	—	„	67577	—	(31,$_2$ „ —)
21— 50	—	„	26492	—	(12,$_3$ „ —)
51— 100	—	„	12463	—	(5,$_8$ „ —)
101— 250	—	„	9022	—	(4,$_2$ „ —)
251— 500	—	„	3063	—	(1,$_4$ „ —)
501—1000	—	„	1237	—	(0,$_6$ „ —)
over 1000	—	„	536	—	(0,$_2$ „ —)

De industrielle Foretagenders Totalsum var 216,262. — Naar man bortsér fra de Foretagender, der ikke beskæftiger Lønarbejdere, synker Antallet af Foretagender med den tiltagende Størrelse fra Gruppe til Gruppe, medens deres økonomiske Betydning stiger.

Efter Aarsværdien af de forfærdigede Varer, skelnes mellem 5 Klasser af Foretagender, nemlig 71,162 Foretagender med mindre end 5000 Dollars Produktionsværdi (32,$_9$ pCt. af *alle* Foretagender), 72,806 (33,$_7$ pCt.) med 5000—20,000 Dollars Produktionsværdi, 48,113 (22,$_2$ pCt.) med 20,000—100,000 Doll. Produktionsværdi, 22,281 (10,$_3$ pCt.) med 100,000—1,000,000 Doll. Produktionsværdi og 1900 Foretagender (0,$_9$ pCt.) med over 1 Mill. Produktionsværdi.

* * *

I *Tobaksindustrien* er de smaa Foretagender endnu meget talrige, de udgør her den langt højere Procentsats end i Gennemsnit i alle andre Industrier tilsammen. Dette vil sés af nedenstaaende Tabel. Af de 16,828 Foretagender, der i 1905 eksisterede i Tobaksindustrien, beskæftigede:

0	Arbejdere		4327	Foretagender	(25,$_7$ pCt.)
1— 4	—		7822	—	(46,$_5$ —)
5— 20	—		3394	—	(20,$_1$ —)
21— 50	—		689	—	(4,$_1$ —)
51— 100	—		258	—	(1,$_5$ —)
101— 250	—		216	—	(1,$_3$ —)
251— 500	—		80	—	(0,$_5$ —)
501—1000	—		29	—	(0,$_2$ —)
over 1000	—		13	—	(0,$_1$ —)

(Sluttes).

Faglige Meddelelser.

Hos A/S P. Agerholm i Thisted, hvor Arbejdet blev nedlagt den 10. Marts paa Grund af Antagelse af en Lærling, er Arbejdet genoptaget den 24. Marts.

Alf. Christiansen.

Koncert.

Cigarsorterernes Sangforenng og Cigararbejdersangforeningen af 1867 afholder sin Foraarskoncert 1. Paaskedag i Odd Fellow Palæets mindre Sal i Bredgade. Efter Koncerten Bal til Kl. 4. Da Sangkoret har beskæftiget sig med Sangnummere, som ikke tidligere er udført i Arbejdersangkor, kan det anbefales alle Kollegerne at komme til Stede. Koret udfører „Kong Valdemars vilde Jagt" med Orkesterledsagelse. „Naar Fjordene blaaner", „Naar Klokkerne ringe" m. m. Assistance ydes af Skuespillerinde Fru Olga Hofman og Operasanger Aage Vang-Holm, som synger Operapartier af „Marta" —„Aïda" — „Lohengrin" og „Postillon i Longjumeau". Billetter á 50 Øre kan faas paa Adlers Fabrik, hos Cigarsorterer Axel Andersen, paa Eliasens Fabrik af Cigarmager M. Rasmussen, Nobels Fabrik, Sorterer Larsen, Eduard Jensens Fabrik, Sorterer Salling, Hirschsprungs Fabrik, Sorterer Bengtsson og Cigarmager Carlsen, Rasmussens Fabrik, Cigarmager C. Nielsen, Højs Fabrik, Sorterer Klausing, Horwitz & Kattentid, Cigarmager Knoop, Lønqvists Fabrik, Cigarmager A. Petersen, Lichtingers Fabrik, Sorterer Carl Andersen. Billetter kan ogsaa faas hos Kasserer A. Olsen, Cigarsorterernes Fagforening.

Afdelingen „Enigheden".

Resultatet af Bestyrelsesvalget i Marts 1909 er følgende:

Næstformand: Hermann Rudolph, 170 Stemmer. Kasserer: Konrad Pettersson, 307 (4 Nej). Mandlige Repræsentanter: R. Lowies, 183, Johs. Mikkelsen, 165, Ludvig Hansen, 120. Suppleanter: Holger Bahnsen, 108, Th. Kollemorten, 105, Vilh. Jørgensen, 84. Kvindelige Repræsentanter: Marie Toborg, 177, Inger Hansen, 120, Ida Bagger, 102. Suppleanter: Petra Petersen, 60, Sofie Knudsen, 58. Revisor: Hans Hansen, 178. Suppleant: P. Bagger, 83. Kontrahenter: Fr. Jensen, 166, F. Møller, 117, P. Bagger, 113, Chr. Jensen, 111, R. Lowies, 109. Suppleanter: Hermann Rudolph, 105, Hans Hansen, 99, F. Willunsen, 86.

Udvalget.

Paa *Afdelingen „Enigheden"s* Generalforsamling den 23. Marts vedtoges følgende Resolutioner:

„Med Henblik paa den Taktik „Dansk Arbejdsgiver og Mesterforening" benytter, i det de, for at faa Konflikten i Skotøjsfaget afsluttet med et for dem gun-

stigt Resultat, og derved knægte Skotøjsarbejderne, kaster de Fag ud i Lock-out, som Samfundet bedst kan undvære, fordrer Tobaksarbejderforbundet „Enigheden", at De samvirkende Fagforbund benytter samme Taktik og udtager de for Samfundet mest nødvendige Fag, nemlig: Gas-, Vand- og Elektricitetsarbejderne, samt Jernbane og Sporvejsfunktionærer, for derved at tvinge Arbejdsgiverne til at trække Lock-outen tilbage, med et for Arbejderne gunstigt Resultat.

* * *

Generalforsamlingen vedtager en skarp Protest imod den Fremgangsmaade „De samvirkende Fagforbund" udviste sidst mod Skotøjsarbejderne for at tvinge Arbejderne i Arbejde igen, dels i Lønreduktion, og nu Indførsel af Akkord og Overarbejder, tillige har „De samvirkende Fagforbund" undladt at benytte de Magtmidler, som staar til Arbejdernes Raadighed, nemlig „Sympatistrejke".

Tillige fordømmer Generalforsamlingen, at „De samvirkende Fagforbund" nægter Understøttelse til at føre Kamp imod Overklassen, som er det bedste Bevis for at denne Organisationsform ikke egner sig eller er tidssvarende for Arbejderorganisation.

Vi meddeler selvfølgelig gerne foranstaaende Vedtagelser, men da de drejer sig om alvorlige Anliggender, vil vi dog for at unødig Frygt ikke skal opstaa, oplyse, at den nævnte Generalforsamling kun var besøgt af et Par Hundrede Mennesker, altsaa mindre end en Tiendedel af Afdelngens Medlemsantal. Noget over Halvdelen af Forsamlingen stemte for de nævnte Resolutioner, altsaa ca. en Tyvendedel af Afdelingens Medlemsantal. Det højtidelige Præg, Resolutionerne har, falder noget bort, naar det viser sig at det er forholdsvis faa Kolleger, der har givet Stemme for dem.

Resolutionernes Indhold skal vi ikke beskæftige os med, den ene er ganske uden praktisk Betydning, idet Lock-outens Aarsag var taget bort da den vedtoges, og den anden ser ganske bort fra alle de Forudsætninger, som ansvarlige Organisations-Bestyrelser maa regne med, naar Forhold som de nævnte kommer til at foreligge. Red.

Cigarsorterernes Fagforening.

Bestyrelsesvalget har givet følgende Resultat:

Formand: J. Knudsen, 144 Stemmer. *Kasserer:* Andr. Olsen, 146. *Repræsentanter:* Edm. Olsen, 134, Vald. Hansen, 111, Georg Hintz, 106, Arvid Jonsson, 80. *Suppleanter:* Akton Nielsen, 65, Th. Lundgren, 41, Edv. Gilfeldt, 25. *Repræsentant for Klisterne:* Rosa Schiødtz, 65. *Suppleant:* Kristine Fogh, 59. *Revisorer:* Th. Andersen, 118, Kr. Holst, 101. *Suppleant:* V. Søderholm, 58. *Fanebærer:* Akton Nielsen, 95. *Suppleant:* Mejsner, 45.

Den 27. Marts 1909.

Udvalget til Optælling af Stemmesedler.

Th. Lundgren. G. Palmkvist. for Akton Nielsen. Kr. Jensen.

Til Cigarsortererne.

Fra Foreningen i Hamborg har jeg modtaget Meddelelse om at det trækker op til Konflikt, idet der almindelig menes at den nye Skat paa Cigarerne vil blive gennemført paa Rigsdagen.

Fabrikanterne er i den Anledning begyndt at oplære Kvinder til Cigarsortering, Kvinder de henter nede fra Sydtyskland, og som selvfølgelig skal arbejde for en lavere Betaling end de mandlige.

Man har allerede blokeret et Hamborgerfirma, nemlig: „Hamburger Zigarrenfabriken Aktien-Gesellschaft", som i større Stil er begyndt paa denne Trafik.

Vore tyske Kolleger anmoder derfor om at holde Tilgang til Hamborg borte. *J. Knudsen.*

Efterlysning.

Cigarsorterer Bengtsson fra Gøteborg, der for nogle Aar siden arbejdede i København, men iøvrigt har arbejdet i Norge og Sverig, eftersøges af en Slægtning. — Meddelelse om Opholdssted bedes tilstillet Redaktøren, af ham selv eller andre, der kender det.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

Lager af Cigaretiketter.

A. Iversen, Vimmelskaftet 36. Telf. 19209.

		pr. Pd.
Sumatra	**storbladet, lys**	2,80
G. B. M.	**storbladet, lys**	2,60
Java	**Dæks, bladrig, Mellemfarver**	1,50
Sumatra	Mellemfarver	1,80
Java	**Dæks og Omblad**	1,30
Java	Omblad	1,10, 1,20
Carmen	Omblad	0,90
Carmen	Oparbejder	0,70
Domingo	Oparbejd., bladrig	0,67
Brasil	let Kvalitet	1,10
Cuttings	prima	0,90, 1,00
Ungar	Omblad	0,70

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 8 | 15. April 1909 | 5. Aargang

1. Maj.

Demonstration for vort Krav.

Vi staar atter foran Majdagen — Dagen, der er blevet den internationale Demonstrationsdag for Otte Timers-Dagen —, og vi vil atter i Aar Verden over frembære det store Krav om Arbejdstidens Forkortelse.

Fra Verdens forskellige Lande meldes om Tilslutning og Fremgang for Arbejdernes Organisationer og om Resultater, vundne ved Organisationernes Arbejde og Styrke. Der er ingen Standsning i Arbejdernes Fremmarsch, men derimod en stadig udviklet Forstaaelse af Organisationens Betydning og af Arbejdernes Virksomhed i Enighed.

Vi befinder os i Øjeblikket i en af Kapitalismens Kriseperioder, vi har Tusinder af Kammerater, der er hjemsøgt af Arbejdsløshed, Tusinder af Hjem under Opløsning som Følge af Nødstilstanden; men dette viser mere end andet, hvor sindssvagt Samfundet er indrettet. Vi formaar ikke uden en gennemgribende Forandring af Samfundet at frigøre os for Arbejdsløsheden og dens Følger, men Arbejdstidens Forkortelse er selvfølgelig et Middel, der paa nogle Omraader muligvis kunde hidføre Forbedringer.

Vi bør derfor paa den forestaaende Majdag bære Kravet frem om Forkortelse af Arbejdstiden og samtidig nedlægge vor alvorligste Protest imod en Samfundsordning, der kan medføre Tilstande saa uhyggelige og sørgelige som de nuværende.

Naar vi samles paa Majdagen, er det i Overensstemmelse med Arbejder-Organisationernes internationale Beslutninger. Tyve Aar er forløbet, siden Beslutningen toges første Gang, og disse Aar er ikke forløbet, uden at Kravets Fremsættelse har sat sine Spor. Vi har faaet Samfundsbevarernes Modstand at føle, men Arbejdernes Rækker er blevet tættere og stærkere i de samme Aar, og Styrken, der skal føre Kravet igennem, er vokset, saa det kan ses, at Kravet ikke i Længden kan holdes nede.

Lad da Majdagen atter i Aar blive et Vidnesbyrd om Arbejderklassens Vækst og lad os paany i Hjemmenes, i det arbejdende Samfunds Interesse bære Kravet frem om Arbejdstidens Forkortelse, om Kapitalismens Tilintetgørelse, om Arbejdsløshedens Afskaffelse ved Indførelsen af det socialistiske Samfundssystem.

Smaadrift og Stordrift i Tobaksindustrien i de Forenede Stater.

(Sluttet.)

De smaa Foretagender med indtil 4 Arbejdere udgør 72,$_2$ pCt. eller paa det nærmeste tre Fjerdedele. Kæmpeforretningerne er ligeledes i Tobaksindustrien repræsenterede i et ansélígt Tal.

I Røg-, Skraa- og Snustobaksfabrikationen er Koncentrationen skredet frem i en betydelig højere Grad end i Cigar- og Cigaretfabrikationen, thi af de 433 Foretagender i Røg-, Skraa- og Snustobaksfabrikationen beskæftiger 59 ingen Arbejdere (13,$_6$ pCt.), 135 1—4 Arbejdere (31,$_2$ pCt.), 83 5—20 Arbejdere (19,$_2$ pCt.), 52 21—50 Arbejdere (12 pCt.), 42 51—100 Arbejder (9,$_7$ pCt.), 37 101—250 Arbejdere (8,$_5$ pCt.), 16 251—500 Arbejdere (3,$_7$ pCt.), 6 501—1000 Arbejdere (1,$_4$ pCt.) og 3 over 1000 Arbejdere (0,$_7$ pCt.). I Cigar- og Cigaretfabrikationen udgjorde de 4268 Foretagender uden Lønarbejdere 26 pCt., de 10,998 mindre og mellemstore Foretagender med indtil 20 Arbejdere (67,$_1$ pCt.), de 1096 Foretagender med 21—500 Arbejdere (6,$_7$ pCt.), de 33 Foretagender med over 500 Arbejdere derimod kun 0,$_2$ pCt.

Fordelingen af Aarsproduktionsværdien paa de enkelte Kategorier i Tobaksindustrien stiller sig saaledes:

Under 5000 Dollars	11,693	Foretagender	(69,$_5$ pCt.)
5000—20000	3,657	—	(21,$_7$ —)
20000—100000	1,056	—	(6,$_3$ —)
100000—1 Mill.	379	—	(2,$_2$ —)
Over 1 Mill.	43	—	(0,$_3$ —)

Endskønt *de* Foretagender, af hvilke hvert enkelt producerede Varer til Værdi af 100,000 Dollars og mere, kun udgjorde 2,$_5$ pCt., af alle eksisterende Foretagender, kom alligevel Størsteparten af den hele Produktion paa disse, nemlig omtrent 70 pCt. — Produktionsværdien for de 11,693 mindste Foretagender udgjorde kun 7 pCt. af hele Aarsproduktionen, paa Foretagender med 5000—20,000 Dollars Produktionsværdi kom 10,$_3$ pCt., paa de med 20,000—100,000 Dollars 13,$_2$ pCt., paa de med 100,000—1 Mill. 32,$_4$ pCt. og paa de med over 1 Mill. Produktionsværdi 37,$_1$ pCt. af *hele* Produktionsværdien.

Disse Tal er et Bevis paa, at den nationaløkonomiske Betyning, som de smaa Foretagender har i Amerika, allerede er meget ringe, medens Storindustrien behersker Vareproduktionen; Kapitalens Koncentration er i alt Fald langt videre fremskredet derovre end i de europæiske Lande.

Fagforeningsbevægelsen i Galizien.

Fra det russisk-østrigske Landomraade, Galizien, har vi her hjemme ikke hørt meget om Fagforeningsbevægelse, hvorimod vi har erfaret, at dette Land leverer en Del af de fremmede Arbejdere, der hvert Aar tager Plads paa danske Landejendomme. Der er imidlertid fornylig kommet en Beretning for Aaret 1908 og af denne ses det, at der dog er en Fagforeningsbevægelse i god Vækst og ikke uden Betydning.

Industrien er endnu ny og svag og Aaret er paa Grund af den i alle Lande herskende Krise uden store Forandringer.

Tallet paa organiserede Arbejdere var ved Udgangen af 1908 13,800 imod 12,600 ved Udgangen af 1907. Tilgangen har saaledes været 1,200.

Særlig i Lemberg og Krakau udvikler Organisationen sig i rask Tempo og bringer hvert Aar Fordele og Sejre.

I Provinserne maa man gøre et betydeligt Arbejde og have store Anstrængelser for at bringe Organisationen fremad. Produktionens haandværksmæssige Karakter, Usikkerhed, Forfølgelser fra Regeringen m. m. er Aarsager til Vanskeligheden og skaber de højst uheldige Forhold under hvilke Organisationerne maa virke.

Den største Tilvækst af Medlemmer havde Murerne og Metalarbejderne og dernæst Jærnbanearbejderne, Tobaksarbejderne og Transportarbejderne.

I 1908 oprettedes 27 nye Afdelinger nemlig: Metalarbejderne 3, Murerne 8, Malerne 2, Tømrerne 1. Tobaksarbejderne 1. Arbejderne i den kemiske Industri 3, Træarbejderne 6, Transportarbejderne 2, Teaterarbejderne 1.

Ialt fandtes ved Aarets Udgang 211 Afdelinger.

Centralisationen af Organisationerne skrider ogsaa fremad. Begge Fagforeningerne for Bogtrykkere i Lemberg og Krakau har tiltraadt Centralisationen, og ligeledes Bagernes Organisation.

Tilbage staar kun Kakelarbejderne, der trods meget Besvær endnu ikke har sluttet sig til Centralforbundet.

Lønbevægelserne har været 19 med 1913 Deltagere. I 4 Tilfælde gennemførtes Fordringerne uden Strejke. I 15 Tilfælde var Strejke fornøden. I alle Strejketilfældene opnaaedes Fordele.

I 7 Tilfælde Løn-Overenskomster paa 2—4 Aar, hvad der i Beretningen nævnes som en Fordel.

Den største Lønbevægelse i Aaret var Snedkernes i Krakau, hvor en Strejke føre til Lock-out paa 6 Uger. Den endte med fuldstændig Sejr for Arbejderne hvad der viser Organisationernes gode Stilling i Krakau.

Hvor Arbejdernes Fagforeninger har faaet fast Grund, har Arbejdskøberne forsøgt at oprette „kristelige" eller „nationale" Organisationer, men disse er svage og uden Indflydelse.

I Lemberg og Krakau har Arbejderne genemført Valget af egne Kandidater ved Valgene af Fagdommere og i Bochnia har de erobret Ledelsen af Sygekassen.

En Arbejder-Bog.

Den store Kamp.

Fra Gyldendals Forlag foreligger nu 3. Bind af Andersen-Nexøs Arbejder-Roman, *Pelle Erobreren,* der efter Planen skulde omfatte den store Rejsning af Organisationerne i København.

Vi har før fremsat vor Tvivl om, at Forfatteren var i Stand til at give en sand og forstaaende Skildring af disse Begivenheder, saa Bogen er ingen Skuffelse for os. Der kunde skrives en overmaade interessant Bog, men saa maatte Forfatteren foruden en vis Sympati for de Fattige ogsaa have klar Forstaaelse af Emnet, men det synes Andersen-Nexø at mangle.

Det foreliggende Bind paa 364 Sider er som de foregaaende uhyre bredt i Skildringen. Det rummer en Række udmærket gode Iagttagelser fra Fattigfolks Liv, en varmtfølt Skildring af de nødlidendes, de arbejdsløses Kaar, men samtidig gyselige Overdrivelser og Usandsynligheder, der ogsaa er for stærke for en Roman. Enkelte Træk fra Organisationsarbejdet er ogsaa fortalt troværdigt, det er dem, Forfatteren har historisk Grundlag for, men han synes paa de fleste Punkter i altfor høj Grad at have ladet Fantasien raade uden at benytte det historiske Grundlag, og det er, selv i en Roman, en Fejl. De Begivenheder, Bogen omfatter, er saa friske i Erindringen hos store Dele af den nulevende Befolkning, at Bogens Over-

drivelser, Usandsynligheder og Fantasifostre virker højst stødende paa Læserne.

Det følgende Bind skal omfatte Skildringen af det gennemorganiserede København, styret af Arbejderhænder, men vi har opgivet Spændingen efter at have læst det nu omtalte Bind, det kunde have været en Guldklump, men er kun blevet et et Forsøg paa at efterligne det ædle Metal. —*g.*

Fra Kunstens Verden.

En Terrorists Optegnelser ved *Aage Madelung*. Fra Tillges Boghandel er denne Bog udgaaet, efter Sigende paa Grundlag af et russisk Haandskrift. (Dagbog). Den er overmaade interessant. I knappe Dagbogs-Notitser følger man Terroristens Liv og Kamp, indtil han træt af Livet og mæt af Terroristens Kamp og Sjælekval gaar ud med sin Revolver for at ende Livet.

Særlig interessant er Skildringen af et mislykket Attentat paa Generalguvernøren og det senere vellykkede Attentat. Fortalt af den, der selv stod med en Bombe i Haanden, er der en egen Glød i Beskrivelsen, og man forstaar ved Læsningen, hvilken forunderlig Tilstand Terroristen har levet i paa Dage, hvor Planer lagdes, og hvor Udførelsen foregik.

—*g.*

Foranlediget ved fremsatte Formodninger gør vi opmærksom paa, at Bogen er en Oversættelse fra et russisk Haandskrift og ikke forfattet af Hr. Madelung.

Efterlysning.

Medlem Nr. 3081 Cigarsorterer Chr. Petersen bedes opgive sin Adresse til Kassereren i Aalborg.

Protest.

I nærværende Blads Numer fra 1. April 1909, fremkommer Red. med et Kommentar til de den 23. Marts d. A. vedtagne Resolutioner og til selve den stedfundne Generalforsamlings ganske forsvindende Majoritet, der vedtog de omtalte Resolutioner. Da vi Undertegnede har været Medindbydere til denne Ekstra-Generalforsamling og Fremstillingen af den er ganske uoverensstemmende med Sandheden og i høj Grad forvansket protesterer vi. At et saadant Spørgsmaal, som der bliver behandlet i Resolutionerne og blev diskuteret paa selve Generalforsamlingen som „Dansk Mester- og Arbejdsgiverforenings Taktik", bliver underkendt og lades upaaagtet, i den Grad, som Red. gør sig skyldig i. Vi skal i denne Protestskrivelse klarlægge, hvorfor vi forelagde Resolutionerne og paa hvad Maade de blev vedtagne.

Som vore Kolleger jo alle kender det, var „Dansk Mester- og Arbejdsgiverforening" igen ude med Lock-outtruslen, denne Gang paa Foranledning af Skotøjsarbejdernes Modstand overfor Dansk Arbejdsgiverforenings Forligstilbud. Alt som Tiden gik, viste det sig, at De samvirkende Fagforbunds Ledelse knn havde en Hensigt, nemlig den, for alt i Verden at undgaa Konflikt, og som Følge deraf vidste de at mage det saaledes, at Forliget blev vedtaget paa en ekstra Kongres, efter at det stod klart, at Skotøjsarbejderne ikke vilde gaa med dertil ad Forhandlingens Vej. Ej heller havde Landsafstemningen givet det ønskede Resultat, men tvertimod forkastet Forliget. Denne Kongresvedtagelse maa alle ærlige Arbejdere betragte som dem uværdig, eftersom der ikke blev gjort det ringeste Forsøg paa at optage Kampen med Arbejdsgiverforeningen, der paa en saa eftertrykkelig Maade Gang paa Gang undertvinger os og fravrister os Fordele, vi i Tidernes Løb har tilkæmpet os. Vi ved meget vel, at der vil blive sagt til os: „Ja, men vi er jo ikke stærke nok, Arbejdsgiver-Organisationen er, om ikke bedre, saa mindst ligesaa godt organiseret som vi". Ja, vist saa, det er rigtig nok med det sidste, men vi maa bestemt protestere imod, at Arbejderne ikke skulde være stærke nok til at optage en Kamp, hvis Hovedvægten, Styrken i Kampen, blev lagt i selve Arbejdsnedlæggelsen og ikke som nu i Pengene. Hvis vi ikke først skulde tage Hensyn til, hvor meget større Kassebeholdningen maatte være for at kunne holde ud i Kampen.

Det maa dog staa klart for enhver tænkende Arbejder, at vor Kasse aldrig vil kunne maale sig med Kapitalisternes, at vi aldrig vil kunne bekæmpe Kapital med Kapital, men at der skal en Forandring af Taktiken til. Parolen maa være: „En for Alle og Alle for en", og Taktiken den, at give Svar paa Tiltale, naar Arbejdsgiverne truer med Lock-out.

Det var da ogsaa omsider gaaet op for en hel Del københavnske Arbejdere, at saadan burde det være og der begyndtes derfor en energisk Agitation for Sympati- — eventuel Generalstrejke.

Den første af vore Resolutioner var bleven vedtaget i forskellige Fag, deriblandt Tømrerne, som var de første, der brød med den gamle konservative Holdning, Arbejderne har indtaget hidindtil.

Nu fulgte flere og flere efter, Murerne, Snedkerne, Murarbejdsmændene, Skotøjsarbejderne og efter Vedtagelsen af Forliget, Tobaksarbejderne, paa en velbesøgt Generalforsamling den 23. Marts i „Kæden"s store Sal. Red. siger, at nævnte Generalforsamling kun var besøgt af et Par Hundrede Mennesker og kun lidt over Halvdelen stemte paa Resolutionerne. Vi maa gøre Red. opmærksom paa, at dette er ikke overensstemmende med Sandheden. Tilstede var, for ikke at vurdere for højt, ca. 400 Personer og Resolutionerne blev vedtaget med stor Majoritet, er det saa kun en Tyvendedel af Medlemsantallet? Og maa vi endvidere spørge: Hvordan tør Red. paastaa, at den ene af Resolutionerne (den første) er ganske uden praktisk Betydning, fordi Skotøjsarbejdernes Konflikt er afsluttet? Tror Red. virkelig, at Arbejderne i Almindelighed leger Tagfat med deres egne Livsinteresser og at Tobaksarbejderne gør det i Særdeleshed. Vi faar dette Indtryk, naar vi læser Deres ringeagtende Kommentar.

Vi vil da oplyse igennem disse Linier, at Resolutionernes Vedtagelse i de forskellige Fag betyder ganske simpelt, at Arbejderne vil selv tale et Ord med, naar det gælder deres eget Ve og Vel, deres egen Sejr eller Nederlag; kort sagt, Resolutionerne er ikke affattet, diskuteret og vedtaget som en kun for Skotøjsarbejdernes Konflikt gældende Sympatitilkendegivelse, men som et for Fremtiden tilstedeværende Vidnesbyrd, at Arbejderorganisationernes menige Medlemmer for en stor Del er Tilhængere af Sympati- og Generalstrejke.

Ja, Sympati- og Generalstrejke som Vaaben imod Arbejdsgivernes uudholdelige og nedbrydende Lock-outtrusler. Tillige er de en Paamindelse til vor øverste

Ledelse om at forandre Taktik og ikke stadig om igen at række Kapitalisterne Haanden til skammelige Forlig, der sløver Arbejderne baade aandelig og legemlig.

Den anden Resolution, der fremkom fordi netop Skotøjsarbejderne var tvunget i Arbejde, hvilket jo ogsaa tydelig fremgaar af Indholdet, blev vedtaget som en særlig Protest til Arbejderorganisationernes Centralledelse, „De samvirkende Fagforbund", i Erkendelse af, at de enkelte Organisationers Bevægelsesfrihed er altfor ringe, deres Bestyrelser altfor autoritære og bydende. Resolutionen tyder endvidere paa, at Forstaaelsen hos Arbejderne er bleven vakt for det omvendte Forhold Medlemmerne og Bestyrelserne imellem. Nu er det jo desværre saadan, at Bestyrelserne ikke længere betragter sig som Udøvere af vore Paabud, men derimod optræder tidt og ofte eneraadig, naar det gælder vore Arbejdsinteresser. Er Organisationsformerne af den Beskaffenhed, at de atter og atter viser sig som Hindring for Arbejdernes Kampmetode og for en heldig Afslutning af deres Konflikter, saa maa de anses for forældet, og intet fornuftigt Menneske kan holde paa dem længere.

Vi indsender denne Skrivelse til Fagbladet for at vore Kolleger i Provinsen kan blive klar over, hvad der foregaar i Storbyens Afdeling og at det Kommentar, den ærede Red. tilføjede Resolutionerne, ikke passer paa Virkeligheden. Ligeledes for at imødegaa den muligvis opstaaede Frygt.

Red. siger: „Det drejer sig om alvorlige Anliggender", javel, men det kommer jo an paa, hvad man erkender for mest alvorligt.

Er det mere alvorligt, ved reel Kamp, med moderne Kampmidler, paa Klassekampens Grundlag, at frigøre sig selv med tilsammen Kammeraterne for Udbytteriet og Lønslaveriet, eller er det mere alvorligt at holde sig selv og andre hen med ugelange Forhandlinger, paafulgt af nedværdigende Forlig og Kontrakter, der knytter Arbejderne endnu fastere til det bestaaende System og ikke har andre Følger end en forøget Arbejdsløshær og større knugende Fattigdom.

Ja, hvad er mest alvorligt?

Tal Kammerater!

870 *Sophie Falck.*	1813 *Louise Nielsen.*
2480 *F. Willumsen.*	411 *Reinhold Nielsen.*
1783 *H. Bahnsen.*	523 *S. Simon.*
6278 *C. Carlsson.*	1430 *Harry Girotti.*
1908 *H. Petersen.*	412 *E. Nielsen.*

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Langebæksgade.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 ¹.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Kikkenborgvej.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, Ragnhildsvej 9.
Nykøbing F.: E. Andersen, Østerhus, Østerbro.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: H. Larsen, Vestergade 31.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

		pr. Pd.
Sumatra	**storbladet, lys**	2,80
G. B. M.	**storbladet, lys**	2,60
Java	**Dæks, bladrig, Mellemfarver**	1,50
Sumatra	Mellemfarver	1,80
Java	**Dæks og Omblad**	1,30
Java	Omblad	1,10, 1,20
Carmen	Omblad	0,90
Carmen	Oparbejder	0,70
Domingo	Oparbejd., bladrig	0,67
Brasil	let Kvalitet	1,10
Cuttings	prima	0,90, 1,00
Ungar	Omblad	0,70

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 9 | 1. Maj 1909 | 5. Aargang

Uklare Linjer.

Arbejdsløshed og Splittelse.

I et foregaaende Numer har vi nu gjort Rede for Arbejdsløshedens Omfang samt paapeget Aarsagerne og de Midler, midlertidige og endelige, der burde bringes i Anvendelse herimod. Vi beklager, at det Offentlige ikke i tilstrækkelig høj Grad har vist Vilje til at yde Hjælp, og vi beklager selvfølgelig de Mennesker, der haardt er ramte af Arbejdsløsheden. Vi forstaar, at de virkelige arbejdsløse og nødlidende kan blive bitre i Sindet, kan faa Følelsen af, at de ikke møder tilstrækkelig Hjælpsomhed, og det er naturligt, om de i deres Organisationer har fremsat Krav og slaaet til Lyd for den størst mulige Virksomhed til Fordel for de Arbejdsløse.

Vi beklager imidlertid, at Arbejdsløsheden, som er Kapitalismens Følge, ikke alene er blevet benyttet af Kapitalisterne, men ogsaa af Arbejdere, der helt eller delvis kalder sig Anarkister o. l.

De arbejdsløse Skarer er blevet benyttet som Operationsbasis for nogle uklare Teoriers Tilhængere. En lille Del af Københavns 12—13,000 Arbejdsløse har tilkendegivet Bifald, naar Snedker Willumsen og Konsorter paastod, at de Arbejdsløse ikke fik tilstrækkelig Hjælp, at Organisationerne ikke gjorde, hvad de kunde og burde for at skaffe Arbejde eller Penge, og at „Førerne" i Grunden var de mest skyldige, dem man først og fremmest skulde overfalde med grove Ord.

Det er forstaaeligt, ligesom det ogsaa er forstaaeligt, at det har været en let Sag for Willumsen og hans Hjælpere at blive „Udvalg" for de Arbejdsløse, thi alle Arbejdsløse vil selvfølgelig gerne have gjort noget til Afhjælpning af Arbejdsløsheden, og naar Arbejdere saa staar frem og siger, at de kender den eneste Recept, der duer, saa er der selvfølgelig al Tid nogle, der vil prøve. Saaledes gaar det ogsaa med de udenlandske Universal-Medikamenter, for hvilke der paa markskrigersk Maade reklameres, der er al Tid nogle, der prøver dem og opnaar at blive fattigere ved disse Forsøg, men ikke hjulpne for deres Lidelser.

Snedker Willumsens Udvalg har exscelleret i at lave Forslag, der alle havde Umulighedens Præg. Enkelte har fundet en vis Tilslutning, saaledes Kravet om at tømme Fagforeningskasserne. Det billiges af Højrepressen, af Indenrigsministeren og af Regeringstilhængerne, thi det er et godt kapitalistisk Forslag, som hvis det udførtes, vilde bane Vejen for kapitalistiske Overfald paa Arbejderne, *Lønreduktioner vilde være den ganske naturlige Følge* heraf, og Arbejderne vilde mangle Midler til at modsætte sig disse.

I Fortiden, da Organisationerne var svage eller ganske savnedes, blev Arbejdsløsheden al Tid brugt paa den Maade, og fra Udlandet meldes endnu stadig om Kapitalisternes hensynsløse Udnyttelse af Kriser og Arbejdsløshed til Forøgelse af deres Profit ved store Lønnedsættelser. Vi har i mange Aar kunnet modsætte os og hindre slige Overgreb, men hvis Willumsen og hans Fæller fik Lov til at gennemføre deres Planer, var Dagen snart inde, da Arbejderne paany kunde underkues af Kapitalisterne i lige saa høj Grad, som Tilfældet før har været.

Hvad der gælder dette Forslag, gælder ogsaa „Udvalget"s Henvisning til at søge Fattigvæsenet i stor Udstrækning. Det er Højres — d. v. s. Kapitalisternes — Ønske, thi derved berøves Arbejderne Valgretten, og var det først sket, saa var Arbejderne udelukket fra kommunal og politisk Repræsentation og Kapitalisterne ene om at bestemme Lovenes Indhold. Saa kunde de paa ny modsætte sig alle humane Foranstaltninger, saa kunde de hindre enhver Lovgivning til Gavn for Arbejdere, og de kunde igen dele Samfundets Goder iblandt den kapitalistiske Klikes Medlemmer. Intet vilde være Kapitalisterne mere velkommen end en saadan Bevægelse, thi Arbejder-Organisation og Arbejdernes Benyttelse af Valgretten er Kapi-

talisternes Skræk, det eneste, hvorfor de virkelig har Respekt.

„Udvalget" har krævet, at alle Arbejdende skulde nøjes med 25 Kr. som Ugeløn og afgive den overskydende Del til de Arbejdsløse uden at tage Hensyn til, at man derved fastsatte en Løn-Grænse, der selvfølgelig vilde blive anvendt som passende af Arbejdskøberne ved alle fremtidige Forhandlinger om Løn.

„Udvalget" har krævet Sympati- eller Generalstrejke iværksat, skønt det er klart, at dette Middel ikke var i Stand til at afskaffe Arbejdsløsheden, der er organisk knyttet til det kapitalistiske Samfund, men derimod i Stand til at skabe mere Nød og Adgang for Kapitalisterne til at forsøge et Stormløb mod Organisationerne og hvad de har tilkæmpet sig. Men selv om man ser bort herfra, er der dog Anledning til at overveje, om en saadan Kamp kan etableres og gennemføres med Virkning; meget skal være forberedt, før dette kan ske, og *de Folk, der nu krævede dette Kampmiddel anvendt, har netop været de ivrigste til at bekæmpe den Centralisation, der maatte være Betingelsen for at iværksætte Kampen.* Separatisters Virksomhed skyldes det, at nogle for en saadan Kamp betydningsfulde Organisationer staar udenfor „De samv. Fagforbund".

„Udvalget" har „forlangt", „paalagt", „paabudt" osv. overfor Fagforeningerne paa samme Tid, som de har samlet sig og virket *udenom* og *udenfor* Fagforeningerne. De har *forlangt*, at De samv. Fagforbund skulde paabyde Sympati- eller Generalstrejke, endskønt de burde vide, at Centralorganisationen intet kan paabyde overfor dem, der staar udenfor, ja end ikke overfor de Fag, der staar indenfor Organisationen. Imod et saadant Herredømme har den nævnte Bevægelses Ledere som bekendt ivret meget stærkt ved alle mulige andre Lejligheder, men dertil toges intet Hensyn, thi nu havde de Brug for *Bydeformen.*

Og saa kom som bekendt foruden alle disse Paabud og Fordringer den modbydelige Trusel. Hvis Forslagene om Afgivelse af Fortjenesten over 25 Kr. eller Generalstrejken ikke gennemførtes, *saa kunde der intet indvendes imod, at de arbejdsløse følte sig løst fra Solidaritetspligten og søgte Arbejde til Priser lavere end dem, der nu betales de arbejdende.* Det var Truslen om Underbud, om — *Skruebrækkeri*, en Gemenhed, som næppe tiltrædes af mange andre end af Ordfører Willumsen og hans nærmeste Aandsfæller. Den naturlige Følge af en saadan Handling, hvis den bragtes til Udførelse, var naturligvis, at de, der saa blev arbejdsløse, paany maatte underbyde de arbejdende o. s. fr., men herom talte Ordføreren eller hans Fæller selvfølgelig ikke.

Arbejdernes Fællesorganisation i København, hvis Bestyrelser (henved 1000 Mennesker) fik forelagt „Udvalgets" Forslag med Motivering af Willumsen m. fl., afviste med alle Stemmer mod 2 de fantastiske Forslag og misbilligede i skarpe Ord den utiltalende Adfærd, der var udvist af det saakaldte Udvalg, saavel ved at gaa *udenom* Organisationen, som ved Foranstaltningen af den berygtede Demonstration til Fagforbundenes Kontor. De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling har ligeledes udtalt sin Fordømmelse af det udførte Splittelsesarbejde. Ingen Røst har hævet sig til Fordel for de uklare Linjers Forkæmpere, overalt mødes de med Protest fra de Organisationsmedlemmer, der ikke vil handle letsindigt med Arbejderklassens Livs-Interesser og et fortsat Arbejde paa at bringe Splittelse i Arbejderbevægelsen til Skade for Arbejderne og til Gavn for Kapitalisterne, bør mødes med den alvorligste Protest og imødegaas med alle ærlige Midler, ligesom de Folk, der oftere vil møde som Ordførere for systematisk Skruebrækkeri, under Arbejdsløshedens Slør, bør have den Besked, *at det ikke taales af organiserede Arbejdere.*

Store Ofre, Aars Arbejde og Aars Kampe er bragt for at rejse og styrke Organisationerne.

Hævdelsen af de en Gang fastsatte Arbejdsbetingelser i en Krise og Arbejdsløshedsperiode som den nuværende er en god Maalestok for Organisationernes Styrke, og de, der vil nedbryde dette Værk, øver en Forbrydelse overfor deres Standsfæller, en Velgerning overfor deres Fjender.

Er der opnaaet noget?

Det siges af det saakaldte Udvalg, at der intet er opnaaet til de Arbejdsløse, at Organisationer og Tillidsmænd ikke gør deres Pligt o. s. v., men man vogter sig vel for at nævne Tal og Kendsgerninger fra den Side. Vi skal her nævne nogle Fakta, som ikke kan bortforklares.

Da Arbejdsløsheden midt i Firserne havde et lignende Omfang som i den forløbne Vinter, nægtede Rigsdag og Kommunalbestyrelse enhver Medvirkning til Hjælp for de Arbejdsløse. Endnu i 1893 afvistes i Københavns Kommunalbestyrelse et Andragende om en ringe Hjælp til de Arbejdsløse.

Siden da har Organisationerne tilkæmpet sig kommunal og politisk Indflydelse og Resultatet er øjensynligt.

Ved Arbejdsløshedskasseloven gives der Statstilskud til Fagenes Arbejdsløshedskasser. Paa Finansloven er hertil opført 400,000 Kr.

Staten yder Bidrag til Hjælpekasserne, derunder ogsaa til København til Fordelingen igennem Understøttelsesforeningen, normalt 250,000 Kr. aarlig. Ved ekstraordinær Lov vedtaget i Vinter yderligere 86,000 Kr. og Tilsagn om at ville overskride de 250,000 Kr., hvis Kommunerne yder saa store Beløb, at det bliver nødvendigt for at udrede Tredjedelen, som er Grundlaget for Statstilskudet.

Københavns Kommunalbestyrelse har foruden Bidragene til Arbejdsløshedskasserne, 120,000 Kr., bevilget ekstraordinært 420,000 Kr. i det forløbne Aar til Arbejdsløsheden, Frederiksberg ca. 100,000 Kr. og andre Bykommuner anselige Beløb. Københavns Kommunalbestyrelse har i Vinter bevilget 40,000 Kr. til Skolebespisning og ved en nylig vedtagen Lov gives der Kommunen Midler, ved midlertidig Skatteforhøjelse, til yderligere med anselige Beløb at træde hjælpende til. Omfattende Arbejder er sat i Gang i Kommunen

eller staar for at komme i Gang, og fra Arbejdernes Repræsentanter drages der Gang paa Gang skarpt til Felts imod Driveriet med offentlige Arbejder.

Og saa Organisationernes egen Hjælpsomhed. Gennem Organisationernes Arbejdsløshedskasser er udbetalt henved 800,000 Kr. i det sidste Aar, gennem den ekstraordinære Landsindsamling er indsamlet og uddelt ca. 200,000 Kr., gennem de Arbejdsløses Kontor i København 100,000 Kr. og rundt om i de Provinsbyer, der har været ramt af Arbejdsløsheden, andre betydelige Beløb.

Der vrænges ad alt dette fra de uklare Linjers Tilhængere, det er Almisser o. s. v. Haan og Spark har disse selvbestaltede Arbejdsløsheds-Ledere tilovers for den storstilede Offervilje, der er udvist af de organiserede Arbejdere og Foragt og Mistænkeliggørelse har de til de Repræsentanter, der kæmper for at skaffe Resultater af den offenlige Virksomhed til deres Kammerater og glæder sig for hvert Skridt, det lykkes at komme, for hvert Beløb, det lykkes at fravriste Magthaverne til Fordel for Arbejderne.

De, der vil nedsætte og nedbryde dette Arbejde, de, der med Splittelse af Arbejdende og Arbejdsløse vil søge at drive en Kile i Arbejderbevægelsen, handler paa den Maade, Kapitalisterne ønsker det og er tjente med; men de vil sikkert ogsaa blive behandlet derefter af Arbejderne, naar de kommer hos dem for at faa Lønnen.

Arbejdstidens Indflydelse.

Sygedage og Dødsfald.

Paa Grundlag af et Værk af Dr. med. Z. Zadek skal vi her gøre nogle Bemærkninger om den Skade paa Sundheden, som Arbejderne lider paa Grund af den lange Arbejdstid, hvilket kan maales efter Hyppigheden af Sygdomstilfælde og den kortere Levetid i vedkommende Fag.

Vi holder os til Sammenligninger fra samme Fag med forskellig Arbejdstid til forskellige Tider, da andre Sammenligninger kunde siges at være paavirkede af særlige Ejendommeligheder t Fagene.

Efter Indskrænkningen af Arbejdstiden — fra 12 Timer til 8 Timer for Arbejderne i Vest-Cumberland i 1890—91 gik den Understøttelse, som Arbejdernes Sygekasse havde at yde sine Medlemmer, ned med 20—25 pCt.

I Brunner, Mond & Co.s Alkaliværker i Northwich arbejdedes der indtil 1891 med 2 Arbejdshold i Døgnet. I Begyndelsen af nævnte Aar indførtes der en ny Arbejdsordning med 3 Hold. Før Forandringen — i 1889 — befandt 10 pCt. af Arbejderne sig under Lægebehandling. Efter at Forandringen i Arbejdstiden i et Par Aar havde øvet sin gavnlige Indflydelse paa Arbejdernes Sundhed — i 1893 — trængte kun 5 pCt. af dem til Lægebehandling. I 1889 var Drikfældigheden stor blandt Arbejderne; i 1893 kunde man i saa Henseende konstatere en afgjort Forandring til det bedre. Samtidig med og i samme Forhold som Arbejdernes Sundhed og Velbefindende øgedes ogsaa deres Ydeevne.

Ogsaa ved Londons Gasværker har man gjort den Erfaring, at Sygekassens Udgifter er formindskede i en ganske betydelig Grad efter Indførelse af 8 Timers Arbejdsdag.

Hvad nu Dødelighedstallene angaar, saa erfarer vi, at Dødeligheden er blevet betydelig mindre blandt Bjergmændene i Syd-Yorkshire, siden Arbejdstiden for 30 Aar siden indskrænkedes fra 12 til 8 Timer, især for Aldersklasserne mellem 25 og 45 Aar, saaledes at der nu gennemsnitlig falder flere Arbejdsaar paa hver Arbejder. Dødelighedsprocenten viser sig i denne Egn at staa i et næsten nøjagtigt Forhold til Arbejdsdagens Længde og er mindre i Distrikter med kort Arbejdstid end i dem med lang Arbejdstid.

Men mest indtrængende taler den Statistik, som Englands forenede Maskinbyggere kan fremlægge. Denne stive og gamle Fagforening har i en lang Række af Aar ført en fortløbende Fortegnelse over den gennemsnitlige Levetid for de af Foreningens mandlige Medlemmer, der i Aarets Løb er afgaaet ved Døden. I 1871 udgjorde Levetiden $38^1/_4$ Aar. I 1872 opnaaede Maskinbyggerne en Indskrænkning af Arbejdstiden til 9 Timer daglig, og 17 Aar senere, i 1889 udgjorde deres gennemsnitlige Levetid $48^1/_4$ Aar. *Med hele 10 Aar* havde Indskrænkningen af Arbejdstiden til 9 Timer forlænget de engelske Maskinbyggeres Liv.

Det ses altsaa af det foregaaende, hvad det er, der river Menneskene bort i deres Livs Blomstring, i en Alder, da Mennesket under normale Forhold netop skulle have naaet sin højeste Udvikling og største Modstandskraft.

Tuberkulosen gør sin rige Høst blandt Mennesker omkring de 30 Aar, fordi Arbejdet i de slette Lokaler med den lange Arbejdstid har øvet sit Nedbrydningsarbejde overfor Sundhed og Kræfter. I alle Lande udenfor England steg Tallet paa de af Tuberkulosen angrebne lige til 25 pCt. i Aarene 1848 til 1888, medens det gik ned med næsten 50 pCt. i England, hvor Arbejdstiden indskrænkedes stærkt i de samme Aar.

Hundred-Tusinde af Arbejdere ligger saarede eller døde hvert Aar paa Arbejdets Slagmark, fordi Indskrænkningen i Arbejdstiden ikke holder Skridt med Arbejdets stadige stigende Intensitet. Arbejdet, som er en Betingelse for Menneskets Sundhed og Velvære, er for en stor Del af Menneskeheden blevet en Forbandelse, der først hæves, naar Menneskeligheden vinder Indpas og fuldtud, naar det arbejdende Folk selv faar Styret.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 18. Marts 1909.

1. Under en Fabriks Ombygning i Fredericia gaves der Arbejderne Tilladelse til at tage Hjemmearbejde, antagelig i 4—6 Uger.

2. Udkast til Love for Afdelingen i Aalborg sanktioneres.

3. Paa Grund af et formentlig upassende Antal Lærlinge har Arbejderne hos Agerholm i Thisted indledet Forhandling og i Følge Telegram nedlagt Arbejdet. Forretningsudvalget protesterede mod denne ulovlige Fremgangsmaade og vedtog, at Formanden rejser til Thisted og søger Forholdet ordnet.

Afdelingsformændene i Tobaksarbejderforbundet.

Aalborg: Chr. Hansen, Reberbanegade 1, 2.
Aarhus: N. Pedersen, Valdemarsgade 54, A.
Esbjerg: C. Lauritsen, Jyllandsgade 23, 1.
Fredericia: N. Fledelius, Riddergade 11.
Helsingør: Johan Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Hillerød: L. F. Jensen. Østergade 178.
Hjørring: J. F. Absalonsen, Sæbyvej 28.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Horsens: M. Bahr, Fredensgade 11.
Kolding: C. Bebber, Frederiksgade 48, 2.
Nakskov: Vald. Hansen, Rødbyvej 12.
Nyborg: H. M. Hansen, Stendamsgade 9.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Nykøbing, J.: P. Pedersen, Strandvejen 27.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Odense: Fr. Petersen, Dronningensgade 22, 2.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Ringkøbing: M. E. Willumsen, Reberbanen.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Skive: P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Slagelse: P. Thomsen, Herrestræde 36 b.
Svendborg: F. Nicolajsen, St. Hansvej 4, A.
Thisted: Markus Petersen, Hundborgvej 21.
Vejle: J. C. Lund, Skolegade 15.
Viborg: Jakob Jensen, Lille St. Hansgade 10 B, 2.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
København:
„Enigheden", Vilh. Nygaard, Rømersgade 22, 3.
Cigarsorterernes Fagforening, J. Knudsen, Rømersgade 22, 3.

Efter derom fra flere Sider fremsat Anmodning, meddeles ovenstaaende Fortegnelse over Tobaksarbejderforbundets Afdelingsformænd og deres Adresser.

Fortegnelsen bedes udklippet og opbevaret, da den kun gentages, naar der sker Forandringer.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Toftegade 7.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 [1].
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C [2].
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Søgade 4, 1.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, St. Annævej 11, Kj.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: H. Larsen, Vestergade 31.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har fra Dags Dato aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser, særlig fremhæves:

Java Omblad 1 Kr. pr. Pd,
Lyse Sumatra Dæks 2 Kr. 45 Øre pr. Pd., dækker med $1^1/_2$ Pd.
Do. do. ekstrafin Kvalitet 2 Kr. 70 Øre pr. Pd., dækker med $2^1/_4$ Pd.
Java Omblad og Indlæg (Oparbejder) 0,80 Øre pr. Pd.
Cuttings (meget fin) 1 Kr. pr. Pd.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse
Otto Britzke,
St. Strandstræde 7.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

		pr. Pd.
Sumatra	**storbladet, lys**	2,80
G. B. M.	**storbladet, lys**	2,60
Java	**Dæks, bladrig, Mellemfarver**	1,50
Sumatra	Mellemfarver	1,80
Java	**Dæks og Omblad**	1,30
Java	Omblad	1,10, 1,20
Carmen	Omblad	0,90
Carmen	Oparbejder	0,70
Domingo	Oparbejd., bladrig	0,67
Brasil	let Kvalitet	1,10
Cuttings	prima	0,90, 1,00
Ungar	Omblad	0,70

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade København 28

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 10 | 15. Maj 1909 | 5. Aargang

Fagforeningsbevægelsen i Danmark 1908.

De samvirkende Fagforbunds Beretning om Virksomheden i 1908 er et interessant Aktstykke, der viser Organisationernes Vækst og den mægtige Udvikling af Virksomheden saavel indenfor Fællesorganisationen som i de enkelte Organisationer.

De samvirkende Fagforbund bestod ved Aarets Slutning af 51 Forbund med tilsammen 1214 Afdelinger og 10 enkeltstaaende Fagforeninger.

Medlemsantallet i Forbundene var den 1. Januar 1909 96,071, i de enkeltstaaende Fagforeninger 580, ialt 96,651 Medlemmer. Fremgangen i Medlemsantallet er 5815 og Tilvæksten i Afdelinger 63.

I 1908 har 27,288 Medlemmer fra 43 Organisationer været i Lønbevægelse, 25,642 af disse Medlemmer berørtes ikke af Konflikt. 1646 var i Strejke eller Lock-out. 19,248 Medlemmer opnaaede Fordele ved Lønbevægelsen. Heraf 17,802 uden Arbejdsstandsning og 1446 ved Strejke eller efter Lock-out.

Den Krise, der indtraadte i 1908, har selvfølgelig øvet sin Indflydelse. Arbejdet standsedes, Arbejdsløsheden bredte sig og Arbejdskøberne udnyttede denne Allierede. Arbejdsgiverforeningen har etableret et skandinavisk Arbejdsgiverforbund og Fremgangsmaaden har i de nordiske Lande været ret ensartet. Sejg Modstand overfor Arbejdernes Krav, Lock-out Trusler og Lock-outer i Række, det er de karakteristiske Træk fra det sidste Aar.

Overfor denne Fremgangsmaade maa Arbejderne selvfølgelig søge at udvikle den internationale og skandinaviske Centralisation, udvide Solidariteten videre og videre, saa de bliver en virkelig Verdensmagt og i Stand til at bryde Kapitalisternes Magt.

En væsentlig Del af Virksomheden indenfor Organisationerne har været helliget Arbejdsløsheden. Den 31. December 1907 var Antallet af Arbejdsløse 8,180, hvilket, naar Hensyn tages til Aarstiden, ikke kan siges at være særlig højt.

Byggespekulation og Svindel medvirkede imidlertid til et voldsomt Krak, der hidførte Standsning i alt Byggearbejde og siden er omtrent intet nyt Arbejde paabegyndt, hvoraf der fulgte en omfattende og langvarig Arbejdsløshed.

Den 15. November foretoges Optælling af de Arbejdsløse i hele Landet, og de indkomne Beretninger, fra 64 Byer med 88,844 Medlemmer, oplyste at der var 13,042 arbejdssløse.

Den 23. Januar 1909 var Antallet af Arbejdsløse steget til 20,445, den 13. Februar til 21,732 og endelig den 6. Marts til 22,426 arbejdsløse, deraf 12,531 i København og 9895 i Provinserne.

For en Mængde Medlemmer har Arbejdsløsheden været saa langvarig, at Understøttelsen fra Arbejdsløshedskassen ophørte. 15. November var 4586 uden Understøttelse. 23. Januar 1909 var der 14.255 der ikke fik Understøttelse. Som en Følge af disse fortvivlede Forhold iværksattes en Landsindsamling i Januar Maaned, ligesom der af de stedlige Fællesorganisationer iværksattes en Lokal-Indsamling. Indtil 31. Marts har Landsindsamlingen indbragt 199,479 Kr. Den lokale Indsamling i København, ved De arbejdsløses Kontor, har indbragt ca. 100,000 Kr.

Foruden Organisationernes egen Indsamlinger er der af Arbejderpartiets Repræsentanter i Rigsdagen og Kommunalbestyrelser fremsat Forslag om offentlig Hjælp til de Arbejdsløse. Det lykkedes ikke at faa Rigsdagen til at foretage, hvad vi ansér for dens Pligt, der gennemførtes en Lov, hvorefter Kommunerne fik Ret til at yde ekstraordinære Tilskud til Arbejdsløshedskasserne, men uden Statsbidrag.

Endvidere fik Kommunerne Ret til at yde ekstraordinære Bidrag i Anledning af Arbejdsløsheden.

Beløbet, der er stillet til Raadighed, forhøjedes til 450,000 Kr., hvilket er 87,031 Kr. mere end ordinært vedtaget.

For Københavns Vedkommende er der endvidere

vedtaget en Lov, som giver Kommunalbestyrelsen Ret til at forhøje Skatteprocenten for indeværende Aar, hvorved nogle Hundred Tusinde Kroner kan skaffes til Hjælp for Arbejdsløsheden.

Københavns Kommunalbestyrelse har iøvrigt bevilger ialt 420,000 Kr., der er fordelt gennem Københavns Understøttelsesforening, fordi der ingen Hjælpekasse findes i Byen.

Igennem 58 Organisationer er der udbetalt 727,839 Kr. i 1908. Organisationernes Medlemsantal var 61,872, gennemsnitlig har saaledes hvert Medlem ydet 11 Kr. 76 Øre til Rejsende og Arbejdsløse.

Med Hensyn til Organisationernes øvrige Virksomhed kan anføres, at 36 Organisationer udgiver Fagblade, hvortil Udgifterne har været 30,858 Kr. 85 Øre.

Til Strejker og Lock-outer i Udlandet har 16 Organisationer ydet tilsammen 23,609 Kr. 31 Øre.

Til Strejker har der i 1908 været paalignet Organisationerne 3 Strejkebidrag á 15 Øre for heltbetalende og $7^1/_2$ Øre for halvtbetalende.

Der kunde nævnes mange andre Sider af Organisationernes mangesidede Virksomhed, men det her anførte giver et storslaaet Billede af denne.

De samvirkende Fagforbund har fæstnet sig og udvidet sig, nye Virkefelter er draget ind, og paa Understøttelsesomraader er sket en heldig Udvikling i de senere Aar. Fagforeningsbevægelsen i Danmark hviler paa solidt Grundlag, og der kan roligt bygges videre paa det store Værk, som Danmarks Arbejdere har rejst.

Usle Arbejdsvilkaar.

I 1908 blev der til Belysning af de Vilkaar, hvorunder det industrielle Hjemmearbejde udøves i Hovedstaden, indsamlet en Række Oplysninger, der for Tiden er under Bearbejdelse i Statistisk Bureau.

Som foreløbigt Resultat af disse Undersøgelser om de enkeltsiddende Konfektionssyersker (ikke Systuer), der viser hvor slette Forholdene er i dette Fag, fordi det i saa høj Grad har manglet Organisation.

Der foreligger Oplysninger om 1,526 Syersker, godt en Fjerdedel af hele Antallet, der regnes til 6000 med Hjemmearbejde. Godt to Femtedele, 42 pCt., havde jævnt Arbejde Aaret igennem; det var navnlig Linned- og Handskesyerskerne, der var nogenlunde jævnt beskæftigede (70 pCt.), af Kaabe- og Overstykkesyerskerne havde derimod kun 14 pCt. jævnt Arbejde hele Aaret. To Femtedele af samtlige Syersker havde ledig Tid, i Gennemsnit henimod 100 Dage om Aaret. Den ledige Tid indtraf navnlig i de to Sommermaaneder Juni—Juli og i de to Vintermaaneder December—Januar. Paa den anden Side havde paa visse Tider af Aaret 56 pCt. af Syerskerne særlig travlt (med gennemsnitlig 146 travle Dage aarlig). Efteraarssæsonen begyndte i August og kulminerede i September og Oktober. Foraarssæsonen, der begyndte i Februar og kulminerede i April og Maj, var dog navnlig for Herrekonfektion af langt større Betydning end Efteraarssæsonen. For Kaabe- og Overstykkesyersker var baade den ledige og travle Tid af længst Varighed (henholdsvis 112 og 190 Dage). I Sammenligning med Resultaterne af den Undersøgelse af københavnske Syerskers Livsvilkaar, der blev foretaget af Poul Sveistrup i Begyndelsen af 1890erne, er Hjemmearbejdet i Konfektionsindustrien blevet jævnere. Forholdsvis flere har nu jævnt Arbejde Aaret igennem, og samtidig er den ledige Tid blevet kortere og den travle Tid længere. Kaabe- og Overstykkesyersker danner dog en enkelt Undtagelse herfra; for denne Gruppes Vedkommende synes Beskæftigelsen omtrent lige saa varierende som før.

Den gennemsnitlige Nettoarbejdsdag, bortset fra Spisetider og den Tid, der medgaar til at hente og bringe Syarbejdet, var for de Syersker, der var jævnt beskæftigede hele Aaret, 8,6 Timer. De øvrige Syersker arbejdede i den travle Tid 9,9 Timer daglig, og den øvrige Del af Aaret 6,8 Timer, altsaa en Forskel paa godt 3 Timer. Størst var Forskellen i Herrekonfektionen (henholdsvis 10,3 og 6,1 Time), noget mindre for Kaabe- og Overstykkesyersker (henholdsvis 10,1 og 7,4 Timer). For gifte Syersker var Arbejdstiden gennemgaaende kortest, ca. $1^1/_2$ Time kortere end for ugifte og et Par Timer kortere end for Enker.

Den gennemsnitlige Aarsfortjeneste er for enkeltsiddende Konfektionssyersker opgjort til 422 Kr. For Kaabe- og Overstykkesyersker var Fortjenesten højest (547 Kr.), og i Herrekonfektionen naaede den 431 Kr. Derimod var Fortjenesten særlig ringe for Linned- og Handskesyersker (henholdsvis 382 og 267 Kr.) For gifte Kvinder var Aarsfortjenesten ca. 50 Kr. lavere end Gennemsnittet. Ogsaa Timefortjenesten var højest for Overstykkesyersker (23 Øre mod 18 Øre i Herrekonfektionen og 15 á 16 Øre for Linned- og Handskesyersker). I Sammenligning med Resultaterne af den ovenfor nævnte Undersøgelse af Poul Sveistrup synes Aarsfortjenesten nu at være ca. 80 Kr. højere end i 1890.

Men trods denne Forhøjelse af Fortjenesten, er Forholdene i højeste Grad oprørende.

Vi har bragt disse Oplysninger, som maa anses for at have almindelig Interesse, og navnlig er de et stærkt Vidnesbyrd om Organisationens Betydning. Hvis Tobaksarbejderne i Hjemmene vedblivende havde holdt sig uden Organisation, havde deres Lønforhold holdt sig nede paa det Lavmaal, der kendtes i Firserne og Halvfemserne, men heldigvis er det lykkedes at fravriste Arbejdskøberne en Del af Udbyttet ved Organisationens Hjælp, noget vi haaber Syerskerne snart vil lære.

Stordriften.

Verdensproduktionen af Kul.

Der produceres i de senere Aar henimod 1,100 Mill. Tons Kul om Aaret (á 1000 kg.). I 1897 var den samlede Kulproduktion kun ca. 631 Mill. Tons, og Produktionen er saaledes steget med 74 pCt. i den sidste halve Snes Aar.

Over Halvdelen af Kulproduktionen (610 Mill. Tons aarlig) falder paa Europa, og heraf produceres igen henimod Halvdelen i England; Amerikas Kulproduktion udgør ca. 436 Mill. Tons aarlig, Asiens 22 Mill., Afrikas 4 og Australiens 10 Mill. Tons.

Der produceres store Mængder af Kul, mere end i Fortiden, og Produktionen kan forøges, men dog er der Tusinder i vort Samfund der lider i Vinterkulden, mangler Kul til Frembringelse af Varme i de fattige, afpillede Hjem.

Vanvittige Samfund!

Cigarsorterernes Fagforening.

Medlemmer, der har Lister til Landsindsamlingen, erindres om, at denne slutter Lørdag den 15. ds. Alle Lister, ogsaa dem, hvor ingen Bidrag er paategnet, maa indleveres for Kontrollens Skyld.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes endvidere paa, at i Følge Generalforsamlingsbeslutning betales fra og med den 22. Maj 10 og 5 Øre ugentlig, henholdsvis for helt- og halvtbetalende, til Ekstrafondet. Dette Bidrag betales til Generalforsamlingen i Januar, hvor Fondets Love tages op til Revision.

P. B. V.
J. Knudsen.

Afdød Kollega.

Den 25. April begravedes Cigararbejder Ludvig Ludvigsen, under stor Deltagelse. Kollegerne afsang en stemningsfuld Koral, hvorefter det store Følge fulgte den Afdøde til Graven med vore 2 smukke Faner i Spidsen.

Ludvigsen var en afholdt Kollega, og med Sorg bekendtgør vi hans Bortgang, da han efterlader sig Hustru og 6 ukonfirmerede Børn .

Paa Odense Afd. Vegne
Fred. Petersen.

Efterlysning.

Cigarsorterer Carl Gustav Bengtson, af Gøteborg, der har arbejdet i København samt i Norge og Sverig, bedes opgive sit Opholdssted til Bengtson, Jagtvej 119, 4.

Andre, som kender ovennævnte Kollegas Opholdssted, bedes ogsaa om at sende Besked.

Fælles-Generalforsamling.

De københavnske Afdelinger, „Enigheden" og Cigarsorterernes Fagforening afholder *Fællesgeneralforsamling Onsdag den 19. Maj Kl. 8 i „Kæden"s store Sal (Dr. Tværgade 55).*

Dagsorden:

Forslag til Overenskomst med „Cigarfabrikantforeningen af 29. Januar 1909".

Efter denne fortsættes den ordinære Generalforsamling i Afd. *Enigheden*".

Dagsorden:

1. Bestyrelsens Stilling til de vedtagne Resolutioner af 23. Marts.
2. Beretning fra Arbejdernes Fællesorganisation.
3. Forslag fra Medemmerne 870 og 1813 ang. Artiklerne i „Social-Demokraten" den 10., 11. og 13. April. Forslag fra Medlem Nr. 2212.
4. Beretning.
5. Regnskabet.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 7. April 1909.

1. Regnskabet for Oktober Kvartal 1908 forelagdes og toges til Efterretning.

2. Fra Afd. i Aalborg er fremsendt forskellige Oplysninger om Lærlingeforhold, Tilgang til Organisationen o. s. v. og anmoder om et Møde afholdt med en kvindelig Agitator.

Det vedtoges saavidt muligt at imødekomme Ønsket. Eventuelt deltager Formanden i Mødet.

3. Der foreligger Anmodning fra Vejen om Tilladelse til at oprette en Afdeling, der er 10 Medlemmer og Mulighed for at faa Tilberederne tll at indtræde. Tilladelse gaves.

4. Formanden har været i Thisted og faaet Forholdene ordnede, efter at Arbejdet var genoptaget.

I Slagelse har været en Konflikt i Anledning af et Cigarsortererforhold, men denne er ved Formandens Mellemkomst bilagt.

Fra Sverrig foreligger nærmere Oplysninger om de afsluttede Forhandlinger og Overenskomster samt Meddelelse om, at Arbejdsforholdene er yderst slette.

Hovedbestyrelsesmødet 25. April 1909.

1. Forhandlingsprotokol og Beretning om Virksomheden godkendtes.

2. Regnskabet for Oktober Kvartal forelaa og toges til Efterretning.

3. Formanden forelagde et foreløbigt Udkast til

Overenskomst, saaledes som det er formet ved Forhandling med de 4 Fabrikanter, der i Følge Meddelelse af 1. Februar har opsagt Overenskomsten.

Det meddeles endvidere at der forhandles med den ene Fabrikant om nogle særlige Uregelmæssigheder i Priserne, ligesom der forhandles om Klistrerne.

Det forudsættes, at en Overenskomst kan opnaas, og der gaves Udvalget Fuldmagt til at afslutte Overenskomst.

4. Afd. Aarhus fik Sanction paa Bevilling af 50 Kr. til de arbejdsløse, Horsens 100 Kr. til samme Formaal, og Cigarsorterernes Fagforening 10 Kr. til de Unges Idræt.

5. Nygaard ønskede at udtræde af Forhandlingsudvalget. I hans Sted valgtes Fr. Jensen.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Toftegade 7.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: A. Christensen, Allèen.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 [1].
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C [2].
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Søgade 4, 1.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, St. Annævej 11, Kj.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: H. Larsen, Vestergade 31.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser, særlig fremhæves:

Java Omblad 1 Kr. pr. Pd,
Lyse Sumatra Dæks 2 Kr. 45 Øre pr. Pd., dækker med 1½ Pd.
Do. do. ekstrafin Kvalitet 2 Kr. 70 Øre pr. Pd., dækker med 2¼ Pd.
Java Omblad og Indlæg (Oparbejder) 0,80 Øre pr. Pd.
Cuttings (meget fin) 1 Kr. pr. Pd.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse
Otto Britzke,
St. Strandstræde 7.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

		pr. Pd.
Sumatra	**storbladet, lys**	2,80
G. B. M.	**storbladet, lys**	2,60
Java	**Dæks, bladrig, Mellemfarver**	1,50
Sumatra	Mellemfarver	1,80
Java	**Dæks og Omblad**	1,30
Java	Omblad	1,10, 1,20
Carmen	Omblad	0,90
Carmen	Oparbejder	0,70
Domingo	Oparbejd., bladrig	0,67
Brasil	let Kvalitet	1,10
Cuttings	prima	0,90, 1,00
Ungar	Omblad	0,70

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* **Rømersgade 22, København K.**
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 23 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 11 | 4. Juni 1909 | 5. Aargang

Dette Numer er nogle Dage forsinket, for hvilket vi bringer en Undskyldning. Et Uheld med Stoffet til Bladet er Aarsagen. *Red.*

Arbejderbeskyttelse.

Danmark.

Den første egentlige Lov om Arbejderbeskyttelse i Danmark er Loven af 23. Maj 1873 om Børns og unge Menneskers Arbejde i Fabriker. Efter Datidens Forhold var denne Lov et vigtigt Skridt, der endog bragte os foran andre Stater. Endog England, som havde en Børnebeskyttelseslov fra 1833 og 1844, blev distanceret, medens Forholdet dog var, at England havde Beskyttelseslov for Kvinder allerede fra 1844. Paa dette Omraade kom Danmark først med i 1901.

Loven af 1873 satte Aldersgrænsen for Børns Anvendelse i Fabriker og fabrikmæssigt drevne Værksteder til 10 Aar. Børn mellem 10 og 14 Aar maatte ikke anvendes mere end $6^1/_2$ Time daglig, deri indbefattet en Hviletid paa mindst $^1/_2$ Time. For unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar fastsattes en Arbejdstid paa 12 Timer, deri indbefattet 2 Timers Hviletid.

Børn og unge Mennesker maatte ikke anvendes til Natarbejde, og under Maaltiderne maatte de ikke opholde sig i Arbejdslokalerne.

Forskellige andre Bestemmelser om Beskyttelse, hvor Maskiner anvendtes, Ansættelse af Arbejdsinspektører o. s. v. var Fingerpeg i rigtig Retning.

Lærlingeloven af 1899 var en Indrømmelse overfor de mange Klager over Misligheder i Lærlingeforholdet, dens Bestemmelser er ufuldkomne, men Loven er et Grundlag, hvorpaa en virkelig Beskyttelseslov for unge Arbejdere kan bygges.

Samme Aar kom ogsaa Loven om Forebyggelse af *Ulykkestilfælde ved Maskiner,* der giver flere gode Bestemmelser, som sikkert har hindret adskillige Ulykker. —

Udlandet.

I *Frankrig* kom den første Arbejderbeskyttelseslov i Begyndelsen af det 19. Aarh., nemlig i 1813, og angik — ligesom i England — Børnene, idet det blev forbudt at anvende Børn under 10 Aar i Bjærgværkerne, men først i 1841 tog man det næste Skridt og gav lidt mere omfattende Bestemmelser angaaende Børnearbejdet. Paa større Værksteder maatte Børn under 8 Aar slet ikke anvendes, Børn fra 8 til 12 Aar kun i 8 Timer, fra 12—16 Aar højst 12 Timer, Nattearbejdet blev indskrænket, og Børnene var skolepligtige indtil 12 Aars Alderen. I 1848 forsøgtes en Bestemmelse om 12 Timers Dagen som længste Arbejdsdag, men ingen af disse to Love fik videre Betydning, da Stemningen overalt var imod Statsmagtens Indgriben paa det privat-økonomiske Omraade. Bedre gik det Lærlingeloven i 1851, der dog fik Magt til at indføre en Del Forbedringer, særlig paa Arbejdstidens Omraade. Frankrig var langt bag efter England paa Fabriklovgivningens Omraade. Loven af 1844 i England har kun $6^1/_2$ Time, hvor Frankrig har 8 Timer, og England har taget Kvinderne med under Beskyttelsen og har baade for dem og Børn indtil 18 Aar højst $10^1/_2$ Time om Dagen — Frankrig har slet ingen Beskyttelse for Kvinder og Børn fra 16—18 Aar, og fra 12—16 Aar er indtil 12 Timer dgl. tilladt, og hertil kommer endda, at Bestemmelserne i Loven kun i ringe Grad overholdtes, først i 1874 indførtes Fabriksinspektører til at paase dette — England har dem allerede 1833. Det er egentlig først i den allersidste Tid, at Frankrig vinder med i Beskyttelseslovgivningen, nemlig i Løbet af 90'erne (1892—93, 1897—98), og Standpunktet er herefter følgende: Lovgivningen omfatter alle haandværksmæssige Bedrifter, ogsaa *Værksteder* og *Husindustri,* undtagen hvor udelukkende Familiens egne Medlemmer beskæftiges; dog kan ogsaa her Politiet skride ind i visse Tilfælde. Børn under 13 Aar maa ikke anvendes (kun undtagelsesvis fra 12

Aars Alderen og da kun mod Attester fra Læge og Skole). For Børn under 16 Aar kan Politiet forlange Lægeundersøgelse, og det højeste daglige Timeantal er 10 Timer, for unge Mennesker fra 16—18 Aar og for Kvinder er 11 Timer Maksimum. Natteabejde er forbudt for alle de beskyttede, og for Bjærgværker findes endnu nogle skærpende Bestemmelser. Normalarbejdsdagen paa 12 Timer bibeholdtes iøvrigt (fra 1848), men for Lokomotivførere og Fyrbødere er den kun 10 Timer.

I 1898 udvides Arbejdsgivernes Erstatningspligt ved Ulykkestilfælde, efter at Lovene af 1892—94 havde givet en Del Bestemmelser og Sikringsforanstaltninger mod Ulykkestilfælde. Endvidere er Fabriksinspektionen udvidet; der er ansat 76 mandlige og 16 kvindelige Fabriksinspektører, der atter staar under 11 Kredsinspektører, foruden forskellige Kommissioner og Raad, f. Eks. en Slags Værgeraad, som har Lærlingevæsenet under sig.

I *Belgien* begyndte man først rigtigt paa Beskyttelseslovgivningen i 1884, da man forbød Bjærgværkerne at anvende Drenge under 12 Aar og Piger under 14 Aar. Efter en Enquête over Forholdene (1886—87) kom Love i 1887, 88 og 1889, derefter i 1895—97, og en almindelig Beskyttelse for Kvinder og Børn var dermed indført. Lovgivningen omfatter kun større industrielle Foretagender og delvis Værkstederne (kun Bestemmelserne om Renlighed og lign.), derimod ikke Husindustrien. Forbudt er Anvendelsen af Børn under 12 Aar og af Kvinder de første 4 Uger efter en Nedkomst, ligeledes Nattearbejde og Arbejde under Jorden for Mænd under 16 Aar og Kvinder under 21. Disse Bestemmelser kan i særlige Tilfælde skærpes. Siden 1895—96 er Fabriksinspektion gennemført.

I *Østrig-Ungarn* har man allerede i Slutningen af det 18. og Beg. af det 19. Aarh. haft Bestemmelser om Lærlinge og Børn, men først midt i det 19. Aarh. begynder den egentlige Beskyttelseslovgivning, først angaaende Børns Anvendelse i Bjærgværker, derefter i Fabriker, endvidere angaaende Lærlinge. Den nuværende Ordning hviler paa en Mængde Love i 80'erne og 90'erne, hvorefter Anvendelse af Børn under 12 Aar til regelmæssigt, haandværksmæssigt Arbejde er forbudt, ligeledes Kvinders Arbejde de første 4 Uger efter Nedkomsten, for Fabriker og Bjærgværker er Aldersgrænsen for Børn endog 14 Aar. Nattearbejde er forbudt Kvinder og unge Arbejdere, dog kan der gøres Undtagelser for enkelte Haandværks Vedkommende. Børn mellem 12 og 14 Aar maa højst arbejde 8 Timer og kun, hvis det kan ske uden Skade for deres Sundhed og Udvikling, og uden Forsømmelse af Skolepligten. Som Regel er 11 Timer Maksimum, og Overarbejde kun tilladt efter visse Regler; i Bjærgværker er den egentlige Arbejdstid indskrænket til 10 Timer. Endvidere findes en Mængde Forskrifter om Sikkerhedsforanstaltninger mod Ulykkestilfælde, Forsikring o. lign. Siden 1883 har der været Haandværksinspektører, hvilket har givet Lovgivningen stor Betydning, foruden at Lovgivningen i sig selv — som man ser — er ret vidtstrakt særlig med Hensyn til det Omraade, der er draget ind derunder: Bestemmelserne gælder ogsaa de allerfleste Haandværk og ikke, som f. Eks. i England, væsentlig kun Fabrikerne.

I *Preussen* indførtes i 1839 Aldersgrænsen 9 Aar for Børns Anvendelse i Fabriker og Bjærgværker, endvidere var Maksimum 10 Timer om Dagen for Børn indtil 16 Aars Alderen, og Nattearbejde for disse forbudt. I 1853 blev Aldersgrænsen sat op til 12 Aar. I Sachsen og de sydtyske Stater var Forholdene ganske tilsvarende, og i 1869 optog det nordtyske Forbund de preussiske Bestemmelser samt tilføjede Bestemmelser angaaende Arbejdsgivernes Pligt til at sørge for Sikringsmidler mod Fare for Liv og Sundhed. Da denne Lov viste sig ikke at være tilstrækkelig, udstedtes — efter en Enquête i Midten af Halvfjerdserne — i 1878 en ny Lov, hvorved Beskyttelsen udvidedes og Fabriksinspektørernes Myndighed forøgedes (Fabriksinspektion indført 1853, men havde vist sig uden videre Betydning).

I 1891 kom den egentlige Fabriklov i Tyskland med supplerende Love i 1896 og 1897. I disse findes Bestemmelser om Lokalernes Indretning med Hensyn til Lys og Luft, Bortfjernelse af skadelige Stoffer eller Luftarter, der fremkommer under Arbejdet, Sikringsforanstaltninger mod Ulykker ved Maskiner o. lign. Indretning af Omklædnings- og Vadskerum etc., og saa vidt muligt ikke fælles Arbejdsrum for Mænd og Kvinder. Der paalægges Udarbejdelse af Reglementer for Fabrikerne, hvori skal optages Bestemmelser om Arbejdstid, Løn, Opsigelse, Straf for Overtrædelser, etc. og til Udarbejdelsen af disse Reglementer skal Arbejderne medvirke gennem valgte Repræsentanter; endvidere er Øvrigheden repræsenteret.

Børn under 13 Aar og skolepligtige Børn maa overhovedet ikke anvendes i Fabriker, fra 13—14 Aar højst 6 Timer, fra 14—16 Aar højst 10 Timer og kun mellem $5^1/_2$ Morgen og $8^1/_2$ Aften. Arbejdersker over 16 Aar maa højst have 11 Timer og kun om Dagen. Aftener før Søn- og Festdage skal disse have fri Kl. $5^1/_2$, derved bliver en saadan Arbejdsdag kun 10 Timer, da Middagspausen er fastsat til 1 Time for alle Arbejdere; dog kan gifte Arbejdersker forlange $1^1/_2$ Times Pause. Angaaende Kvinders undtagelsesvise Overarbejde findes detaillerede Bestemmelser.

Kvinderne maa slet ikke arbejde de første 4 Uger efter en Nedkomst, og i de to følgende Uger kun i Følge Lægeattest.

Endnu findes Bestemmelser til Sikring af Frihed om Søndagen samt Forbud mod at udbetale en Del af Arbejdernes Løn i Varer, hvorved Arbejdsgiverne kunde udbytte Arbejderne ved at tage ublu Priser for disse.

Antallet af Arbejdsløse den 1. Maj 1909.

Der foreligger Oplysninger fra 37 Organisationer med 79,227 Medlemmer. Deraf var 9918 arbejdsløse = 12,51 %. I København 7025 = 16,52 % og i Provinserne 2891 = 7,87 %.

Vi nævner her de Fag, som er mest ramt af Arbejdsløshed:

Bagerne 350, Murarbejdsmænd i København 370, Murerne 776, Smede og Maskinarbejdere 1543, Snedkere 1186 og Tømrerne 746.

Den *6. Marts* var Antallet 22,426 = 26 %.

Trods den glædelige Nedgang er Antallet af Arbejdsløse altfor stort paa denne Aarstid, og der er desværre intet Haab om, at der vil indtræde nogen væsentlig Bedring i en overskuelig Fremtid.

Udkommet

Loven om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Landbrug, Skovbrug, Havebrug m. m., der træder i Kraft den 24. Juni, er af Arbejderforsikringsraadet udgivet hos Gad i en lille, bekvem og billig Udgave.

Mansa's Generalkort over Danmark foreligger i ny revideret Folkeudgave med Angivelse af samtlige Jernbaner og smukt udført i Farvetryk til en Pris, der kun er en Fjerdedel af den oprindelige.

Undersøgelse
angaaende Arbejdslønnen i Smede- og Maskinfaget.

Af Statistiske Efterretninger anføres følgende, der har almindelig Interesse:

Paa Grundlag af Oplysninger om den i Aaret 1905 til 1400 Smedesvende og 2100 Maskinarbejdere udbetalte Arbejdsløn har man beregnet, at den gennemsnitlige Fortjeneste pr. Uge (under fuldt Arbejde) udgjorde: for Smedene i Hovedstaden Kr. 28,50, i Provinsbyerne 24,20 og paa Landet 19,50, for Maskinarbejderne i Hovedstaden Kr. 27,80, i Provinsbyerne 23,40 og paa Landet 20,20.

Tager man Gennemsnitsfortjenesten for hele Landet under eet, faar man for Smedene Kr. 26,30 og for Maskinarbejderne Kr. 25,40 pr. Uge.

I det enkelte varierer Fortjenesten naturligvis ret betydeligt, og ved at dele Arbejderne i Grupper efter deres Alder, finder man, at det gennemgaaende er de yngste og de ældste Arbejdere, der tjener mindst, medens de midaldrende har den største Ugefortjeneste. Saaledes udgjorde (for Landet som Helhed) den gennemsnitlige Fortjeneste for Smedene i Alderen 19—25 Aar kun Kr. 22,90, men allerede i Aldersgruppen 26—30 Aar var Fortjenesten 3 Kr. højere, nemlig Kr. 25,90 og i Aldersgruppen 31—40 atter henved et Par Kr. højere (Kr. 27,60). For Aldersgruppen 41—60 Aar var Gennemsnitsfortjenesten henved en Krone lavere end for den foregaaende Aldersklasse (Kr. 26,70), og efter 60 Aars Alderen falder Fortjenesten stærkt, saa at de ældste kun tjener gennemsnitlig Kr. 22,30 pr. Uge. Tallene for Maskinarbejderne viser ganske den samme Bevægelse: fra Kr. 22,00 i Aldersgruppen 19—25 Aar stiger Ugefortjenesten til Kr. 26,60 og 28,50 henholdsvis i Aldersgrupperne 26—30 og 31—40 Aar, hvorefter den atter synker til Kr. 27,30 og 22,20 i Aldersklasserne 41—60 Aar og over 60 Aar.

Det ligger nær at spørge, om ikke den paapegede Forskel mellem Arbejdsfortjenesten i de forskellige Aldersgrupper er en Følge af, at der i Byerne (og navnlig i Hovedstaden), hvor Arbejdslønnen jo er højest, fortrinsvis beskæftiges Arbejdere i de mellemste Aldersgrupper. At det imidlertid ikke er heri, Forklaringen maa søges, ses deraf, at Fortjenesten ogsaa inden for hver af de tre Afdelinger, Hovedstaden, Provinsbyerne og Landdistrikterne, varierer med Alderen ganske paa samme Maade, som naar man tager hele Landet under eet. Eksempelvis skal det nævnes, at i Hovedstaden tjener de yngste Smede (19—25 Aar) Kr. 24,70, de midaldrende (31—40 Aar) Kr. 30,10 og de ældste (over 60 Aar) Kr. 24,00. I Provinsbyerne er de tilsvarende Tal Kr. 22,30 — 25,80 — 19,60.

Zoologisk Have.

Den prægtige Have med de mange smukke Dyr, ikke mindst de nye Giraffer, frister til Besøg, og Kassereren for „Enigheden" har derfor forsynet sig med Billetter til nedsat Pris.

De faas paa Kontoret og Prisen er 35 Øre.

Ny Afdeling.

Fra 1. Mai er der i Vejen oprettet en ny Afdeling af Tobaksarbejderforbundet. Medlemmerne i Vejen har hidtil været indordnede under Kolding Afdeling.

Afdelingens Formand er: *Chr. Poulsen*, Nørregade.

Kasserer: *J. Gadeberg*, Grunnetsgade.

Afdød Kollega.

Den 29. Maj begravedes Cigarsorterer H. C. Carlsen, under stor Deltagelse. Efter at Sangen var afsunget, fulgtes den Afdøde til Graven af et stort Følge. Carlsen har i en lang Aarrække arbejdet paa Tønnings Fabrik og var en meget brav Arbejder, der efterlader et godt Minde.

Paa Odense Afd. Vegne:
Fred. Petersen.

Afdelingsformændene i Tobaksarbejder-forbundet.

Aalborg: Chr. Hansen, Reberbanegade 1, 2.
Aarhus: N. Pedersen, Valdemarsgade 54, A.
Esbjerg: C. Lauritsen, Jyllandsgade 23, 1.
Fredericia: N. Fledelius, Riddergade 11.
Helsingør: Johan Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Hillerød: L. F. Jensen. Østergade 178.
Hjørring: J. F. Absalonsen, Sæbyvej 28.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Horsens: M. Bahr, Fredensgade 11.
Kolding: C. Bebber, Frederiksgade 48, 2.
Nakskov: Vald. Hansen, Rødbyvej 12.
Nyborg: H. M. Hansen, Stendamsgade 9.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Nykøbing, J.: P. Pedersen, Strandvejen 27.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Odense: Fr. Petersen, Dronningensgade 22, 2.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Ringkøbing: N. Andersen, Møllevejen.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Skive: P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Slagelse: P. Thomsen, Herrestræde 36 b.
Svendborg: F. Nicolajsen, St. Hansvej 4, A.
Thisted: Markus Petersen, Hundborgvej 21.
Vejle: J. C. Lund, Skolegade 15.
Viborg: Jakob Jensen, Lille St. Hansgade 10 B, 2.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Vejen: Chr. Poulsen, Nørregade.
København:
„Enigheden", Vilh. Nygaard, Rømersgade 22, 3.
Cigarsorterernes Fagforening, J. Knudsen, Rømersgade 22, 3.

Efter derom fra flere Sider fremsat Anmodning, meddeles ovenstaaende Fortegnelse over Tobaksarbejderforbundets Afdelingsformænd og deres Adresser.

Fortegnelsen bedes udklippet og opbevaret, da den kun gentages, naar der sker Forandringer.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Toftegade 7.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: G. Larsen, Østergade.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38[1].
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C[2].
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Søgade 4, 1.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, St. Annævej 11, Kj.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: H. Larsen, Vestergade 31.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Vejen: I. Cadeberg, Grunnetsgade.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser, særlig fremhæves:

Java Omblad 1 Kr. pr. Pd,
Lyse Sumatra Dæks 2 Kr. 45 Øre pr. Pd., dækker med $1^1/_2$ Pd.
Do. do. ekstrafin Kvalitet 2 Kr. 70 Øre pr. Pd., dækker med $2^1/_4$ Pd.
Java Omblad og Indlæg (Oparbejder) 0,80 Øre pr. Pd.
Cuttings (meget fin) 1 Kr. pr. Pd.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse
Otto Britzke,
St. Strandstræde 7.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

		pr. Pd.
Sumatra	**storbladet, lys**	2,80
G. B. M.	**storbladet, lys**	2,60
Java	**Dæks, bladrig, Mellemfarver**	1,50
Sumatra	Mellemfarver	1,80
Java	**Dæks og Omblad**	1,30
Java	Omblad	1,10, 1,20
Carmen	Omblad	0,90
Carmen	Oparbejder	0,70
Domingo	Oparbejd., bladrig	0,67
Brasil	let Kvalitet	1,10
Cuttings	prima	0,90, 1,00
Ungar	Omblad	0,70

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

C. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 12 | 15. Juni 1909 | 5. Aargang

Til

Cigarsorterne og Klistrerne!

Mandag den 7. ds. er Arbejdet nedlagt overalt i Hamborg og Altona, ca. 700 Cigarsorterere og Klistrere strejker, først og fremmest fordi Fabrikanterne har nægtet enhver Forhandling angaaende Arbejdsforholdene.

Udviklingen i det, som er foregaaet, er følgende: Den tyske Regerings Forslag om en Skat paa færdige Cigarer har meget stærk Udsigt til Gennemførelse, Fabrikanterne er klar herover og søger derfor at foretage forskellige Manøvrer, beregnet paa at skaffe sig billigere Arbejdskraft. En af disse Manøvrer bestaar i at oplære Kvinder til Cigarsortering og efter endt Læretid binde dem til sig ved Kontrakter til at arbejde for en langt lavere Løn end de mandlige Sorterere.

Denne Fremgangsmaade var allerede praktiseret i større Stil af et Par Hamborgerfirmaer, der som Følge deraf i længere Tid har været blokeret, men nu begyndte en hel Række af Firmaer paa samme Vis, man antog Masser af kvindelige Elever tiltrods for, at Fabrikantforeningen for Hamborg-Altona havde afgivet bestemt Tilsagn om, at man vilde afholde sig herfra. Sortererforbundet forlangte en Forhandling om denne Sag, da dette blev nægtet, tilstilledes Fabrikanterne følgende Ultimatum:

1. Ethvert Firma forpligter sig til at yde kvindelige og mandlige Sorterere den samme Løn og efter endt Læretid kun at lønne efter de Akkordsatser, som er fastsat ved Forhandling mellem Fabrikanterne og Sortererforbundet.

2. For hver fem fuldt beskæftigede Sorterere maa der højst være én Lærling.

3. Enhver Lærling staar 3 Aar i Lære, deraf mindst 2 Aar ved Bordet under kyndig Vejledning. Lønnen skal det første halve Aar være *6 Mark,* det andet halve Aar *8 Mark,* det andet Aar *10 Mark* og det tredie Aar *12 Mark.*

4. Inden Afslutningen af Lærlingekontrakten skal Lærlingene underkastes en Synsprøve til Konstatering af eventuel Farveblindhed.

5. Ved Indførelse af nye Sorter eller Pakninger skal der finde Forhandling Sted om Prisen mellem Fabrikanten og Organisationen.

5. Denne Overenskomst gælder fra Dato i fem Aar og kan da med 3 Maaneders Varsel opsiges a en af Parterne. Følger en Opsigelse af Overenskomsten ikke efter de første fem Aars Forløb, gælder denne videre i fem Aar.

Herefter følger en Række Bestemmelser, tagende Sigte paa Firmaer, der staar udenfor Fabrikantforeningen, og som ligger inde med Aftaler, som afviger fra ovenstaaende, samt en Del Overgangsbestemmelser."

Dette Forslag tilstilledes samtlige Fabrikanter i Mandags den 7. Juni, og da man nægtede at indtræde i Forhandling, nedlagdes, efter Beslutning paa Generalforsamlingen, Arbejdet over hele Hamborg-Altona og Ottensen. For vore Kolleger vil Kampen sikkert blive baade haard og langvarig, men Forbundet staar denne Gang rustet ganske anderledes stærkt end i 1892, hvor de som bekendt led et fuldstændigt Nederlag, særlig foranlediget ved, at Skruebrækkerklubben, der tæller ca. 80 Sorterere, hjalp Fabrikanterne. Denne Klub, som kalder sig „Foreningen af 1885" har imidlertid denne Gang indset, at nu gælder det Eksistensen for Cigarsortererne *og er derfor gaaet med i Strejken.*

Forbundet staar ogsaa stærkt økonomisk rustet, det betales i Strejkeunderstøttelse pr. Uge til Ugifte 15 Mark, til Gifte 18 Mark + 70 Pfennig pr. Barn.

Forhaabentlig vil da vore Kolleger i Hamburg—Altona føre Strejken sejrrigt igennem, vore bedste Ønsker følger dem, ligesom jeg er overbevist om, at vi, i fornødent Fald, vil være de første til at give dem en Haandsrækning, hvis det kniber.

Ingen Kollega kan selvfølgelig, før anden Meddelelse foreligger, blive viseret til Hamborg—Altona.

Jens Knudsen.

Til Afdelingsformændene.

I Fabrikloven af 1901 er der en Bestemmelse om, at Forslag til en Revision af Loven skal for den i 1910 sammentrædende Rigsdag. Arbejdsraadet, der af Indenrigsministeriet er anmodet om at stille Forslag til Ændringer, har bl. a. henvendt sig til „De samvirkende Fagforbund" og udbedt sig Erklæring om, paa hvilke Punkter man ønskede Loven ændret, eventuelt Forslag om helt nye Bestemmelser.

Sagen har været behandlet paa „De samvirkende Fagforbund"s Generalforsamling, hvor det vedtoges at bemyndige Forretningsudvalget, paa Grundlag af den der førte Diskussion og de indkomne Besvarelser paa Spørgeskemaer, der skulle udsendes, at gøre Indstilling til Arbejdsraadet.

Disse Spørgeskemaer er nu udsendte og foreløbig behandlet af vort Forretningsudvalg. I Spørgeskemaerne er der nogle Spørgsmaal, der nødvendiggør en Henvendelse til Afdelingerne.

Disse Spørgsmaal er følgende:

1. Overholdes Forbudet mod kvindelige Arbejderes Beskæftigelse i de første 4 Uger efter Nedkomsten?
2. Har der været rettet Klage fra Arbejderorganisationen til den lokale Fabriksinspektør?
3. Har en eventuel Klage medført en Forbedring af de paaklagede Forhold?

De her citerede Spørgsmaal bedes de ærede Afdelingsformænd besvare saa udtømmende som muligt og saaledes, at Svarene kan være mig i Hænde senest d. 22. Juni d. A

Jeg tillader mig at anmode alle Afdelingsformænd om at svare, og gør samtidig opmærksom paa, at jeg vil sætte Pris paa, at man samtidig fremsætter de Ønsker, man mulig har om en Forandring af nævnte Lovs Bestemmelser.

Da det er af Betydning at have saa fyldige Oplysninger, som det er muligt at fremskaffe om de ovenfor fremsatte Spørgsmaal, anmoder jeg endnu en Gang om, at man vil besvare disse.

Alfr. Christiansen.

Til samtlige Afdelingskasserere.

Ærede Kolleger!

Jeg har i de sidste Dage modtaget en Del Forespørgsler, hvorfor Kvitteringerne for April ikke er blevet udsendt i rette Tid, og jeg skal herved besvare Spørgsmaalene, samt tillige underrette de Kolleger, som ikke har spurgt.

Grunden til, at jeg ikke forberedte Kollegerne derpaa, er den, at jeg lige til det sidste Øjeblik troede at kunde blive færdig i nogenledes rette Tid, men det mislykkedes, og saa var jeg nødt til at lade staa til.

Regnskabet omfatter denne Gang, som I snart vil faa at se, 5 Kvartaler, og har som Følge af den herskende Arbejdsløshed været et ganske ualmindeligt omfattende og brydsomt Arbejde. Langt over en Trediedel af vore Medlemmer har modtaget Understøttelse i en og anden Form, og Bilagene tælles i Titusinder; naar dertil kommer, at jeg var nødt til denne Gang at lave 2 forskellige Regnskaber, idet det ene — til Arbejdsløshedsinspektoratet — kun omfatter det ordinære Regnskabsaar fra 1. April til 31. Marts og det til Afdelingerne 5 Kvartaler (fra 1. Januar til 31. Marts 1908 indbefattet), saa vil de Herrer Kolleger forstaa, at jeg ikke har kunnet ligge paa den lade Side. Regnskabet til Arbejdsløshedsinspektoratet naaede lige at blive færdig til Pinseaften, men det til Afdelingerne maatte vente til Juni.

Nu er det sendt til Trykkeriet og vil sandsynligvis kunne udsendes den 19. eller 21. ds., men inden den Tid skal I være i Besiddelse af Kvitteringerne for baade April og Maj.

Venlig Hilsen

F. Møller.

Den moderne Fagforeningsbevægelse i Russisk-Polen i 1908.

I Følge den Statistik, der offentliggjordes i Nr. 1 af det ikke-officielle Organ for de fri Fagorganisationer i Russisk-Polen, „Fagforeningsmanden" („Zcwiazkowiec") for 5. Januar 1908, talte disse Fagorganisationer i Slutningen af 1907 ialt 7 Centralforbund med 97 Lokalforeninger og 42,000 Medlemmer. Tekstilarbejdernes Centralforbund med Sæde i Lodz, havde i 12 Lokalforeninger 20,000 Medlemmer, Metalarbejderforbundet (Sæde i Warschau) 21 Lokalforeninger med 15,000 Medlemmer, Sukkerfabrikarbejdernes Centralforbund (Sæde i Warschau) 21 Lokalforeninger med 1500 Medlemmer, Træarbejderforbundet (Sæde i Warschau) 10 Lokalforeninger med 2000 Medlemmer, Skotøjsarbejdernes Forbund (Sæde i Warschau) 9 Lokalforeninger med 800 Medlemmer, Malernes Forbund (Sæde i Warschau) 3 Lokalforeninger med 400 Medlemmer, Murernes Forbund (Sæde i i Lodz) med 400 Medlemmer. Foruden disse Centralforbund eksisterede endvidere nogle smaa Lokalforeninger for Skomagerne, Garverne, Bygningsarbejderne og Malerne i nogle Provinsbyer. I det hele ansloges Antallet af de frit organiserede Arbejdere til omtrent 45,000. Dette Resultat opnaaedes i Løbet af et halvt Aars legalt Arbejde. Med Rette kunde derfor ogsaa „Fagforeningsmanden" paastaa, at man fuldtud kunde være tilfreds med et saadant Resultat, og for saa vidt de ydre Betingelser ikke lagde Hindringer i Vejen for Udfoldelsen af den moderne Fagforeningsbevægelse, kunde man regne med, at de fri Fagorganisationer inden kort Tids Forløb vilde blive en afgørende Faktor i Landets økonomiske Liv.

Desværre var disse ydre Betingelser ikke alene til Hinder for den videre Udvikling af den moderne Fagforeningsbevægelse, men de førte endog til dens saa godt som fuldstændige Udryddelse.

Det sørgelige Billede af de Forhold, som de fri Fagorganisationer i Aaret 1908 som Følge af Myndighedernes Forfølgelser var udsatte for, skildrede Repræsentanten for den faglige Centralkommission paa det polske socialistiske Partis Konference, der afholdtes i Februar i Aar, i mørke Farver.

Den alsidige og planmæssige Regeringsforfølgelse stræbte maalbevidst hen til at bryde Proletariatets indre Samarbejde og til dette Formaal at ødelægge alle dets Organisationsformer; den vendte sig ligeledes og med fuld Kraft imod de moderne Fagorganisationer, der staar paa den proletariske Klassekamps Grund. I Løbet af 1908 blev enten helt lukket eller for Krigstilstandens Varighed — hvilket faktisk var det samme — følgende Forbund suspenderede: Skotøjsarbejderforbundet, Metalarbejdernes Centralforbund, der ved Suspenderingen talte 22 Lokalforeninger med 16,924 Medlemmer, hvilket var omtrent 20 pCt. af alle i Landet beskæftigede Metalarbejdere. I Marts suspenderedes Tekstilarbejdernes Forbund og lukkedes derefter helt. I Aarets anden Halvdel maatte Fagorganisationerne alle uden Undtagelse taale yderligere Forfølgelser: deres Forretningsbøger blev uden videre beslaglagt, enkelte Medlemmer, Bestyrelserne *in corpore*, ja endog hele Generalforsamlinger blev arresterede; enhver regelmæssig Virksomhed blev umuliggjort, eller Fagorganisationerne uden videre enten suspenderede eller helt ophævede. Saaledes blev Tektilarbejdernes Forbund forfulgt paa den Maade, at dens Bestyrelse to Gange efter hinanden *in corpore* blev arresteret og ad administrativ Vej sendt til Sibirien; dets Kontorer blev plyndrede af Kosakker, dets Bøger beslaglagt og meget andet.

„Fagforeningsmanden" maatte efter at være udgaaet med 43 Numre, og efter at omtrent samtlige dens Redaktører, Forlæggere og Medarbejdere var blevne arresterede, til Trods for sine 4000 Abonnenter ophøre at udkomme. Efter Myndighedernes ufuldstændige Angivelser blev indtil August 1908 i Russisk-Polen i alt lukket 18 Forbund: Krigstilstandens Ophævelse har ikke bragt nogen Forandring til det bedre i disse Forhold. En Del endnu eksisterende Forbund undgik ikke deres Skæbne: de blev ligeledes lukkede, saaledes Bjergværksarbejdernes Forbund. I Stedet for de lukkede Fagorganisationer oprettedes illegale Fagorganisationer, men de tæller kun et ubetydeligt Antal Medlemmer og deres Virksomhed er selvfølgelig uhyre besværliggjort.

Den moderne Fagforeningsbevægelse, som i Slutningen af 1907 fremviste en stor Livskraft, blev omtrent fuldstændig udryddet af Reaktionen og Arbejderne uden Skaansel udleverede til Kapitalisterne. Arbejdskøberne tøvede heller ikke med at udnytte Arbejderklassens sørgelige Stilling i deres Favør: Arbejdstiden blev forlænget, Lønningerne flere Gange ved Hjælp af Lock-out'er nedsat, saaledes at de nu er sunkne ned til sande Sultelønninger, og naar vi betragter den reelle Løn — med Hensyn til Stigningen af Prisen for samtlige Livsfornødenheder —, er den særlig i Tekstilindustrien sunket ned under Niveauet fra før Revolutionsperioden.

„Tivoli".

Billige Billetter.

Det er Sommer, og Københavns „Tivoli" hører til Sommerens anerkendte Forlystelsessteder. I Aar er der sket en Mængde Forandringer i det gamle „Tivoli", saa der er Grund til at aflægge et Besøg.

Vi gør opmærksom paa, at „Enigheden"s Kasserer sælger Billetter til „Tivoli" til 35 Øre. Køb disse før Besøget.

En Præst om Socialdemokratiet.

Vi lægger ikke saa overvættes megen Vægt paa, hvad en Præst lejlighedsvis siger eller skriver om Socialdemokratiet. Den, der søger at lære dette at kende, gør kun sin Pligt. Men det synes ikke at være de daarligste af deres Stand, der dømmer saaledes om Socialdemokratiet, som Præsten Liebster i Leipzig-Volkmarsdorf i sin Bog „Kirke og Socialdemokratiet". Han skriver nemlig bl. a.:

> „Ved Socialdemokratiet har Millioner af Arbejderes og Arbejderkvinders Tænkemaade faaet en fast Struktur. Socialdemokratiet har befriet dem fra Sløvheden og indpustet dem en titanisk Selvfølelse. Det har sammenæltet Aanderne, idet det har opfyldt disse med én Tro, med ét Haab, med én Vilje. Dette Arbejde har Socialdemokratiet udført i Løbet af ikke en Gang fire Aartier, og endnu er det ikke ved Enden af sin sejrrige Løbebane. Ganske vist svarer den parlamentariske Virksomhed ikke til dets Vælgeres Antal, men saa meget højere maa dets indirekte Resultater vurderes, som bestaar deri, at de toneangivende Kredse stadig bliver erindret om det arbejdende Folk. Man maa blot tænke over, hvorledes det for Tiden vilde se ud i Justitsen, i Administrationen, i Skolevæsenet osv. uden Socialdemokratiet, der paa Skridt og Trit tager Arbejdernes Interesser i Beskyttelse overfor de herskende Klasser! Man maa endvidere tænke paa Lønningerne! Om disse uden Socialdemokratiets stadige Trængen og Trusler vilde have udviklet sig tilnærmelsesvis lige saa kraftige? Dets Resultater rækker langt udenfor Partiets Grænser."

Efterlysning.

Medlem Nr. 3537 *S. Asild* fra Nyborg anmodes om snarest at opgive sin Adresse til Kassereren for Svendborg Afdeling.

H. P. Hansen,
Th. Annavej 11, Kj.
Svendborg.

Cigararbejder Thorvald Thomsen af Aarhus bedes opgive sin Adresse til Cigarfabrikant Ejner Halkjær, Strømmen, Randers, eller til Afdelingsformanden Bollerup Madsen.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Toftegade 7.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: G. Larsen, Østergade.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38[1].
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C[2].
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Søgade 4, 1.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, St. Annævej 11, Kj.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: H. Larsen, Møllevejen.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Vejen: I. Gadeberg, Grunnetsgade.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Regelen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Adresser i Udlandet.

Det tyske Tobaksarbejderforbund har Hovedkontor i BREMEN, Faulenstrasse 58—60[2], Værelse 6.

ALTONA: *Understøttelse og Arbejdsanvisning. Emil Fels,* Gr. Bergstr. 136. Kl. 8—9 Formiddag, $1^1/_2$—$2^1/_2$ Eftrm.
HAMBURG: *W. Gorges,* Carolinstr. 24, Baghus 9[2]. Kl. 8—9 Formiddag, $1^1/_2$—$2^1/_2$ Efterm.
LüBECK: *C. Sandgaard,* Augustenstr. 16. Understøttelse, *Leecke,* Lederstr. 3.
OTTENSEN: *F. Henke,* Schulstrasse 9[1]. Kl. 10—11 Form, 2—3 Eftermd. Lørdag Kl. 2—8. Søndag 8—9 Morgen.
BREMEN: *Friedmeier.* Hermanstr. 2.
BERLIN: *Sally Rosenthal,* Swinemünder Str. 62[3]. Understøttelse: *P. Ratajczak,* Pappel Allé 6. Kl. 12—1 og 6—9.
Arbejdsanvisning: *Feind,* Weinstr. 11. Kl. 10—11 Formiddag, 5—6 Eftermiddag.

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, **maa sendes til Redaktøren,** *Th. Stauning, Rømersgade 22, København.* **Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.** Red.

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser, særlig fremhæves:

Java Omblad 1 Kr. pr. Pd,
Lyse Sumatra Dæks 2 Kr. 45 Øre pr. Pd., dækker med $1^1/_2$ Pd.
Do. do. ekstrafin Kvalitet 2 Kr. 70 Øre pr. Pd., dækker med $2^1/_4$ Pd.
Java Omblad og Indlæg (Oparbejder) 0,80 Øre pr. Pd.
Cuttings (meget fin) 1 Kr. pr. Pd.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse
Otto Britzke,
St. Strandstræde 7.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

		pr. Pd.
Sumatra	**storbladet, lys**	2,80
G. B. M.	**storbladet, lys**	2,60
Java	**Dæks, bladrig, Mellemfarver**	1,50
Sumatra	Mellemfarver	1,80
Java	**Dæks og Omblad**	1,30
Java	Omblad	1,10, 1,20
Carmen	Omblad	0,90
Carmen	Oparbejder	0,70
Domingo	Oparbejd., bladrig	0,67
Brasil	let Kvalitet	1,10
Cuttings	prima	0,90, 1,00
Ungar	Omblad	0,70

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57.
Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.
Telefon 2815.
Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 13 | 1. Juli 1909 | 5. Aargang

Dansk Arbejde.

„Danmark har i Aaret 1907 af fremmede Varer indført for omtrent 184 Millioner Kroner *mere* end Værdien af de danske Varer, Landet har udført; selv om herfra bør drages de saakaldte usynlige Landsindtægter, som kan ansættes til nogle og Firs Millioner Kroner, har vort Land i 1907 dog indført for ca. *100 Millioner Kroner mere,* end det har udført eller paa anden Maade indvundet ved Samkvem med Udlandet."

Saaledes lyder Indledningen til et Opraab, som en Gang er os tilsendt af Foreningen „Dansk Arbejde", og vi skal i Anledning af dette gøre nogle Bemærkninger.

Foreningen er dannet af Haandværksmestre og Industridrivende og det er ogsaa særlig saadanne, der har tiltraadt nævnte Opraab. Opgaven for Foreningen er at drive en Agitation for Salget af dansk Fabrikat i Stedet for udenlandsk, og det gøres gældende, at Arbejderne særlig bør støtte Foreningens Bestræbelser og følge den givne Anvisning.

Selvfølgelig er Arbejderne interesserede i at købe dansk Arbejde og danske Frembringelser, naar saadanne er konkurrencedygtige med tilsvarende udenlandske Varer, naar de kan købes uden at Arbejderne af den Grund skal bringe Ofre. Men Arbejdernes Stilling er ikke en saadan, at de kan købe dyre, danske Varer, naar de kan faa samme langt billigere fra Udlandet. Vi forstaar godt at Haandværkets og Industriens Indehavere læggerVægt paa at faa Arbejderne ind i Kampen mod det udenlandske — for det danske Arbejde, thi deres Forbrug har Betydning, men der er ikke nogen stor Grund for Arbejderne til blindt at lystre denne Opfordring, thi de fleste af de Mænd, fra hvem Bevægelsen er udgaaet, har ved mange Lejligheder vist deres yderst ringe Interesse for *danske Arbejdere.*

Saalænge det var muligt at faa udenlandske Arbejdere til at arbejde billigere end de danske, benyttedes den billigere Arbejdskraft. Under faglige Stridigheder, hvor *danske* Arbejdere har forsøgt at opnaa lidt lysere Kaar, har Arbejdskøberne forsøgt at hjælpe sig med udenlandske Skruebrækkere, saafremt saadanne kunde faas. Saavidt har de som bekendt drevet deres Danskhad, at de har forfulgt *danske* Arbejdere udenfor Landets Grænser og ved Henvendelser til udenlandske Arbejdskøbere søgt at hindre at de fik Arbejde, navnlig erindres Rostrups Brev til tyske Arbejdskøbere under Lock-outen i 1899, hvori han erklærede sig „til Gentjeneste parat". — Nu er den samme Rostrup Hoved-Underskriver paa et Opraab, hvori de samme Arbejdere, som han forfulgte i Udlandet, opfordres til at støtte de danske Haandværksmestre og Industridrivende ved at købe dansk Arbejde. Alene det her nævnte er Vidnesbyrd om Ægtheden af det danske Sindelag, men endnu mere kan nævnes.

Som Underskrivere findes bl. a. Formanden for de fynske Landboforeninger — Ahlefeldt Laurvigen, Formanden for Sjællands Stifts Landboforeninger — O. Høffding, Formanden for Bornholms landøkonomiske Forening — Jægermester Kirketerp, og disse udmærkede, dansksindede Mænd henvender sig særlig til Arbejderne og beder dem foretrække de Varer, der bærer Mærket „Dansk Arbejde" fremfor de udenlandske Varer. Det forekommer os imidlertid, at disse Mænd først burde tænke paa deres egen Kreds; ikke alene Greverne, Godsejerne o. s. v. i stor Udstrækning køber udenlandske Cigarer, Støvler o. m. a. fremfor det danske Arbejde, men navnlig at disse Besiddere af den danske Jord indfører udenlandske Arbejdere til Konkurrence med danske Arbejdere. Paa samme Tid som Tusinder af danske Arbejdere er uden Beskæftigelse, indfører de samme Mænd eller deres Medlemmer i Landboforeningerne 10,000 Arbejdere fra Ruslands, Polens og Galiziens halvciviliserede Egne og uden at betænke sig, kræver de samme Mænd, at de danske Arejdere, som paaføres denne Konkurrence under højst utiltalende Former, skal være særlig virksomme for at forøge Afsætningen af danske Produkter, selv om disse er produceret af udenlandske Konkurrenter,

ja maaske endog af udenlandske Skruebrækkere. De gode Patrioter støttes af andre gode Patrioter, f. Eks. af Redaktørerne af „Næstved Tidende" og af „Nakskov Tidende", der ligeledes er Underskriver paa det nævnte Opraab, men de støttes ikke alene paa dette Opraab af de gode danske Navne, de har fra samme Side faaet en ikke mindre virksom Støtte i deres Kamp mod danske Arbejdere og særlig det sidstnævnte Blad har en Fortids-Berømmelse i Arbejdet for at fremme Polak-Importen til Fordel for Sukkerfabrikerne. Selvfølgelig skal danske Arbejdere omhyggelig vaage over at de faar Sukker fra de danske Sukkerfabriker, til Gengæld sørger saa en Del af Opraabets Underskrivere for at Arbejdet i Markerne med Sukkerroer bliver udført af indførte, udenlandske Arbejdere til lavest mulige Løn, for at Ejerne af Sukker Aktierne kan faa 25 pCt. i Udbytte af deres indskudte Penge, uden at arbejde.

De velmenende, danske Mænd burde vistnok begyndt deres Arbejde for Danskheden inde fra dem selv, de havde saa i det mindste opnaaet, at andre fik Respekt for deres Arbejde. Den her paapegede Fremgangsmaade indbyder ikke til at deltage i den megen Højtidelighed, hvormed der er begyndt, man fristes tværtimod vil Sammenligninger som dem, vi her har tilladt os, og giver Indtrykket af at Kampen for dansk Arbejde kun er alvorlig ment, naar den kan gavne Indehaverne af *Produktionsmidlerne*.

Hvad iøvrigt angaar de ærlige Bestræbelser for at fremme dansk Arbejde, saa har disse naturligvis vor udelte Tilslutning, men det bør da ogsaa huskes, at ingen mere end Arbejdernes Repræsentanter i Rigsdagen har været anførende paa dette Omraade. Utallige Gange har disse krævet at Statens Arbejder skulde udføres her i Landet, ikke mindst Jærnbanemateriellet, men vi har ikke mærket at Overklassens Repræsentanter derinde har støttet disse Bestræbelser. Eksempelvis kan det nævnes at Socialdemokraterne i Samlingen 1906—07 stillede Forslag til Bemyndigelse for Ministeren til at undersøge hvorvidt Statsbanerne bør forsynes med Lokomotiver byggede her i Landet, og at *dette Forslag forkastedes med alle Stemmer imod Socialdemokraternes*. Her havde ellers været et Punkt, hvorpaa de Dansk-Interesserede kunde tilkendegivet deres Følelse for at fremme det danske Arbejde mere virkningsfuldt end det er sket paa forannævnte Omraader, men det skete ikke, og vi mindes heller ikke at Overklassens Folk har stillet sig paa vor Side ved de mange andre Lejligheder, hvor Sagen er draget frem af Socialdemokratiets Ordfører.

Vi erkender iøvrigt gerne, at der kunde være visse Fag, hvor der med Fordel kunde virkes for Dansk Arbejde, og hvor det kunde ansés for passende, men i Almindelighed maa det dog alligevel overlades til Køberne at skønne over, hvad de ansér for konkurrencedygtige Varer og for Arbejderne gælder det som nævnt, at de paa Grund af deres slette økonomiske Vilkaar nødes til at tage meget Hensyn til Varepriserne, maaske i mange Tilfælde for meget Hensyn.

Men det gælder i denne Sag som i mange andre, at de, der nu gaar i Spidsen med Opraab til Arbejderne burde begynde med sig selv. Begynde med at foretrække danske Arbejdere og i det mindste undlade utidig Spekulation i uciviliserede, udenlandske Arbejdere.

Ønsker de endelig fremmed Arbejdskraft, har vi intet derimod, naar Vilkaarene er ganske de samme for denne som for de danske Arbejdere. Vi er i saa Fald ikke saa bange for Konkurrencen som de danske *Sukkerfabriksejere* o. fl. Dernæst kunde alle de velstillede Samfundsborgere jo begynde med at foretrække danske Frembringelser for de mange udenlandske, som de nu køber til deres private Brug, og de kunde endelig støtte Arbejder-Repræsentanternes Virksomhed i Rigsdagen, for det danske Arbejdes Anerkendelse i Statshusholdningen, paa mere effektiv Maade end det hidtil er sket.

Naar de saaledes havde fejet for deres egen Dør, og givet Beviser for deres egen gode Vilje — og de har jo Evnen til det —, saa var Tiden kommet, da de mere passende kunde rette deres Opfordring til de øvrige Samfundsmedlemmer og disse da ogsaa faa et stærkere Indtryk af Henvendelsen end det nu er muligt at faa.

Vi kan føje til hvad vi sagde i Begyndelsen af disse Bemærkninger, at vi føler os forvissede om at alle organiserede Arbejdere her i Landet til enhver Tid vil tage fornødent Hensyn til danske Frembringelser, i saa vid en Udstrækning som det er muligt, selvfølgelig ogsaa i egen Interesse, men vi er sikre paa at det vilde gaa endnu bedre om Arbejdskøberne gav et bedre Eksempel end de hidtil har givet.

Cigarsorterernes Fagforening.

Lønforhøjelse til 18 Klistrere.

I 1906, da Forhandlingerne fandt Sted om Forbedringer i Arbejdsforholdene, var der en Branche, Fabrikanterne *pure afviste* — nemlig Klistrerne.

Grunden hertil var den, at Klistrerne den Gang kun var delvis organiserede. Da vi ikke kunde komme videre, opnaaede vi hos Fabrikantforeningen, at Spørgsmaalet stod aabent til fri Forhandling, og siden da har vi hævet Lønnen paa Fabrik efter Fabrik. Tilbage var 3 Firmaer: P. Wulff, Horvitz og Kattentid og J. Lichtinger, hos disse Firmaer var det Meningen vi den 1. Mai i Aar vilde rejse Lønkrav. Saa kom Sammenslutningen af de 3 Firmaer, samt et fjerde (Marsmann) i Foreningen af 29. Januar 09, og samtidig en Opsigelse fra samme af deres separate Overenskomster, med Forlangende af en ny — uden Forandringer —, men underskrevet af Forbundet.

Vi forlangte da først en Forhandling om Lønforhøjelse til Klistrerne, da dette blev nægtet os, forlangte vi Spørgsmaalet staaende aabent til fri Forhandling i Lighed med hvad den gamle Fabrikantforening havde indrømmet os i 1906. Herpaa indgik Fabrikanterne, og samme Dag Overenskomsten blev underskreven, overrakte vi den ny Fabrikantforening vore Lønfordringer angaaende *Klistrerlønninger*.

Ved de Forhandlinger, der nu er afsluttede, er opnaaet en Forhøjelse af Kr. 1,50 til hver Klistrer ugentlig, (ialt 18 Klistrere).

Endvidere opnaaedes en Minimalløn af Kr. 13,50 ugentlig, ligesom Fabrikantforeningen indgik paa vor Skala for uøvede Klistrere, der er saalydende:

De første 3 Maaneder Kr. 6,00 ugentlig.
- næste 3 — - 8,00 —
- - 6 — - 10,00 —
Derefter i et Aar - 12,00 —

Ovenstaaende Skala gælder kun for uøvede, altsaa Folk, der aldrig har været beskæftiget ved Klistring, efter de 2 Aars Forløb skal Lønnen, som sagt, mindst være Kr. 13,50.

Men nu er ogsaa samtlige københavnske Klistrere Medlemmer af Organisationen.

J. Knudsen.

Udlandet.

Nordhäuser Skraatobaks-Arbejderselskab beskæftiger 50 Personer med 8-Timers Arbejdstid. Lønnen for Spinnerne er 14,$_6$ pCt., Rullemagernes er 21,$_5$, Stangmagernes 88, Hjælpearbejdernes 40 og Hjælpearbejderskernes 12,$_5$ pCt. højere end i Privatbedrifter. Gennem Indførelsen af den 8-Timers Arbejdstid blev der foretaget en Nedsættelse af samme paa 15,$_7$ pCt., hvilket dog kun svarede til en Nedgang i Produktionen, som for Spinnernes Vedkommende udgjorde 3,$_3$ og for Rullemagernes 1,$_{14}$ pCt. Forretningens Beretning siger med Henblik paa Arbejdstidens Forkortelse: Den ved denne Forholdsregel, af herværende Fabrikanter ventede Ruin for Forretningen, er ikke indtraadt, men tværtimod, Foretagendet glæder sig den Dag i Dag ved en sund Stabilitet. Endnu skal fremhæves, at samtlige Arbejdere erholder 8 Dages Ferie med Ugeløn og at Forretningen betaler samtlige Invaliditets- og Sygekassebidrag.

Vigtige Oplysninger fremkommer i Forretnings-Beretningen angaaende Formindskelsen af Arbejdsmængden ved en *Toldforhøjelse paa Tobak*. Det hedder herom: Til Fremstilling af de i det forløbne Aar afsendte 1288,23 Centner vare 2354 Arbejdsdage nødvendige. Heraf kommer for 644,11 Centner 10 Pf.-(Rulle) Indpakning 784 Arbejdsdage og paa 644,12 Centner 5 Pf.-(Rulle) Indpakning 1568 Arbejdsdage. Saafremt Toldforhøjelsen af Tobak nu udelukkede de 5 Pf. Indpakninger, saa vilde der til Fremstillingen af de 1288,23 Centner ikke anvendes 2354 Arbejdsdage, men kun 1568. Det er en Nedgang i Arbejdstiden paa 786 Arbejdsdage, hvilket er lig 33,$_{39}$ pCt. Selv om Forholdet formindskes noget ved Forhøjelsen af Antallet af Stykkerne paa 10 Pf. Indpakninger (maaske 5 til 6 Stk. paa Pundet), saa bliver der dog altid en Arbejdsreduktion paa 577 Arbejdsdage eller 24,$_9$ pCt. Dette Produktionsaktieselskab tilhørte ved Forretningsaarets Slutning kun 27 Enkeltmedlemmer, 1 Handelsfirma (G. E. G.) og 46 Konsumselskaber. De sidste fordeler sig paa de enkelte Revisionsforbund af Forbundet for Konsumforeninger som følger: Rheinland-Westfalen 15, Nordvest-Tyskland 14, Mellem-Tyskland 9, Thyringen 4, Syd-Tyskland 3, Sachsen 1 og Brandenburg 1. De Kooperative aftog for 171,709 Mrk. Skraatobak eller 65 pCt. af den samlede Omsætning.

Den franske Tobaksindustri beskæftiger i By-Bedrifterne for Tiden noget over 16,000 Arbejdere, den aller største Del er Kvinder. Arbejdstiden er gennemsnitlig 9 Timer i de 20 Bedrifter, der er underlagt Staten. Daglønnen for en Tobaksarbejder beløb sig i Aaret 1906 til 6,17 Frank, for en Tobaksarbejderske var den 4,10 Frank. For Kvinderne er Lønnen i Løbet af de sidste 10 Aar relativt steget langt stærkere end for Mændene; for disse var Lønnen i 1906 0,85 Frank eller 16 pCt. højere end i 1897, for Kvindernes Vedkommende er den i samme Tidsrum steget med 0,71 Frank eller 21 pCt. Den samlede Arbejdsløn, som i Aaret 1906 blev udbetalt, beløb sig til 19,37 Millioner Frank. Den stærke Udvidelse, som den franske Tobaksindustri i Aaret 1906 er undergaaet, fremgaar af Opsvinget af Forbruget af Raastof. I de 20 Fabriker blev der i 1906 forarbejdet 43,309,363 Kg. Raatobak, imod 41,854,144 Kg. i Aaret 1905. Ikke saa stærk som Raastoftilførselen er Fremstillingen af Cigarer og andre Tobaksfabrikater vokset; paa samtlige Produkter blev der vundet 39,748,897 Kg. imod 39,192,622 Kg. i Aaret 1905. Enten er de omfangsrige Forraad taget paa Lager, eller ogsaa har Kvaliteten af Raastoffet været mindre vidtrækkende end Aaret forud. Det er værdt at lægge Mærke til, at Fabrikationen af Cigarer er gaaet tilbage, og endda temmelig betydeligt, der blev kun fremstillet 2,236,719 Kg. Cigarer imod 2,592,108 i Aaret 1905. Af Cigaretter og finskaaren Røgtobak blev der derimod fremstillet langt mere end i 1905, Stigningen af Cigaretter beløber sig til 17 pCt., og for Røgtobakkens Vedkommende til noget over 1 pCt. Foruden de 20 Fabriker, der forarbejder Tobak, ejer den franske Stat endnu 32 Bedrifter, der befatter sig med Plantningen af Raastofferne.

Børne-Udbytning.

Om Anvendelsen af Børn ved Hjemmearbejdet i Tobaksindustrien, har vi erholdt nogle interessante enkelte Oplysninger fra Tyskland. I de smaa Cigar-Værksteder beskæftiges sammen med en Vikkelmager saavel egne som fremmede Børn ved Stripning.

I et lille Distrikt i Minden, fandtes af 277 Børn ikke mindre end 153 eller 55 pCt., der arbejdede i Modstrid med Fabrikslovens Forskrifter. Det yngste Barn var 6 Aar, og dette maatte daglig arbejde i 5 Timer. En 10-Aars Dreng fortjente ved 6-Timers Arbejdsdag 50 Pfg. ugenlig.

Seks Timer daglig eller endnu mere maatte 18 Børn arbejde, heraf var 7 Børn indtil 10 Aar. 11 Børn over 10 Aar. Deres gennemsnitlige Ugeløn androg 1 Mark 50 Pfg., altsaa ca. 4 Pfg. pr. Time.

181 af de 277 Børn var ulovligt beskæftigede, og imod deres Udbyttere indledes Forfølgelse, og de vil formentlig blive straffede med Bøder. Men de rette Skyldige er i Virkeligheden dette Samfunds Bevarere. De rette Udbyttere er dem, der forlanger udført Hjemmearbejde, dem, der lægger Beslag paa de voksne Menneskers Arbejdskraft, paa Arbejderhjemmene til Fabrikslokaler og paa Børnene som villige Udbytningsobjekter. Dem er det, der skulde tiltales, og Tiltalen burde selvfølgelig resultere i et Forbud mod Hjemmearbejdet, og et Forbud mod Børnearbejdet i Fabriker og Værksteder.

Kapitalismen er her, som i alle andre Forhold, det graadige Uhyre, der skraber Profit til sig og derfor gælder vor og alle Arbejderes Kamp Kapitalismen, der søger at lægge øde alt det, der skulde bidrage til at lyse op i Arbejdernes Tilværelse.

Afdl. Enigheden.

Valborg Johansen, som i Marts Maaned arbejdede hos Firmaet Horwitz & Kattentid, anmodes om at opgive sin Adresse til V. Larsen, Villa „Irishøj" Gentofte.

* * *

I Anledning af en Arvesag, bedes Cigararbejderske Johanne Christine Ingeborg Larsen at opgive sin Adresse til Undertegnede. Vedkommende skal have arbejdet hos Firmaet A. M. Hirschsprung & Sønner i 1906, hendes Bopæl var paa anførte Tidspunkt Amagergade 14 3. Sal. *Vilh. Nygaard.*

Hvem ryger mest?

Der er foretaget en Undersøgelse af Tobaksforbruget i de forskellige Lande i Verden, og det viser sig at Holland indtager Hædersplads en.

Paa hvert Individ i Holland falder et aarligt Tobaksforbrug af 3 Kilogram og 400 Gram.

De forenede Stater i Amerika er Nr. 2, med 2 Kilogram og 110 Gram pr. Individ. Derefter følger Belgien med 1 Kilogram og 552 Gram. Tyskland 1 Kilogram og 485 Gram. Australien 1 Kilogram og 400 Gram. Danmark 1 Kilogram og 125 Gram. Kanada 1 Kilogram og 50 Gram. Sverrig 940 Gram. Frankrig 933 Gram. Rusland 910 Gram og endelig som det ringeste med Hensyn til Tobaksforbrug, Spanien med 550 Gram pr. Individ. Altsaa kun et godt Pund.

Møder.

Møde for Arbejderne paa følgende Fabriker: Wulf, Lichtinger, Horwitz & Kattentid og H. Marsmann den 6. Maj 1909.

Formanden gav Meddelelser om de førte Forhandlinger om ny Overenskomst, og refererede dennes Indhold.

Nygaard og J. Knudsen fremsatte ligeledes Udtalelser, hvorefter det enstemmig vedtoges at anbefale Generalforsamlingen det forelagte Forslag.

De fire nævnte Fabrikanter har givet deres Sammenslutning Navnet „Cigarfabrikantforeningen af 29. Januar 1909".

Fælles-Generalforsamlingen i de københavnske Afdelinger den 19. Maj 1909.

Forslaget til Overenskomst med Cigarfabrikantforeningen af 29. Januar 1909, tiltraadt af de paagældende Firmaers Arbejdere, forelagdes og godkendtes.

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse

Otto Britzke,

St. Strandstræde 7.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

Sumatra, stor 2den Længde,	**aldeles lys**	Kr. 2,20 pr. ℔
— 3die —	**aldeles lys**	— 1,40 - -
Java Omblad		— 1,15 - -
Java Omblad, særlig fordelagtig		— 1,30 - -
Skaaren Java, uden Tilsætning af Stilk		— 0,70 - -

Stort Udvalg af Cigartobakker og Etiketter.

Georg Løber & Søn,

København, **Telef. 1285.**
Pilestræde 57.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 14 | 15. Juli 1909 | 5. Aargang

Tobakstolden i Tyskland vedtaget.

Tilgang forbudt!

Den tyske Rigsdag har nu vedtaget en Forhøjelse af Tobakstolden med 40 pCt. af Værdien, hvilket Forslag vi tidligere har omtalt.

Forhøjelsen træder i Kraft fra 15. August d. A. og vil, desværre, utvivlsomt medføre en væsentlig Indskrænkning i den tyske Tobaksfabrikation. Følgen heraf vil være en betydelig Arbejdsløshed og der er saaledes kun Udsigt til strænge Tider for vore tyske Kolleger.

Hovedbestyrelsen for Tobaksarbejderforbundet i Tyskland har derfor set sig nødsaget til at udstede en Anmodning om strengt at afholde Tilgang fra Tyskland, og vi fremsætter da hermed denne Anmodning, idet vi advarer mod Tilrejse, da Udsigterne til at erholde Arbejde vil være yderst ringe.

Dansk Arbejde.

Arbejderne skal være nationale.

Jeg var meget glad ved at se Artiklen i sidste Nummer om Agitationen for det danske Arbejde, saa meget mere som det forekommer mig at Arbejdskøbernes Postyr for at faa os til at agitere for dansk Arbejde er gaaet hen i alt for stor Stilhed. Jeg vil selvfølgelig gerne støtte Bestræbelserne for at fremme Afsætning af danske Produkter, men vil ikke gøre det ganske kritikløst.

Forholdet er sikkert, at Samfundsforholdene ikke bedres det mindste ved en saadan Agitation. Hvis vi opnaar at faa en stærk Afsætning paa visse Produkter vil der naturligvis blive overflødige Arbejdere i andre Lande. Vi vil, for at tilfredsstille den forøgede Efterspørgsel, oplære en Masse Arbejdere til de Fag, der er i Fremvækst, men en skøn Dag vil Masser af de i Udlandet overflødiggjorte Arbejdere søge her til, og saa ligger vi med Overflod af Arbejdskraft, hvis Understøttelse paahviler os Arbejdere. Sligt er ikke sundt, bl. a. ogsaa fordi stærkt forøget Tilbud af Arbejdskraft kan have Indvirkning paa Løn- og Arbejdsforhold paa en for Landets Arbejdere skadelig Maade.

Det var én Side af Sagen, men en anden Side er ikke mindre utiltalende. Det er den, at under Betegnelsen „Dansk Arbejde“ indgaar alt muligt, baade sundt og usundt Arbejde, blot det er fabrikeret her i Landet.

Lad mig blot nævne vort eget Fag. Der findes en Gruppe Fabrikanter der sælger Vikler, og disse Vikler overrulles i en Masse Tilfælde af Folk udenfor Faget og sælges som lige saa skarpt *Konkurrence-Produkt* som Udlandets Cigarer; men det er dansk Arbejde, og for det skal Arbejderne agitere.

At det i mange Tilfælde er den groveste Smuds-Konkurrence overfor saavel Fabrikanter som Arbejdere, bliver ikke oplyst. Eller tænk et andet Tilfælde. Organiserede Arbejdere standser Arbejdet paa en Fabrik. Fabrikanten skaffer sig fra Udlandet eller paa anden Maade Skruebrækkere og fortsætter med disse sin Bedrift. Det er dansk Arbejde, der fabrikeres under disse Forhold, og det skal organiserede Arbejdere være særlig virksomme for at faa afsat.

Vi har et lysende Eksempel i Forholdene paa Kroghs Fabrik i Viborg. Ved Hjælp af Maskiner, uvidende Individer, Mellemstands-Damer o. s. v. fabrikeres her en betydelig Del Cigarer. Det er den groveste Smudskonkurrence overfor Arbejderne saavel som overfor Fabrikanterne, men det er „Dansk Arbejde“, og Cigarerne sælges i de Forretninger, fra hvilke det udenlandske Produkt er udelukket, og danske organiserede Arbejdere skal, efter Foreningens Ønske, agitere for at dette Kroghs Produkt fortrinsvis bliver solgt. Smede, Skomagere, Snedkere o. s. fr., hvis Børn og Hustruer

maaske er gaaet i Strejke fra Kroghs Fabrik, skal købe og anbefale at købe Cigarer, tilvirket af de Arbejdere, der ikke har undset sig for at etablere en smudsig Konkurrence, solgt af den Fabrikant, der har ført en hensynsløs Krig mod Arbejderne og deres Organisation. Nej, det er dog vist for meget forlangt.

Jeg vil gerne have den størst mulige Omsætning af danske Produkter, men jeg vil først have renset ud iblandt det, der skal kaldes dansk. Den, der søger at udsulte danske Arbejdere, regner jeg ikke for en god Dansker, og en saadan Persons Varer vil jeg ikke reklamere for. Lad Mærket „*Dansk Arbejde*" blive udvidet til ogsaa at betegne at Arbejdet er tilvirket under sunde Vilkaar, ogsaa hvad angaar Arbejdsforholdene, saa kan vi tales ved om Tingene, men paa det nuværende Grundlag bør Arbejderne selv bestemme, i hvilke Tilfælde danske Varer bør foretrækkes, og ikke i Blinde lystre en af Arbejdskøberne udstedt Parole.

Jespersen.

Møde om Dansk Arbejde.

I Anledning af vor Artikel i forrige Nummer under Overskrift „Dansk Arbejde", har Forretningsføreren for Foreningen „Dansk Arbejde" henvendt sig til os, med Anmodning om at faa Lejlighed til at diskutere Sagen ved et Møde. Vi har erklæret os villige dertil og har anmodet de to københavnske Afdelingers Formænd om at foranledige et saadant Diskussionsmøde afholdt.

Forventlig vil Bestyrelserne imødekomme Ønsket, saaledes at Mødet kan komme i Stand. *Red.*

Til Cigarsorterererne!

Strejken i Hamborg sluttet.

Som bekendt nedlagde vore Kolleger i Hamborg for kort Tid siden Arbejdet; i Strejken deltog ca. 700 Sorterere og Klistrere. Kampen drejede sig om at forhindre Fabrikanterne i at oplære kvindelige Sorterere *en masse*, for derved, naar Skatten paa Cigarer træder i Kraft, at have billig Arbejdskraft, og derigennem skaffe sig Dækning for Merudgiften til Staten.

Vore Kolleger fordrede som Hovedpunkter:

1. Regulering af Lærlingeantallet (En Lærling til 5 Sorterere).

2. Samme Betaling til kvindelige Sorterere som til mandlige.

Fabrikanterne nægtede enhver Forhandling angaaende disse Punkter, men efter et Par Ugers Strejke begyndte de at blive medgørlige, og en Forhandling kom i Stand.

Ved denne indgik Fabrikanterne paa ikke i de første 4 Aar at antage nogen kvindelig Sortererlærling eller overhovedet at beskæftige kvindelige Sorterere.

Det lykkedes altsaa ikke denne Gang de Hamborger Fabrikanter at faa reduceret Lønnen ved Spekulation i Kvinderne.

Arbejdet er nu genoptaget og Tilgang til Hamborg aaben.

Jens Knudsen.

Fagmøde i Esbjerg.

Den 4. Juli afholdtes et Fagmøde, hvor Kolleger fra Vejen var repræsenterede.

Formanden for Esbjerg Afdeling aabnede Mødet og bød de tilstedeværende Velkommen. Til Dirigent valgtes *K. A. Pedersen,* Esbjerg. Til Sekretær *P. Rasmussen,* Esbjerg.

Dagsordenen:

Punkt 1. Procentfradraget. *Chr. Poulsen,* Vejen, meddelte, at Vejen Afdeling havde anmodet om at faa dette Punkt paa Dagsordenen for at kunne drøfte dette meget uheldige Procentsystem, som vi har i vor Priskurant. Der er mange Fabrikanter, som ikke giver 10 pCt. til deres Kunder, og han mente derfor, Arbejderne blev forurettet i Arbejdslønnen.

C. Lauritzen, Esbjerg, anbefalede at arbejde hen til at faa det uheldige System, som vi har for Provinserne, afskaffet og se at stræbe efter samme System som i København, hvor der betales efter Facon, Kvalitet og Kvantitet. Efter en meget lang Diskussion, hvori flere havde Ordet saavel fra Vejen som fra Esbjerg, og alle misbilligede dette uheldige Forhold, foreslog *Fritz Jacobsen,* Esbjerg, at vedtage en Resolution, som gik ud paa at arbejde hen til samme System som i København, og følgende blev enstemmig vedtaget:

„Forsamlingen vedtager at opfordre Hovedforbundet til at arbejde hen til en Forandring i Overenskomsten, de 10 pCt.s Afskaffelse og Betaling efter Facon, Tobakkens Kvalitet og Kvantitet. Samme skal være gældende for Perfektomaskiner, hvor der skal betales med $^2/_3$ for Overrulningsarbejdet."

Punkt 2. Perfektomaskinerne. *L. Lauritzen,* Esbjerg, oplyste, at paa de Fabriker, hvor der arbejdes med Perfektormaskiner, kunde man ikke se, at Arbejderne havde faaet nogen Forhøjelse i Arbejdsløn, han mente, at vi skulde arbejde hen til at faa gennemført en Forhøjelse paa disse Fabriker, hvor der arbejdes med nævnte Maskiner; thi ellers kunde det maaske blive en Fare for vort Fag.

Der udspandt sig en større Diskussion, hvori *K. A. Pedersen,* Esbjerg, udtalte, at Cigarerne, som blev lavet paa Perfektormaskiner, ogsaa skulde bedømmes som helt Arbejde, hvoraf der skulde betales $^2/_3$ for Overrulningsarbejdet.

C. Lauritzen foreslog denne Tilføjelse i Resolutionen.

Priskurantens Opsigelse. *C. Lauritzen* meddelte, at hver Gang Priskuranten skulde opsiges, kom der lige i Huj og Hast et Hovedbestyrelsesmedlem ud i Provinsen for at sætte Priskuranten under Afstemning,

han mente, at det var heldigst at faa det saa tidligt at vide, saa vi kunde diskutere denne Sag nøjere.

Chr. Poulsen, Vejen, vilde anbefale, at vi alle var enige om at faa Priskuranten opsagt næste Gang, han oplyste, at hos Brun i Kolding var der en Cigar i 1878, paa hvilken der kun fra den Tid og den Dag i Dag var en Stigning paa 50 Øre i Arbejdsløn. Der blev henstillet en Opfordring til Hovedbestyrelsen om at Afdelingerne kunde faa Oplysningerne i Hænde saa betids til en Opsigelse af Priskuranten, saa der kunde diskuteres nøjere om den Sag.

Punkt 4. Eventuelt. Det blev foreslaaet af *Poulsen,* Vejen, at faa Referatet indsendt til Redaktionen af vort Fagblad, saa alle kunde se, hvad vi behandlede.

C. Lauritzen anmodede Medlemmerne om at deltage i Processionen saa talrigt som muligt.

Fritz Jacobsen, Esbjerg, takkede Medlemmerne fra Vejen for den store Tilslutning, som de havde ydet.

Poulsen, Vejen, takkede paa hans Kollegers Vegne for den pæne Modtagelse, som de havde faaet.

K. A. Pedersen udbragte til Slut et Leve for det internationale Tobaksarbejderforbund, hvorefter Mødet hævedes.

P. Rasmussen,
Esbjerg.

Fra Kunstens Verden.

Maupassant. En Kvindes Skriftemaal og andre Fortællinger er udsendt fra Fh. A. Christiansens Forlag i Fru Lassens gode Oversættelse.

Aage Andersen har paa samme Forlag udsendt en lille Digtsamling: *Fattigmandsdigte og andre Sange*, der vidner om Digterens gode Vilje. Enkelte er ganske gode, de fleste lige ud ad Landevejen.

Erik Dahl, der er os ganske ubekendt, har givet efter for Presset og udgivet et helt Livs Digtsamling, i hvilket det ikke har været os muligt at optage blot ét, der rager op som noget helstøbt. Det er noget forunderligt vildt baade i Sprog og Form og Tendensen synes at være af forskellig Art. Opgivelse, Livslede, Anarkisme o. l. synes at være særlig fremherskende. —*n.*

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 11. Juni 1909.

1. Der gaves et Medlem i Slagelse Tilladelse til midlertidig, paa Grund af Sygdom at tage Hjemmearbejde.

2. Love for Afd. Vejen forelaa og sanctioneredes med en Ændring.

3. Afd. Kolding har ønsket at opsige en for Firmaet O. L. Petersen af Arbejdere i sin Tid indgaaet Overenskomst om Vederlag for for ringe Formantal.

Henvendelse er sket til Fabrikantforeningens Formand.

4. En Cigarillos fra Aarhus bedømtes.

5. En Klage fra Fredericia over at der ikke betales for Vikkelvending, vedtoges det at anmelde for Fabrikantforeningen.

6. Til Besvarelse af Spørgsmaal om Fabriklovens Revision, valgtes Christiansen, Nygaard og J. Knudsen.

7. I Henhold til Beslutning fra Generalforsamlingen den 19. Maj, er Overenskomsten underskrevet.

Om Klistrernes Lønforhold er en Forhandling indledet.

Fællesmøde for Forretningsudvalget, de københavnske Afdelingers Bestyrelser og Lichtingers Cigararbejdere 24. Juni 1909.

Cigararbejderne har paa Grund af Chikanerier af forskellig Art, fra Fabrikanternes Side, fundet Anledning til at forlade Arbejdet paa Lichtingers Fabrik, hvilket de meddelte Bestyrelserne. Fra Fabrikantforeningen er klaget.

Arbejderne opfordredes til at genoptage Arbejdet og følge den i Overenskomsten anviste Vej. Der syntes ikke at være Stemning herfor blandt Arbejderne.

Forretningsudvalgets Møde 29. Juni 1909.

1. Afd. Aalborg anmoder om at maatte anvende 20 Kr. som Tilskud til Grundfond for en Geskænkkasse, hvis Oprettelse er vedtaget.

Sanction gaves, idet det bemærkes at yderligere Tilskud end til Grundfondet ikke kan ventes.

2. Angaaende Cigararbejdernes Arbejdsstandsning hos Lichtinger har der været forhandlet. Fabrikanterne hævdede at her forelaa Brud paa Overenskomsten og krævede Arbejdet genoptaget, hvilket Arbejderne derefter besluttede sig til. Resultatet af Forhandlingen blev nogle Indrømmelser overfor de af Arbejderne rejste Klagepunkter. (Tælning af Dæks og Rulning af Talprøver).

Hovedbestyrelsesmødet 11. Juli 1909.

1. Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes. Formanden afgav Beretning bl. a. ogsaa om den ved Forhandling med den nye Fabrikantforening opnaaede Lønforbedring til Klistrerne.

Regnskabet for Tiden $^{1}/_{1}$ 1908 til $^{31}/_{3}$ 1909 forelagdes og toges til Efterretning.

3. J. Knudsen henstillede til Overvejelse at undersøge Betingelserne for en Organisation af Fagets Lærlinge, saaledes som det er sket i andre Fag, og foreslog Nedsættelse af et Udvalg til at fremskaffe Oplysninger.

Forslaget bortfaldt, da Stemmerne stod lige.

4. Til Repræsentantskabet i de samv. Fagforbund skal i Henhold til Medlemsantallet — 4200 — vælges 6 Medlemmer. Valgt blev: F. Møller, Nygaard, Stauning, Konr. Pettersson, Westergaard og Thrane.

Arbejdsløshedskassen.

Hovedbestyrelsesmødet 7. April 1909.

1. Regnskabet for Oktober Kvartal forelaa og toges til Efterretning.

2. Et Medlem i Afd. „Enigheden" andrager om Understøttelse. Den kan ikke udbetales, da han skylder et Beløb, modtaget som Rejsehjælp, der først skal indbetales.

3. En Fabriks Arbejdere mener at kunne forlange Understøttelse for 5 Dage i Paaskeugen, da de kort forinden havde været uden Arbejde saa længe at Karenstiden forløb. I Henhold til Lovenes § 10, 4. Stk. kan Udbetaling ikke finde Sted.

Hovedbestyrelsesmødet 11. Juni 1909.

1. Fabriksmesteren paa en Provins Fabrik har klaget over, at en Arbejderske, der har forladt Arbejdet, faar Understøttelse.

Da hun har forladt Arbejdet, fordi hendes Indtægt nedsattes til Halvdelen af det hitidige, ved Oversætning til nyt Arbejde, maa Udbetalingen anses for berettiget.

2. Et Spørgsmaal om Understøttelse til delvis beskæftigede Medlemmer, afgjordes i Henhold til Nævnets Afgørelse og givne Anvisning.

Hovedbestyrelsesmødet 29. Juni 1909.

1. Der foreligger Skrivelse fra Arbejdsløshedsinspektoratet, hvori Hovedbestyrelsen faar Medhold i Opfattelsen af den i Punkt 1 paa forrige Møde behandlede Sag.

2. Repræsentantskabsmøde indvarsles til 11. Juli d. A.

Repræsentantskabets Møde 11. Juli 1909.

1. Forhandlingsprotokol og Beretning godkendtes.

2. Regnskab fra $^{1}/_{1}$ 1908 til $^{31}/_{3}$ 1909 forelaa og godkendtes.

3. Paa Forespørgsel svares, at Medlemmer, der er rejst til Udlandet og vender tilbage inden Udløbet af $^{1}/_{2}$ Aar for at aftjene deres Værnepligt, ikke skal tilbagebetale Rejsehjælp.

4. En Fabriks Arbejdere tilkendtes som midlertidigt beskæftigede Understøttelse efter Indstilling af Afd. „Enigheden".

5. Spørgsmaal om Medlemsret for Medlemmer, der har rejst i forskellige Lande, uden at opholde sig længe nok til at opnaa Medlemsret noget Sted, afgjordes derhen at Medlemsretten regnes til det Sted, hvor Medlemmet har opholdt sig den længste Tid.

HUSK!

Enhver, der møder for at paabegynde Arbejde, skal medbringe Erklæring fra Foreningens Kontor.

Nyt Arbejde skal anmeldes hos Formanden og Pris godkendes af ham eller Bestyrelsen.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 1. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse

Otto Britzke,

St. Strandstræde 7.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

Sumatra, stor 2den Længde,	**aldeles lys**	Kr. 2,20	pr. ℔
— 3die —	**aldeles lys**	— 1,50	- -
Java Omblad		— 1,15	- -
Java Omblad, særlig fordelagtig		— 1,30	- -
Skaaren Java, uden Tilsætning af Stilk		— 0,70	- -

Stort Udvalg af Cigartobakker og Etiketter.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 15 | 1. August 1909 | 5. Aargang

Stor-Lock-outen i Sverrig.

Generalforsamlinger i Afdelingerne.

I Anledning af den i Sverrig udbrudte Lock-out har De samvirkende Fagforbund udsendt efterstaaende Cirkulære, som bedes behandlet i alle Afdelingerne. Det er nødvendigt at bringe Hjælp snarest, og vi beder derfor Afdelingsbestyrelserne om hurtigst at afholde Generalforsamling til Sagens Behandling.

Til

Danmarks organiserede Arbejdere!

Vore Klassebrødre i Sverrig er atter af Arbejdsgiverne paatvunget en Kæmpe-Krig, større og mere omfattende end nogensinde tidligere, idet Arbejdsgivernes Organisationer har dekreteret Lock-out i en Række Fag, derunder Jern-Værker og industrielle Virksomheder, tilsammen omfattende ca. 50,000 Arbejdere. Lock-outen skal iværksættes i flere Tempoer, for at gøre den udtænkte Sultekur desmere pinefuld og langvarig.

Idet vi iøvrigt henviser til de udførlige Oplysninger, som mere detailleret er fremkommet i Arbejderpressen herhjemme, skal vi blot her gøre opmærksom paa, at Arbejdsgivernes Organisationer har benyttet nogle Smaakonflikter som Udgangspunkt for Truslerne om den almindelige Udsmidning og at disse Smaakonflikter i Almindelighed er opstaaede, fordi de organiserede Arbejdere har modsat sig Lønreduktionen; i et enkelt Tilfælde har Arbejdsgiverne benyttet *uorganiserede* Arbejderes Strid med deres Arbejdskøbere som Grundlag for Udsmidningstruslen, og i et andet Tilfælde har Arbejdskøberne *nægtet* at gaa den af Arbejdernes Organisation foreslaaede Vej: *Afgørelse ved Voldgift.*

Vore svenske Klassebrødre har helt og fuldt vor Sympati, naar de med alle Midler modsætter sig Reduktion af bestaaende Arbejdsvilkaar. Og da Meddelelserne fra vore Broderorganisationer i Sverrig gaar ud paa, at Krigen trods alt har været uafvendelig, vil Arbejdernes faglige Organisationer over hele Verden føle sig som vore svenske Kammeraters Medkæmpere her, hvor Kampen er en udpræget *Klassekamp,* iværksat for at nedslaa Arbejdernes Organisationer paa et Tidspunkt, hvor Arbejdskøberne anser os for at være saa svage, at vi ikke er i Stand til at yde nogen nævneværdig Modstand.

Vel ved vi, at vore Organisationer og disses Medlemmer for Tiden er vanskeligt stillede og har alle Kræfter behov for at holde den værste Nød fra Døren; men den mod Sverrigs Arbejdere iværksatte Kamp maa opfordre os til at opbyde hver eneste, selv den mindste Kraft-Ytring, for at Arbejdernes Organisation kan gaa ud af Kampen med løftet Hoved. Mere end nogensinde tidligere gælder det nu, at de svenske Arbejderes Kamp ogsaa er vor Kamp og at et Nederlag i Sverrig vil give de internationalt forbundne Arbejdskøbere Impulser til at udstrække Forsøgene paa den almindelige Organisations-Nedslagtning til ogsaa at omfatte de øvrige Landes Arbejder-Organisationer.

De umotiverede og skaanselløse Angreb paa Fagforeningerne i Sverrig vil ogsaa blandt os rejse en Storm af Harme og Bitterhed, der vil øge vor Offervillighed og vor Evne til at yde al overkommelig Hjælp.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har vedtaget straks at sende Landsorganisationen i Sverrig en foreløbig Hjælp af 10,000 Kroner. *Desuden har Forretningsudvalget vedtaget at anmode samtlige Arbejderorganisationer i Danmark om at komme vore svenske Kammerater til Hjælp med ugentlige Bidrag.*

Denne Anmodning fremsætter vi herved.

Bidraget bør være **mindst 25 Øre ugentlig** for heltbetalende og **12½ Øre** for halvtbetalende Medlemmer af vore Organisationer. Vi beder de Organisationer, som er i Stand dertil, om at *paaligne* deres

Medlemmer dette Bidrag. Hvor en direkte Paaligning ikke kan finde Sted, beder vi Organisationerne drage Omsorg for, at Bidraget ydes saa *regelmæssigt* og saa *hurtigt* som muligt. Vore svenske Kammerater behøver ikke alene en *kraftig,* men ogsaa en *hurtig* og en *regelmæssig* Støtte.

Ydelsen af Bidragene bedes iværksat paa følgende Maade:

I Byer, hvor der er oprettet Fællesorganisationer, bedes de forskellige Fagforeninger indbetale deres Bidrag dertil. Fællesorganisationen indsender derefter hver Uge det indkomne Beløb til De samvirkende Fagforbunds Kasserer, *E. Svendsen,* Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.

Til Brug ved Indsamlingen bliver der efter Rekvisition tilsendt Fællesorganisationerne *Kvitteringsbøger,* hvori der kvitteres for de af Fagforeningerne indbetalte Bidrag.

Med Kvitteringen følger en Kontrolseddel, som de respektive Forbunds Afdelinger anmodes om at indsende til deres Forbunds Forretningsfører, for at Forbundene paa den Maade kan faa et Overblik over, hvormeget deres Medlemmer yder til de Udelukkede.

Endvidere vil der, efter Rekvisition, blive tilsendt Fællesorganisationerne *almindelige Kuponbøger,* hvorpaa der kan foretages frivillige Indsamlinger hos saadanne Medborgere, som har Sympati for de Udelukkede, men som ikke tilhører de faglige Organisationer. for paa den Maade at forøge de ugentlige Bidrag til det størst mulige Beløb.

Vi bør under denne Kamp kunne sende vore svenske Brødre et Beløb hver Uge, som er betydelig større end det, som Forretningsudvalget forskudsvis har afsendt. Enhver maa derfor tage fat ved denne Indsamling, saaledes at det størst mulige Beløb hver Uge kan blive tilvejebragt og afsendt.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Carl Gran.

Overenskomst

mellem

Tobaksarbejderforbundet i Danmark

og

Cigarfabrikantforeningen af 29. Januar 1909.

§ 1.

De Arbejdspriser og øvrige Bestemmelser, som indeholdes i de, mellem Tobaksarbejderforbundet „Enigheden" og Cigarsorterernes Fagforening, nugældende separate Overenskomster med undertegnede fire Firmaer, skulle fremdeles bestaa.

De enkelte Firmaers Prislister og øvrige Overenskomster skulle foreligge skriftligt og være paategnede af Parterne.

§ 2.

Arbejde, som hidtil har været udført som helt Arbejde, maa ikke betales med lavere Arbejdspriser, naar det deles, medmindre der ved Fastsættelsen af Arbejdslønnen er fastsat en lavere Løn for delt Arbejde.

§ 3.

Der udleveres Hjemmearbejderne tilberedt Tobak, eller ydes dem Godtgørelse for Tilberedning efter Prislisten.

§ 4.

For Arbejdere, der ere beskæftigede ved Perfecto-Maskiner eller lignende Systemer, gælder følgende Lønsatser:

Den der føder Maskinen med Indlæg, Kr. 10,00 ugentlig.

Den der føder Maskinen med Omblade, Kr. 15,00 ugentlig.

§ 5.

Prisen for nyt Arbejde fastsættes ved Forhandling, og betales i Forhold til de normerede Arbejdspriser for de forskellige Arbejder.

Fastsatte Priser ere kun bindende for Organisationerne naar disses Bestyrelser eller en Repræsentant for disse har godkendt de trufne Aftaler.

Opnaaes ikke Enighed om Lønnen ved direkte Forhandling mellem Parterne, behandles Sagen efter Reglerne i § 6.

§ 6.

Opstaar der Uenighed angaaende Forstaaelsen af denne Overenskomst, eller de enkelte Firmaers Prislister og separate Overenskomster, skal der, naar en af Parterne forlanger det, nedsættes et Mæglingsudvalg, til hvilket begge Organitationer vælger et lige Antal Medlemmer.

Mæglingsudvalget træder sammen senest 3 Søgnedage efter at Mægling er begæret.

Opnaaes der ikke ved Mæglingsudvalgets Virksomhed Enighed om Sagen, kan denne henvises til Afgørelse af en Voldgiftsret, der bestaar af Mæglingsudvalgets Medlemmer, samt en af disse udpeget Opmand. Voldgiftsretten afgør ved simpel Stemmeflerhed Sagen med bindende Virkning for begge Parter.

Voldgiftsrettens Kendelse skal foreligge senest 3 Søgnedage efter at Opmanden er udpeget.

Opnaaes ikke Enighed om en Opmand, staar det begge Parter frit for, ved en Arbejdsstandsning at søge deres Krav gennemførte. (Se dog § 7.)

§ 7.

Formentlige Overtrædelser af Overenskomsten samt anden Uenighed mellem Fabrikant og Arbejdere maa ikke foranledige Arbejdsstandsning fra nogen af Siderne, forinden Sagen har været forsøgt bilagt ved Forhandling mellem Organisationernes Bestyrelser.

§ 8.

Ethvert Firma, som maatte indtræde i nærværende Sammenslutning af Fabrikanter, indtræder i de samme Rettigheder som Sammenslutningens andre Medlemmer, forsaavidt som vedkommendes Arbejdspriser ere ordnede ved de stedfundne Forhandlinger i 1906.

§ 9.

Aftaler eller Bestemmelser i de separate Overenskomster, som ere i Modstrid med, eller overflødiggøres ved nærværende Overenskomst, bortfalder.

§ 10.

Overenskomsten vedvarer, indtil den opsiges af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel, til Ophør en 1. Maj.

København, den 27. Maj 1909.

For Tobaksarbejderforbundet i Danmark:

Alfr. Christiansen. Vilh. Nygaard. J. Knudsen.

For Cigarfabrikantforeningen af 29. Jan. 1909:

Horwitz & Kattentid. J. Lichtinger. Heinr. Marsmann. P. Wulff.

Under Forhandlingerne om ovenstaaende Overenskomst krævedes det af Forbundets Repræsentanter, at Klistrernes Lønforhold skulde ordnes saaledes, at de kom i Overensstemmelse med Lønningerne paa de øvrige Fabriker her i Byen. Da Fabrikanterne var utilbøjelige til at forhandle om dette paa det daværende Tidspunkt, enedes man om at lade Spørgsmaalet staa aabent til senere Forhandling. Umiddelbart efter at Overenskomsten var underskrevet, indlededes Forhandlinger om nævnte Spørgsmaal, disse førte til, at man enedes om følgende:

Tilføjelse til ovenstaaende Overenskomst af 27. Maj 1909.

§ 11.

For Klistrere gælder følgende Prisliste: uøvede Klistrere faar:

I de første 3 Maaneder: 6 Kr. ugentlig,
i de næste 3 Maaneder: 8 - —
i de næste 6 Maaneder: 10 - —
i det andet Aar: 12 - —
efter disse 2 Aars Forløb mindst 13 Kr. 50 Øre ugentlig.

København, den 22. Juni 1909.

For Tobaksarbejderforbundet i Danmark:

Alfr. Christiansen. J. Knudsen.

For Cigarfabrikantforeningen af 29. Jan. 1909:

O. Wulff.

Fra Tyskland.

Tobaksskatten.

Det gaar allerede løs!

I Fredeburg (Westfalen) blev Arbejdernes Forhandlingsudvalg hos Firmaet Schneider & Hopp kaldt ind paa Kontoret, hvor det kort og godt meddeltes dem, at der nu vilde blive betalt 25 Pfg. mindre pr. 1000. Ligeledes vilde den hidtidige Betaling af 5 Pfg. pr. Pd. for Opsætning af Dæks blive inddraget.

Det planlagte Afdrag er en klækkelig Lønreduktion, der forsvaredes af Fabrikanterne med Henvisning til den i Rigsdagen vedtagne Tobaksskat.

Arbejderne, der alle er organiserede, er selvfølgelig besluttede paa ikke at lade deres Livsvilkaar forringe, men paa det mest energiske at protestere mod Overgrebet.

— Det her nævnte Forsøg paa Lønreduktion vil desværre nok blive efterfulgt af andre, men vi haaber dog, at den tyske Regerings Skattepolitik ikke ogsaa maa faa Lønreduktion som Følge foruden den Arbejdsløshed, som sikkert bliver Følgen.

* * *

Andre Forsøg.

Næppe er Værditolden vedtaget før Fabrikanterne begynder at søge Midler og Veje, hvorved det bliver muligt at vælte Merbeskatningen af sig, skrives fra Nordhausen.

Fabrikanterne har pludselig forlangt, at Cigar- og Vikkelmagere nu skal arbejde 10 Timer og fra 15. August 11 og 12 Timer daglig. Som Grund angives, at Arbejderne skal tjene mere, men hvad det bliver efter 15. August ved man aldrig. (Den Dag indtræder den nye Skat).

Sagen forholder sig anderledes. Den mærkelige Ordre har det Formaal at skaffe den mest mulige Raatobak forarbejdet inden den Dag, da Efterfortoldning skal foregaa af Lageret, og derved spare Værdiskatten heraf. Det er her, som al Tid, et karakteristisk Træk hos disse Kapitalister, at Patriotismen ikke gælder, naar det gaar ud over deres egen Pengepose.

For Arbejderne vilde Manøvren have det Resultat, at de hjalp Fabrikanterne fri for Skatten, stoppede deres Lagre med færdige Produkter og den Dag, den nye Told indtræder, er der ikke Arbejde for alle. Arbejderantallet maa reduceres og Hæren af Arbejdsløse forøges. (Dresdener Cigaretfabrikanterne foretog den samme Manøvre i 1906).

Arbejderne i Nordhausen vedtog enstemmig, at de ikke vilde yde Fabrikanterne den krævede Hjælp, der kun vilde blive til Skade for Arbejderne.

Den tyske Finansreforms Virkninger.

Virkningen af de nye, tyske Told- og Skattelove tegner til at blive meget tyngende for Arbejderklassen.

Af foretagne Beregninger fremgaar det, at Udgifterne i en Gennemsnitshusholdning til Tændstikker, Øl, Cigarer, Spiritus, Kaffe og The — alt det, der rammes af Finansreformen — bliver forhøjet med $10^1/_2$ Mark maanedlig.

Af øjensynlige Forhøjelser, der kan ventes, anføres:

Tændstikker, der nu koster 30 Pfg. for 3 Pakker, bliver i Fremtiden til 75 Pfg.

1 Flaske Øl vil gaa op fra 10 til 15 Pfg. Cigarer til 8 Pfg. vil gaa op til 10 Pfg. o. s. fr.

Det er nydelige Resultater af kapitalistisk-militaristisk Finanspolitik og de viser, hvad der kunde ventes ogsaa her, hvis Militaristerne sejrede i den nu staaende Kamp.

Tobaksskattens Indvirkning paa Cigarernes Pris.

En af Indehaverne af en af de største Cigarfabriker og Detajlforretninger i Berlin ytrede sig som følger om Skattens sandsynlige Indvirkning paa Prisen for Cigarer o. s. v.:

Med Hensyn til Cigarer træder den nye Skat allerede i Kraft den 15. August og for Cigaretter den 1. September. Blandt de toneangivende Firmaer for Detajlsalg i Berlin har allerede i længere Tid været ført Forhandlinger, der tilsigter at faa fastsat et ensartet Tidspunkt for Forhøjelsens Indtræden. En saadan Fremgangsmaade ligger saavel i de store som i de smaa Detajlhandleres Interesse. Detajlpriserne for de mest gangbare Cigarsorter vil sandsynligvis blive forhøjet paa følgende Maade:

En sædvanlig	5-	Pfennig-	Cigar	vil	koste	6 Pf.
—	6-	—	—	-	—	7 —
—	7-	—	—	-	—	8 —
—	10-	—	—	-	—	12 —
—	15-	—	—	-	—	18 —

De nye Skatters Indførelse anviser to Veje at gaa for saavel Producenterne som for Forhandlerne. Enten fører man de gamle Sorter videre til forhøjede Priser og i uforandret Kvalitet, eller Kvaliteten forringes og Priserne bliver som hidtil. Naturligvis gaar Fabrikanternes og Forhandlernes Bestræbelser ud paa at bibeholde de gamle indførte Mærker i uforandret Kvalitet. En stor Del af de gamle Cigarsorter vil desværre ikke længere kunne bibeholdes, imidlertid vil der kun da, hvor det er ubetinget nødvendigt, blive skredet til Indførelse af nye Mærker. Grunden hertil ligger i, at flere Mærker ikke vil kunne fremstilles til tilfredsstillende Priser. Det er uden for al Tvivl, at der vil indtræde en meget betydelig Tilbagegang i Cigarforbruget. Mindreforbruget, som først efter et Forløb af 8 à 10 Aar vil kunne udlignes, vil antageligt udgøre 20 à 25 pCt. af det totale Forbrug.

Selvfølgelig vil Tobaksfabrikanterne og Forhandlerne vælte Skatten over paa Forbrugerne. I Berlin besluttede, som ovenfor nævnt, Tobaksinteressenterne at foretage en Forskydning af Priserne. Imidlertid blev en bestemt Tarif paa Grund af Cigarforretningens Ejendommeligheder ikke gennemført. Deltagerne i en derom afholdt Konference forpligtede sig til, i Begyndelsen af August Maaned at udhænge følgende Plakat i deres Butiksvinduer:

> Den ved den nye Lov om Tobaksskatten nødvendiggjorte Forhøjelse af Priserne for Cigarer, Røg-, Skraa- og Snustobak træder i Kraft Mandag den 16. August 1909.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter at Redaktionens Tilladelse er indhentet.

Priskuranten.

Afdelingen i Nyborg giver sin fulde Tilslutning til Resolutionen, der er vedtaget paa Fagmødet i Esbjerg, og opfordrer Hovedbestyrelsen til *denne Gang* at arbejde hen til, at Bestemmelserne i Resolutionen bliver gennemført ved den eventuelle Opsigelse af Prikuranten til Foraaret.

Samtidig opfordrer vi de Afdelinger, hvor Overrulningsarbejde findes, til at udtale sig om Sagen.

Bestyrelsen.

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse

Otto Britzke,

St. Strandstræde 7.

Cykler!! Cykler!!

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. 1ste Klasses Herre- og Damecykler, Dansk Fabrikat til meget lave Priser paa Afbetaling. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige over for Forsamlingsbygningen. Aabent hver Aften fra 5—8, Lørdag til 9.

Sumatra, stor 2den Længde,	**aldeles lys**	Kr. 2,20 pr. ℔
— 3die —	**aldeles lys**	— 1,50 - -
Java Omblad		— 1,15 - -
Java Omblad, særlig fordelagtig		— 1,30 - -
Skaaren Java, uden Tilsætning af Stilk		— 0,70 - -

Stort Udvalg af Cigartobakker og Etiketter.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* **Rømersgade 22, København K.**

Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 16 | 15. August 1909 | 5. Aargang

Den store Kamp.

General-Lock-out og Storstrejke.

Den største Kamp, som endnu er set mellem Kapital og Arbejde under de moderne Organisationsforhold, foregaar i disse Dage i Sverrig.

De krigsgale Arbejdskøbere har længe raset, irriteret over den mægtige Fremgang for Arbejderbevægelsen og over Organisationernes stadig forøgede Magt. Gang efter Gang har de udstedt Lock-out-Truslen, og Gang efter Gang har de svenske Arbejdere afværget de ødelæggende Kampe. Men Arbejdskøberne vilde Krigen. Arbejderne skulde trædes ned og deres Organisationer knuses, det var Maalet for de reaktionære Kapitalister. De tog intet Samfundshensyn, de kastede koldblodig de 80,000 Arbejdere paa Gaden, vel vidende, at en Katastrofe blev Følgen. Arbejdskøberne krævede Arbejdernes usle Løn nedsat, de daarlige Konjunkturer skulde benyttes som Grundlag for de brutale Voldshandlinger imod Arbejdernes erhvervede Rettigheder, og hvis Anslaget blev afvist, skulde Sulten besørge det videre fornødne, og derfor proklameredes General-Lock-outen.

Arbejderne, som længe havde fundet sig i Arbejdskøbernes overmodige og hensynsløse Fremfærd, besluttede imidlertid at tage til Genmæle. Generallockouten besvaredes med Storstrejken, og Ansvaret for den samfundsødelæggende Krig hviler paa de Arbejdskøbere, der stillede de brutale Krav om Lønreduktion og etablerede den store Krig med det ene Formaal at kue Arbejderne og slaa dem deres eneste Værn — Organisationen — ud af Hænderne.

300,000 Arbejdere er nu i Kamp i Sverrig, og **den Kamp er vor Kamp,** *som den er vore svenske Kammeraters.*

Kapitalisternes lejede Skribenter og Talere raaber nu op om Forbrydelse mod Samfundet, nu, da de ser Arbejderne bruge deres Vaaben med Kraft, bliver de betænkelige; de blev det ikke, da Arbejdskøberne forsøgte at fratage Arbejderne en endnu større Part af Arbejdsudbyttet end de plejer at tage, heller ikke, da Arbejdskøberne lukkede Fabriker og Værksteder for de 80,000 Arbejdere, men Arbejdernes Forbrydelse blev straks aabenbar, da de anvendte Kapitalisternes egne Midler.

Hykleri er deres Tale, og som Hykleri bør den modtages. Lad Hyklerne og deres Herrer en Tid føle Savnet af de Behageligheder og Fordele, Arbejderne skaber dem, saa faar de en Lære, der maaske i nogen Tid kan betage dem Kamplysten.

Krigen er i Gang, og vi bør bidrage hvad vi formaar til at skabe Sejr for Arbejderklassen. Et Nederlag i Sverrig vil blive stærkt følelig i Danmark, hvorimod Arbejdernes Sejr betyder, at vore Klassefæller derovre ogsaa har kæmpet for os.

Kapitalisterne i Sverrig har optaget et Laan paa 8 Millioner Kroner til Imødegaaelse af Kampen. Arbejderne Verden over kan, naar de gør deres Pligt, ogsaa skaffe vore Klassefæller de Midler, der saa nogenlunde kan holde Nøden borte fra de kæmpendes Rækker.

Skaf derfor Bidrag til Kammeraterne i Sverrig. Lad ikke ringe Bidrag være Aarsag til et Nederlag, men bidrag efter Evne til de djærve Arbejdere, der fører en haard Kamp for *hele* Arbejderklassens Interesser.

Fagforeningsbevægelsen i Rusland.

Den i 1908 i St. Petersborg udkomne Bog af *W.* Grinewitsch: „Fagforeningsbevægelsen i Rusland" (Professionalnoje dwishenije rabotschich w Rossiy), fremfører den historiske Tilblivelse af den russiske faglige Arbejderbevægelse paa en anskuelig Maade, og viser dens Nødvendighed i de tilstedeværende politiske og økonomiske Forhold. — Forfatteren indskræn-

ker sig i det væsentlige til Behandlingen af Organisationerne for Fabriks-, Værksteds- og Bjærgværksarbejdere; Landarbejderne, Post-, Telegraf- og Jernbanefunktionærerne er derimod ikke indbefattet. Ligeledes behandles overvejende det egentlige Rusland, men ikke Grænsedistrikterne, som Polen og Nordvestdistriktet.

Forfatteren tager sit Udgangspunkt fra Livegenskabets Ophævelse. Han sér i denne Begyndelsen til Arbejdernes Løsrivelse fra Hjemstavnen og derved Arbejderklassens Opstaaen i Rusland.

Følgende den samme liberale Drift, som bevirkede Livegenskabets Ophævelse, lod Regeringen i 1862 udarbejde et Udkast til en Fabriklov, for ved Beskyttelsesforanstaltninger og en Fabriksinspektør at komme Arbejderne til Hjælp. Imidlertid tillod den voksende Kapitalisme ikke Indførelsen af den omtalte Lov, indtil Nøden drev Arbejderne til Selvhjælp.

I Maj 1870 kom det til en Strejke i Skræderfaget og noget senere i Bomuldsspinderierne i St. Petersborg. Rigtignok blev 53 Strejkedeltagere hver dømt til 3 Dages Fængsel og 4 af Strejkens Ledere hver til 7 Dage; men alligevel har den i Halvfjerdserne mere og mere voksende Strejkebevægelse givet Anledning til en social Lovgivnings Begyndelse. Saaledes indførtes i 1882 Fabriksinspektionen, endvidere Forbudet mod Fabriksarbejde for Børn under 12 Aar og ligeledes den Bestemmelse, at Børn mellem 12—15 Aar ikke maa arbejde længere end 8 Timer i Fabrikerne. For nogle Fabrikationsgrene blev Anvendelsen af den kvindelige Arbejdskraft forbudt.

Da i Aaret 1896 Petersborger Tekstilarbejdernes Strejke, der omfattede over 35,000 Personer, havde bevist, at en kampberedt Arbejderklasse var vokset til, imødekom man denne med en anden lille Reform, idet der for den voksne Arbejder fastsattes en Maksimalarbejdsdag af $11^1/_2$ Time. Dagen før en Helligdag maatte der ikke arbejdes mere end 10 Timer.

I Grunden havde der indtil da endnu ikke været Tale om egentlige Arbejderorganisationer som Kamporganisationer. Der fandtes ganske vist Haandværkerforeninger, bestaaende dels af Medlemmer af et og samme Fag, dels af forskellige Fag, hvis Formaal var gensidig Understøttelse, Udbetaling af Begravelseshjælp o. l. Efterhaanden vaagnede imidlertid i disse Foreninger en ny Aand, og det forekom hyppigt, at de ydede Arbejdsløshedshjælp til de Strejkende.

I Slutningen af Halvfjerdserne paatænkte Snedker Chalturin at oprette et nord-russisk Arbejderforbund; dette blev dog ikke til noget, derimod blev Arbejderbevægelsen i Firserne som Følge af den industrielle Udvikling mere og mere kraftig; saaledes oprettede de jødiske Arbejdere i Nordvestdistriktet, med sin dominerende jødiske Befolkning, Strejkekasser. Denne Bevægelse førte i 1897 til Oprettelsen af Forbundet (*„Bund“*), en Organisation for det jødiske Proletariat i Russisk-Litauen og Polen, som virker saavel i politisk som i faglig Retning. Dets Resultater er ret betydelige, og i mange Byer, som Homel og Minsk, er indtil 40 pCt. af alle Arbejdere Medlemmer af Organisationen.

Ligeledes kan man i det egentlige Rusland spore en Fremgang for den socialdemokratisk-politiske og den økonomiske Kampbevægelse. Rigtignok var den allerede omtalte Tekstilarbejderstrejke i 1896 udbrudt spontant, uden nogen som helst Foranledning eller Opfordring udefra. Men da den nu en Gang var kommen i Gang, blev den af den socialdemokratiske Kamporganisation, der kun raadede over meget beskedne Midler, understøttet med 3000 Rubler og ligeledes ved Fremstillingen og ivrige Udbredelse af Flyveblade og Opraab.

I samme Grad, som Arbejderbevægelsen voksede, blev den belemret med de Regerendes kærlighedsfulde Omsorg, for at bortlede de kraftfuldt imod Sammenslutning stræbende Elementer fra den Vej, ad hvilken de kunde blive farlige for Kapitalismen og Autokratismen, og derfor skabtes af Subatoff, Schajewitsch og Præsten Gapon hine Arbejderforeninger, i hvilke det moderne Livs Aand i de Herskendes Interesse skulde holdes nede.

Desuagtet bragte den økonomiske Udvikling i store Kredse af Arbejderklassen den Tankegang til at modnes, at Arbejderne kun ved Hjælp af frie, moderne Organisationer kunde frigøre sig for Undertrykkelse og Udbytning. Saaledes opstod i den første Halvdel af 1905 i St. Petersborg flere faglige Organisationer, t. Eks. Typografernes, Bogholdernes og Kontoristernes, Handelsmedhjælpernes, Urmagernes, Skrædernes, de kvindelige Skræderes, Bundtmagernes, Sko- og Støvlearbejdernes o. s. v.

De i St. Petersborg opstaaede Fagorganisationer staar ikke i noget direkte Sammenhæng med Partigrupperne eller under disses Indflydelse, som Tilfældet er i Moskau, hvor de faglige Organisationer trækkes med ind i Flertals- og Mindretalspartiernes Stridigheder.

I Charkow har „Haandværkerunderstøttelsesforeningerne“ siden 1898 udfoldet en livlig Virksomhed og gennemgaaet en indre Forandringsproces, i Overensstemmelse med den økonomiske Forandring, der har gjort Haandværkeren til Lønarbejder. 1904 talte „de mekaniske Arbejderes Forening“ (Maskinarbejderne) allerede 1300 Medlemmer. Fra den gensidige Hjælpsomheds snævre Grænser gik denne Sammenslutning over til Bestræbelser for en Forbedring af samtlige Arbejdsforhold, altsaa ikke alene for deres eget Fag, men for hele Arbejderklassen. „De mekaniske Arbejderes Forening“ i Charkow har henvendt sig til Fagforeningerne i Petersborg og Moskow med Tanken om at afholde Konferencer eller Kongresser af Arbejderorganisationerne i hele Rusland, for at bringe Planmæssighed og Ensartethed ind i Bevægelsen. Paa Foranledning af „de mekaniske Arbejderes Forening“ skabtes i Sommeren 1905 i Charkow ligeledes en Organisation for Typograferne, der gælder som Afdeling af Petersborger Typograf-Forbund.

I Efteraaret 1905 indtraadte Bevægelsen i en ny Fase. Anledningen dertil gav 1100 Arbejderes Strejke i et Bogtrykkeri i Moskow. Oprindelig drejede det sig om materielle Fordringer fra Arbejdernes Side, men

omsider kom det i Tilslutning til denne Strejke til politiske Gadedemonstrationer og til Strejker i andre Fag. Bagerstrejken førte til et krigerisk Angreb fra Politiets Side paa Philipoffs Bageri, der bombarderedes, og til et af Politiet og Militæret i Moskows Gader anrettet Blodbad. Disse Begivenheder foranledigede den 7. Oktober Maskinisterne paa Moskow—Kasan-Jernbanen til at etablere Strejke, og de øvrige Jernbanemænd fulgte efter. Den revolutionære Bevægelses Flod steg stedse højere, den greb Masserne mere og mere, indtil der den 17. Oktober fulgte Udstedelsen af det Manifest, som lovede Folket politiske Friheder og Landet en Forfatning.

I de følgende Uger voksede Arbejderorganisationernes Antal paa en hidtil ukendt Maade: i Petersborg talte man 44, i Moskow over 50 Fagforeninger med 25,000 Medlemmer. Indtil Reaktionens Begyndelse i December (altsaa i et Tidsrum af 6 Uger) afholdtes i St. Petersborg 82 faglige Generalforsamlinger. I de øvrige Industricentrer viste sig det samme Billede, overalt trængte Livet sig frem med Kæmpekraft, Arbejderbefolkningen sluttede sig sammen.

Desværre indtraadte Reaktionen kun altfor hurtigt. Begyndende med Forbudet mod Møder, fulgte i Januar dens Mordgærninger mod fredsommelige Arbejdere — der stolede paa de af de Regerende højtideligt afgivne Løfter — og alle de øvrige Misgærninger og Forbrydelser, der skulde baste og binde den opvaagnende arbejdende Befolkning.

Men trods alle Grufuldheder og Voldshandlinger, som Regerings- og Kapitalistbødlerne udøvede, udbredte Organisationstanken sig mere og mere. I Stedet for de opløste Fagorganisationer oprettedes andre, de forbudte Fagorganer udgives under et nyt Navn, for de arresterede eller udviste Ledere, Organisatorer og Agitatorer træder stedse nye Kræfter i Breschen.

Den russiske Fagbevægelses Karakter staar i inderligt Sammenhæng med den Tid, der har fremavlet dens Fremkomst. Den russiske Industri har udfoldet sig i en Tid, hvor Socialismen alt har foretaget sin Sejrsgang gennem Landene. Alt igennem Aartier har de socialistiske Ideer faaet Fodfæste i Rusland. Denne Forudbetingelse og hele den revolutionære Stemning samt endelig selve Revolutionens Udbrud fører det med sig, at de faglige Organisationer, selv om de ikke staar i direkte Forbindelse med Socialdemokratiet og ikke slutter sig til noget politisk Parti, dog er Kamporganisationer, der er gennemtrængt af den Overbevisning, at der imellem Kapitalismen og de udbyttede Arbejdere ikke findes nogen Interesseharmoni, og at kun Kampen kan hidføre en Afgørelse.

Af denne Grund har ogsaa alle Fagforbund, saa forskelligartede deres Love end maatte være, fastsat den Bestemmelse, at ingen Kapitalister, Haandværksmestre eller disses Repræsentanter maa være Medlemmer af Fagorganisationen.

(Sluttes.)

Møder.

Fællesmøder for Forhandlingsudvalg og Fabrikantforeningens Bestyrelse (Provins) 26. Juli 1909.

1. Agerholm, Thisted, der har 6 Svende og 3 Lærlinge, nægtedes Tilladelse til at antage en ny Lærling.

2. Angaaende Overenskomsten om Formantallet hos O. L. Petersen, Kolding, blev følgende besluttet:

Den indgaaede Overenskomst kan kun opsiges sammen med Hoved-Overenskomsten.

Der udleveres Arbejderne Forme i Forhold til den ugentlige Gennemsnitsproduktion, afrundet opefter, med 1 Form Reserve.

10 Forme er Maksimumsantallet. Det fordres at Formene er rullet ud Middag og Aften.

3. Hilmer, Aarhus, der har 6 Svende og 3 Lærlinge, kan ikke faa Tilladelse til at antage ny Lærling.

4. Der er ført Klage over for stort Lærlingehold hos Bruun, Kolding, (16 med 11 Lærl.). Sagen udsattes, idet det dog meddeles Firmaet, at der ingen ny Lærling maa antages forinden Forhandling er ført.

5. Til Lange, Næstved, der har 3 Svende og 3 Lærlinge, meddeles det, at han maa lade en Lærling forlade Fabriken, hvis han ikke fuldt kan beskæftige de 3 Arbejdere. Og han maa ingen ny Lærling antage før Forhandling har fundet Sted.

6. Der er ført Klage over for stort Lærlingehold paa Firmaet J. P. Schmidts Fabrik, Fredericia. (36 med 12 Lærl.) Det meddeles Fabrikanten at Lærlingeantallet ikke maa overstige én til tre Svende.

Samtidig forpligtes Firmaet til at betale Vikkelmagerne for Vikkelvending.

7. Hos Nobel, Nykøbing F., fastsattes Pris for Overrulning af en Maskinvikkel: 65 Øre pr. 100. Rullerløn for en Cigar til 54 Kr. fastsattes til $11^1/_2$ Kr. + 50 Øre for Facon.

8. Paa Forespørgsel om Forstaaelse af Overenskomstens Udtryk „Betaling for Prenzados", svares til Thuesens Fabrik, Aarhus, at der forstaas „Prenzados-Pakning". Hvis det midterste Baand ikke er stemplet, reduceres Prisen med 20 Øre.

9. Paa Forespørgsel fra Damborgs Fabrik, Nykøbing M., svares, at den i Overenskomsten anførte Pris for højre- og venstre-Haands-Sortering af Spejlet skal forstaas gældende for $^1/_{10}$-Pakning, medens $^1/_{20}$- og $^1/_{40}$-Pakning skal forhøjes forholdsvis.

10. En Haandcigar fra P. Sørensen & Co. fastsattes til $17^1/_2$ Kr.

11. En Cigar fra „Skivehus" bedømtes til 12 Kr. (Salgspris 55 Kr.)

Forretningsudvalgets Møde 4. August 1909.

1. Formanden gav Meddelelser om Forhandlingsmødet 26. Juli.

2. Afd. Odense fik Sanction til at anvende 100 Kr. ved 25-Aars Jubilæum.

3. Afd. Fredericia fik Sanction til Anvendelse af 10 Kr. til en Børnefest.

4. Indkøb af et Antal Love for „De samv. Fagforb." vedtoges.

5. Der forelaa Henstilling fra „Enigheden"s Generalforsamling om at yde 2000 Kr. af Hovedkassen til de Udelukkede i Sverrig.

Det vedtoges at yde nævnte Beløb under Forudsætning af Hovedbestyrelsens Tilslutning.

6. Tobaksarbejderforbundet i Sverrig, der venter at faa omtrent alle Medlemmer i Kamp, anmoder om et Laan paa 20,000 Kr. Det vedtoges at yde Laanet med Forlangende af Tilbagebetaling inden 1. Maj 1910, og under Forudsætning af Hovedbestyrelsens Tilslutning.

7. Efter Anbefaling af „Enigheden"s Generalforsamling gaves et Medlem Kontingentfrihed.

Meddelelse fra Udenrigsministeriet.

Vi har modtaget følgende:

Da der stadig kommer ikke faa danske Arbejdere i Tobaksindustrien, særlig Cigararbejdere til Tyskland, henleder Generalkonsulatet i Hamborg Opmærksomheden paa, at de ved „Rigsfinansreformen" forhøjede Tobaksafgifter i Tyskland antagelig vil medføre en Del Arbejdsløshed indenfor Tobaksindustriens forskellige Grene, og at det derfor maa fraraades danske Tobaksarbejdere foreløbig at søge Arbejde i Tyskland.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Toftegade 7.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: G. Larsen, Østergade.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 ¹.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Søgade 4, 1.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: H. P. Hansen, St. Annævej 11, Kj.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: H. Larsen, Møllevejen.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Vejen: I. Gadeberg, Grunnetsgade.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

HUSK!

Enhver, der møder for at paabegynde Arbejde, skal medbringe Erklæring fra Foreningens Kontor.

Nyt Arbejde skal anmeldes hos Formanden og Pris godkendes af ham eller Bestyrelsen.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 1. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse

Otto Britzke,
St. Strandstræde 7.

Sumatra, stor 2den Længde,	**aldeles lys**	Kr. 2,20	pr. ℔
— 3die —	**aldeles lys**	— 1,50	- -
Java Omblad		— 1,15	- -
Java Omblad, særlig fordelagtig		— 1,30	- -
Skaaren Java, uden Tilsætning af Stilk		— 0,70	- -

Stort Udvalg af Cigartobakker og Etiketter.

Georg Løber & Søn,

København,
Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Bundtemaskiner, Glansstrimler, Silkebaand.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815. Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 17 | 1. September 1909 | 5. Aargang

Kampen i Sverrig.

Længere end udenforstaaende har ventet fortsættes den store Kamp i Sverrig. Fabrikanterne havde Overproduktion og tærer paa Lagrene. Arbejderne er besjælede af Solidaritetsfølelse og Tro paa Sejren.

Fire Uger er forløbne, og trods Forsøg paa at bryde Sammenholdet, er der ingen Vaklen og intet Frafald.

Mange Tusinde af de kæmpende Arbejdere er uorganiserede eller først indtraadte i Organisationen under Kampen, men desuagtet er det kun et ubetydeligt Antal, der er gaaet til Arbejdet igen. Selv det „kristelige" eller „gule" Forbunds Medlemmer, der efter Ordre skulde optage Arbejdet den 23. August, nægtede denne Gang at lystre Arbejdskøberne og fortsætter omtrent alle Kampen.

Antallet af Strejkende og udelukkede er gaaet noget ned, hvad der er ganske rimeligt, da mange Arbejdere er rejst bort for at prøve Lykken i andre Lande, og nogle faa Hundrede har ogsaa optaget Arbejdet, hvad der dog selvfølgelig er ganske betydningsløst. Regeringen opgjorde i sidste Uge Antallet af Strejkende til henved 256,000, men Tallet anses ikke for ganske korrekt. En Optælling, der foretages af Landsorganisationen, vil muligvis vise et større Tal.

Men bortset herfra er det alligevel en mægtig Styrke, der her er ude i Kampen, og det ved vi, at Kampen for Arbejdernes Vedkommende gælder at bevare de en Gang opnaaede Arbejdsbetingelser og de Organisationer, der hades af Kapitalisterne.

Arbejdskøberne haaber paa Sprængning af Organisationerne for derved at komme Lønnen og Medbestemmelsesretten til Livs, men de har allerede erfaret, at det ikke gaar saa let som oprindelig beregnet.

Det er den største faglige Kamp, som endnu er udkæmpet, og dens Udfald har den største Betydning for Arbejderbevægelsen over hele Verden. Vaabnet — Storstrejken — er hidtil uprøvet, og megen Erfaring vindes i denne Kamp. Kapitalisterne bliver mindet om Arbejdernes vældige Magt, Samfundets Spidser bringes til at tænke over Arbejderkaar og Arbejderbevægelse, og Arbejderne selv, baade i Sverrig og i andre Lande faar Belæring om, hvilke Mangler der endnu er tilstede, hvilke Kræfter, der i kommende Tider skal sættes i Bevægelse, hvilke Sider af Organisationen, der særlig skal helliges Opmærksomhed, naar Kampen er endt.

Vi, der følger Kampen med Opmærksomhed, bør erindre, at denne Kamp i mere end én Henseende er af Betydning for os, og vi bør derfor bidrage til at belære de svenske Kapitalister om, at de ikke kan føre Kamp mod de svenske Arbejdere alene, men maa kæmpe med *alle* organiserede Arbejdere.

Fire Uger er forløbet, og Understøttelsen, der er ydet, har været ringe, men nu er Tiden inde, da Arbejdernes egne Hjælpekilder er udtømte og større Udbetaling maa ske for at holde Kampen gaaende og den værste Nød ude af Hjemmene.

Husk derfor vore svenske Kammerater. Husk Kampens store Betydning for Arbejderne i alle Lande og giv rigeligt Bidrag til Indsamlingen.

Er det formaalstjenligt?

I Fagbladet Nr. 14 findes et Referat fra Fagmødet i Esbjerg, hvori findes en Resolution af følgende Ordlyd:

„Forsamlingen vedtager at opfordre Hovedforbundet til at arbejde hen til en Forandring i Overenskomsten, de 10 pCt.s Afskaffelse og Betaling efter Facon, Tobakkens Kvalitet og Kvantitet. Samme skal være gældende for Perfektomaskiner, hvor der skal betales med $^2/_3$ for Overrulningsarbejde."

Jeg stiller dette Spørgsmaal: Er det formaalstjenligt at arbejde i den angivne Retning, altsaa som Resolutionen udviser, og som ganske vist anvises af sidst afholdte Kongres?

Jeg mener nej. Jeg skal her bemærke, at jeg før har delt Anskuelse med de Kolleger, som mener, vi bør havde det københavnske Grundlag for Bedømmelse af vore Arbejdspriser, men ved nærmere Overvejelse er jeg kommen til det modsatte Resultat. Grunden dertil tror jeg er den sidste Lønforhøjelse. Da fik vi Lønnen hævet uden Kamp, som selvfølgelig er et stort Gode for os.

Det københavnske Grundlag er som anført, Facon og Tobakkens Beskaffenhed. Brasil Indlæg spiller en væsentlig Rolle ved Bedømmelsen af Prisen, men som bekendt bliver Brasil mere og mere en Sjældenhed, og derved vil Arbejdsprisen faktisk dale.

Dette er altsaa en Følge af, at Tobakken stiger. Anderledes med Provinsianernes Overenskomst, der faar Tobakkens Stigning den modsatte Virkning. Naar Tobakken stiger i Pris, maa Cigarernes Udsalgspris følge med, og Følgen bliver, at vor Løn stiger.

Jeg har talt med flere Fabrikanter om dette Spørgsmaal og alle har erklæret sig som absolute Tilhængere af det københavnske System. Det er intet godt Tegn.

Jeg opkaster hermed dette Spørgsmaal til Diskussion. *Nio.*

Til Redaktionen af Tobaksarbejderforbundets Medlemsblad.

Herved tillader vi os at anmode den ærede Redaktion om at optage efterfølgende i Organisationens Medlemsblad:

Paa et for nogen Tid siden afholdt Fællesstyrelsesmøde i Fællesorganisationen var ogsaa vore kooperative Foretagender til Diskussion og særlig var Arbejdernes Bryggeri til Forhandling. Bryggeriets Bestyrer gjorde Rede for Bryggeriets Oprettelse og Udvikling. Der blev ofte, efter at Fællesbageriet havde vist sig at være et godt og sundt Foretagende, paa Kongresser og i Fællesmøder rejst Krav om at gaa videre ad den betraadte Vej, og særlig udtaltes Ønsket om at faa oprettet et Bryggeri. Ikke sjældent var disse Opfordringer ledsagede af Bebrejdelser mod saavel Fagforeningernes som Partiets Ledelse, fordi det formentes, at disse var altfor ængstelige eller for langsomme i Overvejelserne paa dette Omraade. Der hører imidlertid en ret stor Kapital til Startningen af et Bryggeri, og det var alene af denne Grund nødvendigt at vente. Endelig frembød der sig en Lejlighed som man mente var heldig og som vandt Tilslutning saavel i Fagforeningernes Bestyrelser som blandt Partifæller i Almindelighed. Bryggeriet paa Dr. Olgasvej blev overtaget i Forpagtning af Arbejdernes Bryggeri „STJERNEN", som samtidigt stiftedes.

I Begyndelsen gik det ikke saa godt, Bryggeriet mødte stærk Modstand fra flere Sider, og det første Aarstid gav et ret betydeligt Underskud. De følgende Aar øgedes Omsætningen stærkt, og i de forløbne 7 Regnskabsaar har Bryggeriet haft et Nettooverskud af over 200,000 Kroner, foruden at der i samme Tid er afskrevet over 100,000 Kroner. Da Forpagtningstiden for Malteriet var udløben, blev saavel dette som Bryggeriet overtaget som Ejendom for ca. 1,200,000 Kr., der udbetaltes ca. 226,000 Kr., hvoraf en stor Del af Fagforeningerne tegnede sig for et Obligationslaan, stort 171,000 Kr. Købet af Bryggeriet medfører selvfølgelig betydeligt større Udgifter til Forrentning og Afdrag end under Forpagtningstiden. Medens Bryggeriet tidligere betalte ca. 42,000 Kr. aarlig i Forpagtning plus 15,000 Kr. i Amortisation, er dets aarlige Udgifter med Forrentning af Kassekredit, optagne Laan og Aktiekapital nu ca. 140,000 Kr. Dette var noget man vidste, og tillige vidste man, at i Løbet af nogle Aar vilde disse Udgifter gaa betydelig ned, og de var derfor ikke afskrækkende, naar blot en tilsvarende Forøgelse af Omsætningen fandt Sted. Dette er desværre ikke blevet Tilfældet, og Grunden hertil kan vel i første Række tilskrives de overordentlige slette Arbejdsforhold som omtrent indtraf samtidig med, at Bryggeriet blev overtaget som Ejendom. Det er forstaaeligt, at en ikke ringe Del af Bryggeriets Ølsorter, saavel skattefrit som skattepligtigt, er bleven konsumeret paa Arbejdspladser, og naar disse affolkedes paa Grund af de vilde Byggespekulationer, i Forbindelse med de daarlige Konjunkturer, er det indlysende, at det i særlig Grad er gaaet ud over Arbejdernes Bryggeri. Dets Omsætning burde imidlertid, tiltrods for det nævnte Moment, være gaaet frem. Der sælges af skattepligtigt Øl her i Landet ca. 600,000 Tdr., og dets Omsætning heraf er ca. 25,000 Tdr., og det er udenfor al Tvivl, at Arbejderne maa kunne sætte „STJERNEN"s Omsætning op, *naar blot de vil sætte Kraft ind paa at overvinde de Vanskeligheder og den Modstand* et Arbejderbryggeri maa regne med, naar dets Konkurrenter er saa store og kapitalstærke som Tilfældet er. Som det fremgaar af det her anførte, er det aldeles ikke nødvendigt, at der drikkes mere end nu, men det er absolut nødvendigt, at en Del af den nuværende Omsætning gaar over til „STJERNEN". Dette kan lade sig gøre, naar blot vore Partifæller selv vil. Vi maa og kan overvinde de Vanskeligheder som stiller sig i Vejen for en større Omsætning. Vi skal hjælpes ad og føle os solidariske, og vi skal ikke mindst betænke med hvilken Glæde vore Modstandere vilde se vort Bryggeri stagneret eller opgivet. Der er til Bryggeriets Ledelse kommet forskellige gode Raad for at forøge Omsætningen, og et af disse er nu taget til Følge, der vil herefter *kun blive solgt* originalt aftappet Stjerne-Lagerøl; herved antages det, at de øvrige Ølsorter, og herunder særlig Pilsneren, der hidtil kun er leveret i original Aftapning ogsaa vil vinde betydelig frem i Omsætning.

Vi anmoder indstændigt alle vore Medlemmer om at drage Omsorg for, at „STJERNEN"s Ølsorter faar en betydelig større Kundekreds blandt Arbejderne end nu; det kan gøres om vi vil, og vi erindrer om, at „STJERNEN" fører saavel Lager- og Pilsner- som Skattefri-Pilsner og Mørk-Skattefri-Ølsorter.

Tobaksforbrug i Frankrig.

Monopolets Land.

Tobaksprivilegiet i Frankrig stammer fra 1621, og Indkomsten deraf har siden da været i uafbrudt Stigning. I 1815 var den 32 Mill. Frcs., i 1850 89 Mill. og i 1900 blev den 334 Mill. for endelig 1907 at naa 386 Mill. — et Spring opad paa 10 Mill. fra 1906.

Cigaretter er det af Regiens Fabrikater, der kaster mest af sig. I 1782 produceredes for 1 Mill. Frcs., men 100 Aar efter for 18 Mill., i 1892 var Produktionen 25 Mill. Frcs. værd, men i 1907 — 79 Mill.!

Der findes 47,400 Tobaksudsalg i Frankrig og 367 Oplag, og herfra blev i 1907 solgt næsten 40 Mill. Kilogram af alle Sorter Tobakker, hvilket giver et Aarsforbrug pr. Individ af 1013 Gram (heraf 123 for Snustobak, 890 for Røg- og Skraatobak). Angaaende denne sidste kan bemærkes, at Forbruget er stærkt aftagende. Iøvrigt er det franske Aarsforbrug pr. Individ ikke lidt ringere end i Lande som Belgien, Holland, Tyskland og Østrig, hvor det, som vi før har oplyst, er henholdsvis 2 Kilo 500 Gr., 2 Kilo, 1 Kilo 500 Gr. og 1 Kilo 240 Gr.

Forbruget er forskelligt i de forskellige franske Departementer; den største Forbruger af Snustobak er Eure-et-Loire (gammeldags Provins), Røgtobak bruges mest i Finistère, Côtes-du-Nord og Morhiban (Fiskerbefolkninger) og Cigarer med Cigaretter mest i Seine, Bouches-du-Rhon og Nord (Storbyerne Paris, Lyon m. fl.).

Den dyreste Cigar koster 5 Frcs. Stykket, men i 1907 solgtes der ogsaa kun 939 deraf; af den billigste, kaldet „Krapylo", til 5 Centimer, solgtes derimod 253 Millioner. Ialt blev der af franske og fremmede Cigarer i 1907 røget 596 Millioner Stykker, hvilket er et Dagforbrug af 1,633,000 Stykker.

Alt i alt brugte Frankrig i 1907 for 506 Mill. Frcs. Tobak.

Tobaksarbejderforbundets Afd. „Enigheden".

Resultatet af Valget er følgende:

Til *Formand* valgtes Vilh. Nygaard med 447 St., Joh. Friberg fik 133 St.

Repræsentanter: Th. Collemorten 296 St., Johanne Thrane 294 St., Else Jensen 258 St., Poul Jensen 253 St., Christine Olsen 230 St. og Fr. Willumsen 153 St.

Mandl. Suppleanter: H. Bahnsen 128 St., Jes Andersen 102 St., Jul. Sommer 95 St., derefter fik Joh. Pries 65 og Dannenberg 46 St.

Kvindel. Suppleanter: Sofie Falck 196 St., Vilhelmine Olsen 74 St. og Anna Unger 72 St.

Revisor: L. Jespersen 319 St.

Revisor-Suppleant: Vilh. Andersen 103 St.

Kontrahenter: Vilh. Nygaard 342 St., Konrad Petersson 323 St., Joh. Friberg 195 St. og Hermann Rudolph 161 St. Suppleanter: Hans Hansen 146 St., Johs. Mikkelsen 139 St., Sofie Falck 137 St., derefter fik Fr. Willumsen 118 St. og Jes Andersen 92.

Ved Valget er afgivet 613 Stemmesedler, hvoraf 3 var blanke og 2 ugyldige.

Udvalget.

Cigarsorterernes Fagforening.

Liste over frivillige Bidrag til Storstrejken i Sverrig.

1. Uge: C. & H. Schmidt 1,00, Lichtingers Fabrik 2,55, Wulffs Fab. 2,75, Fab. „Felix" 1,50, Biglers Fab. 0,50, Nissens Fab. 2,10, Marsmanns Fab. 3,05, E. Jensens Fab. 2,30, Eliasens Fab. 2,00, Adlers Fab. 1,25, L. Nielsen 0,25, E. Nobels Fab. 1,80, Thomasens Klistrere 0,35, do. Sorterere 0,50, Hirschsprungs Sorterere i Tordenskjoldsg. 21,50, Horwitz & Kattentids Fab. 9,65, Krygers Fab. 0,60, Lønquists Fab. 0,75, Høys Fab. 2,55, Karl Petersens Fab. 1,15, Rée & Bays Fab. 1,10, Augustinus Fab. 1,40, Thomsens Fab. 2,30, Brenøes Fab. 0,75, Alex. Rasmussens Fab. 3,75, Th. Stauning 5,00, Pamperin 0,50, Hoffmanns Fab. 2,00, Domnowsky 0,10, Schmidts Fab. 1,00, Hirschsprungs Klistrere 2,00. Ialt 78,00.

2. Uge: Halls Fab. 1,00, C. & H. Schmidt 0,50, Lichtingers Fab. 1,95, Thomasens Fab. 0,85, Brenøes Fab. 1,25, Horwitz & Kattentids Fab. 14,40, Augustinus Fab. 1,40, Lønquists Fab. 0,75, Hoffmanns Fab. 2,00, Adlers Fab. 1,25, Krügers Fab. 0,60, Eliasens Fab. 1,50, Marsmanns Fab. 2,80, Nissens Fab. 2,00, Karl Petersens Fab. 1,35, Biglers Fab. 0,50, Nobels Fab. 3,05, E. Jensens Fab. 1,80, Hirschsprungs Sorterere i Tordenskjoldsgade 18,50, do. Klistrere 1,50. Ialt 72,60.

3. Uge: Domnowsky 0,10, C. & H. Schmidt 0,50, Lichtingers Fab. 2,70, Olga Christensen 0,30, Marsmanns Fab. 2,80, E. Jensens Fab. 1,80, Nobels Fab. 2,50, Adlers Fab. 1,25, Wulffs Fabr. 3,25, Eliasens Fab. 0,75, Augustinus Fab. 1,40, Rée & Bays Fab. 1,50, Hirschsprungs Fab. Niels Juelsg. 10,00, Fab. „Felix" 3,00, Nissens Fab. 2,05, Karl Petersens Fab. 1,20, Krügers Fab. 1,00, Thomsens Fab. 2,70, Bayer 0,20, J. Henningsen 1,00, Brenøes Fab. 0,50, Kondrup 0,25, Kiefer 2,00, Høys Fab. 3,30, Alex. Rasmussens Fab. 4,75, Schmidts Fab. 1,00, Pamperin 0,75, Hirschsprungs Sorterere Tordenskjoldsg. 16,00, do. Klistrere 1,90, Hoffmanns Fab. 2,00, Lønquists Fab. 0,75, Domnowsky 0,10, Horwitz & Kattentids Fab. 14,95, Halls Fab. 2,00. Ialt 90,25.

4. Uge: Lichtingers Fab. 2,25, Marsmanns Fab. 2,80, Nissens Fab. 1,85, Adlers Fab. 1,50, Biglers Fab. 0,50, Karl Petersens Fab. 1,10, Kiefer 2,00, Eliasens Fab. 2,00, Augustinus Fab. 1,40, Nobels Fab. 2.95, Hirschsprungs Fab. Niels Juelsg. 3,50, Alex. Rasmussens Fab. 4,00, Brenøes Fab. 1,00, Rée & Bays Fab. 1,50, Høys Fab. 320, Thomsens Fab. 2.65, Schmidts Fab. 1,00, Wulffs Fab. 3,00, Lønquist Fab. 0,75, E. Jensens Fab. 2,05, Thomasens Fab. 1,60, Domnowsky 0,10, Hirschsprungs Sorterere i Tordenskjoldsg. 16,50, do. Klistrere 1,50, Horwitz & Kattentids Fab. 13,80. Ialt 74,50.

Afdelingsformændene i Tobaksarbejder-forbundet.

Aalborg: Chr. Hansen, Reberbanegade 1, 2.
Aarhus: N. Pedersen, Valdemarsgade 54, A.
Esbjerg: C. Lauritsen, Jyllandsgade 23, 1.
Fredericia: N. Fledelius, Riddergade 11.
Helsingør: P. Hingst, St. Annagade 34.
Hillerød: L. F. Jensen. Østergade 178.
Hjørring: J. F. Absalonsen, Sæbyvej 28.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Horsens: M. Bahr, Fredensgade 11.
Kolding: C. Bebber, Frederiksgade 48, 2.
Nakskov: Vald. Hansen, Rødbyvej 12.
Nyborg: H. M. Hansen, Stendamsgade 9.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Nykøbing, J.: P. Pedersen, Strandvejen 27.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Odense: Fr. Petersen, Dronningensgade 22, 2.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Ringkøbing: N. Andersen, Møllevejen.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Skive: P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Slagelse: P. Thomsen, Herrestræde 36 b.
Svendborg: F. Nicolajsen, St. Hansvej 4, A.
Thisted: Markus Petersen, Hundborgvej 21.
Vejle: J. C. Lund, Skolegade 15.
Viborg: Jakob Jensen, Lille St. Hansgade 10 B, 2.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Vejen: Chr. Poulsen, Nørregade.
København:
„Enigheden", Vilh. Nygaard, Rømersgade 22, 3.
Cigarsorterernes Fagforening, J. Knudsen, Rømersgade 22, 3.

Efter derom fra flere Sider fremsat Anmodning, meddeles ovenstaaende Fortegnelse over Tobaksarbejderforbundets Afdelingsformænd og deres Adresser.

Fortegnelsen bedes udklippet og opbevaret, da den kun gentages, naar der sker Forandringer.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: Aksel Henriksen, Villa „Alfa", Frisensgaardsvej.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Toftegade 7.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: G. Larsen, Østergade.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 ¹.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Søgade 4, 1.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: P. Hingst, St. Annagade 34.
Svendborg: H. P. Hansen, St. Annævej 11, Kj.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: H. Larsen, Møllevejen.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Vejen: I. Gadeberg, Grunnetsgade.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 1. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Forhen forlangte man „Tuborg" og „Hof",
og Kellneren sa'e: „Ja, saa gerne".
Nu si'r en Svend af det rigtige Stof:
„Kellner, maa jeg faa en „STJERNE"!

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse

Otto Britzke,
St. Strandstræde 7.

Sumatra, stor 2den Længde, **aldeles lys** Kr. 2,20 pr. ℔
— 3die — **aldeles lys** — 1,50 - -
Java Omblad — 1,15 - -
Java Omblad, særlig fordelagtig — 1,30 - -
Skaaren Java, uden Tilsætning af Stilk — 0,70 - -

Stort Udvalg af Cigartobakker og Etiketter.

Georg Løber & Søn,

København,
Pilestræde 57. **Telef. 1285.**

Største Raatobakslager.

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Bundtemaskiner, Glansstrimler, Silkebaand.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815. **Dr. Tværgade 18, Kbhvn.**

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 18 | 15. September 1909 | 5. Aargang

Forholdene i Tyskland.

12000 arbejdsløse Tobaksarbejdere.

Berlin 6/9 1909.

Indførelsen af de nye Told- og Skattelove har begyndt sin ødelæggende Virkning overfor forskellige Erhvervsgrene, ikke mindst Tobaksindustrien. De i Tyskland udkommende Blade bringer lange Lister over Fabriker, der indskrænker Virksomheden, eller helt standser. Fra alle Egne kommer disse Jobsposter, og Antallet af Arbejdsløse er stadig voksende, vi erfarede af en af Forbundets Tillidsmænd i Berlin, at man i forrige Uge anslog Antallet af arbejdsløse Tobaksarbejdere i Tyskland til 12,000, og der ventes stadig Forøgelse. Det er i høj Grad sørgelige Forhold, og de forværres ved den Ligegyldighed, der fra Statsadministrationens Side udvises. Følgerne af Regeringens Politik forudsaa man, og besluttede derfor i Rigsdagen at stille 4 Millioner Mark til Raadighed for Tolddepartementet til Understøttelse for de Arbejdere, der bliver erhvervsløse som Følge af Tobakstoldens Forhøjelse. Arbejderne har i Tillid til de officielle Bekendtgørelser om denne Understøttelse indgivet Skemaer med Ansøgning, men endnu en Maaned efter at Loven er traadt i Kraft, har de Arbejdsløse fremdeles intet faaet. Der synes endda at herske fuldstændig Forvirring med Hensyn til hvilke Myndigheder der skal foretage Udbetalingerne, og imedens statslige og kommunale Autoriteter med bureaukratisk Langsomhed, søger at klare det Spørgsmaal, sulter de Arbejdsløse og deres Familier. Forbundets Tillidsmand i Berlin, vor gamle Partifælle, Børner, har været paa Ekspedition hos Borgmester og andre Myndighedspersoner, men Sagen staar fremdeles paa Uklarhed. — Den rene Komedie! siger Børner, og det er sikkert saaledes.

— I New Yorks „Folkeblad" ser man, at de amerikanske Cigararbejdere forbereder sig paa stor Tilgang fra Tyskland. Bladet giver Oplysninger om den indførte Told og dens Virkninger, og skriver: „Tusinder af Arbejdere bliver arbejdsløse og tvungne til at forlade deres Fag — eller udvandre. Højst sandsynligt er det, at Udvandrerdamperen i næste Maaned allerede bringer tyske Cigararbejdere til Amerikas Kyster".

T. × A.

1884—1909.

Odense Afdeling jubilerer.

Lørdag den 25. September fejrer Odense Afdeling sin 25-aarige Bestaaen ved en større Festlighed, som finder Sted paa Folkets Hus.

Odense Afdeling er en af de ældste af vore Provinsafdelinger, og mange vare de Vanskeligheder, der mødte Foreningen i dens første Aar. Medlemmerne var imidlertid allerede den Gang klar over, at ubrydeligt Sammenhold var nødvendigt, og derfor kom Afdelingen over alle Vanskeligheder. Selv i 1885, hvor Fabrikanterne truede med at gøre dem, der vare Medlemmer af Foreningen, brødløse, lykkedes det at tilbageslaa dette Angreb paa Foreningen. Siden den Tid har Afdelingen ført adskillige Kampe med Fabrikanterne, og det er ikke smaa Fordele, den har skaffet Medlemmerne i de forløbne Aar, selv om det ikke i alle Tilfælde er lykkedes at skaffe alle Fordringer opfyldt. Ret naturligt er det da, naar Afdelingen nu fejrer sin 25-aarige Fødselsdag, at Medlemmerne da ønsker at samles til en Festlighed, og det kan da ogsaa betragtes som sikkert, at den 25. September møder alle de i Odense værende Tobaksarbejdere, som er i Stand til det, paa Folkets Hus, for der at fejre deres Forenings Stiftelse, og for at give en varm Tak til de Mænd, der allerede for 25 Aar siden forstod, at en stærk Organisation var en absolut Betingelse for at

sikre Arbejderne blot en nogenlunde ordentlig Tilværelse.

Arbejds- og Fabrikstilsynet.

Ved Udgangen af 1908 fandtes under Tilsyn ialt 13,267 faste Arbejdssteder og 2177 Tærskeværker og andre ambulante Virksomheder.

En Deling af disse Virksomheder viser sig saaledes:

Industrielle Bedrifter 9251,

Mejerier og Landbrugsvirksomheder samt Handelsforretninger 3067,

Ikke industrielle Virksomheder 949 og bevægelige Maskiner 2177.

De 9251 industrielle Bedrifter beskæftigede i 1908 112,000 Arbejdere. Heraf falder 4447 Bedrifter med ca. 100,000 Arbejdere ind under Fabriklovens Tilsyn, medens 2629 Virksomheder med ca. 6350 Arbejdere kun var undergivne Maskintilsyn og 2175 Virksomheder med ca. 5600 Arbejdere Tilsyn i Henhold til Lov om Bagerier.

Med Hensyn til Fabriklovens Gennemførelse kan nævnes, at 23 Planer over Fabrikanlæg i Henhold til Lovens § 3 har været forelagt til Godkendelse. 3 af disse nægtedes Godkendelse, idet Loftshøjden i de paagældende Lokaler var for ringe.

Forbud mod fortsat Benyttelse af Arbejdslokaler er i Aarets Løb udstedt i 4 Tilfælde, i Henhold til Lovens § 4.

Større Ventilationsanlæg er udførte i nogle enkelte store Virksomheder.

Aaret har bragt 61 Retssager med et Bødebeløb af 1595 Kr. for Overtrædelser af Fabrikloven.

Den faglige Bevægelse i Rusland.

Som allerede nævnt bestaar der ingen Overensstemmelse imellem Fagforbundene og det socialdemokratiske Parti, hvis Repræsentanter paa mange Steder har Sæde og Stemmeret ved de faglige Organisationers Sammenkomster. I den jødiske Organisations — „Der Bund"s — Virkeomraade har Partiets Repræsentanter en Vetoret i de faglige Organisationers Forsamlinger, og Fagforbundene afleverer 20 til 25 pCt. af deres Medlemskontingent til „Bundet".

Forbundenes Stilling overfor Loven af 4. Marts 1906 gaar ligeledes ofte i modsat Retning. Denne Lov vil efter Sigende ordne Arbejderorganisationernes Forhold, men i Virkeligheden skal den forhindre dem i at optræde som Kamporganisationer. — En Del af Forbundene ønskede at legalisere sig, d. v. s. at afpasse deres Love efter Lovens Bestemmelser, for derefter ved Myndighedernes Anerkendelse at kunne fortsætte deres Virksomhed. Andre Organisationer nægtede paa det mest bestemte at føje sig heri, og de fører deres illegitime Tilværelse samt deres Kamp imod Udbytterklassen ufortrødent videre. Selvfølgelig indskrænker de i Følge Lov af 4. Marts indrettede Fagorganisationer sig ikke alene paa de dem af Myndighederne tilstaaede Virkeomraader.

For at komme deres Maal nærmere, har de faglige Organisationer i de forskellige Brancher indenfor de enkelte Byer sluttet sig sammen i *Centralbureauer*, der i deres Sammensætning og Virksomhed er indrettet i Lighed med de tyske (og danske) lokale Fællesorganisationer, for saa vidt Ruslands sociale, politiske og økonomiske Frhold tillader dette. Ved Siden af Leje af Lokaler, Oplysninger i Organisations- og Agitationsspørgsmaal, Udsendelsen af Agitatorer, har de i mange Byer endvidere den Opgave at udgive et almindeligt lokalt Fagblad; dér, hvor Centralbureauet er indsat for et helt Distrikt, bliver dets Organ selvfølgeligt ogsaa et fagligt Distriktsblad. Næsten alle disse Blade er flere Gange bleven forbudt eller konfiskeret, men intet af dem er bleven helt undertrykket, fordi de stedse udkommer paa en anden Maade eller under et nyt Navn.

Endvidere er det Centralbureauernes Opgave at oprette Biblioteker, at foranstalte Enkeltforedrag eller hele Dannelseskursus, samt ligeledes at yde Medlemmerne Lægehjælp og Retsbeskyttelse.

Foruden den stedlige Sammenslutning for de forskellige Brancher foregaar ligeledes Centraliseringen indenfor Brancherne eller Industrierne enten distriktsvis eller til stor-russiske Forbund. Som et væsentligt Middel til at hidføre eller opretholde Enigheden og Ensartetheden anvendes faglige Lands- eller Distriktskonferencer; paa den Konference, som Typograferne afholdt i April 1907 i Helsingfors, var repræsenteret 57 Foreninger med 20,162 Medlemmer, der regelmæssigt indbetaler deres Kontingent. I Februar 1907 havde i Moskov fundet en Metalarbejderkonference Sted, paa hvilken 27,431 Medlemmer i 18 Foreninger repræsenteredes ved 27 Delegerede (blandt disse sidste var 10 Videnskabsmænd).

De paa disse Konferencer vedtagne Resolutioner kendetegner den i Organisationen herskende Aand. Saaledes erklærede Typografernes Konference i en af disse sig imod den ensidige Fordring om Indskrænkningen af Lærlingeantallet; Lærlingeudbytningen maatte man overhovedet søge afskaffet og erstattet ved en systematisk Uddannelse af de unge Mennesker.

I lige Maade forkastede Resolutionen Kvindernes Udelukkelse og fordrede i Erkendelsen af, at Kvinderne bør have den samme Uddannelse som Mændene i alle Grene af Faget, at Kvinderne ved samme Arbejdsydelse ogsaa bør erholde samme Løn.

Lignende Resolutioner vedtoges paa Handelsmedhjælpernes og Tekstilarbejdernes Konferencer.

Paa den sidstnævnte Konference var 18 Foreninger med 10,000 Medlemmer repræsenterede.

De russiske Fagorganisationer fulgte med stor Interesse Udviklingen af den udenlandske Fagforeningsbevægelse, og de var ivrigt beflittet paa at knytte internationale Forbindelser. Paa den internationale Arbejderkongres i 1907 i Stuttgart forelaa en Beret-

ning fra den russiske Fagforeningsbevægelse, ligesom ogsaa en Repræsentant fra denne overværede Kongressen.

De russiske Organisationers Størrelse kan ikke med Sikkerhed angives. For 1907 anføres som sikre Tal *625 Foreninger* (Fagforeningssektioner eller Grupper) med *245,555* Medlemmer. De stærkeste Forbund ere:

Metalarbejdernes med 54,173 Medlemmer = 8,$_6$ pCt. af de beskæftigede Arbejdere,

Tekstilarbejdernes med 37,214 Medlemmer = 3,$_9$ pCt. af de beskæftigede Arbejdere,

Handelsfagets med 32,475 Medlemmer = 2,$_2$ pCt. af de beskæftigede Arbejdere,

Boghaandværkets med 28,645 Medlemmer = 43,$_0$ pCt. af de beskæftigede Arbejdere,

Næringsmiddelindustriens med 24,848 Medlemmer = 7,$_2$ pCt. af de beskæftigede Arbejdere.

Lønnede Funktionærer har Typograferne i St. Petersborg, Moskov, Wilna, Ssamara, Odessa, Kiew og Jekatarinoslav, Metalarbejderne 2 i St. Petersborg og Moskov, 6 i Baku, 4 i Lugansk, 7 i Donetz-Bækkenet, 1 i Ssaratoff; Sekretærerne i Hovedstædernes større Forbund er gennemgaaende alle lønnet.

En stor Forskel bestaar imellem de enkelte Forbunds Anfordringer og Ydelser. 3 Forbund opkræver ingen Indskrivningsgebyr, nogle andre derimod opkræver en bestemt Procentsats af Fortjenesten, 2 opkræver 18 Kopeker, 18 Forbund 50 Kopeker, 14 Forbund 1 Rubel og 1 Forbund 3 Rubler.

Det maanedlige Kontingent udgør fra 20 Kopeker indtil 1,80 Rubler; i nogle Forbund 1 pCt., 1$^1/_2$ og 2 pCt. af Fortjenesten, i andre derimod betales efter en vis Skala.

Understøttelsernes Størrelse maa selvfølgelig ikke samenlignes med de af de gamle, velfunderede vesteuropæiske Organisationer fastsatte Understøttelser, men alligevel er der allerede udbetalt ret respektable Summer til de Arbejdsløse og Strejkende.

Med Hensyn til de økonomiske Kampe har de i Løbet af 2 Aar medført visse gode Resultater, der af de vesteuropæiske Fagforeningsorganisationer efter Forfatterens Mening har været tilstrækt i et Aarti, saaledes Organisationernes Anerkendelse, idet deres Tillidsmænds Stemme høres saavel i Fabrikerne som i de blandede Kommissioner.

For at rejse en Modstand imod den voksende Fagforeningsbevægelse, organiserer Arbejdskøberne sig efter vesteuropæisk Mønster, og ligesom disse sidste opererer de ved Hjælp af Masseafskedigelser, Lockouter og sorte Lister. Men et forsvindende Resultat opnaaede Arbejdskøberne ved Oprettelsen af gule Organisationer — til Trods for de af de „sorte Hundreder" ydede Haandsrækninger og til Trods for visse tvetydige Manipulationer fra den polniske national-demokratiske Organisation „Jednost" (d. e. Enigheden).

Meget interessant er nogle Eksempler, som Forfatteren anfører, paa den Partiskhed, som Myndighederne gør sig skyldig i imod de kæmpende Arbejdere, til Trods for at Loven af 2. December 1905 tillader fredelige Strejker. Flere Generalguvernører truede Arbejdskøberne med en Pengebøde af 3000 Rubler og Fængsel, dersom disse gjorde de Strejkende Indrømmelser, optog dem i Arbejde igen eller undlod at meddele de Strejkendes Navne til Politiet.

Kun i store Omrids formaar en Omtale paa en indskrænket Plads at gengive alt det som Forfatteren paa sit 300 Sider store Skrift meddeler om Ruslands unge Fagforeningsbevægelse, dens Forhold overfor Partiet og dens Betydning i det russiske Folks nuværende Befrielseskamp.

Det, der i Grinowitsch's Bog faar et klart Udtryk, er den fremskridende Udvikling i de russiske Fagorganisationers Anskuelser, thi endskønt disse Organisationer ikke udtrykkeligt erklærer sig for socialistiske, anerkender de dog Socialismen som den endelige Befrier fra Kapitalismens Aag.

---

39 pCt. af Skraatobaksarbejderne i Danmark er Børn.

Ingen Steder fremtræder Børns Arbejde paa Fabriker i grellere Lys end ved Tobaksfabrikationen.

Trods Børnearbejdets Skadelighed i Tobaksindustrien og de ulykkelige Følger heraf tydelig er bevist i talrige Læge-Erklæringer og det som Kendsgerning er fastslaaet, at Lungesvindsot er en uafvigelig Følge af denne Børneudbytning, har man dog her hjemme endnu ikke skriver Bladet „Frisk Luft", foretaget Skridt til at faa dette skandaløse Børnearbejde forbudt.

I Tyskland har man dog haft Sagen under Behandling i Rigsdagen, og mægtige Røster har hævet sig mod Børnearbejdet i Tobaksfabrikernes forgiftede Luft og de med Tobaksstøv opfyldte Arbejdsrum, saavel som mod Børns Deltagelse i Tobaksindustriens Hjemmearbejde, som man vil have afskaffet fuldstændigt ogsaa.

Statistisk Bureau oplyser, at af 100 Arbejdere i Skraatobaksfabrikationen i Danmark er kun de 29 Mænd, de 32 Kvinder over 14 Aar, men de 39 — Børn; et sørgeligt Forhold, som den kommende Fabrikslov forhaabentlig vil afskaffe.

Tobaksarbejdernes Fabrik

i Burgsteinfurt (Westfalen).

Hos det velhavende Firma Rathmann foretoges i 1907 Lock-out overfor Arbejderne, idet Firmaet, hvis Chef er Millionær, nægtede Arbejderne Foreningsret. Under Kampens Forløb ændrede Fabrikanten dog sin Fordring derhen, at Arbejderne maatte organisere sig, men kun i det kristelige Forbund. Arbejderne betakkede sig imidlertid og oprettede i Stedet for, en selvstændig Tobaksfabrik.

Virksomheden i 1908 har givet en Netto-Gevinst

paa 3000 Mark, hvortil kommer at Selskabet nu har opført en ny Fabrik med store, lyse Arbejdslokaler. To nye Maskiner er ankomne og Produktionen vil ved disses Hjælp yderligere blive udvidet. Fabriken producerer kun Røgtobak, men synes at have Chancer for at vinde Indpas med sine gode Produkter.

Arbejdstiden i Fabriken er 9 Timer og Røgtobaksarbejdernes Timeløn er 40 Pfg. Paa andre Fabriker i Byen betales i Reglen kun 20 Pfg. pr. Time og holder 10 Timers Arbejdsdag.

Efter de foretagne Udvidelser og Indretningen af den nye Fabrik ventes Produktionen væsentlig udvidet, hvad der ikke alene betyder gode Varer og Gevinst for de paagældende Arbejdere, men særlig at Løn- og Arbejdsforhold paa de andre Fabriker kan faa en haardt tiltrængt Forbedring under Henvisning til Arbejdernes egen Fabrik.

Cigarsorterernes Fagforening.

Liste over frivillige Bidrag til Storstrejken i Sverrig.

5. Uge. Hoffmanns Fab. 2,00, C. & H. Schmidt 0,50, Alex. Rasmussens Fab. 2,50, Biglers Fab. 0,50, Karl Petersens Fab. 1,20, Adlers Fab. 1,50, Augustinus Fab. 1,90, E. Jensens Fab 1,55, Eliasens Fab. 1,25, Hirschsprungs Fab. Niels Juelsg. 3,00, Krügers Fab. 1,00, Horwitz & Kattentids Fab. 11,30, Nissens Fab. 1,45, Bayer 0,20, Domnowsky 0,10, Thomsens Fab. 2,80, Pamperin 0,75, „St. Felix" 3,00, Wulffs Fab. 3,00, Marsmanns Fab. 2,80, Lønquists Fab. 0,75, Lichtingers Fab. 2,45, Schmidts Fab. 0,50, Halls Fab. 2,00, Kondrup 0,25, Nobels Fab. 3,50, Hirschsprungs Sorterere i Tordenskjoldsg. 16,50, do. Klistrere 1,55, Brenøes Fab. 0,75. Ialt 70 Kr. 55 Øre.

6. Uge. Høys Fab. 3,20, Schmidts Fab. 1,00, Nissens Fab. 2,45, Karl Petersens Fab. 1,15, Adlers Fab. 1,75, Eliasens Fab. 0,75, Brenöes Fab. 0,50, Hirschsprungs Sorterere 17,75, Augustinus Fab. 1,40, Alex. Rasmussens Fab. 2,00, Reé & Bays Fab. 1,50, E. Jensens Fab. 1,30, Thomasens Fab. 1,50, Nobels Fab. 2,00, Horwitz & Kattentids Fab. 12,15, Thomsens Fab. 2,25, Høys Fab. 2,20, Wulffs Fab. 2,75, Domnowsky 0,10. Ialt 57 Kr. 70 Øre.

Rettelse: I forrige Nr.s Bidragsliste for 2. Uge er glemt følgende Bidrag: Alex. Rasmussens Fab. 4,35, Høys Fab. 3,30, Schmidts Fab. 1,00, Wulffs Fab. 2,25, Thomsens Fab. 2,75. Den samlede Sum er som anført ialt 72 Kr. 60 Øre.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 3. Septbr. 1909.

1. Det svenske Tobaksarbejderforbund anmoder om et nyt Laan, Forretningsudvalget mente imidlertid ikke at kunne bevillige dette, da der ydes betydelig Støtte til Storstrejken igennem De samv. Fagforbund.

2. I Aarhus har Fabrikant Thuesen for 4 Mdr. siden betalt 11,50 for en Cigar, som han nu kun vil betale med 10,50, fordi Salgsprisen formentlig ikke berettiger til højere Pris.

Arbejderne hævder, at Fabrikanten er forpligtet til at betale 11,50, selv om han tidligere har taget Fejl, og der ønskes fra Aarhus Afd. at Sagen skal forelægges et Fællesmøde.

Arbejdsløshedskassen.

Hovedbestyrelsesmøde 3. Septbr. 1909.

Til Delegerede ved Aarsmøde med Arbejdsløshedsinspektøren valgtes følgende: A. Christiansen, F. Møller, V. Nygaard, J. Knudsen og Konr. Pettersson.

Forhen forlangte man „Tuborg" og „Hof",
og Kellneren sa'e: „Ja, saa gerne".
Nu si'r en Svend af det rigtige Stof:
„Kellner, maa jeg faa en „STJERNE"!

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse
Otto Britzke,
St. Strandstræde 7.

Sumatra, stor 2den Længde, **aldeles lys**	Kr. 2,20	pr. ℔
— 3die — **aldeles lys**	— 1,50	- -
Java Omblad	— 1,15	- -
Java Omblad, særlig fordelagtig	— 1,30	- -
Skaaren Java, uden Tilsætning af Stilk	— 0,70	- -

Stort Udvalg af Cigartobakker og Etiketter.

Georg Løber & Søn,

København,
Pilestræde 57. **Telef. 1285.**

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Bundtemaskiner, Glansstrimler, Silkebaand.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815. Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 19 | 1. Oktober 1909 | 5. Aargang

Haandværk og Industri i 1908.

Industriberetningen.

En meget omfattende og paa mange Punkter oplysende og interessant Beretning om Haandværk og Industri er udgaaet fra Industriforeningen i København, redigeret af *Jak. Kr. Lindberg*.

Beretningen giver Oplysninger af almindelig Karakter vedrørende Haandværk og Industri, og særskilte Beretninger for de enkelte Fag eller Industrier.

Beretningen fastslaar, at 1908 har været et slet Aar for Industrien, og illustrerer dette ved at paavise Nedgangen i Varepriserne, der efter „The Economist" angives til 11 a 12 pCt. Tilbagegang i Vareindførsel fra Udlandet og faldende Diskonto. Hertil kommer som særligt Tegn paa nedadgaaende Konjunkturer for Industrien, den ringe Tendens til at stifte nye Atkieselskaber og Stiftelsen af Aktieselskaber med smaa Kapitaler.

Aaret 1908 betegnes altsaa som et Nedgangsaar, men det formodes, at Bunden ikke er naaet endnu, og at 1909 vil stille sig endnu ugunstigere.

Beretningen omtaler Bankkrisen, Lovgivningen, særlig Toldloven, Domsafsigelser af Interesse for Industrien, Arbejdsgiver- og Arbejder-Organisationerne, Arbejdsforholdene m. v., og i den specielle Del, de enkelte Industrier. Vi anfører her Uddrag af Omtalen af

Cigar- og Tobaksindustrien.

„Den nye Toldlovs Satser for Tobak traadte i Henhold til kgl. Resolution i Kraft allerede 6. Maj — Dagen efter at *Toldloven* var underskrevet. Man vilde herved undgaa Spekulation i Indførsel af altfor store Partier til de gamle Satser, men dette lykkedes kun i ringe Grad, idet Fabrikanterne naturligvis havde forudset denne Eventualitet og derfor i Tide havde indført store Mængder Raatobak paa Kreditoplag, som man nu lod fortolde, saasnart Toldlovens endelige Vedtagelse maatte anses for sikret. I 1908 fortoldedes saaledes ialt 17,6 Mill. Pd. ufabrikeret Tobak (hvoraf ca. 15 Mill. Pd. i Dagene umiddelbart før 6. Maj!), medens der kun indførtes 9,4 Mill. Pund — de resterende 8,2 Mill. Pd. maa altsaa have henligget paa Kreditoplag fra 1907. Den normale Indførsel til Forbrug udgør kun ca. 10 Mill. Pd. Derimod var Indførslen af fabrikerede Tobakker for Aaret som Helhed ikke større end normalt.

Toldbeskyttelsen er omtrent den samme som forhen, undtagen for Cigaretter, der tidligere næsten ingen Beskyttelse nød, mens der nu blev indført en Beskyttelse, der omtrent svarer til 30 pCt. af Værdien, som svares udover Tolden for ufabrikeret Tobak. Det var dog aldeles ikke Hensigten med denne Toldforhøjelse for Cigaretter at fremhjælpe den indenlandske Fabrikation, der i en Aarrække har været lig Nul. Satsen var tværtimod tænkt som en ren Finanstold, idet man efter Udsagn fra sagkyndig Side mente, at Beskyttelsen ikke vilde være høj nok til at friste til Anlæg af indenlandske Fabriker. Som nedenfor nærmere er omtalt, skulde det snart vise sig, at denne Antagelse ikke holdt Stik."

Efterstaaende Tabel udviser Produktionens Omfang i 1908 i Sammenligning med foregaaende Aar.

	Mængde				Værdi (1000 Kr.)		
	1897	1905	1907	1908	1905	1907	1908
Cigarer, Million Stk...	150	216	252	267	9407	11840	12820
Cigarillos — — ..	10	21	31	37	490	710	890
Cigaretter — — ..	10	—	1	30	—	—	170
Røgtobak 1000 Pd....	4100	4370	4320	4480	2845	3025	3315
Skraatobak — ...	1900	2448	1690	1687	2977	2755	2950
Kardusskraa — ...	900		854	846		470	525
Snustobak — ...	60	132	100	100	104	80	80
Ialt...	—	—	—	—	15823	18880	20750

I Tallene for 1905 er en Del ganske smaa Cigarfabriker ikke medtagne. Disses samlede Produktion kan maaske ansættes til ca. 10 Millioner. Stigningen

fra 1905 til 1907 er altsaa ikke saa stor, som Tabellen udviser.

Endvidere erindres om, at den Produktion, der foregaar hos Cigarmagere for egen Regning, men uden Medhjælp, ikke er medregnet, denne anslaas for de senere Aar til 4 a 5 Millioner.

„Tabellen udviser stigende Produktion undtagen for Skraa og Kardusskraa. Den samlede Salgsværdi af Produktionen udviser en Stigning paa op imod 2 Mill. Kr., der fremkommer dels ved selve Produktionens Forøgelse dels ved de højere Gennemsnitspriser, som er opnaaet i det forløbne Aar, saaledes som det fremgaar af følgende Tabel.

		Gennemsnitspriser		
		1905	1907	1908
Cigarer....	Kr. pr. Mille	44	47	48
Cigarillos..		23	23	24
Cigaretter .		—	—	5,7
Røgtobak..	Øre pr. Pd.	65	70	74
Skraatobak.		—	163	175
Kardusskraa		—	55	62

Naar Gennemsnitsprisen for Cgiarer kun er steget med 1 Kr. pr. $^{0}/_{00}$, vil dette maaske ved første Øjekast synes lidet rimeligt, men er dog i Virkeligheden i god Overensstemmelse med de Oplysninger, man iøvrigt har erholdt vedrørende Prisforhøjelsens Gennemførelse.

Hvad specielt *Cigarfabrikationen* angaar, saa svarer der til den forøgede Produktion næppe et forøget Forbrug. Det antages almindeligt, at Forbruget navnlig i Aarets sidste Maaneder har været stærkt nedadgaaende, og dette maa da have medført, at der ved Aarets Slutning har været forholdsvis store Lagre hos de Handlende, idet en stor Mængde af disse havde forsynet sig meget rigeligt til de gamle Priser, men med Leveringsterminer helt henimod Aarets Slutning. Man kan derfor ogsaa med ret stor Sikerhed gaa ud fra, at indeværende Aar vil komme til at udvise en Nedgang i Produktionen.

De senere Aars høje Priser paa Raavarer til Cigarer har endelig i det forløbne Aar medført, at der efter lange Forhandlinger opnaaedes Enighed om at forhøje Salgspriserne fra 8. Maj. Den nærmeste Anledning til Forhøjelsen var den forhøjede Tobakstold, men sin egentlige Retfærdiggørelse fik den dog ikke saa meget herved som ved det omtalte høje Prisniveau paa Raatobak, der i længere Tid havde umuliggjort en passende Nettofortjeneste. Da Prisforhøjelsen var ventet Landet over, medførte Toldlovens endelige Vedtagelse en ualmindelig stor Omsætning i den første Uge af Maj med efterfølgende Flovhed Resten af Aaret.. Men da de fleste Fabrikanter lige før Forhøjelsen solgte langt mere, end de havde paa Lager, var der dog fuld Beskæftigelse paa Fabrikerne Resten af Aaret."

Om Fabrikanternes Fortjeneste siges det i Beretningen, at den ikke kom „til at staa i det rette Forhold til den gode Omsætning. De foregaaende Aars enorme Priser for det væsentligste Dæksmateriale „Sumatra" afløstes ganske vist af betydelig lavere Priser, men Høsten var meget ringe i Kvalitet, og gamle fine Varer hævdede det meste af Aaret nogenlunde Prisen. Der fremkom dog til den billigere Fabrikation Dæksmaterialer til rimelige Priser, som ganske savnedes i de nærmest foregaaende Aars ualmindelig fine Høst. Det væsentligste Omblaðsmateriale „Java" var der ligefrem Mangel paa, saa at Høsten, der knap kan betegnes som middelgod, naaede hidtil ukendte Priser, der i det væsentligste hævdedes hele Aaret ud.

Den Prisforhøjelse for Cigarer, hvorom man enedes ($3^{1}/_{2}$—5 Kr. pr. 1000) var i og for sig tilstrækkelig, men Fabrikerne har dog næppe haft megen Fordel af den i det forløbne Aar. De fleste af de større Fabriker spekulerede i store Indkøb af Raatobak inden Toldforhøjelsen, men disse Indkøb skete til meget høje Priser, saa Fordelen maaske blev noget problematisk. Da Fabrikerne i de sidste Dage før Prisforhøjelsen solgte store Partier Cigarer til Levering til de gamle Priser, vil det forstaas, at Nettofortjenesten ikke har stillet sig gunstig. De forhøjede Cigarpriser bevirkede ogsaa, at Udlandets Konkurrence blev mere følelig, idet Beskyttelsen jo ikke forhøjedes ved Toldloven.

Iøvrigt klages der fra mange Sider over mangelfuldt Sammenhold ved Gennemførelsen af Prisforhøjelsen, og der udtales Frygt for, at Konkurrencen atter vil tvinge Prisen ned mod det gamle Niveau, om ikke paa anden Maade, saa derigennem, at de hidtil gængse Mærker, hvis Pris man enedes om at forhøje, delvis gaar ud af Salg, medens der indarbejdes nye Mærker, hvis Pris i Virkeligheden er for lavt ansat. — Resultatet vil maaske til syvende og sidst blive, at Toldforhøjelsen for Cigarer til Mellem- og højere Priser bliver uden videre Indflydelse paa Salgspriserne og Konsumen, idet Prissvingningerne paa Raavaremarkedet spiller en langt større Rolle for disse Varer end Tolden.

Særlig de mindre Fabriker (med indtil en halv Snes Arbejdere), der hovedsagelig tilvirker Cigarer til Mellempriser, har haft meget vanskeligt ved at klare sig. Endskønt der i Aarets sidste Halvdel indtraadte en betydelig Nedgang i Priserne paa de fleste af de Sorter Raatobak, som det her drejer sig om, saa kræver dog de forandrede Toldforhold større Kapital, som de fleste af disse Fabriker vanskeligt kan skaffe. Dertil kommer Konkurrencen med maskintilvirkede Cigarer. Mulig vil dog Konkurrencen fra de meget billige Cigarer blive noget mindre følelig efter den nye Toldlov, idet den forhøjede Afgift selvfølgelig rammer de simple Varer forholdsvis stærkest. En enkelt større Fabrikant meddeler, at han helt er ophørt med Fabrikationen af Maskincigarer, da den ikke kunde betale sig.

Toldforhøjelsen paa *Cigaretter* fremkaldte meget hurtig en ret betydelig Industri i denne Branche. Af ældre Firmaer vides følgende at have optaget denne Fabrikation: Obel, Nobel og St. Felix. Af nystartede Fabriker nævnes: Cigaretfabriken Anglo-Dane ved G. Gregersen, Købmagergade 50, og A/S American Tobacco Co., Holbergsgade 18; sidstnævnte Aktieselskab er stiftet 1901 med Kapital 100,000 Kr., men har hidtil kun drevet Importforretning. Desuden er der startet et Par ganske smaa Virksomheder. Alle Fabrikerne benytter mekanisk Drivkraft ved Fabrikationen,

men et Par af dem synes af Arbejdsmaskiner kun at ville benytte Tobaksskæremaskine.

Danmarks Forbrug af Cigaretter anslaas til 100 Millioner aarlig, og de ovenomtalte Fabriker er anlagt paa en samlet Aarsproduktion af ca. 120 Mill. — der er altsaa nu allerede Anlæg nok til at tilfredsstille Forbruget, hvorved endda maa erindres, at det selvfølgelig aldrig vil lykkes helt at udelukke Importen. En af Fabrikerne udtaler saaledes, at det vil have sine store Vanskeligheder at konkurrere med Importen af de meget billige russiske Cigaretter, hvor den høje Værditold øver en forholdsvis ringe Indflydelse."

— Vi skal ikke paa nærværende Tidspunkt give Kommentar til de her anstillede Betragtninger, enhver Tobaksarbejder kan i nogen Maade selv bedømme disse og om adskilligt af det nævnte kan der fornuftigvis ikke være Meningsforskel.

Kapital og Arbejde.

I „Sydtyske Tobakstidende" finder vi en Notits, hvori meddeles, at Kommerceraad Adolf Rotmann — mangeaarig Medindehaver af Tobaks- og Cigarfabriken F. Rothmann i Burgsteinfurt — har stiftet et Legat paa 20,000 Mark for Kontorpersonalet og 25,000 Mark for Arbejderne. Renterne af Kapitalerne skal tjene til Understøttelser ved Sygdom og Ulykkestilfælde.

Vi omtalte i et foregaaende Nummer det paagældende Firma, og bemærker derfor dette Udslag af Ædelmodighed. Som en Fader sørger Kommerceraaden, ved sin Afsked fra Livet for sine Arbejdere, og disse skal nu med Taarer og Vemod mindes den ædle Giver.

I Livet var Giveren imidlertid alt andet end arbejdervenlig og omsorgsfuld. For et Par Aar siden, modsatte det rige Firma sig en ubetydelig Lønfordring fra Arbejderne, og det bekæmpede Arbejdernes Organisationsret. Arbejderne afvistes paa brutal Maade, og Betingelsen der stilledes for Genantagelse, var Udtrædelse af Organisationen. I mere end 30 Uger kæmpede Arbejderne for deres Ret, Arbejdere der i 40 Aar havde arbejdet tro og ærlig i Firmaets Tjeneste, fik uden Naade Lov at gaa paa Gaden.

Kommerceraad Rotmann, der nu har efterladt sig Legatet, var en selfmade-man. Han blev rig og mægtig ved Udbytning af de mange Arbejdere, ved Ydelse af Sulteløn til dem der skaffede Kapitalen, og Kamp mod den Organisation, der vilde forbedre Arbejdernes Kaar.

Brød og Frihed er Arbejdernes Løsen, Udbytning, Undertrykkelse og Tiggerkaar er Kapitalisternes. Haard og bitter er Kampen, og et Legat for en ringe Del af det Arbejdsudbytte, Arbejderne burde haft, tilvejebringer ikke Harmoni under Kapitalismen.

Fra Kunstens Verden.

Holger Drachmann.

Under Fællestitlen „Mennesker" har Det Schønbergske Forlag paabegyndt Udgivelsen af en Række Personskildringer, af hvilke den første er *Holger Drachmann*, af Vald. Vedel. Forfatteren, der har læst uhyre meget, og maa anses for en betydelig Literatur-Kritiker, leverer en fortrinlig Analyse af Drachmanns Produktion. Paa Bogens ca. 100 Sider skildres den store Digters omfattende Virksomhed og Livsførelse paa en Maade, der er stor Anerkendelse værd.

Den lille Bog kan anbefales til alle der har læst Bøger af Drachmann, og vil være i høj Grad ansporende til Læsning for dem, der endnu ikke kender den store Mesters Værker.

Unge Digtere.

I Foraaret udsendte 11 unge Digtere en Bog under ovenstaaende Titel paa fh. A. Christiansens Forlag. De fleste af de unge Digtere, eller yngste Digtere, er lige inde i Tyveaarsalderen, ingen af dem er endnu tredive Aar. Bidragene er dels Poesi, dels Prosa, men kun faa rager op som noget betydeligt.

Der er pæne Ting iblandt, men man stødes af den komplette Mangel paa Maal og Vilje der kendetegner de unge Menneskers Frembringelser. Den naturlige Tro paa Ungdommens Kræfter, synes kun i ringe Grad at være til Stede hos Nutidens unge Digtere, de vil intet, tror intet og øjner intet andet end Døden, Livet synes at være et forlængst overvundet Stadium. Denne overlegne Holdning er lidet tiltalende, og Respekten for den unge Forfatter, der træt erklærer, at han kender alt — selv det ukendte, kan ikke blive overvældende stor, mere end et Smil kan man ikke skænke ham, og vi haaber at de, af de Unge, der ejer Evner, maa faa Øje paa *Livet selv*, og anvende Evnerne i Livets Tjeneste.

Blandt de 11 Bidragydere, er der enkelte, som viser umiskendelige Evner. *Axel Juels* Digte er Poesi, *Mads Nielsens* Digte særdeles malende og *Xenius Rostocks* Fortælling, „*Synderen*", er, foruden at være velskrevet, et af de faa Bidrag, hvis Indhold rager op over Pjattet, og hvis Stof er behandlet levende og interessant. —*g*.

Gads danske Magasin.

Dette Maanedsskrift hævder en anselig Stilling i vor Tidsskrift-Literatur. Dets Indhold er ofte stærkt konservativt, men det indeholder mange solide Oplysninger, som er af Interesse.

September Heftet bringer en Studie af Magister *Sig. Müller* over Thorvaldsens Elskede, Anna Maria v. Uhden, delvis paa Grundlag af hidtil ukendte Breve, som Forfatteren har haft Lejlighed til at gøre sig bekendt med i Museets hidtil utilgængelige Arkiv.

Skildringen er livfuld og interessant, og i Modstrid med Thorvaldsens tidligere Biografer.

Højremanden, Dr. *Birck*, skriver om Storstrejker,

hvori han gør den interessante Bemærkning, at Arbejdsgiverforeningen er en aristokratisk Organisation, hvis „Handlemaade bliver dikteret ovenfra", medens Arbejdernes Organisation „vil blive ledet nedenfra, fra de enkelte Fagforeninger og de enkelte Fagforbund".

Om Arbejdsgiverne siger Forfatteren bl. a.: „Ved at opstille det almindelige Princip: „Vi vil ikke modtage nogen Nedgang i Arbejdstiden" forsynder Arbejdsgiveren sig mod den almindelige Regel, at Arbejdsbetingelserne maa fastsættes med Henblik paa hvert enkelt Fags særlige Forhold." *A.*

Tysklands Organisationer.

Den almindelige Vækst i de senere Aar i Tysklands Fagforeninger ogsaa for Kvindernes Vedkommende ses af følgende Tabel:

	Mænd og Kvinder tilsammen	Kvinder alene
1903	887,698	40,666
1904	1,052,108	48,604
1905	1,344,803	74,411
1906	1,689,785	118,908
1907	1,865,506	136,929
1908	1,831,731	138,443

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: Aksel Henriksen, Villa „Alfa", Frisensgaardsvej.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Toftegade 7.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: G. Larsen, Østergade.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38 ¹.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C ².
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Søgade 4, 1.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: P. Hingst, St. Annagade 34.
Svendborg: H. P. Hansen, St. Annævej 11, Kj.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: H. Larsen, Møllevejen.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Vejen: I. Gadeberg, Grunnetsgade.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Regelen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

Tak.

Alle Afdelinger og enkelte Kolleger, der paa vor Jubilæumsdag viste os Opmærksomhed, bedes modtage vor hjerteligste Tak.

Paa Odense Afd. Festudvalgs Vegne:
Hans Petersen.

Referat fra Jubilæumsfesten kommer i næste Nr.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 12. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning,* Rømersgade 22.

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse
Otto Britzke,
St. Strandstræde 7.

Sumatra, stor 2den Længde, **aldeles lys**	Kr. 2,20	pr. ℔
— 3die — **aldeles lys**	— 1,50	- -
Java Omblad	— 1,15	- -
Java Omblad, særlig fordelagtig	— 1,30	- -
Skaaren Java, uden Tilsætning af Stilk	— 0,70	- -

Stort Udvalg af Cigartobakker og Etiketter.

Georg Løber & Søn,

København,
Pilestræde 57. **Telef. 1285.**

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Bundtemaskiner, Glansstrimler, Silkebaand.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815. Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 20 | 15. Oktober 1909 | 5. Aargang

Storstrejken i Sverrig.

Lock-out'en og Storstrejken i Sverrig var en Kamp af hidtil ukendt Omfang, og den almindelige Opfattelse var, at denne Kamp vilde blive meget kortvarig.

Denne Beregning holdt ikke Stik. Kapitalisterne havde saa mange Fordele paa sin Side og fandt saa mange villige Hjælpere i Overklasserne, at de formaaede at udholde Kampen ret længe. Da Regeringens Mæglingstilbud fremkom, viste Arbejderne Viljen til Fred ved at lade Arbejdet genoptage i alle de Virksomheder, der ikke tilhørte Urostifteren, den svenske Arbejdsgiverforening. Forligstilbudet blev imidlertid, som omtalt i Dagspressen, af en saadan Karakter, at det i Virkeligheden betød Underkastelse, og Arbejderne nægtede at modtage det.

Kampen skiftede derefter igen Karakter, idet det blev overladt en Del af Organisationerne selv at faa Arbejdet genoptaget i visse Virksomheder, eventuelt ved Udtrædelse af Landsorganisationen, hvilket derefter skete, medens Kampen fortsattes i en Række vigtige Virksomheder, hvori Organisationerne har vist sig at være de stærkeste.

Med 40,000 Arbejdere, hørende til Jernbrug, Savværker, Tekstilfabriker, Malmgruber i Lapland og Kulgruber i Skaane, fortsættes Kampen.

Aarsagen til fortrinsvis at vælge disse Arbejdspladser er dels den, at de derværende Arbejdere paa forskellig Maade har gode Udsigter til at holde ud, (det er saaledes ikke lykkedes Arbejdsgiverne at hverve Skruebrækkere, og de Strejkende er ved udmærket Mod), dels den, at det er særdeles vigtige Virksomheder for Arbejdsgiverne at faa i Gang igen, bl. a. fordi store Kapitaler er bundne i Maskiner, Redskaber og Transportmidler.

Ved de her omtalte Virksomheder er ca. 40,000 Arbejdere i Kamp; hertil kommer en halv Snes Tusind Mand, som af Arbejdsgiverne er nægtede Adgang til Arbejdspladserne.

Der er Mulighed for, at dette Antal kan understøttes planmæssigt, hvad der ikke var Mulighed for, da Tallet var 300,000, og lykkes det, er der Sandsynlighed for, at Arbejdernes Organisation opnaar den Indflydelse paa Arbejdsforholdene, som tilkommer denne, men nægtes af Arbejdsgiverforeningen.

Vore svenske Kammerater fører altsaa Kamp paa tredje Maaned imod de svenske Udbyttere, hvis Ønske er at knuse Arbejderorganisationerne for ret alvorligt at kunne trykke de svenske Arbejdere ned i usle Livsvilkaar. At forhindre dette er en Broderpligt for alle Arbejdere, at bidrage til Fortsættelse og en heldig Afslutning af den Kamp, der nu føres, er Pligt for enhver Arbejder, der til sin Tid vil kræve Solidaritetens Bud opfyldte. Hvis de 50,000 Arbejdere, og dermed de svenske Organisationer, skal sejre i Kampen, og at det skal ske, bør være alle Arbejderes Ønske, maa rigelige Pengemidler sendes fra Udlandet, og navnlig venter vore svenske Klassefæller, at danske Arbejdere ikke glemmer dem, der er i Kamp og i Nød.

Lad os derfor faa forøget Fart paa Indsamlingen og rigelige Bidrag til vore Kammerater, thi Kampen i Sverrig er vor Kamp, hele Underklassens Kamp.

Fagenes Internationale.

6 Millioner Medlemmer.

Det internationale Sekretariats Beretning over Fagforeningsbevægelsen i 1907 foreligger, og er ved sit Omfang og sin Mangfoldighed af Oplysninger et betydeligt Vidnesbyrd om det store Værk, som er rejst af Verdens Arbejderbefolkning gennem de enkelte Landes Samling af Arbejderne.

Beretningen omfatter de Lande, der har sluttet sig sammen internationalt under Sekretariatet, nemlig følgende 16: England, Holland, Belgien, Danmark,

Sverrig, Norge, Finland, Tyskland, Østrig, Ungarn, Kroatien-Slavonien, Serbien, Bulgarien, Svejts, Italien og Spanien. Desuden spredte Oplysninger om Frankrig, Amerika og Australien.

Frankrig tilhører det internationale Sekretariat, men har ikke afgivet Beretning. Medlemsantallet i de under Sekretariatet hørende Lande er 6,614,383. Hertil kommer Frankrig med 715,576, Amerika (Forenede Stater) 1,586,885, Australien 213,136. Ialt i de nævnte 19 Lande: 9 Millioner 029,980 Medlemmer. Fremgangen fra 1906 er ca. $^1/_2$ Million Medlemmer.

Beretningen indeholder foruden den almindelige Oversigt, der i væsentlig Grad er statistisk, en Række Beretninger fra de enkelte Lande, hvori gøres Rede for Arbejdsmaaden, Agitationen, de faglige Kampe o. s. v.

Af disse Beretninger, skal vi denne Gang omtale

Finland.

Det er første Gang der fremkommmer en Oversigt over Arbejderbevægelsen i dette Land, saa den kan formentlig paaregne særlig Interesse.

Kapitalismen i Finland er af ret ny Dato, og som Følge deraf er Arbejderbevægelsen ogsaa ny. De fleste Fagorganisationer er oprettede i Halvfemserne eller efter Aaret 1900, enkelte er allerede opstaaet i Firserne, f. Eks. Skrædernes, Sadelmagernes og Skomagernes. Industri Organisationerne er nye, men det er dog værd at nævne, at Tekstilindustrien i Finland, ligesom andre Steder, har været kendt ret tidlig og at Arbejderne i denne Industri ogsaa tidligt har skabt nogen Bevægelse. Saaledes har der allerede i Aarene 1857 — 1862 — 1867 og 1877 været Væverstrejker i Finland, men Forbundet, som nu findes, er dog først oprettet i 1906.

Finlands Landsorganisation oprettedes i 1907, og hertil har de fleste Organisationer sluttet sig, nemlig: 18 Forbund med 429 Afdelinger og 23,419 Medlemmer, samt 5 Lokalorganisationer med 41 Afdelinger og 1778 Medlemmer, ialt er der saaledes organiseret 25,197 Medlemmer, hvilket er mere end dobbelt saa mange som i 1906.

8 af Forbundene udgiver Fagblade.

176 Konflikter er opstaaede i Aaret, deraf 5 Lockouter.

Den største i Varighed var Bagernes Strejke i Helsingfors, der strakte sig over 334 Dage. Resultaterne af Konflikterne har været, at Arbejderne opnaaede fuldstændigt Resultat i 26 Tilfælde. Delvis i andre 91 Tilfælde og at at Arbejdskøberne syntes at være de stærkeste i 59 Tilfælde.

I økonomisk Henseende har der, ligesom i Medlemsantallet, været stærk Vækst, idet Formuen er gaaet op fra 16,000 Mark til 66,668 Mark.

Denne Arbejderbevægelse af nyere Dato synes saaledes at have en glædelig Fremgang, og heldigvis viser den internationale Beretning os, at der er Fremgang overalt, men den lærer os ogsaa at der endnu er megen Jord der skal opdyrkes.

Tobaksarbejderne i Sverrig.

Fra det svenske Tobaksarbejderforbund er der tilgaaet os Meddelelse om, at Forbundets Medlemmer igen har genoptaget Arbejdet. Dog er der enkelte Steder fra Fabrikanternes Side forsøgt at tage Repressalier overfor Arbejderne ved at undlade at beskæftige saa mange Arbejdere som forinden Strejken udbrød. Man mener dog nu at være over det værste og har aabnet for Tilgang af Arbejdskraft til Sverrig.

Undtagne herfra er Afdelingerne i Bäkaskog, Strømsnæs Bruk, Falun og Norrkøping, i hvilke Byer der er Konflikter. Samtidig gør man opmærksom paa, at der i Malmø endnu er ca. 30 Tobaksarbejdere ledige.

Alfr. Christiansen.

Tidsskrift for Arbejderforsikring.

Tidsskrift for Arbejderforsikring, Maanedsblad for social Forsikring og Forsørgelse, har i April Maaned afsluttet sin 4. Aargang. Af de i denne Aargang indeholdte Artikler til Belysning af sociale Spørgsmaal kan fremhæves: Kommunetilskud til anerkendte Arbejdsløshedskasser, af Arbejdsløshedsinspektør Th. Sørensen, Beretning fra en Rejse i England til Undersøgelse af Gennemførelsen af de sanitære Bestemmelser i Fabrikloven af Dr. med. N. P. Schierbeck, Barselforsikring som Led i Beskyttelsen af arbejdende Kvinder og deres spæde Børn, af Sygekasseinspektør F. Wittrup, Sygekassesygeligheden i København fra 1896 af Læge H. Bille-Top. Tidsskriftet har derhos som sædvanlig bragt de i Aarets Løb vedtagne Love vedrørende den danske sociale Forsikring og Forsørgelse, hvilke Love alle ere aftrykte i deres Helhed, samt alle indenfor samme Tidsrum fremkomne vigtigere Afgørelser og Tilkendegivelser vedrørende samtlige i Kraft værende Forsikrings- og Forsørgelseslove. Da Tidsskriftet af Arbejdsløshedsnævnet er antaget som dettes officielle Organ, findes i samme optaget fuldstændigt Referat af samtlige Nævnets Forhandlinger og de af Inspektoratet trufne Afgørelser.

Da vi maa anse det for at være af Betydning, at Tidsskriftet opretholdes, og det synes at have økonomiske Vanskeligheder, skal vi henlede alle interesserede, Fagforeningernes og Arbejdsløshedskasseafdelingernes Opmærksomhed paa dette, og opfordre dem til at tegne Abonnement paa samme. Det vil i mange Forhold være dem til Nytte.

Tidsskriftet koster 2 Kr. halvaarligt, og kan bestilles saavel gennem Boghandelen, Postvæsenet som paa Tidsskriftets Kontor, Øresundsgade 25, Kbhvn. Ø. For at lette Anskaffelsen af de tidligere Aargange, har Redaktionen indtil videre nedsat Prisen paa disse til det halve, altsaa til 2 Kr. pr. Aargang. Tidsskriftet udgives og redigeres af Ekspeditionssekretær under Arbejderforsikringsraadet, V. L. Faber.

Cigarsorterernes Fagforening.

Liste over frivillige Bidrag til Storstrejken i Sverrig.

7. Uge: Clara Jørgensen 0,50. C. B. Møllers Fab. 0,50. Nissens Fab. 2,35. Lønquists Fab. 1,30. Kondrup 0,25. Wulffs Fab. 2,50. Adlers Fab. 2,25. Augustinus Fab. 1,40. Eliasens Fab. 1,25. Nobels Fab. 3,30. Hoffmanns Fab. 2,50. Krügers Fab. 0,60. Horwitz & Kattentids Fab. 10,75. Bayer 0,20. Karl Petersens Fab. 1,70. Alex Rasmussens Fab. 2,25. Schmidts Fab. 1,00. Brenøes Fab. 1,25. Schjødts Fab. 0,85. Hirschsprungs Sorterere 17,00. Høys Fab. 2,50. Marsmanns Fab. 2,15. Domnowsky 0,10. Halls Fab. 2,00. Biglers Fab. 0,50. Thomsens Fab. 2, 20. Ialt 63 Kr. 15 Øre.

8. Uge: Reé & Bays Fab. 1,00. C. B. Møllers Fab. 0,50. Thomasens Fab. 1,50. Marsmanns Fab. 3,55. Nobels Fab. 3,25. Augustinus Fab. 1,40. E. Jensens Fab. 2,10. Karl Petersens Fab. 1,30. Nissens Fab. 2,05. Henningsen 1,00. Adlers Fab. 2,00. Honoré 0,25. Høys Fab. 3,00. Hirschsprungs Sorterere 17,00. Alex. Rasmussens Fab. 2,00. Horwitz & Kattentids Fab. 10,95. Thomsens Fab. 2,15. Schjødts Fab. 0,50. Wulffs Fab. 3,25. Lønquists Fab. 0,75. Brenøes Fab. 0,75. Ialt 60 Kr. 25 Øre.

9. Uge: Th. Stauning 5,00. Wulffs Fab. 3,50. Høys Fab. 2,00. Reé & Bays Fab. 2,00. Lønquists Fab. 0,75. Nissens Fab. 2,50. Karl Petersens Fab. 1,00. Adlers Fab. 2,00. Thomasens Fab. 0,75. Eliasens Fab. 0,50. Edv. Jensens Fab. 1,55. Krügers Fab. 0,90. Augustinus Fab. 1,40. Alex Rasmussens Fab. 2,50. Fru Bayer 0,20. Hirschsprungs Sortere 19,00. Fru Kondrup 0,25. Horwitz & Kattentids Fab. 10,85. Schmidts Fab. 1,00. Halls Fab. 2,00. Marsmanns Fab. 3,70. Thomsens Fab. 2,05. Ialt 65 Kr. 40 Øre.

10. Uge: Biglers Fab. 0,50. Høys Fab. 2,00. Nissens Fab. 2,35. Lønquists Fab. 0,75. Adlers Fab. 1,50. Hoffmanns Fab. 1,50. E. Jensens Fab. 1,30. Augustinus Fab. 1,40. Nobels Fab. 4,15. Horwitz & Kattentids Fab. 10,15. Alex. Rasmussens Fab. 2,25. Hirschsprungs Sorterere 19,50. Wulffs Fab. 3,50. Karl Petersens Fab. 0,95. Marsmanns Fab. 3,55. Frk. Poulsen 0,15. Brenøes Fab. 1,50. Thomasens Fab. 0,75. Thomsens Fab. 2,15. Ialt 59 Kr. 90 Øre.

Jubilæum i Odense.

Som tidligere omtalt her i Bladet, har Odense-Afdelingen bestaaet i 25 Aar, og Jubilæet fejredes Lørdag den 25. Septbr. ved en Fest, der havde samlet omtrent alle Medlemmer, og det skal siges straks, at fornøjeligere og smukkere Sammenkomst har næppe tidligere fundet Sted i Odense. Præcis Kl. 7 gik 215 festklædte Damer og Herrer, til Socialistmarschens Toner, ind til et smukt pyntet Bord.

Hans Petersen bød her i faa Ord velkommen, og rettede et særligt Velkommen til Forbundets Formand og til Afdelingens Æresmedlem. Derefter talte Afdelingens Formand, *F. Petersen*, for Foreningen. Han begyndte med at omtale den Aften, da Cigarmagerne første Gang samledes og talte om Fagforening, og han skildrede, hvorledes det af og til kneb for Afdelingen, før Tobaksarbejder-Forbundet i Danmark oprettedes, og udtrykte sin Glæde over, at den nu staar som en af Odenses bedste Fagforeninger. Han sluttede med et af kraftige Hurraraab besvaret Leve for Foreningen. Derefter talte *Westergaard* for Stifterne, priste disse for hvad de har været for Foreningen og udbragte et Leve for disse. Endvidere talte *Chr. Staugaard* kraftigt og vittigt for Damerne. *Alf. Christiansen* bragte en Hilsen fra Forbundets første Forretningsfører, *Sigv. Olsen*, og talte derefter i djærve Ord om Arbejderbevægelsen, priste Svenskernes Udholdenhed i Kampen, og roste de danske Arbejdere for de store Summer de hver Uge sender over Sundet, han sluttede, under stærkt Bifald, for den socialdemokratiske Arbejderbevægelse. *Joh. Andersen* takkede for Skaalen for Stifterne, og udbragte et Leve for de Unge. Festudvalgets Formand oplæste en Del ankomne Telegrammer, blandt andet et fra De samv. Fagforeninger i Odense, der lød saaledes: „Som I vare blandt de første, der indsaa Organisationens Betydning, saaledes vare I stedse i de svundne Aar i forreste Række, naar der kaldtes under Fanerne. Modtag derfor, paa Eders Jubilæumsdag, vor Tak for trofast Følgeskab i Aarene der svandt, samt vore bedste Ønsker for Eders Forbund i den kommende Tid". Derefter hævedes Bordet, og snart efter tog Dansen sin Begyndelse. Forinden blev det vedtaget at sende Sigvald Olsen en Hilsen.

Senere paa Aftenen samledes man om et fælles Kaffebord, og ved dette sang et Cigarmager Kor nogle Sange særdeles smukt og stemningsfuldt, og et Par lokale Humorister gjorde deres til at sætte Stemningen op. En Sang, („Lidt Kaffesludder"), gjorde saa stor Lykke, at den maatte synges da capo flere Gange. Efter Kaffebordet fortsattes Dansen, og det blev lys Dag, inden de sidste Deltagere skiltes, men alle vare enige om, at Jubilæet var fejret, netop paa den Maade Afdelingen fortjente.

H. P.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 30. Sept. 1909.

1. Fra Afdelingsformanden i Randers var indløbet Meddelelse om Indførelse af en ny Maskine, der ogsaa udfører Overrulning.

Efter Korrespondance besluttede Formanden at tage den i Øjesyn, og da han formente, at det var af Betydning at Afd. „Enigheden"s Formand ogsaa kendte en saadan ny Maskine, anmodede han Nygaard om, ligeledes at rejse til Randers.

De to Repræsentanter gav forskellige Oplysninger om nævnte Maskine og indstillede til Godkendelse, at Prisen for Arbejdet bliver 3 Kr. pr. 1000 for Cigarillos indtil 95 mm. Længde. 50 Øre Tillæg for de første 10 mm. og derefter 50 Øre for hver 5 mm.

Dæks og Omblade leveres afskaarne, og Afstikning besørges ikke af den, der betjener Maskinen.

Den foreslaaede Pris godkendtes, ligesom det godkendtes at Rejsen var foretaget.

2. Der gaves Cigarsorterernes Fagforening Sanction til Anvendelse af 200 Kr. til de Strejkende i Sverrig.

3. Hos de fire Medlemmer af den nye Fabrikantforening er sket en Ordning af Lønforholdene, hvorved Betalingen er væsentlig forhøjet.

Formanden for den ældre Fabrikantforening har fremsat Ønske om Forhandling angaaende Klistrernes Overenskomst, ogsaa for hans Forening. Senere er der, af dens tidligere Formand, rejst Strid herom, idet han hævder, at der bestaar Overenskomst fra 1900, hvilket imidlertid er urigtigt.

Det godkendes at Forhandling føres om Overenskomst, i Overensstemelse med hvad der er afsluttet for den nye Forening. Dog kun saaledes, at denne Overenskomst ikke faar længere Varighed end Fagets iøvrigt gældende Overenskomst.

4. Angaaende en Forespørgsel om særlig Understøttelse til et Medlem, der formentlig er boycottet, valgtes følgende Udvalg: A. Christiansen, Thrane og Stauning.

5. Det vedtoges at de i Birkerød beskæftigede Arbejdere indtil videre skal være Medlemmer af „Enigheden".

6. Afd. i Kolding fik Sanction til at betale 20 Øre pr. Medl. aarlig til en Læsestue for Arbejdere.

7. Love for Kolding Afd. sanctioneredes.

8. Regnskabet for April Kvartal 1909 forelagdes.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: Aksel Henriksen, Villa „Alfa", Frisensgaardsvej.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Toftegade 7.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: G. Larsen, Østergade.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Næstvedvej.
Slagelse: J. Chr. Jensen, Løvegade 38[1].
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C[2].
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 27.
Kolding: H. Møller, Karolinegade 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: P. Hingst, St. Annagade 34.
Svendborg: H. P. Hansen, St. Annævej 11, Kj.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: H. Larsen, Møllevejen.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 17.
Hjørring: C. Christiansen, Torvet 7.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Vejen: I. Gadeberg, Grunnetsgade.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 12. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Forhen forlangte man „Tuborg" og „Hof",
og Kellneren sa'e: „Ja, saa gerne".
Nu si'r en Svend af det rigtige Stof:
„Kellner, maa jeg faa en „STJERNE"!

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse
Otto Britzke,
St. Strandstræde 7.

Sumatra

2. Længde, Fuldblad,		smukke Mellemfarver	1,60	pr. ℔
2.	—	— lys	1,70	- -
1.	—	— lys, giver stort Udbytte	2,25	- -
2.	—	— lys	2,50	- -
1.	—	— lys	2,80	- -

G. B. M.

Mellemfarver,

1. Længde, Fuldblad, stort Udbytte		2,00 - -
Cuttings	0,90	1,00 - -
skaaren Java uden Tilsætning af Stilk		0,70 - -
Java Omblad, stort Udbytte		1,30 - -

Stort Udvalg af Java, Sumatra, Brasil etc.
Cigarringe 1,50 pr. 1000. Glansstrimler 1,50 pr. 1000.
Etiketter til Originalpriser. Brugte Cigarforme.

Georg Løber & Søn,

København,
Pilestræde 57. **Telef. 1285.**

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Bundtemaskiner, Glansstrimler, Silkebaand.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815. **Dr. Tværgade 18, Kbhvn.**

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 21 | 1. November 1909 | 5. Aargang

Kampen i Sverrig.

Endnu raser Kampen i vort Naboland Sverrig, og endnu er der Trang til al den Hjælp, vi kan yde vore kæmpende Kammerater.

Tre Maaneder er forløbet, siden Kampen begyndte, men endnu er Nederlaget ikke paaført Arbejderne, saaledes som Arbejdsgiverne ønsker det. Kampen er som før meddelt indskrænket til enkelte Virksomheder, særlig dem, der skal levere Raaprodukterne til Industrien, og der er i disse Fag vist en enestaaende Offervilje, Udholdenhed og Solidaritetsfølelse af vore kæmpende Brødre.

De svenske Arbejdskøbere har paa deres Side udvist en enestaaende Raahed og Brutalitet, og navnlig gælder det Arbejdskøberne ved Jernværkerne. De har med bestialsk Raahed kastet sig over de Arbejdere, der i lange Aar har slidt Velstand sammen til Jernværksejerne, og intet Middel har været for tarveligt i deres Kamp mod disse Arbejdere. Udsmidning fra Arbejderboligerne er iværksat hovedsagelig mod de ældste Arbejdere, Folk, der i 20—30—40 Aar har arbejdet paa ét Sted, er jaget ud af Boligerne, endskønt deres eneste Forseelse er, at de modsætter sig Forringelse af den i Forvejen mere end tarvelige Arbejdsløn. Arbejderne har døjet ogsaa disse Slag, og vi maa haabe, at det lykkes vore Klassefæller at føre den heltemodige Kamp til Sejr.

I de sidste Dage er der paany gjort Skridt til Mægling mellem de stridende Parter, men der kan endnu gaa Dage og Uger, før Resultatet kan ventes, og i den Tid bør Bidrag til de kæmpende Arbejdere ikke udeblive.

Vore Brødre er i Nød, de skal hjælpes, og hvert lille Bidrag er af Betydning i denne Kamp.

Giv derfor Bidrag, alle, der arbejder!

Kærlighed til Arbejdet.

Arbejder-Undervisning.

Industriforeningen har udgivet en Beretning for Undervisningen i 1908—09, hvoraf det fremgaar, at 517 Personer har deltaget i denne. Tidligere Aars Elever har i større Tal end før søgt Undervisningen, og Frafaldet i Vinterens Løb har været mindre end før.

Industriforeningens Sekretær R. Berg har indledet Beretningen med „Et Par Ord om Kærlighed til Arbejdet", og vi er enige med ham i hans Betragtninger af det værdifulde, der ligger i at have Interesse for og Kærlighed til det Arbejde, man udfører, ligesom vi anerkender Bestræbelserne for at udbrede Kundskaber, der i høj Grad vil bidrage til en mere forstaaende Vurdering af Arbejdet, men vi vil paa det mest energiske protestere mod hans Angreb paa Arbejderbevægelsen og navnlig imod, at han benytter en upolitisk Forenings Beretning om Undervisning til sit Forsvar for Kapitalismen og sine ganske falske Bemærkninger om de store Skarer — Arbejderne — der efter Skribentens Mening arbejder paa at erhverve *„andres Ret og Rigdom"*. Han skriver, at de store Skarer har skilt sig selv ud fra Samfundet, og han formaner dem til at være virksomme i Samfundets Interesse og til ikke at nære Klasseføelse. Samtidig faar Arbejderne selvfølgelig en Belæring om, at de endelig ikke maa skrue Lønfordringerne op.

Disse Bemærkninger, almindelige kapitalistiske gode Raad til Arbejderne, er i høj Grad usmagelige paa det Sted, hvor de er anbragt. Undervisningen skal have sin Støtte fra alle Sider, og den bør ikke bruges som Skalkeskjul for Angreb paa dem, der har en anden Samfundsopfattelse end Hr. Berg og dem, for hvem han arbejder.

N. N.

Oplysning.

Et Værk, hvoraf Oplysning kan udvindes, er et Leksikon og med Nutidens voksende Krav til Oplysning og med Tidens større Udbredelse af Literatur er et saadant Værk uundværligt for alle, der ønsker at drage den fulde Nytte af, hvad de ser, hører og læser. Et godt Leksikon indeholder Forklaring paa alle de Ord, vi støder paa, men ikke alene for Ordene er det af Værdi, nok saa meget er det i vor Tid af Værdi, fordi det giver Oplysninger om Personer, Institutioner, sociale og politiske Bevægelser og Organisationer samt om Opfindelser, Opdagelser og Nydannelser i Industri, Haandværk, Kunst, Statsstyrelse osv.

Alsidigt skal et Leksikon være, men for den jævne Befolkning er det samtidig nødvendigt at tage Hensyn til Værkets Omfang og Pris.

Hagerups Forlag har afhjulpet Savnet af et omfattende, moderne og dog billigt Leksikon ved Udgivelsen af et saadant Værk i 50 Øres Hefter, der nu er naaet til 4. Bind (omtrent Halvdelen).

Dette „Illustreret Konversations-Leksikon" fortjener megen Paaskønnelse for sit Indholds Mangfoldighed og Godhed. Vi har før omtalt Dele af Værket og skal her kun nævne, at det sidste Bind indeholder en Artikel om Flyvemaskiner, hvori det nyeste paa det Omraade skildres. Desuden i høj Grad oplysende Afhandlinger om Folkehøjskoler, Fagforeninger, Frankrigs Historie og selvfølgelig meget andet.

Vi henleder Opmærksomheden paa dette Værk, som i høj Grad fortjener Paaagtelse, fordi dets Anskaffelse er mulig ogsaa for Arbejdere.

—*g.*

Arbejdslønnen.

I Forbindelse med Haandværks- og Industritællingen i 1906 er foretaget en Undersøgelse angaaende Arbejdslønnen i Industrien omfattende 83,000 Arbejdere. Gennemsnittet for alle Fag bliver i Ugeløn (6 fulde Arbejdsdage) Formænd Kr. 30,20, Svende 25,10, Lærlinge 6.00, Arbejdsmænd 20.30, voksne Kvinder 11.70 og Børn 3.00.

Disse Tal er beregnede for hele Landet under ét. Naar Hovedstaden udskilles, viser denne en Ugeløn af 28.90 for Svende og 23.30 for Arbejdsmænd. I Provinserne er Forholdet 22.70 for Svende og 19.40 for Arbejdsmænd.

Paa Landet 20.00 for Svende og 18.00 for Arbejdsmænd.

Den gennemsnitlige Ugefortjeneste for Svende var, som nævnt, 25 Kr. 10 Øre. Af de 29,000 Svende, som Undersøgelserne omfatter, var der imidlertid 2300, hvis Ugefortjeneste ikke oversteg 15 Kr., medens der var 400, som tjente over 45 Kr. Lidt over Halvdelen af Svendene tjente fra 16 til 25 Kr., omtrent en Trediedel fra 26 til 35 Kr.

Af 23,000 Arbejdsmænd havde 3900 højst 15 Kr. ugentlig og 200 over 35 Kr. Godt to Trediedele tjente fra 16 til 25 Kr.

Amerika.

Medlemsantallet i Fagforeningerne i Amerika forblev i 1908 paa samme Højde som foregaaende Aar. Det gælder ogsaa nogenlunde Cigarmagerforbundet, der i 1907 havde 47,953 Medlemmer, i 1908 47,120. Væsentlige Svingninger forhindres bl. a. af det vel udviklede Understøttelsesvæsen. I 1908 er udbetalt i Strejkeunderstøttelse 32,423 Dollars, i Arbejdsløshedsunderstøttelse 101,483 Dollars. Desuden meget betydelige Beløb i Syge-, Alderdoms-, Invaliditets- og Rejsehjælp.

Indtægterne har været 828,498 Dollars, medens det slette Aar har medført en Udgift paa 897,843 Dollars.

Arbejdernes Læseselskab.

Side om Side med Kampen for at højne den arbejdende Klasses økonomiske Vilkaar, bør ogsaa Bestræbelserne for at hæve sammes aandelige Niveau kunne vinde en kraftig Tilslutning. Det er da ogsaa sikkert, at den arbejdende Befolkning i gode Opgangstider i tætte Skarer melder sig dér, hvor den kan faa sin Kundskabstrang tilfredsstillet. Men ogsaa i de daarlige Tider bør en saadan Trang gøre sig gældende, endog i stærkere Grad; thi hvad der i paatvungne ledige Tider indsankes af Kundskab, skal nok senere vise sig at være et mægtigt Plus til det almindelige Velvære.

Arbejdernes Læseselskab, der nu i Aar fylder sit 30. Aar, blev netop stiftet for at danne et Led i Oplysningsarbejdet blandt Arbejderbefolkningen. Det blev stiftet, og er siden da blevet ledet af Arbejderne selv, har stadig modtaget Støtte af de bedste Videnskabsmænd sg Kunstnere, og har derfor kunnet opfylde ikke saa lidt af det Formaal det har sat sig. Desværre har Selskabet altid maattet arbejde med smaa Pengemidler, da det ikke nær har den Tilslutning, som det i Kraft af sin Virksomhed, burde have. De mange Arbejdere, Kontorfolk og Forretningsfolk, saavel kvindelige som mandlige, synes ikke at kende de Fordele, der igennem Arbejdernes Læseselskab kan opnaas for det yderst lille Kontingent. Det skal derfor i første Række nævnes, at Selskabet raader over et Udlaansbibliotek paa ca. 13,000 Bind af den bedste og nyeste Literatur, saavel videnskabelig som skønliterær, til Læseværelser disponeres over hyggelige Lokaler, hvor samtlige københavnske, og mange Provins og udenlandske Dag- og Ugeblade samt Tidsskrifter ligger fremme hver Dag fra 10 Form. til 11 Aften. Her findes ogsaa et Bibliotek med forskellige Haandbøger. I Tiden fra Sep-

tember til Maj, holdes der regelmæssig Foredrag hver Onsdag og Oplæsning hver Søndag Eftermiddag, desuden arrangeres der Aaret rundt Besøg paa Museer, Udstillinger og større industrielle Virksomheder, samt skaffes Medlemmerne billig Adgang til Teatre og Seværdigheder, endvidere foranstaltes flere Underholdninger hvor man for en ringe Entré faar Lejlighed til at stifte Bekendtskab med vore ypperste Kunstneres Ydelser. Det vil heraf ses, at man for det lille Kontingent kan opnaa ikke saa faa Fordele; det viser sig da ogsaa, at de, der er Medlemmer af Selskabet, føler sig tilpas dér, og har dannet Underafdelinger som Skakklub, Diskussionsklub, Sangkor og Dramatisk Klub.

Vi retter derfor en Opfordring til enhver om at indmelde sig i Arbejdernes Læseselskab. Kontor og Bibliotek er i Nansensgade 75, der er aabent alle Hverdage fra 6—10 Aften. Mænd og Kvinder fra 16 Aar optages. Kontingent 35 Øre mdl. Indskud 25 Øre.

Fra Kunstens Verden.

Guy de Maupassant.

I Solen er det sidst udkomne Bind af den berømte Forfatters Arbejder, der foreligger i dansk Oversættelse af Fru Loulou Lassen.

Bogen er som Forfatterens øvrige Arbejder særdeles fornøjelig i sit lyse, behagelige Sprog. Den er samtidig vejledende og oplysende hvad angaar Forholdene i de franske Besiddelser, idet Forfatteren fører Læseren paa Rejse til Algier, Oran, Kabylien osv.

Gads danske Magasin.

Det sidste Numer af dette Tidsskrift bringer forskellige interessante Bidrag til Belysning af det aktuelle Spørgsmaal om Nordpolen, af Harald Moltke, Dr. H. P. Steensby og Observator C. F. Pechüle. Desuden Justitiarius Nyholms Behandling af „Rigsret og Ministeransvar".

Tidsskriftet indeholder jævnlig værdifulde Afhandlinger, og det nytter selvfølgelig ikke at indvende, at det er ret konservativt, og at det f. Eks. i et af sine foregaaende Numre gav Plads for et af Antisocialisten Dr. Starckes lige dumme og meningsløse Angreb paa Socialdemokratiet. Frisind til ogsaa at lade Socialdemokrater tage Ordet i Gads danske Magasin kan næppe ventes.

Den australske Fabriklovgivning.

For Tiden ekisterer i alle Stater i Australien, dog med Undtagelse af Tasmanien, almindelige Fabriklove; i Tasmanien derimod bestaar kun en Lov angaaende Kvinders og Børns Arbejde i Fabriker og Arbejdslokaler, hvilken Lov blev udstedt i 1884 og suppleret i 1903 og 1905. De gældende Fabriklove stammer i Ny-Sydwales fra Aaret 1896, i Viktoria fra Aaret 1905, med Tilføjelser fra 1907 og 1909, i Queensland fra 1900 og 1908, i Syd-Australien fra 1894, 1900, 1904, 1906 og 1908, i Vest-Australien fra Aaret 1904, i Ny-Seeland fra Aaret 1908.

Som „Fabrik" bliver betragtet:

I Syd-Australien og Queensland ethvert Arbejdsrum, hvor der beskæftiges mindst én Arbejder.

I Ny-Seeland ethvert Rum, hvor der beskæftiges mindst to hvide og én indfødt Arbejder, eller hvor en statsfremmed Asiat er beskæftiget; ethvert Rum, hvor der anvendes Damp- eller anden mekanisk Drivkraft.

I Ny-Sydwales og Victoria ethvert Rum, hvor der arbejder mindst fire hvide Personer eller én Kineser; ethvert Rum, hvor der anvendes Damp- eller anden mekanisk Drivkraft; ethvert Bageri, Vaskeri og Farveri; i Viktoria tillige ethvert Stenbrud og enhver Mergelgrav.

I Vest-Australien ethvert Rum, hvor der arbejder seks eller flere hvide Personer eller én Asiat; ethvert Rum med Damp- eller anden mekanisk Kraft; ethvert Bageri og Vaskeri.

I Tasmanien ethvert Rum, hvor der beskæftiges mindst én Kvinde eller én Dreng.

Lovenes Omraade er kun i Ny-Zeeland og Tasmanien udstrakt paa hele Staten; i Ny-Sydwales Queensland, Vest-Australien og Syd-Australien paa de af Regeringen eller Parlamentet angivne Distrikter; i Viktoria paa alle Byer og Stæder med By-Rettigheder. Undtaget fra Lovenes Virkekreds er: I Ny-Sydwales Værksteder, hvor der kun beskæftiges Indehaverens Familiemedlemmer, Faareklipningshytter, Mælkerier og Skibe; i Viktoria Mælkerier, Agerdyrknings- og Kvægopdrætnings-Anstalter, Vaskerier, der er oprettede af religiøse eller andre Samfund; i Syd-Australien Agerdyrknings- og Kvægopdrætnings-Anstalter; i Queensland Fængsler og Forbedringshuse, Skibe, Mælkerier, Bjærgværker, landøkonomiske Arbejdsrum samt Værksteder paa Hjemmene *(domestic workshops)*; i Vest-Australien Fængsler og Forbedringshuse, Skibe, Bjærgværker, Mælkerier og Værksteder paa Hjem, hvor der ikke beskæftiges Asiater. I Ny-Sydwales, Queensland og Vest-Australien kan Guvernøren gøre Undtagelser med enkelte Fabriker eller Arter af Fabriker, der ellers falder ind under Lovens Virkeomraade.

Fabriksejere, *der udleverer Arbejde ud af Huset*, maa — med Undtagelse af Tasmanien — føre Fortegnelse over Hjemmearbejderne med Angivelse af disses Boliger, af Lønsatserne og af Arbejdets Art. Mellemhaandsmestrene er overhovedet forbudt i Queensland og Vest-Australien, i Ny-Seeland kun i Tekstilbrancherne.

Arbejdstiden for voksne Mænd er kun i Ny-Seeland fastsat til 48 Timer om Ugen, dog kan Overarbejde udføres i uindskrænket Omfang.

I Ny-Sydwales og Queensland kan Ministrene forbyde Indtagelsen af Maaltiderne i Arbejdstiden, ligesom disse ogsaa kan forlange anskaffet dertil egnede Spiselokaler. I Viktoria er det overhovedet forbudt at spise i Arbejdstiden samt i sundhedsfarlige

Virksomheder. I Syd-Australien gælder dette Forbud kun for Virksomheder, hvor der arbejdes med giftige Stoffer; Indretningen af Spiselokaler kan anordnes. I Vest-Australien angaar det omtalte Forbud kun Kvinder og Drenge; dog kan der med Opsynsmændenes Billigelse gøres en Udtagelse herfra. I Ny-Seeland gælder det samme, kun at der her ikke er tilladt Undtagelser.

(Fortsættes.)

Cigarsorterernes Fagforening.

Liste over frivillige Bidrag til Storstrejken i Sverrig.

11. Uge. Alex. Rasmussens Fabr. 1,50, Brenøes Fab. 3,95, Biglers Fab. 0,50, Adlers Fab. 2,00, Thomasens Fab. 0,75, Lønquists Fab. 0,75, Augustinus Fab. 190, Karl Petersens Fab. 1,45, Nissens Fab. 2,25, E. Jensens Fab. 1,30, Marsmanns Fab 2,80, Krügers Fab. 0,60, Bayer 0,20, Kondrup 0,25, Horwitz & Kattentids Fab. 10,00, Wulffs Fab. 1,75, Schmidts Fab. 1,00, Hirschsprungs Sorterere 19,65, Høys Fab. 1,40, Thomsens Fab. 2,80, Halls Fab 2,00. Ialt 58 Kr. 80 Øre.

12. Uge. R. Jørgensen 0,25, S. Jensens Fab. 1,30, Nissens Fab. 1,75, Lønquists Fab. 0,75, Marsmanns Fab. 2,95, Karl Petersens Fab. 1,45, Augustinus Fab. 1,90, Horwitz & Kattentids Fab. 9,25, Adlers Fab. 2,25, Brenøes Fab. 1,00, Wulffs Fab. 1,75, Hirschsprungs Sorterere 20,65, Thomsens Fab. 2,70, Nobels Fab. 3,15. Ialt 51 Kr. 10 Øre.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: Aksel Henriksen, Villa „Alfa", Frisensgaardsvej.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26[3].
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Toftegade 7.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: G. Larsen, Østergade.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Næstvedvej.
Slagelse: H. Hansen, Bredegade 31, St.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C[2].
Horsens: S. Rasmussen, Lille Nygade 3.
Kolding: H. Møller, Karolinegade 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: P. Hingst, St. Annagade 34.
Svendborg: H. P. Hansen, St. Annævej 11, Kj.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: H. Larsen, Møllevejen.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 15, St.
Hjørring: C. Christiansen, Nørre Allé 9.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Vejen: I. Gadeberg, Grunnetsgade.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 12. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Forhen forlangte man „Tuborg" og „Hof",
og Kellneren sa'e: „Ja, saa gerne".
Nu si'r en Svend af det rigtige Stof:
„Kellner, maa jeg faa en „STJERNE"!

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg**, og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse

Otto Britzke,
St. Strandstræde 7.

Sumatra

2. Længde, Fuldblad,			smukke Mellemfarver	1,60 pr. ℔
2.	—	—	lys	1,70 - -
1.	—	—	lys, giver stort Udbytte	2,25 - -
2.	—	—	lys	2,50 - -
1.	—	—	lys	2,80 - -

G. B. M.

Mellemfarver,

1. Længde, Fuldblad, stort Udbytte		2,00 - -
Cuttings	0,90	1,00 - -
skaaren Java uden Tilsætning af Stilk		0,70 - -
Java Omblad, stort Udbytte		1,30 - -

Stort Udvalg af Java, Sumatra, Brasil etc.
Cigarringe 1,50 pr. 1000. Glansstrimler 1,50 pr. 1000.
Etiketter til Originalpriser. Brugte Cigarformer.

Georg Løber & Søn,

København,
Pilestræde 57. **Telef. 1285.**

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Bundtemaskiner, Glansstrimler, Silkebaand.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815. **Dr. Tværgade 18, Kbhvn.**

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhn, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 22 | 15. November 1909 | 5. Aargang

Til vore rejsende Medlemmer!

Da der jævnlig, og særlig i den senere Tid, klages over at de til en By tilrejsende Medlemmer ikke henvender sig til Afdelingsformanden eller Kassereren forinden de søger Arbejde, maa jeg bestemt paalægge disse Medlemmer at foretage denne Henvendelse forinden Arbejde søges.

Overholdelsen af denne Bestemmelse er saa vigtig, at vedkommende Formand eller Kasserer, hvor Overtrædelse har fundet Sted, altid maa paatale den.

Alfr. Christiansen.

Til Cigarsorterere og Klistrere!

Overenskomst med Foreningen af danske Cigarfabrikanter er nu undertegnet, Lønskalaen er følgende:

De første 3 Maaneder	for uøvede	6	Kr.
— næste 3	—	8	—
— sidste 6	—	10	—
Derefter i et Aar		12	—
Efter disse 2 Aars Forløb mindst		13½	Kr.

Denne Overenskomst betyder Lønforhøjelse for en Række Fabriker, men tillige betyder den en Ordning af Spørgsmaalet om, hvorlænge man betragtes som uøvet Klistrer og hvor meget Lønnen er i denne Tid. Ingen Fabrikant kan nu holde en ung Pige som billig Arbejdskraft en 3—4 Aar, under Skin af *„Uddannelse"*; naar det første Aar er forløbet, skal Lønnen være 12 Kr., og efter 2 Aars Forløb mindst 13½ Kr., hvilken Løn altsaa nu er den laveste, en øvet Klistrer kan bydes her i København. Man bedes bemærke, at Lønnen 13½ Kr. er Minimalløn, *selvfølgelig maa ingen højere Løn nedsættes*

I Betragtning af, at Fabrikantforeningen i 1906 nægtede Forhandling paa Fordringen 12 Kr. i Minimalløn, kan dette Resultat vel nok siges at være ret godt, navnlig maa det betragtes som en stor Fordel for os, at det omstridte Elevspørgsmaal nu er ude af Verden.

I Tyskland er Forholdene, grundet paa Toldforhøjelsen, ganske fortvivlede. Alene i Hamborg gaar for Øjeblikket 139 Sorterere og 47 Klistrere arbejdsløse, og dette paa en Aarstid, hvor ellers alle, eller saa godt som alle plejer at være i Arbejde.

At Tilgang til Tyskland under disse Forhold maa fraraades, er en Selvfølge.

Jens Knudsen.

Den australske Fabriklovgivning.

(Sluttet.)

Forskrifterne for Sundhedens Beskyttelse samt med Hensyn til Driftssikkerheden er omfangsrige og ligner i de fleste Stater hinanden. Saaledes forlanger t. Eks. Loven i Ny-Sydwales, at Arbejdsrummene til enhver Tid skal holdes rene og godt ventilerede, at der kun maa beskæftiges et vist Antal Personer i Forhold til Lokalernes Størrelse; at syge Personer under 16 Aar kan fjernes fra Arbejdet; at der skal træffes Foranstaltninger mod smitsomme Sygdomme; at Arbejdslokalerne skal hvidtes hver 14 Maaneder samt ellers underkastes en grundig Rengøring; at Ingen maa sove i Bagerier; at der skal være Siddepladser for kvindelige Arbejdere, at der skal findes Redningsmidler i Tilfælde af Ildsvaade osv.

I Viktoria maa intet som helst Arbejdsrum tjene som Soverum; i Queensland, Vestaustralien og Ny-Seeland kan syge Personer af enhver Art tvinges til at forlade Arbejdslokalerne; i Ny-Seeland maa Kvinderne og Drengene specielt beskyttes mod Fugtighed og Damp. Loven i Tasmanien kræver kun Opvarmning og Ventilation af Arbejdsrummene. Med Undtagelse af Tasmanien maa i alle andre Stater anbringes Beskyttelsesindretninger ved farlige Maskiner. Beskæftigelse af Kvinder og Børn ved saadanne Ma-

skiner er forbudt i Ny-Sydwales, Victoria og Vestaustralien, derimod i Sydaustralien kun af Børn under 16 Aar. I Vestaustralien og i Ny-Seeland kan Fabriksinspektørerne overhovedet forbyde Anvendelse af Maskiner, som de anser farlige.

I Følge Fabriksinspektørernes sidst afgivne Beretninger udgjorde Antallet af de i Medfør af Loven anmeldte Virksomheder og de dér beskæftigede Personer:

I Staterne	Anmeldte Virksomheder	Deri beskæftigede Personer
Ny-Sydwales	3,559	66,867
Viktoria	5,003	71,968
Queensland	1,711	20,436
Sydaustralien	1,557	20,895
Vestaustralien	596	7,468
Ialt	12,426	187,634
Ny-Seeland	11,586	78,625

For Tasmanien mangler saadanne Angivelser, fordi der her ikke eksisterer nogen Anmeldeforpligtelse.

I hele Australien er Smaadriften absolut fremherskende. I samtlige „Fabriker" beskæftiges kun lidt over en kvart Million Arbejdere. Hjemmearbejdet er kun af ringe Omfang.

Fra Norge.

Fra Kristiania er der indløbet Meddelelse om, at der er Konflikt paa et Par Fabriker angaaende Lønnen for Haandarbejde.

Fagforeningen har i denne Anledning anmodet om at Tilgang fra Danmark aflyses, hvilket herved sker, indtil anden Meddelelse foreligger.

Alfr. Christiansen.

Fra Kunstens Verden.

For et Aarstid siden berigedes vor Tidsskrift-Literatur med et nyt Maaneds-Skrift, *Maaneds-Magasinet,* der øjensynlig havde større udenlandske Forbilleder.

Udgiveren er F. Hegel, der hjemkommet fra Udlandet begyndte en Forlags-Virksomhed med dette Maaneds-Skrift og synes at have skabt noget virkelig godt og fremragende. Maaneds-Magasinet er et stort Hefte, der indeholder en broget Blanding af Tekst- og Billed-Bidrag.

Navnlig behandles alt nyt paa en overordentlig indtagende og fornøjelig Maade, og Magasinet kan sikkert vente en lang Levetid, om dette fortsættes. For det almindelige Publikum maa Opfindelser, politiske Begivenheder o. s. v. helst behandles paa en let og livlig Maade, derved vækkes Interessen, og det læste fæstnes og fordøjes lettere end naar det gives i en tør og trættende Form.

Maaneds-Magasinet er aktuelt og livligt, og kaster man Blikket paa den Række Numre, der er udgaaet, ser man en saadan Mangfoldighed af Emner behandlet, og en saa righoldig Samling af Illustrationer, at man forbauses over hvad der er præsteret.

Og ligesom Emnerne er mangfoldige, er Forfatterne stadig vekslende. Det er ikke de samme udmærkede Mænd, der stadig gaar igen, det er tværtimod stadig nye Navne, der knyttes til nye Begivenheder.

Maaneds-Magasinet griber det nye i Flugten, og Læserne faar hver Maaned en Række nye Indtryk, som Regel af behagelig Karakter og i de fleste Tilfælde under tiltalende Former.

Maaneds-Magasinet er et underholdende og tankevækkende Skrift, der fortjener Opmærksomhed.

—g.

En Arbejdsstandsning i Aalborg.

Hos Cigarfabrikant Strandhøj i Aalborg, der tillige er rejsende Repræsentant for Aalborg Glasværk, har der gentagne Gange været Misfornøjelse blandt Arbejderne med Forholdene paa Fabriken, dels har Tobakken været daarlig og dels har der manglet Tobak. Endvidere har man været misfornøjet med Mesterens Optræden, en Misfornøjelse, der resulterede i, at Arbejderne tilsidst forlangte ham fjærnet. Da Fabrikanten ved en Forhandling om de Forhold, der havde givet Anledning til den stadige Utilfredshed, nægtede at gaa ind paa de af Arbejderne stillede Fordringer, blev Arbejdet nedlagt d. $^{26}/_{10}$. Til Oplysning tjener, at Mesteren, over hvilken der klages, for ca. 3 Aar siden har været Formand for Afdelingen.

Efter Meddelelse fra Aalborg er Arbejdet ikke genoptaget. Forbundets Medlemmer maa ikke søge Arbejde nævnte Sted forinden anden Meddelelse foreligger.

Alfr. Christiansen.

100 Aar tilbage.

Hamborgs Cigarfabrikation.

Hamborg, som var den første By i Tyskland, som fik den første Tobaksimport indenfor sine Mure, var ligeledes den By, i hvilken en Cigarfabrikation af Betydning først af alle udviklede sig. Efter at Tobakken allerede for længe siden var bleven et almindeligt udbredt Nydelsesmiddel, idet den nemlig under 30-Aars Krigen af engelske og hollandske Soldater var bleven indført i Tyskland, varede det dog en rum Tid, inden Rygningen af *„Röllchen"*, som man den Gang kaldte Cigarerne, fandt almindeligt Indpas. De første Cigarer indførtes til Hamborg dels fra Spanien, dels fra Ame-

rika, og de ansaas for Rariteter, der ikke var nogen Handelsartikel, men uddeltes af Købmændene som Præsenter, med hvilke de glædede deres Kunder.

Først i Aaret 1788 kom en Hamborger, der havde været bosat i Spanien, og dér havde lært Cigarernes Fremstilling at kende, paa den Tanke, at uddanne Cigarfabrikationen til en Forretningssag. Det var H. H. Schlottmann, hvis Firma allerede havde bestaaet i længere Tid. Men som det altid gaar ved Indførelsen af ny Industrigrene, maatte ogsaa Schlottmann kæmpe imod Vanskeligheder, der her i dette Tilfælde bestod i den Ejendommelighed, at man ikke var vant til at købe Cigarer, men fik dem foræret af sin Købmand. Derfor maatte Schlottmann, for overhovedet at blive af med sine første Cigarfabrikater, forære dem væk. I vor Tid vilde vi kalde en saadan Fremgangsmaade for Reklame, men den Gang tænkte man jo ikke saaledes. Det var kun Nøden, der tvang Schlottmann til at forære sine Cigarer bort, som han fremstillede af saakaldte Lissaboner Blade, d. e. ren Havannatobak.

Men at der til Trods for disse daarlige Resultater allerede i de nærmeste Aar derefter udviklede sig en Cigarfabrikation i Hamborg, havde, som „Hamborger Korrespondent" meddeler, sin Grund i den Omstændighed, at nogle amerikanske Skibe bragte ualmindelig store Partier amerikanske Cigarer til Hamborg, som Købmændene nu var nødsaget til at sælge, fordi Beløbene derfor ellers var bleven for store, hvis de skulde forære disse Cigarer bort. Saaledes kom det, at Cigarrygningen allerede i Aarene 1796 og 1797 var bleven en Modesag i Tyskland. Schlottmanns Eksempel fandt hurtig Efterligninger, og Optegnelser fra Aaret 1806 bekræfter, at Cigarfabrikationen i Hamborg allerede til den Tid havde faaet et ganske betydeligt Omfang.

Hvor mangesidig Cigarindustrien i den meget korte Tid af dens Bestaaen allerede var bleven, giver de da eksisterende Cigarsorter et anskueligt Billede af. De grupperedes omtrent paa følgende Maade: De ægte eller stærke Havanna-Cigarer, ogsaa kaldet Naturcigarer, fabrikeredes af de smukkeste Havannablade uden nogen som helst Fugtning eller anden Tilberedelse. Bladene blev rullede ru, som Naturen havde skabt dem; kun nogle Fabrikanter fugtede dem lidt ved Forarbejdningen, for senere ved Presning at kunne give dem den firkantede Form. Ved de fine, lette eller Havanna-Cigarer bestod Dæks og Indlægget ligeledes af Havannatobak. Ombladet blev i nogle Timer fugtet efter en i Hamborg opfundet Fremgangsmaade. Formaalet hermed var at fremstille en let og bedre brændende Cigar. Efter Fugtningen kom Bladene i en Presse, hvorefter de blev strippet, lagt paa Bordet og rullet mellem Bordpladen og Haanden. Til Kanaster-Cigarerne tog man bedste Kanastertobak (Varinas), til Dæksbladet et ubeskadiget smukt Kanasterblad, eller ogsaa, fordi disse var mere sjældne, Virginiablade. Mellem-Havanna-Cigarerne bestod af Virginiatobakker. Til Dæksblade anvendtes ogsaa andre gode amerikanske Tobakker. Under uægte Havanna-Cigarer forstod man Fabrikater, som man ad kunstig Vej gav Udseendet og Smagen af Havanna-Cigarer. Indlæget bestod af Havannatobakker, men Dæksbladet af Virginiatobakker, som man præparerede ved Hjælp af Sirup o. l. for at de med Hensyn til Udseendet og Smagen kunde opnaa en vis Lighed med Havannablade. Sluttelig fandtes der endnu et mangfoldigt Antal ordinære Cigarer, der ogsaa kaldtes amerikanske, virginiske eller spanske Cigarer, til hvilke der anvendtes amerikanske og tildels allerede tyske Tobakker. To Hamb. Skilling eller en „Groschen" var Dusinprisen for denne Vare. En Ejendommelighed var Pose- eller Halm-Cigarerne, noget lignende som de nuværende østrigske Virginiacigarer, i hvilke der som Mundstykke var indført en Fjærpose eller et Stykke Halm. I denne Udstyrelse kunde man faa Cigarer af alle Kvaliteter, men hovedsagelig var det dog kun de mindreværdige Sorter, hvoraf der solgtes 2 Stk. for én Skilling, der lavedes i denne Form.

Overhovedet er Datidens Cigarpriser meget interessante. De ringere Sorter kostede 15 til 20 Mk., Mellemsorterne 25 til 30 Mk., udsøgt Vare 50 Mk. og derover pr. Kasse. Kasserne skulde egentlig indeholde 1000 Stk., hvilket dog næsten aldrig var Tilfældet. Antallet varierede mellem 800 til 1000 Stk. Hamborgs hele Produktion udgjorde den Gang pr. Uge 500 Kasser, altsaa 400,000—500,000 Stk. Dette er omtrent dobbelt saa meget, som det, den største Hamborger Fabrik alene for sin Del fabrikerer i vore Dage. Antallet af Cigarfabrikerne i Hamborg var den Gang meget betydeligt. Af de Fabriker, som til den Tid var de største, findes der mærkeligt nok ikke en eneste mere i Hamborgs Vejviser. Blandt Cigararbejderne var den Gang mange Jøder. Til Cigarkasserne anvendte man ligesom nu hovedsagelig Cedertræ og Sukkerkassetræ, ved de ringere Kvaliteter, der ikke kunde bære de store Udgifter, Træ af Hamborger Oprindelse, som blev bejtset med en rød Tone. For at parfumere deres Cigarer, lagde Røgerne den Gang et Stykke Vanille i deres Kasser, en Fremgangsmaade, som vi i Dag ikke længere kan finde noget Behag i, men som dog finder sit Sidestykke i Parfumeringen af mange Cigarettobakker, som det er Skik og Brug i vore Dage.

Ligeledes opstod en Industri til Fabrikationen af Cigaretspidser, som man kaldte Mundstykke, og af Cigar-Etuis. Som Følge af Cigarernes Indførelse aftog Forbruget af Piber meget betydeligt. Den Gang Cigarerne begyndte deres Sejrsgang i Hamborg, optraadte der lærde Mænd, som fordømte disse paa Grund af deres ganske specielle Skadelighed. Man vilde se en Fare for Øjnene i Cigarerne, fordi Røgen fra disse kom Øjnene meget nærmere end den fra Piben. Desuden frygtede man for, at Cigarernes Nikotin vilde skade Røgerne mere. For Tiden smiler vi deraf. Men hvilke Farer har ikke Videnskaben frygtet for! Jernbanesygen er jo ligeledes udebleven, som de største medicinske Autoriteter forudsagde, fordi Ingen i Længden vilde kunne taale den hurtige Fart paa Jernbanen. Og hvor luntede man den ikke af den Gang!

(Sydtysk Tob.-Bl.)

Cigarsorterernes Fagforening.

Liste over frivillige Bidrag til Storstrejken i Sverrig.

13. Uge: Marsmanns Fab. 3,40. E. Nissens Fab. 1,75. Bayer 0,20. Lønquists Fab. 0,75. Adlers Fab. 2,25. Karl Petersens Fab. 1,45. Thomsens Fab. 2,50. E. Jensens Fab. 1,30. Krügers Fab. 0,60. Kondrup 0,25. Augustinus Fab. 1,40. Horwitz & Kattentids Fab. 9,55. Schmidts Fab. 1,00. Halls Fab. 2,00. Wulffs Fab. 1,50. Thomasens Fab. 1,70. Hirschsprungs Sorterere 20,15. Ialt 51 Kr. 75 Øre.

14. Uge: Hirschsprungs Sorterere 19,50. R. Poulsen 0,15. Hoffmanns Fab. 1,50. Lønquists Fab. 0,70. Adlers Fab. 2,25. Augustinus Fab. 1,40. Karl Petersens Fab. 1,45. Nissens Fab. 1,50. Brenøes Fab. 0,75. Horwitz & Kattentids Fab. 9,40. Kondrup 0,25. Thomasens Fab. 0,85. Marsmanns Fab. 2,90. Thomsens Fab. 2,55. Ialt 45 Kr. 15 Øre.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: Aksel Henriksen, Villa „Alfa", Frisensgaardsvej.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Toftegade 7.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: G. Larsen, Østergade.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Næstvedvej.
Slagelse: H. Hansen, Bredegade 31, St.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C².
Horsens: S. Rasmussen, Lille Nygade 3.
Kolding: H. Møller, Karolinegade 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: P. Hingst, St. Annagade 34.
Svendborg: H. P. Hansen, St. Annævej 11, Kj.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: L. Bisgaard, Munkevej 1.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 15, St.
Hjørring: C. Christiansen, Nørre Allé 9.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Vejen: I. Gadeberg, Grunnetsgade.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Regelen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Rettelser til Adresselisten bedes sendt til Bladets Redaktion.

HUSK!

Enhver, der møder for at paabegynde Arbejde, skal medbringe Erklæring fra Foreningens Kontor.

Nyt Arbejde skal anmeldes hos Formanden og Pris godkendes af ham eller Bestyrelsen.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 12. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Forhen forlangte man „Tuborg" og „Hof", og Kellneren sa'e: „Ja, saa gerne". Nu si'r en Svend af det rigtige Stof: „Kellner, maa jeg faa en „STJERNE"!

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse

Otto Britzke,

St. Strandstræde 7.

Sumatra

2. Længde, Fuldblad, smukke Mellemfarver			1,60	pr. ℔
2. —	—	lys	1,70	- -
1. —	—	lys, giver stort Udbytte	2,25	- -
2. —	—	lys	2,50	- -
1. —	—	lys	2,80	- -

G. B. M.

Mellemfarver,

1. Længde, Fuldblad, stort Udbytte		2,00 - -
Cuttings	0,90	1,00 - -
skaaren Java uden Tilsætning af Stilk		0,70 - -
Java Omblad, stort Udbytte		1,30 - -

Stort Udvalg af Java, Sumatra, Brasil etc.
Cigarringe 1,50 pr. 1000. Glansstrimler 1,50 pr. 1000
Etiketter til Originalpriser. Brugte Cigarforme.

Georg Løber & Søn,

København,
Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Bundtemaskiner, Glansstrimler, Silkebaand.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815. Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 23 | 1. December 1909 | 5. Aargang

Forbrugsforeninger. Fagforeninger. Politik.

Medlemmer i forskellige Fagforeninger har i den sidste Tid rejst en Bevægelse, hvori der slaas til Lyd for Forbrugsforeningers Oprettelse i større Udstrækning end tidligere, og navnlig drives Agitationen i København. Socialdemokratiets Kongres i 1908 henholdt sig til den Resolution, der vedtoges ved den sidste skandinaviske Kongres, der hovedsagelig gik ud paa at støtte bestaaende kooperative Foretagender og Forbrugsforeninger, men endvidere besluttede den sidste Partikongres, ligesom „De samvirkende Fagforbund"s sidste Generalforsamling, at foretage grundige Undersøgelser og Overvejelser angaaende den kooperative Bevægelses yderligere Udvikling og paalagde et nedsat Udvalg at forelægge Resultatet paa kommende Kongres og Generalforsamling.

Efter min Mening burde de Partifæller, der særlig interesserer sig for Forbrugsforeninger, afventet disse Undersøgelser, hvilket utvivlsomt havde styrket Bevægelsen, men det er ikke sket, hvorimod en Kreds af Fagforeningsmedlemmer med Tilslutning fra et Fællesbestyrelsesmøde nu driver Agitation for Sagen.

Tanken om kooperativ Bevægelse er som bekendt ikke ny, og vort Parti har selvfølgelig altid været interesseret for dens Fremgang, men den Form, der nu tilstræbes særlig stærkt, er sikkert af en saadan Beskaffenhed, at det er Overvejelse værd, om man i en Storby som København skal forcere Bevægelsen.

Der gives adskillige Løfter om stort Udbytte af Forbrugsforeningerne, og jeg ønsker selvfølgelig, at disse Løfter kan holdes, men vi har for lidt Viden om deres Holdbarhed. Jeg tror ikke, at en Storbys Forbrugsforeninger frembyder de store Fordele, men anser selvfølgelig disse Foreninger for praktiske og naturlige paa Steder, hvor særlige Forhold taler derfor, f. Eks. i Byggeforeninger i Byens Udkanter, i Arbejderkolonier ved større Arbejdspladser (Gasværker o. l.) o. s. fr. Af større Værdi end Forbrugsforeninger betragter jeg Produktionsforetagender at være, derigennem berøver vi Kapitalismen en vis Indflydelse og kan paa flere Maader virke i Arbejderklassens Interesse ved disses Hjælp, Forbrugsforeningerne vil derimod længe være i al for høj Grad afhængige af Kapitalisterne, og Resultaterne af Virksomheden kan derfor let bringe Skuffelser.

Imidlertid er det indlysende, at jeg ønsker Bevægelsen Held, og viser det sig, at Sagen er værdifuld, faar den ogsaa den Fremgang, der tilstræbes.

Der falder imidlertid lejlighedsvis Udtalelser, som aabenbarer en altfor stærk Tro paa den nævnte Bevægelse og altfor ringe Tro paa de Organisationer, der hidtil har rejst Arbejderklassens Krav.

Jeg vil ikke erkende, at Fagforeningerne har løst sine Opgaver eller at det politiske Arbejde er forgæves. Al Virksomhed taler derimod.

Fagforeningerne er og maa fremdeles være Grundlaget for Arbejderbevægelsen. Der kan endnu erobres adskilligt fra Kapitalismen ad faglig Vej, og i alle Tilfælde er det af største Vigtighed at have stærke Fagorganisationer til Værn om det, der er opnaaet, og til Støtte under de Kampe, der utvivlsomt endnu skal udkæmpes med Kapitalisterne.

Og det politiske Arbejde viser alt andet end Stilstand. Den politiske Magt skal erobres af Arbejderklassen, men paa Vejen hertil kan mange Fordele tilvejebringes for Arbejderne. Arbejderpartiets Politik har medført en væsentlig Forandring af Arbejderklassens Forhold, en Række sociale og politiske Reformer er gennemført (Fabrikslov, Ulykkesforsikring, Sygepleje, Alderdomsforsørgelse, Arbejdsløshedshjælp, udvidet Valgret osv.), men vi er ikke tilfredse dermed og skal saa heller ikke lægge Hindringer i Vejen for videre Udvikling af et saadant socialt Arbejde. Der ligger store Sager, som skal fremmes, og det politiske Arbejde er ikke endt, før Maalet er naaet.

Det er af de her nævnte Aarsager ganske urigtigt at søge Forbrugsforeningssagen fremmet ved at nedsætte de alt bestaaende Organisationers Formaal og Virksomhed, Arbejderen har ikke Raad til at kaste Vrag paa noget af de Midler, der kan fremme deres Interesser, og navnlig skal de ikke forkaste gode og prøvede Midler til Fordel for uprøvede og tvivlsomme. Vi skal frem ad alle Veje og skal anvende alle de Midler, der staar til Raadighed. Vi skal derfor ogsaa frem ad den kooperative Vej, og vi skal først og fremmest støtte og styrke de bestaaende Partiforetagender, ligesom Arbejderne selvfølgelig bør skaffe sig Indflydelse paa bestaaende Omsætningsforeninger og efter moden Overvejelse fremme disse Institutioner, naar det kan skønnes, at de vil være til Gavn for Arbejderklassens moralske og økonomiske Ophjælpning.

M.

International Konference
for
Tobaksarbejderne.

Den 31. Oktober og 1. November d. A. afholdtes i Antwerpen en international Konference for Tillidsmændene fra de til det internationale Sekretariat tilsluttede Organisationer. Repræsentantar var mødt fra Belgien, Danmark, Tyskland, Luxemborg, England, Holland og Sverrig, sidstnævnte Land repræsenteredes dog af Danmarks Repræsentant, F. Møller.

Jugters, Belgien, aabnede Konferencen. Til Mødernes Leder valgtes *Bruens*, Holland, til Protokolfører *Jugters*, Belgien.

Dagsordenens Punkt 1 var:

Indvandring og Udvandrig af organiserede Tobaksarbejdere.

Jugters indledede Debatten med Henvisning til det i den amerikanske Tobaksarbejder-Union fremsatte Forslag, der vil vanskeliggøre Indvandringen til Amerika i høj Grad for de organiserede Tobaksarbejdere.

Forslaget er følgende:

> „Cigarmagere og Cigarsorterere, der kommer fra et fremmed Land, bliver kun optagne, naar de til Tiden for deres Afrejse mindst har været Medlemmer i 5 Aar af en Organisation af Tobaksarbejdere, hvis Principper er overensstemmende med „Trade Union", og imod forud Erlæggelse af et Indskud paa 100 Dollars.
>
> Cigarmagere og Cigarsorterere, der kommer fra fremmed Land uden at være 5-Aars-Medlemmer ved Afrejsen, optages kun, naar de beviser at have bestaaet en 3-aarig Læretid og imod forud Erlæggelse af et Indskud paa 200 Dollars".

Vedtagelsen af denne Ændring til Lovene vil betyde en Sønderbrydning af det gode Forhold, der hidtil har været imellem Amerikas og Evropas Organisationer. Indførelsen af de nævnte Bestemmelser er imod de Grundsætninger, der hidtil har været raadende i vore Organisationer.

Endnu uforstandigere er Fordringen om det høje Indskud. Denne Betingelse er utvivlsomt dikteret af Egoisme, men Forholdet bliver, at de, der ville udvandre til Amerika, gør det trods disse Betingelser. I visse Henseender er saadanne Foranstaltninger en stor Fare for Organisationerne og de amerikanske Arbejdere, idet Resultatet kan blive, at Arbejderne, der tilrejser, holder sig uden for Organisationen og efterhaanden besætter visse Fabriker, fra hvilke Organisationen saa holdes ude.

De samme Anskuelser fremsattes af *Cooper*, England, *Deickmann, Pater*, Belgien, og *F. Møller*. Alle udtalte deres Forbavselse og Uvilje imod disse reaktionære Forholdsregler, der er i Modstrid med Arbejdernes Solidaritetspligt overfor det kæmpende Proletariat. Det paalagdes den internationale Sekretær at søge at gøre de amerikanske Kolleger overbevist om det urigtige i de nævnte Forholdsreglers Indførelse, der kun kan betragtes som reaktionære Forsøg paa at hindre Indvandring. Et egoistisk Skridt, der maa betragtes som et Slag i Ansigtet paa den, der stræber efter Broderskabstankens Udvikling.

Ved Diskussionens Slutning vedtoges en Udtalelse, hvori det hedder:

> „Vi ser i disse Forslag et egoistisk Forsøg paa at vanskeliggøre Indvandringen, og venter, at de organiserede Kolleger i Amerika af Hensyn til Samarbejdet mellem alle organiserede Tobaksarbejdere, vil frafalde de nævnte Ændringsforslag til Lovene".

Det vedtoges endvidere at sende en Delegation til den amerikanske Landskongres, hvor Sagen skal behandles. Valgt blev hertil *Jugters* og *Cooper*.

Dagsordenens andet Punkt var: Ensartede Regler for Udbetaling af Arbejdsløsheds- og Rejseunderstøttelse.

Følgende vedtoges:

> „Den internationale Konference af Tillidsmænd udtaler den Forventning, at alle under Sekretariatet indordnede Tobaksarbejderorganisationer vil tilstræbe den Ensartethed, at der indføres et „Understøttelsesaar" i Stedet for Kalenderaar".

Endvidere skal der søges indført ensartede Arbejdsløsheds- og Vandrekort.

Et Oplysningsskrift.

Socialistisk Bibliotek.

Socialdemokratisk Forbund forbereder sig for Tiden paa Udgivelse af et Skrift hvert Kvartal under Fællestitlen „Socialistisk Bibliotek", i Henhold til Beslutning paa sidste Partikongres.

Skriftet vil indeholde teoretiske, socialistiske og socialpolitiske Afhandlinger, og vil, hver Gang det udgaar, omfatte 48 Sider i stort Format. Prisen bliver

kun 50 Øre aarlig, og Heftet forsendes gennem Postvæsenet. Udgivelsen begynder antagelig i Januar 1910.

Forudsætningen for denne lave Pris er ligesom for Kongressens Beslutning, at der bestilles et betydeligt Antal Eksemplarer igennem Organisationerne til Uddeling eller Forhandling, og der indrømmes endda Foreningerne en lidt lavere Partipris, nemlig 12 Øre pr. Ekspl.

Vi kan kun anbefale vore Afdelinger at behandle denne Sag og at tegne sig for et Antal, ligesom vi anbefaler Medlemmerne at tegne Enkelt-Abonnement. Dette Foretagende kan faa en overordentlig stor Betydning i Oplysningens Tjeneste. Der er store Mangler i Forstaaelsen af socialistiske Teorier og Samfundsforhold, og det er selvfølgelig af største Værdi for Arbejderne at faa deres Kundskaber udvidede og deres Forstaaelse klaret. Socialistisk Bibliotek kan, om det faar den fornødne Tilslutning indenfor en overskuelig Tid, udvikles til et virkeligt socialistisk Tidsskrift, hvorom Ønske saa ofte har været fremsat, og vi haaber derfor, at Medlemmerne vil modtage det planlagte Foretagende med Velvilje.

Socialistisk Biblioteks Udgivelse forberedes af et af Socialdemokratisk Forbund nedsat Udvalg, og alle Henvendelser angaaende dette, sker til Formanden, Th. Stauning, Rømersgade 22, København.

Cigarsorterernes Fagforening.

Liste over frivillige Bidrag til Storstrejken i Sverrig.

15. Uge: E. Jensens Fab. 1,05. Lønquists Fab. 0,75. Bayer 0,20. Adlers Fab. 2,00. Augustinus Fab. 1,40. Nissens Fab. 1,75. Krügers Fab. 0,90. Karl Petersens Fab. 1,45. Horwitz & Kattentids Fab. 9,55. Thomasens Fab. 0,85. Marsmanns Fab. 2,35. Hirschsprungs Sorterere 21,50. Halls Fab. 2,00. Thomsens Fab. 3,00. Ialt 48 Kr. 75 Øre.

Ialt har Cigarsorterernes Fagf. ydet til Storstrejken 1147 Kr. 85 Øre.

Møder.

Fællesmøde 25. Okt. 1909 for Forretningsudvalget og de københavnske Afdelingers Bestyrelser.

Formanden gav Meddelelse om en hos Firmaet Jul. Adler opstaaet Strid angaaende Lønkrav fra Klistrerne, Forhøjelse til 14 Kr. ugl.

Forhandlingerne om en Overenskomst for hele Fabrikantforeningen, vedrørende Klistrerne, er afbrudt paa Grund af Hr. Jacobsens (Jul. Adler) Erklæring om, at der findes indgaaet Overenskomst fra 1900.

Kravene om Lønforhøjelse fremsættes derefter hos de enkelte Firmaer, og det godkendes, at der om fornødent skrides til Arbejdsstandsning.

Fællesmøde med Adlers Arbejdere 25. Okt. 1909.

Formanden gav de foran anførte Meddelelser, hvorefter Fabriksmødet vedtog Arbejdsstandsning.

Forretningsudvalgets Møde 27. Okt. 1909.

1. a. Formanden meddelte, at han efter Korrespondance var rejst til Vejen, da der klagedes over, at Salgspriserne var højere end det, der betales efter.

Formanden har faaet Uregelmæssighederne konstateret, og Forhandlingen førte til en Efterbetaling af 75 Kr. og en Forhøjelse for Fremtiden af 25 og 50 Øre pr. Mille.

b. Indehaveren af Firmaet Jul. Adler (Jacobsen), har tilbudt at forhøje Klistrernes Løn til 13½ Kr., hvis han kan faa sin Bestyrelses Sanction. Dette har han imidlertid ikke faaet, men en Generalforsamling vil blive afholdt.

Efter Anmodning er den bebudede Arbejdsstandsning udsat en Uge.

c. Jens Knudsen, som har været i Stockholm, gav nogle Meddelelser om de faglige Forhold i Sverrig.

d. Fra det internationale Sekretariat forelaa Meddelelse om et Møde, der afholdtes den 30. Oktbr. og følgende Dage, navnlig for Behandling af et Forslag, der skal behandles i Amerika, om Forhøjelse af Indskudet til 200 og 100 Dollars.

2. En Sag angaaende Hjemmearbejde i Fredericia udsattes foreløbig.

3. En Sag angaaende nogle Kontingent-Restancer for et tilrejst Medlem overlodes til Hovedkassererens Ordning ved Korrespondance.

Forretningsudvalgets Møde 4. Novbr. 1909.

1. En Cigar fra Kolding ansattes for Overrulning til 70 Øre. Ligeledes bedømtes en Cigar uden Spids.

En Cigar fra Horsens ansattes til 12½ Kr.

2. Der forelaa Meddelelse om en Arbejdsstandsning hos Strandhøj, Aalborg. Sanction gaves.

3. Angaaende en Anmodning fra Esbjerg vedtoges det at skaffe nærmere Oplysninger.

4. Afd. Odense fik Sanction paa Bevilling af 10 Kr. til Svendehjem og 25 Kr. til Aftenskole for Arbejdere.

5. Hovedbestyrelsen indkaldes til Møde den 21. November.

6. Der forelaa Meddelelse om Konflikt i Kristiania paa Fabriker, hvor der beskæftiges Haandarbejdere.

7. Fabrikantforeningen har ved Generalforsamling tilraadt Overenskomsten angaaende Klistrernes Løn.

Hovedbestyrelsesmøde 21. Novbr. 1909.

1. Forhandlingsprotokollen oplæstes, og Formanden gav Meddelelser om Virksomheden.

Navnlig samlede Forhandlingerne sig om en paa Langes Fabrik i Slagelse iværksat Arbejdsstandsning som Følge af Afdelingsformandens Afskedigelse.

Fabrikantforeningen har protesteret imod det skete som Brud paa Overenskomsten og har indkaldt Forhandlingsmøde til 22. ds. Arbejderne har paa Formandens Opfordring vedtaget at genoptage Arbejdet under Forhandlingen.

Den foretagne Arbejdsstandsning kunde ikke godkendes.

F. Møller gav Meddelelse fra det internationale Sekretariats Møde.

2. Regnskabet for April Kvartal forelagdes og toges til Efterretning.

3. Afd. Esbjerg fik Sanction til Anvendelse af 80 Kr. i 4 Portioner til kooperativ Virksomhed.

Afd. Aarhus fik Sanction paa Bevilling af indtil 25 Kr. til Juleuddelingen.

Afd. Horsens fik Sanction paa 10—14 Kr. til Andele i Teknisk Skole.

4. En Forespørgsel om Kontingentfrihed for et gammelt Medlem i Odense overlodes til Afdelingens Afgørelse.

5. Det vedtoges at opløse Afdelingen i Helsingør. Det eneste tilbageværende Medlem kan staa i Hillerød eller København som Medlem.

6. Spørgsmaalet om Opsigelse af Overenskomsterne drøftedes, men udsattes til senere Behandling.

7. En Anmodning om Forhøjelse af Betaling for Kontorernes Rengøring henvistes til Forretningsudvalget.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: Aksel Henriksen, Villa „Alfa", Frisensgaardsvej.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26³.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: M. Poulsen, Toftegade 7.
Vejle: F. Jensen, Nordvestvej 3, St.
Ringkøbing: C. Godtfredsen, Grønnegade.
Holstebro: A. Andersen, Enghavevej 25.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Rasmussen, Fynsgade 26, St.
Vordingborg: O. Sørensen, Næstvedvej.
Slagelse: H. Hansen, Bredegade 31, St.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Hansgade 10 C².
Horsens: S. Rasmussen, Lille Nygade 3.
Kolding: H. Møller, Karolinegade 9.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: P. Hingst, St. Annagade 34.
Svendborg: H. P. Hansen, St. Annævej 11, Kj.
Nykøbing F.: Em. Rasmussen, Strandvej 21.
Skelskør: C. Olsen, Algade.
Randers: C. Bollerup-Madsen, Villa „Nyhaab", Mariagervej.
Thisted: L. Bisgaard, Munkevej 1.
Esbjerg: M. Jørgensen, Fynsgade 15, St.
Hjørring: C. Christiansen, Nørre Allé 9.
Skive P. Johansen, Godthaabsvej 24.
Vejen: I. Gadeberg, Grunnetsgade.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

HUSK!

Enhver, der møder for at paabegynde Arbejde, skal medbringe Erklæring fra Foreningens Kontor.

Nyt Arbejde skal anmeldes hos Formanden og Pris godkendes af ham eller Bestyrelsen.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 12. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Forhen forlangte man „Tuborg" og „Hof", og Kellneren sa'e: „Ja, saa gerne". Nu si'r en Svend af det rigtige Stof: „Kellner, maa jeg faa en „STJERNE"!

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg**, og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse

Otto Britzke,
St. Strandstræde 7.

Sumatra

2. Længde, Fuldblad, smukke Mellemfarver		1,60	pr. ℔
2. — — lys		1,70	- -
1. — — lys, giver stort Udbytte		2,25	- -
2. — — lys		2,50	- -
1. — — lys		2,80	- -

G. B. M.

Mellemfarver,

1. Længde, Fuldblad, stort Udbytte		2,00	- -
Cuttings	0,90	1,00	- -
skaaren Java uden Tilsætning af Stilk		0,70	- -
Java Omblad, stort Udbytte		1,30	- -

Stort Udvalg af Java, Sumatra, Brasil etc.
Cigarringe 1,50 pr. 1000. Glansstrimler 1,50 pr. 1000
Etiketter til Originalpriser. Brugte Cigarforme.

Georg Lober & Søn,

København,
Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Bundtemaskiner, Glansstrimler, Silkebaand.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815. Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.
Trykt hos Rud Bøhm, Rømersgade 28 København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 24 | 15. December 1909 | 5. Aargang

Overenskomsten.

Skal vi have Bedømmelse i Provinserne.

Da vor første faste Overenskomst for Provinserne for mange Aar siden var blevet gennemført, opstod der snart Misfornøjelse med den. Jeg erindrer at man beklagede sig stærkt over de vanskelige Faconer, der da maatte rulles til lave Priser, og navnlig var Misfornøjelsen stor, da der øjensynlig var en stor Forskel paa Betalingen i København og Provinserne. Noget af dette er ophævet ved de paafølgende Revisioner, men Misfornøjelsen med Grundlaget — Fabrikanternes Salgspris — holdt sig gennem Aarene, hvad der ogsaa viste sig paa sidste Kongres.

Jeg tror imidlertid at denne Misfornøjelse er uden solid Grund. Jeg har skiftevis arbejdet i København og Provinserne, og det forekommer mig at Forholdene er nok saa jævne udenfor København.

En og anden Cigar bliver vel nok rullet for billig herude, i Forholdet til Prisen i København, vi har dog den Fordel at have mere sikker Grund ved Bedømmelsen, ligesom vi er fri for den ofte vanskelige Kontrol med Cigarernes Indhold.

I København kan det maaske være godt nok med den bestaaende Ordning, thi der har Medlemmerne Fagforeningen og den fastlønnede Formand, der kan tage sig af Sagerne, hvis der er noget i Vejen. Men herude vil være flere Vanskeligheder og Resultatet blev, at vi under de Forhold fik meget mere uensartede Forhold og endeløse Forhandlinger og Bedømmelser som vi nu skaanes for.

Nu er Tiden jo snart inde, da Priskurantetn udløber. Jeg skal ikke her blande mig i Spørgsmaalet om dens Opsigelse, men ønsker med foranstaaende at henlede Opmærksomheden hos Kollegerne paa Priskurant-Grundlaget, som jeg mener vi skal beholde, hvis vi overhovedet skal have Forhandling om Tingene.

Dette er min Mening, maaske andre har en anden Mening. *A. B. C.*

Hjemmearbejdet i Hovedstaden.

Statens statistiske Bureau har tilvejebragt et Hefte statistiske Meddelelser vedrørende Hjemmearbejdet, paa Grundlag af Oplysninger ved Industritællingen i 1906 og det, der siden er tilvejebragt ved Undersøgelser hos Fabrikanterne og i Arbejdernes Hjem.

Ved Industritællingen opgaves 14,031 Hjemmearbejdere, hvortil yderligere kommer 1069 Hjælpere hos Hjemmearbejdere. Denne Tælling fandt imidlertid Sted i Konfektions-Industriens døde Tid og Tallet maa derfor antagelig forøges med 2 a 3000, hvoraf den største Del antages at være Hjælpere.

Det viser sig at Hjemmearbejdets Hovedrolle er i Beklædningsindustrien og Tekstilindustrien, der har henholdsvis 10,334 og 2,674 Hjemmearbejdere. Tobaksindustrin har 858, deraf 592 i København, 254 i Provinserne og 12 i Landdistrikterne.

Antallet af hjemmearbejdende Værksteder blev opgjort til 525 med 1069 Arbejdere. De fleste af disse fandtes i de to førstnævnte Industrier samt i Tobaksindustrien.

I Konfektionsindustrien og Tobaksindustrien er Antallet af Hjemmearbejdere forøget siden Tællingen i 1897, for Tobaksindustrien fra 691 til 858.

Bogen bringer en Række Oplysninger om Bolig-, Løn- og Arbejdsforhold, der dog kun hviler paa Oplysninger fra et ret lille Antal af de paagældende Arbejdere.

Indsamlingen til Sverrig.

Da det vel kan have nogen Interesse at kende det endelige Resultat af Indsamlingen til Storstrejken i

Sverrig, meddeles nedenfor en Specifikation over, hvad der er ydet af de enkelte Afdelinger. Dette andrager tilsammen 22,529 Kr. 80 Øre, hertil kommer 2000 Kr., som er ydet af Hovedkassen, altsaa ialt 24,529 Kr. 80 Øre. Som det fremgaar af Specifikationen er der ikke anført noget Beløb fra Afdelingerne i Svendborg og Vejen, idet der ikke er kommen Svar paa Forespørgslen om, hvilket Resultat Indsamlingen i disse Afdelinger har givet.

Det bemærkes at til „frivillige Bidrag af Medlemmerne" er henregnet saavel det Beløb, der er fremkommet ved Indsamling paa Fabrikerne, som det der er indbetalt i forhøjet Kontingent.

Afdeling	Bidrag af Afdelingens Kasse		Frivillige Bidrag af Medlemmerne		Tilsammen	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Aalborg	500	00	1468	20	1968	20
Aarhus	50	00	424	40	474	40
Esbjerg	100	00	338	50	438	50
Fredericia	—	—	330	00	330	00
Hillerød	10	00	28	00	38	00
Hjørring	—	—	44	50	44	50
Holstebro	25	00	273	40	298	40
Horsens	—	—	481	50	481	50
Kolding	—	—	522	30	522	30
Nakskov	—	—	43	25	43	25
Nyborg	100	00	279	45	379	45
Nykøbing F.	—	—	195	75	195	75
Nykøbing J.	—	—	178	95	178	95
Næstved	10	00	—	—	10	00
Odense	100	00	1040	35	1140	35
Randers	—	—	106	38	106	38
Ringkøbing	25	00	51	00	76	00
Skelskør	—	—	20	00	20	00
Skive	5	00	59	75	64	75
Slagelse	—	—	296	24	296	24
Svendborg						
Thisted	20	00	233	40	253	40
Vejen						
Vejle	—	—	36	00	36	00
Viborg	—	—	48	62	48	62
Vordingborg	10	00	31	75	41	75
„Enigheden"	—	—	13895	26	13895	26
Cigarsortererne	200	00	947	85	1147	85
	1155	00	21374	80	22529	80

Handelsforholdenes Bedring.

Det af Economist beregnede Pristal fremkommer ved Sammenlægning af Pristallene for 22 Varegrupper (Hvede, Kaffe, The, Tobak, Kød, Bomuld, Metaller osv.). Pristallet for hver af de 22 Varer beregnes som en Procent af samme Vares Pris i Femaaret 1845—50, for hvilket Tidsrum Prisen altsaa sættes lig 100 og det samlede Pristal lig 2,200. Den enkelte Vares Pristal angiver saaledes umiddelbart, hvor mange Procent Prisen paa et givet Tidspunkt er fjernet fra Standard-Prisen (1845—50), medens Hoved-Pristallet angiver „Prisniveauets" Stilling.

Pristallet ved Udgangen af Oktober er beregnet til 2,306 mod 2,258 Maaneden forud. Det er saaledes en Stigning paa 48 Points eller over 2 pCt.; og selv om 22 af de 48 Points skyldtes Stigningen i Bomuldspriserne, mener Economist dog, at „vort Pristal i de sidste Par Maaneder alt i alt har vist en saa stadig stigende Efterspørgsel, at det maa tages som klart Bevis for, at Handelsforholdene er i Bedring".

Fagforeningerne i Tyskland i 1908.

I Tyskland har de slette Konjunkturer i 1908 bevirket en Tilbagegang i Fagforeningernes Medlemstal.

De „frie" (socialdemokratiske) Fagforeninger talte ved Udgangen af 1907 ca. 1,870,000 Medlemmer, men ved Udgangen af 1908 kun 1,800,000, altsaa 70,000 færre. Det gennemsnitlige Medlemstal for Aarene 1905—08 var henholdsvis 1,340,000, 1,690,000, 1,870,000 og 1,830,000.

Ogsaa de „kristelige" Fagforeninger har i 1908 mistet en Del Medlemmer, idet Tallet er gaaet tilbage fra 274,000 til 264,000, og forholdsvis næsten lige saa stor var Tilbagegangen i de Hirsch-Duncker'ske Fagforeninger, nemlig fra 109,000 i 1907 til 106,000 i 1908.

Foruden de her nævnte findes der i Tyskland et ikke ringe Antal Fagforeninger af forskellige Afskygninger („uafhængige", „vaterländische", „gelbe Arbeiterverbände" osv.). Sammenregner man Medlemsantallene for samtlige Foreninger for Aaret 1908, faas i alt godt 2,420,000.

Fra Kunstens Verden.

Arbejdernes Almanak.

Den af Socialdemokratiet udgivne Almanak for 1910 overgaar baade i Udstyr og Indhold den foregaaende. Omslaget er et festligt, lyst Høstbillede efter Maleri af P. Hansen, og Indholdet er mangeartet. Marott skriver om Jorden. En socialistisk Skildring af Jordbesiddelsen med Krav om at faa Fædrelandets Jord i Folkets Besiddelse.

C E. Jensen behandler Maleren P. Hansen.

Helge Holst beskriver elektriske Bølger og deres vidunderlige Anvendelse. Orla Bock leverer en Skildring fra Samfundsdybet og fra Søderbergs Haand foreligger tre Digte.

Endvidere er der Bidrag af Aakjær, Johs. V. Jensen, A. C. Andersen, Gustav Bang o. fl.

Meget smukt virker 24 Portrætter af Mænd, der har haft Betydning for Socialismen, og en Mængde andre Illustrationer er baade muntre og belærende.

Som Bilag følger 2 farvetrykte Billeder og særlig vil det ene være kærkomment, nemlig Gengivelsen af Dorphs Maleri af *P. Knudsen* paa Fælledens Talerstol en Grundlovsdag.

Arbejdernes Almanak vil sikkert være en kærkommen Gæst i Arbejderhjemmene.

Jule-Album.

I sædvanlig, fornem Udstyrelse foreligger Jule-Album fra fh. A. Christiansens Forlag, og navnlig virker det stærkt ved smukt udførte Gengivelser af store Mestres Malerier. Saaledes af Vigee Lebrun, Leonarda de Vinci, Michelangelo, Frans Hals, Carl Thomsen o. fl. I Teksten finder vi Bidrag af C. E. Jensen, *Smilet*, ledsaget af 24 Billeder. Zenius Rostock, en levende Julehistorie fra Gedser-Eksprestoget.

Otto Rung, Flyveren Jacquelin, (Flyvekunsten). Endvidere Bidrag af Gulmann, Bauditz og Svend Lange.

Bilagene er tre smukke Gengivelser af 2 Malerier og en Blyantstegning af Carl Thomsen. Navnlig er Blyantstegningen, Skamstrup Præstegaard, et meget tiltalende Billed.

Julebogen.

Det er 8. Aargang af Julebogen, der foreligger fra Hagerups Forlag, i nobel Udstyrelse, illustreret af danske Kunstnere. Der er nogle gode Bidrag og særlig bemærkes et hidtil utrykt Æventyr af H. C. Andersen, Herrebladene, hvortil Manuskriptet var i Professorinde Bøghs Besiddelse. Dette er en literær Sjældenhed, som forsoner én med Bogens Skavanker, thi saadanne findes og da særlig et Bidrag af Fru Astrid Ehrencron Kidde, hvis literære Betydning er meget nominel. En hidtil utrykt Tegning af Vilh. Petersen (Æventyr-Illustratoren) fortjener Paaskønnelse.

Muntre Historier.

Den gamle Maglekilde-Petersen skrev nogle Historier, der gik for at være morsomme, men var ganske blottede for literær Værdi. Hans Søn synes at have arvet Tilbøjeligheden til at fortælle morsomme uliterære Historier, men er dog saa hensynsfuld at han i det Bind „Muntre Historier", han har udgivet paa Hagerups Forlag, nøjes med at servere én af sine egne, hvorimod han har samlet et Udvalg af andre Forfatteres Historier, der ikke alle er lige slette. Bindet indeholder flere humoristiske Smaating, der kan bruges i en Vennekreds, hvor Underholdning tiltrænges og den lille Samling bør derfor ikke helt overses.

Maaneds-Magasinet.

December-Numret indeholder en Mangfoldighed af livligt skrevne Bidrag, hvoraf særlig bemærkes en Afhandling om Flyvekunsten af F. Moltke, der naturlig paakalder Interesse i vore Dage.

En paabegyndt Fortælling af Palle Rosenkrantz „Herren til Elkjær", og en paabegyndt Artikelserie af Kr. Dahl „Danske Mænd" I. Richelieu, hvis Liv er som et Æventyr — paa to solide Ben, samt „En sjælden Juleaften" fortalt af Karl Larsen.

Maaneds-Magasinets gode Rygte holdt sig saaledes Aaret ud og vil forhaabentlig ogsaa holde sig i det nye Aar.

Gads danske Magasin.

December-Heftet bringer flere interessante Artikler, bl. a. en om Gyroskopjernbaner, af Ingeniør J. Falck. (Ensporede Baner). Alfred Nervø skildrer hvorledes han lærte at flyve og Dr. H. L. Møller skriver en lidet indholdsrig Artikel om det første radikale Ministerium.

—g.

Børn og Ungdom.

Julebog for Børn med Bidrag af forskellige Forfattere bydes atter i Aar som en god og underholdende Bog for Børnene. (Hagerups Forlag.)

Rødhudernes Skræk.

Indianerhistorier har altid havt en høj Stjerne hos Ungdommen, der aldrig kan blive træt af at læse om alle de spændende Begivenheder, der oprulles for dem. Rødhudernes Skræk er fri for den stærke Overspændthed, og at den har vundet Bifald hos Læserne ses deraf, at der i disse Dage udsendes i tredie Oplag.

Arving til Borg og Fæste

hedder en lille Bog af Anna Erslev, hvori findes en Række smaa Fortællinger fra fremmede Lande, der vel egner sig for Børnene. (Hagerups Forlag.)

Høg over Høg

er en Fortælling for Ungdommen af Adolph Stender, der synes at være fuld af Liv og Spænding, saa den ret egner sig for store Drenge, der er Forfatterens Speciale. (Hagerups Forlag.)

Frisk Mod

er en Fortælling af Niels K. Kristensen om et Levnedsløb. Vejen fra det lille, fattige Plejehjem gennem Lidelser og Savn til lyse Kaar. Den kan give en god Lære for Børn og Ungdom, selv om Skildringen ikke al Tid er helt troværdig.

A.

Møder.

Hovedbestyrelsesmødet 22. Novbr. 1909.

Formanden gav Meddelelser om de førte Forhandlinger med Provinsfabrikantforeningens Udvalg, ved hvilket forskellige Stridsspørgsmaal var afgjorte.

Med Hensyn til Konflikten i Slagelse var det ikke lykkedes at opnaa nogen Ordning, idet Fabrikant Lange har fastholdt, at Afdelingsformandens Afskedigelse vil blive effektueret. Det hævdedes imidlertid, at Grunden kun var Ønskeligheden af at faa Produktionen indskrænket.

Hovedbestyrelsen var af den Opfattelse, at her gjordes Forsøg paa økonomisk Forfølgelse af Organisationens Tillidsmænd. Vekommende Mand har i flere Aar været beskæftiget paa Fabriken, uden at der er ført Klage over hans Arbejde, og den Opfattelse styrkes ved Fabrikantens Afvisning af Tilbudet om at indskrænke Produkionen ved at indskrænke Arbejdstiden for alle Arbejderne.

Hovedbestyrelsen gav enstemmig Sanktion til den af Arbejderne i Slagelse bebudede Arbejdsstandsning, saaledes at Strejke erklæres fra det Tidspunkt, da Fabrikanten iværksætter Afskedigelsen af nævnte Medlem.

Hovedbestyrelsen kunde ikke bevillige Understøttelse for de Dage, da Arbejdet var standset uden Sanktion.

Forretningsudvalgets Møde 13. December 1909:

1. Formanden gav Meddelelser om den i Hovedbestyrelsesmøderne 21. og 22. November behandlede Sag fra Slagelse. Der var nu truffet en Ordning, hvorefter den paagældende Arbejder (Afdelingsformanden) forbliver i Arbejdet til April Flyttedag.

Fra Afdelingen forelaa Andragende om et Laan. I Henhold til Hovedbestyrelsens Beslutning kunde det ikke ydes.

2. Andragende om forhøjet Vederlag for Kontorernes Rengøring forelaa og overlodes til Ordning af Formanden.

3. Afd. Thisted fik Sanktion til Bev lling af 10 Kr. til Julefest.

4. Formanden gav Meddelelser om en Sag i Aarhus, som nu var ordnet ved Forhandling mellem Fabrikanternes Formand og vor Afdelingsformand. Det havde vist sig, at Fabrikantens Opgivelser var rigtige, at Afdelingens Krav maatte bortfalde.

5. J. Knudsen forlangte paa Cigarsorterernes Vegne en Sag behandlet ved Forhandling mellem vor og Fabrikanternes Organisationer. Det drejer sig om Lærlinge ved Cigarillos-Pakning paa Nobels Fabrik til hvilket er indført en urimelig Læretid.

Sagen indankedes til Forhandling.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Lovene):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring om Afskedigelsen til Formanden.
   (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres, og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der, uden at være arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende *skal Henvendelse altid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren,* forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet.

Til D'hrr. Forbrugere af Raatobak.

Undertegnede har aabnet et **Raatobaks Udsalg,** og anbefaler sig til de ærede Forbrugere med kurante Varer til billige Priser.

Prøver til Provinserne forsendes imod Efterkrav.

Prøv og døm!

Med særdeles Agtelse

Otto Britzke,

St. Strandstræde 7.

Sumatra

2. Længde, Fuldblad,		smukke Mellemfarver	1,60	pr. ℔
2. —	—	lys	1,70	- -
1. —	—	lys, giver stort Udbytte	2,25	- -
2. —	—	lys	2,50	- -
1. —	—	lys	2,80	- -

G. B. M.

Mellemfarver,			
1. Længde, Fuldblad, stort Udbytte		2,00	- -
Cuttings	0,90	1,00	- -
skaaren Java uden Tilsætning af Stilk		0,70	- -
Java Omblad, stort Udbytte		1,30	- -

Stort Udvalg af Java, Sumatra, Brasil etc.
Cigarringe 1,50 pr. 1000. Glansstrimler 1,50 pr. 1000
Etiketter til Originalpriser. Brugte Cigarforme.

Georg Løber & Søn,

København,
Pilestræde 57. Telef. 1285.

Raatobakker sælges absolut billigst

i alle Kvaliteter hos **Chr. P. Andersen, Vester Boulevard 37, Telf. 4508.** Sendes overalt.

En energisk paalidelig Agent antages.

Største Raatobakslager.

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Bundtemaskiner, Glansstrimler, Silkebaand.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815. Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING,* Rømersgade 22, København K.

Tryk: hos Rud. Bahm, Rømersgade 23 København